

2006. évi V. törvény

a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról

A törvény célja, hogy korszerű jogi keretek megteremtésével, az Európai Unió szabályozásával összhangban állapítsa meg a vállalkozások cégalapításának, nyilvántartásba vételének rendjét, és a vállalkozók alkotmányos jogai érdekében, a gazdasági forgalom biztonsága, valamint a hitelezői érdekek vagy más közérdek védelme céljából biztosítsa a közhiteles cégnyilvántartás adatainak teljes körű nyilvánosságát, közvetlenül vagy elektronikus úton.

Mindezek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

1. Cím

A cégbíróság, valamint a céginformációs szolgálat feladatai

1. § (1) A törvényszék mint cégbíróság (a továbbiakban: cégbíróság) feladata

a) a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás lefolytatása és a kérelemnek helyt adó végzés esetén, illetve e törvényben meghatározott esetekben hivatalból is, a cégre vonatkozó adat, jog, valamint tény (a továbbiakban: adat) cégjegyzékbe történő bejegyzése, illetve törlése,

b) külön törvényben foglaltak alapján a cégnyilvántartásból törölt gazdasági társaság volt vezető tisztségviselőjével és cégvezetőjével kapcsolatos adatok bejegyzése és törlése,

c) a cégjegyzék adatairól, valamint a cégiratokról tájékoztatás nyújtása,

d) a cégnyilvántartás közhitelességének és a cég törvényes működésének biztosítása érdekében - hivatalból, illetve kérelemre - törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása,

e) a Polgári Törvénykönyvben (a továbbiakban: Ptk.) és más, az egyes cégformákra vonatkozó törvényekben, illetve az Európai Unió rendeleteiben meghatározott, a kisebbségi jogok gyakorlását, valamint a hitelezői jogok védelmét biztosító kérelmek elbírálása,

f) döntés a közhasznú jogállás cégjegyzékbe történő bejegyzése, illetve törlése, továbbá

g) azoknak az egyéb ügyeknek az elbírálása, amelyeket törvény a cégbíróság hatáskörébe utal.

(2) A céginformációs és az elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat (a továbbiakban: céginformációs szolgálat) feladatai a következők:

a) az e törvényben szabályozott módon hozzájárul a cégnyilvánosság követelményének megvalósításához, a cégjegyzékben szereplő adatok és cégiratok megismeréséhez;

b) biztosítja a cégeljárásban és más, külön törvényben szabályozott nemperes eljárások során az elektronikus ügyintézkést támogató rendszer üzemeltetését;

c) biztosítja a tagállami központi nyilvántartások, kereskedelmi nyilvántartások és cégjegyzékek összekapcsolására szolgáló rendszerrel (a továbbiakban: tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer) való kapcsolattartást;

d) jogi tanácsadó szolgálatot tart fenn annak érdekében, hogy a mikro- és kisvállalkozások a cégalapítással, a cégek megszüntetésével összefüggő jogilag jelentős információkat - korszerű informatikai eszközök alkalmazása révén - közérthető megfogalmazásban, költségmentesen is megismerhessék;

e)

A nyilvánosság a társasági jog egyik fontos alapelve, melyet a Ctv. 10. § (2) bekezdése deklarál. A cégjogi szabályok a nyilvánosság biztosítása érdekében három szinten teszik lehetővé a cégszervezet megismerését. A cégbíróság a nyilvánosság elvének érvényesítésén túlmenő feladatokat is ellát, azonban egyik fontos funkciója a cégnyilvánosság elvének érvényesülését biztosítani hivatott cégnyilvántartás vezetése. A nyilvánosság másik szintjét a Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (Céginformációs szolgálat) jelenti. Végül a Cégléletről a nyilvánosság érvényesülésének harmadik szintje.

A cégbíróság legfontosabb feladatai a cégnyilvántartás, mint közhiteles nyilvántartás vezetése, a cégek feletti törvényességi felügyeleti hatáskör gyakorlása és ennek biztosítása érdekében törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása a hitelezővédelem és kisebbségvédelem érvényesítése érdekében. A cégbírósági feladatok ellátására a jogalkotó nem hozott létre külön bíróságot. A törvényszékek látják el a cégbírósági teendőket. A cégek nyilvántartásával és a törvényességi felügyeleti jogkör gyakorlásával kapcsolatos feladatok a társasági jogban érvényesülő bírói kontroll elve alapján bírósági hatáskörbe tartoznak. Ez a bírósági hatáskör jelzi, hogy nem egyszerű adminisztratív eljárásokról van szó, hanem a közhiteles nyilvántartás vezetése és a társasági jog, cégjog szabályainak tartalmi érvényesülésének kikényszerítése a fő cél. Ezt a hatáskört a jogalkotó nem tartja hatósági jogkörnek, így hazánkban nem közigazgatási hatóság, hanem bíróság vezeti a cégnyilvántartást. A 2006-os Ctv. hatályba lépését követően megfigyelhető az a tendencia, amely a gazdaságpolitikai célokkal összhangban a cégalapítás gyorsítására, egyszerűsítésére és olcsóvá tételére törekszik. Ebben a folyamatban a cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárások lefolytatására rendelkezésre álló határidők jelentősen rövidültek, az eljárások formalizálódtak és egységesedtek - az elektronikus cégeljárás általánossá tételével és a formanyomtatványok alkalmazásával -, valamint a cégbírók kívül más bírósági alkalmazottak - bírósági ügyintéző, bírósági fogalmazó, bírósági titkár - is korlátozott jogot kaptak a bejegyzés iránti kérelmek elbírálására. Annak érdekében, hogy a modern cégjogban és társasági jogban a hitelezővédelem legfontosabb biztosítékaként számon tartott cégnyilvántartás valóban naprakész, közhiteles és mindenki számára hozzáférhető nyilvántartás legyen, a változások átvezetését számos ponton egyszerűsítette a jogalkotó az elmúlt tíz évben. Egyik oldalról a változások egy részének bejelentése már nem igényli a létesítő okirat módosítását - gondolunk itt mindenekelőtt a társaság tagjaiban és kulcsszemélyzetében bekövetkező változásokra -, és az eljárás is illetékmentessé vált. Az egyszerűsített cégeljárás ügyintézési határidejének 1 munkanapra rövidítése a cégbíróság feladatait jelentős részben a jogi képviselőre telepíti. Ezek a változások több alkalommal felvetették a kérdést, vajon még mindig szükség van-e a bejegyzés, változásbejegyzés és a cégjegyzés vezetése körében a bírói kontroll elvének érvényre juttatására, vagy egy közigazgatási szerv hatáskörébe utalva is megvalósítható lenne a sokak szerint inkább adminisztratív jogalkalmazást megkövetelő cégbírósági munka. A jogalkotó azonban azért tartja fenn továbbra is a bírósági hatáskört, mert a nyilvántartás vezetésével kapcsolatos feladatok egyszerűsödése lehetőséget adott arra, hogy a cégbíróság törvényességi felügyeleti jogkörének gyakorlása előtérbe kerüljön. A cégformák sokszínűsége és a belső struktúrájukra, működésükre, jogviszonyaikra vonatkozó szabályok klasszikusan magánjogi jellege feltétlenül megköveteli, hogy a törvényességi felügyeleti jogkört egy bíróság és ne egy közigazgatási hatóság gyakorolja. A törvényességi felügyeleti eljárásban már a bizonyítási eszközök is széleskörűek és az alkalmazható intézkedések is igénylik, hogy a jogsértés értékelésétől függően annak súlyához, jellegéhez igazodjanak.

A cégbíróság hatáskörének meghatározása során a Ctv. azon eljárások felsorolását adja, melyek eljárási jogosultságot biztosítanak a cégbíróságnak. Ezeket az eljárásokat két csoportra oszthatjuk. Az eljárások egy része a közhiteles nyilvántartás vezetésével, naprakészen tartásával és az ahhoz kapcsolódó tájékoztatás nyújtásával függ össze (cégbejegyzési, változásbejegyzési eljárás, tájékoztatás nyújtása a cégjegyzék adatairól és a cégiratokról), míg másik része a cégek törvényes működését kényszeríti ki, a jogsértő állapot megszüntetésére irányul (törvényességi felügyeleti eljárás, hitelezői jogok védelmét biztosító kérelmek elbírálása).

A cégbíróság eljárására általában véve jellemző a kontradiktórius elemek hiánya. A cégbíróság hatáskörébe tartozó eljárások nemperes eljárások, ahol sok esetben ellenérdekű fél nem kapcsolódik/kapcsolódhat be az eljárásba. Tárgyalásra, személyes meghallgatásra csak a törvényességi felügyeleti eljárás keretében kerül sor, így főszabály az okirati bizonyítás. A tárgyaláson kívüli elbírálás másik sajátossága, hogy a cégbíróság hatáskörét a konkrét ügyben egyesbíró látja el, bírói tanácsban való eljárásra lehetőség nincs. Végül az eljárások jelentős részének meghatározó jellemzője, hogy elektronikus zajlanak. 2008. július 1-től a cégbejegyzési, változásbejegyzési kérelem csak elektronikus úton nyújtható be, és az eljárás során a cégbíróság és a kérelmező közötti kommunikáció is kizárólag elektronikus úton zajlik. Az is alátámasztja a cégbíróság egyszerű adminisztratív hatóságon túlnyúló hatáskörét, hogy az eljárásban a jogi képviselő kötelező. Bár tagadhatatlan, hogy az elmúlt években a cégeljárás gyorsítása érdekében tett intézkedések számos ponton redukálták a cégbíróság által vizsgálható szempontok, bekérhető okiratok körét, azonban a cégbíróság valamennyi eljárásánál tartalmi kérdéseket bírál el, és nem pusztán formai vizsgálatot követően határoz.

A bírói gyakorlat a cégnyilvántartást közokiratnak tekinti. A cégnyilvántartás a benne feltüntetett adatok, bejegyzett jogok és tények fennállását és változását közhitelűen tanúsító közokirat; ezért az ügyvezető részéről a cég székhelyének valótlán megjelölése az alapító okiratban, s ennek a cégbírósághoz történő bejelentése intellektuális közokirat-hamisítás. (BH 90/2011.) A Céginformációs és elektronikus cégeljárásban közreműködő szolgálat korábban az egész országra kiterjedő elektronikus cégnyilvántartás hiányait kiküszöbölendő jött létre. Kezdetben feladatai a valamennyi cégbíróság nyilvántartásainak egységes kezelése, azokból csoportosított céginformációk szolgáltatása volt. A cégnyilvántartás elektronizálódását követően és a cégeljárás elektronikussá tételével szerepe alapvetően megváltozott. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szervezeti egységeként működő céginformációs szolgálat az elektronikus cégeljárás lefolytatásában technikai közreműködőként van jelen, valamint központi nyilvántartóként a hozzá forduló ügyfeleknek cégadatokot szolgáltat, elektronikus úton hozzáférhető cégiratok megismerését biztosítja, valamint jogi tanácsadó szolgálatot tart fenn a kis- és középvállalkozások számára a cégalapítással, cégek megszüntetésével kapcsolatos alapvető információk megismertetése céljából. A 2007. október 1-jétől létező tanácsadó szolgálati feladatkör lényege, hogy a mikro- és középvállalkozások számára olyan ingyenes szolgáltatásokat nyújtson, melyek segítségével közérthetően és hiteles forrásból juthat a célközönség naprakész információkhoz a társasági jog tartalmáról, a cégalapítás, cégmegszüntetés technikai lépéseiről. A Céginformációs szolgálat ügyfélszolgálati irodájának címe 1055 Budapest Báthory u. 12., honlapja a <http://ceginformaciosszolgalat.kormany.hu/> címről érhető el.

1/A. § (1) Az e törvényben szabályozott nemperes eljárásokban - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - első fokon önálló aláírási joggal, az érdemi határozatok meghozatalára is kiterjedően bírósági titkár is eljárhat.

(2) Bíró hozza meg a következő határozatokat:

- a) az egyszerűsített cégeljárás, az egyéni cég, a közkereseti társaság, a betéti társaság, valamint a 45. § (2) bekezdésében szabályozott hiánypótlási eljárás lefolytatása nélküli elutasító végzés kivételével a bejegyzési eljárásban hozott határozatok;
- b) az egyéni cég, a közkereseti társaság, a betéti társaság, - e törvényben meghatározott esetekben - a korlátolt felelősségű társaság, valamint a 45. § (2) bekezdésében szabályozott hiánypótlási eljárás lefolytatása nélküli elutasító végzés kivételével a változásbejegyzési eljárásban hozott határozatok;
- c)
- d) a cég átalakulásának, egyesülésének, szétválásának (a továbbiakban együtt: átalakulás) a bejegyzésére irányuló eljárásban hozott határozatok;
- e)
- f) törvényességi felügyeleti eljárásban hozott intézkedés, ha a kérelmező a cég cégjegyzékébe bejegyzett személy vagy szervezet;
- g) különleges törvényességi felügyeleti eljárásban hozott érdemi határozat, továbbá más hatóság eljárásának a kezdeményezése;
- h) a cég törlésére és a tag, vezető tisztségviselő eltávolítására vonatkozó határozat, ha a cég törlésére a 62. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül sor és a felszámolási eljárást kénysztörzési eljárás előzte meg;
- i) végelszámolás lefolytatása során a végelszámoló jogsértő intézkedése vagy mulasztása miatt előterjesztett kifogás elbírálása tárgyában hozott érdemi határozat;
- j) a kénysztörzési eljárásban a 118. § szerinti határozatok;
- k) a vagyonrendezési eljárásban az eljárás lefolytatását elrendelő határozat, a vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen benyújtott kifogás tárgyában hozott határozatok, valamint a vagyonrendezési eljárás befejezése során hozott érdemi határozat;
- l) a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálásában hozott határozatok, ha a kérelem elbírálásának során törvényességi felügyeleti eljárás indul;
- m) a cégjegyzékbe bejegyzett személynek a céggel kapcsolatos jogviszony törlésére irányuló eljárásban hozott határozatok.

A 2012. július 24-én hatályba lépő módosítással beiktatott új szakasz célja az volt, hogy az igazságszolgáltatás hatékony működése, a bírói munkateher csökkentése érdekében a cégbíróság hatáskörébe tartozó ügyekben bírósági titkár a korábbi szabályozáshoz képest szélesebb jogkörrel járhatson el, megtehesse minden olyan intézkedést és meghozhasson minden olyan mérlegelést nem igénylő határozatot, amely alkotmányossági megfontolásból, garanciális okokból, vagy az adott tevékenység magasabb szakképzettséget és felkészülést igénylő jellegére tekintettel kizárólagos bírói jogkört nem igényel. Minderre tekintettel a módosítás bővíti a bírósági titkárok által ellátható feladatok körét. Rögzíti továbbá, hogy a cégeljárásban - a törvényben meghatározott kivétellel - első fokon önálló aláírási joggal, az érdemi határozatok meghozatalára is kiterjedően bírósági titkár is eljárhat, majd meghatározza, hogy melyek azok a határozatok, amelyeket kizárólag bíró hozhat meg, illetve melyek azok az eljárási cselekmények, amelyeket kizárólag bíró folytathat le.

A cégeljárás (értve ezalatt elsődlegesen a cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárásokat) sajátosságaiból és a nyilvántartás elektronikus voltából adódó automatizmusokból következően a bírósági titkár mellett a bírósági fogalmazók és bírósági ügyintézők is döntési jogkört kapnak több határozat meghozatala során. Általános azonban, hogy a fogalmazó és az ügyintéző a kérelemnek helyt adó határozatot hozhat önálló aláírási joggal; a kérelmet elutasítani csak a cégbíró egyetértésével lehet. A 2012. július 24-én hatályba lépő módosítás a törvényességi felügyeleti eljárásokban hozott határozatok egy részére is kiterjesztette a fogalmazók és ügyintézők eljárási lehetőségét.

2. Cím

A cég

2. § (1) A cég - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogalany a cégnyilvántartásban akkor szerepelhet, ha bejegyzését jogszabály kötelezővé vagy lehetővé teszi.

ÍH 2008. 174. Vagyonrendezési eljárás személyi hatálya - önkéntes nyugdíjpénztár vagyontárgya tekintetében vagyonrendezési eljárás kizártsága

A gazdasági társaságok kötelező cégbejegyzéséről először az első Gt., az 1988. évi VI. törvény rendelkezett. A cégek fogalma azonban ma már jóval tágabb a gazdasági társaságok körénél. A 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (a továbbiakban: Ptk.) és a Ctv. viszonya ennek megfelelően úgy értelmezhető, hogy mivel minden gazdasági társaság egyben cégnek minősül, és a cégnyilvántartásba való bejegyzéssel jön létre, rá a Ctv. követelményei alkalmazandók, azaz a Ctv. a Ptk.-t számos ponton kiegészítő, a Ptk.-ban foglalt kötelezettségek megvalósításának kereteit adó jogszabály. A Ctv. hatálya azonban külön jogszabályokban szabályozott más jogalanyokra is kiterjed.

A cég fogalmának ismérvei a következőképpen foglalhatók össze:

- jogalany;
- cégnyilvántartásba való bejegyzéssel keletkezik;
- üzletszerű gazdasági tevékenységet folytat.

1. Jogalanyiság

A cég fogalmában használt jogszerűség megjelölés arra vonatkozik, hogy csak olyan szervezetek minősülnek cégeknek, amelyeket a törvény önálló jogszerűséggel ruház fel. A jogszerűség lényege a jogképesség, az, hogy saját cégneve alatt a jogszerű jogokat szerezhessen és kötelezettségeket vállaljon. Ebből következik, hogy a polgári jogi társaság jogszerűség hiányában nem minősül cégeknek, így a cégnyilvántartásban sem szerepelhet. Ezt a 2014. március 15-én hatályba lépett Polgári Törvénykönyv megerősíti azáltal, hogy egyértelműen szerződéses jogviszonynak fogja fel a polgári jogi társaságot, és ennek megfelelően polgári jogi társasági szerződésről rendelkezik, hangsúlyozva, hogy nem jön létre új jogszerűség. A jogszerűséget azonban nem szabad összekeverni a jogi személyiséggel. A jogi személy, nem jogi személy megkülönböztetés a gazdasági társaságok körében a Ptk. hatályba lépésével értelmét veszítette, hiszen mind a négy gazdasági társaságunk jogi személyiséget nyert. A közkereseti társaság és a betéti társaság esetében a jogi személyiség hiányát alapvetően a tagoktól elkülönült vagyon hiánya indokolta, hiszen ez a két olyan gazdasági társaságunk, melyben vannak olyan tagok, akik a társasági vagyonból ki nem elégíthető követelésekért saját magánvagyonukkal is helytállni kötelesek. Annak indoka azonban, hogy a Ptk. a kkt.-t és a bt.-t is felruházza jogi személyiséggel, hogy a fizetéseképtelenség miatti helytállási kötelezettség nem jelenti a tagok és a társaság vagyonának egybeolvadását. A társaság a gazdasági forgalomban önálló jogszerűként jelenik meg, saját cégneve alatt szerzett jogokat és vállalt kötelezettségeket, és a vállalt kötelezettségeikért való helytállási is teljes vagyonával történik. Ebből a szempontból pedig nincsen jelentősége annak, hogy a követelések társasági vagyonnal szembeni túlsúlya esetén a tagok magánvagyonra is a kielégítés alapjául szolgál.

2. Bejegyzés

A jogi személyek, jogi személyiség nélküli jogszerűségek, mint ember alkotta szervezetek állami nyilvántartásba vétel útján nyerik el jogszerűségüket. Az állami nyilvántartásba vétel egy kontroll folyamat, mely nem automatikus regisztrációra, hanem a jogszabályoknak megfelelő alapítás vizsgálatára helyezi a hangsúlyt, így a tartalmi vizsgálatot helyezi előtérbe. A cégek alapításának így az alapító okirat, határozat vagy jogszabály, valamint az ügyintéző és képviselői szervek megválasztásán túlmenően feltétele, hogy a cégbíróság által lefolytatott bejegyzési eljárásban sikerrel menjenek keresztül, és a bejegyző végzés következtében a cégnyilvántartásban szerepeljenek. A Ptk. 3:4. § (4) bekezdése valamennyi jogi személy esetében a létezőtelt bírósági nyilvántartásba vételhez köti. A bejegyzés minden esetben konstitutív hatályú.

3. Üzletszerű gazdasági tevékenység

A cégek fontos ismertetése, hogy a gazdasági forgalomban részt vesznek, ugyanis tevékenységük túlnyomó részben profitszerzéshez kapcsolódik. Az üzletszerűség definícióját a magánjogban egyetlen jogszabály sem adja meg, azonban az a megközelítés, mely szerint rendszeres profitszerzésre irányuló tevékenységről van szó, általánosan elfogadott. Ennek megfelelően lehet az egyesülés cég, hiszen bár elsődleges tevékenysége nem a saját profitjának növelése, hanem a taggazdaságok gazdálkodása eredményességének előmozdítása, azonban közvetlenül mégiscsak egy gazdasági tevékenység rendszeres folytatásáról van szó, akkor is, ha ennek eredménye nem közvetlenül az egyesülés vagyonának gyarapodásában realizálódik. A nonprofit szervezetek céggé váló minősítését az üzletszerű gazdasági tevékenység hiánya zárja ki. Bár a nonprofit szervezetek gazdasági tevékenységeit a nonprofit cél megvalósítása érdekében végezhetnek, azonban itt valódi nyereségszerzési tevékenységről azért nem beszélhetünk, mert az elsődleges nonprofit cél finanszírozása érdekében történik csak a profit megszerzése.

A Ctv. utal arra, hogy a cégeknek nem minősülő jogszerűségre is kiterjedhet a törvény hatálya, így a cégnyilvántartásba vétel kötelezettsége, ha jogszabály lehetővé vagy kötelezővé teszi a bejegyzést. Erre példa a külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete, amely üzletszerű gazdasági tevékenységet nem folytat, csupán szerződések előkészítését végzi, reklám- és propaganda tevékenységet fejt ki. Sajátossága továbbá a külföldi székhelyű vállalkozás kereskedelmi képviseletének, hogy még jogi személynek sem minősül, mégis megjelenik a cégnyilvántartásban.

A cég fogalmának a fenti jellemzőkkel történő széles meghatározása azt mutatja, hogy a cégek köre nem állandó, az folyamatosan bővül. Az európai szupranacionális szervezetek (európai gazdasági egyesülés, európai részvénytársaság, európai szövetkezet) megjelenésével bővült legutóbb a cégek köre.

A cégjegyzékben szereplő cégformák felsorolását a 21/2006. (V. 18.) IM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről a 2. számú mellékletében adja meg. Ennek megfelelően hatályos jogunk a következő cégformákat szerepelteti a cégjegyzékben:

- vállalat
- szövetkezet
- közkereseti társaság
- betéti társaság
- egyesülés
- közös vállalat (2006. július 1. óta nem alapítható)
- korlátozott felelősségű társaság
- részvénytársaság
- egyéni cég
- külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete
- közhasznú társaság (2007. július 1. óta nem alapítható)
- erdőbirtokossági társulat
- vízgazdálkodási társulat (víziközmű társulat)
- külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe
- végrehajtói iroda
- európai gazdasági egyesülés
- európai részvénytársaság
- közjegyzői iroda

- külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye
- európai szövetkezet.

3. Cím

A cégnév

3. § (1) A cégnévnek a választott cégforma megnevezését, valamint legalább a vezérszót kell tartalmaznia.

(2) A vezérszó elősegíti a cég azonosítását, illetve más, azonos vagy hasonló tevékenységű cégtől való megkülönböztetését. A vezérszó a cégnévben az első helyen áll. A vezérszó idegen nyelvű kifejezés, rövidítés és mozaik szó is lehet, amelyet latin betűkkel kell feltüntetni. A cégnévben a vezérszón kívül csak magyar szavak szerepelhetnek, a magyar helyesírás szabályainak megfelelően. A cégnévben rövidítés csak a vezérszó esetén, illetve a cégforma meghatározásánál lehetséges.

(3) A cég rövidített neve a vezérszóból és a cég formájának megjelöléséből áll.

(4) A cégnévnek (rövidített névnek) az ország területén bejegyzett más cég elnevezésétől, illetve a 6. § (3) bekezdése szerint lefoglalt elnevezéstől - a cégforma különbözőségén túlmenően is - egyértelműen különböznie kell, és nem kelthet olyan látszatot, ami - különösen a cég tevékenységi körét és a választott cégformát illetően - megtévesztő.

(5) A cégnévnek - a (4) bekezdésen túlmenően - egyértelműen különböznie kell a közhatalmi és közigazgatási szervek hivatalos és a köznyelvben használt elnevezésétől.

(6) A cég elnevezésében nem szerepelhet

a) olyan személy neve, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában vezető szerepet töltött be, vagy

b) olyan kifejezés vagy olyan szervezet neve, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerrel közvetlenül összefüggésbe hozható.

ÍH 2012. 178. Cégekizárólagosság követelménye - cégnévben szereplő helyiségnév - megkülönböztetésre alkalmas cégnév

ÍH 2007. 37. Cégekizárólagosság elve - megkülönböztetésre alkalmas cégnév - cégnévvel szemben támasztott követelmények

Minden cégnek rendelkeznie kell a jogszabályban meghatározottak szerint kialakított névvel (cégnév), mint természetes azonosítóval. A cégnév minimálisan két részből áll: első helyen áll a vezérszóból, amelyet a tulajdonosok határoznak meg saját ízlésük, elképzelésük szerint, természetesen a jogszabályi keretek között, így pl. csak latin betűk használhatók, de nem csak a magyar ábécé betűi: A cégeljárasi törvény szabályai nem teszik lehetővé, hogy a cégbíróság a kérelemtől eltérő adatot jegyezzen be a cégjegyzékbe. Ez akkor sem lehetséges, ha az informatikai rendszer a bejegyezni kért vezérszóban szereplő á betű megjelenítésére nem alkalmas. A jogszabályoknak megfelelő cégnevet a kérelemmel egyezően kell bejegyezni a cégjegyzékbe. Ha az informatikai rendszer a helyes adat bejegyzését nem teszi lehetővé, az informatikai rendszert kell megváltoztatni, és alkalmassá tenni a magyar ábécében nem szereplő latin betűk megjelenítésére is. (BDT2009. 2074. I.). A Ctv. ugyan latin betűket tartalmazó vezérszóról rendelkezik, azonban a írói gyakorlat alapján a cégnév vezérszava lehet számokból álló szakkifejezés is, amelynek valamely tudományág, szakma, tehát egy rétegnyelv használatában van sajátos jelentése. A híradástechnikai cikkek gyártásával is foglalkozó cég társasági szerződése a társaság teljes cégnevét 5.1. Betéti Társaságként, rövidített cégnevét 5.1 BT-ként jelölte meg, és cégbejegyzési kérelmében ennek megfelelően kérte a cég nevének és rövidített nevének bejegyzését. Az elsőfokú bíróság végzésében a vezérszó jogszabályba ütköző volta miatt a társasági szerződés módosítására és új aláírási címpéldány csatolására hívta fel a céget. A hiánypótlásra felszólító végzés utalt a Ctv. 3. § (2) bekezdésében írtakra azzal, hogy nem véletlenül szól a jogszabály szóról és nem betűről vagy számról. A cég bejelentette az elsőfokú bíróságnak, hogy az 5.1. a hangtechnikában nemzetközileg elfogadott kifejezés, egy térhatású hang nemzetközi jele. A cég az 5.1 csatornás térhanghoz gyárt hangfalrendszereket, ezt a jelölést kívánja a hangfalakon emblémaként is feltüntetni, éspedig - mivel a hangtechnikában ez az elfogadott - számok alkalmazásával. Annak igazolására, hogy ez a kifejezés létezik, szakfolyóirati cikkek másolatát csatolta. Erre tekintettel kérte, hogy az elsőfokú bíróság adjon helyt a bejegyzési kérelemnek. Az elsőfokú bíróság azonban a cégbejegyzési kérelmet elutasította. A végzés indoklása szerint a cég vezérszava a Ctv. 3. §-ának (2) bekezdésébe ütközik, mely jogszabályhely szerint a vezérszó mozaikszó vagy kifejezés lehet, tehát nyilván nem lehet betű vagy szám önmagában. Álláspontja szerint a cég vezérszava a cégvalódiság elvébe is ütközik, mert abból a piac szereplői semmit nem értenek, az csak egy szűk körű társaságnak ad eligazítást. A cég fellebbezésében az elsőfokú végzés megváltoztatását és az elsőfokú bíróságnak a cég bejegyzésére utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a cégbíróságok sorozatosan bejegyzik azokat a cégeket, amelyeknek vezérszava szám és betű, számok és betűk, esetleg csak betűk kombinációjából áll. 12 olyan cégre hivatkozott, amelyek bejegyzésére annak ellenére sor került, hogy vezérszavuk kizárólag számokat tartalmazott, és ezen állítását okiratokkal bizonyította. A másodfokon eljáró bíróság a fellebbezést alaposnak találta. A vezérszó funkciója ugyanis, hogy mivel a cégnévben az első helyen áll, elősegíti a cég azonosítását, illetve más, azonos vagy hasonló tevékenységű cégtől való megkülönböztetését. A vezérszó tehát lehet valamely gondolati tartalom közlésére használt kifejezés is, éspedig olyan kifejezés is, amely nem szóval, szókapcsolattal, hanem számmal közvetít gondolattartalmat. A vezérszó lehet számokból álló szakkifejezés is, amely például valamely tudományág, szakma, tehát egy rétegnyelv nyelvhasználatában bír sajátos jelentéssel. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a cég választott cégneve nem ütközik a Ctv. 3. §-ának (2) bekezdésébe. Az elsőfokú bíróság a cégbejegyzési kérelmet nem utasíthatta volna el azért, mert a vezérszó számok formájában megjelenő kifejezés (szakkifejezés). A Ctv. által előírt kifejezés követelménynek az adott esetben tényleges jelentéssel is bíró 5.1 kifejezés megfelelt, és annak használata a cégvalódiság elvét sem sérti. (BH 366/2002.) A vezérszónak önmagában nem feltétlenül kell értelmes magyar (vagy idegen nyelvű) szónak lennie. A vezérszó több szóból is állhat, lényegében a vezérszó a cég nevének első része egészen a cégnévnek a cég tevékenységére és a cég formájára, esetleg a működés módjára (nonprofit, közhasznú) vonatkozó elemeiig. Ezen kívül a cégnév kötelezően tartalmazza a cégforma megnevezését. A cégformát és annak jelölését jogszabály határozza meg, e tekintetben az alapítóknak, tulajdonosoknak választási szabadságuk nincs: adott cégforma maga után vonja annak formai elnevezését is (pl. szövetkezet elnevezésében sem lehet kisszövetkezet, a korlátozott felelősségű társaság nevében nem lehet kt. stb.). A hatályos szabályozás szerint a cégnév nem feltétlenül különbözik a rövidített cégnévtől, ez utóbbi csak akkor alkalmazható okserűen, ha a cégnév egyébként a vezérszón és a cégformán túl további szavakat is tartalmaz, például a gazdasági társaság tevékenységére vonatkozóan (pl. kereskedelmi vagy szolgáltató). A rövidített cégnévben azonban ugyanígy fel kell tüntetni azokat az elemeket, amelyeknek használatára jogszabály kötelezi a céget. Így a nonprofit jellegre utalás, a különböző eljárások hatálya esetén használatos toldatok (f.a., cs.a., v.a., stb.) a rövidített cégnévben is meg kell, hogy jelenjenek. A rövidített cégnévben azonban csak a cégforma rövidíthető (pl. korlátozott felelősségű társaság helyett kft.), ugyanakkor más kötelező elemek (a toldatokat ide nem értve) a rövidített cégnévben sem szerepelhetnek rövidített formában. A vezérszót és a nonprofit jelzőt így nem lehet rövidíteni a rövidített cégnévben. Amennyiben a vezérszó több szóból áll, a szavakból képzett rövidítés sem jeleníthető meg jogszerűen a cégnévben, ugyanis a vezérszót teljes egészében szerepeltetni kell a cégnévben. A Kúria Cgf. II. 30 293/1999. számú határozatában az utóbbi követelményt azzal indokolta, hogy a forgalom biztonságához fűződő érdek nem teszi lehetővé, hogy a cégnévben és a rövidített cégnévben szereplő vezérszó, vezérszavak eltérjenek egymástól, mert ez azt a látszatot keltené, hogy két különböző cégről van szó.

A cégnévnek egyedinek kell lennie annyiban, hogy annak különböznie kell a többi, Magyarországon bejegyzett vagy bejegyezni kért, esetleg lefoglalt cégnévtől (cégkizárólagosság követelménye). Az egyértelmű különbözőség nézetünk szerint már egyetlen betű különbözősége esetén is fennáll (hiszen a társadalmi életben résztvevő felelős szereplőktől elvárható, hogy tudjanak olvasni, és meg tudjanak különböztetni két nem azonos elnevezést), a cégbírószági gyakorlat azonban a legalább két-három karakteres eltérést szokta megkövetelni. Fontos kiemelni, hogy nem elegendő, ha a cégnév csak a cégformában különbözik egy másik cégnévtől (pl. a Kocsi Kft. nem jegyezhető be, ha már van egy Kocsi Bt.), továbbá a rövidített cégnévnek is különböznie kell a többi cégnévtől és rövidített cégnévtől; nem elegendő tehát, ha a cég neve ugyan egyértelműen különbözik más cégnevektől, ha a rövidített cégnévre ez már nem igaz. Az sem megengedett, ha a korábban már bejegyzett cégnévtől csak annyiban különbözne az új cég neve, amennyiben a korábbi cég esetleg végelszámolás vagy felszámolás alatt áll, s ezért a cégnevét a v.a. vagy az f.a. toldattal használja; a toldat a cégnév kizárólagossága kapcsán figyelmen kívül hagyandó. Szintén nem elégíti ki a cégkizárólagosság követelményét, ha a cégnév csak írásmódjában, betűtípusában különbözik valamely másiktól, mert az eltérő írásmód sem a cégjegyzékben nem jeleníthető meg (a nagy- és kisbetű megkülönböztetését kivéve), sem előszóban nem észlelhető. Nem felel meg a cégkizárólagosság követelményének az a cégnév sem, amelynek más cég nevével való megkülönböztetéséhez speciális nyelvi, vagy egyéb ismeretek szükségesek. A konkrét esetben a Szociális Oktatási és Szervezési Korlátolt Felelősségű Társaság a cégbírószág cégnyilvántartásában szerepelt. A cég 2009. január 26-án egyszerűsített eljárásban változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, melyben - egyebek közt - a Social Kft. rövidített cégnév bejegyzését kérte. E kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította, figyelemmel arra, hogy a választott rövidített elnevezés eltért a cég teljes nevében szereplő vezérszótól. A cég ismételt bejegyzési kérelmet nyújtott be, ebben a rövidített névnek megfelelő teljes cégnevet választott. Az elsőfokú bíróság az ismételt változásbejegyzési kérelmet is elutasította. Végzése indoklásában megállapította, hogy az ismételt előterjesztett kérelem továbbra sem felel meg a jogszabályoknak, mert az újonnan választott név és rövidített név a Ctv. 3. § (4) bekezdésébe ütközik, ugyanis az ország területén SOCIAS vezérszóval van bejegyzett társaság, a két cégnév - SOCIAL és SOCIAS összetéveszthető, a megkülönböztetésre nem alkalmas. A cég igazolási kérelmet terjesztett elő, arra hivatkozott, hogy a SOCIAS és a SOCIAL vezérszó nem azonos, az elutasító végzés nyilvánvaló bírósági ügyintézési hiba eredménye. Az elsőfokú bíróság a cég igazolási kérelmét elutasította. Megállapította, hogy elutasító végzése nem ügyintézési figyelmetlenség eredménye, az elutasítás indoka, hogy a cégjegyzékben már szereplő SOCIAS vezérszavú cég neve és a választani kívánt SOCIAL vezérszó nem különbözik egymástól lényegesen, a bírói gyakorlat a cégnévhez fűzött számtoldatot, egy-két betű különbséget nem tekinti elfogadhatónak. Az igazolás jogintézményét nem tartotta alkalmazhatónak. A cég fellebbezést nyújtott be, melyben kérte a változások kérelmével egyező bejegyzését. Hivatkozott arra, hogy a társaság korábban (a kft.-vé való átalakulását megelőző bt. cégformában) már viselte a SOCIAL vezérszót, ráadásul ez a vezérszó jelentést hordoz, míg az elsőfokú bíróság végzésében szereplő, az elutasítás indokául felhozott, korábban már bejegyzett cég nevében lévő SOCIAS vezérszó értelmetlen, így az elutasítás alaptalan. Az igazolási kérelem tekintetében fellebbezésében nem tett újabb megállapítást. Az igazolási kérelemben tartalmilag benne foglalt fellebbezés vonatkozásában megalapozatlannak találta a másodfokú bíróság a jogorvoslati kérelmet. A Ctv. 3. § (4) bekezdése értelmében a cégnévnek és a rövidített cégnévnek is egyértelműen különböznie kell az ország területén bejegyzett, vagy a Ctv. 6. § (3) bekezdése szerint lefoglalt más cég (leendő cég) elnevezésétől. Az idézett jogszabály szerint nem tekinthető egyértelmű különbségnek, ha az azonos nevű cégek cégformája eltér, és nem lehet megtévesztő sem a cég teljes, sem pedig a rövidített neve. A huzamos ideje töretlenül kialakult egységes bírói gyakorlat értelmében nem állapítható meg a cégnevek egyértelmű különbözősége, ha azok csak írásmódjukban vagy egy-két betű, vagy egy számtoldat erejéig térnek el egymástól [Kúria Cgf. VII. 31 443/1998., Cgf. II. 31 826/1999/2., Cgf. II. 32 404/2001/3., Fővárosi Ítéltábla 14. Gf. 44 275/2006/2., Szegedi Ítéltábla Cgf. III. 30 120/2003., Győri Ítéltábla Cgf. IV. 25 251/2., Pécsi Ítéltábla Cgf. V. 30 333/2006/2.]. A cégkizárólagosság jogintézményének a Ctv. 3. § (4) bekezdésében megfogalmazott szabálya a piaci forgalom biztonságát szolgálja azzal, hogy előírja: az üzleti élet szereplőinek olyan cégnevet kell választaniuk, amely nem sérti más, korábban nyilvántartásba vett cég névviselési jogát, illetve figyelemmel van a Ctv. 6. § (3) bekezdése szerint lefoglalt cégnevekre, ugyanakkor biztosítja azt, hogy a cégek azonosítása, illetve megkülönböztetése átlagos figyelem mellett első látásra vagy hallásra is megtörténhessen. Nem felel meg ezen követelményeknek, ha a cégek megkülönböztetése speciális nyelvi vagy egyéb ismereteket kíván, illetve ahhoz a cég nevének vezérszavát kell értelmezni. Ezen túlmenően pedig az egyetlen betűben megmutatkozó névbeli eltérés - különösen a név kiejtése során - súlytalanává válik, és ezért a jelen ügyben, ahol még a cégek cégformája is azonos, az összetéveszthetőség veszélye fokozottan fennáll. Nem változtat ezen a körülményen az sem, hogy a választani kívánt cégnév vezérszavát korábban, 2001. évi átalakulása előtt bt.-ként a társaság rövid névként már viselte. Tekintve, hogy az átalakulást követően e rövid nevet a jogutód nem őrizte meg, hanem a társaság Szociális Oktatási és Szervezési Korlátolt Felelősségű Társaság-ként nyert bejegyzést, a névviselés joga tekintetében a jogfolytonosság megszűnt. A névváltoztatási kérelem tehát - miután az átalakuláskor e vonatkozásban jogutódlás nem volt - újként bírálható el, és a Ctv. fent hivatkozott szabályai szerint jogszerűen bejegyzést nem nyerhet. (BDT 2096/2009.)

Magától értetődik, hogy a cégnév nem lehet megtévesztő, hiszen a cégnév a cég beazonosítására szolgál (cégvalódiság követelménye). Ebből következően egy kizárólag bányaiipari tevékenységet végző cég a nevében nem utalhat arra, hogy könyvelési tevékenységet végez (ezért a neve nem lehet X Könyvelő Kft.) A cégvalódiság a bírói gyakorlatban annak a követelményét fogalmazza meg, hogy a cégnév egyetlen eleme sem lehet megtévesztő, különösen nem a cégnévben szereplő cégforma és tevékenységi kör vonatkozásában. Attól függetlenül, hogy a cégnév valamennyi, jogszabályban megkövetelt eleme megtalálható a választott elnevezésben, a tevékenységre való utalás például nem lehet olyan, amely a cégforma vonatkozásában megtévesztésre alkalmas (pl. kereskedelmi iroda tevékenység megjelölése egy egyébként korlátozott felelősségű társaság esetében, BH 455/1993.). Ezen kívül a cégszabatosság követelménye azt fejezi ki, hogy a cégnevet - a vezérszót kivéve - a magyar helyesírás szabályai szerint, magyar szavakból kell összeállítani. (Mivel azonban a helyesírás normatív nem meghatározott, e tekintetben sérülhet a jogbiztonság elve). A cégszabatosság követelménye csupán a magyar cégnévre vonatkozóan állít fel követelményeket. A magyar cégnyilvántartásba bejegyzett cégek rendelkeznie kell magyar cégnévvel, azaz a vezérszó kivételével a cégnév többi - akár kötelező, akár eshetősleges - elemét a magyar helyesírásnak megfelelően kell írni. Idegen nyelvű cégnév bejegyzésére azonban van lehetőség a magyar nyelvű cégnév mellett. Ilyen esetben a cégforma, a tevékenységi kör és más eshetősleges vagy a cég jogi státuszától függő elnevezések is bejegyezhetők idegen nyelven a cégjegyzékbe. Az idegen nyelvű elnevezés esetében a cégszabatosság követelményét ugyan már nem kell figyelembe venni, azonban a cégvalódiság speciális megnyilvánulásaként az idegen nyelvű cégnévnek a magyar cégnévvel mindenben meg kell egyeznie, annak szó szerinti fordításának kell lennie. Az idegen nyelvű cégnévre is vonatkozik azonban az a követelmény, hogy latin betűkkel írott formában lehet csak bejegyezni. Az idegen nyelvű cégnév bejegyzésének elsődleges indoka lehet, ha a cég kiterjedt külkereskedelmi tevékenységet folytat, és a cégnévben szereplő információkat üzleti partnereinek nyelvén is meg kívánja jeleníteni.

A cégbíróság a cégnévvel szembeni törvényi követelmények érvényesülését vizsgálni köteles a cégbejegyzési eljárásban. Az egyszerűsített cégbejegyzési eljárásban ez a kötelezettség természetesen megoszlik a cégbíróság és a jogi képviselő között. Amennyiben a cég a bejegyzési kérelem benyújtását megelőzően élt a névfoglalás intézményével, akkor a cégnév vizsgálata már a bejegyzési eljárást megelőzően megtörtént. Fontos azonban megjegyezni, hogy a névfoglalási eljárásban a cégnévvel szembeni követelmények közül a cégekizárólagosság és a cégszabatosság követelményeinek való megfelelés ellenőrizhető le teljes bizonyossággal. A cégvalódiság követelményének érvényesülését csak a teljes bejegyzési kérelemcsomag ismeretében lehet megállapítani, hiszen a tevékenységi kör, cégforma a cég struktúrájának, választott tevékenységi körének ismeretében bírálható el. Nem hagyható tehát figyelmen kívül a bejegyzési eljárásban a cégnévvel szembeni követelmények vizsgálata még akkor sem, ha egyébként a kérelmező korábban névfoglalással élt.

A bejegyzést követően törvényességi felügyeleti eljárás nem indítható azon az alapon, hogy a bejegyzett cég neve sérti a kérelmező névviseléshez való jogát. A névviselés jogszerűsége tárgyában a Ptk. 84. §-a alapján perindításnak van helye, az nem törvényességi felügyeleti eljárásra tartozó kérdés, hanem személyiségvédelmi probléma. A cégbíróságnak akkor lesz intézkedési kötelezettsége egy törvényességi felügyeleti eljárásban, ha a névviselés jogszerűsége tárgyában eljáró polgári peres bíróság megállapítja a jogsértést. Ilyen esetben a cégbíróságnak - amennyiben tudomására jut a határozat - hivatalból kell törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményeznie annak érdekében, hogy a jogsértő cégnév a cégjegyzékből törlésre kerüljön, és a cég új cégnév bejegyzését kérje. (EBH 658/2002.).

A cégnév a bejegyzést követően változásbejegyzési eljárás keretében természetesen módosítható, megváltoztatható. A Kúria egy döntésében hangsúlyozta, hogy a cégnév megváltozása nem érinti a peres fél jogalanyiségét, perképességét, a névváltoztatás ellenére a peres fél ugyanaz a jogalany marad (Gfv. VII. 30 570/2000/6. sz.). Ebből következik, hogy nem új cég alapításáról, létrejöttéről van szó névváltozás esetén, hanem ugyanazon cég megváltozott adatokkal szerepel majd a cégjegyzékben. Erre enged következtetni egyébként az átalakulás, mint a gazdasági társaságok jogutódlással történő megszűnése, definiálása is. Az átalakulás társasági formaváltást, egyesülést és szétválást foglal magában. Amennyiben a cég cégformája változatlan marad, úgy az adataiban - ideértve cégnevét is - bekövetkező változások nem érintik a cég jogalanyiségét, nem keletkeztetnek új jogalanyt, így jogutódlásról sem beszélhetünk.

A cégnév megváltozását a cégbíróságnak az e tárgyban hozott határozatáról való tudomásszerzést követő 15 napon belül kell bejelenteni a vámhatóságnál. Erre vonatkozóan a 2003. évi CXVII. tv. 113. § és a 8/2004. (III. 10.) PM r. 27. §-a tartalmaz szabályokat. A cégnév megváltozása csak akkor válik jogszerűvé, ha azt a cégbíróság törvényességi szempontból megvizsgálta és a cégnév megváltozásáról döntött, mert a Ctv. 50. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a 24. § (1) bekezdés b) pontja szerinti cégnév a Ctv. 2. § (1) bekezdése szerint a cégbejegyzéssel változik az új cégnévre, kerülhet az új cégnév a cégnyilvánartásba bejegyzésre. A megváltozott cégnév bejegyzése iránti kérelem elutasítása esetén a cég nem jogosult a megváltozott cégnévet használni. Mindebből következően a konkrét esetben a Kúria megállapította, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a változás bekövetkeztének időpontját az alapító okirat módosításának napjában határozta meg, mert önmagában az alapító okirat módosítása nem jogosít a megváltozott cégnév használatára, változást a cégnév használatában nem eredményez, így ebből a szempontból joghatás kiváltására nem alkalmas. A bejelentési kötelezettségnek nem az alapító okirat módosításától számított 15 napon belül kell eleget tenni. A cégbíróság a változásbejegyzési kérelemről a végzés meghozatalának napjával dönt, az az érintett cégre akkor hat ki, amikor a végzés meghozataláról, tartalmáról tudomást szerez vagy annak kézhezvételével, vagy az iratokba való betekintés során. A felperes a változásbejegyzésről végzésről a postai kézbesítést (2008. szeptember 23-át) megelőzően tudomást szerezett - a keresetében foglalt állítás szerint -, és a tudomásra jutástól számítottan a bejelentési kötelezettségét 2008. szeptember 19-én teljesítette. A tudomásra jutás időpontja a rendelkezésre álló iratok alapján nem állapítható meg. A határidő kezdetének vizsgálatánál azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes a végzés alapján sem tudta a bejelentési kötelezettségét megfelelően teljesíteni, a jogszerű névhasználatot bejelenteni és igazolni, mert a cégbírósági végzés tévesen tartalmazta a cég megnevezését. Amennyiben a felperes a határidőt el is mulasztotta volna, nem bírsághozható, mert a cégbírósági végzés a felperes megváltozott nevét tévesen tartalmazta. A megváltozott cégnevet helyesen, hitelesen csak a 2008. október 28-án kelt végzés tartalmazta és csak ennek a végzésnek a tudomásra jutásától, kézhezvételtől számítódik a bejelentési kötelezettség teljesítésére előírt határidő. A felperes ezt az időpontot megelőzően teljesítette a bejelentési kötelezettségét, mulasztás nem történt. Az alperes cégbíróság törvénysértően szabott ki a felperessel szemben mulasztási bírságot. (KGD 53/2012.)

A 2012. évi CLXVII. törvény az egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításáról új követelményt iktatott be a cégnévvel kapcsolatos rendelkezések közé. A törvény miniszteri indokolása szerint az önkényuralmi politikai gyakorlattal történő teljes körű szakítás megköveteli, hogy ilyen ideológiákhoz, pártokhoz, jelképekhez kötődő elnevezések ne maradhassanak fenn, illetve a jövőben se jelenjenek meg. Ezzel kíván a jogalkotó eleget tenni annak a társadalmi elvárásnak, hogy az utcák, intézmények, szervezetek csak olyan elnevezést viseljenek, amelyek méltóak a demokratikus jogállam eszméihez. A módosítás e célnak megfelelően széles körben megtiltja a diktatúrához kötődő elnevezések használatát. A Ctv.-be iktatott új követelmény a fenti célok elérését teszi lehetővé a cégek esetében. A cégek elnevezését korlátozza olyan esetben, ha az a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában vezető szerepet betöltő személyről történik vagy olyan kifejezés, szervezet neve, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerrel közvetlenül összefüggésbe hozható. Tartalmazza a végrehajtás érdekében szükséges közterületnév-változásból eredő költségek minimalizálásához szükséges módosításokat is.

EBH 656/2002. Cégbejegyzést követően kérelem alapján indult törvényességi felülvizsgáló eljárásban a cégbíróság nem vizsgálhatja, hogy a bejegyzett cégnév sérti-e a kérelmező névviseléshez való jogát. A névviselés jogszerűsége tárgyában a polgári jog általános szabályai szerinti perindításnak van helye [Ptk. 84. §, 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 12. § (1) bek. c) pont, 15. § (2) és (8) bek., 40. §, 44. § (1) bek., 46. § (1) bek., 50. § (1) bek., 51. § (4) és (6) bek.].

BH 366/2002. A cégnév vezérszava lehet számokból álló szak kifejezés is, amelynek valamely tudományág, szakma, tehát egy rétegnyelv használatában van sajátos jelentése [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 15. § (2) bek.].

BH 289/2001. Amennyiben a bíróság a cégnév vezérszavát vagy a rövidített cégnevet törvénysértőnek tartja, a hiánypótlás elrendelése körében pontosan meg kell határozni a hiánypótlás szükségességének okát. A hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezményei csak az ilyen, pontosan meghatározott hiánypótlás elmulasztása esetén alkalmazhatóak [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 15. § (2) és (3) bek., 41. (4) bek.].

BH 73/2001. Jogsértő az olyan cégnév használata, amelyről a versenytársat szokták felismerni, függetlenül attól, hogy a versenytárs a cégnevében használta-e a kifogásolt nevet [1996. évi LVII. törvény 6. §, 86. § (2) bekezdés, 88. § (1)-(2) bekezdés, 95. § (1) bekezdés, 1990. évi LXXXVI. törvény 7. §, 1959. évi IV. törvény 77. §, 1952. évi III. törvény 213. § (2) és (3) bekezdés].

4. § (1) A cégnévben szerepelhet a cégtulajdonosnak vagy a cég tagjainak neve a 3. § (4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával.
(2) A cégnévben a cég nonprofit jellegét a cégforma megjelölése előtt fel kell tüntetni, a közhasznú szervezeti minőség pedig feltüntethető.

(3) A cégnévben az „állami” vagy „nemzeti” kifejezés csak abban az esetben szerepelhet, ha a cégben az állam közvetlenül vagy szervezetei útján a Ptk. szerinti többségi befolyással rendelkezik, vagy a cég a külön törvény szerinti tartós állami tulajdoni körbe tartozik.

(4) Külföldi cég magyarországi fióktelepe, külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselője, valamint európai gazdasági egyesülés telephelye esetén a külföldi vállalkozás nevét a cégnévben meg kell jelölni.

(5) A történelem kiemelkedő személyiségének nevét a Magyar Tudományos Akadémia engedélyével, olyan elnevezést pedig, amelyhez másnak jogi érdeke fűződik, csak a jogosult hozzájárulásával lehet a cégnévben szerepeltetni.

(6) A cégbíróság eljárása során vizsgálja a cégnév 3. § (6) bekezdésében foglaltaknak való megfelelését, és kétség esetén köteles beszerezni a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását.

(7) A (6) bekezdéstől eltérően nem kell beszerezni a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását, ha a bejegyzés alapjául szolgáló kérelemből és az okiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a bejegyezni kívánt cégnév a cég természetes személy tagjának nevére való utalást tartalmaz.

ÍH 2010. 42. Névhasználati engedély szükségessége jogi érdekelttség alapján - főváros nevének felvétele cégnévbe

ÍH 2008. 168. Bejegyzési eljárással párhuzamos törvényességi eljárás - hivatalból indított törvényességi eljárás kizártsága - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban csatolandó okiratok

ÍH 2007. 85. Egyszerűsített cégeljárás és előzetes névfoglalás - előzetes névfoglalás egyszerűsített cégeljárásban - névfoglalás célja - hiánypótlás nélküli elutasítás - ismételt bejegyzési kérelem - kézbesítés elektronikus eljárásban - elektronikus és postai kézbesítés

ÍH 2007. 84. Volt tag nevét tartalmazó cégnév viselése

A személyek névviseléshez való jogából is következik, hogy saját nevüket az általuk alapított cég nevében is szerepeltethetik, de csak annyiban, amennyiben a cégkizárólagosság nem sérül (a cégvalódiság és a cégszabatosság ilyen esetben nézetünk szerint nem lehet vitás). Érdekes kérdés, hogy ha a cégnévben megjelenített valamely tag vagy tagok tagsági jogviszony megszűnik a cégnévben, akkor köteles-e a cég új cégnevet választani. Egyértelmű szankcionálási lehetőséget a jogszabály nem tartalmaz ebben az esetben, azonban a cégvalódiság elvéből kiindulva sértheti a hitelezői érdekeket, ha olyan személlyel kötik össze a céget, aki már nem tagja annak. Ebből következik, hogy többlétszámú elemek megléte esetén a cégvalódiságra történő hivatkozással mégis megállapítható a jogsértés, ha a cégnévben megjelenített tag tagsági jogviszonya megszűnik, és a cégnév változatlan formában marad. A vezérszó és a cégforma mellett a cégnév kötelező eleme a nonprofit szó, ha a cég nonprofit tevékenységet végez, a közhasznúságra történő utalás azonban csak opcionális, azzal természetesen, hogy a cég nevében nem szerepelhet sem a nonprofit, sem a közhasznú szó, ha a cég sem nem nonprofit, sem nem közhasznú. Az állami és nemzeti jelzők a cégnévben csak az állami, ill. állami érdekkörbe tartozó cégek esetében megengedettek. Ez az érdekelttség úgy nyilvánulhat meg, hogy a cégnévben az állam közvetlenül vagy szervezeti útján - azaz közvetve - többségi befolyással kell, hogy rendelkezzen, vagy a cég tartós állami tulajdoni körbe tartozik. A Ptk. 8:2. § értelmében többségi befolyás az olyan kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy (befolyással rendelkező) egy jogi személyben a szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással rendelkezik. Azok a cégek azonban, amelyekben az állam többségi befolyása 2006. július 1-je előtt szűnt meg, a cégelnevezésüket változatlanul megtarthatják. Abban az esetben azonban, ha 2006. július 1. után szűnik meg az állami, nemzeti jelző használatára jogosító állami többségi befolyás, a cégnév megváltoztatására kötelesek.

A történelem kiemelkedő személyiségeinek taxatív listája nem lehető fel egyetlen jogszabályban sem. Ezért az eljáró cégbíróság mérlegelésétől függ, hogy adott cégnév esetében megköveteli-e a Magyar Tudományos Akadémia engedélyének a csatolását, vagyis a cégbíróság fogja elbírálni, hogy a cégnévben szereplő név a történelem kiemelkedő személyiségének tekintendő-e, kivéve, ha az adott történelmi név kapcsán a cég (vagy alapítói) előzetesen már megkeresték az Akadémiát az engedély végett, s az Akadémia úgy nyilatkozott, hogy az adott személy nem tekinthető a történelem kiemelkedő személyiségének, ezért engedélyre sincs szükség. A törvény nem csak a magyar, hanem az egyetemes történelem kiemelkedő személyiségeire alkalmazandó, az engedély kiadása minden esetben a Magyar Tudományos Akadémia kompetenciájába tartozik. Ha valamely cégnevet az Akadémia engedélye nélkül a cégbíróság bejegyez, majd utóbb felmerül, hogy a cégnévben kiemelkedő történelmi személyiség neve szerepelt (pl. Garibaldi Kft.), nézetünk szerint a cég emiatt utóbb cégjogilag nem szankcionálható.

Ugyancsak a cégbíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy vajon a cégnév valamely eleméhez másnak fűződik-e olyan jogi érdeke, ami miatt annak a használatához tőle hozzájárulást kellene kérni. Nyilván nem jöhet szóba a hozzájárulás, ha valaki a saját személynevet kívánja a cégnévben felhasználni, még akkor sem, ha ezen a néven valaki más szerzett országos ismertséget adott területen. Ha azonban a cégnévben valamely ismert személy családnevét, esetlegé márkanevet kívánnak használni, akkor ehhez ez érdekelt személy, jogosult hozzájárulása szükséges. Adott esetben azonban gondot okozhat, hogy adott név használatához pontosan ki is jogosult hozzájárulni (pl. meghalt személy esetében). A hozzájárulás igazolására szellemi alkotások esetében egy licencszerződés, védjegyhasználati szerződés is alapot adhat. Ilyenek birtokában a cégbíróság nem követelhet meg külön hozzájáruló nyilatkozatot, ugyanis a hozzájárulás formájára vonatkozóan a törvény nem tartalma előírásokat, így annak nem feltétlenül kell a cégbejegyzési eljárás miatt kifejezetten kiállított, elkülönült dokumentumnak lennie. Bármilyen olyan igazolás, szerződés, egyoldalú jognyilatkozat alapul szolgálhat a hozzájárulás igazolására, amely felhatalmazza a céget olyan elem szerepeltetésére a cégnévben, amelyhez a hozzájáruló jogi érdeke fűződik (Cgf. VII. 30 713/1998/2.). Tekintettel kell lenni arra is, hogy ha a cég a cégnévben valamely földrajzi terület vagy közigazgatási egység nevét kívánja szerepeltetni, nincsen-e olyan önkormányzati rendelet, amely a kifejezés cégnévbe történő felvételét engedélyhez, előzetes hozzájáruláshoz köti.

EBH 656/2002. Cégbejegyzést követően a bejegyzett név jogszerűsége tárgyában a Ptk. szabályai szerinti perindításnak van helye.

5. § A cég nevét (rövidített nevét)

A cégvalódiság speciális védelmét fogalmazza meg az 5. §, amely alapján a cég jogilag és gazdaságilag jelentős létszakai a cég nevének is egyértelműen tükrözni kell. A tolatok szerepeltetésének elmulasztása bizonyos esetekben a cégjogi szankciók körén túlmenő magánjogi jogkövetkezményekkel is járhat. Erre példa, amikor a Ptk. az előtársasági létszakra vonatkozó rendelkezései között a 3:101. § (1) bekezdésében kimondja, hogy a b.a. tolat feltüntetésének mellőzésével tett jognyilatkozatok az alapítók együttesen tett jognyilatkozatoknak minősülnek.

- a) a cégbejegyzési eljárás alatt „bejegyzés alatt” („b. a.”),
- b) csődeljárás esetén „csődeljárás alatt” („cs. a.”),
- c) felszámolási eljárás esetén „felszámolás alatt” („f. a.”),
- d) végelszámolási eljárás esetén „végelszámolás alatt” („v. a.”),
- e) kénysztörölési eljárás esetén „kénysztörölés alatt” („kt. a.”),

f) határokon átnyúló egyesülés céljára létrejövő cég esetén „egyesülés céljára alapított” („e.a.”) toldattal kell használni.

6. § (1) Két vagy több azonos nevű cég közül a választott név (rövidített név) viselésének joga azt illeti meg, amelyik a cégbejegyzési kérelmét elsőként nyújtotta be, illetve amelyik a (3) bekezdés alapján névfoglalással élt.

(2) A cégbíróság - jogi képviselő által elektronikus úton benyújtott kérelemre, illeték megfizetése ellenében - a kérelem érkezését követő egy munkanapon belül megvizsgálja, hogy a választott elnevezéssel az információkérés időpontjában a cégnyilvántartásban bejegyzett vagy bejegyzés alatt álló, illetve névfoglalás hatálya alatt álló más cég szerepel-e.

(3) Ha a választott cégnév a cégnyilvántartásba bejegyezhető, a cégbíróság végzésével a megjelölt cégnevet hatvannapos időtartamra a kérelmező részére lefoglalja és a cégnevek elektronikus úton vezetett nyilvántartásában feltünteti. Ez alatt az idő alatt más jogalany ezzel a cégnévvel a cégnyilvántartásba nem jegyezhető be, illetve a cégnév nem foglalható le. A cégbíróságnak a nyilvántartásba vétel elutasításáról hozott határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. Ha a cég bejegyzésére, illetve a cégnév változásának bejegyzésére irányuló kérelem benyújtására hatvan napon belül nem kerül sor, a névfoglalás megszűnik.

(4) A névfoglalás egyszeri alkalommal 8 nappal meghosszabbodik, ha ugyan a hatvan napos határidő lejárt, a cégnevet lefoglaló jogalany bejegyzési kérelmét elutasították, de azt 8 napon belül ismételtelen beadja.

(5) A névfoglalásra vonatkozó eljárásra fogalmazó vagy bírósági ügyintéző is önállóan, önálló aláírási joggal jogosult.

A cégekizárólagosság követelménye az elsőbbség elvével együtt érvényesül. Azonos választott cégnév azt a céget illeti meg, amelyik azt előbb kérte bejegyezni, ill. amelyik az adott nevet előbb foglalta le. Annak a cégnek, aki a cégekizárólagosságba ütköző nevet választott (azaz e tekintetben elkésett), a cégnevet módosítani kell.

A majdani cégbejegyzés biztosítása érdekében lehetőséget ad a törvény arra, hogy a cég a választott cégnév kizárólagosságát előzetesen, hivatalosan biztosítsa magának. A választott elnevezést ugyanis a cégbíróság külön kérelemre a cégekizárólagosság szempontjából megvizsgálja, és ha az nem sérül, a választott nevet hatvan napra lefoglalja. Ez például a cég átalakulása esetén lehet igen hasznos, mert kizárja, hogy az átalakulási folyamat során esetlegesen bejegyzett új név miatt szenvedjen késedelmet az átalakulás bejegyzése (ha ugyanis az átalakulás elhatározása és az új cégnév elfogadása után azonos cégnevet valakik más a cégjegyzékbe bejegyeztet, vagy azt lefoglal, akkor az átalakulást az eredeti formájában nem lehet már bejegyezni, és a cégnevet módosítani kell). A cégnév lefoglalásának az a lényege, hogy a foglalás ideje alatt nem kell attól tartani, hogy időközben olyan bejegyzés történik a cégjegyzékbe, ami a választott név használatát a cégekizárólagosság és az elsőbbség elve miatt megakadályozhatná. A lefoglalás azonban csak korlátozott ideig érvényes, s ha a lefoglalt névvel hatvan napon belül nem élnek (vagyis azt nem kérik bejegyezni), a foglalás megszűnik, és a név újra felszabadul. Az előzetes névfoglalás tényét fel kell tüntetni a bejegyzési kérelmet jelentő formanyomtatványon. A névfoglalási eljárás önmagában azonban nem jelenti, hogy a cégbíróság a cégbejegyzési eljárásban teljes mértékben eltekinthet a cégnévvel szembeni követelmények érvényesülésének vizsgálatától. Ahogyan az már korábban kifejtésre került, a cégvalódiság követelményét csak a cég működésének, szervezetének és formájának ismeretében lehet megnyugtató módon vizsgálni. A cégbíróság tehát akkor jár el helyesen, ha a névfoglalással élt kérelmező esetében is megvizsgálja a cégvalódiság követelményeinek való megfelelést a bejegyzési eljárásban.

4. Cím

A székhely, telephely, fióktelep

7. § (1) A cég székhelye a cég bejegyzett irodája. A bejegyzett iroda a cég levelezési címe, az a hely, ahol a cég üzleti és hivatalos iratainak átvétele, érkeztetése, őrzése, rendelkezésre tartása, valamint ahol a külön jogszabályban meghatározott, a székhellyel összefüggő kötelezettségek teljesítése történik. A cégnek a székhelyét cégtáblával kell megjelölnie. A cég létesítő okirata úgy is rendelkezhet, hogy a cég székhelye egyben a központi ügyintézés (döntéshozatal) helye. Amennyiben a cég székhelye nem azonos a központi ügyintézés helyével, a központi ügyintézés helyét a létesítő okiratában és a cégjegyzékben fel kell tüntetni. A cégeljárás szempontjából székhelynek minősül a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselete, valamint az európai gazdasági egyesülés telephelye is.

(2) A cég telephelye a tevékenység gyakorlásának a cég társasági szerződésében, alapító okiratában, alapszabályában (a továbbiakban együtt: létesítő okiratában) foglalt olyan tartós, önállósult üzleti (üzemi) letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található, a cég fióktelepe pedig olyan telephely, amely más településen - magyar cég külföldön lévő fióktelepe esetén más országban - van, mint a cég székhelye. Ez a szabály irányadó a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselete esetében is. Amennyiben a cég telephellyel vagy fiókteleppel rendelkezik, úgy azt a cégjegyzékben fel kell tüntetni.

(3) Magyar cég külföldön lévő fióktelepének a cégjegyzékbe történő bejegyzéséhez a cégnek a külföldi cégekivonattal, illetve más okirattal, valamint ezeknek magyar nyelvű hiteles fordításával kell igazolnia, hogy a fióktelepet a fióktelep helye szerinti államban nyilvántartásba vették.

(4) Cég székhelye, telephelye és fióktelepe olyan ingatlan lehet, amely a cég tulajdonát képezi, vagy amelynek használatára - ideértve a székhelyszolgáltatás útján biztosított székhelyhasználatot is - a cég jogosult.

IH 2016. 113. A gazdasági társaság központi ügyintézési helye

IH 2012. 120. Az írásbeli nyilatkozat megérkezésének értelmezése tényleges átvétel hiányában

IH 2011. 168. Székhelyáthelyezés más uniós államba - személyes jog megváltoztatásával történő székhelyáthelyezés - *cartesio-ügy*

IH 2008. 78. Törvényességi felülvizelési eljárás - jogosultság a törvényes működés helyreállítása módjának megválasztására - kézbesítés székhelyre

IH 2008. 32. Székhely valóságának igazolása - helyrajzi szám szerint megjelölt fióktelep

IH 2007. 133. Az új Ctv. hatálya alá tartozó bejegyzési (változásbejegyzési) ügyekben nincs akadálya a hiánypótlási határidő kérelemre történő meghosszabbításának, a 45 napos törvényi határidő azonban ilyenkor is abszolút korlátot jelent [2006. évi V. tv. (új Ctv.) 32. § (1) bek., 46. § (3) bek., 50. § (1) bek.; Pp. 104. § (1) bek.].

1. A székhely fogalma

Az európai társasági jogokban - jogi természete és funkciója alapján - a legáltalánosabban kétféle székhely különböztethető meg. Az egyik archetípus az angol társasági jog *registered office* (bejegyzett iroda) intézménye, mely gyakorlatilag mint postacím csupán arra szolgál, hogy ott a társaság harmadik személyek és hatóságok számára megtalálható legyen (lásd: *Companies Act 2006, Sec. 86*). Ettől független, hogy használja-e a társaság a bejegyzett irodáját egyéb - érdemi, operatív - célokra is, mindazonáltal az angol jog a bejegyzett irodától azt nem követeli meg. Ezzel szemben a másik archetípus, a tényleges székhely érdemi funkciót lát el, az a társaság gazdasági tevékenységének a központja, a központi ügyintézés helye. Erre volt példa 2007. szeptember 1-jét megelőzően a magyar társasági-céjogi megoldás: a Ctv. 7. § (1) bek.-ének 2007. szeptember 1. előtt hatályos szövege szerint a társaság székhelye a központi ügyintézés helye volt. Ezen kívül a Ptk. 3:5. § b) pontja előírta és előírja, hogy a jogi személy létesítő okiratában köteles megjelölni a székhelyét. Ennek alapján 2007. szeptembere előtt a magyar társaságok okirati (formális) székhelyének egybe kellett esnie a tényleges székhellyel. A tényleges székhely a különböző jogokban és jogágakban számos elnevezéssel fordulhat elő: központi ügyintézés helye, *centre réel de direction*, tényleges üzletvezetés helye, *place of effective management*, *central management and control*, *head office*, *headquarters* stb. Az ezen elnevezésekkel takart jelenségekben az a közös, hogy mindegyik egy olyan, kiterjedéssel bíró helyre utal, ahol a társaság érdemi tevékenysége központi jelleggel, rendszeresen zajlik. A bejegyzett irodát - ezzel is megkülönböztetve a tényleges székhelytől - formális vagy okirat székhelyként is említhetjük, hozzáátve, hogy természetesen a társaság formális és tényleges székhelye egybe is eshet, és a gyakorlatban általában egybe is esik, egyrészt mert a tényleges székhely könnyen elláthatja a bejegyzett iroda funkcióit is, másrészt mert logikus és egyszerű, ha a társaság tevékenységét onnan irányítják, ahol a társaságot harmadik személyek megtalálhatják.

A Ctv. 2007. szeptember 1-től hatályos szövege szerint a cég székhelye a bejegyzett irodája, ami mint levelezési cím a céggel való hivatalos kapcsolattartás biztosítására szolgál, ill. ahol a székhellyel összefüggő kötelezettségeket (pl. cégtábla elhelyezése) teljesíteni kell. Ezen kívül a bejegyzett irodának el kell látnia a cég iratainak őrzésével kapcsolatos funkciókat is, ami a fentebb említett, mondhatni pontszerű, angolszász bejegyzett irodánál már többet követel meg, hiszen az iratok tárolásához kiterjedt helyre van szükség, postafiók ezért a Ctv. értelmében továbbra sem lehet bejegyzett iroda. Fontos követelmény azonban, hogy székhelyként, telephelyként és fióktelepként csak olyan ingatlant lehet szerepeltetni, amely a cég tulajdonában van, vagy amelyet valamilyen érvényes jogcím (pl. helyiségbérleti szerződés) alapján a cég használni jogosult. Ennek tényét a cégbíróság a bejegyzési eljárásban ellenőrzi.

A bejegyzett székhely csak akkor felel meg a székhelyre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ha ott a hivatalos leveleket átvesszik. Ennek hiányában a cég okot ad a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására, s neki kell viselnie a törvényességi felügyeleti eljárás költségeit. Egy esetben a cégbíróság 2008. szeptember 19-én a céggel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indított, mert észlelte, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett L., K., P. utca 64. szám alatti székhelyén a cég nem található, a cégbíróság 20. és 24. számú küldemény elköltözött és ismeretlen helyre költözött megjelöléssel érkezett vissza, továbbá a társaság cégjegyzésre jogosult tagja S. M. lakcíme sem lehetett a bíróság küldeményét kézbesíteni. Az eljárás megindításáról 5. sorszámú végzésével a céget tájékoztatta. A társaság a végzésre úgy nyilatkozott, hogy az abban foglaltakat nem vitatja, és a törvényes működést helyreállítja. 2008. október 20-án a tagok a társasági szerződést módosították, és a változás bejegyzése iránti kérelmet benyújtották. A cégbíróság a 29. számú végzésével a cég új székhelyét, az üzletvezetésre jogosult tag új lakóhelyét, és a cég központi ügyintézésének helyét bejegyezte. A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárást a Ctv. 80. § (3) bekezdése alapján és az Itv. 65. § (3) bekezdése alapján a céget az eljárásért fizetendő 50 000 Ft cégbírósági felügyeleti illeték megfizetésére kötelezte. A végzés indokolásában kifejtette, hogy a törvénytörés ténye megállapítható volt, azt korábban a cég sem vitatta, az illetékfizetésre kötelezés tekintetében a cégbíróságnak nincs méltányossági jogköre, annak ellenére, hogy a cég korábban az illeték megfizetésére kötelezés mellőzését kérte. A végzés ellen a társaság fellebbezést jelentett be. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését részben változtassa meg, a társaságot az 50 000 Ft cégbírósági felügyeleti illeték megfizetése alól mentesítse. Kérte annak megállapítását, hogy a társaság törvényesen működött. A fellebbezésében elsősorban arra hivatkozott, hogy nincs konkrét ténybeli tudomása arról, hogy minek alapján indította el a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárást. A társaságnak L., K., P. S. utca 64. szám alatt létező és valós székhelye volt. Ugyanez a lakcíme S. M.-nek, az üzletvezetésre jogosult tagnak. A társaság bejelentés nélkül nem változtatta meg sem a székhelyét, sem a képviselő lakóhelyét. Az eljárás során csak annyiban nem vitatta az eljárást, hogy a további bármilyen problémák elkerülése végett áthelyezte a székhelyét a jelenlegi helyre, és S. M. hivatalos tartózkodási helyét jelölte meg lakcímként, hogy a továbbiakban ne legyen lehetőség bármilyen probléma bekövetkezésére. A fellebbezést a másodfokon eljárt bíróság nem találta megalapozottnak. A cég székhelye a Ctv. 7. § (1) bekezdésének akkor felel meg, ha ott a cég hivatalos iratait átvesszik. Az L., K., P. utca 64. szám alatti cím e követelménynek nem felelt meg. A cégiratokból megállapítható, hogy a cégbíróság 2008. május 8-án, június 10-én, augusztus 4-én és augusztus 30-án postára adott küldeményeit a társaság L., K., P. utca 64. számú székhelyére nem lehetett kézbesíteni. A küldemények ismeretlen, elköltözött jelzéssel érkeztek vissza. Ugyanerre a sorsra jutott a 2008. szeptember 24-én postára adott 5. számú végzés. A cégbíróság az 5. sorszámú végzésében megjelölte, hogy a jogszabálysértésről a postai küldemények visszaérkezéséből szerzett tudomást. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a rendelkezésre álló adatok arra utalnak, hogy a cég székhelye megváltozott. A cég csak akkor hivatkozhatna arra, hogy működése nem volt törvénytörő, ha a korábban bejegyzett székhelyen a hivatalos küldeményeket átvette volna (BDT 1987/2009.).

A hatályos szabályozás szerint a székhely mint bejegyzett iroda nem feltétlenül esik egybe a központi ügyintézés helyével. A központi ügyintézés helye a törvény szerint a döntéshozatal helye, ami alapvetően két funkcióból tevődik össze. Egyrészt az a hely, ahol a cég legfőbb szervének döntéshozatallal járó üléseit (tehát a taggyűlést, közgyűlést stb.) tartják időszakosan, másrészt ahol a cég ügyvezetése rendszerint és folyamatosan dolgozik, és ennek keretében meghozza a cég operatív működésére vonatkozó - nem a legfőbb szerv kizárólagos hatáskörébe tartozó - döntéseket. A legfőbb szerv üléseinek helye és az ügyvezetés munkahelye persze nem feltétlenül esik egybe, így nézetünk szerint az utóbbi tekintendő a központi ügyintézés helyének.

2012. március 1. előtt a Ctv. lehetőséget biztosított arra, hogy a székhelyet a jogi képviselővel kötött székhely-szolgáltatási szerződés alapján az ügyvédi irodában jelöljék meg. Ennek a szerződésnek a szabályait tartalmazta a 49/2007. (XI. 14.) IRM rendelet. A cégtörvényt módosító 2011. évi CXCVII. törvény miniszterin indokolása szerint kiemelten fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a cég székhelyén elérhető legyen. Számos esetben jelentett problémát, hogy a székhelyen a cég képviselője nem volt megtalálható, a hivatalos iratokat senki nem vette át. A törvény ezért a székhely intézményének megerősítése érdekében szüntette meg a székhely-szolgáltatás intézményét.

A cégnek szüksége van egy olyan helyre, ahol a központi ügyintézése működtethető, ezért ha a székhely mint bejegyzett iroda elkülönül a központi ügyintézés helyétől, akkor a létesítő okiratban külön kötelező rendelkezni a központi ügyintézés helyéről, és e helyet a cégjegyzékbe is be kell jelenteni. Ennek oka, hogy a cég partnereit és a hatóságokat is tájékoztatni kell arról a helyről, ahol a cég az érdemi tevékenységét végzi, s ahol a céggel tényleges, közvetlen kapcsolat létesíthető.

Ha a cég székhelye annak bejegyzett irodája, a központi ügyintézés külföldi vagy belföldi helyét - célszerűségi megfontolások alapján - a társaság határozza meg. A gazdasági társaság személyes jogát az határozza meg, hogy melyik állam nyilvántartása szerint veszik nyilvántartásba (Nmtvr. 18. §). A Ptk. szabályainak megfelelően alapított gazdasági társaság a magyar cégnyilvántartásba akkor kerülhet bejegyzésre, ha a székhelye Magyarországon van. A székhely fogalmát a Ctv. 7. § (1) bekezdése határozza meg, amely a társaság bejegyzett irodája, levelezési címe. A székhely elsősorban az üzleti és a hivatalos iratok átvételére, őrzésére, a székhellyel összefüggő kötelezettségek teljesítésére szolgál, és egyúttal a központi ügyintézés (döntéshozatal) helye is lehet. A Ctv. 24. § (1) bekezdésének c) pontja alapján, ha a cég székhelye nem azonos a központi ügyintézés helyével, a központi ügyintézés helyét a cégjegyzékben fel kell tüntetni. A bejegyzett adatnak - a közhitelesség elvéből fakadóan (Ctv. 22. §) - a valóságnak megfelelően kell tartalmaznia a társaság tevékenységére jellemző legfontosabb adatokat. A Ctv. 2007. szeptember 1-jétől hatályos 7. §-a egyértelművé tette, hogy a székhely és a központi ügyintézés helye megegyezhet egymással, de a szerződő felek a létesítő okiratban ettől eltérően is rendelkezhetnek. A Ctv. fenti szabályozása a székhelytől eltérő központi ügyintézés és a döntéshozatal tevékenységének Magyarországon kívüli folytatására sem felhatalmazást, sem korlátozást vagy kizárást nem tartalmaz, és ilyen rendelkezés a Ptk.-ban sem található. A központi ügyintézés helyének meghatározása a fentiek alapján a társaság tagjainak döntésétől válik függővé, míg a létesítő okirat tartalmának a központi ügyintézés helyét érintő esetleges jogszabályi korlátozását a Ptk. 3:4. §-a szerint lehet megítélni. Mivel a Ptk. szabályozási módszerét tekintve szakított a Gt. viszonylagos kógcenciájával, és a diszpozitivitás talajára helyezte a szabályozást, a társaság nagy szabadságot élvez. Fontos azonban hangsúlyoznunk, hogy a főszabály szerinti diszpozitivitás csupán a Ptk.-ban foglalt rendelkezésekre vonatkozik, így a Ctv. vagy más, a cég működésével kapcsolatos jogszabály rendelkezései - ellenkező rendelkezés hiányában - továbbra is kógcensek. Az adott ügyben a cégbíróság azon hivatkozása, hogy a jogalkotó kifejezett felhatalmazó rendelkezésnek hiányában az adat nem jegyezhető be, a jogszabály rendelkezéseiből nem következik. A bírói gyakorlat a székhely és a központi ügyintézés elválasztását a következő elvek mentén ítéli meg. A központi ügyintézés (döntéshozatal) helye elsősorban a társaság tagjainak illetőségétől függően kijelölt olyan hely, ahol a tagok a társaság működését a leghatékonyabban képesek irányítani, amelynek rendeltetése eltér a külföldi fióktelep és a gazdasági tevékenység folytatásának helyétől, ezért a cégbíróság által alkalmazott értelmezési módszer alapján levont következtetés nem helytálló. A társasági jog rendeltetésével és a szabályozás céljával nem áll ellentétben, ha a tagok a társasági szerződés feltételeit annak szem előtt tartásával határozzák meg, hogy a társaság szervezetének és gazdálkodásának irányítása a tagok illetőségétől függően a leghatékonyabban történjen, és emiatt a központi ügyintézés (döntéshozatal) helyeként külföldi címet jelölnek meg, ezért a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy társaság által bejegyezni kért adat a jogszabályok rendelkezéseinek megfelel. (BDT 2559/2011.)

A cég székhelyként csak azon ingatlan (cím) bejegyzését kérheti, amelynek használatára jogosult. A cég 2012. március 1. óta ismét köteles igazolni, hogy a székhely, telephely és fióktelep használatára valóban jogosult. Ennek alátámasztására szolgálhat a tulajdonjogot bizonyító tulajdoni lap, vagy a használat jogát bizonyító szerződés (pl. bérleti szerződés). Korábban az 1998. évi XI. törvény az ügyvédekről 27/E. §-ban lehetőséget adott arra, hogy a székhelyhasználat jogcímét a jogi képviselő ellenőrizze le az ingatlan-nyilvántartás adataiból. Ez azt jelentette, hogy a székhelyhasználat alátámasztó igazolást nem kellett a bejegyzési kérelemhez csatolni. A 2012. március 1-től hatályos szabályozás ezt a gyakorlatot szünteti meg, és a cégbíróság előtt is igazolási kötelezettséget ír elő a székhely, telephely és fióktelep használatára vonatkozóan.

Nem felel meg a cégtáblával megjelölt székhely jogszabályi követelményének, ha a székhelyet sérülékeny és bárki által könnyen eltávolítható, a természeti erőbehatásoktól gyorsan károsodó, kerítésre feltűzött papírlappal jelzik. A kérelmezett cég az adott ügyben a fellebbezésében bejelentette, hogy a cégtábla a felhívást követően azonnal kifüggesztésre került, és jelenleg is a helyén van. Ennek alapján és a kérelmezőnek a fellebbezésre tett észrevételében előadottakból az volt megállapítható, hogy a kérelmezett részéről a cég a székhelyének cégtáblával történő megjelölésére a törvényességi felügyeleti kérelem cégbíróság által történt megküldését követően került sor. A kérelmezett cég által küldött fényképfelvételek alapján az is megállapítható volt, hogy a cég a székhelyét rendkívül sérülékeny és bárki által bármikor könnyen eltávolítható, illetve természeti események során könnyen megsemmisülő, drótkerítésre felcsipeszelt papírral jelölte meg, amely nem értékelhető a Ctv. 7. § (1) bekezdésében előírt cégtáblával történő megjelölésnek, és a cég jelenleg sem rendelkezik a cég nevét tartalmazó postaládával (levélszekrénnel), amelybe a postai szolgáltató a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése alapján kézbesíthetné a cég részére érkező küldeményeket (BDT 2139/2009.).

A cégtábla kihelyezése a cég üzletviteli eljárása körébe tartozó intézkedés. Önmagában a cégtábla kihelyezésének vizsgálata, esetleges elmulasztása a törvényességi felügyeleti eljárás kereteit meghaladja. A törvényességi felügyeleti eljárás fő eseteit a Ctv. 74. § (1) bekezdés sorolja fel. Így helye lehet akkor is, ha a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, létesítő okiratában foglaltakat [d) pont]. A kialakult bírói gyakorlat, figyelemmel a bizonyítás korlátozott - elsődlegesen okirati - voltára is, ezen esetkor hatálya alá tartozónak a cég szerveinek működésével (működtetésével) összefüggő jogsértéseket tekinti. A Ctv. 7. § (1) bekezdése kimondja azt is, hogy a cégnek a székhelyét cégtáblával kell megjelölnie. A fenti rendelkezésből következően a cég székhelyével összefüggésben annak biztosítása, hogy a cég a székhelyén az elérhetőségét, a hivatalos iratok átvételét megoldja, a Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pontja hatálya alá esik, így törvényességi felügyeleti eljárás tárgya lehet. Önmagában a cégtábla létének, nemlétének, megfelelőségének vizsgálata, esetlegesen annak tisztázása, hogy eltűnése harmadik személy rongálására vezethető-e vissza, azonban már egyértelműen meghaladja a törvényességi felügyeleti eljárás kereteit. Az adott ügyben a kérelmező a társasággal szemben csupán a cégtábla székhelyen történt kihelyezésének hiányára utalva kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárást, ezzel összefüggésben a társaság székhelyén el nem érhetőségére, fellelhetlenségére nem hivatkozott, e körben eljárásnak nem lehetett helye. Egyébiránt az eljárásban nem is merült fel adat arra nézve, hogy a társaság a bejegyzett székhelyén ne lenne elérhető, valamennyi végzés szabályszerűen kézbesítésre került számára. A fent kifejtettek szerint azonban a cégtábla kihelyezésével kapcsolatos körülmények a törvényességi felügyeleti eljárás keretét meghaladják, ezért az eljárás lefolytatásának nem lehetett volna helye. (BDT 2621/2012.).

2. Telephely

A cég mint szervezet tagolódása a cég tevékenységének delokalizálódásához vezethet, a cég tevékenységeit különböző helyszíneken végezheti. Minél nagyobb a cég szervezete, minél összetettebb a tevékenysége, a földrajzi tagozódás annál valószínűbb és jelentősebb, nemzetközi méreteket is ölthet. 2012. március 1-jétől a Ctv. új definíciót ad a telephelynek és a fióktelepnek. A cég telephelye a tevékenység gyakorlásának a cég létesítő okiratában foglalt olyan tartós, önállósult üzleti (üzemi) letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található. Amennyiben a cég telephellyel vagy fiókteleppel rendelkezik, azt a cégjegyzékben szerepeltetni kell, és gondoskodni kell a változások átvezetéséről is.

Az adójogi és cégjogi telephely fogalma nem feltétlenül esik egybe. A Ctv. módosításáról szóló 2007. évi LXI. törvény vonatkozó indoklása szerint: a törvény a társaság telephelyének meghatározásakor is nagyobb beleszólási-döntési jogot biztosít a cég tulajdonosainak. A hatályos szabályozás értelmében lényegében minden olyan hely, ahol egy társaság a székhelyén kívül üzleti tevékenységet folytat, telephelynek minősül. Ez adott esetben indokolatlan bürokratikus megterhelést okoz (regisztrációs kötelezettség), növeli a cég működtetésének költségeit. A törvény értelmében a telephely a tevékenység gyakorlásának a cég társasági szerződésben foglalt olyan tartós, önállósult üzleti (üzemi) letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található. Hitelezővédelmi szempontból nyilvánvalóan sürgősen ugyanis, hogy kiterjedt bolthálózatokkal, kirendeltséggel rendelkező cégek a cégjegyzékben kötelezően 10-20-50-100 telephelyet, fióktelepet jegyeztessenek be, majd gondoskodjanak az ezzel összefüggő gyakori változások bejelentéséről. A törvény ugyanakkor nem érinti a telephely (fióktelep) adójogi meghatározását, amelyre a jövőben éppúgy, mint jelenleg is, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szabályai az irányadók. Az idézett törvényi indoklásból kitűnően a jogalkotói szándék arra irányult, hogy ne kelljen a cégjegyzékbe minden adójogi szempontból telephelynek minősülő, a gazdasági tevékenység helyszínéként szolgáló helyet bejegyeztetni. Lehetőséget adott a társaságoknak arra, hogy azokat a telephelyeket, amelyeken a székhelyén kívül folytat üzleti tevékenységet, a cégjegyzékbe ne jelentse be. E módosítás azonban nem kívánta érinteni a telephely adójogi meghatározását, amelyre a törvényi indoklás által deklarált módon is az Art. szabályai az irányadók. (KGD 22/2012.)

A fióktelep speciális telephely, amelyre a jövőben különözik a telephelytől, hogy a székhelytől eltérő településen található. A telephely és a fióktelep cégjogi megkülönböztetése olyan bürokratikus szabály, amelynek dogmatikai vagy praktikus oka és értelme nem fedezhető fel.

A telephely és a fióktelep használatára vonatkozó jogosultság kapcsán is irányadók a fentebb, a székhely kapcsán írottak.

3. Nemzetközi tényállások

Magyarország nyitott gazdaság, az Európai Unió tagállama. Ebből is következően a hazai cégeknek lehetőségük van külföldön is tevékenykedni, illetve a külföldi vállalkozások is megjelenhetnek a magyar piacon. Ezeket a tényállásokat a jogbiztonság érdekében szabályozni kell.

E szabályozás keretében mondja ki a Ctv., hogy saját hatálya vonatkozásában székhelynek minősül a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselete, valamint az európai gazdasági egyesülés telephelye is. A Magyarországon bejegyzett - s így a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (Nmjt.) 18. § (2) bek.-e értelmében magyar honosságú - társaságok külföldön is tarthatnak fenn fióktelepet (ezt a magyar szabályozás nem tiltja, a fióktelep létesítése nyilván a fióktelep helye szerinti állam szabályozásától függ), és e külföldi fióktelepet a haza cégjegyzékbe is bejegyeztethetik, ha megfelelően igazolni tudják, hogy a fióktelepet külföldön nyilvántartásba vették.

7/A. §

2012. március 1. előtt a Ctv. lehetőséget biztosított arra, hogy a székhelyet a jogi képviselővel kötött székhely-szolgáltatási szerződés alapján az ügyvédi irodában jelöljék meg. Ennek a szerződésnek a szabályait tartalmazta a 49/2007. (XI. 14.) IRM rendelet. A cégtörvényt módosító 2011. évi CXCVII. törvény miniszteri indoklása szerint kiemelten fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a cég székhelyén elérhető legyen. Számos esetben jelentett problémát, hogy a székhelyen a cég képviselője nem volt megtalálható, a hivatalos iratokat senki nem vette át. A törvény ezért a székhely intézményének megerősítése érdekében szüntette meg a székhely-szolgáltatás intézményét.

7/B. § Az e törvény szerint a cégnyilvántartásba bejegyzett cég az Európai Unió más tagállamában is jogosult tevékenysége elsődleges folytatására, illetőleg tevékenysége gyakorlása elsődleges helyét az Európai Unió más tagállamába is áthelyezheti. A cég ezirányú döntése - külön törvény eltérő rendelkezése hiányában - nem igényli a székhelyére vonatkozó cégbejegyzés módosítását.

ÍH 2011. 168. Székhelyáthelyezés más uniós államba - személyes jog megváltoztatásával történő székhelyáthelyezés - cartesio-ügy

A magyar cégjogi és társasági jogi szabályozás 2007. szeptember 1-e előtt végeredményben kizárta a társaság (cég) tényleges székhelyének másik tagállamba való áthelyezését. Az Európai Unió Bírósága 2008. december 16-án hirdetett ítéletet a C-210/06. sz. Cartesio ügyben. A társaságokat megillető szabad letelepedést illetően az ítélet - Poiares Maduro főtanácsnok indítványával szemben - úgy foglalt állást, hogy a közösségi joggal nem összeegyeztethetetlen az olyan tagállami szabályozás, amely kizárja, hogy a tagállam joga szerint megalakult társaság a tényleges székhelyét másik tagállamba helyezze át eredeti magánjogi státuszának megőrzése mellett. Az Európai Unió Bírósága a Cartesio ügyben nem szakított tehát a 81/87. sz. Daily Mail ügyben húsz évvel korábban lefektetett doktrínával, miszerint valamely társaság csak adott tagállam jogrendje szerint létezik, és közvetlenül az EK Szerződés szabad letelepedést biztosító cikkeire (jelenleg az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 49. és 54. cikk) hivatkozással nincs joga ahhoz, hogy tényleges székhelyét másik tagállamba helyezze át.

Az Európai Bíróság a társaságalkotás szabadságát számos ítéletében elemezte. A Segers ügyben (C-79/85) megállapította, hogy a táppénz attól függetlenül jár a munkavállalónak, hogy munkáltatója belföldi vagy külföldi társaság. A Commerzbank ügyben (C-330/91) az Egyesült Királyság kamat visszatérítési szabályait találta a Szerződés rendelkezéseibe ütközőnek, mert azok a külföldi német cég számára nem biztosították ezt a lehetőséget. A Factortame II ügy (C-221/89) tanulsága pedig, hogy az Egyesült Királyság nem kötheti a halászhajó regisztrációját angol honossághoz. A jogértelmezés során azonban az Európai Bíróság azzal a problémával is szembesült, hogy a gazdasági társaságoknak szűkebb lehetőségük van a letelepedés szabadságának gyakorlására, mint a természetes személyeknek. A Daily Mail ügyben (C-81/87) a Bíróság megállapította, hogy a társaság székhelyének áthelyezése egyik tagállamból a másik tagállamba az eredeti jogi személyiség és honosság fenntartásával nem lehetséges az EU jog égisze alatt. Ezt a lehetőséget csak a tagállamok közötti nemzetközi szerződések vagy a viszonyosság biztosíthatja. A fentiek alapján elkülöníthetjük az elsődleges és másodlagos letelepedés jogát a társaságok vonatkozásában. Az elsődleges letelepedés, azaz a fő letelepedési hely alapítása vagy áthelyezése (a jogi forma változatlanul hagyása mellett) nem korlátlan jogosultság. A székhelyáthelyezés esetén ugyanis a fogadó tagállam társasági formái közül kell választania a letelepedni szándékozó cégnek egy formát, mert - amint az a Daily Mail ügyben kifejtésre került - a kölcsönös elismerés elvének hiányában nem valamennyi, az EU tagállamaiban ismert társasági forma elismert minden tagállamban. Ezzel szemben a másodlagos letelepedés meglévő vállalkozás mellé ügynökségek, fióktelepek, leányvállalatok alapítását jelenti más tagállam(ok)ban. A másodlagos letelepedés korlátok nélküli. A letelepedés jogának értelmezésében korlátozott továbblépésnek tekinthető az Európai Bíróság Cartesio ügyben (C-210/06) hozott határozata. A Cartesio a magyar jog szerint létrejött betéti társaság volt. A társaság változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő a cégbíróságon, amelyben kérte, hogy székhelyének Olaszországba való áthelyezése következtében módosítsa a cégnyilvántartásban a társaság székhelyére vonatkozó bejegyzést. A cégbíróság azzal az indoklással utasította el a társaság kérelmét, hogy a magyar jog nem teszi lehetővé a Magyarországon alapított társaság székhelyének külföldre történő áthelyezését úgy, hogy e társaság személyes joga továbbra is a magyar jog maradjon. A cégbíróság az elsődleges letelepedés korábban tárgyalt felfogására hivatkozva kifejtette, hogy a székhelyáthelyezéshez először a társaságnak meg kell szűnnie, majd újra kell alakulnia annak a tagállamnak a joga szerint, amelynek területére új székhelyét kívánja áttenni. A Cartesio fellebbezése folytán indult eljárásban a bíróság azzal a kérdéssel fordult az Európai Bírósághoz, hogy összeegyeztethető-e a közösségi joggal a magyar jog azon rendelkezése, mely megakadályozza a magyar társaságot abban, hogy székhelyét úgy helyezze át másik tagállamba, hogy közben megtartja a magyar jog szerinti társasági minőségét. Az Európai Bíróság ítéletében rámutatott arra, hogy egységes közösségi jogi szabályozás hiányában a tagállam meghatározhatja, hogy milyen kapcsolat szükséges ahhoz, hogy a társaságot a nemzeti joga alapján létrejöttnek lehessen tekinteni, és ennek alapján a társaságot megillessse-e a letelepedési jog, valamint azt is, hogy milyen kapcsolat szükséges e minőség későbbi fenntartásához. E lehetőség magában foglalja azt is, hogy e tagállam ne engedje meg a nemzeti joga hatálya alá tartozó társaságnak, hogy megtartsa e minőségét akkor, ha más tagállamban kíván újraszerveződni a székhelyének a másik tagállamba történő áthelyezésével, megszakítva ezzel a létrehozás szerinti tagállam nemzeti jogában előírt kapcsolatot. A Bíróság megerősítette tehát, hogy a közösségi jog jelen állapotában a letelepedés szabadságával nem összeegyeztethetetlen, hogy a tagállam megakadályozza a belső joga szerint létrejött társaságot abban, hogy székhelyét úgy helyezze át másik tagállamba, hogy közben megtartja az előbbi tagállam joga szerinti társasági minőségét. A döntés újdonsága az a megjegyzés, melyben a Bíróság az ügyben kérdéses esetet megkülönböztette attól az esettől, amikor az egyik tagállamban létrejött társaság a személyes jog megváltoztatásával helyezi át székhelyét a másik tagállamba, mivel a társaság azon tagállam joga szerinti társasági formába alakul át, amelybe a székhelyét áthelyezi. A Bíróság indokolása szerint a letelepedés szabadsága ugyanis lehetővé teszi a társaság számára az ilyen módon történő átalakulást anélkül, hogy szükség volna a társaság megszűnésére és végelszámolásra az első tagállamban, feltéve, hogy a fogadó tagállam joga megengedi az ilyen átalakulást, kivéve természetesen azt az esetet, amikor e szabadság korlátozását nyomós közérdek indokolja. A döntés tehát fenntartja a Daily Mail esetben kifejtett korlátokat a társas vállalkozások elsődleges letelepedési jogának gyakorlása előtt, azonban továbblépve azon más megítélés alá helyezi azt az esetkört, amikor a társaság nem egyszerűen székhelyáthelyezést hajt végre eredeti jogi személyiségének és személyes jogának megtartásával, hanem egyik nemzeti társasági formából úgy alakul át egy másik tagállam társasági formájába, hogy közben székhelyet is vált. Ez a székhelyáthelyezés átalakulással - így egyben a személyes jog megváltoztatásával - kombinált esete. Ebben a kérdésben az Európai Bíróság álláspontját tudakolta a szintén magyar bíróság által felterjesztett előzetes döntéshozatali kérelem nyomán indult eljárás a Vale ügyben. A Vale ügyben (C-378/10) a VALE COSTRUZIONI S.r.l. nevű római cég úgy kívánta a székhelyét Magyarországra helyezni, hogy tevékenységét és társasági létét Olaszországban megszünteti, és Magyarországon a magyar jog szerint VALE Építési Kft. néven működik tovább. A VALE Építési Kft. tulajdonosai a VALE COSTRUZIONI S.r.l.-t a kft. jogelődjeként kívánták a magyar cégnyilvántartásban feltüntetni. A magyar cégbíróság a VALE Építési Kft. bejegyzése iránti kérelmet azzal az indokkal utasította el, hogy a cégtörvény alapján nincs lehetőség egy nem magyar (olasz) honosságú társaság jogelődként történő bejegyzésére. Az ügy a Legfelsőbb Bíróság elé került, amely előzetes döntéshozatali kérelemmel fordult az Európai Unió Bíróságához. A Bíróság megállapította, hogy a tagállam nem tilthatja meg azt, amikor egy másik tagállamban működő társaság a székhelyét a fogadó tagállamba úgy helyezi át, hogy egyben átalakul a fogadó tagállam joga által ismert valamely társasági formába. A Daily Mail ügyben megfogalmazottak ezek alapján jelentősen lazultak, hiszen míg a székhely áthelyezése továbbra sem korlátlan jogosultsága a társaságoknak, azonban amennyiben ezt átalakulással kombinálják, úgy tagállamok ezt nem akadályozhatják.

A Cartesio ügy idején, még az Európai Unió Bírósága ítéletének kihirdetése előtt, a magyar törvényhozó 2007. szeptember 1-i hatállyal módosította a Ctv. 7. §-át (megengedte, hogy a székhely mint bejegyzett iroda elváljon a központi ügyintézés helyétől, vagyis hogy a formális és a tényleges székhelynek már nem kell feltétlenül egybe esnie, lásd fent), egyidejűleg beiktatta a 7/B. §-t. A 7/B. §-t beiktató, 2007. évi LXI törvény 4. §-ához fűzött miniszteri indoklás szerint az új 7/B. §-a megteremti annak a lehetőségét, hogy egy, a magyar jog (a Gt.) szabályai alapján alapított társaság, miközben székhelyét továbbra is megőrzi Magyarországon, jogosult legyen arra, hogy üzleti tevékenysége gyakorlásának elsődleges helyéül valamely más EU tagállamot választhasson, ezáltal is növelve a vállalkozások döntési szabadságát, erősítve Magyarország helyét a társaságokért folyó ún. szabályozási versenyben. Az indoklás szerint a módosítás a magyar jog azon fogyatékoságát szándékozott orvosolni, miszerint a Ctv. korábbi rendelkezései csak arra adtak lehetőséget, hogy a Magyarországon bejegyzett, a magyar jog szerint alapított társaság külföldön fióktelepet regisztráltasson vagy leányvállalatot alapítson. Nem volt ezért mód arra, hogy a cég alapítói úgy határozzanak, hogy a társaságot a magyar jog alapján létrehozzák és belföldön bejegyeztessék, de a társaság az üzleti tevékenységét elsődlegesen, pl. határon átnyúló szolgáltatásként valamely más EU tagállamban folytassa.

A székhely mint bejegyzett iroda (mint formális székhely) és a központi ügyintézés helye (mint tényleges székhely) törvényi elválasztására is figyelemmel a 7/B. § célja és értelme, hogy az alapján a Gt. alapján létrejött magyar társaság a székhelyének mint bejegyzett irodájának Magyarország területén történő kijelölése mellett a központi ügyintézési helyét az EU másik tagállamban is kijelölhesse, és ennek kérhesse a magyar cégjegyzékbe történő bejegyzését, hiszen ha egy társaság a tevékenységét elsődlegesen az EU egy másik tagállamban folytatja (és erre a 7/B. § expressis verbis jogot ad), akkor logikus, sőt, szükségszerű, hogy a központi ügyintézési (azaz döntéshozó) helye is ezen másik tagállamban legyen. A cégjegyzékbe tehát a tevékenység elsődleges gyakorlásának helye mint olyan nem jegyezhető be - hiszen a cégjegyzéknek a Ctv. 24. § (1) bek.-e szerint ilyen rovata nincs -, de a 7/B. § kifejezett megengedő szabályára figyelemmel a másik tagállamba helyezett központi ügyintézési hely már igen, feltéve, hogy a cégnek van belföldi székhelye (mint bejegyzett iroda, azaz mint pusztán levelezési cím). Ha tehát egy magyar gazdasági társaság ma döntene úgy, hogy központi ügyintézési helyét áthelyezi egy másik tagállamba, és egyidejűleg megtart (kijelöl) egy bejegyzett irodát mint székhelyet belföldön, akkor a külföldi központi ügyintézési hely cégjegyzékbe való bejegyzésének jogi akadálya nincs. E társaság honossága továbbra is magyar marad, ezért a Gt. alapján fog működni, de a központi ügyintézési helye külföldön történő kijelölése miatt adójogi illetősége főszabályként már megváltozik, a társaság a központi ügyintézés helye szerinti államban fog adójogi illetőséggel bírni.

A gazdasági társaság személyes jogát az határozza meg, hogy melyik állam nyilvántartása szerint veszik nyilvántartásba (Nmtvr. 18. §). A Ptk. szabályainak megfelelően alapított gazdasági társaság a magyar cégnyilvántartásba akkor kerülhet bejegyzésre, ha a székhelye Magyarországon van. A Ctv. 2007. szeptember 1-jétől hatályos 7. §-a egyértelművé tette, hogy a székhely és a központi ügyintézés helye megegyezhet egymással, de a szerződő felek a létesítő okiratban ettől eltérően is rendelkezhetnek. A Ctv. fenti szabályozása a székhelytől eltérő központi ügyintézés és a döntéshozatal tevékenységének Magyarországon kívüli folytatására sem felhatalmazást, sem korlátozást vagy kizárást nem tartalmaz, és ilyen rendelkezés a Ptk.-ben sem található. A központi ügyintézés helyének meghatározása a fentiek alapján a társaság tagjainak döntésétől válik függővé, míg a létesítő okirat tartalmának a központi ügyintézés helyét érintő esetleges jogszabályi korlátozását a Ptk. és a Ctv. szerint lehet megítélni. Nem minősül a törvénytől való eltérésnek olyan további rendelkezés társasági szerződésbe való foglalása, amelyről e törvény nem szól, ha a rendelkezés nem áll ellentétben a társasági jog általános rendeltetésével vagy az adott társasági formára vonatkozó szabályozás céljával, és nem sérti a jóhiszemű joggyakorlás követelményeit. A cégbíróság azon hivatkozása, hogy a jogalkotó kifejezett felhatalmazó rendelkezésnek hiányában az adat nem jegyezhető be, a jogszabály rendelkezéseiből nem következik. A központi ügyintézés (döntéshozatal) helye elsősorban a társaság tagjainak illetőségétől függően kijelölt olyan hely, ahol a tagok a társaság működését a leghatékonyabban képesek irányítani, amelynek rendeltetése eltér a külföldi fióktelep és a gazdasági tevékenység folytatásának helyétől, ezért a cégbíróság által alkalmazott értelmezési módszer alapján levont következtetés nem helytálló. A társasági jog rendeltetésével és a szabályozás céljával nem áll ellentétben, ha a tagok a társasági szerződés feltételeit annak szem előtt tartásával határozzák meg, hogy a társaság szervezetének és gazdálkodásának irányítása a tagok illetőségétől függően a leghatékonyabban történjen, és emiatt a központi ügyintézés (döntéshozatal) helyeként külföldi címet jelölnek meg, ezért a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy társaság által bejegyezni kért adat a jogszabályok rendelkezéseinek megfelel. (BDT 2559/2011.).

A tevékenység elsődleges gyakorlásának a helye azért nem igényli a székhely módosítását, mert a székhely mint bejegyzett iroda független a tevékenység végzésének tényleges helyétől és módjától. A központi ügyintézési hely módosítására azonban szinte bizonyosan szükség lehet.

A Ctv. jelenleg nem szabályozza azt az esetet, amikor egy külföldi (adott esetben másik tagállamban) megalakított és bejegyzett cég kívánja a székhelyét Magyarországra áthelyezni, adott esetben jogi átalakulása mellett. Ez a tényállás a tárgya az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás keretében folyamatban lévő, C-378/10. sz. VÁLE ügynek.

5. Cím

Képviselő; cégjegyzés

8. § (1) A cég képviselőre vonatkozó rendelkezéseket az adott cégformára irányadó jogszabály állapítja meg. A cégjegyzési jog a cég írásbeli képviselőre, a cég nevében történő aláírásra való jogosultság. A képviselő, valamint a cégjegyzés módja csak azonos lehet.

(2) A cégjegyzés módja önálló vagy együttes. Kettőnél több cégjegyzésre jogosult esetén a cég úgy is rendelkezhet, hogy egyes jogosultakat önálló, más jogosultakat együttes cégjegyzési jog illet meg, vagy hogy az együttes cégjegyzésre jogosultak közül az egyik aláíró mindig meghatározott személy.

(3) Ugyanaz a személy csak egyféle módon - vagy önállóan, vagy mással együttesen - jegyezheti a céget.

(4) Mind az önálló, mind az együttes cégjegyzési jog korlátozható, a korlátozás azonban harmadik személyekkel szemben hatálytalan.

A képviselő helyettesítés jognyilatkozatok megtételében és elfogadásában. Mivel a cégek jogi fikciók, így minden esetben meg kell jelölni, hogy nevükben ki jogosult eljárni, a cég nevében jogokat szerezni, kötelezettségeket vállalni. A képviselőnek a polgári jogban ismert szervezeti (törvényes), ügyleti és vélelmezett/látszaton alapuló (Ptk. 6:18 §) formája. A cégek esetében az adott cégformára irányadó jogszabály rendezi a képviselő kérdését, valamint a létesítő okirat, alapító határozat vagy a céget létrehozó jogszabály is rendelkezhet arról, hogy ki jogosult a céget képviselni. A szervezeti képviselőtől meg kell különböztetnünk az ügyleti képviselőt, akit eseti jelleggel, meghatalmazás alapján képviselheti a céget. A szervezeti és az ügyleti képviselő lényegi különbsége, hogy a szervezeti képviselő folyamatos és jellemzően általános jellegű, addig az ügyleti képviselő csak a meghatalmazással érintett jognyilatkozat megtételére jogosít.

A képviselő során tekintettel kell lenni a Ptk. szabályaira is, így ellenérdekű feleket ugyanaz a személy nem képviselhet. A Ptk. 6:13. § némiképp átalakította az érdekellentét jelentőségét a képviselő körében. Amennyiben a képviselt személy az érdekellentétről már a képviselő alapításakor tudott, akkor ez joglemondásnak minősül részéről, és így később az érdekellentét okán nem támadhatja meg a vele érdekellentétben álló képviselő által tett jognyilatkozatokat. A megtámadási jog csak abban az esetben illeti meg a képviselőt, amennyiben az érdekellentétről a képviselő alapításakor nem volt tudomása. A képviselő ugyanis nem járhat el, ha a szemben álló vagy ellentétben érdekelt fél ő maga vagy olyan személy, akit ugyancsak ő képvisel (Ptk. 221. § (3) bekezdés). Erre tekintettel hivatkozható a BH 138/1998., melyben a bíróság megállapította, hogy semmis az olyan szerződés, amit két olyan cég köt egymással, amelyeknek ugyanaz a természetes személy a képviselője. A Ptk. rendelkezései alapján ugyanaz a személy csak akkor képviselheti a szerződést kötő két céget, ha jogi személy képviselőről van szó, és a képviselték külön-külön hozzájárulnak a jogi személy képviselő eljárásához. Ennek indokát az a tény adja, hogy a jogi személy ugyancsak nem képes saját cselekvésre, csak a mögötte álló természetes személyek. Ekkor viszont már van arra lehetőség, hogy ugyanazon jogi személy képviselő nevében különböző természetes személyek járjanak el.

Abban a kérdésben, hogy kit kell egy cég képviselőjének tekinteni, elsősorban a cégjegyzék ad eligazítást (BH 134/2001.). A cégjegyzés a cég írásbeli képviselőjének jogát jelenti. A cégjegyzés a cég gazdasági forgalomban való megjelenésének fontos eleme. A cégjegyzés módja kétféle lehet. Önálló cégjegyzési jog esetén az önálló cégjegyzési joggal felruházott képviselő önállóan képes a cég nevében eljárásra, jognyilatkozat megtételére, kötelezettség vállalására. Az együttes cégjegyzési jog alapján kettő vagy több személy együttes eljárása szükséges a képviselő ellátásához. Ha a cégnél kettőnél több cégjegyzésre jogosult személy van, olyan variáció is jogszerű, hogy egyes jogosultak önállóan, míg mások együttesen jogosultak a cégjegyzésre. A Ctv. arra is lehetőséget biztosít, hogy az együttes cégjegyzési jog gyakorlásánál az egyik aláíró mindig meghatározott személy legyen. Fontos azonban kiemelnünk, hogy az együttes cégjegyzési jog nem gyakorolható többségi szavazás útján. Az együttes cégjegyzési joggal felruházott személyek ugyanis együttes, konszenzusos eljárásukkal járhatnak el a cég nevében, így a többségi elv e körben nem érvényesíthető.

A cégjegyzési jogot több cégjegyzésre jogosult esetben - mint láttuk - variálhatja a cég, azonban fontos hitelezővédelmi szabály, hogy ugyanaz a személy csak egyféleképpen - vagy önállóan vagy együttesen - jegyezheti a céget. Ez alapján nem jogszerű a létesítő okirat azon kikötése, mely szerint a korlátozott felelősségű társaság ügyvezetője bizonyos értékhatár alatti ügyleteknél önálló, míg bizonyos értékhatárt meghaladó ügyleteknél a másik ügyvezetővel együttesen jegyezheti a céget. A cégjegyzés módjának személyhez kötötten homogén volta eltérést nem engedő követelmény.

A cégjegyzési jog biztosítása során a bírói gyakorlat megköveteli, hogy a cég képviselőjére feljogosított személy valóban képviselni is tudja a céget, azaz tényleges eljárási jogosultságot kapjon. Nem jogszerű így a létesítő okirat azon kikötése, amely a korlátozott felelősségű társaság két ügyvezetője közül az egyiket önálló, míg a másikat együttes cégjegyzési joggal ruhazza fel, hiszen a második ügyvezető esetében nincs olyan személy, akivel együtt a céget képviselni tudná. Ebből következően a második ügyvezető cégjegyzési joga üres jog, mely alapján a gazdasági társaság tényleges képviselőjére nem képes.

A cégjegyzésre a cég különböző létszakaiban más személyek lehetnek jogosultak. Ezen személyek egy részének képviselői joga a társaság (tagjainak) akaratától függ, míg más esetekben törvény írja elő a képviselőt. Végelszámolási eljárás során a Ctv. 98. § (2) bekezdése értelmében a végelszámolás alatt álló céget a végelszámoló képviseli, akit főszabály szerint a cég legfőbb szerve jelöl ki. Felszámolás esetén a felszámolás kezdő időpontjától a tulajdonosok jogai és a képviselőre jogosultak képviselői jogai megszűnnek, és a Cstv. 34. § (2) bekezdése értelmében a céget a bíróság által kijelölt felszámoló jogosult képviselni, önálló cégjegyzési joggal.

A vezető tisztségviselőkn túlmenően cégvezetők és képviselői joggal felruházott munkavállalók is jogosultak a céget képviselni, bár ezen személyek képviselői joga jellemzően korlátozott.

A cégjegyzési jog korlátozására lehetőséget lát a Ctv. A korlátozás tipikus esete, amikor a vezető tisztségviselő bizonyos ügýtípusok esetén csak a legfőbb szerv jóváhagyásával járhat el. Leggyakrabban értékhátrához kötöttek az ilyen korlátozások. Korlátozásra példa továbbá, ha a korlátozott felelősségű társaság vagy a zártkörűen működő részvénytársaság létesítő okirata ügýdöntő felügyelőbizottság kijelöléséről rendelkezik, és az ügýdöntő felügyelőbizottság hatáskörébe utalja bizonyos ügýletek jóváhagyásának a jogát. Az ilyen jellegű korlátozások csak a cég belső jogviszonyában bírnak relevanciával, és például a legfőbb szerv jóváhagyása nélküli eljárás felveti a vezető tisztségviselő felelősségre vonásának kérdését. Harmadik személyekkel szemben, azaz külső jogviszonyokban a cégjegyzési jog korlátozására nem lehet hivatkozni. A cégjegyzési joggal rendelkező képviselő által vállalt kötelezettségekért ugyanis a képviselt cég akkor is helytállni tartozik, ha a belső eljárási rendben bevezetett korlátozásnak nem megfelelően járt el a képviselő. Felmerül, hogy a cégjegyzés korlátozott voltára lehet-e hivatkozni a Ptk. 6:118. § alapján, miszerint harmadik személy beleegyezésétől függő szerződésnél a harmadik személy beleegyezéséig a szerződés létre sem jön. Mivel a Ptk. ebben a vonatkozásban kógens szabályt fogalmaz meg a cégjegyzési korlátozottságának külső jogviszonyokban nem hivatkozhatóságával, így speciális rendelkezésként felülírja a Ptk. 6:118. § alkalmazását. A BH 318/2002. ezt az érvelést azzal egészíti ki, hogy a legfőbb szervet - mint a vezető tisztségviselő eljárása előtt hozzájárulásra jogosult szervet - nem lehet a feleken kívül álló harmadik személynek tekinteni. A képviseleti jog korlátozása csak akkor lehetne hatályos harmadik személyek irányába, ha erről az érintett harmadik személy tudott. Ezt a szabályt sem alkalmazhatjuk azonban a cégek esetében, hiszen itt a törvény zárja ki a képviselet korlátozásának harmadik személyekre is kiható voltát (EBH 194/2000.).

A polgári eljárásban a gazdasági társaság meghatalmazottjaként szereplő ügyvéd képviseleti jogosultsága nem szűnik meg a társaság szervezeti képviselőjének személyében utóbb bekövetkezett változás miatt. A képviselet ellátására való jogosultság mindaddig megilleti, ameddig a cégjegyzékbe bejegyzett új szervezeti képviselő a meghatalmazást, illetve annak alapjául szolgáló megbízási szerződést fel nem mondja és a meghatalmazás megszűnését a bíróságnak be nem jelenti. A bíróságoknak ugyanis az eljárás minden szakaszában vizsgálniuk kellett, hogy az alperes ügyvezetője, valamint az általa meghatalmazott jogi képviselő rendelkezik-e a szervezeti, illetőleg a jogi képviselet ellátásra való jogosultsággal. Az alperes jogi képviseletét a jogi képviselő az alperes cégjegyzékbe ilyen minőségében feltüntetett ügyvezetőjétől kapott megbízási alapján látta el, az ügyvédekről szóló törvény 23. §-ának (1) bekezdése szerinti megállapodás alapján. A peres eljárás során csatolt cégmásolatok szerint az I. r. beavatkozó ügyvezetői tisztsége 2002. januárjától 2006. decemberéig tartott. Az Ütv. 24. §-ának (1)-(7) bekezdése szabályozza az ügyvédi megbízási megszűnésének eseteit. A fenti jogszabályhely megszűnése okként többek között az ügyvéd, illetőleg a megbízó halálát, avagy a megbízó jogi személy jogutód nélküli megszűnését jelöli meg. Nem megszűnési ok, ha a megbízó szervezeti képviselőjének képviseleti joga megszűnik. A fent kifejtettekre tekintettel a képviselő képviseleti jogának megszűnésével a korábban kötött megbízási szerződés nem szűnik meg, a megbízott ügyvéd ez esetben is addig látja el a megbízással járó tevékenységet, amíg az új szervezeti képviselő a szerződést fel nem mondja. Az adott ügyben vitatott volt, hogy kit kell tekinteni az alperes törvényes szervezeti képviselőjének, erre vonatkozóan - a peres felek és az eljáró bíróságok által ismerten - a cégbíróság előtt változás bejegyzési, törvényességi felügyeleti eljárás folyt (ideértve bizonyos jogorvoslati eljárásokat is), így a fenti jogvitát ezekben az eljárásokban, esetleg speciális peres eljárásokban (pl. taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti perben) kellett, illetőleg lehetett eldönteni. Jelen perben eljáró bíróságok nem foglalkozhattak állást abban a kérdésben, hogy a felperes által benyújtott okiratok kellően bizonyítják-e az I. r. beavatkozó képviseleti jogának a cégjegyzékbe bejegyzettnél korábbi megszűnését, annak pontos időpontját, illetőleg a felperes képviseleti jogát, annak kezdő időpontját. A benyújtott cégvonatokban, másolatokban foglaltakat kellett döntésük alapjául szolgáló tényként elfogadniuk. Alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy mint az alperes 2006. december 14-ei taggyűlési határozatával megválasztott új ügyvezetője - akit a cégbíróság a jogerős ítélet meghozatalát követően a cégjegyzékbe ilyen minőségében 2006. december 14-ére visszaható hatállyal bejegyzett -, 2006. december 14-ei hatállyal visszavonta az alperes jogi képviselőjének megbízásiát, így a jogi képviselő ettől az időponttól kezdődően már emiatt sem láthatta el a jelen perben az alperes jogi képviseletét. A felperes - figyelemmel arra, hogy ügyvezetői minősége vitatott volt - a cégjegyzékbe a jelen perbeli jogerős ítélet meghozataláig nem került bejegyzésre, nem mondhatta fel az ügyvédnek adott meghatalmazást. Egyébként, ha a felperes képviseleti joga elismerhető lett volna, az alperes képviselőjekénti eljárását az 1959-es Ptk. 221. §-ának (3) bekezdése (jelenleg Ptk. 6:118. §) is kizárta volna jelen eljárásban. Amennyiben jogosult lett volna a megbízási felmondására az nem lett volna lehetséges visszaható hatállyal. Az Ütv. 24. §-ának (2) bekezdése szerint a megbízó a megbízási bármikor, azonnali hatállyal felmondhatja. (A visszavonás egyébként azonos tartalmú a megbízási felmondásával.) A felmondás a szerződést megszünteti, amely a szerződés jövőbeni megszűnését eredményezi. Visszamenőleges hatállyal tehát sem a felmondást, sem a megbízási visszavonását gyakorolni nem lehet. Így tehát az alperes képviselet a perben biztosítva volt, az ügyvéd a jogi képviseletet jogszerűen elláthatta. (BH 71/2011.)

Abban a kérdésben, hogy kit (kiket) kell egy cég képviselőjére (cégjegyzésre) jogosultnak tekinteni, elsősorban a cégjegyzék ad eligazítást. A kézbesítési megbízott jogállása nem azonos a Ptk.-ban szabályozott képviselettel. A cégbíróság a cégek bejegyzési (változásbejegyzési) ügyeiben azt vizsgálja, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését adott cégformára vonatkozóan a törvény előírja, illetve a létesítő okirat és annak módosításai, valamint a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem alapjául szolgáló egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A cégbíróságnak tehát minden esetben vizsgálnia kell a változás alapjául szolgáló okiratok érvényességét. E körben pedig nem mellőzhető annak vizsgálata sem, hogy a jognyilatkozatok arra jogosulttól, jogi személy esetén annak törvényes képviselőjétől származnak-e. Ugyancsak vizsgálni tartozik a cégbíróság külföldi személy bejegyzése esetén a kézbesítési meghatalmazásra vonatkozó okiratot is. A képviselet, így a törvényes képviselet tartalma nem más, mint jogosultság jognyilatkozatok tételére a képviselt nevében. Összevetve a Ptk. képviseletre vonatkozó rendelkezéseit a Ctv.-ben szabályozott kézbesítési megbízott jogintézményével, azt kell megállapítani, hogy az utóbbi nem tekinthető képviselőnek, a kézbesítési megbízott ugyanis jognyilatkozatok tételére nem jogosult. (BH2001. 134)

9. § (1) Amennyiben azt a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez csatolták, a cégjegyzésre jogosultnak a cég nevében olyan módon, illetve formában kell aláírnia, ahogyan azt a hiteles cégaláírási nyilatkozat (a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány), illetve az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta tartalmazza.

(2) A címpéldányon (aláírás-mintán) - a létesítő okiratában foglaltakkal egyezően - fel kell tüntetni a cég nevét, a cégjegyzésre jogosult nevét, lakóhelyét, a képviselő jogcímét (pl. vezető tisztségviselő, munkavállaló), a cégjegyzés módját, valamint a cégjegyzésre jogosult aláírási mintáját. A cégjegyzésre jogosult munkavállaló kérésére az aláírási címpéldányon a cégnél ellátott feladatköre, beosztása is szerepeltethető.

(3) Az ügyvéd az aláírás-mintát kizárólag cégbejegyzési vagy változásbejegyzési eljárás során jegyezheti ellen abban az esetben, amennyiben a cég létesítő okiratát vagy a létesítő okirata módosítását is ő készíti vagy szerkeszti és jegyzi ellen, és az aláírás-minta a cégbejegyzési vagy változásbejegyzési kérelem mellékletét képezi.

(3a) A közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány és a (3) bekezdésnek megfelelően készített ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta egyaránt bizonyítja az aláírás valódiságát.

(4) A cég kérelmére a cégjegyzék tartalmazza a cégjegyzésre jogosult - külön jogszabály szerinti - elektronikus címpéldányáról készített tanúsítványát is. A cégjegyzékbe bejegyzett tanúsítvánnyal rendelkező elektronikus aláírás a cégjegyzésre jogosult cégszerű aláírásának minősül.

IH 2015. 75. Felügyelőbizottság tagjainak meghívása a legfőbb szerv ülésére

A cégjegyzék adatai a létesítő okirat kötelező tartalmi elemei között szereplő cégjegyzésre jogosultat tartalmazzák. Az aláírás igazolására két lehetőség kínálkozik. Hiteles cégaláírási nyilatkozatnak a közjegyzői hitelesítő aláírásával ellátott aláírási címpéldányt tekint a törvény. 2007. szeptember 1-től azonban a cégeljárás gyorsítása és költséghatékonyabbá tétele érdekében lehetőség van aláírás-minta csatolására is a cégjegyzésre jogosult aláírásának bizonyítása céljából. Az aláírás-mintát a létesítő okiratot vagy annak módosítását ellenjegyző ügyvéd ellenjegyzi. Az aláírás-minta külön nem nyújtható be a cégbírósághoz, ennek alkalmazására csak cégbejegyzési vagy változásbejegyzési eljárásban van lehetőség, hiszen a kérelem mellékletét kell, hogy képezze.

Ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott aláírás-minta nem pótolja az ingatlan-nyilvántartási eljárásban megkövetelt aláírási címpéldányt, az kizárólag a cégeljárásban fogadható el. Ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául csak az Inyvtv.-ben meghatározott okirat szolgál, az Inyvtv. pedig kifejezetten aláírási címpéldányt ír bejegyzés alapjául szolgáló okiratként. A törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz; tehát az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez csakis az aláírási címpéldány fogadható el. A Kúria álláspontja szerint a konkrét ügyben az első fokú ingatlan-nyilvántartási hatóság a vevőt hiánypótlásra szólította fel, több ízben, amelyben bejegyzésre alkalmas aláírási címpéldány benyújtásának kötelezettségét írta elő, a hiánypótlási felhívásnak azonban a vevő nem tett eleget. Az Inyvtv. 37. § (3) bekezdése kategorikusan fogalmaz, cég esetében aláírási címpéldány csatolását követeli meg a bejegyzési kérelem teljesíthetőségéhez. Alaptalanul hivatkoztak arra a felperesek a közigazgatási eljárás során, valamint a perben is, hogy a Ctv. szabályai ügyvédi aláírás-minta elfogadását is lehetővé teszik. A Ctv. 9. § (3) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy az ügyvéd az aláírás-mintát kizárólag cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során jegyezheti ellen, abban az esetben, amennyiben a cég létesítő okiratát, vagy a létesítő okirata módosítását is ő készíti (szerkeszti) és jegyzi ellen, és az aláírás-minta a cégbejegyzési (változás-bejegyzési) kérelem mellékletét képezi. Az e törvényhez fűzött miniszteri indoklás egyértelműsíti, hogy az ügyvéd aláírás-minta ellenjegyzésére kizárólag cégbejegyzési, illetve a cégbejegyzésre jogosult személyének változására irányuló változásbejegyzési eljárásban jogosult, és az aláírás-minta elkészítésének feltétele az, hogy az a cégeljárásba becsatolásra kerüljön. Ebből következően az ügyvéd nem jogosult cégeljáráson kívül aláírás-minta ellenjegyzésére, illetve az aláírás-mintával összefüggésben hiteles kiadmányok kiadására, az elvesztett minták időközbeni pótlására. Ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául így csak az Inyvtv.-ben meghatározott okirat szolgál. Jelen esetben ez az aláírási címpéldányt jelenti, és nem pótolja, nem helyettesíti azt az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta. Noha nem vitásan a II. rendű felperes - mint vevő - cégmáslolata rendelkezésre állt, azonban többszöri hiánypótlási felhívás ellenére sem csatolta be a vevő képviselőjében aláíró aláírási címpéldányát, ezért megalapozottan tekintette a bíróság a felülvizsgált alperesi határozatot e körben jogszerűnek; a hiánypótlási felhívások elmulasztására tekintettel a felperesek által kérelmezett ingatlan-nyilvántartási bejegyzés nem volt elvégezhető. (KGD 7/2012.)

Mindkét dokumentum esetében tartalmi követelményeket határoz meg a törvény. Fel kell tüntetni a képviselt cég nevét, a cégjegyzésre jogosult nevét, lakóhelyét, a képviselő jogcímét (pl. vezető tisztségviselő, cégvezető, képviselői joggal felruházott munkavállaló), a cégjegyzés módját (önálló vagy együttes), valamint a cégjegyzésre jogosult aláírás-mintáját. Ha a cégjegyzési jog munkavállalót illet meg, akkor a címpéldányon, aláírás-mintán szerepeltethető a cégnél ellátott feladatköre, beosztása is. Munkavállaló képviselői joggal való felruházásra a Ptk. 3:113. § ad lehetőséget. A vezető tisztségviselők a társaság munkavállalóit felruházhatják képviselői joggal. A munkavállalók értelemszerűen nem rendelkezhetnek általános képviselői joggal, csak meghatározott ügyek csoportjára nézve ruházhatja őket fel a vezető tisztségviselő képviselői joggal. Ez a korlátozás szintén nem lehet hatályos harmadik személlyel szemben. A BH 45/1993. döntésben a bíróság kifejtette, hogy az alperes bélyegzőjének használata folytán a felperes kellő alappal bízott abban, hogy a vásárláskor eljáró személy az alperes képviselője. [...] A kereskedelmi életben zavarokat okozna, ha az eladónak vizsgálnia kellene, hogy a bélyegzővel rendelkező személy jogosult-e annak használatára vagy sem.

Ha a cég az üzleti kapcsolataiban elektronikus aláírást kíván használni, úgy kérésére a cégjegyzék tartalmazza a cégjegyzésre jogosult elektronikus címpéldányról készített tanúsítványát is. Ilyen esetben a cégjegyzékbe bejegyzett tanúsítvánnyal rendelkező elektronikus aláírás a cégjegyzésre jogosult cégszerű aláírásának minősül.

A Hágai Egyezmény alapján elkészítendő Apostille tanúsítvány nem az aláírási címpéldányt aláíró személy aláírásának valódisága igazolására szolgál, hanem az aláírás-hitelesítő személy aláírásának, pecsétjének vagy bélyegzőlenyomatának valódiságát igazolja. Erre tekintettel a Franciaországban aláírt és a francia közjegyző által aláírás-hitelesítéssel ellátott hiteles aláírási nyilatkozaton is szerepelnie kell Apostille tanúsítványnak. A külföldön felhasználásra kerülő közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének (felülhitelesítésének) mellőzéséről Hágában, az 1961. október 5. napján kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1973. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Hágai Egyezmény) 3. és 4. cikkében foglaltaknak és a Ctv. 9. §-ban foglaltaknak az együttes értelmezését végezte el a bíróság egy ügyben. A cégbírósg azért utasította el a változásbejegyzési kérelmet, mert a címpéldány nem tartalmazott sem apostille-t, sem külképviseleti felülhitelesítő záradékot. A nem hiteles aláírási címpéldány a cégbírósg álláspontja szerint nem alapozhatta meg az R. W. S. igazgatósági tag cégjegyzékbe való bejegyzését. A végzés elutasító része ellen a cég fellebbezett, kérte annak megváltoztatását és R. W. S. igazgatósági tag bejegyzésének elrendelését. Előadta, hogy a cégbírósg hiánypótlást elrendelő végzésére 2007. július 31-én benyújtotta R. W. S. igazgatósági tag címpéldányán található közjegyzői záradék hiteles magyar nyelvű fordítását, és részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint egy francia közjegyző előtt aláírt dokumentum esetében további, a magyar külképviselet által történő hitelesítés már nem kérhető és az erre vonatkozó hiánypótlás előírása jogellenes. A cég a fellebbezésében kifejtette azt a jogi álláspontját, hogy a Hágai Egyezmény szerint - mint ahogy ez a címéből is kiderül - mindegyik szerződő állam mentesíti a felülhitelesítés kötelezettsége alól a területén felhasználásra kerülő olyan okiratokat, amelyek az Egyezmény hatálya alá esnek. Felülhitelesítésen az Egyezmény alkalmazása szempontjából csupán azt az alakiságot kell érteni, amellyel az okirat felhasználása szerinti ország diplomáciai vagy konzuli tisztségviselője igazolja, hogy az aláírás valódi, hogy az aláíró személy milyen minőségben járt el, és - adott esetben -, hogy az okiraton lévő pecsét vagy bélyegzőlenyomat valódi. A cég jogi álláspontja szerint a Hágai Egyezmény az 1. cikkének c) pontja alapján kiterjed a közjegyzői okiratokra - így a franciaországi közjegyző előtt aláírt aláírási címpéldányra is - és a Hágai Egyezményt mind Franciaország, mind Magyarország ratifikálta, így R. W. S. igazgatósági tag aláírási címpéldánya esetében a konzuli felülhitelesítés nem kérhető. A Magyar Népköztársaság és a Francia Köztársaság között Budapesten, az 1980. évi július 31. napján aláírt, a polgári és a családügyi jogsegélyről, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1982. évi 3. törvényerejű rendelet (a továbbiakban magyar-francia jogsegély egyezmény) 26. Cikk (1) bekezdése értelmében a két állam egyikében a végrehajtható hiteles okiratokat, nevezetesen a közjegyzői okiratokat és a bíróság által hitelesített okiratokat a másik állam illetékes hatósága a saját jogszabályai szerint nyilvánítja végrehajthatónak. Ennek alapján egy Franciaországban kiállított közjegyzői okiratot - mint a jelen esetben R. W. S. igazgatósági tag aláírási címpéldányát - Magyarországon minden további alakszerűség nélkül érvényesnek és végrehajthatónak kell elfogadni. A cég álláspontja szerint mindezek azt jelentik, hogy egy franciaországi közjegyző előtt aláírt aláírási címpéldány esetében sem a konzuli felülhitelesítés, sem a Hágai Egyezmény szerinti Apostille nem kérhető. A cég a fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy más alkalommal a Fővárosi Törvényszék sem felülhitelesítést, sem apostille-t nem kért a Franciaországban közjegyző előtt aláírt címpéldányokra, azokat a cégbírósgai eljárásban minden további nélkül elfogadta. A fellebbezés a bíróság megalapozatlannak találta. A Ctv. 32. § (1) bekezdése szerint a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait - ha e törvény másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell. A (2) bekezdés előírása alapján az eljárás során csak okirati bizonyítás folytatható le. A Ctv. 1. sz. mellékletének - kérelem benyújtásakor hatályos - 1. 7. c) pontja alapján a jelen változásbejegyzési eljárásban a bejegyzést kérőnek a kérelemhez mellékelnie kellett R. W. S. igazgatósági tag hiteles cégeljárás nyilatkozatát is. A Ctv. 9. § (1) bekezdése szerint a cégjegyzésre jogosultnak a cég nevében olyan módon, illetve formában kell aláírnia, ahogyan azt a hiteles cégeljárás nyilatkozat (a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány) tartalmazza. A (2) bekezdés meghatározza a címpéldány tartalmi elemeit. Az ebben foglaltak szerint a címpéldányon - a társaság szerződésében, alapító okiratában, alapszabályában (a továbbiakban együtt: létesítő okiratában) foglaltakkal egyezően - fel kell tüntetni a cég nevét, a cégjegyzésre jogosult nevét, lakóhelyét, a cégjegyzésre jogosult képviselői jogcímét (pl. vezető tisztségviselő, munkavállaló), a cégjegyzés módját, valamint a cégjegyzésre jogosult aláírási mintáját. Az előbbi jogszabályi rendelkezések értelmében tehát a címpéldány egy olyan magánokirat, amelyet közjegyző előtt kell aláírni. A címpéldány akkor válik hiteles cégeljárás nyilatkozattá, amikor az okiratot aláíró természetes személy aláírását a közjegyző hitelesíti, amelynek formája az aláírás-hitelesítési záradék. Ez azonban nem változtatja meg a hiteles cégeljárás nyilatkozat magánokirati jellegét. Ezt bizonyítja a Pp. 196. § (1) bekezdésének c) pontjában adott meghatalozás is, amely szerint a magánokirat az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta, vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el, ha a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiraton bírósággal vagy közjegyzővel hitelesítve van. A Pp. 198. § b) pontja értelmében a 196. és 197. §-ok rendelkezéseit a külföldön kiállított magánokiratokra is alkalmazni kell azzal, hogy a meghatalmazásnak, valamint a peres eljárás céljára kiállított nyilatkozatoknak és az igazságügyért felelős miniszter rendeletében a szükséghez képest megjelölt egyéb magánokiratoknak csak akkor van a 196. §-ban meghatározott bizonyító ereje, ha azokat a kiállítás helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság hitelesítette (felülhitelesítette). Nincs szükség a külföldön kiállított okirat diplomáciai felülhitelesítésére, ha nemzetközi szerződés ennek a mellőzését lehetővé teszi. A külföldön felhasználásra kerülő közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének (felülhitelesítésének) mellőzése tárgyában megkötött nemzetközi szerződés a Hágai Egyezmény. A Hágai Egyezmény 1. Cikkében foglaltak szerint az Egyezményt azokra a közokiratokra kell alkalmazni, amelyeket az egyik Szerződő Állam területén készítettek és amelyeket egy másik Szerződő Állam területén használnak fel. Az 1. Cikk d) pontja alapján az Egyezmény szempontjából közokiratnak kell tekinteni a magánokiratokból levő aláírások hitelesítését [a c) pont alapján pedig a közjegyzői okiratokat is]. A Hágai Egyezmény 2. Cikke alapján mindegyik szerződő állam mentesíti a felülhitelesítés kötelezettsége alól a területén felhasználásra kerülő olyan okiratokat, amelyek a hatálya alá esnek. Felülhitelesítésen az Egyezmény alkalmazása szempontjából csupán azt az alakiságot kell érteni, amellyel az okirat felhasználása szerinti ország diplomáciai vagy konzuli tisztségviselője igazolja, hogy az aláírás valódi, hogy az aláíró személy milyen minőségben járt el, és - adott esetben -, hogy az okiraton lévő pecsét vagy bélyegzőlenyomat valódi, alakiságként csak azt lehet megkövetelni, hogy az okirat származása szerinti illetékes hatóság kiállítsa a tanúsítványt. Ezt az alakiságot azonban nem lehet megkínálni, ha akár az okirat felhasználása szerinti állam törvényei vagy más jogszabályai vagy az ottani gyakorlat, akár két vagy több szerződő állam közötti megállapodás ezt az alakiságot nem kívánja meg, azt egyszerűsítik vagy az okirat felülhitelesítésétől eltekintenek. A 4. Cikk előírása alapján a tanúsítványnak olyannak kell lennie, mint az Egyezményhez csatolt minta. Ezt a tanúsítványt a kiállító hatóság hivatalos nyelven is meg lehet szövegezni, és az állandó részeket más nyelven is lehet készíteni, de a címet, az APOSTILLE (Convention de la Haye du 5 octobre 1961.) francia nyelven kell feltüntetni. A Hágai Egyezmény 5. Cikke értelmében a Tanúsítvány (Apostille) kiállítását az okirat aláírója vagy birtokosa kérheti. Ha a tanúsítvány szabályszerűen ki van töltve, bizonyítja az

6. Cím

Szerződés minta

9/A. § Jogszabályban meghatározott cég létesítő okirata szerződésminta megfelelő kitöltésével is elkészíthető. Ebben az esetben a létesítő okirat tartalmát kizárólag a kitöltött szerződésmintában foglalt rendelkezések alkotják. A szerződésmintával készült létesítő okiratra egyebekben a létesítő okiratra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A 2006-ban hatályba lépett Gt. a magyar jogban először tette lehetővé az alapítás egyszerűsítés érdekében szerződésminta alkalmazásával a létesítő okirat elkészítését, akkor még csupán a közkereseti társaság és a betéti társaság vonatkozásában. A hatályos szabályozás már a közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, a zártkörűen működő részvénytársaság, valamint az egyéni cég esetében is megengedi, hogy a létesítő okirat a jogszabályban szereplő szerződésminta kitöltésével elkészíthető legyen. A Ptk. hatályba lépésével a szerződésminták a Ctv. mellékletéből átkerültek a 21/2006. (V. 18.) IM rendelet 4-10. számú mellékleteibe. A szerződésminta nagy előnye, hogy az egyszerűsített cégeljárás - melyben 1 munkanap az ügyintézési határidő - csak ilyen mintán készült létesítő okirat esetében vehető igénybe. A szerződésminta nem engedi meg a változtatást a minta rendelkezésein, így valóban csupán kitöltést enged a törvény. A legkisebb módosítás a szerződésmintán azt eredményezi, hogy a létesítő okirat nem tekinthető szerződésmintán létrejött létesítő okiratnak. Amennyiben az alapítók a törvényi modellszabályoktól eltérő szerződési rendelkezéseket kívánnak tenni, úgy nem használhatják a szerződésmintát, és a cégbejegyzési eljárás is csupán a rendes eljárási keretek között - a 15 munkanapos ügyintézési határidőn belül - folytatódik. Fontos azonban megjegyezni, hogy a létesítő okirat szerződésmintán történő elkészítése nem menti fel az alapítókat a létesítő okirat formája körében a Ptk. által megkövetelt alaki kellékek megtartásának kötelezettsége alól. A közokiratba foglalás, illetve az ügyvédi, alapító jogtanácsosa általi ellenjegyzés, a tagok aláírása a szerződésmintán készült létesítő okiratok esetében is kötelezettséggé jelentkezik.

7. Cím

Tag, vezető tisztségviselő eltiltása

9/B. § (1) A cégbíróság eltiltja azt a személyt,
a) akinek felelősségét a felszámolási vagy kényszersztörési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésért a bíróság jogerősen megállapította és a jogerős bírósági határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette,
b) aki a gazdasági társaság tartozásáért való korlátlan tagi helytállási kötelezettségének nem tett eleget, vagy
c) akivel mint vezető tisztségviselővel szemben a cégbíróság pénzbírságot szabott ki és a jogerős határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette,
feltéve hogy a vele szembeni végrehajtás eredménytelen volt.
(2) Az (1) bekezdés szerinti személy nem szerezhethet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője (képviselője).
(3) E § alkalmazásában eredménytelennek minősül a végrehajtás, ha a bírósági végrehajtásról szóló törvényben meghatározott végrehajtói letiltás, illetve hatósági átutalási megbízás nem vezet eredményre és az adósnak nincs a bírósági végrehajtásról szóló törvény alapján lefoglalható vagyontárgya.
(4) A cégbíróság a végrehajtó, illetve a végrehajtást fogantató egyéb hatóság (bíróság) elektronikus értesítése, illetve elektronikus megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból meghozott végzésével eltiltja az érintett személyt.

ÍH 2016. 34. Automatikus eltiltó végzés elleni jogorvoslati eljárásban vizsgálható körülmények

A Gt. eredetileg az 5. §-ában és a 23. §-ában tartalmazott rendelkezéseket a vezető tisztségviselő, valamint a befolyással rendelkező tag eltiltása vonatkozásában. Ezek a szabályok azonban a Ptk. hatályba lépését követően inkább minősülnek eljárási rendelkezéseknek, mint a társasági anyagi jog szerves részét képező szabályoknak, hiszen a cégbíróság az, amely az eltiltás kérdésében határozhat, valamint az ezzel kapcsolatos nyilvántartás vezetésére is a cégbíróság köteles. További érv az eltiltásra vonatkozó rendelkezések Ptk.-n kívüli elhelyezése mellett, hogy jellegükből fakadóan ezek a szabályok kógensek. A Ptk. a 3:22. § (6) bekezdésén úgy rendelkezik - a jogi személyekre vonatkozó általános szabályok között -, hogy az eltiltó határozatban megszabott időtartamig nem lehet vezető tisztségviselő az, akit eltiltottak a vezető tisztségviselői tevékenységtől. Mivel ezek a szabályok többé már nem csupán a gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire, hanem valamennyi jogi személy vezető tisztségviselőjére vonatkoznak a Ptk. értelmében, a Ctv.-ben való elhelyezés, és ezáltal a szabályozás hatókörének bővítése mindenképpen indokolható. A Ptk. 3:90. § (3) bekezdése a gazdasági társaságok közös szabályai között úgy rendelkezik, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével nem lehet gazdasági társaság tagja az a személy, aki eltiltás hatálya alatt áll. Az eltiltás esetkörei a tagok vonatkozásában így értelemszerűen csak a közkereseti társaság tagjai, a betéti társaság tagjai, a korlátolt felelősségű társaság tagjai, valamint a zártkörűen működő részvénytársaság részvényesei vonatkozásában értelmezhető szabályok. Annak azonban nincsen akadálya, hogy az eltiltás hatálya alatt álló személyek a felsorolt gazdasági társaságok körén kívüli egyéb jogi személyekben tagsági jogviszonyt létesítsenek.

Az eltiltás mindhárom Ctv.-ben rögzített esete megköveteli, hogy a felsorolt okok miatt az érintettel szemben indult végrehajtási eljárás eredménytelenül záruljon. A cégíróság ennek értelmében a végrehajtó, a végrehajtást fogantató ms hatóság vagy bíróság elektronikus értesítése, elektronikus megküldött, sikertelen foglalásról készült jegyzőkönyve alapján hozhatja meg eltiltó határozatát. Az eltiltás joghatásai ugyanis soha nem a felsorolt tényállások megvalósulásával ex lege, hanem a cégíróság végzésének jogerőre emelkedésével állnak be.

9/C. § Ha a cég cégjegyzékből történő törlésére kényszerítő eljárással kerül sor, a cégíróság - e törvényben meghatározott kivétellel - eltiltja azt a személyt, aki a kényszerítő eljárással megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben vezető tisztségviselő, korlátlanul felelős tag, korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt. Az eltiltott személy a cég jogerős törlését követő öt évig nem szerezhethet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője. E § szerinti szabályt kell megfelelően alkalmazni, ha a cég törlésére felszámolási eljárásban történő megszüntetést követően kerül sor, azonban a felszámolási eljárást kényszerítő eljárással megelőzte meg.

ÍH 2016. 79. Kényszerítő cég vezető tisztségviselője eltiltásának megelőzése másodfokon, a cég tartozásának megfizetése miatt
ÍH 2016. 34. Automatikus eltiltó végzés elleni jogorvoslati eljárásban vizsgálható körülmények

ÍH 2016. 33. Kényszerítő mellett elrendelt eltiltás megelőzése - eltiltás megelőzése, ha a vezető tisztségviselő a cég tartozásait kiegyenlíti

ÍH 2015. 157. A vezető tisztségviselő eltiltása a kényszerítő eljárással

Eltiltásnak akkor is helye lehet, ha a cég kényszerítő eljárással megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben vezető tisztségviselő, korlátlanul felelős tag, korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag volt. Az eltiltott személy a cég jogerős törlését követő öt évig nem szerezhethet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője. E § szerinti szabályt kell megfelelően alkalmazni, ha a cég törlésére felszámolási eljárásban történő megszüntetést követően kerül sor, azonban a felszámolási eljárást kényszerítő eljárással megelőzte meg.

- a cégíróság a céget törvényességi felügyeleti hatáskörében eljárva megszüntetnek nyilváníti;

- a cég a végelszámolást a Ctv. 105. §-ában megjelölt három éves határidőn belül nem fejezi be, azaz a törlési kérelem ezen időtartam alatt nem került benyújtásra;

- a végelszámolás általános szabályaira nem tért át a cég annak ellenére, hogy ennek feltételei fennálltak (pl. az egyszerűsített végelszámolás nem tudta 150 napon belül befejezni);

- a cég jogutód nélküli megszűnését előidéző ok bekövetkezett, és a végelszámolási eljárás lefolytatásának nincsen helye.

A fenti esetekben a kényszerítő befejezését követően a cégíróságnak nincsen mérlegelési lehetősége, a vezető tisztségviselőket és a megszűnt cég többségi befolyással rendelkező tagjait eltiltja.

9/D. § (1) Az eltiltás időbeli hatálya az eltiltást kimondó határozat jogerőre emelkedése napjától számított öt év. A 9/B. § (1) bekezdésében és a 9/C. §-ban érintett cég cégjegyzék adatai között az eltiltásra vonatkozó tényeket a jogerőre emelkedés napjától kell feltüntetni. Ha ugyanazon személyt több cég vonatkozásában is eltiltják, az eltiltás időbeli hatálya az utolsó eltiltás kezdő időpontjához igazodik.

(2) Az eltiltás hatálya alatt az eltiltás kezdetének napján már fennálló tagsági befolyás mértéke vagyoni szolgáltatás ellenében történő átruházással, ajándékozással nem növelhető - kivéve ha az így létrejövő befolyás nem éri el a többségi befolyás mértékét -, tilalom alá eső befolyás újonnan nem szerezhető.

(3) Vezető tisztségviselő eltiltása esetén, ha a vezető tisztségviselő az eltiltást kimondó határozat meghozatalának a napján a 9/B. § (1) bekezdésében és a 9/C. §-ban érintett cég bejegyzett képviselője, a cégíróság - az eltiltásra vonatkozó tények feltüntetése mellett - a vezető tisztségviselőt egyben törli a cégjegyzékből.

(4) Az eltiltás hatálya alatt álló vezető tisztségviselőt a cégíróság automatikus végzéssel törli mindazon cég fennálló cégjegyzék adatai közül, ahol mint vezető tisztségviselő szerepel. Az eltiltás tényének, kezdetének és végének cégjegyzékbe történő bejegyzésére ebben az esetben már nem kerül sor. Ha a további érintett cég székhelye más cégíróság illetékességi területén van, a cégíróság elektronikus úton hívja fel az illetékes cégíróságot a vezető tisztségviselő automatikus végzéssel történő törlésére. A vezető tisztségviselő e bekezdés szerinti törlésével szemben fellebbezésnek és felülvizsgálatnak van helye.

(5) Ha a vezető tisztségviselő cégjegyzékből való törlésével a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselők száma az adott cégformára vonatkozó szabályok szerint előírt mérték alá csökken vagy a cégnek nem marad vezető tisztségviselője, a cégíróság a törléssel egyidejűleg felhívja a céget, hogy hatvan napon belül jelentse be az új vezető tisztségviselő személyét. Ha a cég ennek nem tesz eleget, a cégíróság törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból folytat le azzal, hogy a 80. § (1) bekezdése szerinti figyelmeztetés alkalmazására nem kerül sor.

(6) Ha a 9/B. § alapján olyan személy eltiltását kell feltüntetni a cégnyilvántartásban, aki ugyanazon cég vonatkozásában már eltiltás hatálya alatt áll, a cégíróság az újabb eltiltás cégjegyzékbe történő bejegyzését megelőzi.

(7) Az eltiltásra vonatkozó tények feltüntetésének nem akadályát, hogy az érintett cég vagy az eltiltással érintett személy a cégjegyzékből az eltiltást megelőzően törlésre került.

(8) E cím alkalmazásában vezető tisztségviselő alatt a cég által megválasztott végelszámolót is érteni kell.

ÍH 2016. 34. Automatikus eltiltó végzés elleni jogorvoslati eljárásban vizsgálható körülmények

ÍH 2015. 157. A vezető tisztségviselő eltiltása a kényszerítő eljárással

Az eltiltás időbeli hatálya a határozat jogerőre emelkedésétől számított öt év. Az eltiltás szabályainak alkalmazása szempontjából azt is vezető tisztségviselőnek kell tekinteni, aki a cég által választott végelszámolóként járt el. A 2012. március 1-je előtti hatályos szabályozás még nem tartalmazta az eltiltás szankcióját a végelszámoló esetében, és még napjainkban is számos, a korábbi szabályozás hatálya alatt indult kényszer-végelszámolás van folyamatban.

9/E. § (1) Ha a büntügyi nyilvántartási rendszer adataival való 22/A. § szerinti összevetést követő törvényességi felügyeleti eljárásban a cég képviselőjének törlésére a vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás, mint kizáró ok miatt kerül sor, a cégbíróság a törléssel egyidejűleg a cégjegyzékben feltünteteti az eltiltás tényét, továbbá a büntügyi nyilvántartás adatai alapján az eltiltás kezdetét és végét.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdés szerinti esetben is alkalmazza a 9/D. § (4)-(8) bekezdésében foglaltakat.

A Ctv. 22/A. §-ában foglalt új szabályozás szerint a büntügyi nyilvántartó rendszer adataival is össze kell vetni a cégjegyzék adatait. Ennek célja, hogy a büntetőeljárásban megállapításra kerülő kizáró ok - leggyakrabban a valamely foglalkozástól való eltiltás - valóban figyelembe vehető legyen, és ne vállalhasson vezető tisztséget egy jogi személyben a büntetőeljárással érintett személy.

8. Cím

Nonprofit gazdasági társaság

9/F. § (1) A gazdasági társaság nonprofit jellegét a cégnévben a társasági forma megjelölésénél fel kell tüntetni.

(2) Az a gazdasági társaság minősül nonprofit gazdasági társaságnak és cégnevében az a gazdasági társaság tüntetheti fel a nonprofit jellegét, amelynek létesítő okirata tartalmazza, hogy a gazdasági társaság tevékenységéből származó nyereség a tagok között nem osztható fel, hanem az a gazdasági társaság vagyontát gyarapítja.

(3) Nonprofit gazdasági társaság bármely társasági formában alapítható és működtethető. Nonprofit gazdasági társaság létrejöhet úgy is, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság legfőbb szerve elhatározza a nonprofit gazdasági társasággá való továbbműködést.

(4) A nonprofit gazdasági társaság az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben (a továbbiakban: Civil tv.) meghatározottak szerint közhasznú jogállású is lehet. A közhasznú szervezeti minőséget - a társaság alapításakor vagy később - kérelemre a cégbíróság állapítja meg. A közhasznú szervezeti jellegét cégnevében a nonprofit gazdasági társaság feltüntetheti.

(5) A nonprofit gazdasági társaság a Civil tv. 32. § (3)-(5) bekezdésétől eltérően a létrejöttét követően is kezdeményezheti közhasznú jogállásának megállapítását, amelyet a cégbíróság - a létesítő okiratban rögzített tartalmi követelmények elbírálását követően - nyilvántartásba vesz, ha

a) közszolgáltatási szerződést kötött és

b) magánokiratban vállalja a Civil tv. szerinti közhasznúsági feltételek teljesítését.

(6) Ha a közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a társaság tagjai részére a tartozások kiegyenlítése után csak a megszűnéskori saját tőke összege adható ki, legfeljebb a tagok vagyoni hányadának teljesítéskori értéke erejéig. Az ezt meghaladó vagyont a cégbíróság a létesítő okirat rendelkezései szerint fordítja közcélokra. Ilyen rendelkezés hiányában a fennmaradt vagyon a Nemzeti Együttműködési Alapot illeti.

JH 2015. 115. Nonprofit gazdasági társaság közhasznú nyilvántartásba vételének szempontjai

A közhasznú társaság közhasznú - a társadalom közös szükségleteinek kielégítését nyereség és vagyonszerzési cél nélkül szolgáló - tevékenységet rendszeresen végző jogi személy volt, melyet a Ptk. szabályozott. A közhasznú társaság egy olyan non-profit szervezet volt, amely alapvetően - a nem nyereségszerzés sajátosságaira figyelemmel - a korlátozott felelősségű társaság modelljét, struktúráját hasznosította. A közhasznú társasági forma megszüntetésének indoka az a fogalmi zavar, amit a közhasznúsági törvény a közhasznú és kiemelten közhasznú minősítés tekintetében bevezetett. A közhasznú társaság ugyanis nem minősült automatikusan közhasznú szervezetnek is, holott neve ezt sugallta. A 2006-os Gt. értelmében 2007. július 1-től nem lehetett közhasznú társaságot alapítani. Az ebben az időpontban még működő közhasznú társaságok vonatkozásában a törvény egy kétéves moratóriumot írt elő: 2009. június 30-ig minden közhasznú társaságnak kötelezően át kellett alakulnia. A közhasznú társaság megszüntetésével egyidejűleg, 2007. július 1-től a Gt. megteremtette a nonprofit gazdasági társaság intézményét azzal, hogy kimondta: gazdasági társaság nem jövedelemszerzésre irányuló közös gazdasági tevékenység folytatására is alapítható. A nonprofit gazdasági társaság bármely társasági formában (kkt., bt., kft., rt.) alapítható és működtethető, szemben a közhasznú társaság kifejezetten korlátozott felelősségű társaságra épülésével. A társaság úgy informálja a harmadik személyeket nonprofit jellegéről, hogy ezt a társaság cégnevében, a társasági forma megjelölésénél fel kell tüntetni. A Ptk. hatályba lépését követően a nonprofit társaságok szabályai a Ctv.-ben kaptak helyet.

A cégek fontos ismérve, hogy a gazdasági forgalomban részt vesznek, ugyanis tevékenységük túlnyomó részben profitszerzéshez kapcsolódik. Az üzletszerűség definícióját a magánjogban egyetlen jogszabály sem adja meg, azonban az a megközelítés, mely szerint rendszeres profitszerzésre irányuló tevékenységről van szó, általánosan elfogadott. Ennek megfelelően lehet az egyesülés cég, hiszen bár elsődleges tevékenysége nem a saját profitjának növelése, hanem a taggazdaságok gazdálkodása eredményességének előmozdítása, azonban közvetetten mégiscsak egy gazdasági tevékenység rendszeres folytatásáról van szó, akkor is, ha ennek eredménye nem közvetlenül az egyesülés vagyonának gyarapodásában realizálódik. A nonprofit szervezetek céggként való minősítését az üzletszerű gazdasági tevékenység hiánya zárja ki. Bár a nonprofit szervezetek gazdasági tevékenységet a nonprofit cél megvalósítása érdekében végezhetnek, azonban itt valódi nyereségszerzési tevékenységről azért nem beszélhetünk, mert az elsődleges nonprofit cél finanszírozása érdekében történik csak a profit megszerzése. A Ctv. utal arra, hogy a cégnek nem minősülő jogalanyokra is kiterjedhet a törvény hatálya. A nonprofit jellegre utalás, a különböző eljárások hatálya esetén használatos toldatok (f.a., cs.a., v.a., stb.) a rövidített cégnévben is meg kell, hogy jelenjenek. A rövidített cégnévben azonban csak a cégforma rövidíthető (pl. korlátozott felelősségű társaság helyett kft.), ugyanakkor más kötelező elemek (a toldatokat ide nem értve) a rövidített cégnévben sem szerepelhetnek rövidített formában. A vezérszót és a nonprofit jelzőt így nem lehet rövidíteni a rövidített cégnévben. Amennyiben a vezérszó több szóból áll, a szavakból képzett rövidítés sem jeleníthető meg jogszerűen a cégnévben, ugyanis a vezérszót teljes egészében szerepeltetni kell a cégnévben. A Kúria Cgf. II. 30 293/1999. számú határozatában az utóbbi követelményt azzal indokolta, hogy a forgalom biztonságához fűződő érdek nem teszi lehetővé, hogy a cégnévben és a rövidített cégnévben szereplő vezérszó, vezérszavak eltérjenek egymástól, mert ez azt a látszatot keltené, hogy két különböző cégről van szó. A vezérszó és a cégforma mellett a cégnév kötelező eleme a nonprofit szó, ha a cég nonprofit tevékenységet végez, a közhasznúságra történő utalás azonban csak opcionális, azzal természetesen, hogy a cég nevében nem szerepelhet sem a nonprofit, sem a közhasznú szó, ha a cég sem nem nonprofit, sem nem közhasznú. A cégbíróság a nonprofit gazdasági társaság közhasznú szervezeti jogállását akkor jegyzi be a cégjegyzékbe, ha a nonprofit gazdasági társaság a közhasznú szervezetekről szóló törvényben foglalt követelményeket teljesíti, és a létesítő okirata megfelel a törvény 26. § c) pontjában meghatározott közhasznúsági tevékenységi csoportoknak.

A nonprofit gazdasági társaság alapításának két modelljét szabályozza a törvény. Az egyik esetben a tagok eleve nonprofit céllal alapítanak gazdasági társaságot, míg a másik esetben a már működő gazdasági társaság nonprofit formában való továbbműködéséről döntenek. Az alapításra egyebekben a gazdasági társaságok alapításának szabályai vonatkoznak.

A nonprofit gazdasági társaság üzletszerű gazdasági tevékenységet csak kiegészítő jelleggel végezhet, nonprofit céljának előmozdítása érdekében. A társaság működésére a választott gazdasági társasági forma működésére irányadó szabályok vonatkoznak, néhány, a nonprofit jellegből adódó eltéréssel:

A társaság nyeresége nem osztható fel a tagok között, az a társaság vagyonát gyarapítja.

A nonprofit gazdasági társaság csak nonprofit jellegének megtartásával alakulhat át, csak nonprofit gazdasági társasággal egyesülhet, és csak nonprofit gazdasági társaságokká válhat szét. Ez az előírás biztosítja, hogy a társaság átalakításával se változzon meg az alapvetően nem a tagok vagyonát gyarapító tevékenység.

A nonprofit gazdasági társaságot is megilleti az a jog, hogy a Civil tv.-ben meghatározott feltételek teljesítése esetén közhasznú jogállást kapjon. Amennyiben a non-profit gazdasági társaság egyben közhasznú szervezetnek is minősül, úgy jogutód nélküli megszűnésekor a tartozások kiegyenlítését követően a tagok részére csak a megszűnéskori saját tőke összege adható ki, legfeljebb tag vagyoni hányadának teljesítéskori értéke erejéig. Ez a rendelkezés ismét azt mutatja, hogy a társaság nem a tagok magánvagyonának gyarapítására jön létre. Ha a vagyon fenti szabályoknak megfelelő felosztását követően még marad vagyona a társaságnak, azt a cégbíróság a létesítő okirat rendelkezéseinek megfelelően közcélra fordítja. Ha ilyen közcélról nem rendelkeztek a tagok a létesítő okiratban, akkor a fennmaradó vagyont a Nemzeti Együttműködési Alap támogatására kell fordítani.

A nonprofit gazdasági társaság számára a Civil tv.-ben meghatározott szabályoktól eltérően nem csupán alapításakor kérheti a közhasznú jogállás megállapítását. A létrejöttét követően, működése során is folyamodhat a közhasznú jogállás megszerzéséért, amelyet a cégbíróság akkor köteles nyilvántartásba venni, amennyiben a nonprofit gazdasági társaság közszolgáltatási szerződést kötött, és a kérelmező magánokiratban vállalja a Civil tv. szerinti közhasznúsági feltételek teljesítését. A fenti nyilatkozat különös jelentőséggel bír, ugyanis amennyiben a vállalt feltételek nem teljesülnek két lezárt üzleti év adatai alapján, a nonprofit gazdasági társaságnak visszamenőlegesen társasági adófizetési kötelezettsége keletkezik az összes bevételre, mint adóalapra vetítve, függetlenül a bevétel forrásától. Közhasznú szervezetként ugyanis a közhasznú tevékenységből származó bevétel után társasági adómentesség illetné meg, amely kedvezményt a feltételek teljesülésének hiányában a nonprofit gazdaság elveszt ex tunc hatállyal. A működés teljes időtartamára nézve keletkezik ilyen visszamenőleges társasági adófizetési kötelezettsége a társaságnak, ha közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételét a működés során kezdeményezte, és a szervezet létrejöttét követően két éven belül jogutód nélkül megszűnik. Egyik esetben sem kaphat kedvezményt a társaság, és az adóalap és adófizetési kötelezettség szankciós jelleggel semmilyen jogcímen nem csökkenthető.

A közhasznú társasági forma megszüntetésének indokát az a fogalmi zavar is adta, amit a korábban hatályban volt közhasznúsági törvény (1997. évi CLVI. törvény a közhasznú szervezetekről) a közhasznú és kiemelten közhasznú minősítés tekintetében bevezetett. A közhasznú társaság ugyanis nem minősült automatikusan közhasznú szervezetnek is, holott neve ezt sugallta. A nonprofit gazdasági társaságok számára nyitva áll a közhasznú jogállás megszerzésének lehetősége, és ekkor a társaság nevében a közhasznú jelző erre kifejezetten utal is. Egyébként nonprofit gazdasági társaság közhasznú státusz elnyerése nélkül is működhet.

A Civil tv. külön fejezetben lehetőséget biztosít meghatározott szervezetek számára, hogy közhasznú minősítést szerezzenek.

Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett - létesítő okiratában megjelölt közfeladat teljesítésére irányuló - közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrásokkal rendelkezik, továbbá amelynek megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható, és amely:

- civil szervezet (a párt kivételével az egyesületek és az alapítvány), vagy
- olyan egyéb szervezet, amelyre vonatkozóan a közhasznú jogállás megszerzését törvény lehetővé teszi (pl. a Ctv. a nonprofit társaságok számára biztosítja ezt a lehetőséget).

A közhasznú tevékenységet végző szervezet lényegét az adja, hogy hozzájárul a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez, amennyiben az előző évről szóló beszámoló közhasznúsági melléklete célcsoportra vonatkozó adatai alapján a szervezet szolgáltatásai a szervezet testületi tagjain, munkavállalóin, önkéntesein kívül más személyek számára is hozzáférhetőek, azaz a szervezet szolgáltatásait kívülre is nyújtja, elérhetővé teszi.

A közhasznú szervezetté minősíthető szervezet közhasznú jogállását a közhasznú szervezatként való nyilvántartásba vétellel szerzi meg. A közhasznúsági nyilvántartásba vétel feltétele, hogy a szervezet létesítő okirata tartalmazza, hogy a szervezet - milyen közhasznú tevékenységet folytat, e közhasznú tevékenységet mely közfeladathoz kapcsolódóan végzi, továbbá hogy e közfeladat teljesítését mely jogszabályhely írja elő, valamint - ha tagsággal rendelkezik - nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból;

- gazdasági-vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a létesítő okiratban meghatározott egyéb céljainak megvalósítása érdekében, a közhasznú célok megvalósítását nem veszélyeztetve végez;
- gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott közhasznú tevékenységére fordítja;

- közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

A közhasznú nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet előterjesztő szervezetnek két egymást követő lezárt üzleti évben meg kell felelnie azon követelményeknek, hogy megfelelő erőforrásai vannak és megfelelő társadalmi támogatottsága. A közhasznú jogállás megszerzésének feltételeit nem elég csupán a nyilvántartásba vételkor teljesíteni. A beszámoló adatai alapján ugyanis minden letétbe helyezés alkalmával a közhasznú jogállás nyilvántartásba vételére illetékes szerv megvizsgálja, hogy a közhasznú szervezetnél teljesül-e két fontos feltétel: a megfelelő erőforrás rendelkezésre állása a közhasznú cél érdekében, valamint a megfelelő társadalmi támogatás megléte.

A megfelelő erőforrás rendelkezésre állásának feltétele akkor teljesül, ha az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában:

- a szervezet átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot, vagy
- a két év egybeesített adózott eredménye (tárgyévi eredménye) nem negatív, vagy
- a személyi jellegű ráfordításai (kiadásai) - a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevétele nélkül - eléri az összes ráfordítás (kiadás) egynegyedét.

A megfelelő társadalmi támogatottság akkor mutatható ki, ha az előző két lezárt üzleti éve vonatkozásában a következő feltételek közül legalább egy teljesül:

a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint a szervezetnek felajánlott összegből kiutalt összeg eléri az összes bevétel kettő százalékát, vagy

a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások eléri az összes ráfordítás felét a két év átlagában, vagy közhasznú tevékenységének ellátását tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti.

Ha a fenti feltételek nem teljesülnek, a szervezet közhasznú jogállását a bíróság megszünteti és az erre vonatkozó adatot a nyilvántartásból törli.

A közhasznú szervezetet a következő előnyök illetik meg:

- Közhasznú jogállású szervezet jogosult használni a közhasznú megjelölést.
- A civil szervezeteket és a közhasznú szervezeteket, valamint az e szervezeteket támogatókat külön jogszabály alapján adó- és illetékmentesség vagy adó- és illetékkedvezmény illeti meg.
- A törvény kimondja, hogy civil szervezettel állami, közigazgatási, költségvetési szerv közszolgáltatási szerződést kizárólag akkor köthet, ha a civil szervezet közhasznú jogállású.

A közhasznú szervezet működésére is sajátos szabályokat állapít meg a Civil tv. Mind a legfőbb szerv, mint az ügyintéző és képviselői szerv üléseinek nyilvánosságát biztosítani kell. A legfőbb szervre vonatkozóan a létesítő okiratnak rendelkezéseket kell tartalmaznia:

- az ülésezés gyakoriságára - amely az évi egy alkalomnál kevesebb nem lehet -, az ülések összehívásának rendjére, a napirend közlésének módjára, az ülések nyilvánosságára, határozatképességére és a határozathozatal módjára,
- a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek összeférhetetlenségére,
- ha a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását ellenőrző felügyelő szerv létrehozása vagy kijelölése kötelező, ennek létrehozására, hatáskörére és működésére, valamint
- a közhasznú szervezet éves beszámolója jóváhagyásának módjára.

A közhasznú szervezetnek olyan nyilvántartást kell vezetnie, amelyből a döntésre jogosult szerv döntésének tartalma, időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya (ha lehetséges, személye) megállapítható. A döntésekről az érintetteket értesíteni kell, és ennek módját a létesítő okiratban kell meghatározni. A közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjét, valamint a közhasznú szervezet működésének, szolgáltatása igénybevétele módjának, beszámolóit közlésének nyilvánosságát is részletesen szabályozni kell a létesítő okiratban.

Az egy tagból (személyből) álló legfőbb szerv esetén a döntéshozatalt megelőzően e tag (személy) köteles - a személyi kérdésekkel kapcsolatos döntéseket kivéve - a felügyelő szerv, valamint a felelős személyek véleményének megismerése érdekében ülést összehívni, vagy írásos véleményüket beszerezni. Az írásos vélemények, illetve az ülésről készült jegyzőkönyvek nyilvánosak.

A legfőbb szerv, valamint az ügyintéző és képviseleti szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója a határozat alapján

- kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy

- bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt.

Nem lehet a felügyelő szerv elnöke vagy tagja, illetve könyvvizsgálója az a személy, aki

a legfőbb szerv, illetve az ügyintéző és képviseleti szerv elnöke vagy tagja (ide nem értve az egyesület legfőbb szervének azon tagjait, akik tisztséget nem töltenek be),

- a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik,

- a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából részesül - kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és az egyesület által tagjának a tagsági jogviszony alapján a létesítő okiratban foglaltaknak megfelelően nyújtott alapcél szerinti juttatást -, illetve

- az előzőekben felsorolt személyek közeli hozzátartozója.

A közhasznú szervezet megszűnését követő három évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki korábban olyan közhasznú szervezet vezető tisztségviselője volt - annak megszűnését megelőző két évben legalább egy évig -,

- amely jogutód nélkül szűnt meg úgy, hogy az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott adó- és vámtartozását nem egyenlítette ki,

- amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság jelentős összegű adóhiányt tárt fel,

- amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság üzletlezárás intézkedést alkalmazott, vagy üzletlezárást helyettesítő bírságot szabott ki,

- amelynek adószámát az állami adó- és vámhatóság az adózás rendjéről szóló törvény szerint felfüggesztette, illetőleg törölte.

A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

Ha a közhasznú szervezet éves bevétele meghaladja az ötmillió forintot, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv létrehozása akkor is kötelező, ha ilyen kötelezettség más jogszabálynál fogva egyébként nem áll fenn. A felügyelő szerv ügyrendjét maga állapítja meg. A felügyelő szerv ellenőrzi a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja. A felügyelő szerv tagja a közhasznú szervezet vezető szervének ülésén tanácskozási joggal részt vehet, illetve részt vesz, ha jogszabály vagy a létesítő okirat így rendelkezik. A felügyelő szerv köteles az intézkedésre való jogosultságának megfelelően a legfőbb szervet vagy az ügyintéző és képviseleti szervet tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

- a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;

- a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

A közhasznú szervezet gazdálkodására is különös szabályok vonatkoznak. A közhasznú szervezet a gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, azt létesítő okiratában meghatározott közhasznú tevékenységre kell fordítania. A közhasznú szervezet a vezető tisztségviselőt, a támogatót, az önkéntest, valamint e személyek közeli hozzátartozóját - a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető szolgáltatások, illetve az egyesület által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő juttatások kivételével - cél szerinti juttatásban nem részesítheti. A közhasznú szervezet bármely cél szerinti juttatását - a létesítő okiratban meghatározott szabályok szerint - pályázathoz kötheti. Ebben az esetben a pályázati felhívás nem tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekből - az eset összes körülményeinek mérlegelésével - megállapítható, hogy a pályázatnak előre meghatározott nyertese van (színlelt pályázat). Színlelt pályázat a cél szerinti juttatás alapjául nem szolgálhat.

A közhasznú szervezet tőkeszerzése is korlátozott, ugyanis váltót, illetve más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki. A közhasznú szervezet gazdasági-vállalkozási tevékenységének fejlesztéséhez közhasznú tevékenységét veszélyeztető mértékű hitelt nem vehet fel. A befektetési tevékenységet végző közhasznú szervezetnek befektetési szabályzatot kell készítenie, amelyet a legfőbb szerv - ha ilyet létrehozott - a felügyelő szerv véleményének kikérését követően fogad el.

A közhasznú szervezet köteles a beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági mellékletet készíteni, amelyet a beszámolóval azonos módon köteles letétbe helyezni és közzétenni. A közhasznú szervezet beszámolójába bárki betekinthez, illetve abból saját költségére másolatot készíthet.

A közhasznú szervezetek feletti adóellenőrzést az adóhatóság, az államháztartásból származó (költségvetési) támogatás felhasználásának ellenőrzését törvény eltérő rendelkezése hiányában az Állami Számvevőszék, az állami vagy önkormányzati költségvetésből, illetve a nemzetközi forrásokból juttatott támogatások felhasználásának ellenőrzését a külön jogszabály szerinti ellenőrzési szervezet, a közhasznú működés feletti törvényességi ellenőrzést pedig a reá irányadó szabályok szerint az ügyészség látja el.

A közhasznú szervezet 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállásának törlését, ha a közhasznúvá minősítés feltételeinek nem felel meg.

Az ügyész a közhasznú jogállás nyilvántartásba vételére illetékes szervnél indítványozhatja a közhasznú jogállás megszüntetését, ha a közhasznú szervezet működése és vagyonfelhasználása a Civil törvényben, a létesítő okiratban vagy az ennek alapján készített belső szabályzatokban foglalt rendelkezéseknek nem felel meg, és ezen a szervezeten az ügyészi felhívás ellenére sem változtat. Közhasznú szervezet közhasznú jogállását az ügyészség indítványa alapján a bíróság megszünteti, ha a szervezet a megszabott határidőn belül nem, vagy nem az előírásoknak megfelelő tartalommal teljesíti a számviteli beszámolójának a letétbe helyezési, közzétételi kötelezettségét, illetve a szervezet - letétbe helyezett beszámolója - nem felel meg a megfelelő erőforrás és megfelelő támogatottság feltételeinek.

A bíróság az ügyész indítványa alapján megvizsgálja, hogy a közhasznú szervezet a közhasznúvá minősítés követelményeinek továbbra is megfelel-e. Ha e követelmények a vizsgált időszakban - az adatokból megállapíthatóan - nem teljesültek, a bíróság a közhasznú jogállás megszüntetéséről határoz, és az erre vonatkozó adatot a nyilvántartásból törli.

A közhasznú szervezet a közhasznú jogállásának megszűnésekor köteles esedékes köztartozásait rendezni, illetve közszolgáltatás ellátására irányuló szerződéséből eredő kötelezettségeit időarányosan teljesíteni.

II. Fejezet

A CÉGNYILVÁNTARTÁS NYILVÁNOSSÁGA ÉS KÖZHITELESSÉGE

1. Cím

A nyilvánosság

10. § (1) A cégnyilvántartás a cégjegyzékből, valamint a cégjegyzékben szereplő adat igazolására szolgáló mellékletekből, illetve egyéb olyan okiratokból áll, amelyeknek benyújtására a céget - közérdekből, illetve a forgalom biztonsága, valamint a hitelezői érdekek védelme céljából törvény kötelezi (a továbbiakban együtt: cégiratok).

(2) A cégjegyzék fennálló, illetve törölt adatai, valamint a cégiratok - ideértve az elektronikus úton benyújtott, illetve elektronikus okirattá átalakított cégiratokat is - teljeskörűen nyilvánosak. Az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adóregisztrációs eljárás eredményes lefolytatását követően teljeskörűen nyilvánosak továbbá a benyújtott, de még el nem bírált bejegyzési kérelem és mellékletei is azzal, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálásának folyamatban léte a cégnyilvántartásnak utalnia kell. A törvényességi felügyeleti eljárás iratai e törvény rendelkezései szerint nyilvánosak.

(3) Az eltiltás hatálya alatt teljeskörűen nyilvánosak a 9/B-9/E. § alapján bejegyzett adatok. Az eltiltás hatályának megszűnését követően az eltiltás tényére, kezdetére és végére vonatkozó adatokat vissza nem állítható módon kell a cégjegyzékből véglegesen törölni.

(4)-(6)

A cégnyilvántartásnak két része van. A cégjegyzék a cégre vonatkozó, törvényben előírt, nyilvántartásba venni rendelt adatok, jogok és tények összessége. A cégjegyzékbe történő bejegyzésre főszabály szerint az illetékes cégbíróság határozata alapján van lehetőség, valamint a törvényben meghatározott esetekben más bíróság vagy hatóság adattovábbítása is vezethet a cégjegyzékbe történő bejegyzésre. A cégjegyzék második részét azok a mellékletek képezik, mely a cégjegyzékben szereplő adatok igazolására szolgálnak, valamint olyan okiratok, melyeknek benyújtására törvény kötelezi a céget (pl. számviteli beszámoló letétbe helyezése).

A cégjegyzék fennálló és törölt adatai, valamint a bejegyzés alatt álló adatai egyaránt nyilvánosak. A nyilvánosság teljes körű, így bárki - jogi érdekének valószínűsítése nélkül - betekinthez a cégjegyzékbe, arról feljegyzéseket készíthet, másolatokat kérhet. A betekintés, feljegyzés készítése ingyenesen gyakorolható jogok, míg a másolatok igénylése térítés ellenében vehető igénybe. A nyilvánosság korlátjával a törvényességi felügyeleti eljárásoknál találkozunk. A Ctv. 72. § (5) bekezdése alapján csak a jogerős határozattal törvényességi felügyeleti intézkedéssel zárult, valamint olyan törvényességi felügyeleti eljárás irataiba tekinthet bárki be, amelyben a cég a cégbíróság felhívására a működést helyreállította. Olyan törvényességi felügyeleti eljárásokban, melyekben intézkedés alkalmazása nélkül határozott az eljárás megszüntetéséről a cégbíróság, csak a Pp. 119. §-ban szabályozott iratbetekintési jog gyakorolható. Ennek magyarázata, hogy a cég gazdasági forgalomban való részvételét hátrányosan nem kívánja befolyásolni azzal a jogalkotó, hogy jogsértést meg nem állapító eljárás iratai bármilyen formában is negatív színben tüntessenek fel egy korábban eljárás alá vont céget. Hasonlóképpen korlátozott az iratmegismerési jog a folyamatban lévő eljárások esetében is. A Pp. 119. §-a jóval korlátozottabb megismerési jogot biztosít, mint a Ctv. teljes körű nyilvánosságot hirdető szabályai. A Pp. hivatkozott szakasza alapján ugyanis az intézkedés foganatosítása nélkül lezárult és a folyamatban lévő törvényességi felügyeleti eljárások iratanyagába csak az érintett felek, az eljárásban részt vevő egyéb személyek, valamint az ügyész tekinthet be.

Ha a vezető tisztségviselőt a vezető tisztség gyakorlásától eltöltötték, az eltiltás hatálya alatt nem lehet vezető tisztségviselő egyetlen cégen sem. Az eltiltás hatálya alatt azonban teljes körűen nyilvánosak a cégnyilvántartásból emiatt törölt cég vezető tisztségviselőjével, cégvezetőjével szembeni adatok. A rendelkezés értelmét a Ctv.-ben az erre az esetre megfogalmazott tilalom adja. Annak érdekében, hogy az eltiltás hatálya alatt ne tudjon betölteni vezető tisztséget más gazdasági társaságban, nyilvánossá kell tenni az eltiltás tényét. Az eltiltás hatályának megszűnését követően azonban már indokolatlan a széleskörű nyilvánosság fenntartása ezen adatok vonatkozásában, így azokat helyre nem állítható módon kell véglegesen törölni.

A cégadatok nyilvánossága korlátozott a természetes személyek cégjegyzékbe bejegyzett lakóhelye vonatkozásában. A lakóhelyre vonatkozó adatokat a közfeladatot ellátó szervek tevékenységükkel összefüggésben erre irányuló külön kérelem benyújtása nélkül ismerhetik meg. Közfeladatot ellátó szervnek minősülnek különösen a bíróságok, ügyészségek, nyomozó hatóságok, egyéb közigazgatási szervek. Számukra a természetes személyek lakhely adatai korlátok nélkül hozzáférhetők és megismerhetők. Itt a személyes adatok védelmét az adott közfeladatot ellátó szervre irányadó iratkezelési rend és titokelőírások garantálják. A közfeladatot ellátó szervek körén kívüli személyek csak erre irányuló külön kérelem és a jogi érdek valószínűsítése mellett ismerhetik meg a természetes személyek cégjegyzékbe bejegyzett lakhely adatait. A jogi érdek valószínűsítése a Ctv. szerint a törvényben biztosított jogaik gyakorlását jelenti, így nem elegendő valamilyen kapcsolat bizonyítása a céggel, sokkal inkább azon van a hangsúly, hogy a céginformáció megismeréséhez valamely törvény által garantált jog gyakorlása miatt van szükség. Ha például peres eljárás megindítását tervezi az érdekelt, és az alperes idézhetősége érdekében van szükséges a lakóhely információra, akkor törvényben biztosított jogainak gyakorlásához való szükséges cselekményről lehet szó. A külön kérelem kitétel arra irányul, hogy cégkivonat kérése esetén is külön meg kell jelölni a kérelemben, hogy a természetes személy lakóhelyét tartalmazó céginformáció szerepeljen a kiadmányon. A céginformációs szolgálat ebben az esetben az adatszolgáltatás tényét köteles rögzíteni elektronikusan annak érdekében, hogy az érintettet a kért adatokról még 5 évig tájékoztathassa. Az érintettség (törvényes jogcím) igazolásának hiányában a természetes személy lakóhelyére vonatkozó cégadatot csak az érintett hozzájárulásával lehet megismerni.

A cégnyilvántartás vezetésével kapcsolatos nemperes eljárásban alapvető szempont a közhitelesség megőrzése. Ezért a Ctv. kifejezett rendelkezésének hiányában is szükséges, hogy a bejegyzendő adatokat alátámasztó okiratok legalább a teljes bizonyító erejű magánokirat követelményeinek megfeleljenek. Egy ügyben a 2009. április 3. napján benyújtott, egyebek mellett az új ügyvezetők bejegyzésére irányuló változásbejegyzési kérelemhez a cég csatolta az ügyvezetők elfogadó nyilatkozatát, amelyek közül az egyik keltezési helyeként Fabrianot, a másik keltezési helyeként pedig Budapestet jelölték meg és azokon csak az ügyvezetők aláírása szerepel. Az elsőfokú bíróság 45 napos határidő biztosításával - elutasítás terhe mellett - felhívta a céget, hogy a külföldön kiállított elfogadó nyilatkozatot lássa el a Pp. szabályai szerint felülhitelesítéssel, a Budapesten kelt nyilatkozatot pedig 2 tanú aláírásával vagy ügyvédi ellenjegyzéssel nyújtsa be. A cég a hiánypótlási felhívásra adott válaszában kifejtette azt az álláspontját, hogy a Ctv. az ügyvezetői elfogadó nyilatkozatra az egyszerű írásbeliségen túl semmilyen speciális formai követelményt nem ír elő, így azt nem kell teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalni, ellentétben a kézbesítési megbízott elfogadó nyilatkozatával, ami azonban jelen ügyben nem szerepelt. Erre tekintettel mind a belföldön, mind a külföldön kelt okirat teljes mértékben megfelel a Ctv.-ben megfogalmazott követelményeknek, ezért továbbra is kérte a változás bejegyzését. Az elsőfokú bíróság a változásbejegyzési kérelmet elutasította a Ctv. 46. §-ának (6) bekezdése alapján a hiánypótlás elmulasztása miatt. A határozata indoklásában kifejtette, hogy a cégeljárásban csak okirati bizonyítás folytatható le, más bizonyítási eszközzel nem támaszthatók alá a bejegyzendő adatok, ezért a Ctv.-ben előírt okiratokat a Pp. 196. §-a szerinti teljes bizonyító erejű magánokirati formában kell csatolni. Ezen nem változtat, hogy a Ctv. egyes okiratokra külön előírja a teljes bizonyító erejű magánokirati vagy közokirati formát, mert az egyéb esetekben a Ctv. 32. § (1) bekezdésének utolsó szabálya szerint a Pp. szabályait kell alkalmazni. A végzés ellen a cég terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és a változásbejegyzés elrendelését. Elsődlegesen előadta, hogy a Ctv. 46. §-ának (7) bekezdése és 50. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró cégbíróság 15 munkanapon belül köteles elbírálni a változásbejegyzési kérelmet és a Ctv. 46. §-ának (5) bekezdése szerint ebbe az időbe hiánypótlás esetén a hiánypótlásig eltelt idő nem számít bele. Álláspontja szerint az eljárásban a hiánypótlás 2009. április 14-ei teljesítése után az elutasító végzés meghozataláig jóval több mint 15 munkanap telt el, ezért a kérelem szerinti adatok már napokkal korábban bejegyződtek a törvény erejénél fogva. Ezt meghaladóan hivatkozott arra is, hogy az ügyvezetői megbízás a Gt. 24. §-ának (2) bekezdése alapján az érintett személy által történt elfogadással jön létre. A Gt. más követelményt nem fűz ehhez a rendelkezéshez, így a minősített okirati forma sem szükséges, ellentétben például az üzletrész megszerzésére vonatkozó nyilatkozattal. A Ctv. csupán az 1. számú melléklet 7. a) pontjában foglalkozik az ügyvezető elfogadó nyilatkozatával, ahol az egyszerű okirati formán túl szintén nem említ minősített alakiséget, erre tekintettel a Pp. szabályaira történő hivatkozás teljesen irreleváns, az elfogadó nyilatkozatot nem kell teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalni. A fellebbezést az ítéletábla megalapozatlannak találta. A megállapított tényállás szerint a változásbejegyzési kérelem 2009. április 3. napján érkezett az elsőfokú bíróságra, 2009. április 7-én került sor a hiánypótlási felhívás kézbesítésére, amely 45 napot biztosított a cég részére a hiányok pótlására. A határidőn belül a felhívásnak megfelelő hiánypótlásra nem került sor, hiszen nem tekinthető annak a cég azon nyilatkozata, amely szerint nem osztja a cégbíróság álláspontját a hiánypótlás szükségessége körében. Figyelemmel arra, hogy a Ctv. 46. §-ának (5) bekezdése szerint a cégbíróság számára meghatározott ügyintézési határidő számításakor a hiánypótlásra rendelkezésre álló határidő nem vehető figyelembe, a 45 napos határidő lejártakor, azaz 2009. május 22-én kezdődik az ügyintézési határidő számítása. A változásbejegyzési kérelmet a cégbíróság 2009. május 26-án utasította el, ezért a számára nyitva álló 15 napos határidőn belül járt el, így a fellebbezés megalapozatlan abban a körben, hogy a határidő elmulasztása miatt a változások bejegyződtek. A cégek nyilvántartásba vételére, a cégjegyzéki adatok változásának bejegyzésére irányuló, szigorú határidőkhöz kötött nemperes eljárásban a bizonyítás korlátozott, a cégbíróság kizárólag a cég által rendelkezésre bocsátott okiratok alapján hozhatja meg a határozatát. A cégeljárásban irányadó rövid határidők keretei között is alapvető szempont a döntéshozatalnál a cégnyilvántartás közhitelességének, a forgalom biztonságának a fenntartása, a bizonytalan jogi helyzetek elkerülése. A Ctv., illetve a Gt. konkrét okiraatra vonatkozó kifejezett rendelkezésének a hiányában is szükséges ezért, hogy a bejegyezni kért változások alapjául szolgáló és mellékletként csatolandó okiratok megfelelő bizonyító erővel rendelkezzenek. Ezen követelménynek csak a Pp. 196. §-ának (1) bekezdésében meghatározott magánokiratok felelnek meg azáltal, hogy az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgálnak arra, hogy kiállítójuk az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el. A Fővárosi Ítéletábla álláspontja szerint helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az ügyvezetők elfogadó nyilatkozatainak alaki hiányossága miatt hiánypótlásra hívta fel a céget, majd a hiánypótlás elmulasztása miatt a változásbejegyzési kérelmet elutasította. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzése megfelel a jogszabály (BDT 2341/2010.).

11. § A cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat, valamint a Céglőnyben történő közzététel biztosítja.

A cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat, valamint a Céglőnyben történő közzététel biztosítja. Ahogyan arról a társasági jog alapelvei rendelkeznek, a cégekre vonatkozó adatok nyilvánosak. A cégnyilvánosság érvényesülésének három szintjét különböztetjük meg: a cégbíróság a cégnyilvántartás vezetésével közreműködik a nyilvánosság elvének érvényre juttatásában, a céginformációs szolgálat a fent részletezetteknek megfelelően szintén képes céginformációt szolgáltatni, végül a Céglőny hivatalos lapként informálja a nyilvánosságot a cégjegyzék adataiban bekevert változásokról, a cégek működését érintő alapvető eseményekről. A cégjegyzék a bejegyzés alatt álló, fennálló és törölt adatok vonatkozásában egyaránt teljes körű nyilvánosságot biztosít. A Céglőnyben való közzététel a forgalom biztonságának követelménye mellett azt a célt is szolgálja, hogy a közzétételhez törvényben megjelölt joghatások fűződnek, így mindenképp a cégjegyzéki adatok harmadik személyekkel szemben a közzététellel hatályosulnak.

11/A. § A cégbíróság és a céginformációs szolgálat a cégnyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával csak államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg.

11/B. § Az e törvény szerint a cégeljárásban fizetendő közzétételi költségtérítés és a céginformációért fizetendő költségtérítés a központi költségvetés bevételeit képezi. A cégeljárás, az e törvény szerinti nemperes eljárások és szolgáltatások során az elektronikus eljárást és ügyintéztést támogató rendszer üzemeltetésével és fejlesztésével, az adatok feldolgozásával, továbbá a Cégbőlközlöny szerkesztésével, kiadásával összefüggésben felmerült szükséges és igazolt költségeket a központi költségvetés utólagos elszámolási kötelezettség mellett legkésőbb a tárgyév február 15-éig biztosítja.

2. Cím

A papíralapú, valamint az elektronikus és az elektronikus okirattá alakított cégiratok megismerése

12. § (1) A cégbíróságon a cégiratokat bárki ingyenesen megtekintheti, azokról feljegyzést készíthet. A cégjegyzék adatairól cégmásolat, cégkivonat vagy cégbizonyítvány kiadása kérhető. A cégmásolat a cégjegyzék valamennyi fennálló és törölt adatát, a cégkivonat a cégjegyzék fennálló adatait, a cégbizonyítvány pedig - a kérelemtől függően - a cégjegyzék egyes fennálló vagy törölt adatait tanúsítja hitelesen, illetve azt, hogy valamely meghatározott bejegyzés a cégjegyzékben nem szerepel(t). A cégnyilvánartartásban a törölt adatnak megállapíthatónak kell maradnia.

(2) A cégmásolatban, a cégkivonatban, valamint a cégbizonyítványban az egyes adatok mellett fel kell tüntetni az adat (illetve annak törlése) bejegyzésének időpontját is.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott okiraton záradékban szerepeltetni kell, ha az okiraton szereplő cégadatokat illetően változásbejegyzési eljárás van folyamatban, és azt is fel kell tüntetni, hogy az melyik adatot érinti.

(4) A cégbíróságon a cégiratokról e törvényben, illetve külön jogszabályban meghatározott módon kérhető másolat.

(5) Az elektronikus okiratként rendelkezésre álló cégiratról közfeladatot ellátó szervek részére történő adatszolgáltatás elektronikus úton teljesíthető, papír alapú másolat csak kivételesen indokolt esetben kérhető.

A cégiratokba való betekintés a cégbíróság székhelyén is biztosított. A betekintés, feljegyzés készítése ingyenesen gyakorolható jogosultság. Ha a cégadatok közokirati formában történő bizonyítása válik szükségessé, akkor a cégjegyzék adatairól cégmásolat, cégkivonat vagy cégbizonyítvány kiadása kérhető, térítés ellenében. A cégmásolat az adott cégre vonatkozóan a cégjegyzék fennálló és törölt adatait teljes körűen tartalmazza. Illetéke 7.000 forint. A cégkivonat csak a fennálló adatokat tartalmazza, illetéke 5.000 forint. A cégbizonyítvány a kérelem tartalmához igazodóan a kért cégadatokat tartalmazza csak. Illetéke 3.000 forint. Lehetőség van arra is, hogy a cégnyilvánartartás okirattár részében tárolt cégiratokról hiteles másolatot kérjenek. A másolat illetéke cégiratonként 2.000 forint. Az illeték mértékét az 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (a továbbiakban: Itv.) 45. § (6-7) bekezdései tartalmazzák. A cégmásolat, cégkivonat és cégbizonyítvány az adatok tényleg túl tartalmazza az adat bejegyzésének és törlésének időpontját is. A hitelesség biztosítása érdekében a cégmásolat, cégkivonat és cégbizonyítvány arról is információt nyújt, ha valamely bennük szereplő adat vonatkozásában változásbejegyzési eljárás van folyamatban. A változásbejegyzési eljárással érintett adatok esetében a folyamatban lévő változásbejegyzési eljárás tényét a közokiratokon külön záradék tartalmazza a figyelemfelkeltés érdekében.

A fennálló és törölt cégadatok közül kizárólag a természetes személy lakóhelyére vonatkozó adatok nem kerülnek automatikusan feltüntetésre a cégmásolatban, cégkivonatban, cégbizonyítványban. A Ctv. 10. §-hoz fűzött magyarázatban kifejtettek szerint ezt csak az erre irányuló külön kérelem, valamint a jogi érdek valószínűsítését követően tartalmazhatják a cégjegyzék adatairól kérhető közokiratok.

13. § (1) A céginformációs szolgálat kérelemre tájékoztatást ad a cégjegyzékben szereplő fennálló vagy törölt adatokról, valamint a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elektronikusan rögzített, még be nem jegyzett adatairól. E közszolgáltatást bárki igénybe veheti. A céginformációs szolgálatnál rendelkezésre álló adatok azonosak a cégbíróságokon elektronikusan rögzített adatokkal. A 12. § (1) bekezdésében meghatározott közokiratok kiadására a céginformációs szolgálat is jogosult.

(2) A céginformációs szolgálat e törvényben meghatározott módon kérelemre tájékoztatást ad az elektronikus úton benyújtott, vagy elektronikus okirattá alakított cégiratokról, továbbá a cégek elektronikus úton benyújtott, illetve elektronikus okirattá alakított, a számviteli törvény szerinti beszámolóiról, továbbá biztosítja a beszámolóba és az elektronikus cégiratokba történő ingyenes betekintést a céginformációs szolgálat helyiségében.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott adatok, illetve cégiratok

a) a céginformációs szolgálat honlapjáról, illetve

b) a személyre szabott ügyintézési felület útján is megismerhetők.

(4) A 15. § (1) és (2) bekezdése szerinti céginformáció a céginformációs szolgálat honlapján keresőprogram segítségével is megismerhető.

ÍH 2009. 83. Törvényességi felügyeleti eljárás részvénykönyvbe bejegyzés hiánya miatt - zrt. igazgatósági tagja, mint vezérigazgató - részvényátruházáshoz társaság beleegyezésének megadása

A céginformációs szolgálat a cégnyilvánosság biztosításában úgy működik közre, hogy tájékoztatást nyújt a cégjegyzékben szereplő fennálló és törölt adatokról, valamint a bejegyzési és változásbejegyzési kérelmek elektronikusan rögzített, de még be nem jegyzett adatairól. Így míg a cégbíróság a cégmásolaton, cégkivonaton és cégbizonyítványon záradék formájában csak utal arra, ha valamely cégszámvetés változásbejegyzési eljárással érintett, addig a céginformációs szolgálat a változásbejegyzési kérelem tartalmáról is felvilágosítást nyújt, feltéve, hogy a kérelemben szereplő adatok elektronikus rögzítése már megtörtént, azaz megkezdődött a kérelem elbírálása, feldolgozása. A céginformációs szolgálat e szolgáltatását bárki számára elérhetővé teszi, valamint cégmásolat, cégkivonat és cégbizonyítvány kiadására a cégbíróságnál írtakkal azonos feltételekkel jogosult. A céginformációs szolgálat az ország valamennyi cégbíróságán tárolt cégszámvetésekkel kapcsolatban felvilágosítást tud nyújtani, hiszen rendszere megegyezik a cégbíróságokon tárolt adatok rendszerével.

A céginformációs szolgálat honlapján keresztül 2007. október 1-jétől adott az ingyenes betekintés a cégjegyzék adataiba. A honlap keresőmotor segítségével is lehetővé teszi a cégjegyzék adatainak szűrését, az irányított betekintést. A cégiratok és az elektronikus okirattá alakított számviteli beszámoló is elérhető a cégszolgálat honlapjáról, valamint a kormányzati portálról

14. § (1) A céginformációs szolgálatról a cégjegyzékbe bejegyzett adatok csoportosított céginformációként történő szolgáltatása is kérhető.

(2) Ingyenes céginformációként a céginformációs szolgálat honlapján keresztül ismerhető meg valamely jogi személy vagy egyéb szervezet cégtulajdonosi minőségére, képviseleti jogosultságára vonatkozó vagy természetes személy tekintetében arra vonatkozó adat, hogy mely cégeknek lát el vezető tisztséget vagy felügyelőbizottsági tagságot.

(3) A céginformációs szolgálat a nyomozó hatóságot a „halaszthatatlan intézkedés” jelzéssel ellátott, külön jogszabályban előírt ügyészi jóváhagyást nélkülöző megkeresésére is köteles tájékoztatni az általa kezelt, az adott ügygel összefüggő cégszámvetésekről.

(4)-(5)

(6) Az eltiltott személyekre vonatkozó adatok ingyenes céginformációként - külön jogszabályban meghatározott módon - keresőprogram segítségével, csoportosított lekérdezés útján ismerhetők meg.

A céginformációs szolgálat a cégbírósággal ellentétben csoportosított céginformáció kiadására is képes. A csoportosított céginformáció lényege, hogy bizonyos szempontok alapján az országra kiterjedően a cégnyilvánosságban szereplő valamennyi adat rendszerezhető a kérelem tartalmának megfelelően. Így például egy természetes személy valamennyi, Magyarországon nyilvántartásba vett cégnél betöltött vezető tisztségére vagy felügyelőbizottsági tagságára vonatkozóan kereshető információ. A csoportosított céginformáció megismerésének azonban korlátait állítja fel a Ctv.

Valamely jogi személy vagy szervezet cégtulajdonosi minőségére, képviseleti jogosultságára, valamint a természetes személy valamely cégben fennálló vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyára vonatkozó információk a céginformációs szolgálat honlapján keresztül ismerhetők meg, méghozzá ingyenes céginformációként. Lényeges változás e körben, hogy az említett adatok megismerése 2014. március 15. óta bárki számára nyitva álló lehetőség, hiszen korábban a Ctv. csupán a bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, más közigazgatási szerv, bírósági végrehajtó, felszámoló és a közjegyző részére nyújthatott ezen adatok vonatkozásában felvilágosítást. tagságára, képviseleti jogosultságára, vezető tisztségeire, felügyelőbizottsági tagsági viszonyaira vonatkozó csoportosított céginformációt csak bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, más közigazgatási szerv, bírósági végrehajtó, felszámoló és közjegyző részére nyújthat a cégszolgálat. A felsoroltakon kívül más kérelmező számára csak akkor adható felvilágosítás ilyen jellegű csoportosított céginformációról, ha az törvényben biztosított jogának gyakorlásához, törvénye érdekének védelméhez szükséges, vagy ha az információkérő ilyen jogcím hiányában az érintett hozzájárulását igazolni tudja. Az érintettség igazolására szolgálhat a hitelezői igény, kártérítési igény, vagyontörzsségi jogvitában való érintettség. A csoportosított céginformáció iránti kérelem előterjesztésekor ennek megfelelően mindig meg kell jelölni a jogcímet, vagy ennek hiányában az érintett személy közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt hozzájárulását. A céginformáció iránti kérelem papíralapon és elektronikusan egyaránt előterjeszhető. Az elektronikusan előterjesztett kérelmet legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátni. A céginformációs szolgálat által szolgáltatott információ postai úton, telefaxon vagy elektronikus úton jut el a kérelmezőhöz. Lehetőség van arra is, hogy az adatszolgáltatást személyesen vegye át a kérelmező.

A céginformációs szolgálat az ügyészi jóváhagyás nélkül érkező, nyomozó hatóságtól halaszthatatlan intézkedés megjelöléssel ellátott kérelemre is köteles tájékoztatást nyújtani. A csoportosított céginformáció tényéről, az azt kérelmező érintettről, a kiadott adatokról olyan formában kell elektronikus rögzítést készíteni, hogy az erre vonatkozó adatszolgáltatás még 5 évig biztosítható legyen. Ez a rendelkezés biztosítja a szolgáltatott adatok célhoz kötött felhasználásának ellenőrizhetőségét.

Az a tény, hogy a tag vagy a vezető tisztségviselő eltiltás hatálya alatt, keresőprogram segítségével, csoportosított lekérdezés útján ismerhető meg. valamint az eltiltás kezdete és vége csoportosított céginformáció formájában nem ismerhető meg. Ezek ugyanis ingyenes céginformációként keresőprogram segítségével hozzáférhetők, csoportosított lekérdezés útján. A cégnyilvánosság elvéből következően az eltiltás hatálya alatt nyilvánosak az eltiltásra vonatkozó cégszámvetések, és a Ctv. 14. §-a alapján ezen adatok lekérdezésére is mód van. Mivel azonban az eltiltás hatálya 5 év, 2014. március 15. óta nem indokolt az eltiltott személyek megbélyegzése, így a cégjegyzékből vissza nem állítható módon törölni kell a Ctv. 25. § (1) bekezdés v) pontja szerinti adatokat. Az eltiltásról rendelkező végzés közzététele ugyanakkor nyilvánvalóan nem tehető meg nem történté, továbbá a cégjegyzék közhitelessége is azt kívánja meg, hogy az eltiltás miatti törlés bejegyzésére és közzétételére vonatkozó adatok - egyéb bejegyzésekkel egyezően - az eltiltás hatályát követően is megismerhetők maradjanak.

15. § (1) A céginformációs szolgálat a cégjegyzékben szereplő fennálló vagy törölt adatok, valamint a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elektronikusan rögzített, még be nem jegyzett adatainak a megismerését betekintéssel bárki számára ingyenesen és korlátozásmentesen biztosítja. A céginformációs szolgálat honlapján - a hitelezők védelme érdekében - biztosítja egyes cégjegyzék adatok ingyenesen történő megismerését.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett céginformációért, valamint ha a kérelmező a céginformációt közokirat formájában kéri, a kérelmező a céginformációs szolgálat tevékenységének igénybevételéért - a szolgáltatás költségeivel összhangban álló - költségtérítést köteles fizetni.

(2a)

(3) A céginformációs szolgálat a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve más közigazgatási szerv, a közjegyző, a bírósági végrehajtó, a felszámoló, valamint a gazdasági, illetve szakmai kamarák részére a közfeladataik ellátása érdekében, a közfeladat megjelölése mellett kért céginformációt - az (1) bekezdésben nem említett cégalapítókra és a (3 a) bekezdésben foglaltakra is kiterjedően - ingyenesen bocsátja rendelkezésre. Esetükben - ha törvény eltérően nem rendelkezik - sem az adatszolgáltatás, sem az adattovábbítás nem köthető díjfizetéshez.

(3a) Ha a közigazgatási szerv előtti, kérelemre induló hatósági eljárásban a kérelem elbírálásához annak hatóság általi megismerése szükséges, a közigazgatási hatóság a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint, a céginformációs szolgálaton keresztül, elektronikus úton, közvetlen lekérdezéssel szerzi be a cég - közokirati vagy nem közokirati formában rendelkezésre bocsátott - cégkivonatát, valamint a cégjegyzésre jogosult közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldányát vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintáját, ha az a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban benyújtásra került és ezt a tényét a cégjegyzék tartalmazza. A közigazgatási szerv hatósági eljárásában a céget ezen iratok csatolására nem kötelezheti. E bekezdésben foglalt rendelkezések nem vonatkoznak arra az esetre, ha a közigazgatási szerv a kérelem tárgyában azonnal dönt.

(3b) A 12. § (5) bekezdése a céginformációs szolgálat által a közfeladatot ellátó szervek részére biztosított céginformáció esetében is megfelelően irányadó.

(4) A céginformációs szolgálat működésének részletes szabályait, valamint a fizetendő költségtérítés mértékét az igazságügyért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

ÍH 2007. 163. Szavatossági igény beszámítása külföldi cég vételár-követelésébe

A céginformációs szolgálat bárki számára ingyenesen és korlátozásmentesen biztosítja a cégjegyzékben szereplő fennálló vagy törölt adatok, valamint a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elektronikusan rögzített, de még be nem jegyzett adatainak megismerését. Ennek feltétele, hogy a céginformációt elektronikusan kérik. Abban az esetben azonban, ha a fenti feltételek nem állnak fenn, azaz más formában vagy más adatról kéri a céginformációt, úgy az ingyenesség nem érvényesül, a szolgáltatás díjköteles. A céginformációs szolgálatnak fizetendő költségtérítés szabályairól és mértékéről az 1/2006. (VI. 26.) IRM rendelet rendelkezik. Ennek megfelelően a fizetendő költségtérítések a következők:

- cégjegyzékben szereplő egyes fennálló vagy törölt adatokról, a cégjegyzékben szereplő jogokról, illetve tényekről (a továbbiakban együtt: adat) cégbizonyítvány formájában kért információ, ideértve azt az esetet is, amikor a cég elnevezésének, székhelyének, statisztikai számjelmének, adószámának és pénzforgalmi jelzőszámának hatályos és törölt adatairól kérnek céginformációt (névjegy) 2000 Ft, illetve névjegyenként 1500 Ft,
- cégjegyzékben szereplő valamennyi hatályos adatokról kért céginformáció (cégekivonat) cégenként 3000 Ft,
- cégjegyzékben szereplő valamennyi hatályos és törölt adatról (cégmásolat) cégenként 5000 Ft,
- amennyiben a céginformációt papír alapon kéri, cégbizonyítványonként 600 Ft, névjegyenként 300 Ft, cégkivonatonként 900 Ft, valamint cégmásolatonként 1500 Ft,
- nem közokirati formában kiadott céginformáció esetében cégenként 1000 Ft,
- a cég valamennyi, vagy a kérelmező által meghatározott, a cégbíróságon elektronikus okirat formájában nyilvántartott cégiratáról cégiratonként 1500 Ft,
- a cég által a céginformációs szolgálathoz letétbe helyezés és közzététel céljából benyújtott beszámoló, illetve annak részei (mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet) esetében beszámolóként 4000 Ft, a beszámoló egyes részeként 2000 Ft, amennyiben elektronikus úton kéri megküldeni, cégiratonként 500 Ft,
- A céginformációs szolgálat - kérelemre - havi 100Ft-ért céginformációként elektronikus úton értesítést küld az egyes cégekre vonatkozó alábbi tényekről:
 - a cégjegyzékbe történt bejegyzéséről (változásbejegyzéséről) szóló jogerős bírósági határozat meghozataláról,
 - a Céglözlönyben közzétett valamennyi bírósági közlemény megjelenéséről.
- Ha a Ctv. 15. §-ának (2) bekezdése szerinti céginformációt elektronikus úton kéri, a számítógépes rendszer használatának költsége mellett a céginformáció fajtájától függően az egyébként irányadó költségtérítés 30%-át kell költségtérítésként megfizetni. Elektronikus közokirat kiadása esetén az egyébként irányadó költségtérítés 60%-át kell költségtérítésként megfizetni.

A költségtérítés nem igényelhető vissza, ha a céginformációt nem veszik át.

2013. február 1-jétől a közigazgatási szerv előtt, kérelemre indult hatósági eljárásban a kérelem elbírálásához szükséges cégalapítók megismerésére olyan formában van a közigazgatási szervnek lehetősége, hogy azokat a céginformációs szolgálaton keresztül, elektronikus úton, közvetlen lekérdezéssel szerzi be. A hatóság ezen iratok benyújtására nem kötelezheti a céget, maga köteles intézkedni az iratok hivatalból történő beszerzése iránt.

A céginformációért fizetendő költségtérítés a központi költségvetés bevételeit képezi, levonva belőle a szükséges és indokolt költségeket.

16. § (1) A cégnyilvántartásban szereplő elektronikus okiratokról a cégbíróságtól illeték ellenében, illetve a céginformációs szolgálattól - külön jogszabályban meghatározott költségtérítés ellenében - hiteles vagy nem hiteles papíralapú másolat kérhető. Ha a kérelemből más nem következik, a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgálat - a kérelem érkezésétől számított tizenöt napon belül - az okirat hiteles másolatát adja ki.

(2) A cégbíróságtól illeték ellenében, illetve a céginformációs szolgáltatótól - külön jogszabályban meghatározott költségtérítés ellenében - az elektronikus okiratok (ideértve a cégjegyzékekadatokról kiállított elektronikus okiratot) elektronikus úton történő megküldése is kérhető.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben, valamint a 17. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a kérelem benyújtható írásban vagy a személyre szabott ügyintézési felületen keresztül, illetve közvetlenül a céginformációs szolgáltató elektronikus ügyfélszolgálatán, elektronikus úton.

(4) Az elektronikus úton benyújtott kérelmet - kivéve, ha azt a személyre szabott ügyintézési felületen keresztül nyújtják be - legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátni. A céginformációs szolgáltató a kérelem érkezéséről a kérelmet benyújtó személynek elektronikus igazolást küld, amelyet fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni.

(5) Ha a kérelmet elektronikus úton terjesztik elő, az illeték, illetve a költségtérítés megfizetésére a 37. § (4) bekezdésében foglaltak megfelelően irányadók.

A korábbi szakaszok cégjegyzékben szereplő adatok megismerését biztosították. A Ctv. 16. §-a az elektronikus okiratok megismerését, az azokról kérhető másolatokhoz való hozzáférést biztosítja. A cégbíróság és a céginformációs szolgáltató egyaránt képes a cégiratokról másolat kiadására. A kérelem teljesítésére előírt határidő - ettől eltérő tartalmú kérelem kivételével - 15 nap. A cégiratok esetében is irányadó az a követelmény, hogy a személyes adatok védelme érdekében természetes személy lakóhelyét főszabály szerint a hiteles másolat nem tartalmazza. A cégiratokról papíralapon és elektronikus úton egyaránt igényelhető térítés ellenében hiteles másolat. Ha a kérelmet elektronikus úton terjesztik elő, az illetéket, költségtérítést elektronikus úton kell megfizetni a kérelem benyújtását megelőzően a céginformációs szolgáltató honlapjáról letöltött illeték, valamint költségtérítési igazolással. Az illetéket a cégbíróságnak a Magyar Államkincstárnál vezetett illetékbevételei számlájára kell utalni, a költségtérítést a céginformációs szolgáltató MÁK-nál vezetett számlájára történő átutalással kell megfizetni.

17. § (1) A 16. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgáltató a kérelem alapján az elektronikus okiratot a kérelem érkezésétől számított tizenöt napon belül megküldi. Ha a kérelemből más nem következik, a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgáltató által kiadott okirat a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgáltató által elhelyezett elektronikus aláírást és időbélyegzőt nem tartalmaz. Ha a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgáltató a kérelem alapján - az elektronikus okiratot minősített elektronikus aláírással vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel látja el, az elektronikus közokiratnak minősül. Az elektronikus közokirat kiállításával a cégbíróság, illetve a céginformációs szolgáltató azt tanúsítja, hogy a megküldött elektronikus okirat tartalma megegyezik az eredeti okirattal.

(2) Korlátozott felelősségű társaság és részvénytársaság esetében, a cég minden 1997. január 1. után keletkezett, cégnyilvántartásban elhelyezett cégiratról a cégbíróságtól elektronikus okirati formában kiállított másolat kérhető. A cégbíróság a kérelem alapján a cégirat - ha az nem elektronikus formában áll rendelkezésre - az erre irányadó külön jogszabály szerint elektronikus okirati formába alakítja, és a kérelem érkezésétől számított tizenöt napon belül megküldi a kérelmezőnek. A kérelemre, valamint a cégbíróság eljárására a 16. §-ban, illetve az (1) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadók.

A Ctv. rendelkezik arról, hogy a cégiratokról kérhető másolat főszabály szerint nem minősül közokiratnak. A cégbíróság és a céginformációs szolgáltató a cégiratról kiadott másolatot - ezzel ellentétes kérelem hiányában - nem látja el elektronikus aláírással és időbélyegzővel. Ha azonban a másolat minősített elektronikus aláírást és időbélyegzőt tartalmaz, hatálya és bizonyító ereje alapján elektronikus közokiratnak minősül. Ez a rendelkezés teremti meg annak a lehetőségét, hogy közokirat elektronikus okirat formájában is igényelhető és kiállítható legyen. Az okiratok egyenértékűségének elvéből következik az a Ctv.-ben e helyen megismertelt joghatás, mely szerint az elektronikus okirat bizonyító ereje és tartalma mindenben megegyezik a papír alapon kiállított okirattal.

Az elektronikus nyilvántartásra való átállás a cégek valamennyi iratára kiterjedt. A részvénytársaságok és korlátozott felelősségű társaságok 1997. január 1. után keletkezett iratai is feldolgozásra kerültek, és elektronikus formában róluk másolat kérhető.

17/A. § (1) Az Európai Bizottság által üzemeltetett európai igazságügyi portálon (a továbbiakban: e-Justice portál) keresztül - keresőprogram segítségével - hozzáférhetők a korlátozott felelősségű társaság, a részvénytársaság, az európai részvénytársaság esetén a cég 24. § (1) bekezdés a)-d), f)-h) pontjában, a 26. § (1) bekezdés a)-e) és n) pontjában meghatározott adatai, a cég létesítő okirata (a létesítő okiratának módosítása), az egységes szerkezetű létesítő okirata, továbbá az e törvény szerint közzétett, számviteli törvény szerinti beszámolója.

(2) Európai egyedi azonosítóval (a továbbiakban: EUID) rendelkező külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe és a külföldiek magyarországi kereskedelmi képviselete esetében az (1) bekezdésben meghatározott módon hozzáférhető a cég 24. § (1) bekezdés a)-c), e) és g)-h) pontjában, a 26. § (1) bekezdés a)-c) pontjában és fióktelep esetén a 27. § (8) bekezdésében, kereskedelmi képviselet esetén a 27. § (9) bekezdésében meghatározott adata, továbbá az e törvény szerint közzétett számviteli törvény szerinti beszámolója.

(3) Az e-Justice portálon keresztül ingyenesen érhető el az (1) bekezdésben meghatározott cégformák esetében a cég 24. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott adata. Az (1) bekezdés szerinti cégformák esetén az ingyenes céginformáció körébe nem tartozó, az (1) bekezdésben meghatározott adata és cégiratra vonatkozó céginformációért, továbbá a (2) bekezdésben meghatározott cégformákra vonatkozó, a (2) bekezdésben meghatározott adata és cégiratra vonatkozó céginformációért költségtérítést kell fizetni, amelynek összege nem haladhatja meg az adatközléssel felmerült költségek mértékét.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott adatokon és cégiratokon túlmenően az e-Justice portálról a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül további adatok és iratok igényelhetők.

3. Cím

A beszámoló letétbe helyezése és közzététele

18. § (1) A cégnek a számviteli törvény szerinti beszámolót elektronikus úton, személyre szabott ügyintézési felület útján kell a céginformációs szolgálat részére megküldeni; ennek során nincs helye a papír alapú beszámoló képi formátumú elektronikus okirattá történő átalakításának. A beszámolóhoz - a cég, a beszámolót benyújtó természetes személy azonosíthatósága, valamint a benyújtás jogszerűségének igazolása érdekében - elektronikus űrlapot kell mellékelni.

(2) Az elektronikus űrlapot a céginformációs szolgálat továbbítja - az érkezést követően haladéktalanul - az állami adóhatóság részére.

(3) A beszámolónak a céginformációs szolgálat részére történő elektronikus megküldésével a cég letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének is eleget tesz.

(4) A számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus okiratként történő elkészítése nem jogosít a beszámoló összeállítását (formáját, szerkezetét, tagolását) illetően a számviteli törvényben előírt rendelkezésektől való eltérésre.

(5) A beszámolót a cégnek az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 7. §-ának (2) bekezdése szerinti képviselője küldi meg a céginformációs szolgálat részére.

(6) Ha a cég a beszámolóról - külön jogszabály szerint arra feljogosított által aláírt - papír alapú okirat alapján határozott, úgy az (5) bekezdés szerinti személy egyben igazolja, hogy az ezt követően elektronikus úton megküldött beszámoló megegyezik a jóváhagyott beszámolóval. Ebben az esetben az (5) bekezdés szerinti személy a papír alapú beszámoló egy eredeti példányát - annak elfogadásától számított tíz évig - megőrzi, és amennyiben a megküldött beszámoló szabályszerűségével összefüggésben kétség merülne fel, köteles azt a cégbíróság felhívására bemutatni.

(7) A beszámolóhoz mellékelni kell az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozatot, valamint kötelező könyvvizsgálat esetén a független könyvvizsgálói jelentést is. E törvény beszámolóra vonatkozó előírásait az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozatra, valamint a könyvvizsgálói jelentésre is megfelelően alkalmazni kell.

(8) A beszámoló közzétételére a céginformációs szolgálat honlapján, napi feltöltéssel kerül sor.

(9)

ÍH 2011. 89. Beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye - cégbíróság hatásköre a Ctv. 87. § szerinti eljárásban

A számviteli törvény szerinti elfogadott éves beszámoló a cégiratok közé tartozó dokumentum, melynek megküldésére és letétbe helyezésére elektronikus formában kötelezi a törvény a céget. A számviteli beszámolót a céginformációs szolgálat részére kell megküldeni a kormányzati portálon keresztül. A beszámoló csak elektronikus formában küldhető meg, és ennek során nem lehet a papír alapú beszámolót képi formátumú elektronikus okirattá alakítani. Ha a cég a beszámoló elfogadásáról papír alapon létező dokumentum alapján határoz, úgy a cég képviselőjének a beszámoló elektronikus megküldésével egyidejűleg nyilatkoznia kell arról, hogy az elektronikus beszámoló és a papír alapú beszámoló mindenben megegyezik. Ennek bizonyítására az eredeti papír alapon létező példányt a beszámoló elfogadásától számított 10 évig kell megőrizni.

A beszámoló megküldése elektronikus űrlap mellékelésével történik, és ezt az űrlapot a céginformációs szolgálat köteles az állami adóhatóság részére továbbítani. A megküldés egyben a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség teljesítését is jelenti a cég részéről. Az elektronikus számviteli beszámolók napi frissítés alapján elérhetők a céginformációs szolgálat honlapjáról. Az új szabályok formátlanabbá, könnyebbé, gyorsabbá és ingyenessé teszik a beszámoló benyújtásának rendjét annak érdekében, hogy a korábbi negatív, a beszámoló megküldését kerülő gyakorlat megváltozzon, és a cégek lehetőleg teljes számban tegyenek eleget a számviteli beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének. Költségtérítést csak a közzétételért kell fizetni.

Felmerül a kérdés, hogy a beszámolót lehet-e utóbb módosítani. A Ptk, illetve a számvitelről szóló törvény előírásai egyértelműen rendelkeznek arról, hogy az osztalékról a beszámoló elfogadásával egyidejűleg, a beszámoló alapján lehet csak dönteni. A társasági törvény az egyes társasági formákra vonatkozóan külön-külön is tartalmazza, hogy a társaság legfőbb szerepe az osztalék kifizetéséről a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásával egyidejűleg határozhat. Az osztalék kifizetéséről történő döntés időpontjának meg kell egyeznie a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásának időpontjával. Csak így biztosítható ugyanis, hogy a gazdasági társaság adózott eredményének felhasználására és ezen belül az osztalék kifizetésére vonatkozó határozat meghozatalára hiteles, megbízható információk birtokában kerüljön sor. Az osztalékfizetésre vonatkozó korlátozások is csak a számvetési törvény szerinti beszámolóval együtt értelmezhetők. A fentiek szerinti osztalékfizetést megelőzően osztalékkelőleg kifizetésére van lehetőség, vagyis osztalékkelőlegnek minősül - annak összes következményével együtt - minden osztalékjellegű kifizetés, amelyet a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadását megelőzően határoznak el és teljesítenek. A számviteli törvény 39. §-ának (3) bekezdése szerint a tárgyévi adózott eredmény, illetve a szabad eredménytartálékkal kiegészített tárgyévi adózott eredmény akkor fizethető ki osztalékként, részesedésként, a kamatozó részvény tulajdonosának kamatként, ha a lekötött tartalékkal, továbbá az értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összege az osztalék, a részesedés, a kamatozó részvény kamatának figyelembevétele (kifizetése) után sem csökken a jegyzett tőke összege alá. A számviteli törvény 87. §-ának (4) bekezdése alapján a mérleg szerinti eredmény a szabad eredménytartálékból osztalékra, részesedésre, a kamatozó részvény utáni kamatra igénybevevett összeggel módosított adózott eredmény és a jóváhagyott osztalék, részesedés, kamatozó részvény utáni kamat különbözete. A számviteli törvény 153. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy valamennyi, cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozó köteles elfogadott beszámolóját, valamint az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozatot letétbe helyezni. A cégtörvény 18. §-ának (3) bekezdése szerint a beszámoló elektronikus úton a céginformációs szolgálat részére való megküldésével a cég eleget tesz a letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének is. A leírtakat támasztja alá az is, hogy sem a számviteli törvény, sem a cégtörvény nem tartalmaz arra vonatkozóan semmiféle utalást, eljárási szabályt, hogy a letétbe helyezett, illetve a közzétett beszámolókat saját hatáskörben módosítani lehetne. Módosításra csak abban az esetben kerülhet sor, ha jogszabálysértés történt, és az ellenőrzés, illetve önellenőrzés keretében (utólag) meg kell szüntetni. A beszámoló elfogadásával egyidejűleg az osztalékról hozott döntés - a hivatkozott korlátozások figyelembevétele mellett - saját hatáskörben hozott döntés, amelyet később, visszamenőlegesen megváltoztatni nem lehet. A saját hatáskörben hozott és jogszertű döntések utólagos felülvizsgálatának bárminemű lehetősége mind a társasági jog, mind a hitelezői, illetve a tulajdonosi érdekvédelem szempontjából olyan negatív következményekkel járna, amelyeknek még a felvetése is jogbizonytalanságot eredményezne (74/1998. Számvetési kérdés).

A beszámoló közzétételével kapcsolatosan fizetendő költségtérítés a központi költségvetés bevételeinek minősül, és pontosan emiatt, a céginformációs szolgálat kötelezettsége ellenőrizni, hogy a cég megfizette-e. Amennyiben nem került megfizetésre a közzétételi költségtérítés, a céginformációs szolgálat köteles az adóhatóságot a mulasztás tényéről 30 napon belül értesíteni. A törvény pedig úgy rendelkezik, hogy ezt azonos módon kell kezelni azzal az esettel, amikor a cég a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Nem elegendő tehát a beszámolót letétbe helyezni és közzétenni, az ehhez kapcsolódó költségtérítést is maradéktalanul meg kell fizetni.

19. § (1) A személyre szabott ügyintézési felület a beszámoló közzétételre történő megküldésének teljesítéséről az időpont megjelölésével elektronikus igazolást küld a beszámolót benyújtó személynek. A beszámoló megküldésére vonatkozó határidők tekintetében a céginformációs szolgálatról történő - az informatikai szempontból szabályszerű - érkezés időpontja irányadó.

(2) Az állami adóhatóság az elektronikus űrlap adatai alapján ellenőrzi a beszámoló megküldésének tényét és időpontját. Amennyiben az állami adóhatóság azt állapítja meg, hogy a cég a letétbe helyezésre és közzétételre előírt törvényi határidőig nem küldte meg a beszámolót, az adózási rendjéről szóló törvényben meghatározottak szerint jár el.

(3) A céginformációs szolgálat honlapján a közzététel céljából megküldött beszámolók haladéktalanul és ingyenesen megismerhetővé válnak. A beszámolók a céginformációs szolgálat honlapján cégnév vagy cégjegyzékszám megadásával, keresőprogram segítségével is megismerhetők.

(4) A beszámolót, illetve annak elektronikus másolatát a céginformációs szolgálat őrzi, gondoskodik a beszámolót érintő archiválási feladatok ellátásáról. A beszámolót úgy kell megőrizni, hogy az kizárja az utólagos módosítás lehetőségét, folyamatosan biztosított legyen az ahhoz való hozzáférés, valamint az elektronikus okirat értelmezhetősége (olvashatósága). Az elektronikus okiratot védeni kell a jogosulatlan hozzáférés, módosítás, törlés vagy megsemmisítés ellen is.

A számvetési beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének teljesítését a céginformációs szolgálat ellenőrzi, aki a kötelezettség elmulasztása esetén a cégnek először egy jelzést küld, melyben 15 napos póthatáridő tűzésével hívja fel a céget a kötelezettség teljesítésére. A felhívás eredménytelensége esetén a mulasztás miatti szankciók alkalmazására az állami adóhatóság jogosult az adózási rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) alapján. Ha az adóhatóság által foganatosított szankciók sem hoznak eredményt a kötelezettség kikényszerítése vonatkozásában, akkor az adóhatóság erről a cégbíróságot értesíti. A cégbíróság ilyen esetben az adóhatóság elektronikus értesítésétől számított legkésőbb 15 napon belül a cég mulasztásának megállapítását követően a céget megszüntnek nyilvánítja. A megszüntnek nyilvánítás azonnali szankcióként kerül alkalmazásra. A céginformációs szolgálat a beszámolókat archiválja, honlapján haladéktalanul közzéteszi, a nyilvánosságot biztosítja, valamint őrzi és védi azokat.

A számviteli törvény szerinti beszámoló közzétételéhez szükséges közzétételi költségterítés megfizetésének elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a cég a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének nem tett eleget. A Ctv. 72. § (1) bekezdése szerint a törvényességi felügyeleti eljárás célja az, hogy a cégnyilvánartatás közhitelességének biztosítása érdekében a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse. A Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerint törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye, ha a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat. Azt, hogy a kettős könyvvitelt vezető, cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozó köteles a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott éves beszámolót a cégbíróságnál a mérlegfordulónaptól számított 150 napon belül letétbe helyezni, illetve közzétetni, nem csupán a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 153. §-a, és a 154. §-a, hanem a Ctv. 18. §-a is előírja. A Ctv. 87. § (1) bekezdése kifejezetten a hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülményként nevesíti azt, ha a cég nem tesz eleget a számviteli törvény szerinti beszámoló megküldésére vonatkozó kötelezettségének. Amennyiben csak a közzétételi költségterítés megfizetése marad el, a Ctv. 19. § (4) bekezdésének a cég fellebbezésében is hivatkozott rendelkezése szerint ezt úgy kell értékelni, mintha a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének nem tett volna eleget a cég. A hivatkozott rendelkezések tehát egyértelműen feljogosítják a cégbíróságot arra, hogy ha ezt a mulasztást észleli, a Ctv. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján törvényességi felügyeleti eljárást indítson hivatalból a társasággal szemben. A konkrét esetben a cég fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a Ctv. 79. § (1) bekezdésében írt egyéves jogvesztő határidő elmulasztására is. A Ctv. 79. § (1) bekezdése ugyanis a második mondatában úgy rendelkezik, hogy ha a cég valamely jogszabálysértő helyzetet vagy állapotot nem szünteti meg, az eljárás megindítása mindaddig kérhető, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll, illetve a Ctv. 79. § (2) bekezdése ezt megfelelően alkalmazni rendeli a cégbíróság hivatalból megindított törvényességi felügyeleti eljárása esetében is. A fenti alaptalan fellebbezési hivatkozások ellenére azonban megalapozott volt az eljárás alá vont cég fellebbezése, mert a fellebbezéshez mellékelt, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium által 2008. szeptember 30. napján kiállított számlával igazolta, hogy a 2007. évi számviteli törvény szerinti beszámoló letétbe helyezésekor, illetve közzétételekor az 1/2006. (VI. 26.) IRM rendelet 13. § (2)-(3) bekezdése szerinti közzétételi költségterítést még a jelen törvényességi felügyeleti eljárás megindítását megelőzően megfizette. A Ctv. 80. § (4) bekezdése szerint a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni, ha az eljárás lefolytatása alapján a cégbíróság megállapítja, hogy a törvényt sértő állapot nem áll fenn. Az ítéltábla a fenti indokok alapján az elsőfokú bíróság végzését a Ctv. 72. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán a törvényességi felügyeleti eljárásban is megfelelően alkalmazandó, a Pp. 259. §-a, és a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a törvényességi felügyeleti eljárást a Ctv. 80. § (4) bekezdése alapján megszüntette, az elsőfokú bíróság végzésében meghatározott, a cég felügyeleti illetékfizetési kötelezettségét mellőzte az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 65. § (1) bekezdése értelmében. (BDT 2622/2012.)

4. Cím

A cégekre vonatkozó közlemények közzététele

20. § (1) A Cégekörny az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapja, amelynek elektronikus formában történő közzétételére az erre a célra fenntartott honlapon kerül sor, biztosítva a Cégekörny egyes lapszámaiba való ingyenes betekintés és a lapszámok ingyenes letöltésének lehetőségét. A Cégekörny egyes lapszámai a honlapról nem távolíthatók el. A Cégekörnyt elektronikus formában való megjelenítése során olyan formátumban kell közzétetni, amely a többszörözés során is biztosítja az illetéktelen módosítás elleni védelmet. A Cégekörnyben közzétett nyilvános adatok csoportosított (pl. keresőprogram segítségével történő) megismerésének költségterítését az igazságügyért felelős miniszter rendeletben állapítja meg. A Cégekörny a hitelezővédelmi nyilvántartás működtetése révén elősegíti, hogy a gazdasági forgalom szereplői megbízható információk birtokában hozzassák meg döntéseiket.

(2) A cég cégjegyzékének adatait, illetve azok változásait - ideértve a cég törlését is - tartalmazó végzését a cégbíróság költségterítés ellenében a Cégekörnyben hozza nyilvánosságra, felsorolva azokat az okiratokat is, amelyek alapján a végzést meghozta. A cégbíróság a végzést automatikusan, elektronikus úton juttatja el a Cégekörny számára. A végzésben, illetve annak alapján a Cégekörnyben megjelenő közleményben azt is szerepeltetni kell, hogy a vonatkozó cégiratok a cégjegyzéket vezető cégbíróságon megtekinthetők. Emellett a Cégekörnyben közzétételre kerülnek azok a cégjegyzékadatok is, amelyekkel törvény rendelkezése szerint - más szervezet döntése alapján - elektronikus úton egészül ki a cégjegyzék.

(2a) Nem kell közzétételi költségterítést fizetni a korlátolt felelősségű társaság, az egyéni cég, a közkereseti társaság és a betéti társaság bejegyzése esetén.

(3) A cégbíróság a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság cégjegyzék adatainak közzétételével egyidejűleg gondoskodik a részvénytársaság és a korlátolt felelősségű társaság létesítő okiratának, illetve a létesítő okirat módosításának Cégekörnyben történő közzétételéről is.

(3a) A (2) és (3) bekezdés szerinti közzétételre a Cégekörny honlapján napi feltöltéssel kerül sor.

(4) Törvényben meghatározott esetben a Cégekörnyben közleményként kell tovább közzétetni:

- a) a cégbíróság cégre vonatkozó egyéb végzéseinek a rendelkező részét;
- b) más bíróság cégre vonatkozó határozatának a rendelkező részét;
- c) azokat a közleményeket, amelyeknek közzétételére törvény közvetlenül a céget kötelezi.

(5) A (4) bekezdés a)-b) pontja értelmében a Cégekörnyben közzétételre kerül:

- a) a cég bejegyzése iránti eljárás megszüntetése;
- b) a cég bejegyzése iránti kérelem elutasítása;

c) a cégalapítás vagy a létesítő okirat módosítása érvénytelenségét megállapító határozat, valamint a cég bejegyzését elrendelő végzés hatályon kívül helyezésére vonatkozó határozat rendelkező része;

d) a 85. § (1) bekezdésében foglalt intézkedés;

e) a megszüntetési eljárás megindítása, és amennyiben az eljárás nem a cég törlésével zárul, a befejezése;

f) a végelszámolás kezdő időpontja, és amennyiben a végelszámolási eljárás nem a cég törlésével zárul, a befejezése;

g) a csődeljárás kezdő időpontja és befejezése, valamint a csődeljárást hivatalból elutasító jogerős végzés;

h) a felszámolás kezdő időpontja és befejezése;

i) törvényben meghatározott más határozat.

(6) Az (5) bekezdés a)-f), valamint i) pontjában foglaltak közzétételéről e törvényben foglalt kivétellel a cégbíróóság, a g)-h) pontban foglaltak közzétételéről pedig a csőd-, illetve a felszámolási ügyben eljáró bíróság gondoskodik.

(7) Az európai gazdasági egyesülés, az európai részvénytársaság, európai szövetkezet, valamint az európai gazdasági egyesülés telephelyének cégbejegyzésére, valamint törlésére vonatkozó adatoknak az Cégek Közlönyben történő közzétételét követő harminc napon belül a cégbíróóság intézkedik az adatoknak az Európai Községek Hivatalos Lapjában történő nyilvánosságra hozataláról az Európai Unió hivatalos közlemények közzétételéért felelős hivatalának való megküldés útján. Ennek során a cégbíróóság feltünteti a bejegyzésre vonatkozó végzésének számát, a végzés keltét, azt a tényt, hogy a közzétételre Magyarországon, a Cégek Közlönyben került sor, valamint a Cégek Közlönyben történt közzététel napját is.

13. §. 40. A felszámolás kezdőidőpontja szempontjából releváns közzététel a cégek közlönyben

A nyilvánosság biztosításának fontos csatornája a Cégek Közlöny. A Cégek Közlöny az erre a feladatra rendszeresített honlapon keresztül elérhető, a közigazgatási és igazságügyi miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapja, mely bárki számára biztosítja az ingyenes betekintést, valamint a lapszámok ingyenes letöltésének lehetőségét. A Cégek Közlöny csoportosított keresés lefolytatására is alkalmas, ez a szolgáltatás azonban már térítés ellenében vehető csak igénybe.

A cégbíróóság a cégjegyzékbe bejegyzett adatokat, azokat változásait, illetve a cég törlését tartalmazó végzést a meghozatalt követően teszi közzé a Cégek Közlönyben. A közzétételhez számos jogkövetkezmény fűződik. Ezek közül a legfontosabb, hogy a közzétételtől kezdődően hivatkozhat a cég valamely cégedat megváltozására harmadik személyekkel szemben. A közzétételért költségtérítést kell fizetnie a cégnek. Mivel a Cégek Közlönyben a cégbíróóság végzései alapján történik a közzététel, így a két rendszer közötti átjárhatóságot és a naprakész információáramlást biztosítja az a szabály, mely a cégbíróóság számára előírja, hogy a végzéseit elektronikus úton juttassa el a Cégek Közlönyhöz. A közzétételre kerülő adatok közül kivételnél itt is utalunk kell a természetes személy lakóhelyével kapcsolatosan korábban kifejtett speciális adatvédelmi szabályokra. Ha más hatóság eljárása és határozata alapján kerül sor a cégjegyzékben valamely adat bejegyzésére, változására, akkor a Cégek Közlönyben ezek az adatok is közzétételre kerülnek.

A cégbíróóság a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok cégjegyzék adatainak közzétételével egyidejűleg gondoskodik arról, hogy a létesítő okiratok, illetve azok módosításai is közzétételre kerüljenek. Ez alól kivétel, ha a létesítő okirat vagy annak módosítása szerződésminta alkalmazásával készült.

Ha a Cégek Közlönyben az európai szupranacionális szervezetek telephelyének cégbejegyzése kerül közzétételre, akkor ezt követően harminc napon belül a cégbíróóság az adatoknak az Európai Községek Hivatalos Lapjában való közzétételéről is gondoskodik.

A Cégek Közlönyben közzétételre kerülő közleményeknek így a következő fajtáit különböztetjük meg:

- a cégbíróóság végzései;
- részvénytársaságok, korlátolt felelősségű társaságok létesítő okiratai;
- bírósági határozatok (pl. csőd- és felszámolási eljárás során);
- a cég saját közleményei.

A cég saját közleményeivel kapcsolatosan meg kell említeni, hogy a közzétételi kötelezettségnek a cégek saját honlapjukon eleget tehetnek a Cégek Közlönyben való megjelentetés helyett.

A közzétételi költségtérítésről a 22/2006. (V. 18.) IM rendelet rendelkezik. Ennek megfelelően a cég bejegyzésének közzétételi költségtérítése jogi személyiségű cég esetében 25.000 forint, jogi személyiséggel nem rendelkező cég esetében 14.000 forint. Ha a közzétételre nem a cégbíróóság, hanem más bíróság határozata folyamán kerül sor, a közzétételi költségtérítés összege 25.000 forint, amely az eljárás során közzétételre kerülő valamennyi közlemény költségtérítését magában foglalja.

21. § (1) A 20. § (4) bekezdés c) pontja esetében a közlemény szövegét az igazságügyért felelős miniszterhez kell megküldeni, a közzétételi költségtérítés befizetésének igazolásával együtt. A törvényi előírásoknak megfelelő közleményeket a Cégek Közlöny az igazságügyért felelős miniszterhez történő érkezést követő harminc napon belül nyilvánosságra hozza.

(2) Ha a közlemény tartalma nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek, az igazságügyért felelős miniszter erre a céget a közzététel előtt figyelmezteti. Ha a közlemény szövegében a figyelmeztetés ellenére nem történik módosítás, a Cégek Közlönyben az igazságügyért felelős miniszter feltünteti, hogy a közleményt figyelmeztetés ellenére jelentették meg.

(3) A közlemény megjelenéséről a céget a Cégek Közlöny a közlemény szövegének utolsó megjelenését követő nyolc napon belül a közlemény(ek) levonatának megküldésével értesíti.

(4) A Cégek Közlönyben megjelenő közlemények közzétételi költségtérítése adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. A közzétételi költségtérítésre vonatkozó részletes szabályokat az igazságügyért felelős miniszter rendeletben határozza meg.

Ha a cég saját közleményt tesz közzé, melyre törvény kötelezi, az igazságügyért felelős miniszterhez kell megküldeni a közlemény szövegét. A Ptk. és a Ctv. több esetben kötelezi a társaságot saját közlemény megjelentetésére. Így például a Ptk. 3:51. § az uralkodó tagnak az elismert vállalatcsoportkénti működésről szóló döntés nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos intézkedési kötelezettségének tekinti közlemény megjelentetését. Ugyanígy közlemény közzétételi kötelezettsége keletkezik a cégnek az átalakulás, az egyesülés, a szétválás elhatározásáról szóló döntés esetében is. Ilyen közzétételi kötelezettség kapcsolódik még az üzletrész nyilvános árverésére vonatkozó hirdetményre, az ügyvezetőnek a törzstőke leszállítás elhatározásáról szóló taggyűlési döntés közzétételére, vagy a visszaváltható részvénnyel összefüggő eladási és vételi jog gyakorlására.

A saját közleményeket a miniszterhez való érkezéstől számított harminc napon belül jeleníti meg a Céglap. A miniszter a közlemény tartalmát megjelenés előtt ellenőrizni köteles, és amennyiben a közlemény nem felel meg a jogszabályi követelményeknek, erre a céget figyelmeztetni köteles. Ha a figyelmeztetés ellenére sem korrigálja a cég a közlemény szövegét, akkor a közlemény közzétételével egyidejűleg utalni kell arra, hogy a közleményt a figyelmeztetés ellenére jelentették meg. A cég a saját közlemény megjelentetéséről a közlemény levonatának segítségével értesül, melyet a Céglapban való megjelenéstől számított nyolc napon belül kell megküldeni a közleményt közzétevő cégnek.

21/A. § (1) Ha a Ptk. rendelkezése vagy a gazdasági társaság átalakulására vonatkozó törvény alapján a gazdasági társaságnak a Céglapban közleményt kell közzétennie, a cég választása szerint e kötelezettségének a cég honlapján való - e törvény szerinti - közzététellel is eleget tehet. Ebben az esetben a honlapon való közzététel a Céglapban való közzétételnek minősül, és a közzététel megtörténtének igazolásaként a cég a Céglap lappéldányának csatolása helyett jogosult a honlap közzététel céljára szolgáló helyének pontos megjelölését megadni.

(2) Amennyiben a cég választása szerint a Céglapban történő közzététel helyett a honlapján teszi közzé közleményeit, e tény és a cég elektronikus elérhetőségét (honlap) a cégjegyzéknek tartalmaznia kell. A honlapon való közzététellel egyidejűleg a közleményt a cég köteles az ismert hitelezői számára elektronikus úton is megküldeni, amennyiben a hitelező elektronikus elérhetőségét a céglap közli.

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben a cég köteles a honlapját folyamatosan működtetni, és a közleményt a honlapján olyan módon szerepeltetni, amely igazolja a közzététel megtörténtének időpontját. Amennyiben a cég a honlap folyamatos működtetési kötelezettségének nem tesz eleget, a cégbíróság a céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárást folytathat le, és az eljárás során intézkedésként törölheti a cégjegyzékből a honlap elérhetőségét, illetve azt a tényt, hogy a cég a közvetlen közleményeit a honlapján teszi közzé.

(4) Amennyiben a cég a honlapját már nem kívánja fenntartani, köteles ezt a tényt a cégbíróságnak bejelenteni, kérve a honlapra és a honlapon való közzétételre vonatkozó adatok törlését. A bejelentéshez - elektronikus formában, külön jogszabályban meghatározott módon - köteles csatolni a korábban a honlapján közzétett közleményeit a cégiratok között való elhelyezés céljából. A cég honlapján történő közzététel részletes szabályait rendelet állapítja meg.

2007. szeptember 1-jétől a cégek a saját közlemények közzétételi kötelezettségének a Céglapban való megjelentetés helyett honlapjukon is eleget tehetnek. Ilyen esetben a közzétételt igazoló Céglap lappéldány helyett a honlap címének megjelölése elegendő. A honlapon való közzétételt csak akkor választhatja a cég, ha ezt megelőzően a cégjegyzékbe bejegyeztette honlapjának elérhetőségét, címét. A honlap vonatkozásában ilyen esetben folyamatos működtetési kötelezettség áll fenn. A működtetés folyamatosságát az 50/2007. (XI. 14.) IRM rendelet 1. § (2) bekezdése alapján a honlap havonta legalább 98%-os elérhetősége jelenti az interneten keresztül. A karbantartási idő egybefüggően nem lehet hosszabb 48 óránál. A honlap működtetés folyamatosságának hibáit a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében szankcionálhatja. A törvényességi felügyeleti intézkedések köre ebben az esetben kibővíti a lehetőséggel, hogy a cégbíróság törölheti a honlap címét a cégjegyzékből, és ennek tényét a cég honlapján közzéteszi a hitelezők informálása céljából. Ha a cég úgy dönt, hogy nem kívánja honlapját a továbbiakban üzemeltetni, úgy e tény bejelentésével egyidejűleg a honlapon közzétett hirdetményeket, közleményeket a cégiratok között köteles elhelyezni.

21/B. § A cég a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedélyt - legkésőbb a tevékenység megkezdésével egyidejűleg - választása szerint a Céglapban, vagy a cég honlapján köteles közzétenni. E rendelkezés nem alkalmazható az alapítási engedély tekintetében. A közzétételre a 21. §-ban és a 21/A. §-ban foglaltak megfelelően alkalmazandók.

ÁH 2011. 130. Engedélyköteles tevékenység gyakorlásának és bejegyzésének feltétele - törvényességi felügyeleti eljárás alaptalansága tevékenységi engedély hiánya miatt

A cég a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedélyt - legkésőbb a tevékenység megkezdésével egyidejűleg - választása szerint a Céglapban, vagy a cég honlapján köteles közzétenni. E rendelkezés nem alkalmazható az alapítási engedély tekintetében. A közzétételre a 21. §-ban és a 21/A. §-ban foglaltak megfelelően alkalmazandók.

Ha a cég tevékenységének folytatásához hatósági engedély szükséges, a Ctv. rendelkezéseinek és más cégekre vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően tevékenységét csak a hatósági engedély birtokában kezdi meg. A hatósági engedély közzététele feltétele a működés, tevékenység folytatás megkezdésének. Az engedély közzétételére a cég választása szerint sor kerülhet a Céglapban vagy a cég honlapján. Az alapítási engedély kivételt képez e szabály alól.

A cégjegyzékbe bejegyzendő tevékenységekkel kapcsolatban a cégbíróságnak vizsgálnia kell, hogy az adott tevékenységre vonatkozóan jogszabály szervezeti formára, cégformára nézve vagy bármely más okból korlátozó, illetve kizáró rendelkezést nem tartalmaz-e. Az alperes korlátolt felelősségű társaság 1998. október 16-án módosította a társasági szerződését, fő tevékenységként a gépjármű-kereskedelmet jelölte meg, új tevékenységként egyebek mellett felvette a TEAOR 65.21 számú pénzügyi lízing tevékenységet. A módosításban feltüntette, hogy az utóbbi tevékenység csak az engedély beszerzése után folytatható. A cégbíróság a változásokat bejegyezte a cégjegyzékbe. A főügyészség felperes keresetlevelében indítványozta, hogy a bíróság változás bejegyző végzés jogszabálysértő voltát állapítsa meg, és kötelezze az alperest a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére, továbbá hívja fel a cégbíróságot az intézkedés végrehajtásának vizsgálatára. A felperesi álláspont szerint a TEAOR 65.21 jelű pénzügyi lízing tevékenység a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3. § (1) bekezdésének c) pontja szerint pénzügyi szolgáltatásnak minősül, amely tevékenységet a törvény 4. §-ának (2) bekezdésének értelmében kizárólag pénzügyi intézmény végezhet. Az alperes a Hpt. 4. §-ának (1) bekezdésében és a 6. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján ilyen intézménynek nem tekinthető. A szerződésmódosítás említett tevékenységre vonatkozó része jogszabályba ütközik, tehát semmis. Az a rendelkezés, hogy csak az engedély beszerzése után folytatható a tevékenység, a jogszabálysértést nem küszöböli ki, mert az alperes pénzügyi szolgáltatást nem pénzügyi intézményként kíván végezni. A per tartalma alatt az alperesi társaság a társasági szerződés módosításával törölte tevékenységei közül a pénzügyi lízing tevékenységet. E változást a cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyezte. Az I. fokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az indoklás szerint a magyar jog kettéválasztja a hatósági engedélyre vonatkozó szabályozást. Az ún. alapítási engedélyek meglétét - amelyeket az alapítás előtt be kell szerezni - a cégbíróságnak vizsgálni kell. A működési engedélyek megléte - melyek birtokában a hatósági engedélyhez kötött tevékenységet folytatható - nem tartozik a cégbíróság vizsgálódási körébe. A tevékenységre nézve a bankfelügyelet államigazgatási hatáskörben jogosult dönteni. A bíróság ezért a keresetet elutasította, utalt arra is, hogy a kereset a további részében okafogyottá vált az újabb változásbejegyzésre tekintettel. Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Az ítélet megváltoztatását, a cégbíróság végzése jogszabálysértő voltának megállapítását kérte a végzés hatályban tartása mellett. Hangsúlyozta: a felperes nem a pénzügyi lízing tevékenységre vonatkozó hatósági engedély meglétét hiányolta, hanem azt, hogy a tevékenységi kört jogszabályi kizáró rendelkezés ellenére jegyezték be. A Ctv. szerint a cégbíróságnak vizsgálnia kell, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan a Ctv. előírja, illetőleg a létesítő okirat és annak módosításai megfelelnek-e a jogszabály rendelkezéseinek. A tevékenységi kör bejegyzendő adat, ennél fogva a cégbíróságnak figyelembe kell vennie azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyek az adott tevékenységre nézve előírásokat tartalmaznak. Az a körülmény pedig, hogy az alperes utóbb módosította a társasági szerződését, nem mentesíti a bíróságot az alól, hogy a változásbejegyző végzés jogszerűsége felől döntsön. A Legfelsőbb Bíróság a fellebbezést alaposnak találta. A cégbíróság a cégek bejegyzési (változás bejegyzési) ügyeiben azt vizsgálja, hogy azok az adatok, amelyek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan a törvény előírja, illetve a létesítő okirat és annak módosításai, valamint a bejegyzési (változás bejegyzési) kérelem alapjául szolgáló egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A cégjegyzékbe bejegyzendő adatok között pedig megtalálható a cég tevékenységi köre. Kétségtelen, hogy a Ctv. azt is kimondja: ha a cég létrejöttéhez hatósági engedély szükséges, a cégbírósághoz az erre vonatkozó engedélyt (hatósági határozatot) csatolni kell, továbbá, hogy a tevékenység gyakorlásához szükséges hatósági engedély meglétét a cégbíróság nem vizsgálja. Az idézett rendelkezésekből azt kell leszűrni, hogy a bejegyzendő tevékenységekkel kapcsolatban a cégbíróság vizsgálni tartozik, hogy az adott tevékenységre vonatkozóan jogszabály szervezeti formára, cégformára nézve vagy bármely más okból korlátozó, illetve kizáró rendelkezést nem tartalmaz-e. A Hpt. 3. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a pénzügyi lízing tevékenység pénzügyi szolgáltatás, amely tevékenységet a 4. § (2) bekezdése értelmében kizárólag pénzügyi intézmény végezhet. A 4. § (1) bekezdése szerint pénzügyi intézmény az 5. §-ban meghatározott hitelintézet, illetve a 6. §-ban meghatározott pénzügyi vállalkozás. Az alperes tehát nem pénzügyi intézmény, amelyből következően pénzügyi lízing tevékenységet nem folytathat, ilyen tevékenységet társasági szerződése módosításában sem tüntethet fel, amint arra felperes keresetében és fellebbezésében is helytállóan hivatkozott. Tévedett tehát az I. fokú bíróság, amikor a változásbejegyző végzés jogszabálysértő voltának megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasította. (A Legfelsőbb Bíróság Gf. II. 31.317/1999/6. számú ítélete).

5. Cím

A közhitelesség

22. § (1) A cégnyilvánartartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, továbbá a bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. Ellenkező bizonyításig vélemezni kell annak jóhiszeműségét, aki a cégnyilvánartartásban szereplő, illetve a Cégbizonylatban közzétett adatban bízva, ellenérték fejében szerez jogot.

(2) A cég - jóhiszemű személlyel szemben - nem hivatkozhat arra, hogy az általa bejelentett és a cégjegyzékbe bejegyzett valamely adat nem felel meg a valóságnak.

(3) A cég a cégjegyzékbe bejegyzett adataira, illetve a cégnyilvánartartásban szereplő - az adat igazolására szolgáló - okira harmadik személlyel szemben csak azt követően hivatkozhat, hogy az adat a Cégbizonylatban közzététellel került, kivéve, ha bizonyítja, hogy a harmadik személy az adatot, illetve okiratot már korábban ismerte. A közzétételt követő tizenhatodik napig a harmadik személy ugyanakkor bizonyíthatja, hogy az adat, illetve az okirat megismerésére nem volt lehetősége.

(4) Ha a cégjegyzékbe bejegyzett és a Céglőnyben közzétett adat egymástól eltér, harmadik személy hivatkozhat a Céglőnyben nyilvánosságra hozott adata, kivéve, ha a cég bizonyítja, hogy a harmadik személy a cégjegyzékbe bejegyzett, a közzétett adattól eltérő adatot ismerte. Harmadik személy hivatkozhat olyan okiratra és adata is, amely tekintetében a cég nem tett eleget a cégbírósági bejelentési, illetve közzétételi kötelezettségének, kivéve, ha az okiratban foglaltakhoz - nyilvánosságra hozatal hiányában - nem fűződik joghatály.

(5) Ha a cég a képviselőre jogosult személyre vonatkozó adatokat a cégbíróságnak bejelentette, és azokat a cégbíróság nyilvánosságra hozta, a képviselő megválasztásával vagy kinevezésével kapcsolatos jogszabálysértésre harmadik személlyel szemben a cég csak akkor hivatkozhat, ha bizonyítja, hogy a harmadik személynek a jogszabálysértésről tudomása volt.

(6) A közzététel megtörténtét követően a cég nem hivatkozhat harmadik személlyel szemben arra, hogy a bejegyzett képviselő a hatáskörét túllépve járt el.

JH 2017. 66. Társasági jog - Az elhatározott és bejegyzett törzstőkeemelés teljesítési módja

JH 2017. 32. Bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben történő igényérvényesítés időbeli korlátai - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben perbíróság vizsgálódásának korlátja - üzletrész-átruházás létre nem jöttét megállapító ítélet rendelkezései - cégbíróság jogsértő cégjegyzéki adat törlésére vonatkozó joga, új adat bejegyzésének tilalma - törvényességi felügyeleti végzés anyagi jogerejének hiánya és kötőereje - eredeti állapot helyreállításának, visszamenőleges hatályú bejegyzés fogantatásának kizártsága

JH 2016. 30. A fellebbezésre jogosult személye Kft. esetében

JH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

A cégnyilvántartás közhiteles nyilvántartásnak minősül, így a benne feltüntetett adatok, a bejegyzett jogok és tények fennállását, azok változásait közhitelesen tanúsítja. A közhitelesség egyben a nyilvántartás adataiban jóhiszeműen bízva ellenérték fejében jogot szerző személy védelemben is jelenti, azaz a cég nem hivatkozhat ilyen személlyel szemben arra, hogy a cégjegyzék valamely adata nem felel meg a valóságnak. A Céglőnyben való közzététel jelentőségét adja az a szabály, mely szerint a cég a cégjegyzékbe bejegyzett adata vagy a cégnyilvántartásban szereplő okiratra harmadik személyekkel szemben csak a Céglőnyben való közzétételt követően hivatkozhat. E szabály alól az egyetlen kivételt az az eset jelenti, ha a cég sikeresen bizonyítja, hogy a harmadik személy a közzététel előtt az adatot, okiratot már ismerte. A közzététel sem jelent azonban a hivatkozhatóság szempontjából teljes védelmet a cégnek. Az érintett harmadik személy ugyanis a közzétételt követő tizenhatodik napig bizonyíthatja, hogy az adat, okirat megismerésére nem volt lehetősége. A kimentési idő tizenhat napban való maximálása a forgalom biztonságát szolgálja, és ezzel erősíti a Céglőnyben való közzétételhez fűződő joghatások jelentőségét.

A Ctv. alapján a cégbíróságon cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során kell a könyvvizsgálóról adatokat szolgáltatni. A Ctv. 30. §-ának (4) bekezdésében megadja a cégek számára azt a lehetőséget, hogy bizonyos adatok változásakor - a könyvvizsgálóra vonatkozó adatok is ilyenek - a változásbejegyzési kérelemben a cég meghatározhatja az adatok változásának időpontját. A változás időpontja azonban nem lehet korábbi, mint a változás alapjául szolgáló határozat meghozatalának a napja. Ennek hiányában vagy ellentmondásos okiratok esetén a változás időpontja az alapul szolgáló határozat meghozatalának a napja. A változásbejegyzési kérelmet pedig a változást követő 30 napon belül kell benyújtani a Cégbíróságra, ennek elmaradása ugyanis törvényességi felügyeleti eljárást von maga után. A 2008. január 1-jétől hatályos előírások alapján (a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 46. §-a) a könyvvizsgálónak is be kell jelentenie a Cégbíróságra, ha a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói megbízása visszahívás vagy lemondás folytán megszűnt. A Cégbíróságnak ilyen formán tudomására juthat a cég változásbejegyzési kérelmének elmaradása. Amennyiben pedig a könyvvizsgáló mulasztja el bejelenteni a megbízásának felmondással történő megszüntetését, akkor ellene a Magyar Könyvvizsgálói Kamara indíthat fegyelmi eljárást. Ennek ellenére természetesen előfordulhatnak olyan esetek, hogy a cégnyilvántartásban nem az aktuális, jogi szempontból hatályos adatok szerepelnek, és az adott könyvvizsgáló még mindig be van jegyezve a cégs adatok közé, de már valójában nem ő a cég megbízott könyvvizsgálója. A cégnyilvántartás közhitelessége azonban nem azt jelenti, hogy az abban szereplő adatok mindig, minden feltételek között a valóságnak megfelelnek, pusztán egy megdönthető vélelem arra, hogy a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, továbbá a bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. Vagyis, ellenkező bizonyításig vélelmezni kell annak jóhiszeműségét, aki a cégnyilvántartásban szereplő, illetve a Céglőnyben közzétett adatban bízva, ellenérték fejében szerez jogot. További, a közhitelességgel kapcsolatos szabályokat a Ctv. 22. §-a tartalmazza. (35/2009. Számviteli kérdés)

A Ctv. rendezi a cégjegyzék és a Céglőnyben közzétett adat összeütközése esetén követendő eljárást. A Céglőnyben való közzététel szolgál a nyilvánosság informálására, így a két adat ütközése esetében a Céglőnyben közzétett adata hivatkozhat a harmadik személy, kivéve, ha a cég sikerrel bizonyítja, hogy az adat cégjegyzékben szereplőtől eltérő voltáról a harmadik személynek tudomása volt.

Az ügyvezető személyében bekövetkezett változás befelé a társaság vonatkozásában, a társaság és a tagok viszonyában, valamint a cégbíróság irányában azonnal hatályos. Harmadik személyek vonatkozásában pedig az új ügyvezető bejegyzésének közzétételét követően, de visszamenőleges hatállyal. A perbeli esetben az U. Korlátolt Felelősségű Társaság 2001. április 17-én taggyűlést tartott, ahol egyebek mellett M. F. ügyvezető visszahívásáról, és B. J.-né új ügyvezető megválasztásáról döntöttek. A megválasztott új ügyvezető jogi képviselő útján 2000. április 18-án változás bejegyzése iránti kérelmet terjesztett elő a 2001. április 17-én megtartott taggyűlés határozatai alapján. A cégbíróság 2001. április 23-án kelt végzésében a B. J.-né változás bejegyzése iránti kérelmét elutasította. Végzése indoklásában arra hivatkozott, hogy a változásbejegyzési kérelem előterjesztése az ügyvezető kötelezettsége, a cégjegyzék adatai szerint B. J.-né nem ügyvezető, így a kérelem nem a jogosulttól származik. A cég fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a kért változások bejegyzését kérte. Kifejtette: B. J.-né 2001. április 17-én a taggyűlés ügyvezetővé választotta, így jogosult volt a bejegyzési kérelem előterjesztésére. A fellebbezés folytán eljáró bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy jelen tényállás mellett B. J.-né nem volt jogosult változás bejegyzési kérelem előterjesztésére. A felterjesztett iratok egyértelműen igazolják, hogy a bejegyzést kérő taggyűlése a bejegyzési kérelem benyújtását megelőző napon a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezetőt visszahívta, és B. J.-né ügyvezetővé választotta. Ez a döntés azt jelenti, hogy B. J.-né jogosult a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére, a visszahívott - egyébként a cégjegyzékben jelenleg szereplő - ügyvezető nem. Az ügyvezető személyében bekövetkezett változás befelé, a társaság vonatkozásában a társaság és tagok viszonyában, valamint a cégbíróság irányában azonnal hatályos, harmadik személyek vonatkozásában pedig az új ügyvezető bejegyzésének közzétételét követően, de visszamenőleges hatállyal. A cég azonban a bejegyzés közzétételét megelőzően is bizonyíthatja, hogy a harmadik személy a változásról tudott, így a változás harmadik személyek vonatkozásában is a tudomásszerzéssel hatályos. (BH2003. 207)

A cég képviselőjének megválasztásával, kinevezésével kapcsolatosan ha a cég a bejelentési kötelezettségének eleget tett, akkor harmadik személlyel szemben a választás vagy kinevezés során történt jogszabálysértésre csak akkor hivatkozhat, ha a harmadik személynek e jogszabálysértéstől tudomása volt. A bejegyzést követően a cégnek már nincsen lehetősége arra hivatkozni, hogy a képviselő a képviseleti jogkörét túllépte. Az 1. számú társasági jogi irányelv rendelkezéseinek megfelelően ugyanis a cég köteles helytállni harmadik személyekkel szemben a képviselő által vállalt kötelezettségekért, még akkor is, ha a képviselő jogkörét túllépve járt el.

A felszámolás alatt álló cég cégjegyzéki adatainak változásait a felszámolóbiztos köteles bejelenteni a cégbíróságnak. E kötelezettség teljesítése körében nem annak van jelentősége, hogy az adatváltozás a felszámolás kezdete előtt vagy a felszámolás alatt következett-e be, hanem annak, hogy a bekövetkezett adatváltozás cégbíróságnak történő bejelentésére a felszámolás alatt kerül-e sor. Az a tény, hogy a cég felszámolás alatt áll, nem zárja ki a cég tagjai körében bekövetkezett változás cégjegyzékbe történő bejegyzését. Ha a felszámolás alá kerülés időpontjában, illetve azt megelőzően képviselőre jogosult vezető tisztségviselő adatainak bejegyzésére a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem került sor, akkor a cégnyilvánartás közhitelességének biztosítása érdekében ezt a kapcsolódó egyéb adatokkal, valamint a felszámolás kezdő időpontjához igazodó törléssel együtt a cégjegyzékbe be kell jegyezni a felszámolás alatt. A törvényes működés biztosítása érdekében a felszámolás alatt álló gazdasági társaságnál a felszámolás teljes időtartama alatt folyamatosan lennie kell vezető tisztségviselőnek. Bár a hatályos jogszabályok alapján a felszámolás tartama alatt keletkezett vezető tisztségviselői jogviszony a cégjegyzékbe nem jegyezhető be, de az új vezető tisztségviselő megválasztását (újraválasztását) - a bejegyzés kérelmezése nélkül - a cégbíróságnak be kell jelenteni.

Ettől eltérő szabályok vonatkoznak a képviselőre jogosultak körében bekövetkezett változások cégjegyzékbe történő bejegyzésére annak függvényében, hogy a képviselőre jogosultság a felszámolási eljárás kezdete előtt vagy a felszámolás alatt keletkezett. A Ctv. 26. § (2) bekezdése alapján a cégjegyzékből törölni kell a képviselőre jogosultakat a felszámolóra, illetve a felszámolóbiztosra vonatkozó adatok bejegyzésével egyidejűleg. Ha a felszámolás alá kerülés időpontjában, illetve azt megelőzően képviselőre jogosult vezető tisztségviselő adatainak cégjegyzékbe történő bejegyzésére a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem került sor, akkor a cégnyilvánartás közhitelességének biztosítása érdekében a felszámolás kezdő időpontját megelőzően keletkezett vezető tisztségviselői jogviszony alapján a vezető tisztségviselő mint képviselőre jogosult személy adatait az ehhez kapcsolódó egyéb adatokkal együtt - a felszámoló mint képviselőre jogosult bejegyzésének időpontjával azonos legkésőbbi időponttal történő törléssel egyidejűleg - a cégjegyzékbe be kell jegyezni, ennek szükségességét és lehetőségét a korlátolt felelősségű társaság felszámolás alatt állása nem zárja ki. A törvényes működés folyamatos biztosítása érdekében a felszámolás alatt álló minden gazdasági társaságnál a felszámolás teljes időtartama alatt folyamatosan lennie kell vezető tisztségviselőnek, aki számára a Csödvtv. feladatokat és kötelezettségeket is megállapít (pl. Ctv. 31. §). A felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett vezető tisztségviselői jogviszony alapján a képviseleti jog cégjegyzékbe történő bejegyzésére a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapján egyáltalán nem kerülhet sor, de a vezető tisztségviselői jogviszony megszűnését, az új vezető tisztségviselő megválasztását, illetve újraválasztását - a bejegyzés kérelmezése nélkül - a felszámolás alatt is be kell jelenteni a cégbíróságnak. (BDT 2603/2011.).

A nyilvántartás közhitelességével kapcsolatos rendelkezések általánosságban elmondható, hogy a jóhiszemű harmadik személy biztos hivatkozási alapját jelentik. A jóhiszeműség megdőlése esetén képzelhető csak el, hogy a nyilvántartásban szereplő adattal ellentétes valóságra való hivatkozás a cég részéről elfogadható. A harmadik személy azonban olyan tényre vagy okiratra is hivatkozhat - feltéve, hogy ezekről tudomással rendelkezik -, melyeket nem jegyeztek a be a cégjegyzékbe, nem került be a cégnyilvántartásba. Az erre való hivatkozásnak azonban feltétele, hogy az ilyen adathoz vagy okirathoz nyilvánosságra hozatal hiányában is fűződjön joghatás.

A cégnyilvántartás vezetésével kapcsolatos nemperes eljárásban alapvető szempont a közhitelesség megőrzése. Ezért a Ctv. kifejezett rendelkezésének hiányában is szükséges, hogy a bejegyzendő adatokat alátámasztó okiratok legalább a teljes bizonyító erejű magánokirat követelményeinek megfeleljenek. (BDT 2341/2010.)

A cég a cégnyilvánartásban nem szereplő - közzé nem tett - képviselőre vonatkozó adat megváltozására, ezzel összefüggésben a képviseleti jog hiánya miatti álképviselőre a jóhiszemű harmadik személyekkel szemben eredményesen nem hivatkozhat. E személyekkel szemben a képviseleti jog korlátozása nem hatályos. A bejegyzett képviselő hatáskörének túllépése nem minősül álképviselőnek. A Ptk. 6:14. §-ának (1) bekezdése szerint, aki képviseleti jog nélkül vagy képviseleti jogkörét túllépve más nevében jognyilatkozatot tesz, nyilatkozata a képviselt jóváhagyásával vált ki joghatást. A (2) bekezdés értelmében, amennyiben a képviselt a nevében tett jognyilatkozatot nem hagyja jóvá, a jóhiszemű álképviselő a harmadik személynek a jognyilatkozat megtételéből eredő kárt, a rosszhiszemű álképviselő a harmadik személynek a teljes kárt köteles megtéríteni. A gyakorlatban az álképviselővel kapcsolatos jogvitákban legtöbbször a gazdasági társaságok hivatkoznak arra, hogy a cég nevében olyan személy járt el, akinek cégjegyzési (képviseleti) jogát megvonták, vagy az más okból megszűnt, esetleg az adott jogügylet megkötésére nézve felhatalmazással nem rendelkezett. Az üzleti élet igényeire tekintettel már korábban kialakította a jogalkotó a vélelmezett képviseletrre vonatkozó jogintézményt. A Ptk. 6:18. § (1) bekezdése szerint üzlethelyiségben vagy a ügyfelforgalom számára nyitva álló egyéb helyiségben képviselőnek kell tekinteni azt a személyt, akiről okkal feltételezhető, hogy az ott szokásos jognyilatkozatok megtételére jogosult. A képviselő jogkörének korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan, kivéve, ha a harmadik személy a korlátozásról tudott. Az így kötött jogügylet tehát érvényes, függetlenül attól, hogy a jogi személy és alkalmazottja, tagja viszonyában hatáskör-túllépésről, álképviselőről van szó. Ez azonban e két személy belső ügye, amely nem befolyásolja a külső, jóhiszeműen eljáró szerződő féllel kötött megállapodás sorsát. Ha az álképviselő nem tekinthető a vélelmezett képviseleti körbe tartozó személynek, de a képviselt alkalmazottjaként jár el, nem hagyható figyelmen kívül a képviselt és az álképviselő közötti munkaviszony ténye. Az álképviselő ugyan az okozott kárért maga felel, azonban a munkáltató a Ptk. 6:540. § értelmében maga is felelősséggel tartozik, ha alkalmazottja a munkaviszonnyal összefüggésben, harmadik személynek kárt okoz, és ugyanezen szabály érvényesül a szövetkezet tagjának károkozása tekintetében is. A gazdálkodó szervezetek egymás közti ügyletkötései tekintetében a Ptk. álképviselőre vonatkozó általános szabályából az következne, hogy az álképviselő által kötött szerződés a képviselt cég jóváhagyása hiányában létre nem jött szerződés, nem hagyható azonban figyelmen kívül az a körülmény, hogy a cég legfontosabb - így a képviseletrre vonatkozó - adatai is közhiteles nyilvánartásban, a cégjegyzékben szerepelnek. Ha a jogszabály a jogi személy létrejöttét nyilvánartásba vételhez köti, a bejegyzett körülmények megváltoztatása harmadik személyek irányában csak akkor hatályos, ha a változást a nyilvánartásba bevezették. A Ctv. a forgalombiztonság és a hitelezővédelem, valamint a jóhiszeműen eljáró kívülálló szerződő felek méltányos érdekeinek védelmét szem előtt tartva fogalmazza meg a cégeképviselési jog legfontosabb szabályait úgy, hogy ezzel összefüggésben megállapít néhány - megdönthető - törvényi vélelmet. A cég a cégjegyzékben bejegyzett adataira, illetve a cégnyilvánartásban szereplő - az adat igazolására szolgáló - okiratra harmadik személlyel szemben csak azt követően hivatkozhat, ha az adat a Cégeközlönyben közzétételre került, kivéve, ha bizonyítja, hogy a harmadik személy az adatot, illetve az okiratot már korábban megismerte. (A közzétételt követő 16. napig a harmadik személy ugyanakkor bizonyíthatja, hogy az adat, illetve az okirat megismerésére nem volt lehetősége.) Az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell annak jóhiszeműségét, aki a cégnyilvánartásban szereplő, illetve a Cégeközlönyben közzétett adatban bízva, ellenérték fejében szerez jogot. A cég - a jóhiszemű személlyel szemben - nem hivatkozhat arra, hogy valamely általa bejelentett és a cégjegyzékbe bejegyzett adat nem felel meg a valóságnak. A cégnyilvánartás azt a célt szolgálja, hogy kívülálló személyek a cég legfontosabb adatairól, így a törvényes képviselő személyéről tudomást szerezzenek. Ezért átlagos körülmények között a céggel szerződő személytől nem várható el a cégnyilvánartási adatok valóságtartalmanak ellenőrzése. Ha a cégjegyzékbe bejegyzett és a Cégeközlönyben közzétett adat egymástól eltér, harmadik személy hivatkozhat a Cégeközlönyben nyilvánosságra hozott adataira, kivéve, ha a cég bizonyítja, hogy a harmadik személy a cégjegyzékbe bejegyzett helyes adatot ismerte. Harmadik személy hivatkozhat olyan okiratra és adataira is, amely tekintetében a cég nem tett eleget a cégbírószági bejelentési, illetve közzétételi kötelezettségének, kivéve, ha az okiratban foglaltakhoz - nyilvánosságra hozatal hiányában - nem fűződik joghatály. Ha a cég a képviseletrre jogosult személyre vonatkozó adatokat a cégbírósnak bejelentette, és azokat a cégbíróság nyilvánosságra hozta, a képviselő megválasztásával vagy kinevezésével kapcsolatos jogszabálysértésre harmadik személlyel szemben a cég csak akkor hivatkozhat, ha bizonyítja, hogy a harmadik személynek a jogszabálysértésről tudomása volt. Ellenkező esetben a harmadik személlyel szemben a cég felel a jogellenes megválasztással vagy kinevezéssel esetlegesen okozott kárért. A közzétételt követően a cég nem hivatkozhat harmadik személlyel szemben arra, hogy a bejegyzett képviselő a hatáskörét túllépve járt el. A cégjegyzékbe bejegyzett cég a közhiteles adatokkal vesz részt a gazdasági életben, így kerül rendszeresen kapcsolatba a cégjegyzékben bízó jóhiszemű és visszerhesen jogot szerző harmadik személyekkel, akikkel szemben - a velük kötött jogügyletek kapcsán - nem hivatkozhat arra, hogy a cégjegyzékben szereplő, közzétételt adat, jog, tény nem felelt meg a valóságnak. A kívülálló jóhiszemű harmadik személy és a forgalom biztonságának a védelme indokolja, hogy a cégnyilvánartásból ki nem tűnő, nyilvánosságra nem hozott változásra a változással érintett cég eredményesen nem hivatkozhat. A fentiekből következik, hogy a képviseletrre vonatkozó bejegyzett és közzétett cégalat forgalombiztonsági okból prioritást élvez a képviselő és a képviselt belső viszonyából származó korlátozásokhoz, fogytékosságokhoz képest. Az ily módon a legszélesebb nyilvánosság elé tárt, közhiteles nyilvánartásba felvett képviseleti jogkörnél álképviselőre csak a Ctv. megdönthető vélelmeit szem előtt tartva lehet hivatkozni. A Ptk. álképviselőre vonatkozó tényállása generális szabály, amely a Ctv.-nek a képviseletrre vonatkozó speciális előírásaira figyelemmel, azokkal összhangban alkalmazható. Összegezve: a cég képviselővel kapcsolatos - a cégjegyzékben nem szereplő, közzé nem tett - adat megváltozására, és ezzel összefüggésben a képviseleti jog hiánya miatti álképviselőre - ha a vonatkozó törvényi vélelmek megdöntése nem következett be - sikerrel hivatkozni nem lehet. A cégjegyzékbe bejegyzett képviselő hatáskörének túllépése sem alapoz meg álképviselőt, ilyen személyek által - a cég nevében és javára, illetve terhére - kötött szerződés érvényesen létrejön, azt tehát az általános szabályok szerint teljesíteni kell. A hatáskör túllépése miatt, vagy a képviseleti jog fogytékossága ellenére kötött szerződésből eredő kártérítési igény az álképviselő és a képviselt cég belső viszonyában érvényesíthető (Bírószági Határozatok 2005. évi 4. szám.)

22/A. § (1) A cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, valamint egyesülés vezető tisztségviselője (cégvezetője), felügyelőbizottságának tagja vonatkozásában a Ptk. Harmadik Könyvének Általános szabályaiban foglalt kizáró okok fennállásának ellenőrzése céljából a cégbíróság a büntügyi nyilvántartási rendszer adataival való összevetést kezdeményez.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összevetés kizárólag annak megállapítására irányulhat, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, valamint egyesülés vezető tisztségviselője (cégvezetője), felügyelőbizottságának tagja vonatkozásában bármely kizáró ok fennáll-e.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott célból a cégbíróság a büntügyi nyilvántartó szerv rendelkezésére bocsátja
a) a cégnyilvántartásba bejegyzett valamennyi gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, valamint egyesülés vezető tisztségviselői (cégvezetői), felügyelőbizottságának tagjai azonosításához szükséges, rendelkezésére álló személyes adatokat,

b) a cégnyilvántartásba bejegyzett valamennyi cég főtevékenységét,

c) az a) és b) pontban meghatározott adatokban bekövetkezett változásokat.

(4) Ha a büntügyi nyilvántartó szerv azt állapítja meg, hogy a (3) bekezdés alapján rendelkezésére bocsátott adatok alapján a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, valamint egyesülés vezető tisztségviselője (cégvezetője), felügyelőbizottságának tagja vonatkozásában bármely kizáró ok fennáll, arról a büntügyi nyilvántartó szerv a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból történő lefolytatása érdekében haladéktalanul értesíti a cégbíróságot.

A büntügyi nyilvántartással való összevetés módja és az összevetés eredményeként követendő eljárás nem változik a Ctv. új rendelkezése következtében. Két változást tartalmaz az új 22/A. §-ban foglalt rendelkezés. Egyrészt - a tisztség ellátását kizáró okok megfelelő alkalmazása miatt - a büntügyi nyilvántartással való összevetési kötelezettséget kiterjeszti a gazdasági társaság mellett a szövetkezetre, az erdőbirtokossági társulatra, vízgazdálkodási társulatra, európai szövetkezetre, európai részvénytársaságra, valamint az egyesülésre, továbbá a cégvezetőre, felügyelőbizottság tagjára. Másrészt az összevetés alapját képező adatok közül elhagyja a korábbi c) pontot, mert annak külön feltüntetése szükségtelen, hiszen a cég cégjegyzékszámból az illetékes cégbíróság megállapítható. Az összevetést nem írja elő a törvény azon cégformák esetében, ahol az anyagi jogi szabály ilyen jellegű összeférhetlenséget nem tartalmaz, vagy az anyagi jogi szabály olyan előzetes összeférhetlenséget határoz meg, amelynek fennállása a cég létrejöttét, működését is kizárja - végrehajtói iroda, közjegyzői iroda.

III. Fejezet

A CÉGJEGYZÉK

23. § (1) A céget, illetve a cégre vonatkozó adatokat a cégbíróság cégjegyzékben tartja nyilván. A cégjegyzék rovatainak elnevezése angol, német, francia és orosz nyelven is megjeleníthető.

(2) A cégjegyzékbe történő bejegyzésre és a céggel kapcsolatos, törvényben meghatározott egyéb eljárások lefolytatására - ha e törvény másként nem rendelkezik - az a cégbíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a cég székhelye van.

(3) Ha valamely cégjegyzékadat cégbírósághoz történő továbbítása más bíróság vagy hatóság által elektronikus úton történik meg, az adat nyilvántartásba vételére automatikusan, elektronikus bejegyzéssel kerül sor.

ÍH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képviselete haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénysértő cégszerű korrigálását célzó törvényességi felügyeleti ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás viszonya - határozat kijavítása

A cégek adatainak nyilvántartásba vételét, valamint a cégekkel kapcsolatos nempéres eljárások jelentős részének lefolytatását a cégbíróság hatáskörébe utalja a törvény. A cégbíróság a cégre vonatkozó legfontosabb adatokat cégjegyzékben tartja nyilván. A cégjegyzék a cégnyilvántartás részét képezi. A cégjegyzék tartalmára vonatkozóan a Ctv. az egyes cégformákra lebontva taxatív felsorolást ad. A cégjegyzék a következő adatszoportokat tartalmazza, tartalmazhatja:

1. Kötelező adatok

A Ctv. 24-29. §§ cégformánként tartalmazzák azoknak az adatoknak a listáját, melyeket a cégjegyzéknek tartalmaznia kell. Ide sorolhatók azok a cég azonosítását segítő, működésének legfontosabb ismérveit tartalmazó adatok, melyek már a cégbejegyzési kérelemben kötelezően megjelölésre kerülnek.

2. Lehetséges adatok

A cégformára vonatkozó jogszabályok és maga a cégtörvény is kínál olyan lehetőségeket a cégek számára, hogy a cégjegyzékbe bejegyeztethessenek adatokat. Ide tartoznak például a telephelyekre, fióktelepekre vonatkozó adatok, vagy a tevékenységi körök főtevékenységen kívüli megjelölése is.

3. Hitelezővédelem szempontjából fontos adatok

A cégre vonatkozó anyagi jogi szabályok, valamint eljárási törvények egyaránt tartalmaznak olyan rendelkezéseket, melynek értelmében a cégjegyzékben fel kell jegyezni a cég működését, létét érintő tényeket, eljárásokat. Itt említhető a végrehajtás elrendelésének bejegyzése. A hitelezők ugyanis e bejegyzések segítségével informálódhatnak a cég működését alapjaiban érintő változásokról, és ezen információk birtokában nyílik lehetőségük az igényérvényesítés iránt intézkedni.

A cégjegyzékbe a cégbíróságon kívül más bíróság, hatóság elektronikus értesítése esetén is helye lehet bejegyzésnek. Ez kivételt is jelenthet az általános illetékességi szabály alól, mely szerint a cégjegyzékbe való bejegyzés tekintetében az illetékességet a székhely alapozza meg. A székhely a cég bejegyzett irodája. Az a cégbíróság jogosult a cégjegyzék adatainak bejegyzése, változása ügyében eljárni, amelynek területén a cég székhelye található.

23/A. § (1) A cégbíróság a cégjegyzék adatait és a cégiratokat az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén is nyilvántartja, ha a cég a cégbejegyzési kérelemhez csatolta a cégjegyzékben szereplő adatoknak és a cégiratoknak az általa választott hivatalos nyelven készült - a külön jogszabályban foglaltak szerint arra jogosult által készített - hiteles fordítását.

(2) Szerződés minta esetében a szerződés minta fordításának csatolására - angol, német, francia nyelven történő nyilvántartáshoz - nincs szükség.

(3) Ha a magyar nyelvű cégjegyzékbe bejegyzett adat, illetve cégirat és annak hiteles fordítása egymástól eltér, a cég harmadik személlyel szemben nem hivatkozhat a hiteles fordításra. Harmadik személy azonban hivatkozhat a hiteles fordításra, kivéve, ha a cég bizonyítja, hogy a harmadik személy a cégjegyzékbe bejegyzett - magyar nyelven nyilvántartott -, a fordításban szereplőtől eltérő adatot vagy cégiratot ismerte.

(4) Amennyiben a cégbíróság a cég cégjegyzék adatait a 23. § (1) bekezdésében meghatározott valamely nyelven is nyilvántartja, a 12. §-ban meghatározott közokiratok ezen a nyelven is kérhetők.

A cégjog európaizálódásának köszönhetően a cégbíróság kérelemre a cégjegyzék adatait és a cégiratokat az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén is nyilván kell tartani. Mivel azonban a cégbíróság fordítást nem végez, így az idegen nyelven történő nyilvántartásra csak akkor van lehetőség, ha a cég a bejegyzési kérelméhez csatolja az idegen nyelven nyilvántartani kért adatok, cégiratok hiteles fordítását. Mivel az EU hivatalos nyelve a tagállamokban beszélt valamennyi nyelv (jelenleg 24 nyelv a 28 tagállamban), a cégjegyzék adatainak fordítását nem vállalhatja fel a cégbíróság. A hiteles fordítás csatolása alól egyetlen esetben menti fel a törvény a céget, ha a létesítő okiratot szerződésmintán készítette el, a hiteles fordításra az idegen nyelven történő nyilvántartáshoz sincsen szükség. Ezek a szerződés minta fordítások ugyanis a kormányzati portálon rendelkezésre állnak.

A fordítás esetében azonban garanciális szabály, hogy ha a magyar nyelven nyilvántartott adatok és okiratok és a hiteles fordítás tekintetében eltérés mutatkozik, a magyar adatot és okiratot kell irányadónak tekinteni, és a cég harmadik személlyel szemben nem hivatkozhat a hiteles fordításra. A hiteles fordításra eltérés esetén való hivatkozás azonban csak a cég oldalán kizárt. Harmadik személy ugyanis hivatkozhat a hiteles fordításra, kivéve, ha a cég bizonyítja a harmadik személy rosszhiszeműségét. Az idegen nyelven történő nyilvántartás egyben feljogosítja a céget arra is, hogy cégmásolatot, cégbizonyítványt, valamint hiteles másolatot - mint közokiratot - ezen a nyelven is kérhessen.

1. Cím

A cégjegyzék tartalma

24. § (1) A cégjegyzék valamennyi cég esetében tartalmazza

- a) a cég cégjegyzékszámát,
- b) a cég nevét,
- c) a cég székhelyét, valamint ha a cég székhelye nem azonos a központi ügyintézés helyével, a központi ügyintézés helyét,
- d) a létesítő okirat keltét,
- e) a cég főtevékenységét, valamint további tevékenységi köreit, azok mindenkor hatályos TEÁOR nomenklatúra szerinti megjelölésével,
- f) a cég jegyzett tőkéjét,
- g) a képviselő módját (önálló vagy együttes),
- h) a cég képviselőire jogosultak nevét, adóazonosító számát, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint a képviselőre jogosultak tisztségét, e jogviszonyuk keletkezésének időpontját, határozott időre szóló képviselő esetében a jogviszony megszűnésének időpontját is, illetve ha a jogviszony megszűnésére a cégjegyzékben feltüntetett időpontnál korábban kerül sor, a megszűnés tényleges időpontját, továbbá azt a tényt, ha a cég képviselőjének közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldánya vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintája benyújtásra került,

i) a cég adószámát, valamint statisztikai számjelét, továbbá ha a cég adószáma alkalmazását felfüggesztették vagy azt törölték, akkor a felfüggesztést, a felfüggesztés megszüntetését, a törlést, illetve e határozatok megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését, továbbá a határozat jogerőre emelkedésének napját,

j) a cég valamennyi pénzforgalmi számláját, valamint az azokat vezető pénzforgalmi szolgáltatók nevét és székhelyét,

k) a cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés meghozatalának időpontját,

l) a k) pontban foglalt végzésnek megfelelően - elektronikus bejegyzéssel - a cégjegyzékadatok, illetve azok törlése bejegyzésének Cégléltárban történő közzétételének napját,

m) a cég elektronikus kézbesítési címét,

n) a cégnél az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) szerinti hivatalos elérhetőségét.

(2)

(3) Az (1) bekezdés *f)* pontjában szereplő jegyzett tőkeként kell feltüntetni az európai gazdasági egyesülés, a külföldiek magyarországi fióktelepe vagy kereskedelmi képviselte esetén a tulajdonos, illetve a külföldi vállalkozás által a működéshez rendelkezésre bocsátott összeget. A jegyzett tőkét - a számviteli törvény felhatalmazása alapján devizakönyvvizetést alkalmazó társaság, az európai részvénytársaság, az európai gazdasági egyesülés kivételével - forintban kell meghatározni. Az európai szövetkezet a jegyzett tőkéjét euróban is meghatározhatja.

(4) Szövetkezet, európai szövetkezet, európai gazdasági egyesülés, külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe és külföldiek magyarországi kereskedelmi képviselte esetében a jegyzett tőke (illetve a jegyzett tőkeként bejegyzett összeg) változását - a változások számától függetlenül - évente legalább egy alkalommal kötelező a cégbíróságnak bejegyzés és közzététel végett bejelenteni. A változást illeték és közzétételi költségterítés nélkül lehet bejelenteni a cégbíróságnak.

(4a) A bejegyzési kérelem benyújtásakor a cég köteles megjelölni főtevékenységét és további tevékenységi köreit azok mindenkor hatályos TEAOR nomenklátúra szerinti megjelölésével. A cégbíróság a cég bejegyzésekor elektronikus úton értesíti az állami adóhatóságot a cég főtevékenységéről és további tevékenységi köreiről.

(4b) A cégbíróság az adóhatóság elektronikus értesítése alapján, hivatalból jegyzi be a cég főtevékenységének és további tevékenységi köreinek változásait, a mindenkor hatályos TEAOR nomenklátúra szerinti megjelöléssel. Az adat bejegyzése és közzététele automatikusan történik meg.

(5) A cégbíróság az adóhatóság elektronikus értesítése alapján, hivatalból jegyzi be a cég adószáma alkalmazásának felfüggesztését, törlését, a felfüggesztés megszüntetését, illetve e határozatok megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését, továbbá a határozat jogerőre emelkedésének napját.

(6) Az (1) bekezdés *j)* pontjában meghatározott pénzforgalmi számlára vonatkozó adatot a számlát vezető pénzforgalmi szolgáltató elektronikus adattovábbítás útján köteles bejelenteni a cégbíróságon a számla megnyitását követő nyolc napon belül. Ez a rendelkezés irányadó a pénzforgalmi számla megszűnése esetén is. A bejelentés nem esik illeték, illetve közzétételi költségterítés fizetési kötelezettség alá. Az adat bejegyzése és közzététele automatikusan, a törvény erejénél fogva történik meg. Ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató e kötelezettségének nem, vagy nem határidőben tesz eleget, a cégbíróság erről tájékoztatja a Magyar Nemzeti Bankot.

(7) Ha a cég felszámolás alatt áll, az (1) bekezdés *h)* pontja szerinti adatok között a felszámolóbiztos lakóhelye helyett a személyi adat- és lakcímnyilvántartásban szereplő értesítési címe is feltüntethető.

(8) Az (1) bekezdés *m)* pontja szerinti kézbesítési címen a cég a részére elektronikus úton megküldött hivatalos iratok átvételét biztosítja. A cégbíróság e címre a 39/A. § alkalmazásával kézbesít.

(9) A cégbíróság az (1) bekezdés *n)* pontja szerinti adatot az E-ügyintézési tv. szerinti rendelkezési nyilvántartást vezető szerv elektronikus értesítése alapján, hivatalból jegyzi be, ha azt a cég oda jelentette be.

(10) Ha a cég az (1) bekezdés *n)* pontja szerinti adatot a cégbíróság felé jelentette be, a cégbíróság a bejegyzésről a (9) bekezdés szerinti nyilvántartást vezető szervet elektronikus úton értesíti.

JH 2017. 66. Társasági jog - Az elhatározott és bejegyzett törzstőkeemelés teljesítési módja

JH 2016. 30. A fellebbezésre jogosult személye Kft. esetében

JH 2015. 159. Pénzforgalmi jelzőszám hiánya miatti törvényességi felügyeleti eljárás

JH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

JH 2013. 31. Létesítő okirat módosításának időpontja - egységes szerkezetű okirat, mint technikai segédeszköz - határozat kijavítása

JH 2011. 130. Engedélyköteles tevékenység gyakorlásának és bejegyzésének feltétele - törvényességi felügyeleti eljárás alaptalansága tevékenységi engedély hiánya miatt

JH 2011. 86. Taggyűlés összehívása cégbíróság által - székhelytől eltérő helyre összehívása taggyűlésnek - cégbíróság általi taggyűlés-összehívás feltételei

JH 2010. 180. Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység - függő és független biztosításközvetítői tevékenység feltételei - cégbíróság vizsgálati köre bejegyzési eljárásban - egyszerűsített eljárás

A Ctv. 24. §-a a cégjegyzék kötelező adatairól rendelkezik. 2013. február 1-jétől ismét kötelezően tartalmazza a cégjegyzék a cég főtevékenységét és további tevékenységeit, a mindenkor hatályos TEAOR nomenklátúra alapján. A cégbejegyzési kérelemben a cégnek is ilyen formában kell feltüntetnie tevékenységi köreit, ahogyan arról már volt szó, azonban a tevékenységi körök bővülése vagy megváltozása nem vonja maga után a változásbejegyzési eljárást. Az adóhatósághoz bejelentett tevékenységi kör módosulásokat a cégbíróság automatikusan átvezeti a cégjegyzéken is.

A Ptk. a létesítő okirat kötelező tartalmi elemei között a jogi személy főtevékenységének feltüntetéséről rendelkezik, és ettől eltérő szabályt a gazdasági társaságok vonatkozásában sem rögzít. A Ptk. nem határozza meg a tevékenység létesítő okiratbeli feltüntetésének módját, vagyis nem szól például TEAOR nomenklatúráról. Ebből következően a cég - feltéve, hogy az adott cégformára vonatkozó jogszabályi előírásokból más nem következik - a létesítő okiratában választása szerint jelölheti a cég főtevékenységét ún., szabadszöveges formában (összefoglaló megnevezéssel) vagy a gyakorlatban egyébként is bevett TEAOR számmal. A jogi személy cégek esetében ismét elegendő a létesítő okiratban kizárólag a főtevékenységet meghatározni, egyéb tevékenységek folytatásáról a jogi személy legfőbb szerve (vagy a létesítő okirat ilyen rendelkezése esetén egyéb szerve általi, pl. ügyvezetés) döntéssel határoz. Ha a létesítő okirat a főtevékenységen túl egyéb tevékenységeket is meghatároz, annak módosítása során a létesítő okirat módosítására vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

A cégjegyzék azonban 2013 márciusától ismét TEÁOR számmal tartja nyilván a cégek tevékenységi köreit, és a már működő cégek tevékenységi köre változásának cégjegyzékbe történő feltüntetése tekintetében új és jól bevált eljárás működik, vagyis a tevékenységi kör változásai a NAV elektronikus értesítése alapján automatikusan kerülnek a cégjegyzékbe. 2012. márciusa óta a változásbejegyzési nyomtatvány erre tekintettel nem is teszi lehetővé, hogy a cég a tevékenységi körét érintő változást jelentsen be; vagyis kijelenthető, hogy a cégjegyzékbe már bejegyzett cégek esetében a tevékenységi kör változásának cégeljárás kötelezettsége megszüntetésre került, helyettük a cégnyilvántartás felé a NAV jár el. Erre figyelemmel indokolatlan a cégeket arra kötelezni, hogy a létesítő okiratok módosítását változásbejegyzésként mégis bejelenteni legyenek kötelesek. A közhitelesség elve azonban indokolja, hogy a létesítő okirat módosítását tartalmazó társasági/cégbeli döntésről szóló okirat a soron következő változás irataival együtt a cég cégiratai között elhelyezésre kerüljön.

Minderre figyelemmel a Ctv. módosítás egyértelművé teszi, hogy a cég tevékenységi körének változása, vagyis TEÁOR szerinti tevékenységi körök változása főszabályként cégeljárás kötelezettséget nem ró a cégekre, ha kizárólag a tevékenységi kör változik, azonban a következő változás alkalmával a tevékenységi kör változásával összefüggő iratokat be kell nyújtani. Ha a változás azonban egyben a cég főtevékenységének létesítő okirattal változásával is együtt jár (például szabadszöveges és összefoglaló főtevékenységnél: nagykereskedelem helyett kiskereskedelemre, vagy TEÁOR szerinti feltüntetésnél: 4634 helyett 4725-re, vagy szabadszöveges és konkrét megjelölésnél: élőállat nagykereskedelem helyett élelmiszer, ital, dohányáru nagykereskedelemre változik) a Ctv. 51. § szerinti változásbejegyzési eljárást is le kell folytatnia a cégnek. És nyilvánvalóan változásbejegyzési eljárást kell lefolytatni, ha a létesítő okirat egyéb rendelkezései (akár cégjegyzék adatot nem érintően) is változnak.

A cég tagjainak nyilvántartásából elmarad az ország megjelölése. Ez azért vált szükségtelenné, mivel a kézbesítési megbízott feltüntetése, valamint a cégiratok között megtalálható cégkivonat alapján ez a tény nyilvánvaló.

A jegyzett tőkével kapcsolatosan fontos hangsúlyozni, hogy ahogyan a társasági jogból fokozatosan kikerültek a pénzbeli és nem pénzbeli hozzájárulás arányára vonatkozó követelmények kft. esetében (erre vonatkozó megkötést a Ptk. csak az rt. esetében vezetett be), úgy a cégjegyzék sem tartalmazza már ilyen bontásban a cég jegyzett tőkéjét. A jegyzett tőkét forintban kell meghatározni, és a cégjegyzék ennek megfelelő adatot tartalmaz csak.

A cég pénzforgalmi számlájának, a számlavezetőnek az adatai továbbra is kötelező adatok, melyek szerepeltetésétől nem lehet eltekinteni a cégjegyzékben.

A cég képviselőjére jogosultak esetében arra is utalnia kell a cégjegyzéknek, hogy benyújtásra került a közjegyző által hitelesített aláírási címpéldány vagy az ügyvéd által készített aláírás-minta.

25. § (1) A cégjegyzék szükség szerint, valamennyi cég esetében tartalmazza

- a) a cég rövidített nevét,
- b) a cég - magyar nyelvű elnevezésének megfelelő idegen nyelvű elnevezését,
- c) a cég telephelyét,
- d) a cég fióktelepét,
- e) a cég elektronikus elérhetőségét (honlap, e-mail), és a cég erre vonatkozó döntése esetén azt a tényt, hogy a cég a közvetlen közleményeit a honlapján teszi közzé,
- f) meghatározott időtartamra alapított cég esetén a meghatározott idő lejártának napját,
- g) a jogelőd, jogelődök, illetve a jogutód, jogutódok cégnevét, székhelyét és cégjegyzék számát, külföldi cég esetén továbbá a székhelye szerinti országkódját, illetve a cég erre vonatkozó döntése esetén az átalakulásnak a cég által meghatározott időpontját,
- h) a könyvvizsgáló nevét (cégét) és lakóhelyét (székhelyét), e jogviszonya keletkezésének és megszűnésének időpontját, illetve ha a jogviszony megszűnésére a cégjegyzékben feltüntetett időpontnál korábban kerül sor, a megszűnés tényleges időpontját; könyvvizsgáló szervezet esetén annak a személynek a nevét és lakóhelyét is, aki a könyvvizsgálatért személyében is felelős,
- i) a felügyelőbizottsági tagok nevét és lakóhelyét - ha a felügyelőbizottsági tag munkavállalói küldött, ezt a tényt is -, e jogviszonyuk keletkezésének és megszűnésének időpontját, illetve ha a jogviszony megszűnésére a cégjegyzékben feltüntetett időpontnál korábban kerül sor, a megszűnés tényleges időpontját,
- j) annak a kamarának a megjelölését, amelynek a cég a tagja,
- k) kiskorú tag (tulajdonos) esetén a törvényes képviselő nevét és lakóhelyét,
- l) a külföldi jogi személy, illetve magyarországi lakóhellyel nem rendelkező természetes személy kézbesítési megbízottjának nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét),
- m) a cég közösségi adószámát, továbbá ha a cég közösségi adószáma alkalmazását felfüggesztették vagy azt törölték, akkor a felfüggesztést, a felfüggesztés megszüntetését, a törlést, illetve e határozatok megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését, továbbá a határozat jogerőre emelkedésének napját,
- n) azt, hogy a cégjegyzékben szereplő adatok, illetve a cégiratok fordítása az Európai Unió melyik hivatalos nyelvén szerepel a cégnyilvántartásban,
- o) közhasznú minősítéssel rendelkező cég esetében a közhasznú jogállás megszerzésének és törlésének időpontját,
- p) ha a cég elismert vállalatcsoport tagja, vagy uralkodó tagja, ezt a tényt, a csoporthoz tartozó cégek nevének, székhelyének és cégjegyzékszámának feltüntetésével,

q) ha a cég összevont (konszolidált) éves beszámolót készítő anyavállalat, illetve az összevont (konszolidált) éves beszámolóba bevont leányvállalat, ezt a tényt, valamennyi kapcsolódó anya- és leányvállalat cégnevének, székhelyének, cégjegyzékszámának, külföldi cég esetén nyilvántartási számának és nyilvántartó hatóságának feltüntetésével,

r) a cég képviselőjére jogosult elektronikus címpéldányának tanúsítványát,

s) ha a cég a jegyzett tőkéjét devizában határozza meg, ezt a tényt, továbbá a devizanemet,

t) a cég üzleti évének mérlegfordulónapját, amennyiben az üzleti év eltér a naptári évtől,

- u) ha a cég tagja (tulajdonosa) a Magyar Állam, az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv nevét és székhelyét,
v) azt a tényt, ha a cég tagja, képviselőjére jogosult személy eltiltás hatálya alatt áll; az eltiltás kezdetét és végét,
z) azt a tényt, hogy a cég tagja e jogállását bizalmi vagyonkezelőként szerezte meg.
- (2) A cégbíróság az adóhatóság elektronikus értesítése alapján, hivatalból jegyzi be a cég közösségi adószáma alkalmazásának felfüggesztését, törlését, a felfüggesztés megszüntetését, illetve e határozatok megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését, továbbá a határozat jogerőre emelkedésének napját.
- (3) A cégbíróság az (1) bekezdés p) pontjában meghatározott adatot - az elismert vállalatcsoport uralkodó tagjának a vállalatcsoport létrehozására vonatkozó bejelentése alapján - hivatalból jegyzi be a többi érintett cég (ellenőrzött társaság) cégjegyzékébe.
- (4) A cégbíróság az (1) bekezdés q) pontjában meghatározott adatot - a belföldi székhelyű anyavállalat, külföldi székhelyű anyavállalat esetén pedig a belföldi székhelyű leányvállalat bejelentése alapján - hivatalból jegyzi be a többi érintett belföldi cég cégjegyzékébe. A bejelentést az összevont (konszolidált) éves beszámoló 18. § szerinti letétbe helyezésével és közzétételével egyidejűleg kell megtenni.

ÍH 2011. 38. Nonprofit társaság profitorientált társasággá történő átalakulásának tilalma

A Ctv. 25. §-a azokat az eshetőleges adatokat tartalmazza, melyeket ezek szükségessége esetén a cégjegyzéknek tartalmaznia kell. Kiemelendő, hogy a cég honlapja erre irányuló kérelem esetén szerepel a cégjegyzékben. A bejegyzés azonban egyben a honlap folyamatos működtetésének kötelezettségét is jelenti a cég számára. Az eshetőleges adatok között történhet utalás a cég közhasznú, kiemelten közhasznú jellegére, a kamarai tagság megjelölésére. Ha a cég közösségi adószámot igényelt az adóhatóságtól, úgy a közösségi adószám is feltüntetésre kerül a cégjegyzékben. Végül meg kell említenünk, hogy az elismert vállalatcsoporthoz való tartozás tényét is tartalmazhatja a cégjegyzék, ha a szerződéses konszern elismeréséhez szükséges anyagi jogi szabályoknak a cégcsoport tagjai eleget tesznek.

A közhiteles nyilvántartás, a hitelezők szempontjából jelentős, a cégjegyzékbe bejegyezhető (cégnyilvántartás részét képező) adatokat, jogokat, tényeket a cégtörvény taxative felsorolja. Ezen adatok köre nem bővíthető, ezért nincs jogszabályi lehetőség a taxációban nem szereplő, egyéb biztosítéki jellegű kötelezettségvállalás, így az üzletrész elidegenítésével kapcsolatos korlátozás bejegyzésére sem. Egy esetben a perbeli kft. az üzletrészek elidegenítésének egy másik cég, egy zrt. jogosult javára történő korlátozásának a bejegyzését kérte. A kérelemhez a korlátozást, mint jogalapítást tartalmazó közjegyzői okiratot és meghatalmazást csatolt. A közjegyzői okiratban az adós kft. két tulajdonosa készfizetői kezességet vállalt a kft. zrt. felé a 2010. szeptember 21-én megkötött adásvételi szerződés alapján fennálló tartozásaiért, tudomásul vették, hogy a kft.-ben meglévő üzletrészeit kizárólag a zrt. jogosult előzetes engedélyével idegeníthetik el mindaddig, amíg az adós társaság fizetési kötelezettségét a zrt. jogosult felé teljes körűen nem teljesítette. A cégbíróság a változásbejegyzési kérelmet hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasította a kérelemnyomtatvány csatolása, az eljárási illeték és közzétételi díj megfizetése igazolásának hiányában. A zrt. jogi képviselője elektronikus úton ismételt változásbejegyzési kérelmet nyújtott be, melyhez változásbejegyzési kérelemnyomtatványt töltött ki, illetve igazolta az illeték és a közzétételi költségtérítés befizetését. A nyomtatvány zálogkötelezettként a kft.-t tüntette fel. Az elsőfokú bíróság a korábbi elutasító végzését hatályon kívül helyezte, az eljárást folytatta és jogi képviselője útján felhívta a kérelmező társaságot, hogy a végzés kézbesítésétől számított 20 napon belül elutasítás terhével csatolja a Ctv. 2. számú melléklet II.1.ea. pont alapján a tagok, zálogkötelezettek teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt bejegyzési engedélyét és a nyomtatványon a két tagot tüntessék fel, ne a céget, a Ctv. 27. § (3) bekezdés c) pontja alapján a tagok üzletrészen alapított zálogjog tényét tartalmazza a cégjegyzék. Az elsőfokú bíróság figyelmeztette a társaságot, ha a bejegyzést kérő a hiánypótlási határidőt elmulasztja, vagy a hiánypótlást hiányosan, hibásan terjeszti elő, a bejegyzési kérelmet elutasítja. A magismételt változásbejegyzési kérelem szerint az üzletrészen alapított zálogjog adataira vonatkozóan feltüntetésre került a nem természetes személy zálogkötelezett adataként a cégjegyzékszám, a kft. elnevezése és a székhely, zálogjogosultként pedig a zrt. és annak székhelye. 2010. december 13-án a zrt. jogi képviselője útján benyújtotta a változásbejegyzési kérelem formanyomtatvány javított változatát, fenntartva a korábbi kérelemben foglaltakat. Utalt arra, a tulajdonosok üzletrészére nem zálogjog bejegyzését kérte, csupán a változásbejegyzési kérelem formanyomtatványon az üzletrészek tulajdonosainak adatait megfelelő rovat hiányában tévesen a zálogjogosultságra vonatkozó rovatokban tüntette fel. Ezért kérte elfogadni a tagok teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt bejegyzési engedélyei becsatolása helyett a kérelemhez már elektronikus és postai úton eredetiben is csatolt közjegyzői okiratot, illetve az abba foglalt kezességi szerződést. A cégbíróság a 2010. november 8-ai változásbejegyzési kérelmet elutasította, hivatkozva arra, hogy a hiánypótlási eljárásban kiadott végzést a kérelmezett nem megfelelően teljesítette. Utalt arra, a tag üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése iránt mind a zálogkötelezett, mind a zálogjogosult előterjeszthet kérelmet a Ctv. 61/A. § (1) bekezdése alapján. A kérelemhez mellékelni kell a Ctv. 2. számú melléklete szerinti iratokat. A hivatkozott melléklet II.1.ea. pontja előírja, hogy a zálogjogosult által benyújtott bejegyzési kérelem esetén a tag zálogkötelezett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt bejegyzési engedélyét is be kell csatolni. A tagok bejegyzési engedélyét a közjegyzői okirat nem tartalmazza, illetve a zálogjogosult a hiánypótlási eljárás során nem csatolta be a Ctv. 2. számú melléklet II.1. ea. pontjában előírt bejegyzési engedélyt, ezért a cégbíróság a Ctv. 46. § (6) bekezdése alapján a zálogjogosult kérelmét elutasította. A zrt. fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság megállapította, hogy a Ctv. 24-29. §-ai tartalmazzák a cégjegyzékben nyilvántartandó (bejegyzendő) adatokat, jogokat, tényeket, vagyis azon adatokat, amelyeket a cégjegyzékbe be lehet jegyezni. A Ctv. 25. § (1) bekezdése a)-m) pontok alatt sorolja fel a közhiteles nyilvántartás, illetve a hitelezők védelme szempontjából jelentős nyilvántartandó adatokat, amelyek egyebekben a (2)-(8) bekezdés szerint hivatalból kerülnek nyilvántartásba. Ezek lényegében a cég létszakaszaira vonatkozó adatok (csőd, felszámolás stb.), illetve a céget, a cég működését vagy a cég tagját, annak vagyoni részesedését érintő adatok. Így a j) pont szerint fel kell tüntetni a cég tagja (részvényese) vagyoni részesedésének lefoglalását, továbbá a cég tagja (részvényese) vagyoni részesedésére vonatkozóan a büntetőeljárásban alkalmazott biztosítási intézkedés, illetve zár alá vétel elrendelését és megszüntetését. Ezen túlmenően a Ctv. 27. § (3) bekezdés c) pontja szerint korlátozott felelősségű társaság esetében ilyen adat az üzletrészen alapított zálogjog ténye, amely a zálogkötelezett vagy zálogjogosult kérelmére kerülhet bejegyzésre. A fentiekben körülírt adatok körébe azonban a bejegyezni kért adat (jogi tény) nem tartozik. Nem jegyezhető be a cégjegyzékbe a tagok üzletrésze elidegenítésének szerződésben vállalt korlátozása, harmadik személy (hitelező) engedélyéhez kötése, ilyen kérelem nem is terjeszthető elő, így a kérelmet ezen okból kellett volna az elsőfokú bíróságnak elutasítania. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. (BDT 2521/2011.).

26. § (1) A cégjegyzékben valamennyi cég esetében fel kell tüntetni a következő, a közhiteles nyilvántartás, illetve a hitelezők védelme szempontjából jelentős adatokat is:

- a) a csődeljárás kezdő időpontját és befejezését,
- b) a felszámolás kezdő időpontját és befejezését (külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete esetén a külföldi vállalkozás fizetéseképtelenségére, illetve felszámolására vonatkozó eljárás megindítását és befejezését is, feltüntetve a külföldi vállalkozás felszámolójának nevét, lakóhelyét, illetve székhelyét),
- c) a végelszámolás kezdő időpontját és befejezését (külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete esetén a külföldi vállalkozás végelszámolásának megindítását és befejezését, valamint a külföldi vállalkozás végelszámolójának nevét, lakóhelyét, illetve székhelyét),
- d) a cég megszűntnek nyilvánítását, továbbá, ha a jogi személy megszűntnek nyilvánítására büntetőügyben eljáró bíróság döntése alapján került sor, a bíróság megnevezését, valamint a határozat számát és jogerőre emelkedésének időpontját,
- e) a megszüntetési eljárás kezdő időpontját és befejezését,
- f) a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítást és a per befejezését,
- g) a cégalapítás vagy a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perindítást és a per befejezését,

h) a cégformákra irányadó törvényekben szabályozott, a cég által hozott határozatok bírósági felülvizsgálata iránti perindítást és a per befejezését,

i) a cég elleni végrehajtás - ideértve a biztosítási intézkedést is - elrendelését és megszüntetését,

j) a cég tagja vagyoni részesedésének lefoglalását, továbbá a cég tagja vagyoni részesedésére vonatkozóan a büntetőeljárásban alkalmazott zár alá vétel elrendelését és megszüntetését,

k) ha a jogi személy ellen olyan eljárás van folyamatban, amelyben büntetőjogi intézkedés alkalmazásának lehet helye, a nyomozás elrendelését, megszüntetését, annak megállapítását, hogy intézkedés alkalmazásának a feltételei nem állnak fenn, az eljárás befejezését, valamint az eljáró hatóság megnevezését, a határozat számát és keltét, továbbá, ha a bíróság a jogi személlyel szemben büntetőjogi intézkedésként tevékenységének korlátozását rendelte el, a határozat jogerőre emelkedésének napját, a korlátozás időtartamát és azt, hogy a korlátozás a jogi személy mely tevékenységére vagy jogosítványára terjed ki,

l) a 85. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedés tényét, illetve a kirendelt zárgondnok nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét),

m) azt a tényt, ha a cég képviseletére jogosult személynek, továbbá, ha a cég minősített többséggel rendelkező tagjának vagy uralkodó tagjának korlátlan felelősségét állapították meg a cég tartozásaiért; a képviselő, a tag nevét és lakóhelyét, a jogerős bírósági döntés számát és keltét,

n) a kénysztörlesztési eljárás kezdő időpontját és befejezését.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott adatokat, valamint a cég neve (rövidített neve) mellett a „felszámolás alatt” („f. a.”) tildat bejegyzését, (amennyiben a felszámolási eljárást végelszámolási eljárás előzte meg, az arra utaló tildat törlését), a képviselet módja változásának bejegyzését, a korábbi képviseletre jogosultak törlésének mellőzése mellett a felszámolóra, illetve a felszámolóbiztosra vonatkozó adatokat - külföldi székhelyű vállalkozás fizetőképzetlenségére, illetve felszámolására vonatkozó eljárás bejegyzésének kivételével - a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást lefolytató bíróság végzése alapján elektronikus úton kell rögzíteni a cégjegyzékben, a csődeljárást, illetve a felszámolást elrendelő jogerős végzés Cégek közlönyben történő közzétételével egyidejűleg. Ha a felszámolási eljárás a cég jogutód nélküli megszűnésével befejeződik, e végzés jogerőre emelkedésének napjával a céget elektronikus úton, automatikusan kell törölni a cégjegyzékből.

(3) A cégbíróság a perben eljáró bíróság elektronikus értesítése alapján hivatalból jegyzi be az (1) bekezdés f)-h) pontjában meghatározott adatokat. A cég cégjegyzékadatait tartalmazó céginformációban a perre vonatkozó adat kizárólag abban az esetben tüntethető fel, ha a per jogerősen még nem fejeződött be. A cégbíróság a perben eljáró bíróság elektronikus értesítése alapján hivatalból jegyzi be az (1) bekezdés m) pontjában meghatározott adatokat. E törvény 27. § (1) bekezdésének c) pontjában, a 27. § (2) bekezdésének d) pontjában, a 27. § (3) bekezdésének d) pontjában, a 27. § (4) bekezdésének ad) pontjában, továbbá a 27. § (5) bekezdésének c) pontjában meghatározott adatot a cégbíróság az eljáró bíróság elektronikus értesítése alapján szintén hivatalból jegyzi be.

(4) A cégbíróság a végrehajtást (biztosítási intézkedést, zár alá vételt) elrendelő hatóság (ügyész, nyomozó hatóság, bíróság) elektronikus értesítése, illetve a végrehajtást foganatosító hatóság által elektronikus megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból jegyzi be és teszi közzé az (1) bekezdés i)-j) pontjában meghatározott adatokat. Az (1) bekezdés k) pontjában szereplő adatokat a cégbíróság az ügyész, illetve az ügyben eljáró bíróság elektronikus értesítése alapján ugyancsak hivatalból jegyzi be és teszi közzé. Az állami adóhatóság az általa elrendelt végrehajtás cégjegyzékbe bejegyzendő adatait elektronikus úton közli a cégbírósággal.

(5) Ha a követelés a bírósági végrehajtás vagy közigazgatási végrehajtás során kielégítésre került, a cég elleni bírósági vagy közigazgatási végrehajtás, illetve ilyen eljárásokban alkalmazott biztosítási intézkedés megszüntetését a végrehajtó, illetve a végrehajtást foganatosító egyéb hatóság, más esetben pedig a bíróság vagy a közigazgatási szerv elektronikus úton közli a cégbírósággal (pl. a végrehajtható okirat visszavonásáról, megsemmisítéséről intézkedik, a végrehajtást korlátozza vagy megszünteti). Az állami adóhatóság az általa elrendelt végrehajtás megszűnésére vonatkozó, a cégjegyzékbe bejegyzendő adatokat elektronikus úton közli a cégbírósággal.

(6) A céggel szemben, vagy a cég tagja vagyoni részesedése vonatkozásában elrendelt zár alá vétel megszüntetését az eljáró ügyész vagy nyomozó hatóság, illetve a bíróság közli elektronikus úton a cégbírósággal.

(7) A cég tagja vagyoni részesedése lefoglalásának megszüntetését (pl. ha a foglalás alól a vagyoni részesedést feloldották, a követelést a végrehajtás során kielégítették, vagy az üzletrészt értékesítették) a bírósági végrehajtó vagy a végrehajtást foganatosító egyéb hatóság, illetve (pl. ha a végrehajtást megszüntették) a bíróság vagy a közigazgatási szerv közli elektronikus úton a cégbírósággal.

(8) A hivatalból történő bejegyzés, valamint közzététel az (5)-(7) bekezdésben meghatározott esetekben is irányadó.

(9) A 24. § (5) bekezdésében, a 25. § (2) bekezdésében, valamint a 26. § (1) bekezdés a), b), f)-l) pontjaiban említett tények bejegyzésére fogalmazó vagy bírósági ügyintéző önállóan is jogosult.

JH 2013. 40. A felszámolás kezdőidőpontja szempontjából releváns közzététel a cégek közlönyben

JH 2012. 89. Felszámolóbiztos jogállása - felszámolóbiztos képviseletének módja

JH 2008. 38. Víziközmű társulat elszámolási eljárásának cégjogi vonatkozásai

A Ctv. módosításokkal talán leginkább érintett és egyre bővülő cégjegyzékben szereplő adatok körét a hitelezők védelme szempontjából lényeges adatok jelentik. A cégnév toldatainak feltüntetése minden esetben utal valamilyen, a cég működése szempontjából meghatározó eljárás folyamatban léteire (pl. felszámolás alatt, csődeljárás, átalakulás alatt álló cég). Ezek a hitelezők védelmét és informálás szolgáló adatok azok, melyek között számos adat bejegyzésére nem a cégbíróság eljárása, hanem más bíróság, hatóság eljárása és elektronikus értesítése alapján kerül sor.

A Ptk. hatályba lépésével egyidőben eszközölt módosítások a cégjegyzékbe történő adatbejelentések körében több pontosítást tartalmaznak. A rendelkezés feloldja a gyakorlatban nem megfelelően rendezett kérdést, figyelemmel a Ctv. 26. §-át is érintő módosításra. Egyértelművé válik, hogy a felszámolási eljárás elrendelésével a felszámoló bíróság azt eljárás megindulására vonatkozó adatok mellett a felszámoló szervezetre és a felszámolóbiztosra vonatkozó adatokat a 24. § (1) bekezdés f) pontja szerinti tartalommal küldi meg (lásd. Cstv. módosítást is). Mivel a felszámoló kvázi közfeladatot lát el, a törvény lehetővé teszi, hogy a felszámolóbiztos lakcíme helyett a cégjegyzék értesítési címét tüntesse fel. (A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény értelmében az értesítési cím az a cím (címhely, postafiók vagy postai szolgáltató hely), amelyet kapcsolattartásra szolgáló elérhetősége céljából a lakcímén kívül a polgár bejelentett.) A felszámolóbiztos személyére vagy adataiban bekövetkezett változást már a felszámoló szervezet jelenti be a cégbírósághoz változásbejegyzési kérelemmel. A törvény továbbá rendez egy koherencia problémát is, és a felszámoló (felszámolóbiztos) képviseleti jogának bejegyzésével egyben nem rendeli törölni a korábbi képviselőket. A rendelkezés oka az, hogy a Cstv. értelmében a felszámoló csak az adós vagyonaival kapcsolatosan tehet jognyilatkozatokat, ugyanakkor a felszámolás alatt álló cég életében felmerülhetnek olyan események, amelyek nem az adós vagyonaival függenek össze. Az elektronikus kommunikáció terjedésével, szükséges, hogy a cégjegyzék tartalmazza a cég azon elektronikus kézbesítési címét, amelyen az (elektronikus) hivatalos iratok fogadását biztosítja.

27. § A cégjegyzék cégformánként, a 24-26. §-ban meghatározottakon túlmenően az alábbi adatokat is tartalmazza:

A cégjegyzék cégformánként, a 24-26. §-ban meghatározottakon túlmenően az alábbi adatokat is tartalmazza:

A Ctv. 27. §-a az egyes cégformák vonatkozásában speciális cégjegyzékben szereplő adatokat tartalmazza. Ezek az adatok általánosságban elmondható, hogy a cégforma sajátosságai, egyedi jellemző által meghatározottak, és nyilvánosságra hozataluk, nyilvántartásba vételük hozzátartozik a cég működésével kapcsolatos információk széles körben való megismertetéséhez.

(1) Közkereseti társaság esetében

a) a tagok nevét, természetes személy tag esetén születési idejét, lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

b) a tag tagsági jogviszonya keletkezésének és megszűnésének időpontját,

c)

(2) Betéti társaság esetében

a) a társaság belfogóinak nevét, természetes személy belfogó esetén születési idejét, lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

b) a társaság külfogóinak nevét, természetes személy külfogó esetén születési idejét, lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

c) a tag tagsági jogviszonya keletkezésének és megszűnésének időpontját,

d)

(3) Korlátolt felelősségű társaság esetében

a) a tagok nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint amennyiben a tag szavazati jogának mértéke az 50 százalékot meghaladja, vagy a tag minősített többségű befolyással rendelkezik, ezt a tényt is,

b) a tag tagsági jogviszonya keletkezésének és megszűnésének időpontját,

c) az üzletrészen alapított zálogjog tényét, a zálogjogosult (zálogjogosult bizományos) nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét), cégjegyzékszámát (nyilvántartási számát), zálogjogosult bizományos esetén e minőségét,

d)

e) közös tulajdonú üzletrész esetén a tulajdonosok nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

f) a cég EUID-ját.

(4) a) Részvénytársaság esetében

aa) részvényfajták (részvényosztályok) szerint a részvények számát és névértékét,

ab) a kibocsátott átváltoztatható kötvények számát és névértékét,

ac) a kibocsátott jegyzési jogot biztosító kötvények számát és névértékét,

ad) a cég EUID-ját,

b) Zártkörűen működő részvénytársaság esetében

ba) a részvénytársaság ügyvezetésének típusát (igazgatóság vagy egyszemélyes igazgatóság),

bb) ha a részvény átruházását az alapszabály korlátozza, ezt a tényt,

bc) amennyiben a részvényes szavazati jogának mértéke az 50 százalékot meghaladja, vagy a részvényes minősített többségű befolyással rendelkezik, a részvényes nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

bd) egyszemélyes részvénytársaság esetében a részvényes nevét, adóazonosító számát, természetes személy esetén születési idejét, lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,

 *be*) azt a tényt, ha a részvénytársaság vezető tisztségviselőjének megbízatása a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Szhitv.) 11/B. § (2) bekezdés c) és e) pontja alapján a hitelintézet vezető tisztségviselője helyett e feladatok ellátására más személy vagy integrációs biztos kerül kijelölésre, vagy felügyeleti biztos kerül kijelölésre, továbbá e személy nevét, székhelyét és lakóhelyét,

c) Nyilvánosan működő részvénytársaság esetében
ca) az ügyvezetés típusát (igazgatóság vagy igazgatótanács),
cb) a részvénytársasági hirdetmények közzétételének módját, helyét,
cc) az állami adóhatóság által - szabályozott ingatlanbefektetési elővállalkozásként vagy társaságként - való nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásból való törlés időpontját.

 (4a) A cégbíróság a felügyeleti biztos kijelölésére jogosult hatóság elektronikus értesítése alapján hivatalból jegyzi be és teszi közzé a (4) bekezdés *be*) pontjában meghatározott adatokat.

(5) Egyesülés esetében

a) a tagok nevét (cégét), lakóhelyét (székhelyét),
b) az egyesüléshez csatlakozó tag csatlakozásának időpontját, felelősségének esetleges korlátozását,

c)

(6) Egyéni cég esetén

a) a cégtulajdonos nevét, lakóhelyét, születési idejét és anyja születési nevét,

b)

c)

 (7) A szövetkezeti formában működő hitelintézet esetén a cégjegyzék tartalmazza azt a tényt, ha az Szhitv. 11/B. § (2) bekezdés c) és e) pontja alapján a szövetkezeti formában működő hitelintézet vezető tisztségviselője helyett e feladatok ellátására más személy vagy integrációs biztos kerül kijelölésre, vagy felügyeleti biztos kerül kijelölésre, továbbá e személy nevét, székhelyét és lakóhelyét.

 (7a) A cégbíróság a felügyeleti biztos kijelölésére jogosult hatóság elektronikus értesítése alapján hivatalból jegyzi be és teszi közzé a (7) bekezdésben meghatározott adatokat.

(8) Külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe esetében

a) a külföldi vállalkozás nevét, cégformáját, cégjegyzékszámát (nyilvántartási számát) és székhelyét,

b) a külföldi vállalkozás cégjegyzékét (nyilvántartását) vezető bíróság, illetve hatóság megnevezését és székhelyét,

c) a külföldi vállalkozás képviselőjére jogosult személy vagy szerv nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, a jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját,

d) ha a külföldi vállalkozás az Európai Unió más tagállamában bejegyzett vállalkozás, a cég EUID-ját;

(9) Külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselete esetében

a) a külföldi vállalkozás nevét, cégformáját, cégjegyzékszámát (nyilvántartási számát) és székhelyét,

b) a külföldi vállalkozás cégjegyzékét (nyilvántartását) vezető bíróság, illetve hatóság megnevezését és székhelyét,

c) a külföldi vállalkozás képviselőjére jogosult személy vagy szerv nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, a jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját,

d) ha a külföldi vállalkozás az Európai Unió más tagállamában bejegyzett vállalkozás, a cég EUID-ját;

(10) Vízgazdálkodási társulat esetében

a) a társulat típusát (víztársulat vagy víziközmű-társulat),

b) az ellenőrző bizottsági tagok nevét és lakóhelyét;

(11) Végrehajtói iroda esetében

a) a tagok nevét (cégét), lakóhelyét (székhelyét), az önálló bírósági végrehajtó tag esetében nevét, szolgálati helyét (annak a járásbírósnak a megnevezését, amely mellé kinevezték), hivatali helyiségének címét, az illetékességi területe kiterjesztésének tényét és terjedelmét,

b) az önálló bírósági végrehajtó tag (tagok) szavazati jogának terjedelmét;

(12) Közjegyzői iroda esetében

a) tagok nevét, lakóhelyét, a közjegyző tag esetében a hivatali helyiségének (irodájának) címét is,

b) a közjegyző tag (tagok) szavazati jogának terjedelmét.

ÍH 2013. 117. Kft. taggyűlési meghívójának kézbesítése - kft.-tag címére szabályszerűnek minősülő kézbesítés - határozathozatalnál szavazásra nem jogosult tag régi Gt. és Gt. szerint

ÍH 2012. 89. Felszámolóbiztos jogállása - felszámolóbiztos képviseletének módja

ÍH 2012. 84. Kft. taggyűlés összehívása - meghívó kiküldése - szavazati jog taggyűlésen

28. § A cégjegyzék cégformánként a 24-26. §-ban meghatározottakon túlmenően az alábbi adatokat is tartalmazza:

Az Európai Unió társasági jog területére is begyűrűző jogharmonizációs törekvéseinek új ágát jelentik a szupranacionális társasági formák, melyek a közösségi jog hatálya alá tartoznak, és a nemzeti jogtól túlrést, elismerést kívánnak meg. Ennek megfelelően a Ctv. a 28-29. §-ban az európai gazdasági egyesülés (2137/85/EGK rendelet), az európai részvénytársaság (2157/2001/EK rendelet) és az európai szövetkezet (1435/2003/EK rendelet) cégjegyzékben szereplő adatairól rendelkezik. A Ctv. rendezi azt a kérdést is, hogy hogyan kell eljárni a szupranacionális szervezetek székhelyáthelyezése során. A székhelyáthelyezés kérdése az európai társasági jog régóta problémás kérdése, ugyanis a letelepedés szabadságába az Európai Bíróság Daily Mail és Cartesio ügyekben kifejtett álláspontja szerint nem tartozik bele a társaság vállalkozások eredeti jogi személyisége melletti székhelyáthelyezés (elsődleges letelepedés) korlátlan volta. Az európai szupranacionális szervezetek vonatkozásában azonban a nemzeti jogok eltérése nem jelenthet akadályt, hiszen minden esetben egy tanácsi rendelet jelenti az adott forma működésének, struktúrájának és létének alapját. Így a székhelyáthelyezést a magyar cégbíróság a szervezetet korábban nyilvántartásba vevő külföldi hatóságra való utalással teljesíti.

- (1) Európai gazdasági egyesülés esetében
- a) a tagok nevét (cégét), lakóhelyét (székhelyét),
 - b) az európai gazdasági egyesüléshez csatlakozó tag csatlakozásának időpontját, felelősségének esetleges korlátozását;
- (2) a) Európai részvénytársaság esetében
- aa) részvényfajták (részvényosztályok) szerint a részvények számát és névértékét,
 - ab) a kibocsátott átváltoztatható kötvények számát és névértékét,
 - ac) a kibocsátott jegyzési jogot biztosító kötvények számát és névértékét,
 - ad) a cég EUID-ját,
 - b) Zártkörűen működő európai részvénytársaság esetében
 - ba) a részvénytársaság ügyvezetésének típusát (igazgatóság vagy igazgatótanács, illetve egyszemélyes igazgatóság),
 - bb) ha a részvény átruházását az alapszabály korlátozza, ezt a ténnyt,
 - bc) amennyiben a részvényes szavazati jogának mértéke az 50 százalékot meghaladja, vagy a részvényes minősített többségű befolyással rendelkezik, a részvényes nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,
 - bd) egyszemélyes részvénytársaság esetében a részvényes nevét (cégét), lakóhelyét (székhelyét),
 - c) Nyilvánosan működő európai részvénytársaság esetében
 - ca) az ügyvezetés típusát (igazgatóság vagy igazgatótanács),
 - cb) a részvénytársasági hirdetmények közzétételének módját, helyét;
- (3) Európai szövetkezet esetében a cégjegyzék a 24-26. §-ban meghatározottakon túlmenően tartalmazza az európai szövetkezet ügyvezetésének típusát (igazgatóság, igazgató elnök vagy igazgatótanács).
- (4) Ha az európai gazdasági egyesülés vagy az európai részvénytársaság, illetve az európai szövetkezet székhelyáthelyezés következtében kéri a cégbejegyzését, a cégjegyzékben fel kell tüntetni a korábbi székhelyét, a nyilvántartását végző hatóságot és az európai gazdasági egyesülés, illetve az európai részvénytársaság vagy az európai szövetkezet korábbi nyilvántartási számát.
- (5) Ha az európai gazdasági egyesülés vagy az európai részvénytársaság, illetve az európai szövetkezet törlésére székhelyáthelyezés következtében kerül sor, a cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyzi az európai gazdasági egyesülés, illetve az európai részvénytársaság vagy az európai szövetkezet új székhelyét, a nyilvántartását végző hatóságot és az európai gazdasági egyesülés, az európai részvénytársaság, illetve az európai szövetkezet nyilvántartási számát.

29. § (1) Ha a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelyét kell nyilvántartásba venni a Tanács 2137/85/EGK rendeletének 10. cikke alapján, a cégeljárás szabályait a következő bekezdésekben foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.

- (2) A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye esetén a cégjegyzék a következőket tartalmazza:
- a) a telephely cégjegyzékszámát,
 - b) az európai gazdasági egyesülés nevét,
 - c) az európai gazdasági egyesülés székhelyét,
 - d) az európai gazdasági egyesülés nyilvántartását végző hatóságot és a nyilvántartási számot,
 - e) az európai gazdasági egyesülés képviselőjére jogosult személy vagy szerv nevét, természetes személy esetén lakóhelyét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, a jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját,
 - f) a telephely magyarországi központi ügyintézésének helyét,
 - g) a telephelyet létesítő okirat keltét,
 - h) a telephely tevékenységeit, azok mindenkor hatályos **TEÁOR** nomenklátúra szerinti besorolása nélkül,
 - i) a telephely képviselőjére jogosultak nevét, adóazonosító számát, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint a képviselőre jogosultak tisztségét, e jogviszonyuk keletkezésének időpontját, határozott időre szóló képviselő esetében a jogviszony megszűnésének időpontját is, továbbá azt a ténnyt, ha a képviselőre jogosult közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldánya vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintája benyújtásra került,
 - j) a telephely adószámát (közösségi adószámát), valamint statisztikai számjelét,
 - k) a telephely valamennyi pénzforgalmi számláját, valamint az azokat vezető pénzügyi intézmények nevét és székhelyét,
 - l) a cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés meghozatalának időpontját,

m) az *l)* pontban foglalt végzésnek megfelelően a cégjegyzékek bejegyzésének, illetve törlése bejegyzésének Céglőnyben történő közzététele napját.

(3) A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye esetében a cégjegyzék szükség szerint tartalmazza a 25. § *a)-b)* pontjában foglalt adatokat, valamint ha a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés jogutód nélküli megszűnésére irányuló eljárás indult, az eljárás megindításának és befejezésének időpontját. A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés jogutód nélküli megszűnése esetében a magyarországi telephelyet a cégbíróóság törli a cégjegyzékből.

(4) A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelyének bejegyzési kérelméhez a törvény mellékletében felsorolt iratok közül az *1. számú melléklet* I. 1., 2. *a)*, 3., 6., 7., 9-12., 13. *b)*, illetve a *2. számú melléklet* I. 1., 2., 3. *b)*, valamint 7. pontja alatt megjelölt iratokat kell csatolni. Az *1. számú melléklet* II. 6. *a)* pontjában, valamint a *2. számú melléklet* II. 3. *a)-b)* pontjában előírt iratok csatolására vonatkozó kötelezettség a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelyének bejegyzése során is megfelelően irányadó.

(5) A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelyének nyilvántartásba vételére, illetve nyilvántartására a Fővárosi Törvényszék mint cégbíróóság rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.

(6) Ha a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés Magyarországra helyezi át a székhelyét, a bejegyzési kérelem benyújtásával egyidejűleg kezdeményeznie kell a Fővárosi Törvényszéknél a korábban már a cégjegyzékbe bejegyzett magyarországi telephelye önálló nyilvántartásának megszüntetését is.

2. Cím

A cégjegyzék adataira vonatkozó közös szabályok

30. § (1) A cégjegyzékben szereplő természetes személy esetében - ha e törvény másként nem rendelkezik - a cégjegyzéknek tartalmaznia kell e személy anyjának születési nevét is.

(1a) A korlátozott felelősségű társaság, a részvénytársaság, az európai részvénytársaság, továbbá az Európai Unió más tagállamában bejegyzett vállalkozás által alapított fióktelepe és kereskedelmi képviselője a cégjegyzékszám mellett olyan európai egyedi azonosítót kap (EUID), amely lehetővé teszi a cég egyértelmű azonosítását a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül történő adatcsere során.

(2) Ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemben feltüntetett személy (szervezet)

a) belföldi cég, annak cégjegyzékszámát, amennyiben ilyen adattal rendelkezik, EUID-ját,

b) egyesület vagy alapítvány, annak nyilvántartási számát,

c) külföldi cég vagy más szervezet, amennyiben ilyen adattal rendelkezik, nyilvántartási számát, EUID-ját és a nyilvántartó hatóságot is fel kell tüntetni a cégjegyzékben.

(3) A cégjegyzék valamennyi cégszám esetében tartalmazza a változás időpontját.

(4) A cég a változásbejegyzési kérelemben meghatározhatja a 24. § (1) bekezdésének *b)-e)* és *g)-h)* pontjában, a 25. § (1) bekezdésének *a)-e)*, *h)*, *i)* és *l)* pontjában, továbbá *n)* és *p)-q)*, *s)* és *t)* pontjában foglalt adatok változásának időpontját. A változás időpontja azonban nem lehet korábbi, mint a változás alapjául szolgáló határozat meghozatalának napja. Ennek hiányában vagy ellentmondásos okiratok esetén a változás időpontja az alapul szolgáló határozat meghozatalának a napja.

(5) Ha jogszabály másként nem rendelkezik és a cég bejegyzésére irányuló cégeljárásban a pénzbeli hozzájárulás befizetésének igazolására e törvény rendelkezései alapján sor kerülhet ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozattal, az ügyvezető a cég bejegyzését követő nyolc napon belül köteles a cég pénzforgalmi számláját megnyitni és a rendelkezésre bocsátott, a pénzforgalmi számla megnyitásától a cég működése során fel nem használt pénzbeli vagyoni hozzájárulás összegét a számlára befizetni.

(5a) Ha a tag felelőssége a cég tartozásaiért korlátozott és az egyes vagyoni hozzájárulások cégbejegyzést követő szolgáltatására lehetőség van, a vagyoni hozzájárulás teljesítésének megtörténtét a cég képviselője köteles a cégbíróóságnak elektronikus úton bejelenteni.

(5b) Ha a cég jegyzett tőkéjének emelése során a pénzbeli vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátására sor kerülhet a jegyzett tőke emeléséről hozott határozatban meghatározott feltételek szerint harmadik személynek történő fizetéssel is, a változásbejegyzési kérelemhez ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt vezető tisztségviselői nyilatkozatot kell csatolni a változás bejegyzéséhez szükséges pénzbeli vagyoni hozzájárulás megfizetésének megtörténtéről.

(6) Az állami adóhatóság a cég adószámával, közösségi adószámával kapcsolatos elektronikus értesítést, illetve határozatát fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel köteles ellátni.

(7) A cégjegyzékben szereplő külföldi adójogi illetőségű magánszemély vagy szervezet esetén az állami adóhatósághoz történt bejelentkezés hiányában a külföldinek az illetősége szerinti állam hatósága által megállapított adóazonosító számát kell feltüntetni.

ÍH 2017. 66. Társasági jog - Az elhatározott és bejegyzett törzstőkeemelés teljesítési módja

A Ctv. 30. §-a a cégjegyzék adatai között a természetes személyekre vonatkozó adatok nyilvántartásáról is rendelkezik. A természetes személy anyjának születési nevét fel kell tüntetni a cégjegyzékben. Ez a természetes személy beazonosítását szolgálja. Ha a cég tagjai között jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező jogalanyok vannak, úgy cégek esetében a cégjegyzékszám, társadalmi szervezet vagy alapítvány esetében a nyilvántartási szám, külföldi cég vagy más szervezet esetében a nyilvántartási szám és a nyilvántartó hatóság adja a beazonosításhoz szükséges és elégséges adatok körét. A cégjegyzék nem statikusan az aktuális állapotokat tükröző közhiteles nyilvántartás. A cégjegyzék dinamikájához tartozik, hogy az adataiban bekövetkező változások nem törlik a korábbi adatokat, valamint a változás időpontja is bejegyzésre kerül. Néhány esetben - különösen az átalakulás cégbejegyzése során - a cég maga határozhat a változás bejegyzésének időpontjáról. Garanciális szabály azonban, hogy ez az időpont nem lehet korábbi a bejegyzés alapjául szolgáló határozat meghozatalának napjánál.

31. § (1) A cégjegyzékben a lakóhelyet, illetve székhelyet (telephelyet, fióktelepet) az irányítószám, helység, utca, házszám, emelet, ajtószám (vagy helyrajzi szám) feltüntetésével kell megjelölni. Amennyiben a cégjegyzékbe bejegyzett külföldi személy Magyarországon is rendelkezik lakóhellyel, a cégjegyzéknek az erre vonatkozó adatokat is tartalmaznia kell.

(2) Ha a bejegyzési kérelemben külföldi jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság szerepel, vagy a bejegyzési kérelemben feltüntetett külföldi természetes személy nem rendelkezik magyarországi lakóhellyel, a bejegyzési kérelemben kézbesítési megbízottat kell megjelölni. A kézbesítési megbízott magyarországi székhellyel rendelkező szervezet, illetve állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy egyaránt lehet. Kézbesítési megbízotti feladatot a cég tagjai, vezető tisztségviselői, valamint felügyelőbizottsági tagjai nem láthatnak el. A bejegyzési kérelemhez mellékelni kell a kézbesítési megbízott megbízására, és a megbízás elfogadására vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokiratot vagy közokiratot.

(3) A kézbesítési megbízott feladata, hogy a bíróságnak, illetve más hatóságnak a cég működésével összefüggésben keletkezett, a külföldi személy részére kézbesítendő iratokat átvegye, és azokat a megbízó részére továbbítsa. A bíróság vagy más hatóság által a kézbesítési megbízottnak megküldött okirat esetében vélelmezni kell, hogy az okirat a kézbesítési megbízottnak történő szabályszerű kézbesítést követő tizenötödik napon a külföldi személy számára ismertté vált.

(4) A (2) bekezdés szerinti megbízás megszűnését követő 15 napon belül a kézbesítési megbízottnak a megbízás megszűnésének tényét a 36. § (5) bekezdése szerinti módon be kell jelentenie a cégbíróságnak.

(5) A (4) bekezdés szerinti tény bejelentésének elmulasztása esetén a cégbíróság a kézbesítési megbízottat a 34. § (2) bekezdésében meghatározott bírsággal sújthatja.

ÍH 2008. 32. Székhely valódiságának igazolása - helyrajzi szám szerint megjelölt fióktelep

Ha a tagok között külföldi természetes vagy jogi személy is szerepel, és a külföldi természetes személy Magyarországon nem rendelkezik lakóhellyel, a cégbejegyzési kérelemben kézbesítési megbízott is megjelölhető. A kézbesítési megbízott lehet bármilyen belföldi jogállású szervezet vagy természetes személy. A kézbesítési megbízott feladata a küldemények átvétele és a megbízó részére történő továbbítása, amellyel kapcsolatban az a vélelem érvényesül, hogy a kézbesítési megbízottnak történő szabályszerű kézbesítéssel az okirat a külföldi személy számára ismertté vált.

Amennyiben a külföldi személy kapcsán kézbesítési megbízott nem kerül megjelölésre, a bíróság a külföldi személy részére kézbesítendő iratokat a Cégbírói Közlönyben történő kézbesítéssel kézbesíti azzal, hogy a közzétételt követő ötödik napon az irat kézbesítettnek tekintendő.

A kézbesítési megbízott intézményét nem tekinthetjük a külföldiek társaságban való részvételét nehezítő vagy ahhoz speciális feltételt fűző szabálynak. A kézbesítési megbízott az ügyintézés és az információáramlás zavartalanágát hivatott biztosítani, és megjelölése is fakultatív a cég külföldi tagja számára.

31/A. § (1) Ha a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez - jogszabályban meghatározott módon - csatolták a cég képviselőjének közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldányát vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintáját, a cégbíróság a cég képviselőjére vonatkozó cégjegyzék adatok bejegyzésével egyidejűleg azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel látja el és intézkedik annak a cégjegyzék útján való megismerhetőségéről.

(2) E § alkalmazásában változásbejegyzési kérelemnek minősül az is, ha a változásbejegyzési kérelemben a cég kizárólag arról nyilatkozik, hogy a cégjegyzékbe már bejegyzett képviselő cégjegyzésének módját igazoló okiratot a cégiratokhoz csatolja annak közvetlen elérése érdekében. Ebben az esetben a cég a kérelem mellékleteként kizárólag közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldányt csatolhat.

(3) A (2) bekezdés szerinti változásbejegyzési eljárást fogalmazó vagy bírósági ügyintéző önállóan is lefolytathatja és a kérelmet elutasító végzés meghozatalára is önálló aláírási joggal jogosult.

A 31/A. § 2012. július 1-jével került beiktatásra a Ctv.-be. A rendelkezés lényege, hogy a cégbíróságnak kötelessége gondoskodni a cég képviselője vonatkozó adatok bejegyzésével egyidejűleg az aláírási címpéldányt vagy aláírás-mintát fokozott biztonságú aláírással és időbélyegzővel lássa el, és a cégjegyzék útján azt megismerhetővé tegye. Ha a cég a közvetlen elérés érdekében csatolja változásbejegyzési eljárásban a cégjegyzés módját igazoló okiratot, az kizárólag közjegyző által készített aláírási címpéldány lehet; ügyvéd által készített aláírás-minta ebben az esetben nem használható.

2012. júliusától így, ha a cég a cégbejegyzési, illetve a képviselőre vonatkozó rovat változását (is) tartalmazó változásbejegyzési kérelmet nyújt be a cégbírósághoz, és ahhoz csatolja a képviseletre jogosult hiteles cég aláírási nyilatkozatát (vagyis közjegyzői aláírási címpéldányát) vagy az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintáját, a cégbíróság a cégjegyzékadat bejegyzésével egyidejűleg informatikai megoldással gondoskodik arról, hogy a képviselő közjegyzői aláírási címpéldánya (ügyvédi aláírás-mintája) mint cégirat a cégjegyzék segítségével is elérhetővé váljon. A cégjegyzék 2012. július 1-jétől feltünteteti, ha a cég képviselőjének közjegyzői aláírási címpéldánya (ügyvédi aláírás-mintája) benyújtásra került, így a képviseletre jogosult adatai között található hivatkozással megismerhető. További gyakorlati jelentősége azért van az információ megjelenítésének, mert a cégre vonatkozó cégjegyzékadatok elektronikus úton (interneten keresztül) történő megjelenítése, megismerése során a 13. rovatban a közjegyzői aláírási címpéldány vagy az ügyvédi aláírás-minta benyújtására vonatkozó tény link formájában jelenik meg, és arra való kattintással (annak megnyitásával) a benyújtott okirat (szkennelt, tipikusan pdf. képi fájlként) megjeleníthető. A cégbíróság gondoskodik a szkennelt fájlként benyújtott okirat hitelet érdemlő módon való megismerhetőségéről; azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel látja el.

IV. Fejezet

A CÉGBEJEGYZÉSI ÉS A VÁLTOZÁSBEJEGYZÉSI ELJÁRÁS

1. Cím

Közös szabályok

32. § (1) A cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás első és másodfokon elektronikus nemperes eljárás, amelyre a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait - ha e törvény másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye. Az eljárás felfüggesztésére

- a) a bejegyzési eljárás folyamata alatt törvényességi felügyeleti kérelem benyújtása esetén,
 - b) az állami adóhatóság értesítése alapján a cég adószámának megállapítása érdekében,
 - c) változásbejegyzési eljárásban, illetve a cég bejegyzése esetén, amennyiben átalakulás bejegyzése történik, valamint
 - d) az elektronikus ügyintézés támogató rendszer kommunikációs hibája miatt
- kerülhet sor.

(2) Az eljárás során csak okirati bizonyítás folytatható le.

(3) Az eljárás során költségmentesség, illetve illeték- és költségfeljegyzési jog nem engedélyezhető.

(4) A cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban a jogi képviselet kötelező.

ÍH 2017. 33. Átalakulás bejegyzése iránti eljárás - átalakulási kérelem előterjesztése - hirdetményi eljárás átalakulásnál - hiánypótlási határidő - átalakulás, mint változásbejegyzési eljárás - átalakulás bejegyzési eljárás felfüggesztése - átalakulási eljárás illetéke és jogorvoslati illetéke

ÍH 2015. 32. Társasház korlátozott jogalanyisága

ÍH 2013. 31. Létesítő okirat módosításának időpontja - egységes szerkezetű okirat, mint technikai segédeszköz - határozat kijavítása

ÍH 2012. 39. Vezető tisztségviselő mandátumának megszűnése - volt vezető tisztségviselő törlésének kérésére jogosultság

ÍH 2011. 39. Szerződés minta alapján működő cég létesítő okiratának módosítása - törzstőke leszállítás bejegyzése szerződés mintás Kft.-nél - kérelemhez kötöttség

ÍH 2010. 181. Bejegyzési kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasító végzésnek nincs anyagi jogereje - közhasznú gazdasági társaság személyes illetékmentessége

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2010. 89. Kht. átalakulása nonprofit kft.-vé - technikai vagy quasi átalakulás - jogutód közhasznúsági fokozata megszerzésének időpontja technikai átalakulásnál - határozat kijavítása - tévesen rögzített cégjegyzéki adat hivatalból javítása

ÍH 2009. 180. Illeték viselése a cégeljárásban - jogorvoslati költségek egypólusú eljárásban

ÍH 2009. 136. Változásbejegyzési eljárás megszüntetésének feltételei - hiánypótlás elrendelése változásbejegyzési eljárásban - illeték mérséklése változásbejegyzési kérelem visszavonásánál

ÍH 2009. 135. Kft. tagváltás bejegyzési kérelem mellékletei - egységes szerkezetű okirat csatolási kötelezettség hiánya kft. tagváltás esetén

ÍH 2009. 133. Bejegyző (változásbejegyző) végzés meghozatala és írásbafoglalása (gépi megszerkesztése) - cégbíróság ügyintézési ideje - végzés kijavítása

ÍH 2009. 132. Egyszerűsített és általános cégeljárásra áttérés - cégeljárási rend "rögzülése" - eljárási cselekmények törvényes jogkövetkezményei - végelszámolással kapcsolatos változásbejegyzés csak általános eljárásban terjeszthető elő

ÍH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képviselete haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénysértő cégszerűség korrigálását célzó törvényességi felügyeleti ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás viszonya - határozat kijavítása

ÍH 2009. 32. Bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemen egyszerűsített eljárás kérésére vonatkozó "x jel feltüntetésének elmulasztása - általános és egyszerűsített eljárásról áttérés - eljárási rend rögzülésének kizártsága - kérelemhez kötöttség

ÍH 2008. 121. Ismételten bejegyzési kérelem az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásban, szerződésmintára való áttérésnél - a Ctv. 52. § (2) bek. szerinti speciális változásbejegyzési eljárás

ÍH 2008. 117. Tevékenységi kör változásával kapcsolatos bejegyzési eljárás illeték- és költségkezdménye - tevékenységi kör és más változások együttes bejelentésének eljárási költségei

ÍH 2007. 133. Az új Ctv. hatálya alá tartozó bejegyzési (változásbejegyzési) ügyekben nincs akadálya a hiánypótlási határidő kérelemre történő meghosszabbításának, a 45 napos törvényi határidő azonban ilyenkor is abszolút korlátot jelent [2006. évi V. tv. (új Ctv.) 32. § (1) bek., 46. § (3) bek., 50. § (1) bek.; Pp. 104. § (1) bek.].

A cégek a cégnyilvántartásba vétellel nyerik el jogalanyiságokat. A nyilvántartásba vétel ex nunc hatállyal hozza létre a céget. A bejegyzés konstitutív aktus. A cégbejegyzési eljárás ebből következően nem egy pusztán formai szempontokat vizsgáló formális eljárás, hanem a cégbejegyzési kérelem tartalmát a jogszabályokkal összevető eljárás, melyben a cégre vonatkozó kógens szabályok megtartásának vizsgálata történik. A cégbejegyzési eljárást így tekinthetjük az első törvényességi szűrőnek a cég életében.

A cégbejegyzési eljárást a törvényszékek, mint cégbíróságok folytatják le. A cégbíróság nem külön bíróság, hanem a törvényszék szervezetén belül megvalósuló funkcióról van szó. Az eljárás lefolytatására az a cégbíróság rendelkezik illetékességgel, amelynek illetékességi területén az cég székhelye található.

A cégbejegyzési eljárás nemperes eljárás, melyre a Pp. szabályai - mint mögöttes szabályok - a Ctv. speciális rendelkezéseinek hiányában alkalmazhatók. Ha a Ctv. valamely kérdést nem rendez, akkor szubszidiárius jogszabályként a Pp. rendelkezései irányadók. A cégeljárásban a Pp. szabályainak megfelelő alkalmazására csak szubszidiárius jelleggel, eltérő Ctv.-norma hiányában kerülhet sor. A Pp.-szabályok cégeljárásban történő megfelelő alkalmazása azt jelenti, hogy azok nem változatlanul, minden tekintetben, hanem csak a cégeljárás sajátosságaihoz igazítva nyernek értelmezést (BDT 2117/2009.). A cégbejegyzési eljárásban azonban az eljárás szigorú határidőhöz kötöttsége miatt szünetelésnek nincs helye. Az eljárás elhúzódtását eredményező felfüggesztés is csak abban esetben történhet meg, ha a bejegyzési eljárásban átalakulás bejegyzése történik, vagy a bejegyzési eljárás folyamata alatt törvényességi felügyeleti kérelmet nyújtanak be, vagy az adóhatóság értesítése alapján a cég adószámának megállapítása érdekében szükséges, valamint ha az elektronikus ügyintézés támogató rendszer kommunikációs hibában szenved.

Valamennyi, a kérelemben bejegyezni kért adat tekintetében a cégeljárás teljes egészében csak akkor függeszthető fel, ha a kérelem egyes adatokra vonatkozó részei - elkülöníthetőségük hiányában - önállóan nem bírálhatók el. A perbeli tényállás szerint a kft. székhelyváltozása és az ügyvezetők személyében bekövetkezett változás bejegyzését végezte el a cégbíróság. Az új ügyvezetők személye 2011. január 17-ei hatállyal változott meg. A társasággal szemben 2011. január 28-ától az ügyvezető bejegyzése alapjául szolgáló taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti per volt folyamatban. A társaság 2011. május 17-én előterjesztett változásbejegyzési kérelmében az egyik újonnan bejegyezett ügyvezető 2011. február 9-ei hatályú törlesztését, valamint 2011. február 18-ától központi ügyintézési helyként új cím bejegyzését kérte. A kérelméhez egybeként csatolta a korábbi ügyvezető 2011. február 9-én kelt lemondó nyilatkozatát, valamint a központi ügyintézési helyre vonatkozó döntést tartalmazó 2011. február 18-ai taggyűlési jegyzőkönyvet. Az elsőfokú bíróság végzésével a változásbejegyzési eljárást felfüggesztette a másik bíróság előtt folyamatban lévő, határozat felülvizsgálatára irányuló per jogerős befejezéséig, utalva arra, hogy a társaság a változásbejegyzési kérelmében a cégjegyzéket érintő változások átvezetését kérte, a másik bíróság előtt folyamatban lévő per azonban azt a taggyűlési határozatot érinti, amelynek alapján a kérdéses rovat bejegyzése történt, ezért a per jogerős befejezése a jelen kérelem elbírálásának előkérdése. A végzéssel szemben a társaság fellebbezett jogi képviselő útján. A végzés megváltoztatását, az elsőfokú bíróságnak az eljárás lefolytatására felhívását kérte a kérelem központi ügyintézési helyre vonatkozó részében. Arra hivatkozott, hogy az eljárás felfüggesztésének oka nem áll fenn a központi ügyintézési hely tekintetében. Az ügyvezetőre vonatkozó cégjegyzéki rovatot érintő változás alapjául szolgáló taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti per nem érinti a központi ügyintézési hely bejegyzését. A bejegyzés elmaradása veszélyezteteti fontos iratok társaság általi átvételét, törvényes működését. A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a cégbíróság felfüggesztést kimondó határozata jogszabálysértő. Érvelése szerint a cégtörvény bevezető rendelkezése és 10. §-a deklarálja a cégnyilvántartás közhitelességét. Ezen alapelvek biztosítása érdekében a törvény a cégek bejelentési kötelezettségére, a cégbíróság eljárására, s a kérelmek elbírálására nézve szigorú határidőket állapít meg. A Ctv. 50. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 46. § (1) bekezdése értelmében a cégbíróság változásbejegyzési eljárásban azt vizsgálja, hogy a bejegyzendő adatok, a létesítő okirat, valamint a kérelem alapjául szolgáló egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A 64. § (1) bekezdése értelmében, ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők, a változásbejegyzési kérelmet részben elutasító végzés ellen a cég fellebbezéssel élhet. A Ctv. 32. § (1) bekezdése értelmében a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás elektronikus nemperes eljárás, melyben a Pp. szabályai is megfelelően alkalmazandók. E jogszabályhely azt is kimondja, hogy változásbejegyzési eljárásban sor kerülhet az eljárás felfüggesztésére. A Pp. 152. § (2) bekezdése értelmében az eljárás akkor függeszthető fel, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. Az idézett rendelkezésekből az szűrhető le, hogy nincs helye a több, egymással össze nem függő, így önállóan elbírálható adatváltozásokra nézve indult eljárás egésze felfüggesztésének, ha a perfüggőség (előkérdés) nem valamennyi kérelemmel érintett adat tekintetében áll fenn. Ebből következően a kérelem elkülöníthető, perfüggőséggel nem érintett része (részei) vonatkozásában az érdemi eljárás lefolytatandó. Az adott ügyben a társaság kérelme két, egymással össze nem függő adatváltozásra, a korábbi ügyvezető törlésére és a központi ügyintézési hely bejegyzésére irányult. A kifejtettek szerint ezért tévesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az eljárás egészét felfüggesztette, annak ellenére, hogy a kérelem központi ügyintézési helyre vonatkozó része vonatkozásában a perfüggőség nem áll fenn. (BDT 2711/2012.)

A cégbejegyzési eljárás nemperes jellegéből következik, hogy az eljárás nem kontradiktórus. Mivel nincs az eljárásban ellenérdeklő fél, így nem kerül sor tárgyalásra, álláspontok ütköztetésére. A tárgyalás hiánya egyben a bizonyítási lehetőséget körét is behatárolja. Az eljárásban csak okirati bizonyítás lehetséges. A nemperes eljárás továbbá nem igényel bírói tanácsot, a cégbíró egyesbíróként jár el a bejegyzési kérelem elbírálásának ügyében. Az eljárás megindítására szolgáló kérelem csak formanyomtatványon terjeszthető elő. A cég alapításának bejegyzését a bíróság kizárólag kérelemre rendelheti el. Ha a bírósághoz olyan beadvány érkezik, amely cégbejegyzés iránti határozott kérelmet nem tartalmaz, a bíróság azt bejegyzési kérelemként jogszerűen akkor sem iktathatja, ha a beadvány tartalmából valószínűsíthető, hogy az cégbejegyzési kérelem része lehet (BDT 2010/2009.).

A cégbejegyzési eljárás gazdasági tevékenység folytatására jogosult jogalanyok létrehozását célozza. Ebből következik, hogy a Pp. rendszerében ismert költségmentesség, illeték- és költségfeljegyzési jog nem engedélyezhető. Arra tekintettel sem kérhetők a fenti kedvezmények, mentességek, hogy a létrehozni kívánt cég kisvállalkozás, gazdasági potenciálja nem jelentős.

Mivel a cégbejegyzési eljárásban az okirati bizonyítás kötelezettsége megkívánja, hogy formalizált nyomtatványok és előre meghatározott mellékletek alkalmazásával bírálja el a cégbíró a bejegyzési kérelmet, elengedhetetlen szakember segítsége a kérelem összeállításánál és az eljárás folyamatában. A 2008. július 1. óta kizárólag elektronikus benyújtható cégbejegyzési kérelem és elektronikus úton folyó eljárás szintén indokolja a kötelező jogi képviselést. Bár az új Ctv. vitájában felmerült, hogy a törvény mellékletét képező szerződésmintán benyújtott létesítő okiratok alkalmazásával indult cégbejegyzési eljárásokban - közkereseti társaság és betéti társaság esetében - ne legyen kötelező a jogi képviselő, az eljárásban megjelenő szakmai követelmények, valamint az elektronikus kommunikáció végül mégis kivételt nem tűrő szabályként tartja fenn hatályos cégtörvényünkben a kötelező jogi képviselést. A jogi képviselő meghatalmazása a kérelem egyik melléklete. Jogi képviselő a Pp. 67. § (1) bekezdés c) pontja szerint ügyvéd vagy ügyvédi iroda járhat el. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Ha a meghatalmazó fél a meghatalmazást saját kezűleg írta alá, akkor aláírásának hitelesítésére tanúk közreműködése nem szükséges. Meghatalmazást a cég nevében való eljárásra kizárólag a cégjegyzésre jogosult képviselők adhatnak. A cég tagjai, alapítói erre cégjegyzési jogosultság hiányában nem jogosultak. A közjegyzők az 1991. évi XLI. törvény 175. § (1) bekezdése értelmében szintén elláthatnak jogi képviselést a cégbejegyzési eljárásban, amennyiben a létesítő okiratot ők foglalták közokiratba. A jogtanácsos az 1983. évi 3. törvényerejű rendelet értelmében munkaviszonyból vagy tagsági jogviszonyból eredően szintén eljárhat jogi képviselőként, amennyiben munkaviszonyát vagy tagsági jogviszonyát igazolja. Be kell jelentenie a jogtanácsosnak továbbá jogtanácsosi igazolványának számát, és csatolnia kell a bejegyzés iránti kérelem mellékleteként az eljárásra szóló meghatalmazását is. Meg kell említenünk, hogy a jogi képviselő meghatalmazásának nem kell feltétlenül külön dokumentumban megjelennie, az a létesítő okiratba is belefoglalható.

A cégbíró minden kérelmet külön cégjegyzékszámra bírál el, hiszen egy cégjegyzékszám csak egy kérelmezőhöz, majd bejegyzést követően egy jogalanyhoz kötődhet, egy cég azonosítására szolgál. Ebből következik, hogy bár a Ctv. erről nem szól, a Pp.-ben szabályozott pertársaság alakítására cégbejegyzési eljárásban nincs lehetőség. Alkalmazhatók azonban a bírák kizárására irányadó szabályok, köztük az elfogultságra alapított kifogás is, azonban az eljárás megindítása után erre csak akkor hivatkozhat a kérelmező, ha nyomban valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről csak az eljárás megindulását követően szerzett tudomást, és azt haladéktalanul be is jelentette.

A cégnyilvánosság vezetésével kapcsolatos nemperes eljárásban alapvető szempont a közhitelesség megőrzése. Ezért a Ctv. kifejezett rendelkezésének hiányában is szükséges, hogy a bejegyzendő adatokat alátámasztó okiratok legalább a teljes bizonyító erejű magánokirat követelményeinek megfeleljenek. A cégek nyilvántartásba vételére, a cégjegyzéki adatok változásának bejegyzésére irányuló, szigorú határidőkhöz kötött nemperes eljárásban a fentiek szerint a bizonyítás korlátozott, a cégbíró kizárólag a cég által rendelkezésre bocsátott okiratok alapján hozhatja meg a határozatát. A cégeljárásban irányadó rövid határidők keretei között is alapvető szempont a döntéshozatalnál a cégnyilvánosság közhitelességének, a forgalom biztonságának a fenntartása, a bizonytalan jogi helyzetek elkerülése. A Ctv., illetve a Ptk. konkrét okiraatra vonatkozó kifejezett rendelkezésének a hiányában is szükséges ezért, hogy a bejegyezni kért változások alapjául szolgáló és mellékletként csatolandó okiratok megfelelő bizonyító erővel rendelkezzenek. Ezen követelménynek csak a Pp. 196. §-ának (1) bekezdésében meghatározott magánokiratok felelnek meg azáltal, hogy az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgálnak arra, hogy kiállítójuk az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el. (BDT 2341/2010.)

33. § (1) A cég adatainak a cégjegyzékbe történő bejegyzése - ha törvény eltérően nem rendelkezik - kérelemre történik.

(2) A cégbejegyzésre (változásbejegyzésre) irányuló kérelmet a cég képviselője jogi képviselő útján köteles előterjeszteni.

(3) A cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem az elsőfokú határozat meghozataláig visszavonható. Ebben az esetben a cégbíró az eljárást megszünteti. A cég bejegyzésére irányuló kérelem visszavonása esetében az előtársaság megszüntetéséről vagy a létesítő okirat módosításáról szóló okiratot, ha pedig a változásbejegyzési kérelem a legfőbb szerv határozatán alapult, a kérelem visszavonásához a legfőbb szerv erre vonatkozó határozatát kell csatolni.

(4) A cég valamennyi bejelentési kötelezettségét elektronikus úton teljesíti a cégbíró felé.

ÍH 2017. 32. Bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben történő igényérvényesítés időbeli korlátai - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben perbíróság vizsgálódásának korlátja - üzletrész-átruházás létre nem jöttét megállapító ítélet rendelkezései - cégbíró jogszértő cégjegyzéki adat törlésére vonatkozó joga, új adat bejegyzésének tilalma - törvényességi felügyeleti végzés anyagi jogerejének hiánya és kötőereje - eredeti állapot helyreállításának, visszamenőleges hatályú bejegyzés foganatosításának kizártsága

ÍH 2016. 40. Kifogás, törvényességi kérelem

1H 2009. 136. Változásbejegyzési eljárás megszüntetésének feltételei - hiánypótlás elrendelése változásbejegyzési eljárásban - illeték mérséklése változásbejegyzési kérelem visszavonásánál

A létesítő okirat elkészítése a cégalapításnak ugyan elengedhetetlen lépése, azonban nem elégséges a cég létrehozatalához, ugyanis a cégbejegyzési eljárásban születő bejegyző végzés az, amely a céget keletkezteti. A cégbejegyzési eljárás megindítására csak kérelem útján kerülhet sor. Hivatalból cégbejegyzési eljárást a cégbíróság nem folytathat le. Ez szoros összefüggésben áll a vállalkozás szabadságával és az ehhez kapcsolódó társulási szabadság társasági jogi elvével. A cégbejegyzési kérelem azonban jelentősen eltér a polgári peres eljárásokban ismert keresetlevél formájától és tartalmától. A cégbejegyzési kérelem formanyomtatvány kitöltésével elektronikusan terjeszthető elő. A formanyomtatvány alkalmazása egyben azt is jelenti, hogy a kérelmezőnek nincsen lehetősége olyan szöveges indoklással alátámasztani kérelmét, mint keresetlevél esetében. A bejegyzési kérelem előterjesztése a Ptk. 3:12. § (1) bekezdése értelmében a jogi személy képviselőjére kijelölt személynek (a gyakorlatban a vezető tisztségviselőjének) a kötelezettsége. A vezető tisztségviselők korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a társasággal szemben azokért a károkért, amelyek a bejelentés késedelméből, elmulasztásából vagy valamely bejelentett adat, jog vagy tény valótlanságából származnak, méghozzá a szerződésszegéssel okozott károkért való - a Ptk.-ban objektív alapokra helyezett - felelősség szabályai szerint. A cégbejegyzési kérelem előterjesztésére szolgáló formanyomtatvány a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről rendelkező 21/2006. (V. 18.) IM rendelet 1. számú mellékletében található. A bejegyzési kérelmet és a hozzá kapcsolódó mellékleteket egy példányban elektronikus úton kell benyújtani. A kérelmet és a jogi képviselő által elektronikus okirattá alakított mellékleteket minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni. A minősített elektronikus aláírás és az időbélyegző alkalmazásához előfeltétel egy hitelesítő szolgáltatóval való szerződéskötés, mely az aláírás és időbélyegző elhelyezését lehetővé teszi. A kérelmet a cég szervezeti képviselője (gazdasági társaságok esetében a létesítő okiratban megjelölt vezető tisztségviselője) jogi képviselő útján terjeszti elő, hiszen a jogi képviselő az eljárásban kötelező.

A bejegyzési kérelem formanyomtatványán rovatok találhatók, melyek a cégjegyzékbe bekerülő adatokon túl olyan az eljárás vonatkozásában és így az elbírálás alkalmazható szabályok vonatkozásában is információval szolgálnak az eljáró cégbíróság számára. Így például meg kell jelölni a nyomtatványon, ha a cég szerződésminta alkalmazásával készítette el a létesítő okiratot, valamint ennek nyomán egyszerűsített cégeljárás lefolytatására igényt tart.

Ha a formanyomtatványon az összes adat feltüntetésére a megfelelő rovat nem tartalmaz elegendő helyet, a további adatokat ugyanazon rovatszám alatt, a következő alszámmal megjelölve a kiegészítő lapon kell folytatólagosan feltüntetni. Amennyiben a cégbejegyzési kérelem kitöltését segítő számítógépes program ezt lehetővé teszi, a rovat kiegészítése - a bejegyzést kérő választása szerint - kiegészítő lapon vagy a rovat további alszámmal történő megnyitásával történhet. A nyomtatványon az értéket, mennyiséget vagy egyéb számszerű adatot számmal és betűvel is ki kell írni.

A jogi képviselő a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet tartalmazó nyomtatvány általános részében nyilatkozatot tehet arról, hogy az illetéket és közzétételi költségterítést a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás napján, a kérelem benyújtását megelőzően fizette meg. Amennyiben a jogi képviselő nem teszi nyilatkozatot, úgy kell tekinteni, hogy az illeték és közzétételi költségterítés a Ctv. 37. § (4) bekezdése szerint került megfizetésre. Ebben az esetben az illeték és közzétételi költségterítés befizetését tanúsító kincstári igazolást a kérelemhez kell csatolni.

A kiskorú tag (tulajdonos) törvényes képviselőjére [Ctv. 25. § k) pont], valamint a külföldi személy kézbesítési megbízottjára [Ctv. 25. § l) pont] vonatkozó adatokat a nyomtatványhoz kapcsolódó pótlapon kell feltüntetni.

A cég jogi képviselőjére vonatkozó adatokat, aláírásának, a mellékletek fajtáinként részletezett számának, az illeték megfizetésének stb. helyét a nyomtatványon elkülönített rész tartalmazza.

A cég jegyzett tőkéjét [Ctv. 24. § (1) bekezdés f) pont] minden esetben egész számmal kerekítve kell meghatározni.

A Cégbejegyzési kérelem (Cég- és változásbejegyzési kérelem) nyomtatványának általános részében a cég tevékenységi köreit szakágazati besorolás nélkül kell feltüntetni. A cég főtevékenységéhez (tevékenységi köreihez) tartozó, a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról szóló, 2006. december 20-i 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet négy számjegű szakágazati besorolását - a szakágazat után feltüntetve az évszámot (08) is - a Nyilatkozat az APEH számára adatlapon kell feltüntetni.

Amennyiben a cég képviselőjére feljogosított külföldi személy vagy külföldi szerv az állami adóhatósághoz bejelentkezett, a bejegyzési (változásbejegyzési) nyomtatványon az állami adóhatóság által kiadott adóazonosító jelet vagy adószámot kell feltüntetni. Az állami adóhatóság által kiadott adóazonosító jel, adószám hiányában a külföldinek az illetősége szerinti államban kiadott, bármely közteherviseléssel kapcsolatos azonosító számot kell feltüntetnie.

A pénzügyi intézmény a pénzforgalmi számla cégbírósági bejelentésére vonatkozó kötelezettségének [Ctv. 24. § (6) bekezdés] azt követően köteles eleget tenni, hogy a számlatulajdonos a cégnyilvántartásba már bejegyzett cég esetén a cég bejegyzését, a cég bejegyzése előtt pedig a bejegyzési kérelmének a cégbírósághoz történő benyújtását a pénzügyi intézménynél a pénzforgalomról szóló kormányrendeletnek megfelelően igazolta. A pénzügyi intézménynek a cégek pénzforgalmi számláinak cégenként külön-külön, a cég cégjegyzékszáma való hivatkozással történő, cégszerű aláírással ellátott bejelentése során közölnie kell a számla megnyitásának, illetve megszüntetésének időpontját is.

A korlátolt felelősségű társaság, a zártkörűen működő részvénytársaság, valamint a zártkörűen működő európai részvénytársaság esetén, ha a tag (részvényes) szavazati jogának mértéke az 50%-ot meghaladja vagy a tag (részvényes) minősített többségű befolyással rendelkezik [Ctv. 27. § (3) bekezdés a) pont, (4) bekezdés bc) pont, 28. § (2) bekezdés bc) pont] a nyomtatványon fel kell tüntetni a részesedést szerző nevét, (cégnévét) lakóhelyét (székhelyét) és a többségi (minősített többségi) szavazati jog fennállásának tényét. A nyomtatványon e rovatot cégalapítás esetén is ki kell tölteni.

A cégbíróság a nonprofit gazdasági társaság közhasznú szervezeti jogállását akkor jegyzi be a cégjegyzékbe, ha a nonprofit gazdasági társaság a közhasznú szervezetekről szóló törvényben foglalt követelményeket teljesíti, és a létesítő okirata megfelel a törvény 26. § c) pontjában meghatározott közhasznúági tevékenységi csoportoknak.

Ha a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelyének cégbejegyzését kéri a Ctv. 29. §-ában foglaltak alapján, a cégbejegyzési kérelem általános adatokat tartalmazó részében a cégformát az 1. rovatban, az európai gazdasági egyesülés nevét magyarországi telephelye toldattal a 2. rovatban, a telephely magyarországi központi ügyintézésének helyét az 5. rovatban, a telephelyet létesítő okirat keltét a 8. rovatban, a telephely főtevékenységét a 9. rovatban, a telephely képviseletére vonatkozó adatokat pedig a 13. rovatban kell feltüntetni. Az európai gazdasági egyesülés szükség szerint feltüntetendő rövidített elnevezését és idegen nyelvű elnevezését az általános adatok 3., illetve 4. rovatában kell szerepeltetni. Az általános adatok többi rovatát a telephely esetén nem kell kitölteni. A külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés elnevezését, székhelyét, a nyilvántartását végző hatóságot és a nyilvántartási számot, az egyesülés képviseletére jogosult személy vagy szerv nevét (cégét), lakóhelyét (székhelyét), a jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját a telephely külön adatlapján kell bejelenteni.

Ha az elismert vállalatcsoport uralkodó tagja a vállalatcsoport létrehozását a cégbírósnak bejelenti, a cégbírósnak az elismert vállalatcsoportként való működés tényét hivatalból jegyzi be a többi érintett cég (ellenőrzött társaságok) cégjegyzékébe.

A kérelem az elsőfokú határozat meghozataláig visszavonható. A visszavonás joghatása, hogy a cégbírósnak az eljárást megszünteti.

34. § (1) Kötelező cégbejegyzés esetén a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje - ha törvény kivételt nem tesz - a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított harminc nap. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje az engedély kézhezvételétől számított tizenöt nap.

(2) A cégbírósnak 50 000 forinttól 900 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtja azt, aki a bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti.

JH 2016. 153. Felszámolás alatt álló cég feletti törvényességi felügyelet - Ctv. 88. § alkalmazása felszámolás alatti cégnél - változásbejegyzetési kötelezettség felszámolás alatt

JH 2016. 40. Kifogás, törvényességi kérelem

JH 2015. 75. Felügyelőbizottság tagjainak meghívása a legfőbb szerv ülésére

JH 2013. 77. Egyszerűsített eljárásban elutasítás mellett kiszabott bírság és ismételt bejegyzési kérelem

JH 2012. 179. Cég- és változásbejegyzéssel kapcsolatos bírságolás - pénzbírság automatikus kiszabása - bíróság mérlegelési jogköre Ctv. 48. § (7) bek. szerinti bírságolásnál - indokolás tartalma bírságolásnál

JH 2010. 131. Vezető tisztségviselői jogviszony megszűnése lemondásnál - csatolandó mellékletek ügyvezető lemondásánál - jövőbeli jogi tény bejegyzésének kizártsága - felszámolás alá került cégnél vezető tisztségviselő választásának szükségessége - lemondott tisztségviselőre vonatkozó kérelem előterjesztése

A cégbejegyzési eljárás megindítása azon jogalanyok esetében, amelyekre vonatkozó jogszabály a bejegyzést az alapítás feltételeként előírja (gazdasági társaságok, egyesülés, szövetség, stb.), a Ctv. a bejegyzési kérelem benyújtására határidőt ír elő. Kötelező cégbejegyzés esetén a kérelem előterjesztésére a létesítő okirat aláírásától vagy elfogadásától számított harminc nap áll rendelkezésre. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, akkor az engedély kézhezvételétől számított tizenöt napok belül kell a bejegyzési kérelmet előterjeszteni. Mivel a cégek és a nevükben eljáró személyek a létesítő okirat alapján - korlátozott jogkörben ugyan, de - megkezdhetik működésüket, a forgalom biztonságához fűződő érdek indokolja, hogy a bejegyzési kérelem benyújtásáig hosszú idő ne teljen el. A gazdasági társaságok a létesítő okirat közokiratba foglalásától vagy ellenjegyzésétől előtársaságként működnek, mely létszak a bejegyzési kérelem összeállításához szükséges jogcselekmények elvégzése tekintetében ruházta fel jogkörrel a céget és a nevében eljáró személyeket. Ezért a Ctv. a cégbejegyzési kérelem késedelmes benyújtását pénzbírsággal szankcionálja, amikor kimondja, hogy a harminc napos határidőn túl érkező kérelem benyújtóját 50.000 forinttól 900.000 forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja a cégbírósnak. Fontos hangsúlyoznunk, hogy a cégbírósnak mérlegelési jogkörébe tartozik a pénzbírság szankciójának alkalmazása, valamint a megszabott törvényi intervallumon belül a pénzbírság összegének meghatározása is. Az összeg meghatározása során a késedelem időtartama, valamint a létrehozni kívánt cég gazdasági potenciálja is szerepet játszhat.

A Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján csupán a változásbejegyzési kérelem késedelmes előterjesztése miatt szabható ki pénzbírság a kérelem benyújtására köteles személlyel szemben, a cég egyéb mulasztásai a pénzbírság kiszabása során, annak mértéke meghatározásánál nem értékelhetők. A perbeli esetben a cégbíróság észlelte, hogy a szövetkezet a Ctv. 34. § (1) bekezdésében, illetve az 50. § (6) bekezdésében meghatározott, a változásbejegyzési kérelem benyújtására nyitva álló határidőt elmulasztotta, a szövetkezeti tisztségviselő mandátumának megszűnését tartalmazó változásbejegyzési kérelmet csak a változás bekövetkezése után több mint 6 évvel nyújtotta be a cégbíróságra. Emiatt a cégbíróság a Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján pénzbírsággal sújtotta az adatváltozások bejelentésére köteles vezető tisztségviselőt. A szövetkezet ügyvezető elnökének fellebbezési hivatkozásai nem voltak alkalmasak a mulasztás kimentésére, ezért nem eredményezhették az elsőfokú bíróság végzésének a megváltoztatását a pénzbírság kiszabásának a mellőzését. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság végzésének az indokolása szerint a pénzbírság összegének a meghatározásakor az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt, hogy az elmúlt 6 év alatt a szövetkezet nem tett eleget egyes, a jogszabályokban előírt kötelezettségeinek. A következőket bírói gyakorlat szerint a Ctv. 34. § (2) bekezdése szerinti pénzbírság kiszabására csak a változásbejegyzési kérelem késedelmes előterjesztése adhat alapot, a szövetkezet ezen kívüli, egyéb mulasztásai a Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján nem szankcionálhatók. Az a körülmény, hogy a szövetkezet nem módosította az alapszabályát a 2006. évi X. törvényben előírtak szerint, vagy hogy nem tett eleget a Ctv. 24. § (4) bekezdésében foglaltaknak, a céggel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárás megindítására adnak alapot, és annak során - szükség szerint - a Ctv. 81. § (1) bekezdésében írt intézkedések alkalmazására. A változásbejegyzési kérelmet késedelmesen benyújtó vezető tisztségviselővel szemben a Ctv. 34. § (2) bekezdésében írt intézkedések kerülhetnek alkalmazásra. A változásbejegyzési kérelmet késedelmesen benyújtó vezető tisztségviselővel szemben a Ctv. 34. § (2) bekezdésében írt keretek között kiszabható pénzbírság konkrét összegének a meghatározásánál azonban az egyéb mulasztásokat nem lehet figyelembe venni. (BDT 2435/2011.)

A változás-bejegyzési kérelem késedelmes előterjesztésekor a pénzbírság kiszabása során a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a korlátozott felelősségű társaság több ügyvezetője közül személy szerint ki mulasztott. Rendelkezni kell a több ügyvezetővel szemben kiszabott pénzbírság megosztott vagy egyetemleges viseléséről is (EBH 445/2001.).

Ha a törzstőke leszállítása során egyetlen hitelező sem tart igényt arra, hogy a kft. biztosítékokat nyújtson neki, akkor az ügyvezetőnek a nyilatkozattételi kötelezettsége a hitelezők biztosíték iránti igényének bejelentésére nyitva álló 30 napos határidő leteltét követően nyílik meg. A Ctv. 34. § (1) bekezdésének és a Ctv. 2. számú melléklet II.1.dd. pontjának együttes értelmezésével helyesen az a következtetés vonható le, hogy a törzstőke leszállításának a cégjegyzékbe történő bejegyzése két lépcsőben történik. Az ügyvezető a törzstőke leszállítását elhatározó taggyűlési határozat meghozatalától számított 30 napon belül egy közleményt küld a taggyűlési határozatról a cégbíróságnak, a cégbíróság azonban a törzstőke leszállításával összefüggő adatváltozásokat csak akkor jegyezheti be a cégjegyzékbe, ha az ügyvezető igazolja, hogy a következő kötelezettségeinek eleget tett: a Céglőnyben kétszer hirdetményt jelentetett meg, és a hitelezők a törvényben biztosított határidőn belül biztosíték adását nem igényelték, vagy ha igen, a társaságtól megfelelő biztosítékokat kaptak. A perbeli esetben a 2010. november 23. napján benyújtott változásbejegyzési kérelemhez mellékelte, 2010. november 22-én kelt ügyvezetői nyilatkozat szerint a két közzétételt (2009. december 17-én, illetve 2010. január 21-én) követő 30 napon belül egyetlen hitelező sem tartott igényt biztosíték nyújtására. A vezető tisztségviselőnek a hitelezők biztosíték iránti igényének bejelentésére nyitva álló 30 napos határidő leteltét követően kell az általános szabályok szerint, tehát a Ctv. 34. § (1) bekezdésében meghatározott 30 napon belül bejelentenie a cégbíróságra, hogy biztosítékokat egyetlen hitelező sem kért, illetve ha kért, a társaság a megfelelő biztosítékokat biztosította. Az ügyvezető nyilatkozattételi kötelezettségére alkalmazandó az a szabály is, amely szerint ha e törvény valamely nyilatkozat megtételére, vagy cselekmény elvégzésére határidőt nem állapít meg, a nyilatkozatot vagy a cselekményt haladéktalanul meg kell tenni, illetve haladéktalanul a címzett tudomására kell hozni. Megállapította így a bíróság, hogy nem volt semmilyen objektív, racionális indoka annak, hogy 2010. február 20. napjától - még ha erre vonatkozóan külön törvényi határidő nincs is a jogszabályban meghatározva - miért késlekedett az ügyvezető a törvény előírása ellenére 2010. november 22. napjáig az előírt igazolás, és ennek keretében a Ctv. 2. számú melléklet II.1.dd. pontja szerinti nyilatkozat benyújtásával. Az ítéletábra osztotta a cégbíróság álláspontját abban, hogy az indokolatlanul késedelmeskedő ügyvezetőket egyetemlegesen kötelezte a Ctv. 34. § (2) bekezdésében 50 000-900 000 Ft-ig terjedően kiszabható pénzbírság megfizetésére. (BDT 2540/2011.)

A Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján csupán a változásbejegyzési kérelem késedelmes előterjesztése miatt szabható ki pénzbírság a kérelem benyújtására köteles személlyel szemben, a cég egyéb mulasztásai a pénzbírság kiszabása során, annak mértéke meghatározásánál nem értékelhetők. A perbeli esetben az A. Szövetkezet 2010. május 12. napján változásbejegyzési kérelmet nyújtott be a cégbírószágra, amelyben kérte a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselő és a felügyelőbizottsági feladatokat ellátó tag adatainak 2004. március 18. napjától történő törlését, majd e személyek újráválasztására tekintettel 2010. május 5. napjától az adataik ismételt bejegyzését. Az elsőfokú bíróság a 22. sorszámú végzésével a kérelemben szereplő adatváltozásokat a cégjegyzéken átvezette, majd a 23. sorszámú végzésével D. A. ügyvezető elnököt 150 000 Ft pénzbírsággal sújtotta Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján, mivel a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére nyitva álló, a Ctv. 50. § (6) bekezdése és a 34. § (1) bekezdése szerinti határidőt a vezető tisztségviselő elmulasztotta. Végzése indokolásában utalt arra is, hogy a szövetkezet az elmúlt 6 év alatt több mulasztásos törvénytértést is elkövetett, többek között nem hajtotta végre a 2006. évi X. törvény által előírt módosításokat, és nem tett eleget a Ctv. 24. § (4) bekezdésében foglaltaknak sem. A végzés ellen D. A. fellebbezett, melyben az elsőfokú bíróság végzésének a megváltoztatását, és elsődlegesen vele szemben a pénzbírság kiszabásának a mellőzését, másodlagosan a kiszabott pénzbírság összegének a mérséklését kérte. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az általa vezetett szövetkezetet is magában foglaló cégcsoportnál több alkalommal is változás következett be a jogtanácsos személyében, és ő a jogi képviselők tanácsára valamennyi kötelezettségének mindig eleget tett. Előadta, hogy a szövetkezet megalakulása óta díjazás nélkül látja el az ügyvezetői elnöki tisztséget, jövedelemszerzésre nem törekszik, erre tekintettel túlzott mértékűnek tartotta az elsőfokú bíróság végzésében vele szemben kiszabott pénzbírság összegét. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság megalapozottnak találta. Az elsőfokú bíróság jogszerűen járt el, amikor észlelte, hogy a szövetkezet a Ctv. 34. § (1) bekezdésében, illetve az 50. § (6) bekezdésében meghatározott, a változásbejegyzési kérelem benyújtására nyitva álló határidőt elmulasztotta, a szövetkezeti tisztségviselő mandátumának megszűnését tartalmazó változásbejegyzési kérelmet csak a változás bekövetkezése után több mint 6 évvel nyújtotta be a cégbírószágra. Emiatt a cégbírószág a Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján pénzbírsággal sújtotta az adatváltozások bejelentésére köteles vezető tisztségviselőt. A szövetkezet ügyvezető elnökének fellebbezési hivatkozásai nem voltak alkalmasak a mulasztás kimentésére, ezért nem eredményezheték az elsőfokú bíróság végzésének a megváltoztatását a pénzbírság kiszabásának a mellőzését. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság végzésének az indokolása szerint a pénzbírság összegének a meghatározásakor az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt, hogy az elmúlt 6 év alatt a szövetkezet nem tett eleget egyes, a jogszabályokban előírt kötelezettségeinek. A következőket bírói gyakorlat szerint a Ctv. 34. § (2) bekezdése szerinti pénzbírság kiszabására csak a változásbejegyzési kérelem késedelmes előterjesztése adhat alapot, a szövetkezet ezen kívüli, egyéb mulasztásai a Ctv. 34. § (2) bekezdése alapján nem szankcionálhatók. Az a körülmény, hogy a szövetkezet nem módosította az alapszabályát a 2006. évi X. törvényben előírtak szerint, vagy hogy nem tett eleget a Ctv. 24. § (4) bekezdésében foglaltaknak, a céggel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárás megindítására adnak alapot, és annak során - szükség szerint - a Ctv. 81. § (1) bekezdésében írt intézkedések alkalmazására. A változásbejegyzési kérelmet késedelmesen benyújtó vezető tisztségviselővel szemben a Ctv. 34. § (2) bekezdésében írt intézkedések kerülnének alkalmazásra. A változásbejegyzési kérelmet késedelmesen benyújtó vezető tisztségviselővel szemben a Ctv. 34. § (2) bekezdésében írt keretek között kiszabható pénzbírság konkrét összegének a meghatározásánál azonban az egyéb mulasztásokat nem lehet figyelembe venni. (BDT2011. 2435)

35. § (1) A cégbejegyzésre (változásbejegyzésre) irányuló kérelmet a cég székhelye szerint illetékes cégbírószág részére a cégformának megfelelő, a jogi képviselő által aláírt elektronikus nyomtatványon kell - e törvényben meghatározott módon és a mellékletekkel együtt - előterjeszteni.

(2) A kérelemnek tartalmaznia kell az adott cégformára vonatkozóan e törvényben meghatározott adatokat, kivéve azokat, amelyeket a cégbírószág hivatalból jegyez be a cégjegyzékbe.

ÍH 2013. 32. Változásbejegyzési kérelem elutasítása - hiánypótlás tárgya változásbejegyzési eljárásban - üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése

ÍH 2011. 39. Szerződés minta alapján működő cég létesítő okiratának módosítása - törzstőke leszállítás bejegyzése szerződés mintás Kft.-nél - kérelemhez kötöttség

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2008. 168. Bejegyzési eljárással párhuzamos törvényességi eljárás - hivatalból indított törvényességi eljárás kizártsága - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban csatolandó okiratok

A cégbejegyzése iránti kérelem címzettje a bejegyezni kért cég székhelye szerint illetékes cégbírószág. A kérelem előterjesztése elektronikus formában történik, minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátva. A kérelem benyújtására nyomtatványkitöltő programot kell használni 2010. január 1-jétől, mely a céginformációs szolgálat honlapjáról tölthető le (<http://ceginformacioszolgalat.kim.gov.hu/?npmid=5>). Elfogadja a cégbírószág azokat a nyomtatványkitöltő alkalmazással készített kérelmeket is, amelyek megfelelnek a 21/2006. (V. 18.) IM rendeletben foglalt informatikai, technikai paramétereknek, sémadefinícióknak.

2. Cím

A cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elektronikus úton történő benyújtása

36. § (1) A cég bejegyzése (változásbejegyzése) iránti kérelmet elektronikus úton kell benyújtani. A cégbírósághoz elektronikus úton benyújtott kérelmek érkezéséről az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a cégbíróság elektronikus tanúsítványt, illetve változásbejegyzési kérelem esetében igazolást küld a jogi képviselőnek.

(2) A cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során az elektronikus úton küldött okiratokat minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni, oly módon, hogy az időbélyegző alapján a minősített elektronikus aláírás használatára való jogosultság - okirat aláírásának időpontjában való - fennállása megállapítható legyen. A jogi képviselő e kötelezettséget olyan módon is teljesítheti, ha a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet látja el minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel. A cégbíróság által küldött elektronikus okirat közokiratnak minősül.

(3) A cégbíróság a cégre vonatkozó iratokat elektronikus okirat formájában tartja nyilván.

(4) A bejegyzési kérelem előterjesztője - választása alapján - az adóhatóság, illetve a Központi Statisztikai Hivatal által vezetett nyilvántartáshoz szükséges - külön törvényben rögzített - további adatokat az elektronikus úton benyújtott bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemmel együtt előterjesztve a cégbíróság útján juttathatja el az illetékes szervezethez. Az ilyen módon továbbított adatok nem képezik a cégnyilvántartás részét.

(4a)

(4a) Az állami adóhatóság és a cégnyilvántartás közötti, az adóregisztrációs eljáráshoz kapcsolódó adatszolgáltatás érdekében a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemben fel kell tüntetni a cégjegyzékbe bejegyzett (bejegyezni kívánt) tagok (külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe és külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselője esetében a külföldi vállalkozás) - külföldi esetében a 30. § (7) bekezdése szerinti - adóazonosító számát. Amennyiben a külföldi nem rendelkezik az illetősége szerinti állam által megállapított közteherviselési azonosítóval sem, úgy erre a körülményre utalni kell. A tagok adóazonosító száma nem szerepel a cégjegyzékben.

(5) Ha törvény a cégirat cégbírósághoz történő benyújtására közvetlenül valamely személyt kötelez, e személy a kötelezettségét elektronikus okiratként készített cégirat esetén legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírás alkalmazásával elektronikus úton maga is teljesítheti. Ha a cégiratot elektronikus okirati formába kell alakítani, erre, és az elektronikus okirat cégbírósághoz való benyújtására a jogi képviselő vagy a cégirat benyújtására kötelezett személy jogosult. A jogi képviselő eljárására egyebekben a 37. és 38. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(6) A 36-40. § rendelkezéseit a jogorvoslati eljárásokban megfelelően alkalmazni kell.

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2009. 77. Az elektronikus bejegyzési kérelem beérkezésének időpontja - alkalmazandó jog - átalakulási ügyek külön e-aktakénti benyújtása

ÍH 2009. 31. A jogtanácsos részvétele az elektronikus cégeljárásban - a jogtanácsos iratörzési kötelezettsége

ÍH 2008. 76. Egyszerűsített bejegyzési eljárás - elektronikus cégeljárás - bejegyzési kérelem elektronikus aláírása

ÍH 2008. 71. Az elektronikus cégeljárásban benyújtandó okiratok kötelező alakításairól

A cégeljárás elektronikus jellege

A 2006. évi V. törvény (a cégnyilvánosságról, bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról) 2006. július 1-jei hatályba lépésével valamennyi gazdasági társaság számára lehetővé tette a cégbejegyzési és a változásbejegyzési eljárás elektronikus lefolytatását. Az új törvény célja a cégalapítások, változásbejegyzések gyorsabbá, egyszerűbbé tétele, valamint a cégek adminisztratív terheinek csökkentése volt. (Online-Complex Kommentár a Ctv. 36. szakaszához)

A Ctv. 36. szakasz (1) bekezdése - a Ctv. továbbfejlesztését célul tűző 2007. évi LXI. törvény (Ctvn.) által bevezetett módosítás nyomán - 2008. július 1-jétől írja elő, hogy a cég bejegyzése vagy változásbejegyzése iránti kérelem kizárólag elektronikusan terjeszthető elő. Ezen szabályozással egyidejűleg azonban nem épült be a Ctv.-be olyan generális szabály, amely a teljes cégeljárást egységesen elektronikus nemperekes eljárásként szabályozta volna. Kizárólag a Ctv. 36-37. szakaszai tartalmaztak olyan rendelkezést, amely szerint a jogi képviselő a bejegyzés (változásbejegyzés) iránti kérelmet kizárólag elektronikus terjesztheti elő, valamint a bíróság a Ctv. 39. szakasz (2) bekezdése alapján elektronikus közli a jogi képviselővel az eljárás során hozott végzéseket. Ezen hiányosság kiküszöbölése érdekében a 2008. évi XCVI. törvény 8. szakasza kiegészítette a Ctv. 32. szakasz (1) bekezdését, és a teljes elsőfokú cégeljárásra kinyilvánította az elektronikus jellegét. A jogszabályváltozás 2008. december 27.-től hatályos. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 198. oldal)

Emellett a jelen szakasz (6) bekezdése is kinyilatkoztatja, hogy az elektronikus kérelmezés és a hozzá kapcsolódó eljárási szabályok az elsőfokú cégeljárásban alkalmazhatóak. Így az elsőfokú eljárásban elektronikus úton előállított vagy azzá alakított, továbbá elektronikus hitelesített kérelmet és mellékleteket kell a cégbírósághoz benyújtani. A benyújtott anyagot maga a cégbíróság is elektronikus kezeli, elektronikus tárolja a cégjegyzékbe bejegyzett adatokat, valamint a meghozott határozatokat elektronikus okiratba foglalja, és elektronikus kézbesíti. (Ctv. 32. szakasz (1) és (6) bek.) Ekként az ítéletátlak fellebbviteli eljárásaiban, illetve a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ügyeire nem terjed ki az eljárás kötelező elektronikus jellemzője. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 247. oldal)

A cégeljárás elektronikus jellegéből eredő sajátos általános eljárási szabályok

A 36. szakasz (1) bekezdés 2. mondatának megfelelően a cégbíróság az elektronikus úton benyújtott kérelem törvényes feltételeinek fennállása esetén elektronikus visszaigazolja a kérelem beérkezését.

Tekintettel arra, hogy egy új gazdasági társaság a bejegyzés iránti kérelem benyújtását követően a Ptk. által szabályozott előtársaság szabályai alapján már jogosult jogi és gazdasági cselekmények elvégzésére, a cégbíróság az igazolás helyett elektronikus tanúsítványt juttat el a jogi képviselőhöz. A tanúsítvány tartalmazza a még be nem jegyzett cég adószámát, statisztikai számát és cégjegyzékszámát. A cég bejegyzése esetén a tanúsítványban már megjelölt cégjegyzékszámra fog a cég a cégjegyzékben szerepelni.

A változásbejegyzés iránti kérelmek esetében azonban egyszerű elektronikus igazolás is elégségesnek tekinthető, mivel az adott cég már létezik, rendelkezik cégjegyzékszámval, adószámmal. Így a jogi képviselő részére a cégbíróság elektronikus igazolás küld. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 388 oldal)

A 36. szakasz (2) bekezdése az elektronikus cégeljárásban szereplő okiratok biztonsági feltételeinek összefoglalásaképpen a minősített elektronikus aláírás és az elektronikus időbélyegző használatának szabályairól rendelkezik.

A jogi képviselő a kérelmet és az okiratokat elektronikus, minősített elektronikus aláírással és elektronikus időbélyegzővel ellátva kell ellenjegyeznie. A cégügyekben eljáró jogi képviselő számára rendelkezésre kell állnia azon technikai feltételeknek, eszközöknek, jogosultságoknak, melyek alkalmazásával az elektronikus aktát elektronikus aláírással és időbélyegzővel tudja ellátni. A jogi képviselő eljárása akkor felel meg a jogszabálynak, ha az időbélyegző alapján a minősített elektronikus aláírás használatára való jogosultság az okirat aláírásának időpontjában való fennállása megállapítható.

Az elektronikus cégeljárás bevezetésekor kérdéses volt, hogy a jogi képviselőnek minden egyes benyújtott elektronikus iratot minősített aláírással és időbélyegzővel kell-e ellátnia, vagy az elektronikus cégbejegyzési (változásbejegyzési) iratkötegen kell elhelyeznie a minősített aláírását és az időbélyegzőt. A bizonytalanságot alapvetően az eljárás elektronikus természete generálta. Az elektronikus aláírás és az időbélyegző nem csak hordozójában, hanem jellegében, működésében sem feltétlenül azonos a korábbi kézzel írt és bélyegzővel. Az elektronikus eljárásban az egész elektronikus iratköteget egyetlen bélyegzővel való lebélyegzésével, és minősített aláírással nem csupán az akta mint egész, és nem is csupán annak minden egyes irata, hanem ezen utóbbiak minden egyes betűje és bűje is aláírásra kerül. A hagyományos aláírás és bélyegzés esetében az összefűzött iratsomó fedőlapjának ellenjegyzése mellett nagyobb biztonságot nyújt, ha minden iratot vagy oldalt külön-külön is lebélyegzünk. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 389 oldal)

A jelenleg megkövetelt elektronikus aláírási és időbélyegzési technikával az elektronikus aktacsomag nem válik megbízhatóbbá attól, hogy az elektronikus iratköteg egészen túl minden egyes benne foglalt iratot is külön aláírunk és lebélyegzünk. Erre tekintettel a Ctv. 36. szakasz (2) bekezdés 2. mondata alapján a jogi képviselő a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet látja el minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel.

A Ctv. 36. szakasz (2) bekezdése és az Ütv. 27/A. szakasza azonban nem áll összhangban az elektronikus aláírás/ok számát illetően. Az Ütv. nem kínál választási lehetőséget a jogi képviselő számára, az ügyvéd a cég létesítő okiratának és a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelme további mellékleteinek elektronikus okirati formába alakítása során az elektronikus kérelmet (aktát) elektronikus aláírással látja el. Eközben a Ctv. 36. szakasz (2) bekezdése választási lehetőséget kínál a jogi képviselő számára, amikor a jogi képviselő e kötelezettséget olyan módon is teljesíthet fordulatot alkalmazva szabályozza az elektronikus aláírás alkalmazását.

Így a törvényi megfogalmazás - a fenti elektronikus és hagyományos aláírás funkciójából eredő különbségek, és a jogszabályhelyek eltérő rendelkezéseiből adódóan - pontatlannak tekinthető. A bejegyzési kérelem elektronikus aktájában több elektronikus iratot kell elhelyezni, melyek közül egyik a kitöltött bejegyzés (változásbejegyzés) iránti kérelem. Amennyiben a jogi képviselő kizárólag ezen az elektronikus iraton helyezné el elektronikus aláírását és látná el időbélyegzővel, a cégbíróság nagy valószínűséggel nem fogadná be a kérelmét. Ugyanis a megfelelő jogszabály értelmezés és a technikai sajátosságok értelmében a fenti Ctv. rendelkezés arra hívja fel a jogi képviselőt, hogy a kitöltött bejegyzési kérelem helyett a bejegyzési kérelemből és annak mellékleteiből álló elektronikus iratsomag egészére - a bejegyzési kérelem elektronikus aktájára - helyezze el elektronikus aláírását és az időbélyegzőt. A kérelem kifejezés tehát a teljes elektronikus aktát jelenti ezen jogszabályhely esetében. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 390 oldal; A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 245. oldal)

Az elektronikus iratok, az azokhoz kapcsolódó technikai-biztonsági előírások (aláírás, időbélyegzés) szükségszerűvé tették ezen iratoknak a Pp. okiratokra vonatkozó szabályaival való összhangjának a megteremtését. A Pp. mellett a Ctv. 36. szakasz (2) bekezdés 3. mondata közokiratnak minősíti a cégbíróság által küldött elektronikus okiratokat.

Mint ahogyan a cégeljárás elektronikus jellegének bemutatása során már szó volt róla, a cégbíróság a cégeljárása során elektronikus eljárást folytat le, az elektronikusan benyújtott anyagot elektronikusán kezeli, a cégjegyzékbe bejegyzett adatokat elektronikusán tárolja, valamint a meghozott határozatokat elektronikus okiratba foglalja, és elektronikusán kézbesíti. Tehát a cégre vonatkozó iratokat elektronikus okirat formájában tartja nyilván.

A bejelentési kötelezettségek teljesítése az elektronikus cégeljárás során

A Ctv. 36. szakasz (4) és (5) bekezdése a bejelentési kötelezettség két válfajával foglalkozik:

A cégbejegyzési eljárásban nagy jelentősége van annak, hogy az új cég a cégnyilvánartartás mellett bekerüljön az adóhatóság és a statisztikai hivatal nyilvántartásába is, és adószámot, statisztikai azonosító jelet kapjon. Ennek érdekében már régóta működik az ún. egyablakos eljárás, melynek során az ügyfélnek elégséges a cégbíróság ablakához fordulni. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 400 oldal) Az elsőfokú cégeljárás elektronikussá válásával az egyablakos rendszer is elektronikus módon működik.

Azaz a 36. szakasz (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a bejegyzési kérelem előterjesztője - választása alapján - az adóhatóság, a KSH nyilvántartásokhoz szükséges, külön törvény által előírt adatok tekintetében úgy teljesítse bejelentési kötelezettségét, hogy ezen cégnyilvánartartáson kívül eső adatokat a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemmel együtt terjeszti elő a cégbíróságon. Ekkor a cégbíróság számítógépes úton, elektronikusán továbbítja az adatokat a megfelelő hatósághoz.

A cégbíróság a cégnyilvánartartáson kívüli adatok tekintetében nem végezhet vizsgálatot (megfelelőségi, jogszerűségi szűrést), az adatokat köteles továbbítani a célhatósághoz. Fontos azt is kiemelni, hogy a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet előterjesztő fél döntésén alapul, hogy igénybe veszi-e a cégbíróság által nyújtott szolgáltatást ezen adatok tekintetében. A Ctv. ezen rendelkezése az ügyfél helyzetén, kötelezettségteljesítésén kívül egyszerűsíteni, melyre az elektronikus cégeljárás szolgáltat alkalmat. (Gál Judit-Vezekényi Ursula: Céjogi Kalauz 2009. HVGORAC Budapest, 2009. 208. oldal)

Az első fokon kötelezően elektronikus cégeljárás a jogi képviselők számára kötelezővé teszi a technikai eszközök beszerzését, elektronikus szolgáltatások megrendelését. A cégeljárás során azonban a jogi képviselő mellett az eljárással érintett személy számára is kötelezettség keletkezhet iratok benyújtására, bejelentési kötelezettségre. A 36. szakasz (5) bekezdése arra az esetre rendelkezik az irányadó szabályokról, amikor a törvény valamely cégirat (követelések jegyzéke, fizetőképességi nyilatkozat, rt. közgyűlési anyag, tőkeeszállítással kapcsolatos bejelentés, stb.) cégbírósághoz való benyújtására valamely személyt közvetlenül kötelez. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 246. oldal)

Amennyiben az irat elektronikus cégiratként (elektronikus okirat) áll rendelkezésre, az iratbenyújtási kötelezettség elektronikus úton is teljesíthető. Miután itt nem bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásról van szó, a jogi képviselő nem kötelező. A jogszabály által felhívott személy személyesen is eljárhat, ha van saját minősített elektronikus aláírása. Tehát a minősített elektronikus aláírással rendelkező vezető tisztségviselő, vagy iratbenyújtásra kötelezett más személy az iratot (bejelentést) elektronikus okirat formájában maga elkészítheti, és elektronikusán aláírva azt a cégbírósághoz beküldheti. Ha az elektronikus aláírás feltételei saját személyében nem állnak fenn, a kötelező jogi képviselő hiányában is rá van kényszerítve a kötelezettsége által, hogy jogi képviselőt vegyen igénybe.

Ha a cégirat papír alapú formában áll kizárólag rendelkezésre, és ezért át kell alakítani elektronikus okirattá, az átalakítást és a cégbíróságra történő benyújtást kizárólag jogi képviselő intézheti, akinek eljárására ekkor a Ctv. 37-38. szakaszai irányadók. A szabályozás hátterében álló indok, hogy az érintett személyre indokolatlan terhet róna az aláíráshoz szükséges technikai feltételek és jogosultságok beszerzése. Ezek alóli mentesülés érdekében vonja be a jogalkotó - kötelező előírás hiányában is - azt a személyi kört, akik számára szükségszerű volt ezen feltételek megteremtése, azaz a jogi képviselőket.

Az (5) bekezdés rendelkezéseinek jelentőségét hangsúlyozza a 2008. évi XCVI. törvény 9. szakaszával módosított Ctv. 33. szakasz (4) bekezdése, amikor a cég valamennyi bejelentési kötelezettségének elektronikus úton történő teljesítését írja elő. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 246. oldal)

Utalnunk kell arra a tényre is, hogy a társaság tagjainak adószámát kötelező feltüntetni a bejegyzési, változásbejegyzési kérelemben. Az adószám azonban nem kerül be a cégjegyzékbe, csupán a cégbíróság és az adóhatóság közötti kommunikációt könnyíti meg azzal, hogy az adóregisztrációs eljárásban azonosíthatóvá válnak a tagok.

37. § (1) A jogi képviselő feladata az általa készített okiratok mellett a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem mellékletét képező, nem általa készített okiratok (pl. tulajdoni lap másolata, hatósági engedély, a pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbetétek befizetéséről) elektronikus okirati formába történő átalakítása is. A hatóságok, pénzforgalmi szolgáltatók vagy más szervek által kiadott - törvény eltérő rendelkezésének hiányában - minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus dokumentum közvetlenül csatolható a kérelemhez.

(2) A jogi képviselő az eredetileg nem elektronikus formában készült okiratok (hiteles másolatok) megőrzéséről az ügyvédi törvényben, illetve a közjegyzőkről szóló törvényben szabályozott módon gondoskodik. A jogi képviselő köteles a papíralapú okiratot a cégbíróság felhívására bemutatni az elektronikus okirattal való egyezőség megállapítása érdekében, ha e tekintetben a cégbíróságnak alapos kétsége merül fel. Az országos ügyvédi levéltárban elhelyezett okiratok bemutatásáról a Magyar Ügyvédi Kamara, a közjegyzői levéltárban elhelyezett okiratok bemutatásáról pedig a közjegyzői levéltár vezetője gondoskodik.

(3) A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet és annak mellékleteit a jogi képviselő elektronikus okirat formájában, elektronikus úton a céginformációs szolgáltathoz küldi meg. A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtására vonatkozó határidők szempontjából a céginformációs szolgáltathoz érkezés időpontja irányadó.

(4) Az eljárási illeték és a közzétételi költségterítést elektronikus úton kell megfizetni a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtását megelőzően, a céginformációs szolgálat honlapjáról letöltött illeték, valamint költségterítési igazonyosító szám feltüntetésével. Az illetéket a cégbíróságnak a kincstárnál vezetett illetékbevétele számlájára, a közzétételi költségterítést pedig az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumnak a kincstárnál vezetett számlájára kell utalni. Az illeték és a költségterítés befizetésének összegéről és időpontjáról a kincstár - a bejegyzést kérő jogi képviselőjének minősített elektronikus aláírással ellátott kérelmére, amelyben az igazonyosító számokat fel kell tüntetni - egy munkanapon belül elektronikus úton fokozott biztonságú aláírással ellátott igazolást küld. Az igazolásokat a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez mellékelni kell. Az illeték és a költségterítés elektronikus úton történő megfizetésének részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

(5)

(6) A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem jogerős elbírálásáig - ide nem értve a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet elutasító végzés közlését követő nyolc napon belüli ismételt benyújtás lehetőségét - ugyanazon cég bejegyzésére (változásbejegyzésére) irányuló kérelem ismételt nem nyújtható be.

ÍH 2017. 34. Jogerősen még el nem bírált változásbejegyzési kérelem ügyintézése alatt benyújtott újabb változásbejegyzési kérelem

ÍH 2012. 87. Elektronikus cégeljárás - meg nem nyitható elektronikus melléklet - helytelen tömörítés - e-kérelem elutasítása meg nem nyitható melléklet miatt

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2009. 77. Az elektronikus bejegyzési kérelem beérkezésének időpontja - alkalmazandó jog - átalakulási ügyek külön e-aktakénti benyújtása

ÍH 2009. 31. A jogtanácsos részvétele az elektronikus cégeljárásban - a jogtanácsos iratörzési kötelezettsége

ÍH 2008. 71. Az elektronikus cégeljárásban benyújtandó okiratok kötelező alakításairól

A Ctv. 37. szakasz (1)-(5) bekezdései a jogi képviselő elektronikus cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtásával kapcsolatos feladatait foglalják össze.

A jogi képviselő feladata - a cégeljárásban kötelező jogi képviselet folytán - a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem és mellékleteinek elkészítése, összeállítása.

A jogi képviselő ennek során a rá irányadó törvények (Ütv. és a Ktv. rendelkezései szerint jár el. A jogtanácsos, mint jogi képviselő feladatait a jogtanácsosokról szóló 1983. évi 3. tvr. részletesen nem határozza meg, azonban a vonatkozó jogszabályok összevetéséből arra a következtetésre juthatunk, hogy eljárásuk - az iratörzési kötelezettség kivételével - az ügyvédi eljárás szerint megy végbe. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgazdálkodó Kft. Budapest, 2009. 249. oldal)

A jogi képviselő miután elvégzi az ügyvel kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási, cégjegyzéki, más közhiteles és közrendvédelmi nyilvántartások révén folytatott ellenőrzést, a felek között létrejött konszenzus alapján elkészíti a létesítő (módosító) okiratot. Az ügyfelek által birtokolt technikai feltételek határozzák meg a jogi képviselő tevékenységének menetét. Amennyiben az ügyfelek valamennyien rendelkeznek saját elektronikus aláírással, a számítógépen elkészített okiratot az ügyfelek elektronikus aláírják, és azt a jogi képviselő elektronikus ellenjegyzéssel látja el.

Az általánosnak tekinthető ügymenet azonban ennél több elemből épül fel: Az ügyfelek saját elektronikus aláírásának hiányában a jogi képviselő a számítógépen elkészített okiratot kinyomtatja, azaz papír alapúvá teszi. Az alapítók (tagok) papír alapú formában, hagyományosan írják alá az okiratot, melyen a jogi képviselő ugyancsak hagyományos módon elhelyezi ellenjegyzését. Az aláírt és ellenjegyzett okiratot a cégeljárás számára a jogi képviselő köteles elektronikussá alakítani (digitalizálni, azaz szkennelni), és ezen elektronikus okiraton helyezi el elektronikus aláírását. Ekként ezen eljárási forma szerint a papír alapú okiraton szükséges ellenjegyzés mellett a jogi képviselő részéről az elektronikussá alakított okiraton minősített elektronikus aláírásnak is szerepelnie kell.

A jogi képviselő azonban a létesítő (módosító) okirat elkészítése mellett a cégbejegyzési (változásbejegyzési) dokumentáció összeállítása során számos okiratot is elkészít, illetve mások által készített okiratot csatol a kérelemhez. A jogi képviselő ezen mellékletként megjelenő okiratokat (pl. szerződések, szerződésmódosítások, banki igazolások, tulajdoni lap másolat, alapítási engedély) digitalizálja, és elektronikus formában csatolja a kérelemhez. (Gál Judit-Vezekényi Ursula: Céjogi Kalauz 2009. HVGORAC Budapest, 2009. 208. oldal)

Más szervezetek, hatóságok által elektronikus formában kiadott, minősített aláírással ellátott elektronikus dokumentumai esetén a jogi képviselő mentesül a digitalizálás terhe alól, azok közvetlenül csatolhatóak a kérelemhez, a jogi képviselő közvetlenül hozzáfűzi a bejegyzési dokumentációhoz.

A jogi képviselő iratok megőrzésére irányuló kötelezettsége

A jogi képviselőt mind a papír alapú, mind az elektronikus okiratok vonatkozásában őrzési kötelezettség terheli. Az ügyvédek esetében az Ütv. 27/A szakasz (2) bekezdése szerint az okiratok elektronikus formába alakítása esetén az ügyvéd köteles az eredeti papír alapú okiratot (hiteles másolatát) megőrizni, továbbá a kamarai tagság megszűnése esetén az okiratokat az ügyvédi levéltárban elhelyezni. A Ktv. 166. szakasz (1) bekezdés c. pontja a közjegyző számára kötelezővé teszi, hogy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara mellett működő közjegyzői levéltárban helyezze el az elektronikus úton vezetett levéltárban már elhelyezett, 2008. január 1-jét követően létrejött okiratok eredeti példányait, ha elkészítésük óta 5 év eltelt. A Ktv. 166/A szakasza értelmében a közjegyző köteles az általa készített közjegyzői okirat hiteles kiadványát a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elektronikus úton vezetett levéltárában elhelyezni.

A jogtanácsos - a jogtanácsosi levéltár hiányában - a jogi képviselőre vonatkozó iratmegőrzési kötelezettséget a Ctv. 158-161. szakaszai szerinti közjegyzői okirat megőrzés jogintézményének alkalmazásával teljesíti.

Az iratok megőrzése tehát kikerül a cégbíróság feladatköréből, mely az elektronikus cégeljárás bevezetésének jelentős következményének tekinthető. A szabályozás problémákat idéz elő a cégeljárás és a nyilvánosság kérdésében. Kizárólag az első fokú cégeljárás tekinthető elektronikus eljárásnak, míg a másodfok és a Legfelsőbb Bíróság eljárása továbbra is a hagyományos papír alapú aktával dolgozik. Amennyiben az eljárásban kétség merül fel a digitalizálás folytán elektronikus becsatolt okirat megfelelésségével kapcsolatban, a cégbíróság felhívására a jogi képviselő köteles bemutatni az elektronikus okirat papír alapú eredetijét. (Az ilyen iratbemutatás azonban jellemzően nem a cégeljárás, hanem egy esetleges törvényességi felülvizsgálati eljárás vagy per kapcsán válik szükségessé. A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgépgyártó Kft. Budapest, 2009. 253. oldal)

A jogszabály a jogi képviselőkre telepítette a papír alapú okiratok őrzésének a kötelezettségét, mely által korlátozza a nyilvánosság elvének érvényesülését. A hiteles eredeti okirathoz az érdekelt jogalanyok nem jutnak hozzá a cégbíróságon, hanem fel kell keresniük az ügyben eljáró jogi képviselőt. A cégbíróság számára továbbá a jogszabály nem az eljárásban szereplő adatok elektronikus voltával, és azok tárolásához szükséges kisebb helyet éri el a kívánt célokat, hanem azáltal, hogy a tárolásra szolgáló helyiségek és biztonsági követelmények megteremtésének terhére a cégbíróságról áthárítja a jogi képviselőkre és a szakmai kamarákra. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 402 oldal)

Az elektronikus cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtása

A jogi képviselő a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet és annak mellékleteit elektronikus okirat formájában, elektronikus úton az illetékes cégbíróságnak címezve a céginformációs szolgálatnak küldi meg. Emellett 2009. július 1-jétől a kormányzati portálon keresztül is benyújthatóak a cégbíróságnak címzett bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmek. Ennek nyomán a cégeljárás során is megvalósul a többcsatornás elérés. [online Complex kommentár a Ctv. 37. szakasz (3) bekezdéséhez.]

A kérelem beérkezésének időpontja a céginformációs szolgálathoz, illetve a kormányzati portálra történő beérkezés időpontja az irányadó. A Fővárosi Ítélőtábla több ügyében is megállapította, hogy az alkalmazandó jog megállapítása szempontjából is ezen időpontot kell figyelembe venni. (13.Cgf.44 159/2008/2.; 10.Cgf.44 765/2008/2.). A beérkezés időpontja kapcsán figyelmet érdemel, hogy a kérelem aktája kizárólag a céginformációs szolgálat informatikai szempontú vizsgálatát követően jut el a címzettnek megjelölt cégbírósághoz. Miután azonban a céginformációs szolgálat az informatikai szempontból megfelelő kérelmet továbbítja a bíróság felé, és a cégbíróságtól származó - a megfelelő beérkezést igazoló - visszaigazolás birtokában küldi meg a jogi képviselő számára a beérkezésről szóló igazolást, nem jelent problémát a beérkezés időpontjának számítása az elektronikus ügymenet szempontjából. [Ctv. 38. szakasz (2) bekezdés]

Az eljárási illeték és a közzétételi díj elektronikus megfizetése

A bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás elektronikus jellege magával hozta az eljárási illeték és közzétételi díj elektronikus megfizetését is.

Az elektronikus befizetések részletes előírásait a cégeljárásban és más cégügyekben az illeték és közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetéséről szóló 25/2006. (V. 18.) IM rendelet határozza meg. A céginformációs szolgálat honlapjáról tölthetőek le az illeték és költségterítési utalványminták. Az utalványon feltüntetett 16 karakterből álló ügyazonosító számmal a befizetés csak egy eljárásban, egyszer teljesíthető, ezáltal biztosított, hogy az valóban alkalmas a befizetési tranzakció azonosítására és a konkrét üggyhez kapcsolására. Ezen azonosító számra hivatkozással tud a fél érdeklődni a befizetések sorsáról a Kincstárnál. (Gál Judit-Vezekényi Ursula: Céjogi Kalauz 2009. HVGORAC Budapest, 2009. 216. oldal) Az eljárási illetéket az illetékes cégbíróság kincstárnál vezetett illeték bevételi számlájára, a közzététel költségét az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium kincstárnál vezetett számlájára kell utalni.

Az illeték és közzétételi díj megfizetésére két alternatívát kínál a Ctv. (4) és (5) bekezdése.

A (4) bekezdés alapján a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtását megelőzően van erre lehetőség. Az illeték és a költségterítés befizetésének összegéről és időpontjáról a kincstár a bejegyzést kérő jogi képviselőjének minősített elektronikus aláírással ellátott kérelmére elektronikus úton fokozott biztonságú aláírással ellátott igazolást küld. A kincstár által küldött igazolások a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez mellétként kerülnek csatolásra, az ügyazonosító számok alapján illeszthetőek egymáshoz a bejegyzési kérelem és a befizetés igazolása. Az igazolás hiányában a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja a cégbíróság.

A kincstár számára Ctv. 37. szakasz (4) bekezdésében előírt egy munkanapon belüli határidő a gyakorlatban azonban olykor késik, és ez hátráltatja a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásokat.

Erre tekintettel a jogalkotó a 2008. évi XCVI. törvény 10. szakasz (1) bekezdésével kiegészítette a Ctv. 37. szakaszát egy új (5) bekezdéssel. A szabályozás 2010. január 1-jétől hatályos. Az (5) bekezdés értelmében az eljárási illetéket nem kötelező a kérelem benyújtását 1-2 nappal megelőzően átutalni a kincstárnál vezetett megfelelő számlákra, hanem a kérelem benyújtásával egyidejűleg is teljesíthető a kötelezettség. A jogi képviselő ekkor nyilatkozatával igazolja, hogy a kérelem benyújtásával egyidejűleg a költségek megfizetésre kerültek. A kínált megoldás az eljárás szempontjából a (4) bekezdés szabályaihoz képest előnyösebbnek tekinthető, mivel a cégbíróság érdemben elbírálja a kérelmet. A befizetések folyamatban léteire tekintettel azonban nem helyezi el irattárban az elektronikus aktát, hanem bevárja a kincstártól érkező értesítést arról, hogy az eljárási illeték és a közzétételi díj befizetése megtörtént. Az igazolást a kincstár az összegek beérkezéséről számított 1 munkanapon belül küldi meg az illetékes cégbíróságnak. Amennyiben a kincstári igazolás 5 munkanap alatt sem érkezik meg, a cégbíróság haladéktalanul értesíti az adóhatóságot a szükséges intézkedések megtétele végett.

Perfüggőség a cégeljárásban

A 2008. évi XCVI. törvény 10. szakasz (2) bekezdése egy 2008. december 27.-től hatályos rendelkezést iktatott be a 37. szakasz (6) bekezdésébe. A rendelkezés célja, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elutasítása esetén ha a kérelmező jogorvoslattal élt, a jogerős elbírálásig ugyanazon ügyben ne legyen beadható újabb bejegyzés (változásbejegyzés) iránti kérelem. Ez alól a Ctv. 45. szakasz (5) bekezdésében szabályozott ismételt bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem jelent kivételt. A szabályozás indoka, hogy a gyakorlatban számos esetben a fellebbezés jogerős elbírálásakor a cég, illetve változás egy másik kérelem nyomán már bejegyzésre került. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 254. oldal)

A Ctv. ezen rendelkezése azonban pontatlan. Ugyanis világosan megfogalmazza, hogy ugyanazon cég bejegyzésére irányuló kérelem a perfüggőség ideje alatt - az ismételt bejegyzési kérelem esetén kívül - nem nyújtható be jogszerűen. Amely azonban azt jelentené, hogy az ismételt változásbejegyzési kérelemnél kívül, ugyanazon cégre vonatkozó változásbejegyzési kérelem semmiféle tárgyban nem adható be. Ez indokoltan megszorításnak tekinthető, mivel a perfüggőség jogintézményének negligálása elleni fellépést célozza a jogalkotói intézkedés, és nem kíván akadályt gördíteni a céget érintő egyéb, a folyamatban lévő változásbejegyzési ügytől független módosítások bejegyzése elé.

Ezért a fenti megfogalmazás megfelelő értelmezése mellett a változásbejegyzési kérelmek esetében akként kell eljárni, hogy az azonos tárgyú újabb változásbejegyzési kérelmek nem nyújthatók be jogszerűen az előbbi jogerős elbírálását megelőzően. Ha a kérelmező nem kívánja megvárni a jogorvoslati kérelem elbírálását, a fellebbezését visszavonhatja. Két azonos tárgyú ügy egyidejűleg azonban nem lehet folyamatban ugyanazon kérelmező nevében. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 254-255. oldal)

A Bírósági Döntések Tára (BDT) 2009. 2117. számú állásfoglalása alapján a perfüggőség szabályai körében fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy a cégeljárásban a Pp. szabályainak megfelelő alkalmazására csak szuszidiárius jelleggel, eltérő Ctv.-norma hiányában kerülhet sor. A Pp.-szabályok cégeljárásban történő megfelelő alkalmazása azt jelenti, hogy azok nem változatlanul, minden tekintetben, hanem csak a cégeljárás sajátosságaihoz igazítva nyernek értelmezést.

38. § (1) A céginformációs szolgálat az elektronikus okiratot informatikai szempontból (így az elektronikus aláírás hitelessége, az adatok sértetlensége, az időbélyegző dátuma és hitelessége, az elektronikus okirat formátuma tekintetében), valamint a kérelemben foglalt adatok formai megfelelőségét megvizsgálja. Ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem informatikai és formai szempontból szabályszerűen került benyújtásra, a céginformációs szolgálat haladéktalanul továbbítja az illetékes cégbírósághoz. Ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem és mellékletei informatikai vagy formai szempontból hibásak vagy hiányosak, illetve nem tartalmazzák megfelelően a 44. §-ban foglalt adatközléshez szükséges adatokat, a céginformációs szolgálat az iratokat a (2) bekezdés szerinti elektronikus igazolással együtt a jogi képviselőnek visszaküldi. Ebben az esetben a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet be nem nyújtottnak kell tekinteni.

(2) A céginformációs szolgálat a kérelem megérkezéséről, és arról, hogy azt továbbította a cégbírósághoz, a kérelem cégbírósághoz való sikeres továbbításával egyidejűleg elektronikus igazolást küld a jogi képviselőnek. A céginformációs szolgálat abban az esetben is igazolást küld a jogi képviselő számára, amennyiben az iratokat nem továbbítja a cégbíróság számára. Az elektronikus igazolást fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni.

(3) Ha a céginformációs szolgálatnál, illetve a személyre szabott ügyintézési felület működése során felmerült üzemzavar akadályozta a kérelem határidőben történő benyújtását, erre hivatkozással - a jogvesztő határidő esetét is ideértve - akkor is van helye igazolásnak, ha azt egyébként törvény kizárja.

ÍH 2008. 76. Egyszerűsített bejegyzési eljárás - elektronikus cégeljárás - bejegyzési kérelem elektronikus aláírása

A céginformációs szolgálat szerepe a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmek benyújtása során

A céginformációs szolgálat a kérelem beérkezését követően mind a kérelmet, mind az elektronikus aktában mellékletként szereplő elektronikus okiratokat informatikai szempontú vizsgálatnak veti alá. Így az elektronikus aláírás hitelessége, az adatok sértetlensége, az időbélyegző dátuma és hitelessége, az elektronikus okiratok formátuma képezi a lefolytatott vizsgálat tárgyát. Vizsgálja, hogy minősített aláírás szerepel-e az elektronikus okiratok, nem függesztették-e fel vagy nem vonták-e meg a jogi képviselő aláírási jogát, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a hitelesítési szolgáltatóval. (Gál Judit-Vezekényi Ursula: Céjogi Kalauz 2009. HVGORAC Budapest, 2009. 217. oldal) A Ctv. által alkalmazott megoldás, hogy a céginformációs szolgálatot kontrolleszközként alkalmazza a cégeljárásban, költségtakarékosnak tekinthető, mivel nem vált szükségessé, hogy az ország 20 cégbíróságán külön-külön kiépítésre kerüljön a vizsgálatot végző informatikai rendszer.

Amennyiben a kérelem informatikai szempontból szabályszerűen került benyújtásra, a céginformációs szolgálat haladéktalanul továbbítja az illetékes cégbírósághoz. A céginformációs szolgálat elektronikus igazolást akkor küld a jogi képviselőnek a kérelem beérkezéséről, ha a cégbíróság is visszaigazolta számára, hogy a továbbított kérelem megérkezett a cégbíróságra. Ha a cégbírósági igazolás nem érkezik meg, vagy az hibás, hiányos, a cégszolgálat a bejegyzési kérelem vagy az elektronikus úton benyújtott más irat továbbítását ismételten megkísérli a cégbírósághoz. Így a jogi képviselő kizárólag a sikeres továbbítás visszaigazolása után kapja meg az említett elektronikus igazolást a céginformációs szolgálattól. (online Complex kommentár a Ctv. 37. szakasz (3) bekezdéséhez.)

Az informatikai szempontból hibás, hiányos kérelem esetén a céginformációs szolgálat az iratokat, és a vizsgálat eredményét, az elutasítás tényét tartalmazó elektronikus igazolást küldi meg a jogi képviselőnek. Ekkor a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem be nem nyújtottnak tekintendő, nem fűződnék hozzá a kívánt joghatások. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 404 oldal)

A cégeljárásban benyújtott kérelmek és a számítástechnikai rendszerekben jelentkező üzemzavar

Az elektronikus cégeljárás és az alkalmazott határidők feltételezik a kérelmeket befogadó számítógépes rendszerek működőképességét. A fellépő üzemzavarok (hosszabb hálózati hiba, áramkimaradás, egyéb technikai zavar) miatt a kérelmező - illetve jogi képviselője - önhibáján kívül késedelembe eshet, mely méltánytalanná teszi a bíróság kiszabását. Az esetleg napokig tartó üzemzavar és kapcsolat-felvételi problémákra tekintettel a Ctv. 38. szakasz (3) bekezdése a céginformációs szolgálatnál és a kormányzati portálnál felmerülő üzemzavar esetére engedélyezi a fél, illetve jogi képviselője számára az igazolás lehetőségét olyan esetben is, ha azt a törvény egyébként kizárja. Így jogvesztő határidő elmulasztása esetén is helye van üzemzavar fennállása miatt igazolásnak. (Gál Judit-Vezekényi Ursula: Cégjogi Kalauz 2009. HVGORAC Budapest, 2009. 218. oldal)

A szabályozás felemásjellegű, mivel kizárólag az ügyfelek tekintetében építi be az üzemzavar intézményét és az ahhoz kapcsolódó speciális igazolási szabályokat, azonban a bírósági ügyintézés alatt felmerült ugyanilyen üzemzavar esetére nem tartalmaz rendelkezést a Ctv. Így nem szól arról sem, hogy a bírósági ügyintézés időtartama - lásd pl. 39. szakasz (1) bekezdése kapcsán jelentkező 1 órás cégbejegyzési határidő - az üzemzavar időtartamával értelemszerűen meghosszabbodna. Amennyiben ezzel kapcsolatban jogvita keletkezik, annak felmerülésekor a bírói gyakorlatnak kell a technikai okokból bekövetkező ügyintézési késedelem joghatásait értékelni. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 257. oldal)

39. § (1) A cégbíróságra vonatkozó ügyintézési határidő - amennyiben adóregisztrációs eljárásra nincs szükség - az azt követő első munkanapon kezdődik, amikor a céginformációs szolgálatról az informatikai szempontból szabályszerű bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem a cégbírósághoz megérkezik. A cégbíróság tanúsítványt, illetve elektronikus igazolást csak az informatikai szempontból szabályszerűen érkezett kérelem alapján ad ki.

(2) A cégbíróság a jogi képviselővel elektronikus úton közli a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során hozott végzéseket. Az elektronikus úton közölt végzést a jogi képviselő minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátott visszaigazolásában megjelölt időpontban kell kézbesítettnek tekintetni. A visszaigazolásban fel kell tüntetni a cégbíróság megnevezését és az ügy számát is. A kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények az elektronikus úton történő közléshez fűződnek. Ha a cégbíróság 7 munkanapon belül nem kap visszaigazolást a jogi képviselőtől, a végzést a cégbíróság írásban is megküldi. Ebben az esetben a kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények az írásban történő közléshez fűződnek. A cégbíróság vezetője kijelölheti azon szervezeti egységet vagy személyt, amely, illetve aki gondoskodik a végzéseknek a cég jogi képviselője részére történő elektronikus kiadmányozás útján történő elektronikus megküldéséről.

(3)

Az ügyintézési határidő

A Ctv. ezen szakasz (1) bekezdése meghatározza a cégeljárás bírósági ügyintézési ideje számításához elengedhetetlenül fontos kezdési időpontot. Kimondja, hogy az azt követő első munkanapon kezdődik, amikor a céginformációs szolgálatról az informatikailag helyes bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem a bírósághoz beérkezik, melynek tényéről a cégbíróság tanúsítványt, illetve elektronikus igazolást ad ki.

Az általános eljárás 15 munkanapos időtartama vonatkozásában a kezdőidőpont számításának, meghatározásának nem tulajdonítunk különösebb szerepet, ám többnapos ünnep esetén itt sem elhanyagolható az ügyintézési határidő kezdete. Ezzel szemben az egyszerűsített cégeljárás 1 munkanapos ügyintézési határidejénél már különös jelentősége van a határidő kezdetének.

Az egyszerűsített eljárásban érvényesülő 1 munkanapos bírósági ügyintézés és a bíróságok munkaidejére vonatkozó szabályozás (8-16 óra) a gyakorlatban nehezen illeszthető össze. A jogi képviselők többsége már a bírósági munkaidő lejártá után tartja a félfogadásokat, és a bejegyzési (változásbejegyzési) dokumentációt sem nap közben, hanem esti órákba, esetleg hétvégén állítja össze. A cégbíróságokra a legtöbb kérelem olyan időpontban érkezik, amikor a cégbíróságon nincsen munkavégzés. Így szükségképpen ügytorlódással kell számolni a következő munkanapon a bíróságoknak.

Emiatt is került akként szabályozásra az ügyintézési határidő kezdete, hogy a kérelem beérkezését követő munkanapon kezdődik meg. A rendelkezést tovább finomítja a Ctv. 48. szakasz (5) bekezdésében szabályozott napi első munkaóra kezdőidőpontja is, mely reggel 9 óra. Így az általános cégeljárásban a bírósági ügyintézési határidő a kérelem cégbíróságra érkezését követő munkanapon kezdődő 15 munkanap, az egyszerűsített cégeljárásban pedig a kérelem bírósághoz érkezését követő munkanap reggel 9 órájától számított 1 munkaóra. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 258-259. oldal)

A jogi képviselő értesítése a kérelem beérkezéséről

A cégbíróság a hozzá beérkező, informatikailag helyes bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmekről a jogi képviselőt értesíti. A cégbejegyzési kérelemről elektronikus tanúsítványt, a változásbejegyzési kérelemről elektronikus igazolást állít ki. (lásd erről a Ctv. 36. szakasz (1) bekezdésére vonatkozó magyarázatot)

A cégbíróság határozatainak közlése

A Ctv. 39. szakasz (2) bekezdése értelmében az elektronikus cégeljárás során a cégbíróság elektronikusan közli a jogi képviselővel a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban hozott végzéseket. Az elektronikus kézbesítés sajátosságaként azzal az időponttal kell kézbesítettnek tekinteni az iratot, amely időponttal a jogi képviselő elektronikus rendszere visszaigazolja azt. A visszaigazolás szabályszerűségének feltétele, hogy azon a jogi képviselő minősített aláírásának és időbélyegzőnek kell szerepelnie. Így a jogi képviselő nem a levelező rendszere által kiállított automatikus üzenet révén küld visszajelzést a cégbíróságnak, hanem a kézbesítés tényéről teljes bizonyító erejű magánokirat kiállítása és megküldése útján kell értesítenie a cégbíróságot. A visszaigazolás kötelező tartalmi eleme a cégbíróság megnevezése, az ügy számának megjelölése, a minősített elektronikus aláírás és az időbélyegző elhelyezése. (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest, 2009. 260. oldal)

A 2008. évi XCVI. törvénnyel módosított Ctv. rendelkezés értelmében 7 munkanap áll a jogi képviselő rendelkezésére a visszaigazolás megküldéséhez. Amennyiben a visszaigazolás nem érkezik meg a fenti határidő alatt, a cégbíróság köteles a határozatot hagyományos módon, papír alapon, postai úton kézbesíteni a jogi képviselőnek. Ekkor az általános kézbesítési szabályok alapján állapítható meg a közlés megtörténte, időpontja és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények.

39/A. § (1) A cégbíróság a végzést a jogi képviselő által a kérelemben megadott elektronikus kézbesítési címre küldi meg. Amennyiben az elektronikus úton történő adattovábbítás meghiúsul, a cégbíróság a végzést papír alapon - a postai kézbesítés szabályai alkalmazásával - küldi meg.

(2) Amennyiben a végzés továbbítása nem hiúsult meg, a végzést a jogi képviselő által elektronikusan aláírt és a céginformációs szolgálat közreműködésével a cégbírósághoz továbbított átvételi elismervényben feltüntetett időpontban kézbesítettnek kell tekinteni.

(3) A (2) bekezdés szerinti eljárás sikertelensége esetén követendő eljárást, az elektronikus kézbesítés megtörténtének vélelmét, valamint az elektronikus kézbesítés egyéb szabályait külön törvény állapítja meg.

A Ctv. 39/A. szakaszát a 2007. évi LXI. törvény 16. szakasza iktatta be a Ctv.-be. A jogalkotó ezáltal a 39. szakasz (2) bekezdésének kézbesítésre vonatkozó rendelkezéseit egészítette ki az elektronikus kézbesítés speciális szabályaival.

Az elektronikus kézbesítés szabályait a hivatalos iratok elektronikus kézbesítéséről és az elektronikus tértivevényről szóló 2009. évi LIII. törvény határozza meg.

A törvény 4. szakasz (6) bekezdésének megfelelően a címzett a hivatalos iratnak a kézbesítési tárhelyre történt megérkezéséről e-mail címére kapott értesítés útján szerez tudomást. A címzett az átvétel előtt megismerhet a feladó nevét, a hivatalos irat tárhelyére érkezésének időpontját, annak ügyszámát (egyéb azonosító számát), de magát a hivatalos iratot kizárólag az átvételt követően tekintheti meg. Az átvétel megtörténtét a jogi képviselő a 39. szakasz (2) bekezdésében bemutatott átvételi elismervény cégbíróságnak történő visszaküldésével igazolja. Azzal az időponttal kell kézbesítettnek tekinteni az iratot, amely időponttal a jogi képviselő elektronikus rendszere a visszaigazolást megtette.

A törvény 6. szakasza rendelkezik a Ctv. 39/A. szakasz (3) bekezdésében hivatkozott elektronikus kézbesítés vélelméről. Ha a címzett a hivatalos iratnak az elektronikus kézbesítési tárhelyen történő elhelyezését követő 5. munkanapon sem veszi át a küldeményt, akkor a hivatalos iratot az ezt követő munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni. A kézbesítési vélelem beállításáról a címzettet és a feladót az Állami Elektronikus Kézbesítési Szolgáltató automatikusan tájékoztatja az elektronikus kézbesítési tárhelyükön. A kézbesítési vélelem alapján kézbesítettnek tekintett irat a címzett tárhelyén az elhelyezéstől számított 30 napig marad, ahol a címzett későbbi időpontban is átveheti, azonban - a kézbesítési vélelem megdöntésének hiányában - a kézbesítettség joghatásai a vélelem beállításának időpontjához igazodnak.

A Ctv. 39. szakasz (2) bekezdése és a 39/A. szakasz (1) bekezdése azonban eltérően tekint az elektronikus úton történt kézbesítések hibáira: 7 munkanapot ad ugyanis a címzett jogi képviselőnek arra, hogy az irat átvételét visszaigazolja, és a fentiekben bemutatott kézbesítés vélelmének beállása helyett kiegészítő eszközt, a postai úton történő határozat kézbesítést rendeli alkalmazni. Ebben az esetben már a hivatalos iratok postai kézbesítésére vonatkozó kézbesítési szabályok az irányadók az irat átvételének időpontjára is.

39/B. § (1) A cégbejegyzési kérelemhez - e törvényben meghatározott kivétellel - valamennyi cég esetében csatolni kell a cégforma, illetve a választott cégeljárás szerint szükséges okiratokat.

(2) A cégbejegyzési kérelemhez csatolható a cégjegyzékbe bejegyzendő adatoknak és a cégiratoknak az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén készült hiteles fordítása.

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben legalább a cégjegyzékbe bejegyzendő adatok és - kivéve a 23/A. § (2) bekezdésben meghatározott esetet - a létesítő okirat hiteles fordítását csatolni kell.

A Ctv. 39/B. szakasza deklarálja, hogy a cégbejegyzési kérelemhez csatolni kell a cégformától függő (általános vagy egyszerűsített) okiratokat. A Ctv. 1., 2., 3. számú melléklete taxatív felsorolja a kérelemhez kapcsolódó okirati mellékleteket.

A Ctv. 2008. július 1-je előtt hatályos, a papír alapú bejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó szabályait hatályon kívül kellett helyezni, miután a papír alapú bejegyzési kérelem előterjesztése a fenti időpont után már nem lehetséges. A Ctv. 41-43. szakaszai azonban tartalmaztak néhány olyan szabályt is, amelyre az eljárás elektronikussá válása után is szükség van. Ezeket a szabályokat a jogalkotó a 39/B. szakasz keretében az elektronikus cégeljárás részeivé tette. Így a megfelelő okirati mellékletek becsatolása ((1) bekezdés), valamint a Ctv. 23/A. szakaszában foglalt lehetőséggel élni kívánó felek által benyújtandó mellékletek megnevezése((2) -(3) bekezdés). (A Cégtörvény magyarázata Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgépgyártó Kft. Budapest, 2009. 262. oldal)

Ezen utóbbi esetében a Ctv. 23/A. szakasza lehetőséget biztosít arra, hogy a cégbíróság a cég kívánságára a cégjegyzék adatait és a cégiratokat az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén nyilvántartsa. Ezen eljárás feltétele, hogy a cég a cégbejegyzési kérelemhez mellékelje a cégjegyzékben szereplő adatoknak és a cégiratoknak az általa választott hivatalos nyelven készült hiteles fordítását. Kivételt képeznek ezen hiteles fordításra vonatkozó kötelezettség alól azon törvényi szerződésminta kitöltésével készült létesítő okiratok, melyek az Unió valamely hivatalos nyelvén íródtak (Ctv. 23/A. szakasz (2) bekezdés). (A törvényi szerződésminták hiteles fordításai központilag rendelkezésre állnak.)

3. Cím

A cégiratok elektronikus úton történő nyilvántartása

40. § (1) Ha a cégbíróság a cégiratokat elektronikus okirat formájában tartja nyilván, a nyilvántartásra e § rendelkezéseit is alkalmazni kell.

(2) A cégbíróság az e törvényben előírt őrzési kötelezettségét maga látja el, vagy annak ellátásával - külön törvény szerinti - archiválási szolgáltatót bíz meg.

(3) Ha a cégbíróság az őrzési kötelezettségét maga látja el, az elektronikus okiratot úgy kell megőrizni, hogy az kizárja az utólagos módosítás lehetőségét, folyamatosan biztosítsa a jogosultaknak az iratokhoz való hozzáférést, valamint az elektronikus okirat értelmezhetőségét (olvashatóságát). Az elektronikus okiratot védeni kell a jogosulatlan hozzáférés, módosítás, törlés vagy megsemmisítés ellen is.

A cégbíróság számára az elektronikus okirat formában nyilvántartott cégiratok tekintetében a Ctv. nyilvántartási és őrzési kötelezettséget állapít meg. Utóbbi esetében a cégbíróság dönti el, hogy maga biztosítja az elektronikus okiratok megőrzését, vagy üzleti alapon eljáró archiválási szolgáltatót bíz meg a feladat ellátásával.

Amennyiben a cégbíróság maga látja el a feladatot, az őrzési kötelezettség teljesítésének elvárásait a következőképpen foglalja össze a Ctv.: annak ki kell zárnia az utólagos módosítás lehetőségét, folyamatos irat-hozzáférést kell kapniuk a jogosultaknak, és biztosítani kell az elektronikus okirat értelmezhetőségét (olvashatóságát). A kötelezettség kiterjed a jogosulatlan hozzáférés, módosítás, törlés vagy megsemmisítés megakadályozására is. Ekként az elektronikus okiratok őrzési kötelezettsége és az azzal kapcsolatos biztonsági előírások végső soron a cégnyilvántartás alapelveinek érvényesülését, a teljes körű nyilvánosságot, illetve annak biztosítását és a cégnyilvántartás közhitelességét, tartalmi helytállóságát, valódiságát, megmásíthatatlanságát szolgálják. (online Complex kommentár a Ctv. 40. szakaszához)

A Ctv. 37. szakasz (2) bekezdése (a jogi képviselő iratmegőrzési kötelezettsége) értelmében a cégbíróság kizárólag a cégjegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez csatolt elektronikus okiratokat őrzi, valamint azokat az ugyancsak csatolt elektronikus iratmásolatokat, amelyeket a jogi képviselő a cégbejegyzési kérelem összeállításánál az eredeti, papír alapú okiratokról készített, majd a kérelem aktája egészének minősített hiteles aláírásával igazolt. (Papp Zsuzsanna: A cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás In.: Varga István (szerk.): Polgári nemperes eljárások joga 406 oldal)

4. Cím

41-43. §

5. Cím

A cégbíróság feladata a cég bejegyzésére irányuló kérelem benyújtását követően

44. § (1) A bejegyzési kérelem cégbírósághoz történő érkezésekor a cég az azonosításra, illetve valamennyi más cégtől való megkülönböztetésére alkalmas cégjegyzékszámot kap, amelyet ettől kezdődően az iratain fel kell tüntetnie. A cégbíróság az érintett szervezetektől - az erre a célra létrehozott elektronikus rendszer útján beszerzi, és ezáltal a cégjegyzékben rögzítésre kerül a cég adószáma (ideértve a közösségi adószámot is), valamint statisztikai számjele. Az érintett szervezetek kötelesek ezeket az adatokat haladéktalanul a cégbíróság rendelkezésére bocsátani. A cégbíróság ennek érdekében elektronikus úton közli az adóregisztrációs eljárás lefolytatásához szükséges adatok mellett az állami adóhatósággal az 1. számú melléklet I. 12. pontja szerinti nyilatkozatot, valamint ha a cég átalakulással jön létre, az erre vonatkozó adatokat, a Központi Statisztikai Hivatallal pedig a cég neve, székhelye, cégjegyzékszám mellett a mindenkor hatályos TEÁOR szerinti főtevékenység kódját is.

(2) Amennyiben az állami adóhatóság az adatok rendelkezésre bocsátásától számított 1 munkanapon belül a cég adószámáról a cégbíróságot nem értesíti, a cégbíróság a kérelem elbírálását az állami adóhatóság értesítéséig felfüggeszti.

(3) A cégbejegyzési kérelem benyújtója legkésőbb az adószám megállapítását követő munkanapon a cég nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát, adószámát, valamint statisztikai számjelét tartalmazó elektronikus tanúsítványt kap.

(4) Az adóhatóságnak a cég adószámáról való értesítését követően a cégbejegyzési kérelem adatai a cégjegyzékbe bejegyzésre kerülnek, a cégjegyzékbe bejegyzett adatok mellett a „bejegyzés alatt” megjegyzést kell feltüntetni, továbbá az adószámról való értesítéstől kezdődnek a kérelem elbírálására vonatkozó határidők.

ÍH 2008. 119. Elektronikus bejegyzési kérelem - Áfa-nyilatkozat csatolása - Az áfa-nyilatkozat és a bejegyzési kérelem viszonya - törvényi mellékletek

ÍH 2008. 118. Adószám és ksh-szám beszerzése cégalapításnál - egyszerűsített bejegyzési kérelem elutasítása adószám hiányában

A cégbejegyzési kérelem cégbírósághoz történő benyújtásával a cég - ha jogszabály kivételt nem tesz - megkezdheti működését (előtársasági létszak). Ennek érdekében a kérelem cégbírósághoz érkezésekor a cégbíróság cégjegyzékszámot ad a cégnek, valamint az egyablakos rendszernek köszönhetően adószámot és statisztikai számjelet kér. A cégbíróság által a cégbejegyzési kérelem benyújtásakor megállapított cégjegyzékszám tíz számjegyű. Az első két szám a cégbíróság helyét (a megyét) jelöli (pl. Főváros: 01; Hajdú-Bihar megye: 09), a második két szám a cég formájára utal (pl. betéti társaság: 06; korlátolt felelősségű társaság: 09), a további hat szám pedig sorszámként szolgál.

A cégbíróság az erre a célra fenntartott elektronikus rendszer segítségével kér az érintett hatóságoktól adószámot és statisztikai számjelet a cégnél.

A kérelem benyújtója a fenti azonosítókról elektronikus tanúsítványt kap, legkésőbb a kérelem érkezését követő munkanapon. A tanúsítvány a cég nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát, adószámát, statisztikai számjelét tartalmazza. A kérelemben szereplő adatok láthatóvá és elérhetővé válnak a cégjegyzékben azzal a kikötéssel, hogy a cég előtársasági jellegére utalóan a bejegyzés alatt megjelölést is fel kell tüntetni. A bejegyzési kérelemben szereplő adatok elektronikus úton továbbításra kerülnek az állami adóhatósághoz és a Központi Statisztikai Hivatalhoz.

44/A. § (1) Amennyiben az állami adóhatóság arról értesíti a cégbíróságot, hogy a cég adószámának megállapítását jogerősen határozatában megtagadja, a cégbíróság a bejegyzési kérelmet a 45. § (1) bekezdésében foglalt vizsgálatot mellőzve elutasítja. A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) Amennyiben az állami adóhatóság a 44. § (2) bekezdésben meghatározott határidőn túl állapítja meg a cég adószámát, a kérelem elbírálására vonatkozó határidők az adószám megállapításának napjától kezdődnek.

A Ctv. 44/A. §-át a 2011. évi CLVI. törvény iktatta be, az adóregisztrációs eljárással összefüggő módosításként. A rendelkezés lényege, hogy amennyiben a cégbíróság kérésére indított eljárásban az adóhatóság jogerős határozatában megtagadja, hogy a cég számára adószámot állapítson meg, akkor az a cégbejegyzési eljárás lefolytatásának olyan korlátját jelenti, amely kizárja a számszerűségi eljárás lefolytatását is. Míg a számszerűségi eljárásban lényegében formai szempontú vizsgálatnak kell történnie 3 munkanapon belül (kötelezően csatolandó mellékletek megléte, illeték, költségterítés megfizetése), addig az adószám megállapításának megtagadása olyan problémára utal, amely miatt a cégbejegyzésre nem kerülhet sor. Mivel a cégbíróság ilyen esetben a bejegyzési kérelmet elutasító végzését az adóhatóság határozatára és a Ctv.-re alapítja, a végzés ellen fellebbezésnek nincsen helye.

6. Cím

A cég bejegyzésére irányuló kérelem hiánypótlás nélküli elutasítása

45. § (1) A cégbíróság a cégbejegyzési kérelmet az érkezését követően, legkésőbb három munkanapon belül formai szempontból megvizsgálja.

(2) A cégbíróság a cégbejegyzés iránti kérelmet legkésőbb az (1) bekezdés szerinti határidő lejártának napján hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasítja, ha a cégbejegyzési kérelemhez nem nyújtották be a nyomtatványt vagy e törvény 1. számú mellékletében felsorolt valamennyi szükséges okiratot, illetve az illetéket vagy a költségterítést nem vagy csak részben fizették meg. A végzés ellen benyújtott fellebbezésnek a cég működése megszüntetésére vonatkozó kötelezettség tekintetében nincs halasztó hatálya. A mulasztás miatt igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.

(3) Ha a bíróság a cégbejegyzési kérelem, valamint mellékletei megvizsgálására nyitva álló határidő lejártakor, az 1. számú mellékletben felsorolt okirat hiánya ellenére az elutasító végzést nem adta ki, a hiányosságok pótlását a 46. §-ban foglaltak szerint kell elrendelnie.

(4) Az (1)-(2) bekezdés szerinti eljárásra fogalmazó vagy bírósági ügyintéző is önállóan, önálló aláírási joggal jogosult.

(5) Ha a cégbejegyzési kérelmet elutasító végzés közlését követően nyolc napon belül ismételtlen kéri a cég bejegyzését, az elutasításhoz fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatóak, és a korábbi eljárás során benyújtott okiratokat ismételtlen fel lehet használni az új bejegyzési kérelemhez. A határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

*ÍH 2009. 179. Ismételt bejegyzési kérelemben áttérés lehetősége általánosról az egyszerűsített cégeljárásra - illeték visszatérítés
ÍH 2008. 34. Egyszerűsített cégeljárás - szerződés minta használata - ismételt bejegyzési kérelem*

A cégbejegyzési kérelem beérkezését követően az érdemi vizsgálatot megelőzően kerül sor egy számszerűségi vizsgálatra, melynek célja annak megállapítása, hogy a cég csatolta-e a Ctv. 1. számú mellékletében a bejegyzési kérelem mellékleteként felsorolt kötelező okiratokat, valamint leróta-e az eljárási illetéket és a közzétételi költségterítést. A számszerűségi vizsgálat a Pp. keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításánál megismertekhez hasonlóan azon az elven alapul, hogy a cégbejegyzési eljárásban kötelező a jogi képviselő, a Ctv. formalizálja az eljárást a bizonyításra szolgáló dokumentumok körének pontos megjelölésével. Ez az indoka annak, hogy ilyen formai hibában szenvedő kérelemcsomag érdemi vizsgálatára nem kerül sor, a cégbíróság leterheltségét nem növeli. Garanciális szabály azonban, hogy a bejegyzési kérelem hiánypótlás nélküli elutasítására csak meghatározott időn belül van lehetőség. A szigorú határidők között bonyolódó cégbejegyzési eljárás első három munkanapjában hozhat a cégbíróság a bejegyzési kérelmet érdemi vizsgálat és hiánypótlás nélkül elutasító végzést. Ha a kérelem számszerűségi vizsgálatára a benyújtást követő harmadik munkanapot követően kerül sor, úgy a fenti nyilvánvaló hiányosságok sem alapozhatják meg a hiánypótlás nélküli elutasítást.

A bejegyzési kérelemhez kötelezően csatolandó mellékletek valamennyi cégforma alapítása esetén a következők:

- létesítő okirat;
- ha a cég alapítását törvény alapítási engedélyhez köti, a hatósági engedély;
- ha a cég névfoglalással élt, a névfoglalást elrendelő végzés másolata;
- külföldi cég tagsága esetén a külföldi cég három hónapnál nem régebbi cégkivonata és annak hiteles magyar fordítása;
- kézbesítési megbízott megjelölése esetében a kézbesítési megbízott megbízására vonatkozó, valamint a megbízás elfogadására vonatkozó közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat;

- vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok, könyvvizsgáló, illetve a cég tisztségviselőinek a megválasztást elfogadó, az összeférhetetlenségre is kiterjedő nyilatkozata, a megválasztás időtartamát igazoló okirat, valamint a vezető tisztségviselő és a cégvezető nyilatkozata arról, hogy nem áll a Ctv. 9/B. §-ban meghatározott eltiltás hatálya alatt;
- ingatlan apportálása esetén az ingatlan három hónapnál nem régebbi tulajdoni lapja, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában kitűnik;
- az illeték és a közzétételi költségterítés megfizetésének igazolása, vagy a jogi képviselő nyilatkozata, hogy az illeték és a közzétételi költségterítés átutalásra került;
- jogi képviselő meghatalmazása, illetve képviseleti jogának igazolása;
- adószám megállapításához szükséges nyilatkozat.

Ezeket túl az adott cégformára a Ctv. 1. számú melléklete más okiratok csatolását is előírja.

Az eljárási illetékek cégformától függően a következőképpen alakulnak a cégbejegyzési eljárásban (1990. évi XCIII. törvény az illetékekről, a továbbiakban: Itv.):

- nyilvánosan működő részvénytársaság: 600.000 forint
- zártkörűen működő részvénytársaság és korlátolt felelősségű társaság: 100.000 forint
- egyéb jogi személy cég esetében: 100.000 forint
- jogi személyiségű gazdasági társaság esetében: 50.000 forint
- egyéni cég esetén: 30.000 forint
- külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe: 50.000 forint
- külföldi vállalkozás kereskedelmi képvisellete: 50.000 forint

A közzétételi költségterítés összegéről a 22/2006. (V. 18.) IRM rendelet a következőképpen rendelkezik:

- jogi személyiségű cég esetén: 14.000 forint
- jogi személyiséggel nem rendelkező cég esetén: 25.000 forint

Apportálás esetén az ingatlannal való rendelkezés joga széljegy alapján akkor állapítható meg, ha annak a jogalanynak a tulajdonjoga, akitől a széljeggyel rendelkező apportőr a tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó igényét származtatja, már bejegyzésre került. A Ctv. ugyanis az apportőrön kívül más személyre vonatkozóan nem tartalmaz és nem is tartalmazhat rendelkezést. Ebből az következik, hogy a Ctv. 1. sz. melléklet I. 9. pontja jogértelmezéssel nem terjeszthető ki az apportőr előtti széljegyzett más tulajdonosok rendelkezési jogára, az apportőr előtti tulajdonosok tulajdonjogának érvényes fennállását széljegy mellett nem lehet vélelmezni. A kötelmi jogviszony érvényességének vizsgálata nélkül nem állapítható meg a tulajdonjog átruházásának érvényessége, ebből következően apportálás esetén az ingatlan forgalomképessége és végrehajthatósága. A Ctv. 1. sz. mellékletének I. 9. pontja előírja, hogy ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén a cégbejegyzési kérelemhez mellékelni kell az ingatlan - 3 hónapnál nem régebbi - tulajdoni lapját, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában megállapítható. A Ptk. szerint ingatlan tulajdonjogának az átruházásához az erre irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a tulajdonosváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése is szükséges. Az apportot szolgáltató tagnak tehát a bejegyzési eljárás során a Ctv.-ben foglaltak alapján igazolnia kell, hogy az apportőt jogosult volt az apportként megjelölt ingatlan tulajdonjogát átruházni. Fentiek egybevetése alapján az ingatlannal való rendelkezés joga széljegy alapján akkor állapítható meg, ha annak a jogalanynak a tulajdonjoga, akitől a széljeggyel rendelkező apportőr a tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó igényét származtatja, már bejegyzésre került. (BH 164/2003.)

A hiánypótlás nélküli elutasításról rendelkező végzés kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezés nyújtható be. A bírói gyakorlat szerint a másodfokú eljárásban a kérelem hiányosságai joghatályosan nem pótolhatók, így csak akkor lehet megalapozott a fellebbezés, ha sikerrel bizonyítja a kérelem benyújtója, hogy az előírt mellékleteket hiánytalanul csatolta, az illetéket, közzétételi költségterítést megfizette, vagy az előírt három munkanapos határidőn túl született az érdemi vizsgálat nélküli elutasító végzés. Fontos megemlíteni, hogy a fellebbezésnek nincsen halasztó hatálya a bejegyzés megtagadása miatt fennálló tevékenység megszüntetési kötelezettségre. A társaság nem működhet a fellebbezésre tekintettel.

Ha az elutasító végzés közlését követő 8 napos jogvesztő határidőn belül a hiányosságokat pótolva a bejegyzést kérő ismételtlen kéri a társaság bejegyzését, az elutasításhoz fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, azaz a társaság működését nem kell megszüntetni. A korábban benyújtott okiratok ismételtlen felhasználhatók, így elegendő azoknak meglétére utalni az ismételtlen benyújtott kérelemben. Ismételt kérelem benyújtására e körben csak egy alkalommal van lehetőség (BH 590/2001.).

A számszerűségi vizsgálat és ennek alapján a bejegyzési kérelmet hiánypótlás nélkül elutasító végzés meghozatalára nem csak cégbíró, de bírósági titkár, fogalmazó vagy bírósági ügyintéző önállóan, önálló aláírási joggal jogosult. Mivel érdemi vizsgálatba az eljárás ezen szakaszában még nem bonyolódik a cégbíróság, így a formai szempontú vizsgálat nem igényel olyan szakértelmet, mely indokolná, hogy csak cégbíró hozhasson elutasító végzést.

Az ügyvezető lemondása esetén az ügyvezetői jogviszony megszűnése nem a legfőbb szerv határozatán alapul és nem teszi szükségessé a létesítő okirat módosítását, ebből következően az ügyvezető törlésére irányuló változásbejegyzési kérelemhez nem kell csatolni a létesítő okirat módosítására vonatkozó okiratot, a létesítő okirat változásokkal egybefoglalt hatályosított szövegét, továbbá a legfőbb szervnek vagy a legfőbb szerv helyett eljáró döntésre jogosult szervnek a változás alapjául szolgáló határozatát. A perbeli esetben a cég 2009. augusztus 28. napján előterjesztett változásbejegyzés iránti kérelme az ügyvezetők törlésére irányult, mivel két ügyvezető lemondott megbízatásáról. A cég 2009. szeptember 9. napján külön előterjesztett, újabb változásbejegyzési kérelmében egy harmadik ügyvezető 2009. június 8-i hatállyal történő törlését is kérte. A cégbíróság végzésével a cég 2009. augusztus 28. napján előterjesztett változásbejegyzés iránti kérelmét hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasította a Ctv. 45. §-ának (2) bekezdése és 50. §-ának (2) bekezdése alapján. A határozatát azzal indokolta, hogy a bejegyzési kérelemhez a cég nem nyújtotta be a Ctv. I. számú mellékletének I. részében felsorolt kötelező mellékletek közül a létesítő okirat módosítását tartalmazó okiratot, a létesítő okirat változásokkal egybefoglalt hatályosított szövegét, továbbá a legfőbb szervnek vagy a legfőbb szerv helyett eljáró, döntésre jogosult szervnek a változás alapjául szolgáló határozatát. A végzés ellen a cég terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra utasítását. Előadta, hogy a Gt. 31. §-ának (2) bekezdése alapján a vezető tisztségviselők bármikor lemondhatnak, megbízatásuk ezzel a Gt. 31. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megszűnik. A lemondáshoz nem szükséges a létesítő okirat módosítása és taggyűlési határozat sem, figyelemmel arra, hogy a létesítő okiratban csak az első vezető tisztségviselőket kell feltüntetni. Utalva arra, hogy 2009. szeptember 8-án egy harmadik ügyvezető törlésére irányuló változásbejegyzési kérelmet is előterjesztette a cég, kifejtette, hogy az ügyvezetők lemondását követően az ügyvezető, illetve a tag a Gt. 151. § (1) bekezdése alapján 30 napon belül köteles összehívni a taggyűlést és rendezni az ügyvezetőkkel kapcsolatos helyzetet. A cég egyszemélyes kft., tehát az alapítónak kell döntenie új ügyvezető kinevezéséről és az erre vonatkozó határozat benyújtásának határideje még nem telt le. Az első ügyvezető 2009. június 8-i lemondásával ugyanis még nem vált az alapító kötelezettségévé új ügyvezető kinevezése, mert az alapító okiratban előírt együttes cégjegyzés, a társaság képviselete megoldott volt a két ügyvezetővel. Az alapító azt követően lett köteles új ügyvezetőt kinevezni és/vagy az alapító okiratot módosítani, miután R. P. is lemondott 2009. július 27-én, mert ettől kezdődően már nem volt két ügyvezető, aki az együttes cégjegyzést gyakorolhatta. Innen számít a Gt. 151. §-ának (1) bekezdésében meghatározott 30 napos határidő, vagyis 2009. augusztus 26-ig kellett új ügyvezetőt kinevezni, és ezt további 30 napon belül kellett a cégbíróshoz bejelenteni, amely határidő 2009. szeptember 25-én járt le, és ezt a társaság a fellebbezés beadásakor még nem mulasztotta el. Mindezek alapján a cégbíróság nem volt jogosult a változásbejegyzési kérelmet hiánypótlás nélkül elutasítani az általa hivatkozott jogszabályok alapján. Amennyiben úgy ítélte meg, hogy az ügyvezetők törlését nem tudja foganatosítani, a kérelem teljesítéséhez szüksége van az új ügyvezető kinevezésére, akkor ezt megfelelő határidő biztosításával hiánypótlási eljárás keretén belül kellett volna elrendelnie. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság megalapozottnak találta. A cégnek az elutasított változásbejegyzés iránti kérelme két ügyvezető törlésére irányult és ehhez a kérelemhez a cég csatolta az ügyvezetők lemondó nyilatkozatát, a befizetett költségterítést és illeték igazolását, valamint a jogi képviselő 2009. július 27-én kelt meghatalmazását, amelyet a törölni kért két ügyvezető írt alá. A Ctv. 50. §-ának (1) bekezdése szerint a változásbejegyzési eljárásra - az e törvényben foglalt kivételekkel, illetve a (2)-(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel - a cég bejegyzésére vonatkozó eljárás rendelkezései megfelelően irányadók. A (2) bekezdés alapján, ha a cég létesítő okirata szerződésminta alkalmazásával készült, a változásbejegyzési eljárásra - a (9) bekezdés kivételével - a 48. § rendelkezéseit kell alkalmazni. Egyéb változásbejegyzési eljárásban a 48. § rendelkezései nem alkalmazhatók, és a változásbejegyzési kérelemhez az 1. és 2. számú melléklet szerinti iratokat kell csatolni. A Ctv. 45. §-ának (2) bekezdése szerint, ha a cégbejegyzési kérelemhez nem nyújtották be a nyomtatványt vagy e törvény 1. számú mellékletében felsorolt valamennyi szükséges okiratot, illetve az illetéket vagy a költségterítést nem vagy csak részben fizették meg, a cégbíróság a cégbejegyzés iránti kérelmet legkésőbb az (1) bekezdés szerinti határidő lejártának napján hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasítja. A Ctv. I. számú melléklete sorolja fel azokat a mellékleteket, amelyek hiánya esetén a cégbejegyzési, illetve a változásbejegyzési kérelem hiánypótlási eljárás nélküli elutasítására kerül sor. Ezen melléklet 1.1. a)-c) pontjai alapján, ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel kötelező, valamennyi cég bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges a létesítő okirat, illetve a létesítő okirat módosítása, a létesítő okirat - változásokkal egybefoglalt - hatályosított szövege és változásbejegyzés esetén a legfőbb szervnek vagy a legfőbb szerv helyett eljáró, döntésre jogosult szervnek a változás alapjául szolgáló határozata. A Ctv. a fentiekből következően csak abban az esetben írja elő a felsorolt okiratok csatolását, ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel szükségesek a bejegyzéshez. A Gt. 31. § (1) bekezdésének d) pontja alapján a lemondással megszűnik a vezető tisztségviselői jogviszony. A (2) bekezdés szerint a vezető tisztségviselő tisztségéről bármikor lemondhat, ha azonban a gazdasági társaság működőképessége ezt megkívánja, a lemondás csak annak bejelentésétől számított hatvanadik napon válik hatályossá, kivéve, ha a gazdasági társaság legfőbb szerve az új vezető tisztségviselő megválasztásáról e határidő elteltét megelőzően gondoskodott, illetve gondoskodni tudott volna. A lemondás hatályossá válásáig a vezető tisztségviselő a halasztáhtalan döntések meghozatalában, illetve az ilyen intézkedések megtételében köteles részt venni. A Gt. 12. § (1) bekezdésének f) pontja alapján a társasági szerződésben meg kell határozni a tagok (részvényesek) által kijelölt első vezető tisztségviselőket, illetve - ha a társaságnál működik felügyelőbizottság, illetve könyvvizsgáló - az első felügyelőbizottsági tagok és az első könyvvizsgáló nevét (lakóhelyét, székhelyét), továbbá jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság cégjegyzékszámát (nyilvántartási számát). A 19. § (4) bekezdése szerint a gazdasági társaság alapításakor a vezető tisztségviselőket, a felügyelőbizottság tagjait, valamint a könyvvizsgálót az alapítók (tagok, részvényesek) a társasági szerződésben jelölik ki. Ezt követően - ha e törvény kivételt nem tesz - a vezető tisztségviselőket, a felügyelőbizottsági tagokat és a könyvvizsgálót a legfőbb szerv választja, és ezen személyek nevét a társasági szerződésnek nem kell tartalmaznia. A fentiek együttes értelmezéséből az következik, hogy a társasági szerződésben csak az első vezető tisztségviselőket és egyéb adatait kell meghatározni, a későbbi vezető tisztségviselőket a legfőbb szerv választja, ezért nevüket, adataikat a társasági szerződésnek már nem kell tartalmaznia, így nem kell szerepeltetni ezeket az egységes szerkezetbe foglalt, hatályos rendelkezéseket tartalmazó társasági szerződésben (alapszabályban, alapító okiratban) sem. Az ügyvezető lemondása egyoldalú címzett jognyilatkozat. Ha a lemondás nem érinti a gazdasági társaság működőképességét, a közlésével azonnal hatályossá válik. A lemondott vezető tisztségviselőnek a vezető tisztségviselésére a jognyilatkozattal megszűnik, nincs szükség a lemondás társaság legfőbb szerve által történő elfogadására. Az ügyvezető lemondása és az ügyvezetői jogviszony megszűnése nem a legfőbb szerv határozatán alapul, a lemondás nem teszi szükségessé a létesítő okirat módosítását, illetve - ebből következően - a változásokkal egybefoglalt hatályosított szövegének a változásbejegyzési kérelemhez való csatolását. Az elsőfokú bíróság ezen hiányokra alapított, változásbejegyzési kérelmet elutasító végzése megalapozatlan, így azt a Fővárosi Ítélőtábla hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. (BDT 2303/2010.)

7. Cím

A cég bejegyzésére irányuló kérelem érdemi vizsgálata; döntés a cégbejegyzési kérelemről

46. § (1) A cégbíróság a kérelem érkezését követően, legkésőbb nyolc munkanapon belül megvizsgálja, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan e törvény előírja (24-25. § és 27-29. §), illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, az 1-2. számú mellékletben felsorolt, kötelezően, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A cégbíróság elektronikusan, számítógépes program útján ellenőrzi továbbá, hogy a cégjegyzék nem tartalmaz-e a cég tagjai, vezető tisztségviselői, illetve cégvezetői vonatkozásában e törvény szerinti eltiltási bejegyzést. Amennyiben a cégjegyzék a bejegyzési kérelemben feltüntetett vezető tisztségviselő, illetőleg cégvezető tekintetében a fent említett bejegyzést tartalmazza, a cégbíróság a cégbejegyzés iránti kérelmet legkésőbb a kérelem beérkezését követő 8. munkanap lejártának napján hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasítja.

(2) A közkereseti társaság, a betéti társaság és az egyéni cég bejegyzésére irányuló kérelem érdemi vizsgálatát fogalmazó és bírósági ügyintéző is önállóan lefolytathatja, azonban a bejegyzési kérelmet elutasító végzést, valamint olyan végzést, amely ellen külön fellebbezésnek van helye, csak a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulásával hozhat.

(3) Ha a bejegyzést kérő nem csatolta a 2. számú mellékletben, illetve a 45. § (3) bekezdése esetén az 1. számú mellékletben felsorolt szükséges iratokat, illetve ha a cégbejegyzési kérelem, valamint mellékletei nem felelnek meg az (1) bekezdésben foglaltaknak, a cégbíróság elutasítás terhe mellett hiánypótlásra felhívó végzést ad ki. A hiánypótlásra felhívó végzést legkésőbb a bejegyzési kérelem érkezésétől számított nyolcadik munkanapra ki kell adni.

(4) A hiánypótlásra felhívó végzés kiadására csak egy alkalommal kerülhet sor és abban a bejegyzési kérelem valamennyi hiányosságát (hibáját) meg kell jelölni. A hiánypótlásra megfelelő határidőt kell biztosítani, amely azonban legfeljebb harminc nap lehet.

(5) A cégbíróság számára meghatározott ügyintézési határidő számításakor a hiánypótlásra felhívó végzés elektronikus úton történő elküldésétől vagy a végzés átadásától a hiányok pótlásáig eltelt idő nem vehető figyelembe.

(6) Ha a bejegyzést kérő a hiánypótlási határidőt elmulasztotta, vagy a hiánypótlást hiányosan, illetve hibásan terjesztette elő, a cégbíróság a cég bejegyzési kérelmét végzéssel elutasítja. A hiánypótlás késedelmes vagy hiányos teljesítése miatt igazolási kérelemnek nincs helye. A cég a hiánypótlásra felhívó végzésben feltüntetett hiányokat a fellebbezési eljárásban sem pótolhatja joghatályosan.

(7) A cégbíróság a forgalom biztonsága, a hitelezői érdekek védelme érdekében - ha e törvény másként nem rendelkezik - köteles legkésőbb a cég bejegyzésére irányuló kérelem érkezésétől számított tizenöt munkanapon belül dönteni a bejegyzésről vagy a kérelem elutasításáról. A cégbíróság e határidőn belül kezdeményezi a bejegyzést elrendelő, illetőleg a bejegyzési kérelmet elutasító végzés jogi képviselő részére történő kézbesítését.

ÍH 2017. 66. Társasági jog - Az elhatározott és bejegyzett törzstőkeemelés teljesítési módja

ÍH 2017. 33. Átalakulás bejegyzése iránti eljárás - átalakulási kérelem előterjesztése - hirdetményi eljárás átalakulásnál - hiánypótlási határidő - átalakulás, mint változásbejegyzési eljárás - átalakulás bejegyzési eljárás felfüggesztése - átalakulási eljárás illetéke és jogorvoslati illetéke

ÍH 2017. 31. Üzletrész öröklésének Gt. szerinti kizárása cégbíróság által a változásbejegyzési eljárásban előírható okirati mellékletek

ÍH 2016. 111. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése - ún. együttes cégeljárást követően

ÍH 2016. 80. Kényszer törléssel megszünt Kft.-tag üzletrészesének sorsa

ÍH 2016. 35. Végelszámolás utáni törlési kérelem vizsgálata

ÍH 2016. 31. Alaptőke-leszállítás folytán kötelező hirdetményi eljárás - alaptőke-leszállítás bejegyzése

ÍH 2015. 115. Nonprofit gazdasági társaság közhasznú nyilvántartásba vételének szempontjai

ÍH 2015. 32. Társasház korlátozott jogalanyisága

ÍH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

ÍH 2013. 118. Alaptőke-leszállítás esetei - Gt. kógcenciája alaptőke-leszállítási okoknál - részvényes hátralékos befizetés alóli mentesítésének tilalma - bejegyzési, változásbejegyzési eljárásban, azzal összefüggésben hivatalbóli törvényességi felügyeleti eljárás indításának kizártsága

ÍH 2013. 33. Hivatalbóli törvényességi felügyeleti hatáskör kizártsága változásbejegyzési eljárásban

ÍH 2013. 32. Változásbejegyzési kérelem elutasítása - hiánypótlás tárgya változásbejegyzési eljárásban - üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése

ÍH 2012. 41. Szabálytalan közgyűlés jogkövetkezménye változásbejegyzési ügyben - Nyrt. közgyűlésének összehívása - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban bírósági vizsgálat terjedelme - hivatalból indított törvényességi eljárás tilalma bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

ÍH 2011. 169. Kiválasztás beolvadásnál átvett társaság - kiválasztás átalakulás nem tőkeleszállítási eljárás - átalakulás bejegyzése csak általános cégeljárásban lehetséges

ÍH 2011. 168. Székhelyáthelyezés más uniós államba - személyes jog megváltoztatásával történő székhelyáthelyezés - cartesio-ügy

ÍH 2011. 129. Változásbejegyző végzés megtámadása iránti kereset sikeres indításának feltétele - perbíróság vizsgálódásának korlátai

ÍH 2010. 183. A hitelezővédelmi eljárás átalakulásnál - biztosítéknyújtás - törzstőke-leszállítási és átalakulási eljárás különbsége biztosítéknyújtásnál

ÍH 2010. 182. Hiánypótlás a cégeljárásban - hiánypótlás határideje - kérelem elutasítása hibás hiánypótlás miatt

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2009. 136. Változásbejegyzési eljárás megszüntetésének feltételei - hiánypótlás elrendelése változásbejegyzési eljárásban - illeték mérséklése változásbejegyzési kérelem visszavonásánál

ÍH 2009. 135. Kft. tagváltás bejegyzési kérelem mellékletei - egységes szerkezetű okirat csatolási kötelezettség hiánya kft. tagváltás esetén

ÍH 2009. 134. Átalakulás bejegyzése általános eljárásban kérhető - szerződésminta kizártsága átalakulásnál - hiánypótlási felhívás tartalmi követelményei - a hiánypótlás jogszerű teljesítése jogorvoslati eljárásban

ÍH 2009. 133. Bejegyző (változásbejegyző) végzés meghozatala és írásbafoglalása (gépi megszerkesztése) - cégbíróság ügyintézési ideje - végzés kijavítása

ÍH 2009. 79. Végelszámolás bejegyeztetésénél csatolandó mellékletek

ÍH 2009. 34. Hiányos hiánypótlási felhívásra alapított jogszabálysértő elutasítás - meghalt tag társasági jogainak gyakorlása érdekében közjegyző által kirendelhető ügygondnok

ÍH 2008. 168. Bejegyzési eljárással párhuzamos törvényességi eljárás - hivatalból indított törvényességi eljárás kizártsága - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban csatolandó okiratok

ÍH 2008. 120. Hiánypótlási felhívás kiadásának határideje a cégeljárásban

ÍH 2008. 77. Hiánypótlásra felhívás tartalmi követelményei a cégeljárásban - joghatályos hiánypótlás másodfokon, cégügyben - jogtanácsos képviseleti jogának igazolása

ÍH 2008. 33. Szerződésminta alkalmazásával készült szerződés - egységes szerkezetű okirat - mulasztás hiányának igazolhatósága bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

ÍH 2007. 133. Az új Ctv. hatálya alá tartozó bejegyzési (változásbejegyzési) ügyekben nincs akadálya a hiánypótlási határidő kérelemre történő meghosszabbításának, a 45 napos törvényi határidő azonban ilyenkor is abszolút korlátot jelent [2006. évi V. tv. (új Ctv.) 32. § (1) bek., 46. § (3) bek., 50. § (1) bek.; Pp. 104. § (1) bek.].

A bejegyzési eljárás szabályozásában az új Ctv. megszüntette a különbségtételt jogi személyiséggel rendelkező és nem rendelkező cégek vonatkozásában. Mindkét cégformára egységes eljárási szabályok vonatkoznak. Az érdemi eljárás célja annak vizsgálata, hogy azok az adatok, melyeket a Ctv. a cégjegyzékben szerepeltetni előír, valamint a kérelemhez csatolt mellékletek megfelelnek-e a jogszabályi rendelkezéseknek. A vezető tisztségviselővel és cégvezetővel szembeni esetleg eltiltás fennállását vagy fenn nem állását számítógépes program segítségével ellenőrzi a cégbíróság. Ha eltiltás hatályban van a cég valamely vezető tisztségviselője vagy cégvezetőjével szemben, akkor a bejegyzési kérelmet legkésőbb az érkezéstől számított 8 munkanapon belül hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasítja. A Ctv.-be új rendelkezésként a bekerült eltiltás vezető tisztségviselői és cégvezető tisztséget kizáró hatálya e rendelkezéssel nyer valódi értelmet. A bejegyzési kérelemhez csatolt eltiltás fenn nem állásáról szóló nyilatkozaton túl a cégbíróság hivatalból vizsgálja e körülmény fennállását.

Ha az eltiltáson kívül más tekintetben tapasztal a cégbíróság hiányosságot a kérelemben, úgy a kérelem érkezésétől számított 8 munkanapon belül hiánypótlásra felhívó végzést bocsát ki. A végzés egyben azt is tartalmazza, hogy ha a hiánypótlásnak határidőn belül a cég nem tesz eleget, úgy a bejegyzési kérelem elutasításra kerül. Hiánypótlásra felhívó végzést a bejegyzési eljárásban egy alkalommal, csakis a 8 munkanapos határidőn belül lehet kibocsátani. Ennek megfelelően a hiánypótlásra felhívó végzésben meg kell jelölni mindazokat a hiányosságokat, melyeket a cégbíróság érdemi vizsgálata során feltárt. A hiánypótlásra rendelkező határidőt a törvény csak maximálja, de adott ügyben a cégbíróságra bízta, hogy mennyi időt biztosít a hiányok pótlására. Az időtartam a hiányok pótlására megfelelő kell, hogy legyen, azaz reálisan a megadott határidőn belül a hiányok pótolhatók legyenek. Egy esetben a bíróság megállapította, hogy a társaság tagjai nagyrészt külföldiek. A hiányok pótlása így több időt vesz igénybe, és erre tekintettel a cégbíróság által az alapeljárásban alkalmazott 15 napos hiánypótlást nem találta megfelelőnek (BH 25/2005.). Mivel a Ctv. ezt kifejezetten nem tiltja, így ha a bejegyzést kérő kellően megindokolja, lehetőség van az eredetileg előírt határidő meghosszabbítására egy alkalommal. Ilyenkor sem haladhatja meg azonban a hiánypótlásra rendelkezésre határidő összesen a 30 napot. A hiánypótlást elrendelő végzés ellen a Pp. 233. § (3) bekezdés b) pontja értelmében akkor sem lehet külön fellebbezéssel élni, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a végzés alaptalanul szólított fel hiányok pótlására. A bejegyzési kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezésben lehet ilyen körülményekre hivatkozni. A hiánypótlás jelentősége, hogy az ügyintézési határidők betartásának serkentése érdekében a cég ha a hiánypótlásnak nem tesz eleget határidőben, akkor a bejegyzési kérelmet elutasító végzés ellen benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban a hiányokat joghatályosan nem lehet pótolni. A másodfokú eljárásban csak akkor lehet hiányokat pótolni, ha az alapeljárásban nem került sor hiánypótlásra felhívó végzés kibocsátására, vagy a hiánypótlásra felhívó végzés nem tartalmazta azon hiányosságok megjelölését, melyekre a cégbíróság később az elutasító végzést alapította.

A bejegyzési eljárásban a cégbíróság csak azon mellékek csatolását kérheti, amelyeknek benyújtását a (Ctv.) kifejezetten előírja. A külföldi magánszemélyek által alapított társaság esetében a bejegyzési kérelemben megjelölt magyarországi lakóhely valóságának ellenőrzése nem tartozik a cégbírósági vizsgálat körébe, ezért a cégbíróság nem hívhatja fel a céget a külföldi tagok belföldi lakóhelyét igazoló okiratok benyújtására. A konkrét esetben a három kínai állampolgár által alapított társaság 2007. január 11-én kérte bejegyzését a cégjegyzékbe. A cégbíróság a társaságot végzésével hiánypótlásra hívta fel, többek között arra, hogy csatolja a társaság külföldi természetes személy tagjai magyarországi lakóhelyének igazolására a lakcímbeljelentő másolatát. Felhívta az eljáró képviselő figyelmét, hogy tartózkodási engedély nem fogadható el abban az esetben, ha nincs az önkormányzatnál bejelentett lakcíme a külföldi személynek, akkor részére kézbesítési megbízottat kell megbízni, és az erre vonatkozó okiratokat kell a bíróságnak becsatolni. Felhívta továbbá az eljáró képviselő figyelmét, hogy vagy a lakóhelyet igazoló önkormányzat által kiadott okiratot, vagy megbízást kell csatolni a kézbesítési megbízottak vonatkozásában, és a megbízást elfogadó nyilatkozatot is csatolni kell egyidejűleg. A társaság a végzésben megjelölt határidőn belül a végzés 1. és 3. pontjában megjelölt hiányokat pótolta, és a végzésnek megfelelően módosította a cégbejegyzési kérelmet. Bejelentette a társaság két tagjának külföldi lakcímét és mellékelte a magyarországi lakcímüket igazoló igazolvány S. város jegyzője által hitelesített másolatát. A harmadik tag esetében csak a külföldi címet jelentette be, kérte a kézbesítési megbízott bejegyzését a szükséges iratok csatolásával. A cégbíróság a kérelmet elutasította. Határozatát azzal indokolta, hogy a társaság nem csatolta be a társaság harmadik tagjának - aki egyben a társaság ügyvezetője - a belföldi lakcíme vonatkozó okiratokat, holott a bíróságra eredetileg becsatolt szerződésben feltüntették a magyarországi lakóhelyet is, s ezt a címet jelölték meg az ügyvezető belföldi lakcímeiként is. A bíróság megállapította, hogy ezen külföldi személynél, akinek magyarországi bejelentett lakóhelye nincs és a hiánypótlási eljárás során kézbesítési megbízottat bíztak meg a részére, a társasági szerződést e vonatkozásában nem módosították. Az ügyvezető megjelölésénél is, a tagok adatainál is ezen külföldi személy vonatkozásában még a magyarországi lakóhely van feltüntetve. A bíróság felhívta az eljáró képviselő figyelmét, hogy e vonatkozásban a társasági szerződést módosítani kellett volna, megjelölve ezen külföldi személynek az érvényes adatait. A fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy a társaság a bíróság hiánypótló végzésében foglaltaknak csak részben tett eleget, ezért a bíróság a cégbejegyzési kérelmet a Ctv. 46. § (5) bek. alapján elutasította. A végzés ellen a társaság fellebbezést jelentett be. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését változtassa meg, és rendelje el a cég bejegyzését. A fellebbezéshez mellékelte a Közigazgatási Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala által adott kivonatot, amely igazolja, hogy S. Y. X. is rendelkezik magyarországi bejelentett lakcímmel. Ezzel együtt csatolta a kézbesítési megbízott megbízásának visszavonásáról szóló okiratot. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság megalapozottnak találta. A Ctv. 46. § (1) bekezdése szerint a cégbíróság a kérelem érkezését követően legkésőbb 8 munkanapon belül megvizsgálja, hogy azok az adatok, amelyeknek a bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan a törvény előírja (24-25. § és 27-29. §), illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, a törvény 1. és 2. számú mellékletében felsorolt, kötelezően előírt, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A (2) bekezdés szerint a cégbíróság akkor ad ki hiánypótlásra felhívó végzést, ha a bejegyzést kérő nem csatolta a 2. számú mellékletben, illetve a 45. § (3) bekezdése esetén az 1. számú mellékletben felsorolt szükséges okiratokat, illetve ha a cégbejegyzési kérelem, valamint mellékletei nem felelnek meg az (1) bekezdésben foglaltaknak. A cégbíróság tehát a bejegyzési eljárásban csak a Ctv. 1. és 2. számú mellékletében meghatározott okiratok meglétét és tartalmát vizsgálhatja. A Ctv. általános indoklásának 5. pontja külön kiemeli, hogy a törvény a cégbejegyzést kéri és a cégbíróság helyzetét könnyíti meg akkor, amikor kimondja, hogy a cégbíróság csak olyan iratmelléklet csatolását kérheti, melynek szükségességét a törvény alapján a bejegyzést kérők maguk is tételesen ellenőrizni tudják. A 3. sorszámú végzés 4. pontjában a cégbíróság a Ctv. 31. §-ára hivatkozva a külföldi tagok lakóhelyét igazoló önkormányzat által kiadott okirat benyújtására hívta fel a társaságot. Ilyen okirat sem a törvény 1. számú, sem 2. számú melléklete alapján nem szükséges a cég bejegyzéséhez. A törvény 1. számú melléklete szerint a külföldi személy magyarországi kézbesítési megbízására, illetve a megbízás elfogadásra vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokiratot kell mellékelni, de csak a Ctv. 31. § (2) bekezdésében megjelölt esetekben: ha a bejegyzési kérelemben külföldi jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság szerepel, vagy a bejegyzési kérelemben feltüntetett külföldi természetes személy nem rendelkezik magyarországi lakóhellyel. A bejegyzési kérelem szerint mindhárom külföldi tag rendelkezik magyarországi lakóhellyel, a kérelemben megjelölt magyarországi lakóhely valóságának ellenőrzése nem tartozik a cégbíróságnak a Ctv. 46. § (1) bekezdése alapján lefolytatandó vizsgálata körébe. A cégbíróság a melléletekben meg nem jelölt okiratok csatolására a kérelmezőt nem hívhatta volna fel, így a végzés 4. pontjában előírt hiánypótlás nem megfelelő teljesítése miatt nem lett volna helye a kérelem elutasításának. (BDT 1653/2007.)

A cégbíróság a cégbejegyzés iránti kérelmet a hiánypótlásra engedett határidő letelte előtt is elutasíthatja, ha a hiánypótlásra felhívó végzés kézbesítését követően, de a hiánypótlásra engedett határidő lejártá előtt a cégbejegyzést kérő ügy nyilatkozik, hogy a felhívásban foglaltaknak nem kíván eleget tenni. A perbeli esetben a betéti társaság 1999. február 25-én kelt társasági szerződése szerint a társaság tagjai megállapodtak abban, hogy a társaság tevékenységében való személyes közreműködés mind a beltag, mind a kültag számára lehetőség. Ezen közreműködés tényleges módjáról és az érte járó díjazás mértékéről Szerződő Felek külön munkaszerződés keretében rendelkeznek. A bejegyzést kérő cégbejegyzés iránti kérelmét 1999. március 24-én nyújtotta be. A cégbejegyzési eljárásban a cégbíróság 1999. március 30-án hiánypótló végzést adott ki, melyben 30 napos hiánypótlási határidőt biztosított a bejegyzést kérő számára. A végzésben a cégbíróság felhívta a bejegyzést kérőt, hogy a társasági szerződés rendelkezését egészítse ki a személyes közreműködés módjának és tartalmának meghatározásával. A végzést a jogi képviselő 1999. április 6-án vette át. 1999. április 13-án benyújtott beadványában a bejegyzést kérő vitatta a hiánypótló végzésben foglaltak jogszerűségét, kérte a hiánypótló végzés hatályon kívül helyezését. 1999. április 27-én kelt végzésével a cégbíróság a cégbejegyzés iránti kérelmet elutasította, jogi álláspontját megismételte. A bejegyzést kérő fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a cég bejegyzését kérte. Csatolta az 1999. április 30-án kelt pótszerződést, melyben a tagok a személyes közreműködéssel összefüggésben rendelkeztek. A bejegyzést kérő fellebbezésében előadta, érdemben nem ért egyet a végzés jogi indokolásával, ráadásul idő előtti is a bejegyzési kérelem elutasítása, hiszen a hiánypótlásra 1999. május 6-ig lett volna törvényes lehetősége. Jogi álláspontját tehát a bejegyzést kérő időben revidálta, ami módjában állt. A fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett a társasági szerződés vitatott rendelkezését, és helyes döntést hozott. Az idő előtti döntésre vonatkozó fellebbezési érvelést sem találta a másodfokú bíróság alaposnak. Az adott tényállás mellett a cégbíróság 30 napot biztosított a hiánypótlás teljesítésére, a cég azonban ezen 30 napot nem vette igénybe, melyhez joga volt, mert a hiánypótlást az engedett határidő eltelte előtt is lehet teljesíteni vagy a hiánypótlást megtagadni. Az adott tényállás mellett a bejegyzést kérő a hiánypótló végzés 1999. április 6-i átvételét követően pár nappal (1999. április 13.) akként nyilatkozott, hogy a hiánypótló végzésben foglaltaknak nem kíván eleget tenni, vitatja annak jogszerűségét. E beadványt a cégbíróság joggal értelmezte úgy, hogy a cég a hiánypótló felhívásában foglaltaknak nem kíván eleget tenni, és nem is fog eleget tenni, és ezért joggal utasította el a bejegyzési kérelmet. A Ctv. nem értelmezhető, és azt nem is értelmezi akként a bírói gyakorlat, hogy a hiánypótló végzésben megjelölt 30 napnál korábbi hiánypótlás esetén, vagy - mint az adott esetben - a hiánypótlási felhívás teljesítésének megtagadása esetén a határidőt a cég számára fenn kellene tartani, hátha a cég esetleg korrigálja az álláspontját. A cég megtehetné volna, hogy a hiánypótlásra rendelkező 30. napon nyilatkozik, illetve pótolja a hiányokat, de ha nem így járt el, hanem előbb nyilatkozik, az adott tényállás esetén az e beadványa, amely szerint a hiányokat nem pótolja, lezárja a hiánypótlásra rendelkezésre álló időtartamot; az ezt követő naptól kezdődő idő az ügyintézési határidőbe számítandó be. (BH 390/2001.)

Amennyiben a bíróság a cégnév vezérszavát vagy a rövidített cégnevet törvénysértőnek tartja, a hiánypótlás elrendelése körében pontosan meg kell határozni a hiánypótlás szükségességének okát. A hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezményei csak az ilyen, pontosan meghatározott hiánypótlás elmulasztása esetén alkalmazhatóak. A perbeli esetben a cégbíróság a cég cégbejegyzési kérelmét elutasította. A végzés indoklása szerint a cég nem tett eleget a hiánypótló végzésben írt felhívásnak. A cég fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság a végzést változtassa meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul és törvénysértően hívta fel a céget hiánypótlásra. A cégnévben megjelölt vezérszót ugyanis jogosult a cég teljes cégnevében és rövidített cégnevében is használni, és a cég neve a cégkizárólagosság elvébe sem ütközik. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság több olyan gazdasági társaságot is bejegyzett a cégjegyzékbe, amelynek vezérszavaként hasonló mozaikszó szerepel. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság alaposnak találta. A cégbejegyzési kérelemhez csatolt társasági szerződés szerint a társaság cégneve V. Zs. Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság, rövidített cégneve pedig V. Zs. Bt. Az elsőfokú bíróság végzésében közölte a céggel, hogy a társaság elnevezése nem felel meg a Ctv. 3. §-ának (2) és (3) bekezdésében írtaknak és erre tekintettel hívta fel a céget - elutasítás terhe mellett - módosított társasági szerződés és annak megfelelő aláírási címpéldány csatolására. A Ctv. 3. §-ának (2) bekezdése a cég vezérszavával kapcsolatosan tartalmaz előírásokat, a Ctv. 3. §-ának (3) bekezdése pedig a rövidített cégnév alkotóelemeinek megjelölését tartalmazza. A másodfokú bíróság megállapítása szerint amennyiben az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a cég elnevezése e jogszabály előírásainak nem felel meg, pontosan meg kellett volna határozni, hogy a cég választott vezérszava és rövidített elnevezése mely jogszabályi előírásokba ütközik. A végzésből azonban nem tűnik ki, hogy a cég vezérszava miért ütközik a Ctv. 3. §-ának (2) bekezdésének előírásaiba - tehát, hogy a cég vezérszavának választását az elsőfokú bíróság a cégkizárólagosság elvébe ütközőnek tartja-e, vagy mely egyéb okból találja törvénysértőnek -, és az sem állapítható meg, hogy a rövidített elnevezés mely okból ütközik a Ctv. 3. §-ának (4) bekezdésében írtakba. Miután a végzésből a hiánypótlás szükségességének oka nem állapítható meg, és az elsőfokú bíróság nem utalt a hiánypótlás irányára sem, a hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezményét a cégbíróság nem alkalmazhatta volna a céggel szemben. (BH 289/2001.)

A cégbejegyzési kérelem érdemi elbírálásának a kérelem cégbírósághoz történő érkezésétől számított 15 munkanapon belül meg kell történnie. A tizenöt munkanapos határidőn belül nem elég a cégbejegyzést elrendelő vagy elutasító végzést meghozni, de a jogi képviselőnek való továbbításról is e határidőn belül kell gondoskodni. A cégbíróság közvetlenül a gazdasági társaságnak, törvényes képviselőjének nem kézbesít végzést, csupán a jogi képviselővel kommunikál.

A végelszámolási eljárás megindulásának bejegyzése iránti változásbejegyzési eljárásban is érvényesülő alapelv szerint a kérelmet úgy kell összeállítani, hogy ahhoz nem valamennyi, az adott tárgykörhöz a Ctv. 1-2. számú mellékletében nevesített okiratot kell mellékelni, csupán az adott változásbejegyzési kérelem tárgya szerint szükségeseket. A pereli esetben a társaság 2008. május 16-án 2008. június 1-jei kezdő időponttal egyszerűsített végelszámolás lefolytatását határozta el, a végelszámoló az erre vonatkozó hirdetményt is megjelentette. 2008. szeptember 4-én az egyszerűsített végelszámolásról az általános szabályok szerint folyó végelszámolásra áttérve - jogi képviselő útján - változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő. A kérelemhez csatolt 2008. május 16-án kelt tagok gyűlésének jegyzőkönyvében rögzítésre került, hogy a társaságnak munkavállalója nincs, a társaságnál szakszervezet, üzemi tanács nem működik, a társaságnak nyugdíj-biztosítási biztosítottja sincs. A változásbejegyzési kérelemhez erre vonatkozóan egy további, 2008. szeptember 1-jei keltezésű végelszámolási nyilatkozatot is csatolt a kérelmező. Az elsőfokú bíróság a kérelmet 9. számú végzésével hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasította. Határozata indokolásában megállapította, hogy a kérelmező változásbejegyzési kérelméhez nem csatolta a Ctv. 1. számú melléklete V. részében felsorolt okiratok közül a nyugdíj-biztosítási igazgatási szerv igazolását a cég biztosítottjai adatainak átadásáról, továbbá arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy a munkavállalói érdekképviselőlet a végelszámolás megindításáról az ügyvezetés tájékoztatta. A végzés ellen a társaság fellebbezett. Előadta, hogy a cégnél munkavállalói érdekképviselő - amint azt a tagok gyűléséről felvett, és a változásbejegyzési kérelemhez mellékelte jegyzőkönyv is tartalmazza - nem működik, így a hivatkozott értesítési kötelezettség nem teljesíthető. Hasonlóképpen lehetetlen a nyugdíj-biztosítási szerv igazolásának beszerzése, miután - biztosítottak hiányában - nincs számára átadható adat, s azt a kérelemhez csatolt külön nyilatkozat is tartalmazta. Sérelmezte a változásbejegyzési kérelem elutasítását, kérte az elutasító végzés hatályon kívül helyezését, állította, hogy a hiánypótlási eljárás lefolytatása nélküli elutasításnak nem volt helye. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság megalapozottnak találta. Az általános változásbejegyzési eljárásban a Ctv. 46. § (1) bekezdése értelmében a cégbíróság a kérelem érkezését követően, legkésőbb 8 munkanapon belül megvizsgálja, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan a Ctv. 24-25. § és 27-29. § előírja, illetve a létesítő okirat, valamint kérelem alapjául szolgáló, a Ctv. 1-2. számú mellékletében felsorolt, kötelezően, illetve szükség szerint kötelezően csatolandó egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. A Ctv. 1. számú melléklete tartalmazza azon okirati mellékleteket, amelyeknek hiánya hiánypótlási eljárás nélküli elutasításra vezet, a 2. számú melléklet pedig azon okiratokat sorolja fel, amelyeknek hiánya hiánypótlási felhívás kiadására ad alapot. A Ctv. 45. § (1)-(2) bekezdése szabályozza a hiánypótlási felhívás nélküli, automatikus elutasítás jogintézményét, elrendelve, ha a bíróság a kérelem beérkezésétől számított, a formai vizsgálatra nyitva álló 3 munkanapon belül észleli, hogy a kérelmező a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet illetékhianyosan adta be, ha a közzétételi költségterítést nem vagy csak részben fizette meg, ha a kérelemhez nem nyújtották be a nyomtatványt, vagy a Ctv. 1. számú mellékletében felsorolt valamennyi szükséges iratot, akkor a kérelmet hiánypótlási eljárás mellőzésével elutasítja. A kérelem fenti, Ctv. 45. § szerinti formai vizsgálata ugyanakkor nem jelentheti annak mechanikus vizsgálatát. A Ctv. 45. § (2) bekezdésének szövegéből ugyanis megállapítható, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez nem kell csatolni valamennyi, az 1. számú mellékletben felsorolt, hanem csupán a kérelem tárgya szerinti szükséges okiratokat, és csak ezen okiratok hiánya vezethet hiánypótlási felhívás nélküli elutasításra. Nem követelhető meg például a névfoglalást elrendelő végzés másolata, ha a cég e jogintézményt nem alkalmazta, vagy a létesítő okirat módosítása, ha ilyen aktus nem történt. A kérelem összeállításakor a jogi képviselő, és annak vizsgálata során a bíróság is akkor jár el helyesen, ha az adott bejegyzési vagy változásbejegyzési kérelem tárgyára figyelemmel vizsgálja át a Ctv. vonatkozó mellékletét (mellékleteit) és így állapítja meg azt, hogy a konkrét kérelemhez mely okirati mellékletek szükségesek, és értelemszerűen csak ezeket csatolja, illetve ezek csatolását követeli meg. Jelen ügyben a jogi képviselő a kérelemnek az általános eljárásban a bíróság által vizsgálandó mellékletei közül kettőben is nyilatkozott arra nézve, hogy a cégnek munkavállalója, biztosítottja nincsen, így a Ctv. 1. számú melléklete V. 1. d-e) pontjai szerinti okiratok csatolása (csatoltatása) fogalmilag kizárt. Az elsőfokú bíróság által hiányolt okiratok közül a Ctv. 1. számú melléklete V.1. pontjának e) alpontja szerinti okirat csatolása azért sem kérhető a végelszámolás megindításával kapcsolatos változások bejegyzését (bejegyeztetését) célzó beadvány benyújtásakor, mivel ez az okirat a Ctv. 112. § (2) bekezdése értelmében a végelszámolás befejezéséhez kötődik, és értelemszerűen csak a végelszámolási folyamat lezárását követő törlési kérelemhez kapcsolható. (BDT 1988/2009.)

Az érdemi vizsgálat lefolytatására közkereseti társaság, betéti társaság és egyéni cég esetében bírósági titkár, bírósági fogalmazó és bírósági ügyintéző önállóan is jogosult, azonban a cég bejegyzését elutasító végzést csak a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulásával hozhat.

47. § (1) Ha a cégbíróság a 46. § (7) bekezdésében foglalt döntési kötelezettségének határidőn belül nem tesz eleget, a cégbíróság vezetője a határidő lejártát követően, legkésőbb három munkanapon belül intézkedik a bejegyzési kérelem elbírálásáról. Ennek során hiánypótlásra történő felhívásnak nincs helye.

(2) Ha a bejegyzési kérelem elbírálására az (1) bekezdésben foglaltak alapján nem került sor, a cégbejegyzés az (1) bekezdésben meghatározott határidő lejárta követő munkanapon a törvény erejénél fogva - a kérelem alapján előszerkesztett adatok szerinti tartalommal - haladéktalanul megtörténik. A törvény erejénél fogva történő automatikus bejegyzés esetén kijavítás iránti kérelem terjeszthető elő.

(3) A cégbíróság a cégbejegyzési kérelemről hozott határozatot megküldi a bejegyzést kérőnek. A kérelemnek helyt adó végzést nem kell indokolni.

A cég bejegyzési kérelmének elbírálására törvényben megállapított határidő funkciója, hogy a forgalom biztonságát, a hitelezők érdekeinek védelmét és a közhiteles nyilvántartás folyamatosságát biztosítva ésszerű keretek biztosítson a társaság alapítási eljárására. Ebből következik, hogy a 15 munkanapos elbírálási határidő elmulasztásához a Ctv. jogkövetkezményt fűz. E jogkövetkezmény célja, hogy a lehető legrövidebb időn belül korrigálásra kerüljön a mulasztás, és a kérelem tárgyában érdemi döntés szülessen. Ha a cégbíróság a rendelkezésére álló 15 munkanapos határidőn belül nem határoz a kérelem tárgyában, úgy a cégbíróság vezetője a határidő lejártát követő 3 munkanapon belül intézkedik a bejegyzési kérelem elbírálásáról. Ezt elvégezheti úgy, hogy saját hatáskörébe utalja a kérelem elbírálását, és maga dönt, vagy más cégbíró, ügyintézőt jelöl ki az eljárásra, vagy az eredeti cégbíró, ügyintézőt utasítja a kérelem elbírálására. Ebben a 3 munkanapos póthatáridőben már nincsen lehetőség hiányokat pótolgatni, így hiánypótlásra felhívó végzés sem bocsátható ki. A 3 munkanapban már csak a kérelemnek helyt adó bejegyző végzés vagy a kérelmet elutasító végzés kibocsátására van lehetőség. Ha a meghosszabbított ügyintézési határidő is eredménytelenül telik el, úgy az ezt követő munkanapon a cégbejegyzés a kérelem tartalmának megfelelően ex lege megtörténik. A kérelem adatai rögzítésre kerülnek a cégjegyzékben, és kikerül a bejegyzés alatt megjelölés az adatok mellől.

Az ilyen ex lege bejegyzésre igen ritkán kerül sor, köszönhetően az eljárás elektronikus csatornáinak. A törvény erejénél fogva történő bejegyzés korrekciójára két lehetőség kínálkozik. Az adatok hitelességének és valódiságának biztosítása érdekében kijavítási kérelem terjeszthető elő. Ha az automatikus bejegyzés miatt a cégjegyzék jogszabálysértő adatot tartalmaz, akkor pedig a Ctv. 74. § (1) bekezdés a) és c) pontjai alapján hivatalból indít a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárást.

8. Cím

Egyszerűsített cégeljárás

48. § (1) Ha a cég alapításának bejegyzése iránti kérelméhez szerződés minta alapján készült létesítő okiratot csatolnak, a bejegyzési kérelemhez csatolt nyomtatványon ezt a körülményt fel kell tüntetni.

(2) A bejegyzési kérelemhez - a cégnyilvánosság alapelveinek teljesítése, illetve az illetékes adóhatósághoz való továbbítás végett - csatolandó okiratok felsorolását a 3. számú melléklet tartalmazza. A jogi képviselő a bejegyzési kérelemben nyilatkozik arról, hogy a csatolandó okiratok törvényességi szempontú vizsgálatát elvégezte, azok megfelelőségét szavatolja. A jogi képviselőnek a törvényességi szempontú vizsgálatára vonatkozó nyilatkozatát a bejegyzési kérelemnek tartalmaznia kell.

(3) A cég bejegyzésére irányuló kérelem érdemi vizsgálatát fogalmazó, vagy bírósági ügyintéző önállóan lefolytathatja és a bejegyzési kérelmet elutasító végzés meghozatalára is önálló aláírási joggal jogosult. Ugyanez irányadó a többi olyan végzés meghozatalára is, amely ellen külön fellebbezésnek van helye.

(4) A bejegyzési kérelem elbírálásáról a cégbíróság a bejegyzési kérelem érkezését követően, az adószámról való adóhatósági értesítéstől számított egy munkanapon belül határoz. A cégbíróság e határidőn belül kezdeményezi a bejegyzést elrendelő, illetőleg a bejegyzési kérelmet elutasító végzés jogi képviselő részére történő kézbesítést.

(5) A cégbíróság a bejegyzési kérelem elbírálása során megvizsgálja, hogy a bejegyzést kérő jogi képviselőjének meghatalmazása, a bejegyzési kérelem kitöltése és a jogi képviselőnek a bejegyzési kérelemben foglalt nyilatkozata megfelel-e a jogszabályoknak, valamint hogy a bejegyzést kérő nem élt a 3. számú mellékletben felsorolt okiratokat csatolta-e kérelméhez, továbbá, hogy - amennyiben a bejegyzést kérő nem élt a 6. § szerinti névfoglalás lehetőségével -, a cég választott neve jogszabályszerű-e. A cégbíróság elektronikus, számítógépes program útján ellenőrzi, hogy a cégjegyzék nem tartalmaz-e a bejegyzési kérelemben feltüntetett tag, vezető tisztségviselő, illetve cégvezető vonatkozásában e törvény szerinti eltiltási bejegyzést. Az eljárás során hiánypótlásra történő felhívásra nem kerül sor.

(6) A cégbíróság a bejegyzési kérelmet elutasítja, ha

a) a bejegyzést kérő jogi képviselőjének meghatalmazása, a bejegyzési kérelem kitöltése nem felel meg a jogszabályoknak, vagy ha a bejegyzési kérelem nem tartalmazza a jogi képviselőnek a bejegyzendő adatokra vonatkozó iratok jogszerűségét igazoló nyilatkozatát,

b) a bejegyzést kérő elmulasztotta a 3. számú mellékletben felsorolt valamely irat benyújtását,

c) a cég elnevezése - amennyiben a cég nem élt a 6. § szerinti névfoglalás lehetőségével - nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek,

d) az adóhatóság értesítése alapján az adószám megállapításához szükséges, az általános forgalmi adó alanyának az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével összefüggő nyilatkozata nem felel meg a jogszabályi előírásoknak,

e) a cégjegyzék a cég tagja, vezető tisztségviselője, illetve cégvezetője vonatkozásában e törvény szerinti eltiltási bejegyzést tartalmaz, és annak alapján tagként, vezető tisztségviselőként való bejegyzésnek nincs helye, vagy

f) észleli, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan e törvény előírja, illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, a 3. számú mellékletben felsorolt, kötelezően, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okirat nem felel meg a jogszabályok rendelkezéseinek.

(7) Ha a (6) bekezdés f) pontja szerinti esetben a bejegyezni kért adat vagy a benyújtott okirat súlyosan törvényt sértő, a cégbíróság a jogi képviselővel szemben a 34. § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazza.

(8) Ha a cégbíróság a (4) bekezdésben foglalt döntési kötelezettségének határidőn belül nem tesz eleget, a cégbíróság vezetője a határidő lejártát követően, legkésőbb egy munkanapon belül hivatalból intézkedik a bejegyzési kérelem elbírálásáról. Az ügyintézési határidő eredménytelen eltelte esetén a cégbejegyzés a következő munkanapon, a törvény erejénél fogva - a kérelem alapján előszerkesztett adatok szerinti tartalommal - haladéktalanul megtörténik. A törvény erejénél fogva történő automatikus bejegyzés esetén kijavítás iránti kérelem terjeszthető elő.

(9) Ha a cégbejegyzési kérelmet elutasító végzés közlését követően nyolc napon belül ismételten kéri a cég bejegyzését, az elutasításhoz fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatóak, és a korábbi eljárás során benyújtott okiratokat - ideértve a korábbi eljárásban az illeték megfizetéséről szóló igazolást is - ismételten fel lehet használni az új bejegyzési kérelemhez. A határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. Ismételt benyújtásnak egy alkalommal van helye.

IH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

IH 2013. 78. Jogi képviselő bírságolása egyszerűsített bejegyzési eljárásban - bírság indokolási kötelezettsége - jogi képviselő bírságolása, ha ügyvédi iroda jár el

IH 2013. 77. Egyszerűsített eljárásban elutasítás mellett kiszabott bírság és ismételt bejegyzési kérelem

IH 2012. 179. Cég- és változásbejegyzéssel kapcsolatos bírságolás - pénzbírság automatikus kiszabása - bíróság mérlegelési jogköre Ctv. 48. § (7) bek. szerinti bírságolásnál - indokolás tartalma bírságolásnál

IH 2011. 170. Végelszámolással kapcsolatos cégügy eljárási rendje - egyszerűsített eljárás és szerződésminta alkalmazásának kizártsága végelszámolás bejegyzése, vagy végelszámolás alatt álló cég változásának bejegyzése tárgyában

IH 2011. 169. Kiválásos beolvadásnál átvevő társaság - kiválásos átalakulás nem tőkeleszállítási eljárás - átalakulás bejegyzése csak általános cégeljárásban lehetséges

IH 2011. 39. Szerződésminta alapján működő cég létesítő okiratának módosítása - törzstőke leszállítás bejegyzése szerződésmintán Kft.-nél - kérelemhez kötöttség

IH 2010. 180. Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység - függő és független biztosításközvetítői tevékenység feltételei - cégbíróság vizsgálati köre bejegyzési eljárásban - egyszerűsített eljárás

IH 2009. 179. Ismételt bejegyzési kérelemben áttérés lehetősége általánosról az egyszerűsített cégeljárásra - illeték visszatérítés

IH 2009. 134. Átalakulás bejegyzése általános eljárásban kérhető - szerződésminta kizártsága átalakulásnál - hiánypótlási felhívás tartalmi követelményei - a hiánypótlás jogszzerű teljesítése jogorvoslati eljárásban

IH 2009. 132. Egyszerűsített és általános cégeljárásra áttérés - cégeljárási rend "rögzülése" - eljárási cselekmények törvényes jogkövetkezményei - végelszámolással kapcsolatos változásbejegyzés csak általános eljárásban terjeszthető elő

IH 2009. 78. Egyszerűsített cégeljárásban hozott elutasító végzés indokolásának kötelezettsége - elutasítás indokainak pontos megjelölése

IH 2009. 33. Egyszerűsített cégeljárásban benyújtható iratok - a Ctv. 3. sz. melléklet I. része szerinti okirati mellékletek bővítési tilalma - jogi képviselő iratörzési kötelezettsége nem hárítható át a bíróságra

IH 2009. 31. A jogtanácsos részvétele az elektronikus cégeljárásban - a jogtanácsos iratörzési kötelezettsége

IH 2008. 165. Egyszerűsített cégeljárásban beadható okiratok - a jogi képviselő őrzésében maradó okirati mellékletek az egyszerűsített cégeljárásban

IH 2008. 121. Ismételt bejegyzési kérelem az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásban, szerződésmintára való áttérésnél - a Ctv. 52. § (2) bek. szerinti speciális változásbejegyzési eljárás

IH 2008. 118. Adószám és ksh-szám beszerzése cégalapításnál - egyszerűsített bejegyzési kérelem elutasítása adószám hiányában

IH 2008. 76. Egyszerűsített bejegyzési eljárás - elektronikus cégeljárás - bejegyzési kérelem elektronikus aláírása

IH 2008. 34. Egyszerűsített cégeljárás - szerződésminta használata - ismételt bejegyzési kérelem

IH 2008. 33. Szerződésminta alkalmazásával készült szerződés - egységes szerkezetű okirat - mulasztás hiányának igazolhatósága bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

IH 2007. 86. Egyszemélyes kft. esetén könyvvizsgáló rendszeresítése - alapító okirat kötelező tartalma könyvvizsgáló intézményesítése esetén - blanketta-alapító okirat használata - szerződésminta alapításnál, módosításnál

2012. március 1-jével lépett hatályba az a módosítás, amely az egyszerűsített cégeljárás szabályainak finomhangolását végezte el, a gyakorlati tapasztalatok alapján. Ctv. 48. §-ban az egyszerűsített cégeljárás felülvizsgálata szükségessé vált, a hitelezővédelmi és forgalombiztonsági érdekeket össze kellett hangolni a vállalkozásindításhoz szükséges eljárási könnyítésekkel. Figyelembe véve azt, hogy a gyors cégalapítás biztosítása - különösen a kis- és középvállalkozások számára - fontos érdek, a módosítás erre tekintettel változtatta - mind társasági formák, mind pedig eljárástípusok vonatkozásában - az egyszerűsített cégeljárás lehetőségét.

A cégbejegyzési eljárás gyorsítása kétféleképpen történt meg a Ctv.-ben. Az általános szabályok szerint zajló cégbejegyzési eljárás a differenciált ügyintézési határidőket megszüntette, és először egységesen 30 napban, majd a jelenleg hatályos 15 munkanapban állapította meg a kérelem elbírálására nyitva álló ügyintézési határidőt. A Ctv. mellékletét képező szerződésminta és az elektronikus eljárás előnyeit felhasználva a gyorsítás másik megjelenési formája az egyszerűsített cégeljárásban az érdemi vizsgálat feladatainak megosztása a cégbíróság és a jogi képviselő között. Abból az alapvetésből táplálkozva, hogy a szerződésmintával készülő létesítő okiratok esetében csekély a jogsértő adatok és jogsértő tartalom lehetősége, a Ctv. az egyszerűsített cégeljárásban az egyébként csatolandó mellékleteknek csak egy részét írja elő a cégbíróságnak megküldeni. A fennmaradó mellékletek törvényességi szempontú vizsgálatát a jogi képviselő végzi, aki erről nyilatkozik, és őrizni köteles a nála maradó iratokat. Ezek alapján az ügyintézési határidő minden eddiginél jobban lerövidült, és a cégbíróságot terhelő vizsgálatok elvégzésére fejlesztett számítógépes programok segítségével 1 munkaórán belül meghatározható. 2014. március 15-től azonban az ügyintézési határidő 1 munkanap.

Az egyszerűsített cégeljárás kezdeményezésének feltételei:

- közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, egyéni cég vagy zártkörűen működő részvénytársaság cégbejegyzését kéri;

- a létesítő okiratot a Ctv. mellékleteként megjelenő szerződésmintán készítik el, a szerződésmintán változtatásokat nem eszközölve (a változtatások ugyanis automatikusan azt vonják maguk után, hogy az eljárás az általános szabályok szerint zajlik);

- a bejegyzési kérelemhez a Ctv. 3. számú mellékletében felsorolt okiratokat csatolják;

- a csatolt mellékletek törvényességi szempontú vizsgálatának elvégzéséről és az okiratok megfelelőségéről a jogi képviselő nyilatkozik;

A kérelemhez kötelezően csatolandó okiratok a cégnyilvánosság alapelveinek biztosítását, valamint a cégbíróság által lefolytatásra kerülő vizsgálatok megalapozását szolgálják. Ezek a következők:

1. a szerződésminta alapján készült létesítő okirat;

2. az adószám megállapításához szükséges, az általános forgalmi adó alanyának az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével összefüggő nyilatkozat;

3. a jogi képviselő meghatalmazása, illetve képviseleti jogának igazolása;

4. a jogszabályban meghatározott mértékű illeték és közzétételi költségterítés megfizetésének igazolása, kivéve, ha a jogi képviselő nyilatkozott, hogy az illeték és a közzétételi költségterítés átutalásra került;

8. A vezető tisztségviselő és a cégvezető nyilatkozata arról, hogy nem áll a Ctv. 9/B-9/E. §-ában foglalt eltiltás hatálya alatt.

Ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel szükséges, egyéb benyújtandó okiratok:

1. amennyiben a cég élt névfoglalással, a névfoglalást elrendelő végzés másolata;

2.

a) a vezető tisztségviselőknél, a könyvvizsgálónál a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozata, a közkereseti társaság és a betéti társaság vezető tisztségviselőinek kivételével, ha a képviseletet valamennyi tag ellátja,

b) az a) pontban említettek megválasztásának időtartamát tartalmazó okirat;

3. ha a könyvvizsgáló szervezet, a könyvvizsgálatot ellátó személynek a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozata;

4. ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén az ingatlan - három hónapnál nem régebbi - tulajdoni lapja, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában megállapítható; a tulajdoni lapon a következő bejegyzésre váró széljegy jogosultjaként csak a nem pénzbeli hozzájárulást szolgáltató személy vagy szervezet szerepelhet;

5. külföldi cég vagy más szervezet tagsága esetén a külföldi cég három hónapnál nem régebbi cégkivonata és annak magyar nyelvű hiteles fordítása, illetve annak hiteles fordításban történő igazolása, hogy a céget vagy más szervezetet a hazai joga szerint nyilvántartásba vették, illetve az az okirat, amelyből képviselőjének a képviseletre való jogosultsága megállapítható;

6. a külföldi személy magyarországi kézbesítési megbízottjának a megbízására, illetve a megbízás elfogadására vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokirat;

7. ha a cég elnevezésében történelmi személyiség neve szerepel, vagy a cégnévhez másnak jogi érdeke fűződik, a Ctv. 4. §-ának (4) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet hozzájárulását tartalmazó okirat;

8. társadalmi szervezet tagról vezetett nyilvántartás adatait tartalmazó három hónapnál nem régebbi kivonat;

9. önkormányzat tag esetén a képviselő-testület erre vonatkozó döntését tartalmazó okirat;

10. ha a nem pénzbeli hozzájárulás szolgáltatásához hatóság, illetve harmadik személy hozzájárulása (engedélye) szükséges, ez az okirat;

11. a kiskorú tag képviseletére vonatkozó gyámhivatali határozat, ha a szülő nem láthatja el a kiskorú képviseletét;

12.

a) a székhelyhasználat jogcímét igazoló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat,

b) a telephely(ek) használatának jogcímét igazoló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat,

c) fióktelep(ek) használatának jogcímét igazoló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat;

13. amennyiben törvény a cég alapítását hatósági engedélyhez köti, az alapítási engedély;

14. a korlátozott felelősségű társaság esetén:

a) a tagjegyzék, közös tulajdonú törzsbetét esetében a résztulajdonosok és a képviselőjük feltüntetésével;

b) pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról,

c) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;

15. a zártkörűen működő részvénytársaság esetén:

a) a közgyűlés összehívására vonatkozó meghívó (hirdetmény) és a jelenléti ív,

b) a közgyűlés jegyzőkönyve (kivonata),

c) a pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről,

d) vezető tisztségviselői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;

16. az egyéni cég esetén

a) hitelintézet igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról,

b) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról.

Lényeges változás 2012. március 1-jével, hogy az egyszerűsített cégeljárásban is csatolni kell valamennyi okiratot a cégbejegyzési kérelemhez. A jogi képviselő tehát minden okiratot köteles a cégbíróságnak megküldeni, és minden okirat vonatkozásában jelenti ki, hogy azok törvényességi szempontú vizsgálatát elvégezte. A módosítás így szakít azzal a korábbi szabályozási elképzeléssel, amely alapján a cégbíróság a bejegyzés alapjául szolgáló okiratoknak csak kisebb részét kapta meg a bejegyzési kérelemhez mellékelve, és a fennmaradó mellékleteket a jogi képviselő őrizte.

A feltételek teljesülése esetén a cégbíróságnak az adószám megállapításától számított 1 munkanapon belül kell határoznia. A hivatali idő kezdetét munkanapokon a reggel 9 óra jelenti. Az eljárás ügyintézési határideje kizárja, hogy hiánypótlásra felhívó végzés kibocsátására kerüljön sor. Így ha a kérelemben és a csatolt okiratokban a cégbíróság hiányokat észlel, egyetlen lehetősége a bejegyzési kérelem elutasítása.

Egyszerűsített cégeljárásban a kérelem kitöltése hibásnak tekintendő és a kérelem elutasításának van helye, ha a kérelem olyan üzletrészhez kapcsolódó tagváltozás bejegyzésére irányul, amelyre nézve foglalts tényét jegyezték be, ha a végrehajtó a lefoglalts megszüntetését nem közölte a cégbírósággal, és ezért a foglalts tényének cégjegyzékből való törlésére még nem kerülhet sor. A perbeli tényállás szerint a cégnyilvántartás adatai alapján a kéttagú társaságnak R. G. és F. B. a tagja, ez utóbbi tag üzletrésze P. M. önálló bírósági végrehajtó által lefoglalásra került. A társaság 2008. június 19-én elektronikus úton változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, egyebek mellett tagváltozás egyszerűsített eljárásban történő bejegyzése iránt. Egyebek mellett F. B. törlését, R. G. tag minősített többségű befolyást biztosító szavazati jog mértékkel történő bejegyzését kérte, a változás időpontjaként 2008. április 30. napját feltüntetve. A mellékelt 2008. május 27-én kelt alapítói határozat szerint R. G. 2008. április 30-án végrehajtási árverésen megszerezte F. B. üzletrészét, a társaság egyedüli tulajdonosa lett. Az elsőfokú bíróság 2008. június 19-én kelt végzésével az egyszerűsített cégeljárás keretében előterjesztett kérelmet a Ctv. 48. § (7) bekezdése alapján elutasította a kérelem jogszabályoknak meg nem felelő kitöltése miatt, utalva arra, hogy F. B. tag vagyoni részesedése a cégjegyzék szerint foglalts hatálya alatt áll, a foglalts cégjegyzékből törlését a foganatosító végrehajtó nem kezdeményezte. A végzéssel szemben a társaság fellebbezett jogi képviselő útján. A végzés megváltoztatását, az elsőfokú bíróság változások bejegyzésére felhívását kérte. Előadta, hogy az alapítói határozatból megállapíthatóan R. G. árverés útján megszerezte a másik tag üzletrészét. A kérelem nyomtatványon nem csatolt okiratként az árverési jegyzőkönyvet feltüntették, ezért az elsőfokú bíróságnak a Ctv. 2. számú melléklet II. 1. pontjának ab) pontja értelmében hiánypótlási felhívást kellett volna kibocsátania, amennyiben az árverésen szerzés tényéről nem volt teljes mértékben meggyőződve, nem volt jogosult a kérelem azonnali elutasítására. A fellebbezést a másodfokon eljáró bíróság alaptalannak találta. A cégjegyzék adataira, a bejegyzési, változásbejegyzési eljárásra a Ctv. tartalmaz rendelkezést. A törvény bevezető rendelkezése és 22. § (1) bekezdése deklarálja a cégnyilvántartás közhitelességét. Ennek érdekében továbbá a törvény előírja számos, a közhiteles nyilvántartás, illetve a hitelezők védelme szempontjából jelentős adatok bejegyzését is. Így, a 26. § (1) bekezdés j) pontja és (4) bekezdése értelmében a cég tagja vagyoni részesedésének lefoglalása hivatalból bejegyzendő adat. A (7)-(8) bekezdés szerint, a cég tagja vagyoni részesedése lefoglalásának megszüntetését (például, ha a foglalts alól a vagyoni részesedést feloldották, a követelést végrehajtás során kielégítették, vagy az üzletrészt értékesítették) a bírósági végrehajtó közli a cégbírósággal, s a megszüntetést a cégbíróság hivatalból jegyzi be. Mindezzel összhangban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 101. § (1) bekezdése és 132. § (3) bekezdése a végrehajtó kötelezettségévé teszi üzletrész lefoglalása esetén a foglaltsi jegyzőkönyv, üzletrész árverési értékesítése esetén pedig az árverési jegyzőkönyv másolatának cégbíróság részére történő megküldését. A Ctv. 52. § (2) bekezdése értelmében, ha a szabad tartalmú, egyedi okirattal alapított társaság a változásbejegyzési kérelemhez kapcsolódóan a korábban nem használt szerződésminta alkalmazására tért át, a változásbejegyzési kérelmet a cégbíróság az ügyintézési határidő kivételével a 48. §-ban foglaltak szerint bírálja el. A Ctv. 48. §-a az egyszerűsített cégeljárásra (bejegyzési, változásbejegyzési eljárásra) tartalmaz szabályozást, szigorú eljárási rendet állítva fel. A (6) bekezdés szerint a cégbíróság a változásbejegyzési kérelem elbírálása során azt vizsgálja, a jogi képviselő meghatalmazása, a bejegyzési kérelem kitöltése és a jogi képviselőnek a bejegyzési kérelemben foglalt nyilatkozata megfelel-e a jogszabályoknak, valamint, hogy a bejegyzést kérő a 3. számú mellékelt I. részében felsorolt okiratokat csatolta-e. Az eljárás során hiánypótlásra történő felhívásra nem kerül sor. A (7) bekezdés értelmében a cégbíróság a kérelmet elutasítja akkor is, ha a bejegyzési kérelem kitöltése meg nem felel a jogszabályoknak. A Ctv. 3. számú mellékletének I. része (1-7. pont) szerint a bejegyzési kérelemhez csatolandó okirat a szerződésminta alapján készült létesítő okirat, az adószám megállapításához szükséges nyilatkozat, a jogi képviselő meghatalmazása, illetve képviselési jogának igazolása, jogszabályban meghatározott mértékű illeték és közzétételi költségterítés megfizetésének igazolása, kft. esetén tagjegyzék, amennyiben a cég alapítása hatósági engedélyhez kötött, alapítási engedély, változásbejegyzés esetén a legfőbb szervnek a változás alapjául szolgáló határozata. A 3. számú melléklet II. része tételesen felsorolja az I. részben fel nem tüntetett, a jogi képviselő által megvizsgálendő, őrizetben maradó, az adott kérelem (adatok) alapjául szolgáló, értelemszerűen elkészítendő, kiállítandó okiratokat. A 14. pont e körbe vonja változásbejegyzés esetén mindazon okiratot, amelyet a Ctv. általános szabályok szerinti eljárásban irányadó 1. és 2. számú melléklete az adott cégformára előír, így üzletrész árverési szerzése esetén az erre vonatkozó okiratot (árverési jegyzőkönyvet) is. Az idézett rendelkezésekből levezethető, az egyszerűsített cégeljárásban a cégbíróság vizsgálódási köre korlátozott. A Ctv. melléklete, s a kérelem nyomtatvány pedig ehhez igazodva elkülöníti a csatolandó és a jogi képviselő őrizetben maradó okiratokat. Ezen eljárásban csakis a Ctv. 3. számú mellékletének I. részében felsorolt okiratok csatolhatók a kérelemhez, az adatváltozást megalapozó további okiratok pedig a jogi képviselő őrizetben maradnak, azzal, hogy a kérelemnyomtatványon felsorolandók. A cégbíróság hatásköre e tekintetben annak vizsgálatára terjed ki, a bejegyzendő adatokhoz szükséges, a Ctv. 3. számú melléklete II. részében felsorolt valamennyi okiratot feltünteti-e a kérelem. Amennyiben azonban kérelemben olyan okiratok is feltüntetésre kerültek mellékletként, amelyeknek a jogi képviselő őrizetben kellett volna maradniuk, a kérelem kitöltése hibásnak tekintendő. Ugyancsak hibás, jogszabályoknak meg nem felelő az a kérelem, amely olyan adatváltozás bejegyzésére irányul, amelynek a cégjegyzékből kitűnően jogszabályi akadály van. E körbe vonható az olyan üzletrészhez kapcsolódó tagváltozás bejegyzése iránti kérelem is, amelyre nézve a foglalts ténye bejegyzett, és a végrehajtó a lefoglalás megszüntetését a fentiek szerint még nem közölte a cégbírósággal, ezért a foglalts tényének cégjegyzékből törlésére még nem kerülhet sor. Az adott ügyben a társaság a szerződésminta alkalmazása (szerződésmintára áttérés) folytán egyszerűsített eljárásban, egyebek mellett olyan tag cégjegyzékből történő törlését kérte, akire nézve a vagyoni részesedése (üzletrésze) lefoglalásának tényét a cégjegyzék jelenleg is tartalmazza. Az elsőfokú bíróság helytállóan bírálta el a kérelmet a hiánypótlásra lehetőséget nem biztosító, egyszerűsített eljárás szabályai szerint, helyesen vizsgálta, hogy a kérelem kitöltése megfelel-e a jogszabályoknak. A lefoglalts üzletrész érintő kérelemre tekintettel pedig teljesíthetlensége folytán ugyancsak helytállóan állapította meg a kérelem hibás, bejegyzésre alkalmatlan voltát, s helytállóan utasította el ezért a változásbejegyzési kérelmet. Rámutatott továbbá a Fővárosi Ítéltábla, hogy a kérelem egyebekben azért is hibásnak tekintendő, mert ahhoz jogsértő módon, a 3. számú melléklet II. pontjába tartozó, a jogi képviselő őrizetben visszatartandó okiratokat is - aláírási címpéldány, elfogadó nyilatkozat - mellékeltek, elhagyva viszont feltüntetésüket az említett megfelelő helyen. A kifejtettre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. (BDT 2373/2010.)

A szerződésminta felhasználásával indult egyszerűsített cégeljárásban bejegyzést kérő korlátozott felelősségű társaságnak rendelkeznie kell elektronikus levélcímmel. Az e-mail cím megjelölésének hiánya miatt a bejegyzés iránti kérelmet el kell utasítani. A szerződésminta felhasználásával indult egyszerűsített cégeljárásban, a Ctv. 48. § (6) bekezdése szerint a cégbírósnak többek között vizsgálnia kell, hogy a bejegyzési kérelem kitöltése a jogszabályoknak megfelel-e. A Ctv. 48. § (7) bekezdésének a) pontja értelmében a bejegyzési kérelem nem megfelelő kitöltése esetén a bejegyzési kérelmet el kell utasítani. Miután a szerződésmintát alkalmazó cégeknek rendelkezniük kell e-mail címmel, annak a Ctv. 25. § (1) bekezdés e) pontja alapján, a cégjegyzékben való feltüntetése mellőzhetetlen. A cégbejegyzési kérelemnek emiatt tartalmaznia kell az e-mail címre vonatkozó adatokat is. Ennek hiányában a cég bejegyzése nem rendelhető el. A bejegyzését kérő társaságnak a Ctv. mellékletében foglalt szerződésmintát, az ahhoz tartozó jogalkotói útmutatás szerint kell a saját társasági szerződésének elkészítéséhez felhasználni. A jogalkotó sajátos jogtechnikai megoldást választva, a szerződésminta egyes rovataihoz kitöltési útmutatót készített. Az útmutató szerint, a Ctv. mellékletben szereplő szöveg csak ott és annyiban bővíthető vagy változtatható, amennyiben azt a minta kifejezetten megengedi. A szükség szerint kitöltendő szövegrészek abban az esetben is a szerződésminta részét képezik, ha ezen részek kitöltésére az adott társaság esetében nem volt szükség. Egyes részeket a szerződésmintán aláhúzással kell jelölni. Meghatározott rovatokhoz, szükség esetén kitöltendő megjegyzés tartozik. A szöveg bővíthetőségére, vagy arra, hogy az adott rovatot csak meghatározott feltételek esetén kell kitölteni, szintén utal a jogalkotó. Az 1.6. pont alatti, a cég e-mail elérhetőségéhez tartozó útmutatás szerint a kitöltés kötelező. A felsorolt jogalkotói megjegyzések egybevetésével arra kell ezért következtetni, hogy a Ctv., az egyszerűsített cégeljárásban szerződésmintát alkalmazó cégek számára kötelezővé tette az elektronikus levélcím használatát. A rovat kitöltése alatt az e-mail cím megjelölését kell érteni. Az e-mail cím hiányára utalás a nincs jelzéssel nem fogadható el kitöltésként. Ebből következően a Ctv. 25. § (1) bekezdés e) pontja is kizárólag akként értelmezhető, hogy a szerződésmintát alkalmazó cég esetében fennáll a cég elektronikus elérhetősége cégjegyzékbe való bejegyzésének szükségessége. (BH 128/2010.)

Ha a döntés meghozatalára az előírt 1 munkanapos határidőn belül nem kerül sor, a cégbírósnak elnöke hivatalból intézkedik a kérelem 1 munkanapon belüli elbírálása iránt. Ennek eredménytelensége esetén az ex lege cégbejegyzés a következő munkanapon megtörténik. Ha a cégbírósnak a cégbejegyzést elutasító végzést hoz, a bejegyzési kérelem benyújtásához fűződő joghatások fennmaradnak, és az elutasításhoz fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha a kérelmező az elutasítás közlésétől számított 8 napos jogvesztő határidőn belül ismételt kért a cég bejegyzését. Ha a bejegyzési kérelemben tévesen feltüntetett egyszerűsített cégeljárási rend szabályai szerint a kérelmet elutasítják, nincs akadálya annak, hogy az ismételt bejegyzési kérelemben a jelzést helyesbítve a fél az általános eljárás lefolytatását kérje. Ilyenkor az újabb beadvány tartalmát tekintve nem minősül az egyszerűsített cégeljárásra vonatkozó ismételt kérelemnek, hanem azt olyannak kell tekinteni, amely beadvány alapján a cégbírósnak el kell rendelnie az átérést az általános szabályok szerint lefolytatandó cégeljárásra (BDT 2029/2009.).

A bejegyző és az elutasító határozat meghozatalára egyaránt jogosult bírósági titkár, fogalmazó és bírósági ügyintéző is.

A cégbírósnak vizsgálati kötelezettségén jelentősen könnyít a jogi képviselő hatáskörébe utalt törvényességi vizsgálat. Ezt követően - a jogi képviselő törvényességi szempontú ellenőrzés elvégzését igazoló nyilatkozatának birtokában - a cégbírósnak a következő szempontokat vizsgálja az egyszerűsített cégeljárásban:

- bejegyzést kérő jogi képviselő meghatalmazásának megfelelősége;
- bejegyzési kérelem kitöltése megfelel-e a jogszabályoknak;
- jogi képviselő bejegyzési kérelemben foglalt nyilatkozata a törvényességi szempontú ellenőrzésről megfelel-e a jogszabályoknak;

- a Ctv. 3. számú mellékletében felsorolt okiratok becsatolása megtörtént-e, az okiratok megfelelnek-e a jogszabályi követelményeknek;

- annak ellenőrzése, hogy a tag, a vezető tisztségviselő, illetve a cégvezető vonatkozásában fennáll-e eltiltás.

A cégbírósnak a bejegyzési kérelmet a következő esetekben utasítja el:

- a jogi képviselő meghatalmazása nem megfelelő;
- a bejegyzési kérelem kitöltése hiányos vagy nem megfelelő;
- a kérelem nem tartalmazza a jogi képviselő bejegyzendő adatokra vonatkozó jogszabályi igazoló nyilatkozatát;
- valamely kötelezően csatolandó iratot nem csatoltak;
- a cég elnevezése - kivéve a névfoglalás esetét - nem felel meg a cégkizárólagosság, cégvalódiság, cégszabotosság követelményének;
- az adóhatóság értesítése alapján az adószám megállapításához szükséges nyilatkozata nem megfelelő.

A bírói gyakorlat alapján az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásban nem kizárt az eljárás felfüggesztése. A perbeli esetben a társaság jogi képviselője a cégbírósághoz 2009. december 15. napján egyszerűsített cégeljárás keretében benyújtott változásbejegyzési kérelmében a társaság könnyvizsgálójának cégjegyzékbe történő bejegyzését kérte. Kérelméhez - egyebek mellett - mellékelte a 2009. november 16-án felvett taggyűlési jegyzőkönyvet, amely szerint a taggyűlésen dr. J. K. és dr. B. I. tagok vettek részt. A jegyzőkönyv rögzíti, hogy a taggyűlés összehívása a meghívók kibocsátása nélkül történt, a taggyűlésen valamennyi, a cégnyilvántartásba bejegyzett tag megjelent és tekintettel arra, hogy a taggyűlésen a törzstőke fele képviseltetve van, az határozatképes. Ezen a taggyűlésen döntöttek a tagok a könnyvizsgáló megválasztásáról. Az elsőfokú bíróság a 2009. december 15. napján kelt végzésével a változásbejegyzési eljárást az időközben indult törvényességi felülvizsgálati eljárások jogerős befejezéséig felfüggesztette. A határozat indokolása szerint a társaság ellen törvényességi felülvizsgálati eljárás folyik, ezért a bíróság Ctv. 32. § (1) bekezdése és a Pp. 152. § (2) bekezdése alkalmazásával a változásbejegyzési kérelem elbírálását a törvényességi felülvizsgálati eljárások jogerős befejezéséig felfüggesztette. Az elsőfokú bíróság végzése ellen a társaság jogi képviselője fellebbezést terjesztett elő, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú cégbíróságnak az eljárás lefolytatására való utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy egyik folyamatban lévő törvényességi felülvizsgálati eljárás sem áll semmilyen összefüggésben a változásbejegyzési kérelemben foglaltakkal, ilyenre az elsőfokú bíróság végzése sem mutatott rá. Az összefüggés hiányára tekintettel nem kerülhetett volna sor az eljárás felfüggesztésére, hiszen semmi nem támasztja alá azt, hogy a könnyvizsgáló megválasztásával kapcsolatos változás cégjegyzékbe történő bejegyzésének bármilyen szempontból előkérdése lenne a mindkét esetben a társaság tagjainak személyével kapcsolatban folyamatban lévő törvényességi felülvizsgálati eljárás. A fellebbezést a másodfokon eljáró ítélőtábla nem találta alaposnak. A fellebbezés kapcsán elsődlegesen abban a kérdésben kellett a másodfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy egyszerűsített cégeljárás esetén van-e jogszabályi lehetőség az eljárás felfüggesztésére. A Ctv. 48. §-ában szabályozott egyszerűsített cégeljárás lényegét az adja, hogy annak során nincs helye hosszas vizsgálódásnak. Annak körét a gyors ügyintézés érdekében törvény szigorúan megadja, azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a jogalkotói célkitűzés nem vezethet arra, hogy amennyiben a bíróságnak hivatalos tudomása van valamely, a cégbejegyzés előkérdését képező körülményről - így jelen esetben a folyamatban lévő törvényességi felülvizsgálati eljárásokról - ezt pusztán azért kellene figyelmen kívül hagynia, mert a cég a kérelmét egyszerűsített cégeljárás keretében nyújtotta be. A Ctv. IV. fejezetének 1. címe a cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás közös szabályait tartalmazza, függetlenül attól, hogy a kérelmet melyik eljárás típusa szerint terjesztették elő. E közös szabályok közé tartozik a Ctv. 32. § (1) bekezdése is, amely a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásra rendeli mögöttesen alkalmazni a Pp. szabályait, ami - ennek megfelelően - mind az általános szabályok szerinti, mind az egyszerűsített cégeljárásra vonatkozik. A Ctv. 32. § (1) bekezdése a cégeljárásra a Pp. szabályainak alkalmazását csak arra az esetre írja elő, ha a Ctv. az adott helyzetre eltérő rendelkezést nem tartalmaz. Ilyen eltérő rendelkezés például, hogy a cégeljárásban szünetelésre nincs törvényes lehetőség, az eljárás felfüggesztésére pedig a cégalapítás-bejegyzési ügyekben csak a Ctv.-ben taxatív meghatározott esetekben ad módot a jogalkotó. A változásbejegyzési ügyekben ilyen korlátozást a Ctv. nem tartalmaz, kifejezett törvényi tiltás hiányában ezért a Pp. mögöttes szabályai - köztük a tárgyalás felfüggesztésére vonatkozó előírások - megfelelő alkalmazására kerülhet sor, különös tekintettel arra, hogy a Ctv. 32. § (1) bekezdése a változásbejegyzési eljárás felfüggesztését expressis verbis meg is engedi. Az eljárás felfüggesztésének jogintézménye a cégeljárásban egyebek közt azt a célt szolgálja, hogy a bejegyzési ügy előkérdésének tisztázásával elejét vegyék annak, hogy a cégjegyzékbe törvénysértő, vagy a közhiteles nyilvántartás elvét sértő bejegyzések kerüljenek be. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ehhez fűződő érdek megelőzi az egyszerűsített cégeljárás rendjével szolgált, az eljárás gyorsaságához fűződő érdeket, ezért - a fentiekben kifejtettekre is figyelemmel - nem volt akadálya annak, hogy a cégbíróság az eljárás felfüggesztéséről határozzon a Pp. 152. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával. Ezt követően azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság végzésének rendelkező részében megjelölt törvényességi felülvizsgálati eljárások valóban előkérdését képezik-e a cégbejegyzésnek. Megállapította, hogy a folyamatban lévő törvényességi felülvizsgálati eljárás a cég által korábban, az elhunyt tag üzletrésének képviselője nélkül hozott taggyűlési határozatainak jogszabályszerűségére vonatkozik. Így az szorosan véve nem előkérdése a jelen változásbejegyzési kérelem teljesíthetőségének. A másik törvényességi felülvizsgálati eljárás tárgya viszont az, hogy J. J. és J. G. a 2008. november 20. napján meghozott ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés alapján a társaság tagjainak minősülnek-e. Figyelemmel arra, hogy ez a törvényességi felülvizsgálati eljárás - ahogyan azt a fellebbezés is rögzíti - a társaság tagjaira vonatkozik, és a jelen változásbejegyzési kérelem, a könnyvizsgáló megválasztása taggyűlési határozaton alapul, érvényes taggyűlési határozat pedig csak szabályszerűen összehívott és megtartott taggyűlésen hozható, így a változásbejegyzési eljárásban hozott döntés előkérdését képezi e törvényességi felülvizsgálati eljárásban hozott jogerős határozat. (BDT 2241/2010.)

A konkrét esetben a Szociális Oktatási és Szervezési Korlátolt Felelősségű Társaság a cégbíróóság cégnyilvántartásában szerepelt. A cég 2009. január 26-án egyszerűsített eljárásban változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, melyben - egyebek közt - a Social Kft. rövidített cégnév bejegyzését kérte. E kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította, figyelemmel arra, hogy a választott rövidített elnevezés eltért a cég teljes nevében szereplő vezérszótól. A cég ismételt bejegyzési kérelmet nyújtott be, ebben a rövidített névnek megfelelő teljes cégnevet választott. Az elsőfokú bíróság az ismételt változásbejegyzési kérelmet is elutasította. Végzése indoklásában megállapította, hogy az ismételten előterjesztett kérelem továbbra sem felel meg a jogszabályoknak, mert az újonnan választott név és rövidített név a Ctv. 3. § (4) bekezdésébe ütközik, ugyanis az ország területén SOCIAS vezérszóval van bejegyzett társaság, a két cégnév - SOCIAL és SOCIAS összetéveszthető, a megkülönböztetésre nem alkalmas. A cég igazolási kérelmet terjesztett elő, arra hivatkozott, hogy a SOCIAS és a SOCIAL vezérszó nem azonos, az elutasító végzés nyilvánvaló bírósági ügyintézési hiba eredménye. Az elsőfokú bíróság a cég igazolási kérelmét elutasította. Megállapította, hogy elutasító végzése nem ügyintézési figyelmen kívül hagyás eredménye, az elutasítás indoka, hogy a cégjegyzékben már szereplő SOCIAS vezérszavú cég neve és a választani kívánt SOCIAL vezérszó nem különbözik egymástól lényegesen, a bírói gyakorlat a cégnévhez fűzött számtoldatot, egy-két betű különbséget nem tekint elfogadhatónak. Az igazolás jogintézményét nem tartotta alkalmazhatónak. A cég fellebbezést nyújtott be, melyben kérte a változások kérelmével egyező bejegyzését. Hivatkozott arra, hogy a társaság korábban (a kft.-vé való átalakulását megelőző bt. cégformában) már viselte a SOCIAL vezérszót, ráadásul ez a vezérszó jelentést hordoz, míg az elsőfokú bíróság végzésében szereplő, az elutasítás indokul felhozott, korábban már bejegyzett cég nevében lévő SOCIAS vezérszó értelmetlen, így az elutasítás alaptalan. Az igazolási kérelem tekintetében fellebbezésében nem tett újabb megállapítást. A fellebbezés folytán indult eljárásban a bíróság megállapította, hogy a Ctv. az igazolási kérelem benyújtása tekintetében csak az ismételt bejegyzési kérelem előterjesztési határidejének elmulasztására nézve tartalmaz tiltást, de nem korlátozza kifejezett rendelkezéssel az egyéb mulasztás vonatkozásában történő igazolást. Ez okból tehát nem kizárt az egyszerűsített eljárásban hozott elutasító végzés esetén igazolási kérelem előterjesztése, ha az nem az ismételt kérelem elkészítésének igazolására irányul. Kétségtelen azonban, hogy az egyszerűsített eljárás sommás, hiánypótlási eljárás nélküli, gyorsított és nagyban formalizált jellegével aligha egyeztethető össze a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem hiányosságának igazolási kérelemmel történő orvoslása, hiszen a jogalkotói szándék szerinti egy munkaórás eljárás, melynek igen szigorú törvényi feltételei vannak, melyben a bíróság csak bejegyző vagy elutasító végzést hozhat és amelyben a jogi képviselő törvényességi vizsgálódást is végez, nem puhítható fel a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem valamely fogyatékoságának utólagos, az ismételt bejegyzési kérelem keretein kívül eső reparálásával. Ez a hiánypótlás burkolt visszaállítását jelentené, ami az egyszerűsített eljárásban kifejezett jogszabályi tilalomba [Ctv. 48. § (6) bek.] ütközik. Emiatt az egyszerűsített eljárásban szigorú vizsgálat alá kell venni az abban benyújtott igazolási kérelmet, és annak szabályait nem lehet kiterjesztően értelmezni. Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (1) bekezdése és 106. § értelmében az igazolás jogintézménye az elmulasztott perbeli cselekmény, határnap vagy határidő elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények elhárítására szolgál, ha a mulasztásra a fél hibáján kívül került sor. A Pp. 107. § (2) bekezdése értelmében az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenséget valószínűsítik. A cég nem a saját magatartásával kapcsolatban nyújtott be igazolási kérelmet a végzés kézhezvételét követően, hanem a bíróság tévedésére hivatkozott, azt feltételezve, hogy az elutasító végzés oka, hogy a bíróság az egyetlen betű eltérést tartalmazó vezérszó priorálásánál figyelmen kívül hagyta ezt a különbséget. Beadványa egyúttal a végzés vitatását is jelentette, így a másodfokú bíróság - figyelemmel a Pp. 3. § (2) bekezdésének második fordulatra - a fellebbezést és igazolási kérelmet egyaránt tartalmazó beadványokat az elutasító végzés és az igazolási kérelmet elutasító végzés elleni jogorvoslati kérelemként egységesen bírálta el. Az igazolási kérelem tekintetében az elsőfokú bírósággal egyezően arra az álláspontra jutott a másodfokú bíróság, hogy annak előterjesztésére nem kerülhetett sor, mivel a Ctv. 32. § (1) bekezdéséhez képest érvényesülő Pp. 105-107. § alkalmazására nem volt alap, ilyen körülményre a cég sem hivatkozott. A bíróság tévedésének korrigálására - az igazolási kérelem analógiájára előterjesztett quasi igazolás tekintetében - pedig azért nem lehetett jogszerűen hivatkozni, mert a bírósági eljárásban ilyen elnézés, figyelmen kívül hagyásból adódó hiba nem állt elő. Az elsőfokú bíróság végzésének indoklásából, a Ctv. 3. § (4) bekezdésében foglaltakra, valamint a bírói gyakorlatra történő utalásból [...a bíróság a számtoldatot, vagy a betűtoldatot nem fogadja el egyértelmű, átlagos figyelem melletti megkülönböztetésre alkalmasnak.] egyértelműen megállapítható, hogy a bejegyezni kért SOCIAL és a cégjegyzékbe bejegyzett más cég neveként szereplő SOCIAS vezérszó egyezőségeit és különbségeit eljárása során egyaránt mérlegelte, és nem tévesztette össze, nem vélte azonosnak a két vezérszót (BDT 2096/2009.).

Egyszerűsített cégeljárásban nincs helye a kérelemtől (részben) eltérő tartalmú cégbejegyzésnek. Ilyen esetben a társaság megalapozottan kérheti a végzés kijavítását. A Ctv. 48. §-a határozza meg az egyszerűsített cégbejegyzési eljárás szabályait, amelyek az 50. § (2) bekezdése alapján irányadóak az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásra is. A 48. § (5) bekezdéséből következik, hogy az eljárásban csak kétféle döntés hozható: ha a kérelmet helyesen terjesztették elő, a bíróság elrendeli a cég bejegyzését (változásbejegyzését), ha nem, akkor elutasítja azt. A 48. § (7) bekezdése taxatív felsorolja, hogy mi vizsgálható a kérelem elbírálása során. Így sem arra nincs jogszabályi lehetőség, hogy a fenti döntéseken kívül más határozat szülessen, sem arra, hogy a változás a kérelemben foglaltaktól eltérő tartalommal kerüljön bejegyzésre. Ebből következik, hogy ha a cégbíróság úgy ítéli meg, hogy a kérelem kitöltése nem felelt meg a jogszabályoknak, úgy a kérelmet elutasító határozatot kell hoznia. A Ctv.-re jellemző speciális jogorvoslati rendszer következtében a jogi képviselő a fentiek ellenére a kérelemtől eltérő tartalmú változásbejegyzést elrendelő végzés ellen csak kijavítás iránti kérelmet terjeszthet elő, egyéb jogorvoslati lehetőség hiányában. A Fővárosi Ítélőtábla egy esetben megállapította, hogy a kijavítás iránti kérelmet elutasító cégbírósági végzés indokolása tartalmazta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a kérelemben meghatározott időpontnak megfelelően miért nem volt lehetséges a jegyzett tőke változásának bejegyzése. Ennek a jogkövetkezményét azonban nem vont le az elsőfokú bíróság akkor, amikor a kérelemtől eltérően jegyezte be a változásokat. Tekintettel azonban arra, hogy a határozat kijavítása névcseré, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba vagy más hasonló elírás orvoslását célozza, de nem szolgálhat az ügy érdemében való állásfoglalás pótlólagos kifejtésére, sem egy korábbi határozat megindokolására, ezért a másodfokú bíróság sem tudta másnak tekinteni a végzésben a változás időpontjaként megjelölt dátumot, csak elírásnak, melyre a Ctv. 32. § (1) bekezdését és a Pp. 224. § (1) bekezdését kell alkalmazni. (BDT 2320/2010.)

Új elem a szabályozásban, hogy amennyiben a cégbíróság észleli valamely bejegyezni kért adat vagy okirat súlyosan törvénysértő jellegét, a jogi képviselővel szemben pénzbírságot kell alkalmaznia. A pénzbírság 50 ezer Ft-tól 900 ezer Ft-ig terjedhet. Ilyen esetben a pénzbírság kiszabása nem, csupán az összege tartozik mérlegelés körébe.

9. Cím

49. §

10. Cím

A változásbejegyzési eljárás eltérő szabályai

50. § (1) A változásbejegyzési eljárásra - az e törvényben foglalt kivételekkel - a cég bejegyzésére vonatkozó eljárás rendelkezései megfelelően irányadók.

(1a) A 46. § (1) bekezdése szerinti elteltési bejegyzésre vonatkozó elektronikus ellenőrzést a cégbíróság abban az esetben is lefolytatja, ha a változásbejegyzési kérelem vagy annak melléklete alapján megállapítható, hogy a gazdasági társaság már bejegyzett tagja a társaságban további befolyást szerez vagy szerzett.

(2) A változásbejegyzési kérelem elbírálására - a (2a) és (2b) bekezdésben foglalt eltérésekkel - egységesen a 46. §-ban meghatározott ügyintézési határidők vonatkoznak.

(2a) Nyilvánosan működő részvénytársaságra vonatkozó kérelem esetén a hiánypótlási határidő legfeljebb negyvenöt nap lehet.

(2b) Ha a nyilvánosan működő részvénytársaság vagy a zártkörűen működő részvénytársaság a működési formája megváltoztatásának elhatározását és annak az 52. § (1) bekezdése szerinti bejelentését követően kizárólag a jegyzett tőkéjének emeléséről nyújt be változásbejegyzési kérelmet, a cégbíróság a kérelemtől a kérelem érkezésétől számított három munkanapon belül határoz. A kérelem vagy a kérelemhez csatolt okiratok bármely hibája vagy hiányossága esetén a cégbíróság a kérelmet hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasítja. Elutasítás esetén a cég a kérelmét a 45. § (5) bekezdése alkalmazásával ismételt benyújthatja. Ha a kérelem szerinti változás bejegyzésére vagy a kérelem elutasítására a kérelem érkezésétől számított három munkanapon belül nem kerül sor, a határidő leteltét követő munkanapon a változásbejegyzés - a kérelem alapján előszerkesztett adatok szerinti tartalommal - a törvény erejénél fogva, automatikus bejegyzéssel megtörténik.

(3) A közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság és az egyéni cég esetében a változásbejegyzési kérelem - ideértve a IV. Fejezet 14., 15. és 17. címe szerinti eljárást - érdemi vizsgálatát a fogalmazó és bírósági ügyintéző is lefolytathatja, azonban a változásbejegyzési kérelmet elutasító, valamint olyan végzést, amely ellen külön fellebbezésnek van helye, csak a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulásával hozhat. Korlátolt felelősségű társaság esetében e szabály a társaság jegyzett tőkéjének változására vonatkozó, továbbá olyan változásbejegyzési eljárására nem terjed ki, amelyben a csatolt létesítő okirat cégjegyzék adatot nem érintő módosítást tartalmaz.

(4) Ha a változás (a változással érintett adat) bejegyzése kötelező és a cégbíróság a változásbejegyzési kérelmet elutasítja, ez a jogszabályoknak megfelelő változásbejegyzési kérelem benyújtása alól nem mentesít.

(5) Változásbejegyzési kérelem esetén - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a kérelem benyújtásának határideje a változás bekövetkeztétől számított harminc nap.

ÍH 2017. 33. Átalakulás bejegyzése iránti eljárás - átalakulási kérelem előterjesztése - hirdményi eljárás átalakulásnál - hiánypótlási határidő - átalakulás, mint változásbejegyzési eljárás - átalakulás bejegyzési eljárás felfüggesztése - átalakulási eljárás illetve és jogorvoslati illetve

ÍH 2017. 31. Üzletész öröklésének Gt. szerinti kizárása cégbíróság által a változásbejegyzési eljárásban előírható okirati mellékletek

ÍH 2016. 153. Felszámolás alatt álló cég feletti törvényességi felügyelet - Ctv. 88. § alkalmazása felszámolás alatti cégnél - változásbejegyzetési kötelezettség felszámolás alatt

ÍH 2016. 111. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése - ún. együttes cégeljárást követően

ÍH 2016. 31. Alaptőke-leszállítás folytán kötelező hirdményi eljárás - alaptőke-leszállítás bejegyzése

ÍH 2015. 115. Nonprofit gazdasági társaság közhasznú nyilvántartásba vételének szempontjai

ÍH 2014. 160. Változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per - változásbejegyzéssel összefüggő törvényességi felügyeleti kérelemnél jogi érdek valószínűsítése - jogi érdek fogalma

ÍH 2013. 118. Alaptőke-leszállítás esetei - Gt. kógcenciája alaptőke-leszállítási okoknál - részvényes hátralékos befizetés alóli mentesítésének tilalma - bejegyzési, változásbejegyzési eljárásban, azzal összefüggésben hivatalbóli törvényességi felügyeleti eljárás indításának kizártsága

ÍH 2013. 33. Hivatalbóli törvényességi felügyeleti hatáskör kizártsága változásbejegyzési eljárásban

ÍH 2013. 32. Változásbejegyzési kérelem elutasítása - hiánypótlás tárgya változásbejegyzési eljárásban - üzletészterterhelő zálogjog bejegyzése

ÍH 2011. 168. Székhelyáthelyezés más uniós államba - személyes jog megváltoztatásával történő székhelyáthelyezés - cartesio-ügy

ÍH 2011. 129. Változásbejegyző végzés megtámadása iránti kereset sikeres indításának feltétele - perbíróóság vizsgálódásának korlátai

ÍH 2011. 39. Szerződés minta alapján működő cég létesítő okiratának módosítása - törzstőke leszállítás bejegyzése szerződés mintás Kft.-nél - kérelemhez kötöttség

ÍH 2010. 183. A hitelezővédelmi eljárás átalakulásnál - biztosítéknyújtás - törzstőke-leszállítási és átalakulási eljárás különbsége biztosítéknyújtásnál

ÍH 2010. 135. Nem megfelelő formában, vagy nem megnyitható módon benyújtott elektronikus beadvány megítélése az elektronikus eljárásban

ÍH 2010. 131. Vezető tisztségviselői jogviszony megszűnése lemondásnál - csatolandó mellékletek ügyvezető lemondásánál - jövőbeli jogi tény bejegyzésének kizártsága - felszámolás alá került cégnél vezető tisztségviselő választásának szükségessége - lemondott tisztségviselőre vonatkozó kérelem előterjesztése

ÍH 2010. 86. Ügyvezető lemondásának joghatása - ügyvezetői jogviszony megszűnésével kapcsolatos változásbejegyzési kérelem mellékletei - ügyvezető-változás létesítő okirat módosítását nem igényel

ÍH 2009. 136. Változásbejegyzési eljárás megszüntetésének feltételei - hiánypótlás elrendelése változásbejegyzési eljárásban - illetve mérséklése változásbejegyzési kérelem visszavonásánál

ÍH 2009. 135. Kft. tagváltás bejegyzési kérelem mellékletei - egységes szerkezetű okirat csatolási kötelezettség hiánya kft. tagváltás esetén

ÍH 2009. 132. Egyszerűsített és általános cégeljárásra áttérés - cégeljárási rend "rögzülése - eljárási cselekmények törvényes jogkövetkezményei - végelszámolással kapcsolatos változásbejegyzés csak általános eljárásban terjeszthető elő

ÍH 2009. 34. Hiányos hiánypótlási felhívásra alapított jogszabálysértő elutasítás - meghalt tag társasági jogainak gyakorlása érdekében közjegyző által kirendelhető ügygondnok

ÍH 2009. 32. Bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemn egyszerűsített eljárás kérésére vonatkozó "x jel feltüntetésének elmulasztása - általános és egyszerűsített eljárásról áttérés - eljárási rend rögzülésének kizártsága - kérelemhez kötöttség

ÍH 2008. 168. Bejegyzési eljárással párhuzamos törvényességi eljárás - hivatalból indított törvényességi eljárás kizártsága - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban csatolandó okiratok

ÍH 2008. 165. Egyszerűsített cégeljárásban beadható okiratok - a jogi képviselő őrzésében maradó okirati mellékletek az egyszerűsített cégeljárásban

ÍH 2008. 121. Ismételt bejegyzési kérelem az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásban, szerződés mintára való áttérésnél - a Ctv. 52. § (2) bek. szerinti speciális változásbejegyzési eljárás

ÍH 2007. 133. Az új Ctv. hatálya alá tartozó bejegyzési (változásbejegyzési) ügyekben nincs akadálya a hiánypótlási határidő kérelemre történő meghosszabbításának, a 45 napos törvényi határidő azonban ilyenkor is abszolút korlátot jelent [2006. évi V. tv. (új Ctv.) 32. § (1) bek., 46. § (3) bek., 50. § (1) bek.; Pp. 104. § (1) bek.].

ÍH 2007. 86. Egyszemélyes kft. esetén könyvvizsgáló rendszeresítése - alapító okirat kötelező tartalma könyvvizsgáló intézményesítése esetén - blanketta-alapító okirat használata - szerződés minta alapításnál, módosításnál

A cégnyilvántartás hitelességét és a benne szereplő adatok valódiságát biztosítja a változásbejegyzési eljárás. Minden olyan esetben, amikor a cégnyilvántartásban szereplő adat változik, változásbejegyzési eljárásban kell kérni a változás átvezetését a cégnyilvántartásban. A változásbejegyzési eljárásra főszabály szerint a cégbejegyzési eljárás szabályai és az ott megjelölt ügyintézési határidők irányadók. A változásbejegyzési eljárásban a változásbejegyzési kérelem benyújtására nyitva álló határidő - hasonlóan a kötelező cégbejegyzéshez - 30 nap, mely a változás bekövetkezésétől számítandó. A változásbejegyzési eljárást bírósági titkár, bírósági fogalmazó és bírósági ügyintéző is lefolytathatja a következő esetekben:

- a cég létesítő okirata szerződés mintán készült;

- közkereseti társaság, betéti társaság vagy egyéni cég változásbejegyzését kéri.

Ilyen esetekben a cégbírón kívüli személyek változásbejegyzési kérelmet elutasító és olyan végzést, amely ellen külön fellebbezésnek van helye, csak a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulásával hozhat.

A változás bejelentésének kötelezettsége a vezető tisztségviselőket terheli, akik a kérelmet - a cégbejegyzési eljárásban megismertekhez hasonlóan - a jogi képviselőn keresztül terjesztik elő. Késedelmes bejelentés vagy a változás bejelentésének elmulasztása miatt a társaságra háruló károkért a vezető tisztségviselők korlátlanul, egyetemlegesen és felelősségükre tekintet nélkül felelnek. A késedelmes bejelentést a cégbíróság 50.000 forinttól 900.000 forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja. Amennyiben a nyilvánosan működő részvénytársaság változásbejegyzési eljárásban hiánypótló végzést bocsátanak ki, akkor az általános szabályoktól eltérően a hiánypótlásra rendelkezésre álló határidő akár 45 nap is lehet.

Ha a változásbejegyzési eljárás a cég létesítő okiratát érinti, akkor csatolni kell a létesítő okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatát is a változásbejegyzési kérelemhez. Egy adott változásbejegyzési eljárásban a cégbíróság csak a megváltozott adatok alapjául szolgáló okiratok jogszerűségét vizsgálhatja. Így az eljárás nem terjedhet ki az egységes szerkezetű (hatályosított) létesítő okirat adott változással nem érintett (korábbi bejegyzéssel már elfogadott) rendelkezései tartalmának vizsgálatára sem, és a kérelem teljesítése sem tehető függővé az ilyen rendelkezések esetleges jogsértő voltának kiküszöbölésétől (BDT 2047/2009.).

Az ügyintézési határidő ismét attól függ, hogy a cég létesítő okirata szerződésminta alkalmazásával készült-e vagy sem. Ha a cég szerződésmintát alkalmazott a létesítő okirat elkészítése során, akkor az 1 munkaórás ügyintézési határidő, valamint az ehhez kapcsolódó póthatáridők irányadók. Ennek hiányában a cégbejegyzésre általában nyitva álló 15 munkanapos határidő szabályát alkalmazzuk. A végelszámolás megindításával kapcsolatos változásbejegyzési kérelem csak az általános változásbejegyzési eljárás rendje szerint terjeszthető elő, tekintve, hogy a szerződésminta törvényes szövegén változtatni nem lehet (BDT 2116/2009.).

Szerződésmintával alapított cég ügyvezetőjének és külföldi tagjának a kézbesítési megbízottja személyében történt változás egyszerűsített cégeljárásban is bejegyezhető a cégjegyzékbe. A változásbejegyzési kérelemhez csatolandó mellékletek és bírósági vizsgálatuk terjedelme ilyen esetben - értelemszerűen - szűkebb körű, figyelemmel arra, hogy az alapító okiratot nem módosította a társaság. A perbeli esetben a K. Kft. 2008. szeptember 9. napján egyszerűsített cégeljárás keretében került bejegyzésre a cégbíróságon. A cég 2009. október 9. napján - szintén egyszerűsített cégeljárás keretében - változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, amelyben az ügyvezető és a társaság külföldi tagja által megbízott új kézbesítési megbízott cégjegyzékbe történő bejegyzését kérte. Az elsőfokú bíróság 2009. október 9. napján kelt végzésével a változás bejegyzése iránti kérelmet elutasította. Határozata indokolása szerint a változásbejegyzést kérő elmulasztotta a Ctv. 3. számú melléklet I. részében felsorolt iratok közül a szerződésminta alapján készült létesítő okiratnak, a költségterítés megfizetés igazolásának, valamint a legfőbb szervnek vagy a legfőbb szerv helyett eljáró, döntésre jogosult szervnek a változás alapjául szolgáló határozatának becsatolását; továbbá a változásbejegyzési kérelem kitöltése nem felelt meg a jogszabályoknak, mert azon nem tüntették fel a vezető tisztségviselő adóazonosító jelét, valamint nem tartalmazza a 8. rovatot, a létesítő okirat keltét. A társaság jogi képviselője a fellebbezésében az első fokú végzés hatályon kívül helyezését, a cégbíróságnak az eljárás folytatására és a társaság cégadataiban bekövetkezett változások bejegyzésére utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az egyszerűsített eljárás keretében benyújtott változásbejegyzési kérelem kizárólag a társaság külföldi székhelyű alapítója és magyarországi lakóhellyel nem rendelkező ügyvezetője által kijelölt új kézbesítési megbízott cégjegyzékbe történő bejegyzésére irányult. A társaság szerződésminta alapján készített létesítő okirata nem tartalmazta és nem is tartalmazhatta a kézbesítési megbízott személyét, ezért az abban történő változás nem érintette a létesítő okirat tartalmát; változás hiányában a szerződésminta alapján készült létesítő okiratot (illetve annak módosításokkal/változásokkal egységes szerkezetbe foglalt változatát) nem kellett becsatolnia. A kézbesítési megbízotti kijelölés nem tartozik a legfőbb szerv vagy a legfőbb szerv helyett eljáró, döntésre jogosult szerv hatáskörébe, ezért nem igényli azok határozatát, csak a kijelölő nyilatkozatára van szükség, ezért e körben is megalapozatlan az elutasítás indoka. Hivatkozott a Ctv. 3. számú mellékletének II. 8. pontjára is, miszerint az egyszerűsített eljárásban a kézbesítési megbízott kijelölése esetén a megbízásra, illetve annak elfogadására vonatkozó okirat a jogi képviselő által megvizsgálandó és megőrzendő dokumentum. Előadta továbbá, hogy akkor, amikor a változásbejegyzési kérelem nyomtatványon az ügyvezetőre vonatkozó 13. rovat adószámra vonatkozó részében a nincs szót bejelölte, nyilatkozatával igazolta, hogy a külföldi ügyvezető nem rendelkezik adószámmal, így külön nyilatkozattételre már nincs szükség. Megjegyezte, hogy - a végzésben foglaltakkal szemben - a kérelemhez csatolta a közzétételi költségterítés megfizetésének igazolását. Kifejtette még, hogy a változásbejegyzési kérelem azért nem tartalmazott a cégjegyzék 8. rovatára, illetve annak változására utaló részt, mivel az új kézbesítési megbízott kijelölése a létesítő okirat tartalmát semmilyen tekintetben nem módosította. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés megalapozott. Elsődlegesen rögzítette az ítéltábla, hogy iratellenes a fellebbezéssel támadott végzés azon megállapítása, hogy a kérelmező nem csatolta a költségterítés megfizetésének igazolását, mert a rendelkezésre álló adatokból megállapítható annak benyújtása. Rámutatott e körben, hogy önellentmondó is a végzés, mert utóbb megállapítja a 3000 Ft közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetését. Tényként kezelte viszont az ítéltábla, hogy a végzésben megjelölt, a Ctv. 3. számú melléklete I.1. és 7. pontjai szerinti okiratokat a kérelmező nem nyújtotta be, továbbá a kérelmen nem tüntette fel a vezető tisztségviselő adószámát és a létesítő okirat módosításának időpontját regisztráló 8. cégjegyzéki rovatot sem töltötte ki. A fellebbezés kapcsán abban a kérdésben kellett a másodfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy benyújtható-e egyszerűsített cégeljárás keretében olyan változásbejegyzési kérelem, amelynek tárgyánál fogva nem kell a létesítő okiratot módosítani, illetve amely nem a legfőbb szerv határozatán alapul, ezért a Ctv. 3. számú melléklet I. részében felsorolt valamennyi okirat értelemszerűen nem csatolható, mivel azok el sem készülnek. A Fővárosi Ítéltábla megállapítja, hogy a kérelem nem tartozik a cégbírósági eljárás keretében ilyen - jelen esetben kizárólag a kézbesítési megbízott személyében bekövetkezett - változás cégjegyzékbe történő bejegyzésére irányuló kérelem előterjesztésének, mivel ilyen jogszabályi tilalom nincs, ennek kizárása ugyanis indokolatlanul leszűkítené az egyszerűsített eljárásban bejegyezhető változások körét. A K. Kft. esetében ez azzal járna, hogy az egyébként egyszerűsített eljárásban bejegyzett, szerződésmintával alapított társaság kénytelen lenne áttérni a lassúbb, ezért a cég számára kedvezőtlenebb általános szabályok szerint lefolytatandó cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásra. A Ctv. 50. § (2) bekezdése értelmében a szerződésminta alkalmazásával készült létesítő okirat alapján működő cégek - amíg az nem változik szabadon fogalmazottára - kizárólag a Ctv. 48. §, vagyis az egyszerűsített cégeljárás alapján nyújthatják be változásbejegyzési kérelmeiket, a jelen változásbejegyzési ügyre vonatkozóan pedig nincs olyan jogszabályi előírás, ami az egyszerűsített eljárás lefolytatását tiltaná. Nem zárja ki tehát az egyszerűsített változásbejegyzési eljárást, ha a kérelmező a kérelem tartalmához igazodó minden szükséges, azonban a 3. számú mellékletben felsorolt nem valamennyi okiratot csatolja a kérelméhez. Az egységes bírói gyakorlat szerint a változásbejegyzési eljárások körében található néhány olyan különleges - pl. átalakulás bejegyzésével, illetve végelszámolással kapcsolatos - ügy, amelyek esetében nem lehet alkalmazni az egyszerűsített változásbejegyzési eljárás szabályait, azonban jelen eset nem sorolható közéjük. A fentiekből az is következik, hogy a változásbejegyzési kérelem nyomtatvány kitöltése nem hiányos a 8. rovat tekintetében. Az ügyvezető adószáma vonatkozásában helytállóan hívta fel az elsőfokú bíróság a vonatkozó jogszabályokat, melyek alapján 2009. szeptember 1. napjától az adószám feltüntetése kötelező, azonban a kérelmező a kérelmén jelezte, hogy a külföldi lakóhelyű ügyvezető nem rendelkezik Magyarországon adószámmal, így a nem létező adóazonosító jel hiánya szintén nem vezethet a kérelem megalapozott elutasításához. (BDT 2223/2010.)

Fontos hangsúlyozni, hogy mivel a változások bejelentésére és bejegyeztetésére jogszabály kötelezi a céget, így a változásbejegyzési kérelem elutasítása nem menti fel a céget a jogszabályoknak megfelelő változásbejegyzési kérelem benyújtásának kötelezettsége alól.

Az alaptőke leszállításával összefüggésben benyújtott hitelezői, biztosítéknyújtás iránti kérelem jogerős elbírálása előkérdése a tőkeleszállítás bejegyzésével kapcsolatos változásbejegyzési döntés meghozatalának, nincs helye a két kérelem együttes elbírálásának. Ezért a hitelezői kérelmet elutasító végzésben a változásbejegyzési kérelemről még nem hozható döntés. A perbeli esetben a hirdetmények szerint a tőke leszállítására tőke kivonás céljából került sor. A csatolt okiratok szerint a tőkeleszállításra vonatkozó hirdetmény a Céglőnyben 2010. április 15-én és május 20-án került közzétételre. Az elsőfokú bíróság 2010. május 27-én kelt végzésével - figyelemmel a hitelezői hirdetmény második megjelenésének 2010. május 20-ai időpontjára, valamint arra, hogy a hitelezők biztosíték iránti kérelmeiket június 20. napjáig terjeszthették elő, - felhívta a társaságot 45 nap határidővel, a vezérigazgató Ctv. 2. számú melléklet II. 2/be. pontja szerinti, ezen határidő lejártát követő nyilatkozatának csatolására. A társaság 2010. június 25-én benyújtotta a 2010. június 22-én kelt, O. Róbert vezérigazgató által tett nyilatkozatot, mely szerint a C. Kft. f.a., valamint a képviselőjében eljáró K. Kft. biztosítéknyújtási igényét hitelezői jogviszony fennállta hiányában vitatja, a társaságok pert nem indítottak. Az egyetlen hitelező, az M. Bank Zrt. a tőkeleszállítás elhatározásáról értesítve lett, biztosíték nyújtására nem tart igényt. Kijelentette, hogy határidőn belül hitelezői igény nem érkezett, a közzététellel és a nyilatkozat beszerzésével a Gt. 271-272. § rendelkezéseinek eleget tett. A változásbejegyzési kérelem előterjesztését követően, 2010. június 3-án a C. Kft. f.a. törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a társasággal szemben, a részvénytársaságot mint adóst megfelelő biztosíték - óvadék vagy más pénzbeni biztosíték - nyújtására kérte kötelezni. Előadta, hogy 2010. április 22-én kelt levelével bejelentette hitelezői igényét, és egyúttal megfelelő biztosíték adását kérte. A részvénytársaság nem nyújtott biztosítékot. Az elsőfokú bíróság végzésével a változásbejegyzési eljárást a biztosíték nyújtása iránti kérelemre vonatkozó eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette. A társaság a hitelezői kérelem elutasítását, a tőkeleszállítás bejegyzését kérte, vitatva, hogy a kérelmezővel hitelezői jogviszonyban állna. Az elsőfokú bíróság 2010. augusztus 16-án kelt végzésével a biztosíték nyújtása iránti kérelmet elutasította. A végzés indokolásában kifejtette, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján úgy ítélte meg: a felek közötti jogvita csak peres eljárás keretében dönthető el. A benyújtott okiratok nem adnak elegendő alapot a biztosítéknyújtásra kötelezéshez. A végzéssel szemben a kérelmező fellebbezett, míg a társaság a végzés kiegészítését kérte a tőkeleszállításnak helyt adó rendelkezéssel. A társaság a kiegészítési kérelmében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem elbírálásával, azaz a biztosítéknyújtás iránti kérelem elutasításával egyidejűleg a változásbejegyzési kérelemről is döntenie kellett volna, annak helyt adva, figyelemmel a Ctv. 78. § (2) bekezdésében foglalt együttes elbírálás kötelezettségére. Az elsőfokú bíróság a kiegészítési iránti kérelmet elutasította. A végzés indokolásában - utalva arra, hogy a változásbejegyzési eljárás a törvényességi felügyeleti eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztésre került - kifejtette, a cégbíróság a biztosíték nyújtása iránti kérelmet a Gt. 272. §-a alapján a törvényességi felügyeleti eljárásra irányadó szabályok megfelelő alkalmazásával bírálja el. A kérelmet elutasítja, vagy a társaságot megfelelő biztosíték nyújtására kötelezi. A megváltozott tőke mindaddig nem jegyezhető be a cégjegyzékbe, amíg a hitelező megfelelő biztosítékot nem kapott. Ebből következően jelen eljárás a Ctv. 78. §-ban foglalt eljárástól eltérő, különleges törvényességi felügyeleti eljárás, amelynek során a biztosíték tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedéséig a tőkeleszállítás nem jegyezhető be. A kiegészítési kérelmet elutasító végzéssel szemben a társaság fellebbezett jogi képviselő útján. A végzés megváltoztatását, a végzés kérelme szerinti kiegészítését kérte. Hangsúlyozta, hogy a Ctv. 78. §-a különleges rendelkezést tartalmaz, s olyan helyzetek rendezésére szolgál, amikor a bejegyzési, változásbejegyzési eljárás elhúzódása bizonytalan jogi helyzetet teremtene, akadályozná a cég jogszerű működését. A törvényességi felügyeleti és a változásbejegyzési kérelem tárgyában együttes döntést ír elő, korlátozza a változásbejegyzési eljárás felfüggesztésének időtartamát. Amennyiben az elsőfokú bíróság a Gt. 272. §-ának megfelelő értelmezésével helyesen járt volna el, azzal elvárható volna a kialakult függő jogi helyzet akadályait. A le nem zárt változásbejegyzési eljárás folytatán ugyanis más változásbejegyzési eljárások sem folytathatók le. A fellebbezést a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta. Az elutasító vagy nem megfelelő biztosíték nyújtásáról szóló határozat felülvizsgálatát ugyanis az érintett hitelező a Gt. szabályai alapján a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül a cégbíróságtól kérheti. A cégbíróság - a törvényességi felügyeleti eljárásra irányadó szabályok megfelelő alkalmazásával - a kérelem előterjesztésétől számított harminc napon belül határoz, az eljárás lefolytatását követően a kérelmet elutasítja vagy a társaságot megfelelő biztosíték nyújtására kötelezi. Az alaptőke leszállítása mindaddig nem jegyezhető be a cégjegyzékbe, amíg az arra jogosult hitelező nem kap megfelelő biztosítékot. A Ctv. 50. § (1) bekezdése szerint a változásbejegyzési eljárásra is irányadó 46. § (1) bekezdése értelmében változásbejegyzési eljárásban a cégbíróság azt vizsgálja, hogy a bejegyzendő cégjegyzéki adatok, illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, az 1-2. számú mellékletben felsorolt, kötelezően, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek. Amennyiben az okiratok nem felelnek meg, a cégbíróság hiánypótlási eljárást tartozik lefolytatni. A Ctv. 2. számú mellékletének II. 2. be pontja a részvénytársaság alaptőkéje leszállítása esetében kötelezően csatolandó okiratként jelöli meg a vezető tisztségviselő nyilatkozatát a hitelezőknek nyújtott biztosítékról, illetve arról, hogy a társaság a hitelezőknek nem köteles biztosítékot nyújtani. A változásbejegyzési eljárás érdemben a változások kérelem szerinti bejegyzésével vagy a kérelem elutasításával zárul. Törvényességi felügyeleti eljárás a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során, a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan hivatalból nem indítható. A 77. §-ban foglaltak szerint azonban törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása - ha az a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódik - a bejegyzési eljárás alatt is kérelmezhető, ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem vagy annak egyes részei, mellékletei jogszabályba ütköznek. A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdés alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbíróság a bejegyzési kérelemről, illetve a törvényességi felügyeleti kérelemről együttesen dönt. A bejegyzési kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a 65. §-ban meghatározott perindítási jog a kérelmezőt is megilleti. A Ctv. 78. §-ában szabályozott párhuzamos kérelmeknek tehát az olyan kérelmek minősülnek, amelyek a bejegyzési kérelem (változásbejegyzési kérelem) megtagadására, elutasítására irányulnak valamely jogsértésre hivatkozva. A Gt. 272. §-ában szabályozottak szerint ugyanakkor a hitelező a társaság (üzgyvezetés) elutasító vagy nem megfelelő biztosítékot nyújtó határozata felülvizsgálatát (a társaság biztosíték nyújtására kötelezését) kérheti a cégbíróságtól. A Gt. 274. § (1) bekezdése pedig azt is kimondja, hogy az alaptőke leszállításának bejegyzésére csak akkor kerülhet sor, ha az erre irányuló kérelem mellékleteként a részvénytársaság igazolja a 271-272. §-ban foglaltak betartását. Mindebből az következik, hogy a Gt. 272. §-a szerinti hitelezői kérelem nem minősül a Ctv. 78. §-ában szabályozott, annak hatálya alá eső és ennek folytán a változásbejegyzési kérelemmel együttesen elbírálandó kérelemnek. A hitelezői kérelem elbírálása előfeltétele a tőkeleszállítás iránti kérelem elbírálásának, amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt. Az adott ügyben a társaság tőkeleszállítás bejegyzése iránti kérelme előterjesztését követően a hitelező a társaság biztosíték nyújtását megtagadó határozatára figyelemmel Gt. 272. §-a szerinti törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett, amelynek jogerős elbírálása a kifejtettek szerint előkérdése a tőkeleszállítással kapcsolatos változásbejegyzési kérelem elbírálásának, helytállóan utasította el tehát az elsőfokú bíróság a társaság kiegészítési kérelmét. (BDT 2689/2012.)

Korlátozott felelősségű társaság átalakulásának cégbejegyzése (cégbejegyzés és a jogelőd törlése) irányuló kérelem elutasítása esetén a Ctv. 50. §-ának (4) bekezdése és a Pp. 132. §-a nem alkalmazható. A perbeli esetben a cégbíróság végzésével a nonprofit kft. bejegyzése és a jogelőd kft. törlése iránti kérelmet a hiánypótlási kötelezettség elmulasztása miatt elutasította. A hiánypótló végzés egyébként 29 pontból állt. A kft. bejegyzési kérelmét elutasító végzés jogerőre emelkedett. A cég ezt követően a beadványában a beadványhoz csatolt hiánypótlásra tekintettel kérte a kft. bejegyzését, a kft. törlését. A cégbíróság a beadványt igazolási kérelemnek tekintette, azt elutasította. Az igazolási kérelmet elutasító végzés szintén jogerőre emelkedett. Az ezt követően benyújtott beadványában a cég ismételten kérte a változás bejegyzését. Hivatkozott a Ctv. 32. §-ának (1) bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp. 132. §-ában foglaltakra. A cégbíróság végzésében a változás bejegyzése iránti kérelmet elutasította. Kifejtette, miután a nonprofit kft. bejegyzése iránti kérelem jogerősen elutasításra került, változásbejegyzési kérelem elbírálására nincs lehetőség. A cég fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a kft. bejegyzését kérte. Az adott tényállás mellett egyértelmű, hogy a kft. nonprofit társasággá történő átalakulását a cégbíróság jogerős végzéssel - érdemi okok alapján - elutasította. Ha a cégbíróság az átalakulás bejegyzését megtagadja, az átalakulni kívánt gazdasági társaság a korábbi formában működik tovább. Ebből következően nincs lehetőség arra, hogy a már jogerősen elbírált kérelem alapjául szolgáló okiratok alapján, azok kiegészítésével a jogerős végzéssel ellentétes döntés szülessen. A Ctv. 50. §-ának (2) bekezdése az adott tényállás mellett nem irányadó, ténylegesen ugyanis nem változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő a cég, hanem ismételten cégbejegyzés és a jogelőd törlése iránti kérelmet. Ezt azonban sem a Ptk. és a Ctv. szabályai nem teszik lehetővé. A Pp. 132. §-a az adott esetben nem irányadó, mert a cégbíróság érdemi vizsgálatot követően utasította el a cégbejegyzési kérelmet. Ha a kft. nonprofit társasággá kíván átalakulni, úgy ismételten ilyen tartalmú döntést kell hoznia. Már az új döntés alapján, a Ctv. és a vonatkozó egyéb jogszabályok szabályait betartva kell a jogutód bejegyzése, illetve a jogelőd törlése iránti kérelmet előterjesztenie. (BH 497/2002.)

A cégbíróság kizárólag a bejegyezni kért adatváltozások alapjául szolgáló okiratokat, illetve a társasági szerződésen (alapító okiraton, alapszabályon) végrehajtott módosító rendelkezéseket vizsgálhatja. Hatásköre a korábban jogerős határozattal elbírált társasági szerződésbe foglalt rendelkezésekre nem terjed ki. A perbeli esetben a H. S. Sz. Korlátozott Felelősségű Társaság 1990. március 14-én alakult. Bejegyzését az 1990. október 25-én kelt végzésével rendelte el a cégbíróság. A cégjegyzék adatai szerint a cég rövidített elnevezéseként H. Kft. nyert feltüntetést. 1998. október 22-én a társaság újonnan meghatalmazott jogi képviselője kérelmet nyújtott be a cég székhelyében bekövetkezett adatváltozások, a könyvvizsgáló, a tevékenységi körök 1998. január 1-jén hatályos TEÁOR szerinti bejegyzése végett. A cégbíróság az 1998. október 28-án kelt és 1998. november 5-én kézbesített végzésével kötelezte a jogi képviselőt, hogy a kézbesítéstől számított 20 napon belül, a végzésben kilenc pontban felsorolt hiányosságokat pótolja. A jogi képviselő a cég rövidített elnevezésének megváltoztatását tartalmazó társaságiszerződés-módosítás becsatolásával kapcsolatos kötelezettség kivételével valamennyi kötelezettségének eleget tett. Előadta, hogy alapítása óta a cégjegyzékben is feltüntetést nyert rövidített elnevezést használja a társaság, kérte e rövidített név használatának engedélyezését a továbbiakban is. A cégbíróság az 1998. november 25-én kelt végzésével a hiánypótlási kötelezettség nem megfelelő teljesítésére hivatkozással az adatváltozás bejegyzése iránti kérelmet elutasította. A jogi képviselő a végzéssel szemben benyújtott fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását, és az adatváltozások bejegyzésének elrendelését. Az elsőfokú eljárás során kifejtett indokait ismételte meg, utalt továbbá arra, hogy a gazdasági életben számos ismert gazdasági társaság rövidített elnevezését a korlátozott felelősségű társasággal azonos módon határozták meg az alapítók. A fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta. Az 1998. június 16-án hatályba lépett 1997. évi CXIV. törvény (II. Gt.) 299. §-ának (2) bekezdése azt tartalmazta, hogy a törvény hatályba lépését megelőzően a cégjegyzékbe már bejegyzett gazdasági társaságok a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor kötelesek társasági szerződésüket a II. Gt. rendelkezéseinek megfelelően módosítani. Ebből következik, hogy a hivatalbóli törvényességi felülvizsgálati eljárásra is irányadó egyéves határidőre tekintettel az elsőfokú bíróság kizárólag a bejegyezni kért adatváltozások alapjául szolgáló okiratokat, illetve a II. Gt. 299. §-ának (2) bekezdése alapján végrehajtott módosító rendelkezéseket vizsgálhatja. Hatásköre a korábban, az 1990. október 25-én kelt jogerős határozattal elbírált, társasági szerződésbe foglalt rendelkezésekre, így a rövidített név esetleges jogellenességének vizsgálatára nem terjedhet ki. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a céget kötelezte a cégjegyzékbe bejegyzett rövidített cégnév megváltoztatására. A cég mulasztása e hiánypótlási kötelezettség nem teljesítése miatt ezért nem állapítható meg. A változás bejegyzése iránti kérelem elutasításának nincs helye. (BH 188/2001.)

11. Cím

A létesítő okirat módosítása

51. § (1) A létesítő okirat módosítását változásbejegyzési kérelem benyújtásával kell bejelenteni a cégbírósnak abban az esetben is, ha a változás a cégjegyzék más adatát nem érinti.

(2) Ha a létesítő okirat tartalma változik - akár a létesítő okirat külön okiratban történő módosítása, akár a legfőbb szerv határozata útján -, a változásbejegyzési kérelemhez ezen okirat mellett csatolni kell a létesítő okirat változásokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét is. Az egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratban hatályosítani kell azokat az adatokat is, amelyeket törvény csak alapítás esetén ír elő a létesítő okirat tartalmaként (pl. a kft. tagjainak változása, az új vezető tisztségviselő személye).

(2a) Ha a létesítő okirat módosítása kizárólag a cég tevékenységi körét érinti - kivéve ha az a cég létesítő okiratbeli főtevékenységének változása -, az (1) bekezdéstől eltérően nem szükséges változásbejegyzési kérelem benyújtása, hanem a cég a létesítő okirat módosításáról szóló okiratot a következő változásbejegyzési kérelem mellékleteként köteles benyújtani és a kérelemhez csatolandó egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratban kell átvezetnie a cég tevékenységét érintő változást is.

(3) Az egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiraton a jogi képviselő igazolja, hogy a létesítő okirat egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel a létesítőokirat-módosítások alapján hatályos tartalmának. Az egységes szerkezetű okiratról egyértelműen ki kell tűnnie, hogy az egységes szerkezetű okirat elkészítésére a létesítő okirat mely pontjának változása adott okot. Az egységes szerkezetű okiratot a társaság tagjainak nem kell aláírniuk.

(4) Ha a cégbíróság a céget a 23/A. §-a alapján az Európai Unió valamely hivatalos nyelvén is nyilvántartja, a változásbejegyzési kérelemhez csatolni kell a megváltozott cégjegyzékadatok hiteles fordítását, a létesítő okirat tartalmának változása esetén a létesítő okirat módosításának, illetve a létesítőokirat-változásokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegének hiteles fordítását is.

ÍH 2016. 77. Az új Ptk. hatálya alá helyezkedés kötelezettsége - az új Ptk.-val összhangban álló továbbműködés elhatárolása

ÍH 2014. 119. Egységes szerkezetű okirat készítésének kötelezettsége - felügyelőbizottsági tag változása nem igényel létesítőokirat-módosítást

ÍH 2013. 31. Létesítő okirat módosításának időpontja - egységes szerkezetű okirat, mint technikai segédeszköz - határozat kijavítása

ÍH 2010. 87. Kft. tagváltás esetén csatolandó mellékletek - egységes szerkezetű okirat benyújtásának kötelezettsége

ÍH 2009. 135. Kft. tagváltás bejegyzési kérelem mellékletei - egységes szerkezetű okirat csatolási kötelezettség hiánya kft. tagváltás esetén

A létesítő okirat tartalmának változása esetén a változásbejegyzési eljárás lefolytatása kötelező akkor is, ha a cégjegyzék adatait a változás egyébként nem érinti. Ha a változásbejegyzési eljárás a cég létesítő okiratát érinti, akkor csatolni kell a létesítő okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatát is a változásbejegyzési kérelemhez. Ezt az egységes szerkezetű okirat elkészítését ragadja meg a törvény, és előírja, hogy ilyen esetben azokat az adatokat is hatályosítani kell az egységes szerkezetű létesítő okiratban, amelyeket egyébként a cég alapításakor köteles a cég szerepeltetni a létesítő okiratban. Itt elsődlegesen a cég kulcsszemélyzetének a névsorára kell gondolnunk: az első vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok, könyvvizsgáló nevét kell ugyanis alapításkor feltüntetni a létesítő okiratban, és a később személyükben bekövetkező változás nem igényli a létesítő okirat formális módosítását, így változásbejegyzést sem. Ha viszont egyéb okból a létesítő okirat változása miatt változásbejegyzési eljárás lefolytatására kerül sor, akkor az aktuális vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok és könyvvizsgáló nevét is hatályosítani kell az egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratban. Az módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiraton a jogi képviselőnek igazolnia kell, hogy a tartalom a hatályos állapotoknak mindenben megfelel. Az egységes szerkezetű okiratban azonban a változásbejegyzési eljárás megkönnyítése végett meg kell jelölni, hogy mely rendelkezések, adatok változtak, mely változások adtak okot a módosításra. Az egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratot a tagoknak már nem kell aláírniuk, mint tették azt alapításkor. Egy adott változásbejegyzési eljárásban a cégbíróság csak a megváltozott adatok alapjául szolgáló okiratok jogszerűségét vizsgálhatja. Így az eljárás nem terjedhet ki az egységes szerkezetű (hatályosított) létesítő okirat adott változással nem érintett (korábbi bejegyzéssel már elfogadott) rendelkezései tartalmának vizsgálatára sem, és a kérelem teljesítése sem tehető függővé az ilyen rendelkezések esetleges jogsértő voltának kiküszöbölésétől.

12. Cím

A zártkörűen működő részvénytársaság működési formája megváltoztatásának - a cég részvényeinek tőzsdei bevezetése előtti - bejegyzésére irányuló eljárás

52. § (1) A zártkörűen működő részvénytársaság a működési formájának megváltoztatására irányuló változásbejegyzési kérelmét - a cég részvényeinek tőzsdei bevezetése előtt - a működési formája megváltoztatásáról hozott döntésének meghozatalát követő harminc napon belül is benyújthatja. Ebben az esetben a kérelméhez a 2. számú melléklet II. 2. d) pont *da)* alpontjában meghatározott mellékleteket nem kell csatolnia.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a cégbíróság a benyújtott iratok megfelelősége esetén a változást a cégjegyzékbe bejegyzi, azonban - a cég részvényeinek tőzsdei bevezetéséig - a változás időpontját (hatályát) nem tünteti fel. A bejegyzett adatokat a cég cégkivonata nem tartalmazza, azonban a cégmásolatban feltüntetésre kerülnek.

(3) A (2) bekezdés szerinti bejegyzéstől számított egy éven belül - a cég részvényei tőzsdei bevezetésének igazolására - a cég - illeték és közzétételi költségterítés megfizetése nélkül - köteles a 2. számú melléklet II.2. d) pont *da)* alpontjában meghatározott mellékleteket a cégbírósághoz benyújtani. Az iratok szabályszerű benyújtása esetén a cégbíróság - további vizsgálat nélkül - három munkanapon belül a cégjegyzékbe bejegyzi a (2) bekezdéssel bejegyzett adatok változásának időpontját (hatályát). Az e bekezdés szerinti változás időpontja a 2. számú melléklet II.2. d) pont *da)* alpontban meghatározott igazolásban meghatározott, a részvények tőzsdei bevezetésének időpontja, ezen adat hiányában vagy ellentmondásos adatok esetén a változás időpontja (hatálya) az e bekezdés szerinti bejegyzés napja.

(4) A zártkörűen működő részvénytársaság a (2) és a (3) bekezdés szerinti bejegyzés közötti időszakban is nyújthat be változásbejegyzési kérelmet. A nyilvánosan működő részvénytársaság (2) bekezdés szerint már bejegyzett adatait a cégbíróság a (3) bekezdés szerinti bejegyzésről az időközben történt változásokkal jegyzi be, kivéve, ha a cég az időközbeni változásokra tekintet nélkül kéri a nyilvánosan működő részvénytársaság (2) bekezdés szerinti adatait hatályosítani.

(5) Ha a cég a (3) bekezdés szerinti bejelentéssel együtt a nyilvánosan működő részvénytársaság létesítő okiratát - a (4) bekezdés szerinti változások átvezetésén túl - módosítja, a cégbíróság a kérelmet a változásbejegyzési eljárás szabályai szerint bírálja el, amelynek során a (2) bekezdés szerinti döntéséhez nincs kötve. A zártkörűen működő részvénytársaság nyilvánosan működő részvénytársasággá alakulása esetére előírt illetéket azonban ismételtelen megfizetni nem kell.

(6) Ha a cég a (3) bekezdés szerinti kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a (2) bekezdés szerinti eljárásban a cégjegyzékbe bejegyzett adatokat a cégbíróság automatikusan meghozott végzéssel a (3) bekezdés szerinti egyéves határidő lejártánál időpontjával a cégjegyzékből törli.

ÍH 2009. 33. Egyszerűsített cégeljárásban benyújtható iratok - a Ctv. 3. sz. melléklet I. része szerinti okirati mellékletek bővítési tilalma - jogi képviselő iratörzési kötelezettsége nem hárítható át a bíróságra

ÍH 2008. 121. Ismételten bejegyzési kérelem az egyszerűsített változásbejegyzési eljárásban, szerződésmentára való áttérésnél - a Ctv. 52. § (2) bek. szerinti speciális változásbejegyzési eljárás

ÍH 2008. 33. Szerződésmentára alkalmazásával készült szerződés - egységes szerkezetű okirat - mulasztás hiányának igazolhatósága bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

Ha a cég szerződésmentára készített okiratát módosítja, lehetősége van a módosítást is szerződésmentára segítségével átvezetni. Ennek feltétele, hogy a szerződésmentára szövege ne változzon, csupán a benne szereplő adatok (pl. székhely, telephely, fióktelep, cégjegyzési jog) változása tegye szükségessé a változásbejegyzési eljárás kezdeményezését. Az egységes szerkezetű létesítő okirat elkészítése helyett ilyen esetben új szerződésmentára készített létesítő okiratot. A Ctv. 51. §-ban kifejtettek szerint a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okirat esetén nincs szükség valamennyi tag aláírására. A jogi képviselő nyilatkozik az adatok hatályosságáról. Ha azonban a módosított adatokkal kitöltött új szerződésmentára új létesítő okiratnak fogadjuk el, akkor a tagok aláírása nem mellőzhető. Helyesnek mutatkozik mégis az az értelmezés, amely a tagok aláírását a szerződésmentarával történő módosításnál nem követeli meg. Ennek alátámasztására az a tény szolgál, hogy a létesítő okirat módosítása ellen szavazó tagokat ellenkező értelmezést követve nehéz vagy néhány esetben lehetetlen lenne rábírnai az új szerződésmentára aláírására.

Ha a cég alapítása nem szerződésmentára alkalmazásával történt, a Ctv. lehetővé teszi, hogy a közkereseti társaság, betéti társaság, korlátozott felelősségű társaság és zártkörűen működő részvénytársaság tagjai (részvényesei) a működés során a szerződésmentára alkalmazására térjenek át. A szerződésmentára kitöltésével a tagok (részvényesek) új létesítő okiratot fogadnak el, mely felváltja a régijt. A szerződésmentára ilyenkor az egységes szerkezetű létesítő okiratot is pótolja, és a változásbejegyzési eljárásra az egyszerűsített cégbejegyzésnél kifejtett ügyintézési határidők irányadók. Ha a változásbejegyzési ügyben kétségesnek mutatkozik, hogy a cég áttért-e a szerződésmentára alkalmazására, a hiánypótlásra felhívó végzésben kell tisztázni ezt az ellentmondást. A hiánypótlást elrendelő végzés kiadására ilyen esetben csak cégbíró jogosult.

A korábbi szerződésmentára feladásáról is határozhatnak a társaság tagjai, részvényesei. Ilyen esetben új létesítő okiratot kell készíteni, mely felváltja a szerződésmentára alapján készült létesítő okiratot, és egyben a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratnak is tekintendő. Ilyen esetben a közkereseti társaság és a betéti társaság tagjainak alá kell írniuk a létesítő okiratot, míg korlátozott felelősségű társaság és zártkörűen működő részvénytársaság esetében vagy határozatba foglalják, és az új létesítő okirathoz mellékelik az ülés jegyzőkönyvét, vagy valamennyi tag aláírásával látják el az új létesítő okiratot. A változásbejegyzési kérelem elbírálására a cégbejegyzés általános 15 munkanapos ügyintézési határideje vonatkozik.

13. Cím

A változásbejegyzési kérelemre vonatkozó egyes rendelkezések

53. § (1) A változást illeték és közzétételi költségtérítés megfizetése nélkül lehet bejelenteni a cégbíróságnak, ha a változás állami vagy önkormányzati döntés alapján a cég székhelyének (telephelyének, fióktelepének) más megye illetékeségi területéhez való csatolására vagy a cégjegyzékbe bejegyzett helységnév, utcanév, illetve házszám változására vonatkozik. A cég a változást annak bekövetkezését követő 180 napon belül köteles bejelenteni a cégbíróságnak.

(2) Az adószám, valamint a statisztikai számjel változását az azt megállapító szervezet, a főtevékenység és a további tevékenységi körök változását az állami adóhatóság, a cég pénzforgalmi számlájával kapcsolatos változást pedig a számlát vezető pénzforgalmi szolgáltató közli a cégbírósággal elektronikus úton. A változás bejegyzése automatikusan, elektronikus úton történik meg.

(3) A cég kérelmére a cégbíróság a cégjegyzéknek és a cégiratoknak az Európai Unió hivatalos nyelvén történő nyilvántartását törli.

(4) Illeték és közzétételi költségtérítés megfizetése nélkül lehet bejelenteni a felszámolóbiztosra vonatkozó adatokat.

ÍH 2008. 117. Tevékenységi kör változásával kapcsolatos bejegyzési eljárás illeték- és költségkedvezménye - tevékenységi kör és más változások együttes bejelentésének eljárási költségei

A cégnyilvántartás valódiságának és közhitelességének biztosítására a Ctv. néhány változás bejelentését ingyenes biztosítja a cégek számára. A cél, hogy a cégek tegyenek eleget változásbejelentési kötelezettségüknek, és így a cégnyilvántartás valóban naprakész és hatályos adatokat tartalmazzon. Ennek megfelelően illeték és közzétételi költségtérítés megfizetése nélkül jelenthetők be a következő változások:

- cég tevékenységi köreinek változása;

- ha a változás állami vagy önkormányzati döntés alapján a cég székhelyének (telephelyének, fióktelepének) más megye illetékeségi területéhez való csatolására vagy a cégjegyzékbe bejegyzett helységnév, utcanév, illetve házszám változására vonatkozik.

A cég hatósági azonosítóinak (adószám, statisztikai számjel) változását, valamint a pénzforgalmi számlát érintő változásokat az azt megállapító szervezet (adóhatóság, KSH), illetve a pénzforgalmi szolgáltató közli a cégbírósággal. A változások bejegyzése ezekben az esetekben automatikusan és ingyenesen történik.

A cég bármikor kérheti, hogy adatainak az Európai Unió valamely hivatalos nyelvén történő nyilvántartását törölje a cégbíróság a cégjegyzékből. Erre különösen akkor kerül sor, ha a cég ilyen érdekeltsége megszűnt. Az EU valamely hivatalos nyelvén való nyilvántartás ugyanis a változások bejelentésekor extra kötelezettséget ró a cégre, hiszen a változásokat a nyilvántartás valamennyi nyelvén be kell jelenteni.

Korlátozott felelősségű társaság tagjegyzékének adataiban bekövetkezett változás alapjául szolgáló szerződéseket nem kell a változásbejegyzési kérelemhez mellékelni. A szerződések érvényességének vizsgálata a cégeljárás kereteit meghaladja. A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása csak a tagjegyzékre terjed ki. Azt vizsgálja, hogy annak alakszerűsége, tartalma megfelel-e a jogszabályoknak. (BH 22/2002.)

14. Cím

A cég székhelye változásának bejegyzésére irányuló eljárás

54. § (1) A cég székhelyének más cégbíróság illetékességi területére történő áthelyezésére irányuló változásbejegyzési kérelmet a korábbi székhely szerinti cégbíróságnál kell előterjeszteni. A korábbi székhely szerinti cégbíróság - a székhelyváltozást megelőző változásbejegyzési kérelmek elbírálása után - dönt a székhelyváltozási kérelemről.

(2) Ha a céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárás van folyamatban, a törvényességi felügyeleti eljárás jogerős megszüntetéséig az új székhely bejegyzésére nem kerülhet sor, kivéve, ha az új székhely bejegyzésével a törvényességi felügyeleti eljárás megszüntethető. Ha a törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbíróság a céget megszüntetnek nyilvánítja, a székhely változásának bejegyzésére irányuló kérelmet elutasítja.

(3) A korábbi székhely szerint illetékes cégbíróság a céget a nyilvántartásából az új székhely bejegyzésének napjával kivezeti, és ezzel egyidejűleg az eredeti cégiratokat megküldi az új székhely szerint illetékes cégbíróság részére, amely a cégjegyzék adatait, illetve az elektronikusan nyilvántartott cégiratokat elektronikus úton veszi át. A cégiratok megküldésével egyidejűleg az áttétel tényét a cégnyilvántartásban fel kell tüntetni.

(4) Az európai részvénytársaság, illetve az európai szövetkezet székhelyének áthelyezésére irányuló eljárás során a székhelyáthelyezés végrehajtása érdekében a cégbíróság végzésben tanúsítja, hogy a székhelyáthelyezésre irányuló eljárás a jogszabályi előírásoknak megfelelően folyt le, és az európai részvénytársaság, illetve az európai szövetkezet a szükséges intézkedéseket megtette, valamint a formai előírásokat teljesítette.

(5) Ha az európai gazdasági egyesülés, az európai részvénytársaság, valamint az európai szövetkezet a székhelyének más tagállamba történő áthelyezését határozza el, székhely-áthelyezési tervet kell a cégbírósághoz benyújtania, mely tartalmazza a tervezett új székhelyét. Ezzel egyidejűleg a cégnek a székhely-áthelyezési tervet a Céglépcsőben is közzé kell tennie. A székhelyáthelyezés következtében a cégnek a magyarországi cégjegyzékből való törlésére a másik tagállamban lévő új székhely cégbejegyzésének az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában történt közzétételét követően harminc napon belül, hivatalból kerül sor.

IH 2017. 35. Székhelyáthelyezés más cégbíróság illetékességi területére - székhelyáthelyezés törvényességi felügyeleti eljárás alatt - Ctv. 54/A. § kiterjesztő értelmezésének tilalma

IH 2011. 168. Székhelyáthelyezés más uniós államba - személyes jog megváltoztatásával történő székhelyáthelyezés - cartesio-ügy

IH 2008. 36. 2006. július 1-je előtt indult végelszámolásra irányadó szabályok - székhelyváltozás bejegyzése iránti kérelem benyújtását megelőző kérelmek elbírálására illetékes bíróság

A székhely az eljáró és nyilvántartó cégbíróság illetékességét megalapító oknak minősül. Ha a székhely megváltoztatásáról dönt a cég, és a változás más alapján a cég más megyébe helyezi át székhelyét, megváltozik a nyilvántartó cégbíróság is. A székhelyváltozás bejegyzésére irányuló kérelmet az eredeti székhely szerinti cégbíróságon kell előterjeszteni, amely a cégiratok elektronikus átadásával és az új cégbíróság illetékessége alá kerülés feljegyzésével átteszi az ügyet az új székhely szerinti illetékes cégbírósághoz. Az áttétel elrendelése ellen a Pp. 129. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek van helye, így csak a jogerőre emelkedést követően kerülhet sor a cégiratok új cégbírósághoz történő megküldésére. Addig azonban a cég nyilvántartását nem szüntetheti meg az eredeti székhely szerinti cégbíróság, míg a változás következtében illetékes új cégbíróság nem határoz az új székhely bejegyzéséről.

Ha az ügyviteli szempontból befejezett, de cégjogilag még le nem zárult törvényességi felügyeleti eljárás tartama alatt székhelyáthelyezés folytán a cégiratok áttételére kerül sor, az illetékesség változása a véglegesen, cégjogi szempontból még be nem fejezett törvényességi felügyeleti ügyre is kihat. Ilyenkor a törvényességi felügyeleti ügy újraindítása mellett annak áttételéről kell rendelkezni.

Az európai szupranacionális szervezeti formák esetében a cégbíróság székhelyáthelyezés során olyan végzést bocsát ki, melyben tanúsítja, hogy az eljárás a jogszabályoknak megfelelően folyt le. Ha a székhely áthelyezése más tagállamba történik, akkor az európai gazdasági egyesülésnek, európai részvénytársaságnak, európai szövetkezetnek székhelyáthelyezési tervet kell készítenie és benyújtania a cégbírósághoz, mely tartalmazza a tervezett új székhely megjelölését is. A székhelyáthelyezési tervet a Céglépcsőben is közzé kell tenni. A magyar cégjegyzékből való törlésre csak a székhelyáthelyezés bejegyzésének Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzétételét követő harminc napon kerülhet sor.

54/A. §

A Ctv. 54/A. § rendezi a székhelyáthelyezés a törvényességi felügyeleti eljárás konfliktusát, ha a székhelyáthelyezéssel a cég más cégbíróság illetékességi területére kívánja magát áthelyezni. Korábban a székhelyáthelyezést nem befolyásolta a törvényességi felügyeleti eljárás folyamata. A törvényességi felügyeleti eljárás alatt álló cég elsődleges feladata azonban, hogy a törvényes működést helyreállítsa, és az ehhez szükséges intézkedéseket meghozza, törvénybe ütköző céggel esetén annak orvoslására a szükséges változásbejegyzési kérelmet benyújtja. Erre figyelemmel, ha a törvényes állapot helyreállítását nem új székhely megjelölése jelenti, nagy a valószínűsége annak, hogy a székhely áthelyezése a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását akadályozza és azt célozza, hogy a cég kikerüljön az adott cégbíróság illetékessége alól, ezzel elnyújtva a törvényességi felügyeleti eljárás időtartamát, a következő cégbírósági intézkedés meghozatalát. Erre tekintettel a törvény kimondja, hogy törvényességi felügyeleti eljárás léte alatt a cégbíróság csak azt követően intézkedik az új székhely szerinti cégbírósághoz való áttételről, ha a céggel szemben folyamatban lévő törvényességi felügyeleti eljárást jogerősen megszüntette, vagyis a cég eleget tett a törvényes működés helyreállításának. Ha az új székhely bejegyzése a törvényes állapot helyreállításához vezet [Ctv. 81. § (4) bekezdés], lehetőség van az áttételre, és az új székhely bejegyzésével szüntethető meg a törvényességi felügyeleti eljárás. A törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása alatt a változásbejegyzési kérelem elbírálását a cégbíróság a Ctv. 32. §-a alapján felfüggeszti, és ha a törvényességi felügyeleti eljárás a cég megszűntnek nyilvánításával ér véget, a cégbíróság a változásbejegyzési kérelmet elutasítja.

ÍH 2017. 35. Székhelyáthelyezés más cégbíróság illetékességi területére - székhelyáthelyezés törvényességi felügyeleti eljárás alatt - Ctv. 54/A. § kiterjesztő értelmezésének tilalma

ÍH 2016. 115. A törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetésére illetékes cégbíróság a Ctv. 54/A. §-sal kapcsolatos ügyben

15. Cím

A jogutód nélküli megszűnés bejegyzése iránti eljárás

55. § (1) A cégnek - az egyszerűsített végelszámolás kivételével - tizenöt napon belül változásként be kell jelentenie a cégbíróságnak a végelszámolás megindítását. A végelszámolás lefolytatásának és a végelszámolással kapcsolatos változások bejegyzésének részletes szabályait a VIII. Fejezet tartalmazza.

(2) A végelszámolás alatt álló cég cégjegyzékadatainak változásait a végelszámoló, a felszámolás alatt álló cég - ideértve a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepét is - cégjegyzéke adatainak változásait pedig a felszámolóbiztos köteles bejelenteni a cégbíróságnak.

(3)

A végelszámolás alatt álló cég cégjegyzékadatainak változásait a végelszámoló, a felszámolás alatt álló cég - ideértve a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepét is - cégjegyzéke adatainak változásait pedig a felszámolóbiztos köteles bejelenteni a cégbíróságnak.

56. § (1) A külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének és az európai gazdasági egyesülés telephelyének megszüntetése iránti kérelmet a cégnek változásként kell a cégbírósághoz benyújtania. A változásbejegyzési kérelem benyújtásának tényét tanúsító, e törvény 36. § (1) bekezdése szerinti igazolást a cégbíróság az állami adóhatóság részére is megküldi.

(2) A fióktelep törlésére - amennyiben a fióktelep nem fizetéseképtelen - végelszámolás lefolytatása nélkül kerül sor, azt követően, hogy a cég a törléshez szükséges, a rá vonatkozó anyagi jogszabályban meghatározott feltételek meglétét igazolta.

(3) Külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, valamint európai gazdasági egyesülés telephelye esetén a cégnek változásként be kell jelentenie azt is, ha a külföldi vállalkozás ellen indult fizetéseképtelenség megállapítása iránti eljárás (csőd-, illetve felszámolási eljárás) vagy végelszámolás.

(3a) A cégbíróság az EUID-val rendelkező külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét törvényességi felügyeleti eljárás keretében hívja fel a (3) bekezdés szerinti változásbejegyzési kérelem benyújtására, ha a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül - a 63. § (1c) bekezdése szerint - tudomást szerez a külföldi vállalkozás ellen indult fizetéseképtelenségi vagy végelszámolási eljárásról.

(4) Ha a külföldi székhelyű vállalkozás megszűnt és ezt megelőzően, erre figyelemmel a (3) bekezdésben meghatározottak nem kérték az (1)-(2) bekezdés szerint a megszüntetést, illetve a törlést, a cégbíróság a (3) bekezdésben megjelölt szervezetet hivatalból törli a cégnyilvántartásból.

(4a) A cégbíróság a (4) bekezdés szerint jár el akkor is, ha az EUID-val rendelkező külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe esetében a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül - a 63. § (1c) bekezdése szerint - tudomást szerez a külföldi vállalkozás megszűnéséről, törléséről. E rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, ha a külföldi vállalkozás egyesülés, szétválás, illetve székhelyének határon átnyúló áthelyezése (átalakulása) miatt szűnt meg, illetve törölték.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben foglaltak - az adóhatóság elektronikus értesítésére vonatkozó rendelkezés kivételével - megfelelően irányadók a külföldiek magyarországi kereskedelmi képviseletének törlésére is.

A külföldi székhelyű cég ha fióktelepét megszünteti Magyarországon, vagy ha az európai gazdasági egyesülés fióktelepét szünteti meg, akkor a megszüntetés iránti kérelmet változásként kell az illetékes cégbíróságnál bejelenteni.

A külföldi anyavállalat elleni, a fizetéseképtelenségét, illetve megszűnését érintő eljárások folyamatban léte is olyan lényeges információ, amit szabályszerű változásbejegyzési kérelemmel kell bejelenteni. Ha a külföldi anyavállalat anélkül szűnik meg, hogy azt megelőzően kérték volna magyarországi telephelyének, a magyarországi fióktelepnek, illetve a kereskedelmi képviselőnek a törlését, és e körülményekről a cégbíróság tudomást szerez, az említett jogalanyokat hivatalból törli a cégjegyzékből.

16. Cím

A cég átalakulásának bejegyzése iránti eljárás

57. § (1) Átalakulás esetén a kérelem elbírálására nyitva álló határidő harminc munkanap, amely akkor kezdődik, amikor az átalakulásban részt vevő valamennyi cég cégirata az eljárásra illetékes cégbíróság rendelkezésére áll.

(1a) Az egyesülés és a szétválás bejegyzésére akkor kerülhet sor, ha az állami adó- és vámhatóság - a cégbírósági elektronikus értesítést követő öt munkanapon belül - elektronikus úton arról tájékoztatja a cégbíróságot, hogy az érintett cégnél az adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére irányuló, illetve ezzel összefüggő hatósági eljárás nincs folyamatban, vagy ilyen adóigazgatási eljárást nem kezdeményez. Amennyiben a tájékoztatás szerint a cégnél eljárás van folyamatban, vagy az állami adó- és vámhatóság ilyen eljárást kezdeményez, az egyesülés és a szétválás az adóigazgatási eljárás jogerős befejezéséről szóló elektronikus tájékoztatást követően, ennek hiányában az (1) bekezdésben megállapított határidő kezdetétől számított 90. napon jegyezhető be.

(2) Ha az átalakuló cég az átalakulás időpontját meghatározza, az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A cég által meghatározott időpont nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbírósághoz történt benyújtását követő kilencvenedik nap, illetve nem lehet korábbi, mint a cégbejegyzés napja. Ha a cég által meghatározott időpont a cégbejegyzés napját megelőzné, a cégbíróság az átalakulás időpontjaként a cégbejegyzés napját tünteti fel.

(3) A cégforma változása esetén a cég átalakulását a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított hatvan napon belül kell bejelenteni a jogelőd cég székhelye szerint illetékes cégbíróságnak. Ezzel egyidejűleg kérni kell a jogelőd cég törlését is.

(4) A cégformaváltozásról a jogelőd cég székhelye szerinti cégbíróság dönt. A cégbíróság a jogelőd céget - a jogutódra történő utalással - törli, egyúttal a jogutód céget a cégjegyzékbe bejegyzi. Ezt követően szükség szerint rendelkezik a cégiratoknak a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbírósághoz való megküldéséről.

(5) A cégbíróság az átalakulás iránti kérelmet elutasítja, ha a büntetőügyben a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, és erről a büntetőügyben eljáró bíróság vagy ügyész a bíróságot értesítette.

IH 2017. 33. Átalakulás bejegyzése iránti eljárás - átalakulási kérelem előterjesztése - hirdetményi eljárás átalakulásnál - hiánypótlási határidő - átalakulás, mint változásbejegyzési eljárás - átalakulás bejegyzési eljárás felfüggesztése - átalakulási eljárás illetéke és jogorvoslati illetéke

IH 2011. 169. Kiválósos beolvadásnál átvevő társaság - kiválósos átalakulás nem tőkeleszállítási eljárás - átalakulás bejegyzése csak általános cégeljárásban lehetséges

IH 2009. 134. Átalakulás bejegyzése általános eljárásban kérhető - szerződés minta kizártsága átalakulásnál - hiánypótlási felhívás tartalmi követelményei - a hiánypótlás jogszerű teljesítése jogorvoslati eljárásban

Az átalakulás cégbejegyzése iránti igényt a létesítő okirat aláírásától, alapszabály elfogadásától számított 60 napon belül kell az illetékes cégbíróságon előterjeszteni. A bejegyzési kérelemmel egyidejűleg a jogelőd cég törlését is kérni kell, hiszen a jogelőd társaság addig a pillanatig működik, amíg az átalakulás sikerét és megtörténtét a cégbírósági bejegyzés nem rögzíti, azaz az új társaságot nem hozza létre.

Ez a rendelkezés biztosítja azt, hogy átalakulás esetén - mivel nem létezik előtársasági státusz - ne keletkezhessenek bonyodalmak az átalakulás szakaszában vállalt kötelezettségekért való felelősség tekintetében. A jogelőd törlésének és a jogutód bejegyzésének összekapcsolása kikerülhetetlen, melyet a következő szabályok garantálnak:

- A jogelőd cég törlését a cégbíróság úgy végzi el, hogy a cégjegyzékszám alatt utal a törlés okaként az új társaság átalakulás következtében való létrejöttére.

- A kérelmet a jogelőd székhelye szerint illetékes cégbíróságon kell előterjeszteni, és - amennyiben erre szükség van - ez a cégbíróság intézkedik a jogutód cég székhelye szerinti cégbírósághoz való áttételről.

A fenti szabályok irányadók akkor is, ha az átalakulás következtében nem szűnik meg a jogelőd társaság (kiválás). Ezeken az esetekben természetesen a jogelőd cég törlésére nem kerül sor.

A bírói gyakorlat következetes abban a kérdésben, hogy az átalakulás bejegyzésének és cégalapítás bejegyzésének hiánypótlását elkülönítve kezeli. Amennyiben az átalakulás bejegyzése iránti kérelmet jogerősen elutasítja a cégbíróság, akkor a korábban a kérelem alapjául szolgáló okiratok felhasználásával vagy esetleges kiegészítésével sem lehet újból benyújtani a kérelmet, és az új eljárásban a jogerős elutasítással ellentétes döntést hozni. A gyakorlatot alátámasztja az a szabály is, amely kimondja, hogy az átalakulás bejegyzésének megtagadása esetén az átalakulni kívánt gazdasági társaság a korábbi formában működik tovább. Az átalakulás esetében ugyanis a kérelemhez kötelezően csatolandó okiratok nem megfelelő volta nem pusztán okirat szerkesztési hibát jelent, hanem az átalakulási folyamat szigorú törvényi garanciáinak tartalmi hiányosságát is. Így - szemben a cégbejegyzés szabályaival - jogerősen elutasított átalakulás bejegyzése iránti kérelmet követően a társaság csak abban az esetben alakulhat át, ha az átalakulási eljárást újból lefolytatja annak minden elemével (BH 497/2002.).

Az átalakulás cégbejegyzésére illetékes cégbíróság meghatározása attól függ, hogy az átalakulás mely formájáról kell dönteni:

- Cégformaváltás és szétválás esetén a jogelőd cég székhelye szerint illetékes cégbíróság jár el.

- Összeolvadás cégbejegyzése iránti kérelmet a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbíróságon kell előterjeszteni.

- A beadvány cégbejegyzését az átvévő cég székhelye szerinti cégbíróság bírálja el.
- A cégnek arra is lehetősége van, hogy az átalakulás cégbejegyzésének napját maga határozza meg. Ilyen esetben az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A törvény a választott időpontot azonban korlátok közé szorítja: a választott időpont
- nem lehet későbbi, mint a kérelem cégbírósághoz történő benyújtását követő kilencvenedik nap;
- nem lehet korábbi, mint a cégbejegyzés napja.

57/A. § Nonprofit gazdasági társaság más társasági formába csak nonprofit jellegének megtartásával alakulhat át, csak nonprofit gazdasági társasággal egyesülhet, illetve csak nonprofit gazdasági társaságokká válhat szét.

A Ctv. 57/A. §-ának beiktatása a Gt. hatályon kívül helyezése okán vált szükségessé. A nonprofit gazdasági társaságok szabályozása ugyanis a Ctv. 9/F. §-ába került. Az átalakulási tilalmak körében mondja ki a Ctv., hogy nonprofit gazdasági társaság csak nonprofit jellegét megtartva válhat működési formát, azaz for-profit cégformába történő átalakulása kizárt. Ugyanígy csak nonprofit gazdasági társasággal egyesülhet, és csak nonprofit gazdasági társaságokra válhat szét.

58. § (1) Az összeolvadás bejegyzése iránti kérelmet a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbíróságon kell előterjeszteni a jogutód cég létesítő okiratának aláírásától, illetve elfogadásától számított hatvan napon belül. Egyidejűleg kérni kell a jogelőd cégek törlését is. A kérelemben fel kell tüntetni valamennyi összeolvadó cég székhelyét és cégjegyzékszámát.

(2) Ha az összeolvadó cégek székhelye a jogutód cég székhelyétől eltérő cégbíróság illetékességi területén van, a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbíróság megkeresésére a jogelőd(ök) székhelye szerinti cégbíróság intézkedik a cégiratoknak a jogutód cég székhelye szerinti cégbírósághoz való megküldéséről. Ezzel egyidejűleg a cégnyilvántartásban az iratok megküldésének tényét rögzíti. Ezt megelőzően soron kívül döntenie kell a még folyamatban lévő változásbejegyzési kérelmekről.

(3) Az összeolvadás bejegyzésére a jogutód cég székhelye szerinti cégbíróság illetékes, amely egyben törli a jogelődöket a cégjegyzékből a jogutódra történő utalással.

ÍH 2009. 77. Az elektronikus bejegyzési kérelem beérkezésének időpontja - alkalmazandó jog - átalakulási ügyek külön e-aktakénti benyújtása

Az összeolvadás következtében a jogelőd gazdasági társaságok megszűnnek, és vagyonuk az új, jogutód társaságra száll át. Az összeolvadás következtében létrejövő új jogalany székhelye eltérhet a jogelőd cégek székhelyétől. Ilyenkor a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbíróság megkeresésére a jogelőd(ök) székhelye szerinti cégbíróság intézkedik a cégiratoknak a jogutód cég székhelye szerinti cégbírósághoz való megküldéséről.

59. § (1) A beadvány bejegyzése iránti kérelmet az átvévő cég székhelye szerinti cégbíróságon kell előterjeszteni, az átvévő cég létesítő okirata módosításának aláírásától, illetve elfogadásától, ennek hiányában az egyesülési szerződés jóváhagyásától (aláírásától) számított hatvan napon belül. Egyidejűleg kérni kell a jogelőd beolvadó cég(ek) törlését is. A kérelemben fel kell tüntetni valamennyi beolvadó cég székhelyét és cégjegyzékszámát. Ha a kérelemben a jogutód cég székhelyeként az átvévő cég székhelyétől eltérő cégbíróság illetékességi területén lévő címet tüntetnek fel, az átvévő cég székhelye szerinti cégbíróság az 54. § (1)-(3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket is alkalmazza.

(2) Ha a beolvadó cég(ek) székhelye az átvévő cég székhelyétől eltérő cégbíróság illetékességi területén van, az átvévő cég székhelye szerint illetékes cégbíróság megkeresésére a beolvadó cég(ek) székhelye szerinti cégbíróság intézkedik a cégiratoknak az átvévő cég székhelye szerinti cégbírósághoz való megküldéséről. Ezzel egyidejűleg a cégnyilvántartásban az iratok megküldésének tényét rögzíti. Ezt megelőzően a beadvány elhatározása előtt benyújtott változásbejegyzési kérelmekről soron kívül rendelkeznie kell.

(3) A beadvány elbírálására az átvévő cég székhelye szerinti cégbíróság illetékes. A cégbíróság bejegyzí az átvévő cég cégjegyzékében a beadvánnyal bekövetkezett változásokat, egyben törli a cégjegyzékből a beolvadó cégeket, a jogutódra történő utalással.

Beadvány esetén a beolvadó társaság megszűnik, és vagyona az átvévő társaságra - mint jogutódra - száll át. A beadvány cégbejegyzése iránti kérelmet az átvévő cég székhelye szerint illetékes cégbíróságnál kell előterjeszteni. Ez a cégbíróság intézkedik a beolvadó társaságok iratainak hozzá való áttételéről is, és ő jogosult a beadvány elbírálására, valamint a beolvadó társaságok törlésére, a jogutódra való utalással egyidejűleg.

60. § (1) Ha az európai részvénytársaság alapítása beadvánnyal történik, és ennek folytán az átvévő részvénytársaság cégformája európai részvénytársaság cégformára változik, a cégbíróság az európai részvénytársaságot az új cégformának megfelelően új cégjegyzékszámmal jegyzi be. Az átvévő cég korábbi, illetve az új cégforma szerinti cégjegyzékében utalni kell arra, hogy az átvévő részvénytársaság a beadvány során cégformát változtatott. A korábbi cégforma törlése nem jelenti az átvévő részvénytársaság mint jogi személy megszűnését, illetve új jogi személy létrejöttét.

(2) Ha az európai részvénytársaság egyesüléssel jön létre, a cég bejegyzése iránti kérelmet a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbíróságnál kell előterjeszteni. A cégbejegyzés során a jogelőd cégek törlésére vonatkozó rendelkezéseket csak akkor kell alkalmazni, ha azok székhelye Magyarországon van.

(3) Az európai részvénytársaság bejegyzése iránti kérelmet az európai részvénytársaságról szóló törvényben meghatározott különleges tárgyaló testület megalakulásától számított nyolc hónapon belül kell benyújtani. Ha a tárgyalási időszak meghosszabbodik, a benyújtásra nyitva álló határidő a tárgyalási időszak lejártát követő hatvan nap.

(4) Az európai szövetkezet alapítása során az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

Ha a beolvasással európai részvénytársaság jön létre, eltérő szabályok vonatkoznak az átvető cég jogi helyzetére. Ha az európai részvénytársaság átalakulással, egyesüléssel jön létre, ezek bejegyzése folytán a jogelődöt csak akkor kell törölni, ha annak székhelye Magyarországon van. Az európai részvénytársaság bejegyzési kérelmének benyújtási határideje az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvényben meghatározott különleges tárgyalótestület működéséhez kapcsolódik. A kérelmet tehát a testület megalakulásától számított nyolc hónapon belül, a tárgyalási időszak meghosszabbodása esetén annak lejártát követő hatvan napon belül kell benyújtani.

61. § (1) A cégek szétválás formájában megvalósuló átalakulása során az 57. § (3)-(4) bekezdésében meghatározott rendelkezést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy soron kívül dönteni kell a jogelőd cég még folyamatban lévő változásbejegyzési kérelméről és kiválás esetében a jogelőd cég törlésére nem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt szabályok irányadók abban az esetben is, ha a cég szétválása olyan módon történik, hogy a kivált tagok nem új gazdasági társaságot hoznak létre, hanem már működő gazdasági társaságba lépnek be tagként. A működő gazdasági társaság cégjegyzékadataiban szükséges esetleges módosításokat a szétváló cég székhelye szerint illetékes cégbíróság jegyzi be a cégjegyzékbe.

Az átalakulás speciális fajtája a szétválás. A szétválás nem a társaságok számának csökkenését, hanem növekedését idézi elő. Két formája a kiválás és a különválás. Szétválás esetén a cégforma változására irányadó szabályok alkalmazandók, azaz a cég átalakulását a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított hatvan napon belül kell bejelenteni a jogelőd cég székhelye szerint illetékes cégbíróságnak. Ezzel egyidejűleg kérni kell a jogelőd cég törlését is. A szétválásról a jogelőd cég székhelye szerinti cégbíróság dönt. A cégbíróság a jogelőd céget - a jogutódra történő utalással - törli, egyúttal a jogutód céget a cégjegyzékbe bejegyzi. Ezt követően szükség szerint rendelkezik a cégitatoknak a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbírósághoz való megküldéséről.

Üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése, illetve törlése

61/A. § (1) Az üzletrészt terhelő zálogjog a tag (zálogkötelezett) vagy a zálogjogosult változásbejegyzési kérelme alapján kerül bejegyzésre, illetve törlésre. A kérelemhez csatolni kell a 2. számú melléklet szerinti szükséges iratokat.

(2) A cégbíróság a zálogszerződést csak abból a szempontból vizsgálja, hogy a korlátozott felelősségű társaság és tagjának zálogszerződésben feltüntetett adatai egyeznek-e a cégjegyzék adataival.

(3) Ha a zálogjogosult zálogjogosulti bizományost jelölt ki, a cégjegyzékben a zálogjogosulti bizományost kell feltüntetni a zálogjogosulti bizományos minőségének megjelölése mellett. Ha a zálogjogosult adatait a cégjegyzék már tartalmazza, a zálogjogosulti bizományos bejegyzésével egyidejűleg törölni kell azon zálogjogosultra vonatkozó adatokat, akinek a javára a zálogjogosulti bizományos eljár.

ÍH 2013. 32. Változásbejegyzési kérelem elutasítása - hiánypótlás tárgya változásbejegyzési eljárásban - üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése

ÍH 2013. 30. Üzletrész elzálogosítása - üzletrészre alapított zálogjog nyilvántartása - üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzésére vonatkozó kérelem előterjesztésére jogosultak

ÍH 2009. 176. Üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzési kérelem előterjesztésére jogosultak - üzletrészt terhelő zálogjog bejegyzése iránti kérelem csak általános eljárásban adható be

Ha a korlátozott felelősségű társaság tagjának üzletrészére zálogjogot terhelnek, a zálogjog bejegyzéséhez, illetve törléséhez a tag (zálogkötelezett) vagy a zálogjogosult változásbejegyzési kérelme szükséges. A cégbíróság a zálogszerződést érdemi vizsgálatnak nem veti alá, csupán azt vizsgálja, hogy a kft. és a tag szerződésben feltüntetett adatai egyeznek-e a cégjegyzék adataival. Ha a bejegyzési kérelmet a zálogjogosult nyújtja be, csatolnia kell a zálogkötelezett bejegyzési engedélyét. Amennyiben a zálogjog törlése iránti kérelmet a zálogkötelezett terjeszti elő, mellékelnie kell a zálogjogosult törlési engedélyét.

Tagváltás bejegyzése iránti eljárás

61/B. § (1) A cégjegyzékbe bejegyzett tag részesedésének átruházása esetén a cégbíróság a változásbejegyzési kérelem benyújtásáról elektronikus úton értesíti az állami adóhatóságot.

(2) Az állami adóhatóság 3 munkanapon belül elektronikus úton jelzi, ha a cég az állami adó- és vámhatóság által nyilvántartott, túlfizetéssel csökkentett, 3 millió forintot meghaladó köztartozással rendelkezik.

(3) Az állami adóhatóság (2) bekezdés szerinti jelzése esetén a cégbíróság hiánypótlási eljárás keretében felhívja a céget a részesedés átruházás napjával mint fordulónappal elkészített, könyvvizsgáló által hitelesített számvetési törvény szerinti közbenső mérleg 18-19. § szerinti benyújtására.

ÍH 2015. 158. Tagváltás bejegyzésével kapcsolatos eljárásban adóhatóság és a bíróság feladatköre

ÍH 2015. 33. Tagváltás bejegyzésére irányuló eljárás iránti kérelem melléklete, ha NAV értesítésre kerül sor

ÍH 2012. 180. Társasági részesedés átruházása és közös megegyezéssel történő tagsági viszony megszüntetés - adóhatósági értesítés szükségessége csak társasági részesedés átruházásánál

Amennyiben olyan ruházta át társasági részesedését, aki szerepel a cégjegyzékben, úgy a tagváltás bejegyzése iránti kérelem benyújtásáról a cégbíróság hivatalból értesíteni köteles az adóhatóságot. A köztartozások megfizetése alóli kibújás érdekében került beiktatásra a cégbíróság és az adóhatóság közötti kapcsolatot tagváltás esetén megteremtő rendelkezés.

17. Cím

A cég törlése a cégjegyzékből

62. § (1) A cég a végelszámolási eljárás lefolytatása után, illetve - ha a cégformára irányadó törvény ezt megengedi - ennek hiányában is kérheti a törlését a cégnyilvántartásból. A kérelem elbírálására a változásbejegyzési kérelem elintézésére vonatkozó rendelkezések megfelelően irányadók.

(2) A cégbíróság a céget hivatalból törli

a) a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak a cég megszüntetéséről szóló, elektronikus úton megküldött jogerős végzése alapján,

b) kénysztörlési eljárás során a 118. §-ban meghatározott esetben,

c)

(2a) Ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti felszámolási eljárást kénysztörlési eljárás előzte meg, a cégbíróság a cég törlésével egyidejűleg hivatalból meghozott végzéssel rendelkezik az eltiltásról, az eltiltás kezdetéről és végéről is.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott végzések ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye.

(4) A cég a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg. Ha a cég törlésére nem felszámolási eljárást követően kerül sor, a cégbíróság a céget akkor törölheti a cégjegyzékből, ha az állami adó- és vámhatóság elektronikus úton arról tájékoztatja, hogy a cégnél adóhatósági eljárás nincs folyamatban, és ellenőrzést, végrehajtást nem kezdeményez vagy ennek hiányában az 56. § (1) bekezdésében, vagy 84. § (1) bekezdésében meghatározott elektronikus értesítéstől, illetve a végelszámolást lezáró beszámoló közzétételétől számított 90 nap eltelt. Amennyiben a tájékoztatás szerint az adóhatóság a cégnél eljárást folytat, vagy ellenőrzést, végrehajtást kezdeményez, vagy a cég köztartozással rendelkezik, a cég csak az adóhatósági eljárások jogerős befejezéséről szóló, végelszámolás esetén pedig ezen felül a köztartozást érintően nemlegesnek minősülő elektronikus tájékoztatást követően törölhető a cégjegyzékből. A cégjegyzék azt is tartalmazza, hogy a törlésre kérelemre vagy hivatalból került-e sor.

ÍH 2015. 117. Egyszerűsített végelszámolás után a cég törlése - másodfokon figyelembe vehető új tény - adóhatóság utólagos nyilatkozata arról, hogy törlési akadály nincsen - köztartozás hiánya - törlési kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés illetékmentessége

A korábbi szabályozás terminológiai pontatlanságai gyakorlati jogalkalmazási nehézségeket okoztak. Az előző cégtörvény ugyanis a törvényességi felügyeleti eljárás keretében szabályozta a (hivatalbóli) törlési eljárást, amely az ún. fantomcégek kiszűrésére szolgáló sajátos törvényességi felügyeleti eszköze a cégbírósnak (jelenlegi elnevezésén törlési eljárás). Ha ezen eljárás során a cég törvényes működése nem áll helyre, és felszámolási eljárás lefolytatásának sincs helye, a cégbíróság az eljárás befejezésekor a céget a cégjegyzékből hivatalból törli. A cég hivatalbóli törlésére azonban nemcsak a törlési eljárást követően, hanem számos más esetben is sor kerülhet, pl. akkor, ha a céget a bíróság a felszámolás befejezésekor jogerősen megszünteti. Emellett törlés kérelem alapján is bekövetkezhet, pl. ha a cég az általa elhatározott végelszámolási eljárást befejezi.

Nem volt szerencsés megoldás, hogy a cégjegyzékből történő végleges kivezetés fogalmát, tehát lényegében egy sajátos változásbejegyzésre fenntartott fogalmat a törvény más, szankció jellegű eljárás elnevezésére is használta. Erre tekintettel a hatályos cégtörvény a törvényességi felügyelet körében a törlési eljárás helyett a hatályos szabályozáshoz igen hasonló tartalmú megszüntetési eljárást szabályoz, amely természetesen elvezethet a cég hivatalból történő törléséhez. Ez az aktus azonban dogmatikailag egy hivatalbóli változásbejegyzési eljárás, ilyen változásbejegyzési eljárás lefolytatására a cégbíróság a törvény szerint, a törvényben meghatározott esetekben hivatalból is jogosult.

A cég a végelszámolási eljárás lefolytatása után, illetve - ha a cégformára irányadó törvény ezt megengedi - ennek hiányában is kérheti a törlését a cégnyilvántartásból. A kérelem elbírálására a változásbejegyzési kérelem elintézésére vonatkozó rendelkezések megfelelően irányadók.

A cégbíróság a céget hivatalból törli:

a) a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak a cég megszüntetéséről szóló, elektronikus úton megküldött jogerős végzése alapján;

b) a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott intézkedés vagy megszüntetési eljárás következtében.

A végzések ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye. A cég a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg. A cégjegyzék azt is tartalmazza, hogy a törlésre kérelemre vagy hivatalból került-e sor.

Az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásban meghozott törlést elrendelő végzéssel szemben az adóhatóságot akkor is megilleti a fellebbezési jog, ha a cég törlésének elrendelésére azért került sor, mert az adóhatóság nem értesítette a cégbíróságot arról, hogy a céggel szemben eljárást, vizsgálatot folytat. A cég törlésének ugyanis mindaddig nincs helye, amíg az adóhatósági eljárás be nem fejeződik. A Ctv. A cég törlése a cégjegyzékből cím alatt található 62. § (4) bekezdése szerint a cég a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg. A 62. § (2) bekezdés c) pontja a hivatalból törlés eseteként jelöli meg a cég megszüntetési eljárás következtében történő törlését. A Ctv. 89-93. §-ai rendelkeznek az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásról. A Ctv. 91. § (1) bekezdése szerint a megszüntetési eljárás megindításáról szóló végzést a cégbíróság - kézbesítés mellőzésével - a Céglőnyben közzéteszi és ezzel egyidejűleg a megszüntetési eljárás megindításának tényéről az állami adóhatóságot elektronikus úton értesíti. Az adóhatóság értesítésével összhangban a Ctv. 62. § (4) bekezdésének 2008. december 27-étől hatályos rendelkezése kimondja, ha a cég törlésére nem felszámolási eljárást követően kerül sor, a cégbíróság a céget akkor törölheti a cégjegyzékből, ha az állami adóhatóság - a vázhatóságtól beszerzett adatok alapján is - elektronikus úton arról tájékoztatja, hogy a cégnél adóhatósági eljárás nincs folyamatban, és ellenőrzést, végrehajtást nem kezdeményez, vagy ennek hiányában a 91. § (1) bekezdésében meghatározott elektronikus értesítéstől számított 90 nap eltelt. E jogszabályhely azt is kimondja, amennyiben a tájékoztatás szerint az adóhatóság a cégnél eljárást folytat vagy ellenőrzést, végrehajtást kezdeményez, vagy a cég köztartozással rendelkezik, a cég csak az adóhatósági eljárások jogerős befejezéséről szóló elektronikus tájékoztatást követően törölhető a cégjegyzékből. A 92. § (2) bekezdése értelmében a cégbíróság a megszüntetési eljárás során, a feltételek fennállása esetén, a cég törléséről felszámolási eljárás kezdeményezése, illetve végelszámolás elrendelése nélkül végzéssel határoz. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint a végzést a cégbíróság a Céglőnyben közzéteszi azzal, hogy a végzés ellen a megjelenéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye. A fellebbezésre jogosultak köréről a Ctv. nem tartalmaz rendelkezést, azonban az eljárás céljából, jellegéből következően nyilvánvalóan ilyennek kell tekinteni a köztartozást nyilvántartó adóhatóságot is, s a Ctv. fentebb idézett rendelkezéseiből lesűrhető, mindaddig nincs helye a cég hivatalbóli törlésének, amíg az adóhatóság a cégnél eljárást vagy ellenőrzést folytat. Az adott ügyben az APEH Kiemelt Adózók Igazgatósága a fellebbezésében arra hivatkozott, a társaságnál már 2008. október 22-étől vizsgálatot folytat, melyről a területileg illetékes adóhatóságnak nem volt tudomása, ezért kerülhetett sor a téves tájékoztatásra. Mindebből következően pedig az állapítható meg, a társaságnál folyamatban lévő, és már a törlés elrendelésekor is folyamatban volt adóhatósági eljárásra figyelemmel ez idő szerint a cég törlése elrendelésének feltételei nem állnak fenn. A cégbíróság a megismételt eljárásban, a törvényes működés helyreállítása hiányában csak a törlés valamennyi jogszabályi feltétele fennállása esetén, így az adóhatósági eljárás jogerős befejezéséről szóló adóhatósági értesítést követően hozhat megalapozott határozatot. (BDT 2397/2011.)

A kényszer-felszámolás elrendelésére irányuló törvényességi felülvizsgálati eljárás nem előkérdése a cég törlésére irányuló eljárásnak. A S. Bt. va végelszámolási eljárásának kezdő időpontja 2000. január 31. napja. A Ctv. 129. § (3) bekezdése szerint a Bt. ezért 2007. június 30. napjáig köteles lett volna végelszámolását a Csódtv. 2006. július 1-jéig hatályos előírásai szerint befejezni. Ennek elmulasztása esetére a Ctv. 129. § (3) bekezdése egy speciális törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatását írja elő, amelynek célja az, hogy forgalombiztonsági okból a cég jogutód nélküli megszűnését megelőző kikényszerítse, és a gazdasági életben ne vegyen részt indokolatlanul hosszú ideig olyan cég, amely a megszűnés létszakában van. Ezért a cégbíróság törvényességi felülvizsgálati intézkedést alkalmazva elrendeli a cég kénysértörlését. A törvényességi felülvizsgálati eljárás megindítása, lefolytatása (befejezése) és ennek eredményeként törvényességi felülvizsgálati intézkedés alkalmazása a speciális törvényességi felülvizsgálati eljárás esetében is csak akkor jogszerű, ha a cég törvénytörő működése fennáll. A perbeli esetben a törvényességi felülvizsgálati eljárásnak a Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerinti megindítása (hivatalból) szükséges volt, a törvényességi felülvizsgálati eljárást pedig a Ctv. 79. § (3) bekezdése szerint is mindaddig folytatni kell, amíg a törvényes állapot helyre nem áll. A perbeli esetben a törvényes működés azzal állhatott volna helyre, hogy a cég a végelszámolási eljárás befejezését követően benyújtja a törlési kérelmét. Ha a törlési kérelem elbíráható és teljesíthető, akkor a cég kérelemre való törlése megtörténhet, és ebben az esetben a törvényességi felülvizsgálati eljárást a Ctv. 80. § (3) bekezdése, de az eljárás alá vont cég jogalanyiségének elvesztése folytán is meg kell szüntetni. Ha a törlési kérelem hiányosságai folytán a kérelmet el kell utasítani, akkor továbbra is fennáll a törvénytörő helyzet, és ekkor helye van a kénysértörlésnek. Az elsőfokú bíróság tévesen minősítette az ügyben a törlés iránti kérelem elbíráltatása előkérdésének a törvényességi felülvizsgálati eljárásban alkalmazott intézkedést tartalmazó végzés jogerőre emelkedését, és tévesen függesztette fel a törlési eljárását a törvényességi felülvizsgálati eljárás jogerős befejezéséig. (BDT 2471/2011.)

18. Cím

A cégbíróság adatszolgáltatási, illetve a cég tájékoztatási kötelezettsége

63. § (1) A cégbíróság a cég bejegyzéséről, a cégnyilvántartásban átvezetett változásokról (pl. a cég székhelyének, a tulajdonosok személyének változásáról), valamint az eljárás megszüntetéséről, a bejegyzési kérelem elutasításáról, illetve a cég törléséről értesíti a területileg illetékes gazdasági, illetve szakmai kamarát, adóhatóságot, valamint a Központi Statisztikai Hivatalt, egyéni cég bejegyzése esetén az egyéni vállalkozók nyilvántartását vezető szervet. A cégbíróság a cég bejegyzéséről, székhelyének változásáról, a cég törléséről, az eljárás megszüntetéséről adatot szolgáltat a Magyar Nemzeti Bank, az egészségbiztosítási szerv, a központi nyugdíjbiztosítási szerv, és a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv részére. Az értesítést, illetve az adatszolgáltatást a céginformációs szolgálat elektronikus úton teljesíti.

(1a) A cégbíróság a cég bejegyzett adatainak változásáról, a cég törléséről - a céginformációs szolgálat útján és az (1) bekezdés szerinti elektronikus úton - értesíti azt a közhiteles nyilvántartást vezető szervet, amely a nyilvántartásában a cégre vonatkozóan cégjegyzékadatokat is nyilvántart, feltéve, hogy a céginformációs szolgálat elektronikus értesítésének feltételei biztosítottak.

(1b) A Cégbíróság az EUID-val rendelkező cégformák esetében a cég EUID-ját, a 26. § (1) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott adatát a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer számára - a céginformációs szolgálat informatikai rendszere segítségével - haladéktalanul hozzáférhetővé teszi. Az EUID-val rendelkező külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, kereskedelmi képviselője esetében a 26. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott adatot nem kell hozzáférhetővé tenni. E bekezdés szerinti adatokhoz való hozzáférés a tagállami cégnyilvántartások számára ingyenes.

(1c) A Cégbíróság - a céginformációs szolgálat informatikai rendszere segítségével - haladéktalanul fogadja az EUID-val rendelkező cégformákkal összefüggésben a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül érkező információkat.

(2) A korlátozott felelősségű társaság és a részvénytársaság a bejegyzését követően írásbeli képviselője, illetve hivatalos levelezése során - ideértve az elektronikus levelezést is -, valamint a honlapján köteles feltüntetni a céget nyilvántartó Cégbíróság nevét, a cég nevét és székhelyét, a cég cégjegyzékszámát, továbbá szükség szerint a cég felszámolására, illetve végelszámolására utaló toldatot. A cég - választása szerint - feltüntetheti a jegyzett tőkéjét is. Ebben az esetben azonban a cégjegyzékben szereplő jegyzett tőke feltüntetése mellett meg kell jelölni annak ténylegesen rendelkezésre bocsátott összegét is.

(3) Európai gazdasági egyesülés esetében a (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően a cég írásbeli képviselője, illetve hivatalos levelezése során azt is fel kell tüntetni, ha a vezető tisztségviselők képviselői joga együttes.

(4) Külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepének, valamint külföldiek magyarországi közvetlen kereskedelmi képviselőjének, illetve az európai gazdasági egyesülés telephelyének írásbeli képviselője, illetve hivatalos levelezése során a külföldi vállalkozásra vonatkozó adatokat kell feltüntetni a (2)-(3) bekezdésnek megfelelően. Emellett szerepeltetni kell a fióktelep, valamint a kereskedelmi képviselőt, illetve a telephely cégjegyzékét vezető Cégbíróság nevét és a cég nevét, székhelyét, valamint cégjegyzékszámát is.

A cégnyilvánosság követelményének biztosítása érdekében a Cégbíróság a nyilvántartás vezetése és a naprakész állapot fenntartásával összefüggő változásbejegyzési kérelmek elbírálásán és törvényességi felügyeleti eljárások lefolytatásán kívül folyamatos tájékoztatást is köteles nyújtani a Ctv. 63. § (1) bekezdésében felsorolt szervezeteknek. Emellett a cégnyilvántartásban szereplő bejegyzett céget is terheli tájékoztatási kötelezettség. Ezek a kötelezettségek az EK 1. számú és 11. számú társasági jogi irányelveinek implementálása során kerültek a magyar törvénybe.

A hivatalos leveleket a cég képviselőjére jogosult cégszerű aláírásával kell ellátni. A cégszerű aláírás a cég pontos elnevezésének feltüntetése mellett a képviselőre jogosult aláírási címpéldány vagy aláírás-minta szerinti képviselői jogcímét és sajátkezü aláírását tartalmazza. Külföldiek magyarországi letelepedési formáinál és az e szempontból hasonló megítélés alá eső európai gazdasági egyesülés esetében az anyavállalatra vonatkozó adatokat kell feltüntetni, és amellett a fióktelep, képviselőt, illetve telephely cégjegyzékszámát és a cégjegyzéket vezető bíróság nevét, székhelyét.

V. Fejezet

JOGORVOSLATOK

1. Cím

A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elutasító végzés elleni fellebbezés

64. § (1) A cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet elutasító, vagy - ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők - a változásbejegyzési kérelmet részben elutasító végzés ellen a cég, továbbá az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés rá vonatkozó része ellen, a cég számára nyitva álló határidőn belül - fellebbezéssel élhet.

(2) A hivatalból meghozott bejegyzési végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, illetve felülvizsgálatnak, ha a bejegyzésre más bíróság vagy hatóság határozata alapján került sor (26. §).

(3)

ÍH 2009. 180. Illeték viselése a cégeljárásban - jogorvoslati költségek egypólusú eljárásban

Az Alaptörvény értelmében mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, mely jogát vagy jogos érdekét sérti. Ennek megfelelően a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban hozott érdemi döntéssel, a kérelemben szereplő adatok bejegyzését elrendelő vagy azt elutasító végzéssel szemben is van lehetőség jogorvoslattal élni. A cégeljárásban a jogorvoslati rendszer sajátossága az eljárás nemperes jellegéből, a kontradiktórius elemek hiányából következik. A kérelmet elutasító végzéssel szemben fellebbezéssel lehet élni. Annak érdekében azonban, hogy a kérelmezőn kívül más személyek, szervezetek is lehetőséget kapjanak az eljárásban esetlegesen megtörtént jogszabálysértések orvosolására, a cégjegyzékben szereplő jogszabálysértő adatok korrigálása, olyan jogorvoslati eszközök is rendelkezésre állnak, melyek a kérelemnek helyt adó, azaz a bejegyzést elrendelő végzéssel szemben vehetők igénybe. Ez utóbbi eljárások önálló peres eljárások, melyek nem tekinthetők másodfokú eljárásnak a cégeljáráshoz, mint alapeljáráshoz képest. Szükségesek azonban azért, hogy a kérelmező érdekeivel megegyező, de jogi hibában szenvedő végzések korrekciója is megtörténjen.

A cég bejegyzésére, változás bejegyzésére irányuló kérelmet elutasító végzéssel szemben a Pp. szabályai alapján fellebbezésnek van helye. A fellebbezés vonatkozásában a Ctv. szűkszavú rendelkezéseket tartalmaz, így a szabályozás hiányosságait a mögöttes jogszabályként alkalmazandó Pp. rendelkezései pótolják. Ennek megfelelő alkalmazásával megállapítható, hogy az elutasító végzéssel szemben annak kézbesítésétől számított 15 napon belül lehet a fellebbezéshez való jogot gyakorolni. Mivel a Ctv. speciális rendelkezést nem tartalmaz ebben a körben, így a Pp. szabályainak értelmében a fellebbezési határidő elmulasztása esetén igazolási kérelemmel is lehet élni. A fellebbezésre jogosultak körébe tartozik az elutasított végzéssel érintett kérelmező cég, valamint az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz, a végzés őt érintő része vonatkozásában. A jogosultak első csoportjába tartozó kérelmező cég megállapítása egyértelmű, hiszen a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtója a cég képviselőjére jogosult személy, így azt a céget tekinthetjük a fellebbezési jog gyakorlása során jogosultnak, akit a benyújtó képviselt. Előfordul azonban, hogy a bejegyzést elutasító végzés az érintett cég mellett más személyekre is rendelkezést tartalmaz. Így például ha a vezető tisztségviselővel, cégvezetővel szemben hatályban lévő eltiltás miatt utasítja el a bejegyzési kérelmet a cégbíróság, a vezető tisztségviselő és cégvezető önállóan, a cégtől függetlenül is gyakorolhatja a fellebbezési jogot annak érdekében, hogy az esetlegesen törölni elmulasztott vagy egyébként az eltiltásra vonatkozó téves bejegyzés korrigálásra kerüljön.

A fellebbezési jog terjedelmét vizsgálva fontos hangsúlyozni, hogy ha a kérelem egy része vonatkozásában a bejegyzést a cégbíróság elrendelte, így csak az elutasítással érintett kérelemből tekintetben gyakorolható a fellebbezés joga. A kérelem részleges elutasítására az alapbejegyzési eljárásban nincs lehetőség, csak a változásbejegyzési kérelem alkalmas arra, hogy a végzésben a cégbíróság megbontsa a bejegyzésre alkalmas és nem alkalmas adatok, tények körét. Így a fellebbezés kérelem egy részére gyakorolhatóságával kapcsolatos rendelkezés csak változásbejegyzési eljárásban bír jelentőséggel.

A hivatalból meghozott bejegyzési végzés ellen nincs helye sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak akkor, ha a bejegyzésre más bíróság vagy hatóság határozata alapján került sor. Ide tartoznak a bejegyző végzések, melyeket a Ctv. 26. §-a rögzít (pl. csodeljárás tényének és kezdő időpontjának bejegyzése, adóhatóság kérelme alapján a végrehajtás tényének bejegyzése, stb.). Értelmszerűen ilyen esetekben egy eljárás vagy hatósági intézkedés tényét rögzíti a cégbíróság, melynek vitatására nem a bejegyző végzés megtámadása, hanem a bejegyzésre okot adó bírósági, hatósági eljárásban biztosított jogorvoslati eszközök állnak rendelkezésre.

A fellebbezés derivatív hatályú jogorvoslat, így a bírósági szervezetrendszer magasabb fokán álló bíróság jogosult elbírálni. Mivel a cégbírósági feladatokat a megyei (fővárosi) bíróság szervezetén belül látják el, a megyei bíróság nem jogosult a fellebbezés elbírálására. 2010. január 1-jétől a Fővárosi Ítéltábla kizárólagos illetékességgel rendelkezik a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban hozott elutasító végzésekkel szembeni fellebbezések elbírálására.

64/A. § (1) Ha valamely cégszámítógépes nyilvántartásba vétele hivatalbóli bejegyzéssel történik és a bejegyzésre hibás adatok alapján került sor, vagy a bejegyzés egyéb okból hibás, a cég, valamint az ügyész kérheti a hibás bejegyzés kijavítását.

(2) A cégbíróság a kérelemről nyolc napon belül nemperes eljárásban határoz; az eljárás során csak okirati - ideértve az elektronikus okiratot is - bizonyításnak van helye.

(3) Amennyiben a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a hivatalbóli bejegyzés alapjául szolgáló okirat és a végzés tartalma eltér, és a hiba a határozat kijavítására vonatkozó szabályok szerint nem szüntethető meg, a végzést hatályon kívül helyezi és új eljárást indít, amellyel egyidejűleg a hibás bejegyzést a cégnyilvántartásból úgy kell törölni, hogy az mint törölt adat se legyen megállapítható.

(4) Ha a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a cégbíróság számára hivatalbóli bejegyzés céljából továbbított adatok megegyeznek a cégjegyzékbe bejegyzett adatokkal, a kérelmet elutasítja.

A jogorvoslatok sajátos fajtáját jelenti a hibás bejegyzések kijavítására nyitva álló, Ctv. 64/A. §-ban biztosított lehetőség. A 2007. évi LXI. törvény iktatta be ennek lehetőségét a cégtörvénybe, mely 2007. szeptember 1-jével hatályos. Csak olyan cégszámítógépes nyilvántartásba vétel ad lehetőséget ez az eljárás, melyek bejegyzésére hivatalból került sor. Ha a cégbíróság hivatalból jegyez be adatokat, ez más bíróság, hatóság értesítése alapján történik. Ebben az esetben a cégbíróság tartalmi vizsgálatot nem folytat, csupán formálisan eleget tesz a bejegyzést megelőző eljárásban született határozatnak. Éppen ezért fellebbezéssel nem támadható a határozat, hiszen indokolatlanul újabb jogorvoslati frontot nyitna az alapeljárásban hozott határozattal szemben a cégbíróság határozatát támadó fellebbezési kérelem. Az esetleg hibák mégis korrigálhatók egy nemperes eljárásban.

A hivatalbóli bejegyzés során a cégnyilvántartásba bekerült hibás adatok kijavítását az érintett cég és az ügyész kérheti. Az eljárás alapját az a tény képezi, hogy a bejegyzés alapját hibás adatok képezték, vagy a bejegyzés egyéb okból hibás. Az eljárás különleges abból a szempontból is, hogy ha cég kezdeményezi, akkor az Itv. 62. § (1) bekezdésének b) pontja alapján illetékfelfizelési jog illeti meg. A cégeljárás általános szabályaihoz képest eltérés az is, hogy a hibás adatok kijavítása iránti eljárásban a jogi képviselő nem kötelező.

Az eljárás nemperes, melynek során a kérelemről a cégbíróság 8 napon belül határoz. A nemperes jelleg miatt nem meglepő, hogy a bizonyítási eszközök köre korlátozott: csak okirati bizonyítás lehetséges.

Ha az eljárás során a cégbíróság megállapítja, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló okirat és a végzés eltér egymástól, valamint kijavítási eljárás keretében az eljárás nem szüntethető meg, akkor a bejegyzési végzést hatályon kívül helyezi, és új eljárást indít. Ha a hibát megállapítja a cégbíróság, akkor a hibás adatot úgy köteles törölni, hogy az még törölt adat formájában se legyen utólag megállapítható. Ez azt jelenti, hogy a cég adatairól cégmásolatot kérők sem láthatják.

64/B. § (1) A cég, valamint az ügyész kérheti a cégbíróságtól annak megállapítását, hogy valamely hatóság vagy bíróság nem tett eleget a cégjegyzékbe hivatalbóli bejegyzéssel nyilvántartásba kerülő adat megküldésére vonatkozó kötelezettségének, ideértve azt az esetet is, ha a hatóság vagy a bíróság a cégjegyzékbe már bejegyzett adat törléséhez szükséges adattovábbítási kötelezettségének nem tesz eleget.

(2) A cégbíróság a kérelemről nemperes eljárásban határoz; az eljárás során csak okirati - ideértve az elektronikus okiratot is - bizonyításnak van helye. Ennek keretében a cégbíróság megkeresi az illetékes hatóságot vagy bíróságot.

(3) Ha a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a bíróság vagy hatóság nem tett eleget kötelezettségének, a rendelkezésére álló - okirattal igazolt - adatok alapján jogosult az adat hivatalból történő bejegyzésére.

Az adat megküldésére vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt induló eljárás is sajátos jogorvoslati lehetőség. Ha a valamely hatóság vagy bíróság nem tett eleget a cégjegyzékbe hivatalból bejegyzéssel nyilvántartásba kerülő adat megküldésére vonatkozó kötelezettségének, ideértve azt az esetet is, ha a hatóság vagy a bíróság a cégjegyzékbe már bejegyzett adat törléséhez szükséges adattovábbítási kötelezettségének nem tett eleget, a cég, valamint az ügyész kérhető a cégbíróságtól ennek megállapítását. Ez az eset arra szolgál korrekcióként, ha cégbíróság azért nem tud eleget tenni hivatalból fennálló bejegyzési kötelezettségének, mert más hatóság vagy bíróság mulasztott, és a bejegyzés alapját adó megfelelő okirat nem áll rendelkezésre. A céget az eljárás kezdeményezése során illetékfeljegyzési jog illeti meg, és jogi képviselő sem kötelező az eljárásban. A cégbíróság nemperes eljárás keretében megkeresi az illetékes hatóságot vagy bíróságot a szükséges okiratok megküldése iránt. Amint az okiratot megküldi a hatóság vagy bíróság, a cégbíróság intézkedik az abban foglaltaknak megfelelően a hiányzó adat bejegyzése vagy törlése iránt. Ha a hatóság, bíróság nem tesz eleget kötelezettségének, és a cég vagy az ügyész a hiányzó okiratot képes a cégbíróság rendelkezésére bocsátani, a cégbíróság ezen iratok alapján jár el, és intézkedik a bejegyzés (törlés) iránt.

64/C. § A 64/A-64/B. §-ban meghatározott eljárásra alkalmazni kell a 72. § (4)-(5) bekezdését.

A 64/A-64/B. §-ban meghatározott eljárásra alkalmazni kell a 72. § (4)-(5) bekezdését.

A hibás bejegyzés kijavítása, valamint az adat megküldésére vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatti eljárásokban - a törvényességi felügyeleti eljáráshoz hasonlóan - a jogi képviselő nem kötelező. Az eljárások során hozott jogerős cégbírósági intézkedéssel az ügyben keletkezett iratok nyilvánossá válnak. Más esetben az iratok nyilvánosságára a Pp. rendelkezései vonatkoznak.

2. Cím

A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per

65. § (1) A kérelemnek helyt adó cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés vagy az annak meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütközése miatt az ügyész, valamint az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan - pert indíthat a cég ellen a végzés hatályon kívül helyezése iránt a cég székhelye szerint illetékes törvényszék előtt. A cég kérelemre történő törlését elrendelő végzés ellen a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

(2) A per megindításának a végzés Céglépcsőben való közzétételétől számított harminc napon belül van helye. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(3) A keresetlevélben, illetve az eljárás során csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, amelyet a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban a cégbíróságnak észlelnie kellett volna.

ÍH 2017. 32. Bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben történő igényérvényesítés időbeli korlátai - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben perbíróság vizsgálódásának korlátja - üzletrész-átruházás létre nem jöttét megállapító ítélet rendelkezései - cégbíróság jogsértő cégjegyzéki adat törlésére vonatkozó joga, új adat bejegyzésének tilalma - törvényességi felügyeleti végzés anyagi jogerejének hiánya és kötőereje - eredeti állapot helyreállításának, visszamenőleges hatályú bejegyzés foganatosításának kizártsága

ÍH 2016. 111. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése - ún. együttes cégeljárást követően

ÍH 2016. 36. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés ellen indított kereset tartalma

ÍH 2015. 115. Nonprofit gazdasági társaság közhasznú nyilvántartásba vételének szempontjai

ÍH 2014. 160. Változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per - változásbejegyzéssel összefüggő törvényességi felügyeleti kérelemnél jogi érdek valószínűsítése - jogi érdek fogalma

ÍH 2014. 159. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben vizsgálható jogsértések - jogvesztő határidő perindításra bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti pernél - beavatkozó jogállása bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben

ÍH 2014. 158. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per indítására jogosultság - keresetelési jog hiánya

ÍH 2014. 120. A cégbíróság vizsgálatának terjedelme bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során - a taggyűlési jegyzőkönyv szabályai

ÍH 2012. 132. Gt. szerinti elővásárlási jog kizártsága egyszemélyes társaság üzletrészenek adásvételénél - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben jogvesztő perindítási határidő - bírói vizsgálat terjedelme bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben

ÍH 2011. 171. Törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosultság - párhuzamos eljárások kizártsága

ÍH 2011. 129. Változásbejegyző végzés megtámadása iránti kereset sikeres indításának feltétele - perbíróság vizsgálódásának korlátai

ÍH 2010. 130. Az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz címzett, de tévesen más bíróságnál benyújtott keresetlevél

ÍH 2009. 177. A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése; a létesítő okirat módosításának érvénytelensége

ÍH 2006. 121. Előtakarság cégalapítása - jogalanyiség terjedelme előtakarságnál régi és új Gt. alapján - bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per különbségei régi Ctv. és új Ctv. alapján - a létesítő okirat kiküszöbölhetetlen érvénytelensége esetén követendő eljárás

Ahogyan arról már szó volt, a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban hozott határozatokkal szemben igénybe vehető jogorvoslatok körében a bejegyzési kérelemnek helyt adó, azaz a bejegyzést elrendelő végzés ellen is van lehetőség jogorvoslattal élni. A cégeljárásban a kontradiktórius elemek és így az ellenérdekű fél hiánya indokolja, hogy a fellebbezés mellett létezzenek olyan jogorvoslati lehetőségek, melyek az alapeljárásban kérelmező cég érdekeivel egyezően elrendelt, de jogszabálysértő bejegyző határozatok ellen vehetők igénybe.

A bejegyzési végzés hatályon kívül helyezésére peres eljárásban van lehetőség. Mivel nem tekinthető az eljárás rendszerébe szervesen illeszkedő jogorvoslatnak (fellebbezésnek) a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per, így a derivatív hatály követelménye nem érvényesül. A per lefolytatására az illetékes törvényszék rendelkezik hatáskörrel.

A per megindítására jogosult az ügyész, valamint akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz. Utóbbi jogosult csak a végzés őt érintő részében jogosult a perindításra. A perindításra jogosultak között külön kell szólnunk arról a személyről, aki a bejegyzési eljárás alatt törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett. Ilyen ha kérelmét elutasítják, jogosulttá válik arra, hogy a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt pert indítson. A pert a társaság ellen kell megindítani. A cég kérelmére a törlését elrendelő végzés ellen a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

A bejegyzési (változásbejegyzési) és a cégtörvényességi eljárás együttes elbírálásakor hozott döntés esetén a törvényességi felügyeleti kérelmezőt attól függetlenül illeti meg a perindítási jog - a számára kedvezőtlen - (együttes) végzéssel szemben, hogy a bejegyző végzés tartalmaz-e rá nézve rendelkezést. A bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás alatt benyújtott törvényességi felügyeleti és a bejegyzési kérelem együttes elbírálásának feltétele, hogy a törvényességi kérelemre a cégbíróóság hatáskörrel rendelkezzen, a kérelmező az eljárás megindításához fűződő jogosultságát igazolja, továbbá, hogy a kérelem a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tárgyához kapcsolódjon. A Ctv. 65. § (1) bekezdése alapján - önmagában - helytállóan állapította meg, hogy a törvény a kérelemnek helyt adó bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítására az egyéb feltételek megléte esetén - az ügyészen kívül - csak azt jogosítja fel, akire a végzés rendelkezést tartalmaz, és őt is csak a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan. A következetes bírói gyakorlat alapján az ügynevezett egyéb jogosultak perindítási joga szorosan értelmezett, és az ilyen személyek ügylegitimációja csak akkor áll fenn, amennyiben a keresettel támadott végzés (és az abban kifogásolt cégjegyzéki rovat) a személyükre nézve kifejezetten (nevesítve) rendelkezést tartalmaz (pl. Fővárosi Ítélőtábla 16. Gf. 40 368/2004./., Győri Ítélőtábla Gf. IV. 20 186/2008/5.). A Ctv. 65. § (1) bekezdése általános szabálya alól - kivételt ad, amikor úgy rendelkezik, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemről, illetve a törvényességi felügyeleti kérelemről történő együttes döntés esetén - a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító - végzés ellen a Ctv. 65. §-ában meghatározott perindítási jog a (törvényességi felügyeleti) kérelmezőt is megilleti. A bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás alatt - a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tárgyához kapcsolódó - törvényességi felügyeleti kérelem folytán indult ügynevezett párhuzamos eljárásban - érdemi határozat hozatala esetén - a valamely kérelemnek történő helyt adás szükségképpen maga után vonja a másik kérelem elutasítását; amennyiben pedig ez az elutasított kérelem a törvényességi felügyeleti kérelem, akkor a cégtörvényességi kérelmező a bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítási joggal rendelkezik. A Ctv. 78. § (2) bekezdése szerinti párhuzamos eljárásban hozott együttes döntés esetén a törvényességi felügyeleti kérelmezőt attól függetlenül illeti meg a perindítási jog - a számára kedvezőtlen - együttes végzéssel szemben, hogy a bejegyző (változásbejegyző) végzés tartalmaz-e rá nézve rendelkezést. A perindítási jog megítélésénél figyelemmel kell arra lenni, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás alatt benyújtott cégtörvényességi kérelem együttes elbírálásának több előzetes feltétele van, és - a fentiek szerint - a cégtörvényességi kérelmezőt csak a kérelme tárgyában hozott érdemi határozat esetén illeti meg a Ctv. 78. § (2) bekezdése alapján a perindítási jog. Az együttes elbírálás és döntés feltétele így, hogy a törvényességi felügyeleti kérelemre a cégbíróóság a Ctv. 74. § (3)-(4) bekezdése alapján hatáskörrel rendelkezzen (Fővárosi Ítélőtábla 14. Gf. 40 451/2007/3.). A törvényességi felügyeleti kérelemről hozandó érdemi döntés előfeltétele, hogy a kérelmező az eljárás megindításához fűződő jogosultságát igazolja; amennyiben azt a Ctv. 77. § (1) bek. c) pontjára alapítja, az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse. További törvényi feltétele ezentúl az együttes elbírálásnak, hogy a törvényességi kérelem a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódjon, azzal olyan összefüggést mutasson, hogy a törvényességi kérelem elbírálása nélkül a bejegyzési kérelem tárgyában se lehessen érdemi határozatot hozni (pl. Fővárosi Ítélőtábla 13. Gf. 43 065/2008/2.). A részvényes részvényesi jogait a részvény avagy a letéti igazolás birtokában a részvényességi felügyeleti bejegyzését követően gyakorolhatja. A konkrét esetben a 2002. november 15. napján létrejött letéti szerződés a felek közötti hitelszerződés biztosítékeként polgári jogi jogügyletet (kötelmi szerződést) hozott létre az alperesi részvényes felperesi - időleges - birtoklására. Ennek a kötelmi szerződésnek az egyik kikötése volt, hogy a részvényesi jogokat az alperes által kiállított meghatalmazás útján a felperes gyakorolhatja. Ez a kötelmi jogügylet pedig azért nem teremt közvetlen jogi érdekeltséget a felperes részére a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására, mert a törvényességi felügyeleti eljárás esetleges eredményének (a változásbejegyzési kérelem elutasításának) a konkrét esetben a felek közötti hitel- és letéti jogviszonyra nem volt közvetlen kihatása, nem érintette a jogviszonyok alapján az alperest terhelő kötelezettségek fennállását és terjedelmét. A kérelmező eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltsége tehát már a törvényességi felügyeleti eljárás megindításakor sem állt fent. A felperes vélt jogi érdekeltsége az eljárás megindítását követően már elenyészett, amikor az alperes a letéti szerződéssel biztosított hitelt visszafizette, és a letéteményes felperes 2008. május 23-án a részvényeket az alperesnek kiadta. A hitelszerződés felperes által hivatkozott alperesi megszegése, illetve a szerződésszegés következményei a cégtörvényességi eljárásban nem bírálhatóak el, arra a Ctv. 74. § (3) bekezdése szerint a cégbíróóságnak nincs hatásköre, az csak polgári perben dönthető el. A kérelmező felperes eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltsége hiányában (valamint: a cégbíróóság hatáskörébe nem tartozó szerződésszegési kérdés tekintetében) a Ctv. 78. § (1) bekezdése szerinti párhuzamos eljárás sem lefolytatható, és az együttes határozathozatalnak éppen emiatt nincsen helye. Az érdekeltséggel nem rendelkező felperes részben polgári perre tartozó kérelmét a Ctv. 77. § (3) bekezdése és 74. § (3) bekezdése alapján kell elutasítani, érdemi vizsgálat nélkül. Emiatt a felperest a Ctv. 78. § (2) bekezdése alapján (és nem más okból) nem illette meg a perindítás joga a cégbíróóság változásbejegyző végzésével szemben. Az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadása esetén a cégbíróóság törvényességi határozatával szemben - a végzések ellen nyitva álló fellebbezések helyett - peres jogorvoslati fórum keletkezne. (BDT 2181/2010.)

A perben hivatkozási alap, hogy a bejegyző végzés, vagy annak meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütköznek. Csak jogszabálysértésre való hivatkozással és csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, melyet a cégbíróóságnak a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban észlelnie kellett volna. A gyakorlatban elsősorban azok a perek fordulnak elő, melyekben nem csak a cégjegyzékben szereplő adat, hanem az alapul szolgáló okirat is jogszabálysértő. Tipikus hivatkozási alap, ha a létesítő okirat valamely rendelkezése érvénytelenség, és az okirat érintett rendelkezése cégjegyzéki adattal függ össze. Abban az esetben, ha a létesítő okirat érvénytelensége nem függ össze cégjegyzéki adattal, a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt per nem indítható. Ha a létesítő okiraton kívüli egyéb, a bejegyzési kérelemhez kötelezően csatolandó iratok jogszabálysértő volta is hivatkozási alap lehet. Ebben az esetben a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt akkor is indítható per, ha az okirat jogszabálysértő volta nem függ össze cégjegyzéki adattal.

Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a létesítő okirat vagy módosítása tekintetében csakis a végzésben foglalt cégjegyzéki adatokra vonatkozó rendelkezés jogszabálysértő voltára lehet megalapozottan hivatkozni. A Ctv. ugyanis a gazdasági forgalom biztonsága, valamint a hitelezői érdekek, és más közérdekek védelme céljából deklarálja a közhiteles cégnyilvánartás adatainak teljes körű nyilvánosságát. Ennek lehető leggyorsabb biztosítása érdekében pedig úgy rendelkezik, hogy a kérelemnek helyt adó bejegyző (változásbejegyző) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, a benne foglalt cégbírási nyomban a cégjegyzék részévé válnak. A jogorvoslatihoz való jog biztosítása érdekében a Ctv. 65. § a bejegyzett adatokra nézve sajátos jogorvoslatot biztosít, lehetővé téve meghatározott körben a bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítást. A cégjegyzéki adatokat a Ctv. 24. § sorolja fel, köztük a létesítő okirat keltét. A Ctv. 51. § (1) bekezdése pedig előírja a létesítő okirat módosítás bejelentését, függetlenül attól, hogy az egyéb cégjegyzéki adatot nem érint. Ilyenkor a cégjegyzék az okirat-módosítás keltét tünteti csak fel a 8. rovatban. A bejegyzési kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító végzés ellen - annak érdekében, hogy a bejegyzési és törvényességi eljárásban azonos jogorvoslati lehetőség nyíljon - fellebbezésnek nincs helye, azonban a 65. §-ban meghatározott perindítási jog a kérelmezőt is megilleti. A hivatkozott 65. § (1) bekezdése szerint a kérelemnek helyt adó cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés hatályon kívül helyezése iránti per a végzés, vagy az annak meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütközése miatt indítható. A per elsődleges célja a cégjegyzéki adatok jogsértő voltának kiküszöbölése. Mindezzel összhangban a 68. § (1) bekezdésének értelmében a perben a létesítő okiratnak, illetve módosításának érvénytelenségére csakis a végzésben foglalt cégjegyzéki adattal összefüggésben lehet hivatkozni, a létesítő okirat, illetőleg okirat-módosítás cégjegyzéki adatot nem érintő rendelkezése jogsértő volta bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per alapjául nem szolgálhat. E vonatkozásban - az arra irányadó szabályok szerint - létesítő okirat (módosítása) érvénytelenségének megállapítása iránti perben lehet helye, de a létesítő okirat cégjegyzéki adatot nem érintő érvénytelensége bejegyző végzés hatályon kívül helyezési iránti keresettel eredményesen nem támadható. Az adott ügyben felperes, mint kérelmező a sajátos, párhuzamos eljárás alanyává vált, kérelme elutasítása folytán pedig megnyílt a bejegyző végzéssel szembeni perindítási joga, perbeli legitimációja tehát nem vitatható el. A keresettel támadott, bejegyző végzés alapjául azonban olyan, az alperes legfőbb szerve által megszavazott létesítő okirat módosítás szolgált, amely cégjegyzéki adatot nem érintett. Ennek megfelelően a cégbírási végzésével csupán az okirat-módosítás keltét rendelte bejegyezni a cégjegyzékbe, miután az a cégjegyzék más, érdemi adatát nem érintette. A perben pedig a felperes értelemszerűen nem tudott cégjegyzéki adattal összefüggő jogsértésre hivatkozni. (BDT 1716/2007.)

A bejegyzési végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítására nyitva álló határidőt a forgalom biztonsága és a bejegyző végzés új jogalanyt keletkeztető voltára tekintettel rövid intervallumban határozza meg a cégtörvény. A perrel támadott végzés Cégbírási Hivatalban való közzétételétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül lehet pert indítani.

A bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben sikeresen csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, amelyet eljárása során a cégbírósnak is észlelnie kellett volna. A cégbírósnak a bejegyzési eljárásban nem kell vizsgálnia az üzletrészt megszerző társaság nyilvántartásba vételének megtörténtét, így ennek hiányára változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti kereset sem alapítható. A Ctv.-ben, illetőleg mellékleteiben az üzletrész megszerzéséhez kapcsolódóan a változásbejegyzéshez szükséges okiratok között nem szerepel az üzletrészt megszerző társaság cégkivonata. Ebből az következik, hogy a cégbírósnak a cégbejegyzési eljárásban nem kell vizsgálnia az üzletrészt megszerző társaság kilétét, nyilvántartásba vételének megtörténtét. A jogalkotó nyilvánvalóan a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban a bejegyzési kérelem elbírálására rendelkezésre álló rendkívül rövid időtartam miatt mentesítette a cégbíróst e korábban fennálló feladat teljesítésének kötelezettsége alól. Ez nem jelenti azt, hogy ilyen kötelezettsége ne lenne a gazdasági társaság létesítő okiratát (társasági szerződését, alapító okiratát vagy alapszabályát), valamint ennek módosítását elkészítő és ellenjegyző ügyvédnek (jogtanácsosnak, illetve közokiratba foglaló közjegyzőnek). A perbeli tényállás szerint a kérelmező a változásbejegyzés iránti kérelméhez a változás tárgyának megfelelően a Ctv. 1-2. számú mellékletében felsorolt okiratokat mellékelte, és az okiratok alapján nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az új tag előtársasági létszakaszban lévő gazdasági társaságként vásárolta meg az alperesi társaságban lévő üzletrészt, amelynél a tulajdonjog átszállásának időpontját a szerződő felek a szerződéskötés időpontjában jelölték meg, továbbá arra sem, hogy az üzletrész-átruházás napján a taggyűlésen és az alperesi társaság létesítő okiratának módosításánál előtársasági létszakaszban lévő gazdasági társaság gyakorolta a tagsági jogait, így ezt a tényt a cégbírósnak nem lehetett, de nem is kellett észlelnie, ugyanis az csak olyan okirat alapján történhetett volna, amely okirat nem szerepel a Ctv. 1-2. számú mellékletében, ezért e tárgyban hiánypótlás elrendelésének sincs helye. A változásbejegyzési eljárásban a cégbírósnak nem valószínűsíthető meg jogszabálysértést, és a változásbejegyzési kérelem és a mellékelt okiratok alapján helyesen döntött a változások bejegyzéséről. A Ctv. 65. §-ának (1) bekezdése szerint a kérelemnek helyt adó cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés vagy az annak meghozatala alapjául szolgáló iratok jogszabályba ütközése miatt az ügyész, valamint az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan - pert indíthat a cég ellen a végzés hatályon kívül helyezése iránt a cég székhelye szerint illetékes törvényszék előtt. A Ctv. 65. § (3) bekezdése korlátozza azokat az okokat, amelyekre alapítottan ilyen kereset sikeresen kezdeményezhető. A (3) bekezdés szerint a keresetlevélben, illetve az eljárás során csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni, amelyet a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban a cégbírósnak észlelnie kellett volna. A Ctv. 66. § (3) bekezdése szerint, ha a változásbejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a végzést, illetve a végzésben szereplő többi adattól elkülöníthető jogszabálysértő adatot hatályon kívül helyezi és a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával jár el azzal, hogy az utóbbi esetben a céggel szemben a törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását is kezdeményezheti. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az üzletrész adásvétele folytán az új tag bejegyzésére vonatkozó változásbejegyzési kérelem tekintetében az új taggal kapcsolatos valamennyi adat egységesen vizsgálendő, az új tag nevére, székhelyére vonatkozó adatok nem különíthetők el a tagsági viszony kezdő időpontjától, mert ezeket a változásbejegyzési kérelemnek szükségszerűen és együttesen tartalmaznia kell. Amennyiben ezek közül valamelyik tekintetében a jogszabálysértés megállapítható, akkor a bíróságnak - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - a változásbejegyző végzésnek a jogszabálysértő adattal összefüggő valamennyi adatát hatályon kívül kell helyeznie erre irányuló kereseti kérelem esetén, nincs lehetősége arra, hogy a keresetnek csak részben adjon helyt és a bejegyző végzés tartalmára rendelkezést hozzon. A Ctv. fenti rendelkezései értelmében a változásbejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett kereset a végzés hatályon kívül helyezésére irányulhat azon az alapon, hogy a bejegyző végzés, a bejegyző végzésben foglalt adat, vagy a bejegyzés alapjául szolgáló iratok jogszabálysértők, ha ezeket a cégbírósnak észlelnie kellett volna. A konkrét esetben a bejegyző végzés alapjául szolgáló okiratok között nem volt olyan, amely alapján a felperes keresetének alapjául szolgáló jogszabálysértést a cégbírósnak észlelnie kellett volna, ezért az üzletrészt megszerző tag és a vele kapcsolatos adatok bejegyzését elrendelő végzés nem jogszabálysértő (BDT 2304/2010.)

66. § (1) Ha a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés vagy a meghozatala alapjául szolgáló irat jogszabálysértő, a bíróság megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében a végzést hatályában fenntartja és felhívja a cégbíróst, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében hivatalból jegyezze be vagy törölje az érintett cégjegyzékadatot, illetve - indokolt esetben - hívja fel a céget a bejegyzéshez szükséges további adatok bejelentésére, illetve a törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére.

(3) Ha a változásbejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a végzést, illetve a végzésben szereplő többi adattól elkülöníthető jogszabálysértő adatot hatályon kívül helyezi és a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával jár el azzal, hogy az utóbbi esetben a céggel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását is kezdeményezheti.

ÍH 2016. 36. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés ellen indított kereset tartalma

ÍH 2014. 159. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben vizsgálható jogsértések - jogvesztő határidő perindításra bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti pernél - beavatkozó jogállása bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben

A perbíróst intézkedési lehetőségei a cégbejegyzési végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perben a következők:

1. Létesítő okirat valamely rendelkezésének érvénytelenségére hivatkozás esetén:

a) A bíróság először az érvénytelenségi ok kiküszöbölését kíséri meg. Ennek keretében jellemzően felhívja a társaságot, hogy szerződésmódosítással szüntesse meg a jogszabálysértő állapotot. Ha ez sikerrel jár, akkor az érvénytelenség megállapítását a bíróság mellőzi, és a bejegyző végzést a jogszabálysértés megállapítása mellett hatályában fenntartja. Felhívja ezek mellett a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (bejegyzése vagy törlése az érintett adatnak, további adatok bejelentésére való felhívás, törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére való felhívás)

b) Ha a cég nem küszöböli ki az érvénytelenségi okot, vagy a jogszabálysértés nem orvosolható, a perbíróság a létesítő okirat érvénytelenségének és a cégbejegyzést elrendelő végzés jogszabálysértésének megállapításával egyidejűleg a végzést hatályában fenntartja, és felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (adatokat töröl, bejegyez, a céget bejelentések vagy intézkedések megtételére kötelezi).

c) A bejegyző végzést csak akkor helyezi a perbíróság hatályon kívül teljes terjedelmében, ha a létesítő okirat a Ctv.-ben tételesen felsorolt érvénytelenségi okok valamelyikében szenved.

2. Egyéb, a kérelem mellékletét képező irat jogszabálysértő volta esetén:

a) A perbíróság felhívja a céget megfelelő határidő tűzésével, hogy a jogszabálysértő állapotot szüntesse meg. Ha a felhívás eredménnyel jár, a jogszabálysértés megállapítása mellett hatályában fenntartja a cégbejegyzést elrendelő végzést. Felhívja ezek mellett a céget vagy a cégbíróságot a törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére.

b) Ha a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a felhívásnak nem tesz eleget, a perbíróság e jogszabálysértés megállapítása mellett fenntartja hatályában a végzést, és felhívja a cégbíróságot, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében járjon el.

Változásbejegyzési kérelemnek helyt adó végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perben ha a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a végzést, illetve a végzésben szereplő többi adattól elkülöníthető jogszabálysértő adatot hatályon kívül helyezi, és felhívja a cégbíróságot, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében hivatalból jegyezze be vagy törölje az érintett cégjegyzékadatot, illetve - indokolt esetben - hívja fel a céget a bejegyzéshez szükséges további adatok bejelentésére, illetve a törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére.

Jogsabálysértő a tagváltóást bejegyző végzés, ha az új tag az üzletrész átruházásakor előtársasági szakban lévő gazdasági társaság volt. Súlyos eljárás szabálysértést követ el a perben eljáró bíróság, ha nem hívja fel a tagváltóás bejegyzését kéro céget a jogsabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére, amennyiben a jogsabálysértés a felek együttműködésével kiküszöbölhető. Az alperesi kétszemélyes társaság egyik tagja, Gy. Sz. 2007. június 1-jén kelt üzletrész adásvételi szerződéssel eladta az alperesi társaságban lévő üzletrészét a Gy. H. Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Gy. Kft.) részére. A Gy. Kft. társasági szerződése 2007. április 16-án kelt, cégbejegyzésre irányuló kérelmét a cégbíróásnál 2007. április 18-án nyújtotta be, bejegyzésére 2007. június 11-én került sor. Az alperesi társaság a 2007. július 2-án kelt változás bejegyzésére irányuló kérelmében a fenti tagváltóás, valamint a székhely áthelyezés bejegyzését kérte. A kérelemhez csatolt okiratokban jelzésre nem került, hogy a Gy. Kft. bejegyzés alatt álló cég volt az üzletrész átruházási szerződés megkötésekor. A cégbíróás 2007. július 11-én kelt végzésével a változásokat a cégjegyzékbe bejegyezte. A tagváltóás kapcsán a Gy. Kft. tagsági viszonyát 2007. június 1-jei hatállyal jegyezte be a cégjegyzékbe, s ezen nappal törölte az üzletrészt átruházó tag tagsági viszonyát. A bejegyző végzés a Cégbíróás 2007. augusztus 16-ai számában jelent meg. A felperes keresetében a változásbejegyző végzésnek a Gy. Kft. tag bejegyzésére vonatkozó adatainak hatályon kívül helyezését kérte, többek között hivatkozva a Gt. 16. § (1) bekezdés f) pontjának megsértésére, valamint a Ctv. 27. § (3) bekezdésében, illetve a 66. § (3) bekezdésében foglaltakra. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, a jogsabálysértés időközben megszűnt, mivel az új tagot a cégbíróás 2007. június 11-én a cégjegyzékbe bejegyezte. Az elsőfokú bíróság 2008. március 5-én kelt ítéletében a cégbíróás változás bejegyző végzésének a tagok adataira vonatkozó Tags. kezdete: 2007. 06. 01. jogsabálysértő adatát hatályon kívül helyezte. Felhívta a cégbíróásot, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében hivatalból törölje az érintett cégadatot, s jegyezze be, hogy a tagság kelte 2007. 06. 11. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Ítéletében többek között kifejtette, a perbeli üzletrész adásvételi szerződés a Gt. 16. § (1) bekezdés f) pontjába ütközött. A cégbíróásnak vizsgálnia kellett a Ctv. 46. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel a kft. tagja tekintetében a tagsági viszony keletkezésének időpontját. Ugyanakkor a jogsabálysértés az üzletrész megszerzője vonatkozásában, annak cégjegyzékbe történő bejegyzésével megszűnt. A felperes fellebbezése folytán eljáró ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Ítélete indoklásában kifejtette, a Ctv., illetve vonatkozó mellékletei nem írják elő az üzletrészét megszerző tag számára, hogy cégkivonatát a cégbíróásnak meg kellene küldenie, vagy a cégbíróásnak a cég jogi személy tag létezését, bejegyzését vizsgálnia kellene. A csatolt okiratok alapján nem került fel adat arra vonatkozóan, hogy az új tag előtársasági szakban lévő gazdasági társaság volt az üzletrész átruházásakor. Kifejtette, a Ctv. 65. § (3) bekezdése értelmében a bejegyző végzés hatályon kívül helyezésére irányuló eljárásban csak olyan jogsabálysértésre lehet hivatkozni, amit a cégbíróásnak észlelnie kellett volna. A cégeljárásban csatolt okiratok között nincs olyan, amiből a cégbíróásnak észlelnie kellett volna a jogsabálysértést, így a felperesi kereset nem alapos. A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperes keresetének megfelelő határozatot hozzon. Álláspontja szerint a Ctv. 65. § (3) bekezdése alkalmazásával megalapozatlanul jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, miszerint a bejegyezni kért tag nyilvántartásba vételének megtörténtét nem kell vizsgálni a változásbejegyzési eljárásban. Döntésével jogkövetkezmények nélküli rendelkezésnek minősítette a Gt.-nek az előtársaságra vonatkozó hivatkozott szabályát. A Ctv. 46. § (1) bekezdésében írtakból következően a cégbíróásnak vizsgálnia kellett volna az új tag bejegyzésekor, hogy a Gy. Kft. az üzletrészt megszerezhet-e. A Ctv. mellékletei azért nem írják elő a cégkivonat csatolásának kötelezettségét a bejegyzési eljárásban, mert a cégjegyzéket vezető cégbíróásnak saját nyilvántartása alapján kellett volna ezt a körülményt vizsgálnia. Erre utal az adott kérelem elbírálásakor, benyújtásakor hatályban volt Ctv. 1. számú melléklet I/5. pontja, illetve a 2. számú melléklet I/4. pontja, mely külföldi tag, illetve nem cég tag létezésének, nyilvántartásba vétele ellenőrzésének kötelezettségét írta elő a cégbíróás számára. A Gt. 16. § (1) bekezdés f) pontjába ütköző üzletrész adásvételi szerződés semmis. Egyetértett a másodfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az új tag nevére, székhelyére vonatkozó adatok nem különíthetők el a tagsági viszony kezdő időpontjától, mert ezeket a változásbejegyzési kérelemnek szükségszerűen és együttesen kell tartalmaznia. Amennyiben valamelyik cégjegyzéki adat jogsabálysértő, a változásbejegyző végzésnek a jogsabálysértő adattal összefüggő valamennyi adatát hatályon kívül kell helyeznie, nincs lehetőség arra, hogy a keresetnek részben adjon helyt. A felperes hivatkozott a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésére. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen csak a felperes nyújtott be fellebbezést, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett részét nem változtathatta volna meg. A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat fenntartotta. Többek között hivatkozott a Pp. 163. § (3) bekezdésében írtakra, vagyis arra, hogy a cégbíróás köteles az általa hivatalból ismert tényeket figyelembe venni, amikor azt vizsgálja, hogy a cégformára vonatkozóan a Ctv.-ben előírt adatok megfelelnek-e a jogsabályoknak. A cég a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra nem tett észrevételt. A Kúria megállapította, hogy a határozat jogsabálysértő. A Kúria álláspontja szerint a felperes helyesen mutatott rá, hogy a Pp. 253. § (3) bekezdését a másodfokú bíróság megsértette. A hivatkozott rendelkezés értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg. Tényként állapítható meg, hogy a felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet olyan tartalmú megváltoztatására irányult, miszerint a bíróság a tag nevére és székhelyére is kiterjedően helyezze hatályon kívül a Gy. Kft. tag bejegyzésére vonatkozó cégjegyzéki adatot. A fellebbezés értelemszerűen a kereset elutasítására nem irányult. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Ilyen tényállás mellett a másodfokú bíróság arról határozhatott volna, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét vagy helybenhagyja, vagy a fellebbezéssel érintett körben megváltoztatja, és a Gy. Kft.-re vonatkozó adatot a cégjegyzékből törli, avagy az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett körben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, kivéve ha a Pp. 252. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott ok áll fenn. A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróságnak, figyelemmel a Pp. hivatkozott rendelkezésére ítélezése alapjául kellett volna elfogadnia, hogy jogsabálysértés történt a változásbejegyzési eljárásban, melyet a cégbíróásnak észlelnie kellett volna. Ebből kifolyólag azt kellett volna többek között vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság a Ctv. 66. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett-e. A csatolt iratok alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a peres bíróság a céget a jogsabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedés megtételére nem szólította fel, holott az kötelezettsége lett volna, ha a jogsabálysértés kiküszöbölhető. A Kúria megítélése szerint a jogsabálysértés az adott tényállás mellett az üzletrészt átruházó felek együttműködése esetén megszüntethető. A cég például becsatolhatott volna ezen felhívás eredményeként egy olyan üzletrész adásvételi szerződésmódosítást, mely szerint a Gy. Kft. a cégjegyzékbe történő bejegyzése napjának hatályával szerzi meg az üzletrészt. Az elsőfokú bíróság eljárása során tehát súlyos eljárás szabálysértést követett el, amikor nem a Ctv. 66. § (1) bekezdésének megfelelően járt el, így a Pp. 252. § (3) bekezdése lehetőséget ad a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasításra. A másodfokú bíróságnak tehát ilyen tartalmú döntést kellett volna hoznia. A jogsabálysértés a felülvizsgálati eljárás keretei között nem orvosolható. Mindezekre tekintettel a

67. § Ha a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés jogszabálysértő, azonban a jogszabálysértés csekély jelentőségű és cégjegyzékadatot nem érint, a bíróság a végzést a jogszabálysértés megállapítása mellett - további intézkedés elrendelése nélkül - hatályában fenntartja.

ÍH 2016. 36. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés ellen indított kereset tartalma

Ha a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés jogszabálysértő, azonban a jogszabálysértés csekély jelentőségű és cégjegyzékadatot nem érint, a bíróság a végzést a jogszabálysértés megállapítása mellett - további intézkedés elrendelése nélkül - hatályában fenntartja.

Ha a jogsértés csekély jelentőségű is, csak akkor maradhat intézkedés nélkül, ha nem kapcsolódik cégjegyzéki adathoz. Ebben az esetben a végzést hatályában fenntartja a perbíróság a jogszabálysértés megállapítása mellett. További intézkedést ilyenkor nem rendel el a perbíróság.

68. § (1) Ha a perben a felperes a cégbejegyzési (változásbejegyzési) végzés jogszabályba ütközését az alapjául szolgáló létesítő okiratnak, illetve módosításának a végzésben foglalt cégjegyzékadattal összefüggő érvénytelenségére alapítja, a bíróság a per során megkísérli az érvénytelenségi ok kiküszöbölését.

(2) Ha az érvénytelenség oka már nem áll fenn, a végzést hatályában fenntartja és a 66. § (2) bekezdésében foglaltak szerint felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére.

(3) Ha az érvénytelenségi ok változatlanul fennáll, a bíróság a változásbejegyzési végzést az ítéletében meghatározott időponttal hatályon kívül helyezi és a létesítő okirat módosítását az ítélethezatalat követő meghatározott időpontig hatályossá nyilvánítja. Ez az időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. A bíróság ítéletében emellett felhívja a cégbíróságot a 66. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések megtételére.

(4) A cég bejegyzésére vonatkozó végzés teljes hatályon kívül helyezésének, illetve a létesítő okirat érvénytelensége megállapításának csak a 69. § (2) bekezdésében foglalt érvénytelenségi ok fennállása esetén van helye. Ebben az esetben a bíróság a 69. § (4) bekezdésében foglaltak szerint jár el. Más érvénytelenségi ok fennállása esetében a bíróság ítéletében az érvénytelenség megállapítása mellett a végzést hatályában fenntartja és a 66. § (2) bekezdésében foglaltak szerint felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére.

ÍH 2016. 36. A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés ellen indított kereset tartalma

ÍH 2006. 121. Előtakaság cégalapítása - joganyiság terjedelme előtakaságnál régi és új Gt. alapján - bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per különbségei régi Ctv. és új Ctv. alapján - a létesítő okirat kiküszöbölhetetlen érvénytelensége esetén követendő eljárás

Létesítő okirat valamely rendelkezésének érvénytelenségére hivatkozás esetén a bíróság döntési lehetőségei a következők:

- A bíróság először az érvénytelenségi ok kiküszöbölését kíséri meg. Ennek keretében jellemzően felhívja a társaságot, hogy szerződésmódosítással szüntessék meg a jogszabálysértő állapotot. Ha ez sikerrel jár, akkor az érvénytelenség megállapítását a bíróság mellőzi, és a bejegyző végzést a jogszabálysértés megállapítása mellett hatályában fenntartja. Felhívja ezek mellett a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (bejegyzése vagy törlése az érintett adatnak, további adatok bejelentésére való felhívás, törvényes állapot helyreállításához szükséges intézkedések megtételére való felhívás)

- Ha a cég nem küszöböli ki az érvénytelenségi okot, vagy a jogszabálysértés nem orvosolható, a perbíróság a létesítő okirat érvénytelenségének és a cégbejegyzést elrendelő végzés jogszabálysértésének megállapításával egyidejűleg a végzést hatályában fenntartja, és felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (adatokat töröl, bejegyez, a céget bejelentések vagy intézkedések megtételére kötelezi).

- A bejegyző végzést csak akkor helyezi a perbíróság hatályon kívül teljes terjedelmében, ha a létesítő okirat a Ctv. 69. § (2) bekezdésében írt érvénytelenségi hibában szenved:

- a társasági szerződés ügyvédi, illetve az alapító jogtanácsosa általi ellenjegyzésére vagy közjegyzői okiratba foglalására nem került sor;

- a társasági szerződés nem tartalmazza a társaság cégnevét, tevékenységi körét, jegyzett tőkéjét, továbbá a tagok (részvényesek) vagyoni hozzájárulása mértékét;

- a társaság tevékenységi köre jogszabályba ütközik;

- a társaság alapításában részt vevő valamennyi tag (részvényes) cselekvőképtelen volt, vagy a társaság alapításában részt vevők a tagok legkisebb számára vonatkozó törvényi előírásokat megsértették;

- a korlátozott felelősségű társaság és a részvénytársaság esetében a jegyzett tőke legkisebb összegére vonatkozó törvényi előírásokat megsértették.

A beolvadás folytán megszűnt és a cégjegyzékből törölt gazdasági társaságok cégjegyzékbe történő visszajegyzésére nincs törvényes lehetőség. Egyesülés következtében beállott adatváltozások bejegyzése és közzététele után, a jogszabályban előírt határidőn túl a bejegyző végzés keresettel nem támadható, az adatváltozások bejegyzése alapjául szolgáló létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránt per nem indítható. A konkrét tényállás alapján indult perben rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt, hogy a cégbíróság a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő gazdasági társaságba beolvadt cégeket, a Gt. 73. § (1) bekezdése, illetve 53. § (1) bekezdés c) pontja, valamint 53. § (2) bekezdése alapján a cégjegyzékből törölte. E cégek jogalanyisága ezzel megszűnt. Megszűnt ennek következtében e társaságok tagjainak tagsági jogviszonya, vezető-tisztségviselőinek megbízatása is. Alaptalanul hivatkozott ezért arra a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél, hogy a beolvadt társaságok megtámadták az egyesülési szerződést, s azt a jogutód cég a taggyűlésén elfogadta. Az egyesülésben részt vevő, beolvadt társaságok megszűnésére tekintettel egyesülési szerződést megtámadó nyilatkozat megtételére nem volt mód. Ilyen nyilatkozatot sem az érintett cégek, sem azok volt tagjai, vezető-tisztségviselői nem tehettek. A Ptk. 235. § (1) bekezdésében illetve a Ptk. 237. § (1) bekezdésében írt jogkövetkezmények levonására alkalmas okirat - a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél állításával szemben - nem állt a cégbíróság rendelkezésére. Az egyesülési szerződés alapján a jogutód cég társasági szerződése is módosult. Annak alapján került sor az azzal összefüggő adatváltozások bejegyzésére. E társasági szerződés módosítás érvénytelenségének megállapítása hiányában, a bejegyezni elrendelt adatváltozások törlésére, a törölt adatok visszajegyzésére nincs mód. (BH 202/2011.)

3. Cím

A cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per

69. § (1) A cég bejegyzését követően a cég alapítása érvénytelenségének megállapítása iránt a cég ellen a cég bejegyzését elrendelő végzés Céglétesítőben történő közzétételétől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül a cég székhelye szerint illetékes törvényszék előtt indítható per. A perindításra az ügyész, illetve az jogosult, aki jogi érdekét valószínűsíti.

(2) Perindításnak valamennyi cégforma tekintetében csak a következő érvénytelenségi ok fennállása esetében van helye:

- a) a létesítő okirat ügyvédi, illetve az alapító jogtanácsosa általi ellenjegyzésére vagy közjegyzői okiratba foglalására nem került sor;
- b) a létesítő okirat nem tartalmazza a cég cégnevét, főtevékenységét, jegyzett tőkéjét, továbbá a tag vagyoni hozzájárulása mértékét;
- c) a cég tevékenységi köre jogszabályba ütközik;
- d) a cég alapításában részt vevő valamennyi tag cselekvőképtelen volt vagy a cég alapításában részt vevők a tagok legkisebb számára vonatkozó törvényi előírásokat megsértették;
- e) a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság esetében a jegyzett tőke legkisebb összegére vonatkozó törvényi előírásokat megsértették.

(3) A bíróság a perben megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget az érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére. Ha az intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében csak az érvénytelenség tényét állapítja meg és felhívja a cégbíróságot a 66. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések megtételére.

(4) Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása mellett az ítéletében megállapított időpontig a létesítő okiratot hatályossá nyilvánítja. Az ítéletben meghatározott hatályossági időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. Emellett felhívja a cégbíróságot, hogy intézkedjen a cég megszűntnek nyilvánításáról és ehhez kapcsolódóan kényszertörlési eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatásáról. A cégbíróság a cég megszűntnek nyilvánítási időpontját a bírósági ítéletben megállapított hatályossági időponttal azonos időpontban határozza meg.

ÍH 2012. 185. Cstv. 40. § szerinti szerződés-megtámadás és a fedezetelvonó szerződés viszonya - társasági szerződés érvénytelenségére hivatkozás kizártsága a Cstv. 40. § alapján

ÍH 2009. 177. A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése; a létesítő okirat módosításának érvénytelensége

A cégbejegyzést, változásbejegyzést elrendelő végzés elleni jogorvoslatok rendszerében megfigyelhető, hogy az idő előrehaladásával a sikeres megtámadás hivatkozási alapjai szűkülnek. A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben is utolsó eszköz volt a végzés teljes egészében történő hatályon kívül helyezése. Ha azonban az e jogorvoslat kezdeményezésére nyitva álló 30 napos jogvesztő határidő eltelt, a jogszabálysértéseknek csak rendkívül súlyos köre alapozhatja meg a cégalapítás érvénytelenségének megállapítását.

A cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per az ügyész vagy jogi érdekét valószínűsítő személy kezdeményezésére indul. A jogosulti kör így tágabb, mint a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perben. Figyelemmel kell lenni a BH 549/1998.-ben kifejtettekre, mely szerint a pert a társaság maga ellen nem indíthatja meg. A per alperese maga a cég, nem pedig tagjai (EBH 131/1999.).

Jogi érdek hiányában nem támadható a társaság megalapítása, a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti kereset el kell utasítani. A töretlen és egyértelmű bírósági gyakorlat szerint a kereset az anyagi jogon alapuló alanyi jog érvényesítését szolgálja. Annak a félnek a jogi érdekeltisége áll fenn a kereset előterjesztésére, aki az eljárás eredményeképpen kötelezettségtől szabadul vagy jogokat szerez, illetve a döntés egyéb módon jogviszonyára kihat, azaz akinek a jogviszonyait a jogvita mikénti elbírálása közvetlenül érinti, érintheti. Jogi érdekeltnek az tekinthető, aki vagy a perbeli jogviszony alanya, illetve akinek a törvény által biztosított joga veszélyben van vagy sérelmet szenvedett, a perben hozandó határozat kihatással lehet a fél jogi helyzetére, jogaira, kötelezettségeire. Mindebből következően a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy az alperes alapításának esetleges érvénytelensége a felperes jogaira, kötelezettségeire kihat-e, azokat közvetlenül érinti-e. A Ctv. 69. § (1) bekezdésében szereplő jogi érdek fogalmát sem maga a jogszabály, sem annak magyarázata nem határozza meg. A törvény szerint a - ma már nem hatályos - 68/151/EGK Irányelv (a továbbiakban: 1. számú társasági jogi irányelv) III. fejezetének megfelelően került be az érvénytelenségre alapított igényérvényesítés szabálya a Ctv. szövegébe. A jogi érdek fogalmát azonban az irányelv sem határozza meg és arra nem is utal. Ezért tartalmának meghatározásánál a szerződések semmissége körében a bírói gyakorlatban kialakult elveket lehet és kell figyelembe venni. A Legfelsőbb Bíróság egy ügyben vizsgálta, hogyan kell értelmezni harmadik személy jogi érdekét a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per megindítása esetében, azaz rendelkezett-e a felperes azzal a jogi érdekléssel, amely megalapozza perbeli legitimációját és lehetővé teszi azt, hogy az általa hivatkozott jogszabálysértéseket a bíróság érdemben vizsgálja meg. A jogi érdek fogalmát tételes jogi előírások nem határozzák meg, a joggyakorlat alakította ki annak tartalmát. Jogi érdek fennállt akkor állapítható meg, ha az ügyben hozott döntés a kezdeményező fél élet- és jogviszonyaira kihat, jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztethet számára, vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetőleg jogvédelmet nyerhet stb. A jogi érdek szempontjából a döntő kérdés az, hogy az eljárás tárgyát képező határozat a fél jogát vagy törvényes érdekét érintheti-e (BH 270/2005., BH 388/2001.). A kereset indításához fennálló jogi érdek fogalmát mindig a konkrét ügyben bírálja el a bíróság. A felperes keresetében jogi érdekét - és ezzel keresetösségi jogát - elsődlegesen azzal indokolta, hogy az alperes alapítása érvénytelenségének megállapítása esetén fennállna a lehetőség, hogy őt visszahelyezzék az általa, valamint a P. H. Kft. és a P. Önkormányzata által megkötött Üzemeltetési Szerződés üzemeltetői pozíciójába. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a felek között fennálló több peres és nemperes eljárás, illetve egyéb függőben levő kérdések elbírálása miatt a felperesnek jogi érdeke áll fenn az alperes létrejöttének vizsgálatára. A Legfelsőbb Bíróság teljes mértékben egyetért az ügyben eljárt bíróságok által kifejtett jogi állásponttal a felperes jogi érdeke hiányával kapcsolatban. A jogerős ítélet teljes körűen és minden tekintetben megvizsgálta a felek közötti jogviszonyt a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása szempontjából, s megfelelően értelmezve a jogszabályokat és a rendelkezésre álló iratokat, okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a cégalapítás érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem előterjesztésére a felperesnek nem áll fenn jogi érdeke. A felperest ugyanis nem annak következtében érte jogsérelem, hogy az alperest az Önkormányzat megalapította, hanem azzal, hogy az Üzemeltetési Szerződést felmondták, és a feladat végzésére mással kötöttek megállapodást. Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes megszüntetése nem eredményezné az Üzemeltetési Szerződés helyreállítását, az alperes szerződése pedig nem válnának semmissé a megszüntetés folytán. A Legfelsőbb Bíróság tévesnek minősítette azt a felperesi álláspontot, hogy a jogerős ítéletből nem állapítható meg, a kereset elutasítására anyagi jogi, vagy eljárásjogi indokokból került-e sor. Egyértelmű az ítélet - és a hivatkozott eseti döntések is mind azt támasztják alá -, hogy a kereset elutasítására azért került sor, mert a bíróságok nem látták megállapíthatónak azt a jogi érdekét, amely a felperesi oldalon az eredményes perlés előfeltételét képezhetne volna. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében is kifejtette már, hogy a keresetösségi jog a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis arra, hogy a felperest megilleti-e, és éppen a felperest illeti-e, a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A perbeli legitimáció főszabályként anyagi jogi kérdés, hiánya ebben az esetben a kereset érdemi elutasításához vezet. A perbeli legitimáció azonban kivételesen eljárásjogi kérdés is lehet akkor, ha a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy az csak meghatározott személyekkel szemben indítható. Ez utóbbi esetben, de csak akkor, az aktív vagy passzív perbeli legitimáció hiánya a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének g) pontja, vagy 157. §-ának a) pontja szerinti jogkövetkezményeket vonja maga után (EBH 1227/2005., BH 470/1992., BH 388/2001.). A perbeli legitimáció hiánya miatti elutasítás tehát anyagi jogi kérdés, nem eljárásjogi akadály, ezért nem került sor a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására, vagy a per megszüntetésére. Miután a felperesnek nincs jogilag értékelhető érdeke annak vizsgálatára, hogy az alperes alapítása jogszabálysértően történt-e vagy sem, ennek következtében az érvénytelenség állított fennállásának a vizsgálatára sem kerülhetett sor. A Legfelsőbb Bíróság véleménye szerint nem volt helytálló az a hivatkozás sem, hogy a jogi érdek vizsgálatának körében a Ctv. értelmezése során kialakult gyakorlatot kellene figyelembe venni. A felperes által felhívott jogesetek egyrészt a törvényességi felügyeleti eljárásokban születtek, másrészt a Ptk.-ban írt Ctv.-re történő utalásnak a két jogszabályi rendelkezés együttes alkalmazása a következménye, vagyis a Ptk.-ban írt jogosultságok érvényesítéséhez jogi érdek igazolására van szükség. (EBH 2327/2011.)

Jogerős cégbejegyzést követően valamennyi cég, így az erdőbirtokossági társulat esetén is csak a törvényben meghatározott okok alapján lehet az érvénytelenségre sikerrel hivatkozni. A perbeli eset tényállása szerint az Sz.-i dűlő Erdőbirtokosok Társulatát - az alperest - a cégbíróság az 1998. január 10-én elfogadott létesítő okirat alapján, 1998. március 26-án kelt végzésével jegyezte be a cégjegyzékbe. Az alperes társulat K. M.-né tulajdonos szervezésében jött létre. K. M.-né ellen közokirat-hamisítás büntette miatt büntetőeljárás indult, bűnösségét a bíróság jogerősen megállapította. A bűncselekmény elkövetésének alapjául szolgáló tény-állás szerint K. M.-né az alakuló közgyűlésről felvett jegyző-könyvet, jelenléti ívet, és alapszabályt meghamisította, azon az események időpontjaként 1998. január 10-ét tüntette fel, holott az alakuló ülésre, és az alapszabály elfogadására már korábban, 1997. december 20-án sor került. Az 1997. december 20-i ülésen jelen volt K. J. felperes is, akit felügyelő bizottsági tagi tisztségre jelöltek, ő a jelölést elfogadta. Írásban azonban elfogadó nyilatkozatot nem tett. A büntetőeljárás során megállapításra került, hogy felperes helyett a nyilatkozatot, - egy befizetési bizonylattal együtt - valaki más írta alá. A felperes 2001. április 26-án benyújtott keresetében arra kérte a bíróságot, hogy az alapítás szabálytalansága miatt, állapítsa meg az alapító okirat érvénytelenségét, és intézkedjen az alperes cégjegyzékből történő törlése iránt. Állította, hogy az alperes valójában meg sem alakult, miután az 1997. december 20-i csak előkészítő, tájékoztató jellegű ülés volt. Az alperes alakulása tárgyában 1998. január 10-én egyáltalán nem tartottak ülést, ő pedig írásban elfogadó nyilatkozatot nem tett. Az elsőfokú tárgyalás során nyilatkozatát kiegészítette azzal, hogy a decemberi megbeszélésről készült jegyzőkönyv tartalma is hamis, mert ott nem hoztak egyhangúan olyan határozatot, hogy a tagok térítésmentesen átadnák erdő tulajdonukat az erdőbirtokosság használatába, illetve az erdősisítés céljából egyéb tulajdonukat is, díjazás nélkül, közös használatba kívánnák adni. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az 1998. január 10-i dátum a valóságnak nem felel meg. Azzal védekezett, hogy ennek a könyvelés, számviteli egyszerűsítés volt az oka, mellyel azt szerették volna elkerülni, hogy a néhány nappal álló töredék hónapra adóbevallást kelljen készíteni. Az időpontnak egyébként sincs szerepe, ha a szerződés létrejötte e nélkül is megállapítható. A felperes a decemberi alakuló ülésen a jelölést elfogadta. A társulat megalakulása óta a felperes annak munkájában részt vesz, alaptalanul kéri ezért a létesítő okirat érvénytelenségének megállapítását. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indoklásában kifejtette, hogy az erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. tv.-ben (a továbbiakban: Ebt.), valamint a Ctv. 69. § (2) bekezdésében írt, egyetlen olyan érvénytelenséget okozó körülmény sem áll fenn az alperes terhére, amelyre a jogerős cégbejegyzést követően sikerrel lehetne hivatkozni. Az ítélettel szemben a felperes jelentett be fellebbezést. Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az alapszabály érvénytelenségének megállapítását kérte. Kereseti kérelmét kiegészítette azzal, hogy álláspontja szerint az okirat a Ctv. 69. § (2) bekezdés b) pontjába is ütközik, mert az alapszabály nem tartalmazza a tagok által személyenként rendelkezésre bocsátott vagyoni hozzájárulás mértékét, a rendelkezésre bocsátás módját és idejét. Az általa készpénzben befizetett összegről a befizetés időpontjában nem, csak később adtak befizetési bizonylatot, de ez sem valódi okirat, mert azon az aláírása hamis. Sérelmezte az alapszabálynak azt a rendelkezését is, amely az erdő tulajdonnak a közös használatba adásáról intézkedik. Ha lett volna alapszabályt elfogadó közgyűlés, e rendelkezés ellen szavazott volna, és nem lépett volna be az alperesi társulatba. Alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A fellebbezést azonban a bíróság alaptalannak találta az alábbi indokok miatt. A Ctv. 2. § (1) bekezdése értelmében az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre. Kétségtelen, hogy céznek minősül a fenti jellemzők alapján az erdőbirtokossági társulat is. Az Ebt. 6. § (2) bekezdés kimondja, hogy az erdőbirtokossági társulatot a cégjegyzékbe be kell jegyezni, a társulat a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel jön létre. Végül, a Ctv. 69. §-ának (2) bekezdése tételelesen meghatározza, hogy a jogerős cégbejegyzés után milyen okokra hivatkozással lehet a létesítő okirat (alapszabály) érvénytelenségének megállapítását kérni. Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a Ctv. fent említett rendelkezéseiben meghatározott megtámadási okok nem állnak fenn, és ezért a felperes keresetét elutasította. (Legf. Bír. Gf. VII. 32.268/2001. sz.)

Az EK 1. számú társasági jogi irányelvében a társaság semmisségi okait szabályozza, melynek implementálása először a Gt. 12. §-ban történt meg a magyar jogban, jelenleg pedig a Ctv. 69. § (2) bekezdésében találhatók az érvénytelenségi okok. Ennek megfelelően a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti perben hivatkozási alapul csak a Ctv. 69. § (2) bekezdésében szabályozott létesítő okirat érvénytelenségét jelentő okok szolgálhatnak.

A per ismét törvényszéki hatáskörébe tartozik. A keresetindításra a cég bejegyzését elrendelő végzés Céglételezésben való közzétételét követő 6 hónapos jogvesztő határidőn belül van lehetőség.

A bíróság döntési lehetőségei a következők:

- Megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget az érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére. Ha az intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében csak az érvénytelenség tényét állapítja meg, és felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (bejegyzés, törlés, stb.).

- Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása mellett az ítéletében megállapított időpontig a létesítő okiratot hatályossá nyilvánítja. Az ítéletben meghatározott hatályosság időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. Emellett felhívja a cégbíróságot, hogy intézkedjen a cég megszűntnek nyilvánításáról és ehhez kapcsolódóan végelszámolási eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatásáról. A cégbíróság a cég megszűntnek nyilvánítási időpontját a bírósági ítéletben megállapított hatályossági időponttal azonos időpontban határozza meg.

4. Cím

A létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti per

70. § (1) A cég bejegyzését követően a létesítő okirat cégjegyzékadattal össze nem függő módosítása érvénytelenségének megállapítása a Polgári Törvénykönyvben foglalt rendelkezések alapján a **69. § (1) bekezdésében** foglaltaknak megfelelően kérhető. A bíróság eljárása során a 69. § (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(2) Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki, a bíróság a létesítő okirat módosításának érvénytelenségét megállapítja és a létesítő okirat módosítását ítéletében megállapított időpontig hatályossá nyilvánítja. Ez az időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. A bíróság ítéletében felhívja a cégbíróságot a 66. § (2) bekezdésében foglalt megfelelő intézkedés megtételére.

ÍH 2009. 177. A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése; a létesítő okirat módosításának érvénytelensége

A létesítő okirat cégjegyzékadattal össze nem függő módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perindítás szabályait tartalmazza a Ctv. 70. §-a. A per megindítására az ügyész és az jogosult, aki jogi érdekét valószínűsíti. Alperes a cég. A per lefolytatására a cég székhelye szerinti törvényszék illetékes. A perben hivatkozási alap a létesítő okirat cégjegyzékben nem szereplő, de Ptk.-ba ütköző valamely rendelkezése, adata. A megindításra nyitva álló határidő - a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti perhez hasonlóan - a bejegyzést elrendelő végzés Céglőnyben történt közzétételétől számított 6 hónap. A határidő jogvesztő. A bíróság döntései is hasonlóak a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben hozható határozatokhoz:

- A bíróság megfelelő határidő tűzésével felhívja a céget az érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére. Ha az intézkedések eredményre vezetnek, a bíróság ítéletében csak az érvénytelenség tényét állapítja meg, és felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedések megtételére (bejegyzés, törlés, stb.).

- Ha az érvénytelenség oka nem küszöbölhető ki, a bíróság a létesítő okirat módosításának érvénytelenségét megállapítja és a létesítő okirat módosítását ítéletében megállapított időpontig hatályossá nyilvánítja. Ez az időpont nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított kilencven nap. A bíróság ítéletében felhívja a cégbíróságot a szükséges intézkedés megtételére.

A társasági határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indított per és a cégalapítás (lényegében a létesítő okirat) érvénytelenségének megállapítása iránti per kapcsolata értelmezésre szorul, hiszen a Ctv. a két eljárás kapcsolatát normatív módon nem rendezi. A bírói gyakorlat alapján az a fél, aki a társasági határozat felülvizsgálatát jogosult kérni, nincs elzárva attól a jogi lehetőségtől sem, hogy - ha annak feltételei egyébként fennállnak - a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítását kérhesse. Ha ez utóbbi perben a felperes jogi érdekét a részvényesi minőségére alapítja, és a per során részvényesi minősége megszűnik, elveszti perbeli legitimációját, amely a kereset elutasítását eredményezi. A fenti szentencia megállapítására irányuló esetben az alperes 1992. június 10-én került a cégjegyzékbe bejegyzésre, működési formája nyilvánosan működő részvénytársaság. Alapszabálya az új, 2006-os Gt. rendelkezéseinek megfelelően több módosításra került. A felperes 2009. március 29-ig volt az alperes részvényese, amikor is részvényeit elidegenített a S. külföldi társaságnak. Az alperes 2007. április 26-án közgyűlést tartott, ahol többek között módosította az alapszabály igazgatóság megválasztásáról rendelkező pontját. Az alapszabály idevonatkozó rendelkezése kiegészült az alábbiak szerint: Amennyiben bármely részvényes az igazgatóság egy vagy több tagjának visszahívását kezdeményezi, úgy az a közgyűlés legfeljebb három igazgatósági tag visszahívásáról határozhat érvényesen azzal, hogy a három igazgatósági tag visszahívásáról döntő közgyűlést követő hat hónapon belül további igazgatósági tagok visszahívására nem kerülhet sor; a három igazgatósági tag visszahívásáról döntő közgyűlést követő hat hónap elteltével megtartásra kerülő bármely közgyűlésen az igazgatóság bármely tagja visszahívható. Az előző mondatban foglaltak nem alkalmazhatók, amennyiben valamely részvényes vagy részvényesi csoport a tulajdonában tartja a társaság nyilvános vételi ajánlat útján megszerzett részvényeinek több mint 33%-át. A fenti közgyűlési határozat alapján az alperes létesítő okiratának a módosítását a cégbíróság 2007. június 1-jén a cégjegyzékbe bejegyezte, a végzést 2007. június 28-án a Cégbiztonságban közzétette. A közgyűlésen hozott határozat megtámadása iránt per nem indult, és az arra feljogosítottak cégbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt sem indítottak pert. A felperes 2007. december 3-án terjesztette elő keresetét, amelyet a Ctv. 70. §-ának (1) bekezdésére alapított. Kereseti előadása szerint az alapszabály módosított pontjának említett rendelkezései a Gt. 24. § (2) bekezdését sértik, mert a közgyűlésnek az igazgatósági tagok visszahívhatóságára irányuló jogait korlátozzák. Az érvénytelenség megállapítására irányuló jogi érdekét abban jelölte meg, hogy részvényesként méltányolandó érdeke fűződik az alperes hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő működéséhez. Kérte, hogy a bíróság az érvénytelenség megállapítása mellett kötelezze az alperest az érvénytelenségi ok megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére és vonja le ennek cégjogi következményeit. Az ügyben első ízben eljáró elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Jogi álláspontja az volt, hogy a felperes az igényét a Gt. 45. §-ában meghatározott társasági határozat felülvizsgálata iránti perben érvényesíthette volna. Kifejtette azt az álláspontját is, hogy a Ctv. 70. §-ára alapított perekben csakis a Ptk.-ban nevesített érvénytelenségi okok vizsgálatára van lehetőség, a Gt. szabályaiba ütközésre hivatkozással erre nem kerülhet sor. Az ítéletátlábla végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a felperes szabadon dönthet abban a kérdésben, egy számára sérelmesnek tartott határozattal szemben milyen törvényes lehetőség alapján keres jogvédelmet. A felperes a Ctv. 70. § (1) bekezdésére alapította a keresetét, a kereset nem késett el, azt érdemben vizsgálni kell. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság eljárásának tartama alatt a felperes 2009. március 29-én értékesítette a tulajdonát képező valamennyi alperesi részvényét az S. társaság részére. Az új részvényes részesedése az alperesben 21,22% lett. Az S. társaság 2009. március 30-án értesítette az alperest és a PSZÁF-t a részvények megvásárlásáról. A felperes a 2009. március 29-i értékesítés időpontjától nem rendelkezik alperesi részvényekkel. Az alperes 2009. április 23-án ismételtelen módosította az alapszabály jelen perben kifogásolt rendelkezéseit. Módosult az egyidejűleg visszahívható igazgatósági tagok száma és az újabb igazgatósági tag visszahívhatóságának várakozási ideje. A részvények értékesítésére tekintettel az S. társaság a felperes jogutódjaként a jelen perbe önként be kívánt lépni. A felperessel együtt kérte a bíróságtól a jogutódi minőségének a megállapítását és a felperes perből való elbocsátását. Az ítéletátlábla végzésével a perbeli lépés engedélyezésére vonatkozó kérelmet jogerősen elutasította. Álláspontja az volt, hogy a részvényesi jogok a részvényhez, mint forgalomképes értékpapírhoz kapcsolódnak, azok a társaság mindenkor részvényesét a saját jogán illetik meg. Az elsőfokú bíróság a jogutódlás kérdésében hozott döntés után folytatta az eljárást, a 2009. május 15-én tartott tárgyaláson felhívta az alperest a Ctv. 69. §-ának (3) bekezdése alapján arra, hogy hat hónapon belül az alapszabályának a keresettel támadott pontját úgy módosítsa, hogy az feleljen meg a Gt. 24. § (2) bekezdése rendelkezéseinek. Az alperes a bíróság felhívásának nem tett eleget. A felperes a részvények értékesítése után a keresetét módosította és azt kérte, hogy a bíróság az alapszabály 2007. április 26-i módosítása érvénytelenségét állapítsa meg akként, hogy a kifogásolt rendelkezést az ítélet meghozataláig, de legfeljebb attól számított 90 napig nyilvánítsa hatályossá. Az alapszabály módosítási kötelezettségben megjelenő marasztalás iránti kérelmet nem tartotta fenn. Az alperes álláspontja a módosított keresetre nézve is változatlanul az volt, hogy a felperes már eredetileg sem rendelkezett perbeli legitimációval, tekintettel arra, hogy a felperesnek arra lett volna lehetősége, hogy a Gt. 45. §-a alapján indítson pert társasági határozat hatályon kívül helyezése iránt, ezt azonban annak idején elmulasztotta. Ezt a mulasztását nem pótolhatja a Ctv. 70. §-a szerinti perindítással. Részvényesi minőségének a megszűnésére tekintettel pedig a felperesnek megszűntek azok a feltételezett jogi érdekei, amelyek esetleg lehetővé tették volna számára a sikeres perlést. Ezek mellett az alperes 2009. április 23-án ismételtelen módosította az alapszabályát, ezt az alapszabályi rendelkezést senki nem támadta meg, ezért a felperesnek nincs is jogcíme arra, hogy egy már nem hatályos alapszabályi rendelkezést támadjon. Mindebből nyilvánvaló, hogy a felperes nem a saját jogán, hanem a részvényeit megvásárló új tulajdonos perbizományosaként perel, ezt az intézményt azonban a magyar jog nem ismeri. Végül utalt arra is, hogy a Gt. 308. §-ának (4) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében az egyidejűleg visszahívható igazgatósági tagok számát. Az ismertetett tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének akként adott helyt, hogy az alperes alapszabálya kérdéses pontjának 2007. április 26-án történt módosítása érvénytelenségét megállapította, e módosítást azonban 2009. április 23-ig hatályossá nyilvánította. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság arra a jogi következtetésre jutott, hogy - az ítéletátlábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra is tekintettel - a felperes perbeli legitimációja nem tehető kétséges. Nincs jelentősége annak sem, hogy a felperes keresetindítását részvényesi minősége megszűnt. Érdemben az volt az álláspontja, hogy az alapszabály módosított rendelkezése sérti a Gt. 24. § (2) bekezdésében foglaltakat, mert korlátozza a közgyűlés igazgatósági tagok visszahívhatóságára vonatkozó rendelkezését. Nem vitás ugyan, hogy az alperes 2009. áprilisában az alapszabályának e rendelkezését módosította és ez utóbbi módosítást senki nem támadta meg, mindez azonban nem változtat azon, hogy 2007. április 29-étől 2009. április 23-áig az alperes alapszabályának olyan rendelkezése volt, amely jogszabályba ütközött. Ezért az elsőfokú bíróság az érvénytelenséget megállapította, azonban a kifogásolt alapszabályi rendelkezést 2009. április 23-áig hatályosnak nyilvánította. Kitért arra is, hogy az alapszabály kifogásolt rendelkezését nem teszi visszamenőlegesen érvényessé az a jogszabály módosítás, amely csak 2009. december 1-jén lépett hatályba. Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset elutasítását. Változtatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperesnek nincs

A megismételt taggyűlésre csak akkor kerülhet sor, ha az eredeti taggyűlés összehívása szabályszerűen történt. Nem szabályszerű a taggyűlés összehívása, ha a meghívó elküldése és a taggyűlés napja között a társasági törvényben, illetve a társasági szerződésben meghatározott határidő nem telt el. E körben nincs jelentősége annak, hogy a taggyűlést összehívó tagnak róható fel a fenti rendelkezések megsértése. Amennyiben azt a taggyűlési határozatot, mellyel a társasági szerződés módosításra került, hatályon kívül helyezték, a módosított társasági szerződés érvényessége a Ctv. 70. §-a alapján nem vizsgálható. A perbeli eset tényállása szerint az alperes kft. két tagú projektársaság, amelyben a felperes 147, a másik tag 153 szavazattal rendelkezett. A felperes, élve a társasági szerződés azon rendelkezésével, hogy a taggyűlést bármelyik tag is összehívhatja, a 2011. július 28-án kelt meghívóval 2011. augusztus 22-ére összehívta a taggyűlést. A napirendi pontok pontos meghatározása mellett a meghívó azt is tartalmazta, hogy a megismételt taggyűlés megtartására 2011. augusztus 26-án kerül sor. A felperes a meghívót 2011. augusztus 11-én adta postára. A taggyűlésen kizárólag a másik tag jelent meg. A meghívóban megjelölt időpontban megtartott megismételt taggyűlésen a felperes ugyancsak nem vett részt. A megjelent másik tag négy taggyűlési határozatot fogadott el. Az 1., 2. számú határozat cégjegyzéki adatot nem érintett, a 3. számú határozattal új felügyelőbizottsági tagot választott meg, míg a 4. számú határozat azt tartalmazza, hogy a társaság a társasági szerződését módosítja és minősítés társasági szerződésre tér át. A felperes keresetében a 2011. augusztus 26-án hozott taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezését, a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítását kérte. Hivatkozott egyrészt a Ptk. 3:35. §-ában, valamint a Ctv. 70. §-ában foglaltakra. Egyebek mellett előadta, hogy a meghívó postára adása és a taggyűlés időpontja között a törvényben, illetve a társasági szerződésben előírt 15 nap nem telt el. Hangsúlyozta, a meghívó tértivevénye a taggyűlés időpontjáig nem érkezett vissza, így abban a tudatban volt, hogy a másik tag a meghívót nem kapta meg, ezért nem vett részt a taggyűlésen. Álláspontja szerint a szerződésmódosítás nem jött létre, ennek ellenére, figyelemmel a Ctv. 70. §-ában foglaltakra, a szerződésmódosítás érvénytelensége megállapításának van helye. A per során azt is előadta, hogy a szerződés a közbeszerzésekről szóló törvény (a továbbiakban: Kbt.) egyes rendelkezéseit nem tartalmazza, holott ezek egy projektársaság esetén szükséges tartalmi elemei a társasági szerződésnek. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a 2011. augusztus 22-én megtartott taggyűlés nem volt határozatképes, így az nem volt megtartható. Előadta azonban, hogy a megismételt taggyűlésig a 15 nap eltelt. Kifejtette, a Ctv. 70. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem alaptalan, hiszen az csak olyan szerződésmódosítással kapcsolatban terjeszthető elő, amely cégjegyzéki adattal nem függ össze, az adott szerződésmódosítás pedig érintett cégjegyzéki adatot. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, a Ptk. azon rendelkezésére, miszerint a meghívók elküldése és a taggyűlés napja között legalább 15 napnak el kell telnie, a felperes jogainak megvédelme érdekében nem hivatkozhat, hiszen ő hívta össze a fenti módon a taggyűlést. A másik tag jogosult volt úgy dönteni, hogy a törvény nyújtotta védelemre nem tart igényt. A meghívó 3.) pontja kifejezetten tartalmazta a társasági szerződés módosítását napirendi pontként. Az nem értelmezhető akként, hogy arra kizárólag a felügyelőbizottsági tag megválasztásával összefüggésben kerül sor. A felügyelőbizottsági tag megválasztása ugyanis nem igényli a társasági szerződés módosítását. A szerződésminta nem tartalmaz a Kbt.-nek megfelelő rendelkezéseket, de a törvényben írt rendelkezések alapján egyébként is szükségesnek is lenne. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperes 2011. augusztus 26. napján megtartott taggyűlésen hozott valamennyi határozatát hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy a 4. számú határozattal elfogadott szerződésminta érvénytelen és azt 2013. május 31. napjáig hatályossá nyilvánította. Felhívta a cégbíróságot az ítéletben részletezett intézkedések megtételére. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felhozott okokból részben jogszabálysértőnek találta. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a megismételt taggyűlés érvényes határozatokat az adott tényállás mellett nem hozott, nem hozhatott. A nem vitatott tényállás szerint a meghívó elküldése és a taggyűlés napja között az alperes társasági szerződése által megkövetelt legalább 15 nap nem telt el. A fenti határidő objektív, felróhatóságtól független határidő. Akkor is betartandó, ha a taggyűlést összehívó felperesnek róható fel az időköz betartásának elmulasztása és azt a másik tag nem sérelmezte. Így a fenti körben a Ptk. 1:4. §-ban írtak nem voltak irányadóak. A perindításra jogosultak körét a Ptk. nem korlátozza aszerint, hogy csak a szabálytalan összehívásban vétlen személyt illeti meg a társasági határozat megtámadásának joga. A felperest mint a társaság tagját, a perindítási jog a Ptk. 3:35. § (1) bekezdése alapján megillette. Az eredeti taggyűlést a felperes nem szabályszerűen hívta össze és a tagok sem éltek, a felperes távolléte miatt nem is élhettek a Ptk. 3:17. § (5) bekezdésében biztosított lehetőséggel. Így a taggyűlés megtartására jogszerűen nem kerülhetett sor, az nem volt összehívottnak tekintendő. A 2011. augusztus 22-ei taggyűlés emiatt nem határozatképtelen, hanem szabályosan össze nem hívott taggyűlésnek minősül. Ebből következően a megismételt taggyűlés 2011. augusztus 26-án nem volt jogszerűen megtartható. A törvény ugyanis egyértelművé teszi, a megismételt taggyűlés megtartásának csak akkor van helye, ha az eredeti taggyűlés nem volt határozatképes. E körben nincs jelentősége, hogy a meghívó a megismételt taggyűlés helyét, időpontját tartalmazta. Annak sincs jelentősége, hogy a meghívó elküldése és a megismételt taggyűlés időpontja között már a 15 nap eltelt. A megismételt taggyűlésre vonatkozó törvényi rendelkezések ugyanis csak arra az esetre irányadóak, ha az eredeti taggyűlés összehívására szabályszerűen került sor. A kifejtettekből következően a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül helyezte hatályon kívül a Ptk. 3:35. §-a szerint indított perben a 2011. augusztus 26-án meghozott és keresettel támadott 1-4. számú taggyűlési határozatokat. A Kúria ugyanakkor nem értett egyet a másodfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy a perben a Ctv. 70. §-a alkalmazandó, alkalmazható volt. A társasági jog és a cégjog a jogorvoslat érdekében különböző feltételek mellett biztosít lehetőséget a társasági határozatokkal, a cégbíróság cég, illetve változásbejegyző végzéseivel szemben, valamint a létesítő okirat, annak módosítása érvénytelensége megállapítása iránti kereset előterjesztésére. Eltérő a perindításra jogosultak köre, a perindításra nyitva álló határidő, azok a jogszabálysértések, amelyekre hivatkozással a per megindítható, és eltérő a peres bíróság vizsgálati jogkörének terjedelme is. A felperes mint az alperes tagja élt a Ptk. 3:35. §-a által biztosított lehetőséggel, vagyis az alperes 2011. augusztus 26-án megtartott taggyűlése által hozott valamennyi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Erre irányuló keresete a fent kifejtettekkel eredményre vezetett. Az iratokból megállapítható az is, hogy a cégbíróság már bejegyezte az alperes cégjegyzékébe az új felügyelőbizottsági tagot, illetve rögzítette a szerződésmódosítás időpontját a cégjegyzék 8. rovatában. A peres bíróságnak a Ptk. 3:35. §-a alapján indított perben a döntési lehetőségét nem befolyásolja, ha a támadott határozat alapján a cégjegyzékbe bejegyzésre került sor, ugyanis nemcsak azokat a határozatokat helyezheti hatályon kívül, amelyek a cégjegyzékbe bejegyzés alapjául szolgáltak, hanem azokat is, amelyek adatbejegyzés alapját nem képezték. A Ctv. 70. §-a alapján előterjesztett kereseti kérelemmel összefüggésben a Kúria rámutatott arra, az említett jogszabály akkor alkalmazandó, amikor megállapítható, hogy a módosító szerződés elfogadására jogszerűen került sor, de a jogszerű társasági határozattal elfogadott szerződésmódosításnak van egy, vagy több olyan rendelkezése, amely jogszabálysértő és nem függ össze cégjegyzéki adattal. Az adott tényállás mellett - figyelemmel a korábban kifejtettekre - azt kell megállapítani, hogy a szerződés módosításáról joghatályos döntés nem született, így nincs olyan szerződésmódosítás, amely a Ctv. 70. §-a alapján vizsgálható lenne. Ha a perben a Ptk. 3:35. §-a alapján indított

5. Cím

A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése és a cégalapítás, valamint létesítő okirat módosításának érvénytelensége iránti perek közös szabályai

71. § (1) A cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti, illetve a 69-70. §-ban meghatározott perekben a bíróság soron kívül jár el.

(2) Ha a per szétválás folytán létrejött valamely cég ellen indul, a perben a szétváló cég valamennyi jogutódjának perbenállása kötelező. A pert a jogelőd cég székhelye szerint illetékes törvényszék előtt kell megindítani.

(3) A bíróság jogerős ítéletét meg kell küldeni a cégjegyzéket vezető cégbíróságnak, amely gondoskodik a 66. § (2)-(3) bekezdésében, a 67. §-ban, a 68. § (2)-(4) bekezdésében és a 69. § (3)-(4) bekezdésében, valamint a 70. §-ban megjelölt határozatok rendelkező részének a Cégbizonylatban való közzétételéről.

A bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perben, a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben, valamint a létesítő okirat módosításának érvénytelensége iránt indított perben a bíróság soron kívül jár el. A soronkívüliség az első- és a másodfokú eljárásokra egyaránt vonatkozik. A jogerős ítéletet mindhárom pertípus esetén a cégbíróságnak is meg kell küldeni, aki intézkedik az ítélet rendelkező részének Cégbizonylatban való közzétételéről.

Ha a per szétválás folytán létrejött valamely cég ellen indul, a perben a szétváló cég valamennyi jogutódjának perbenállása kötelező. A pert a jogelőd cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt kell megindítani. A szétválás következtében a jogelőd cég megszűnik, és vagyona több jogutód cég között oszlik meg. Emiatt a jogutódok és a törölt jogelőd jogi sorsa osztja egymást, a jogutódok csakis egyidejűleg perelhetők, kényszerű pertársakként. A perre a törölt jogelőd cég székhelye szerinti megyei bíróság az illetékes.

6. Cím

A gazdasági társaság és a szövetkezet tagjának kizárása iránti per

71/A. § (1) A gazdasági társaság és a szövetkezet tagjának kizárása iránti perben a tárgyalást - ha egyéb intézkedésre nincs szükség - legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz történő érkezésétől számított tizenötödik napra kell kitűzni.

(2) A tag kizárása iránti kereset más keresettel nem kapcsolható össze, keresetváltoztatásnak, viszontkereset előterjesztésének nincs helye.

(3) A kizárási perben szünetelésnek, felfüggesztésnek, bírósági meghagyás kibocsátásának nincs helye; a felperes a keresettől a per bármely szakában alperesi hozzájárulás nélkül elállhat.

(4) A jogerős ítélet ellen felülvizsgálat és perújítás nem kezdeményezhető.

(5) Az alperes tagsági jogait felfüggesztő bírósági határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, a bíróság azonban az ilyen végzést kérelemre maga is megváltoztathatja.

(6) A felperes a perindítást elhatározó társasági, szövetkezeti határozatban foglaltakon kívül más kizárási okra a perben nem hivatkozhat.

(7) A perindítást elhatározó társasági, szövetkezeti határozat bírósági felülvizsgálata iránt külön per nem indítható, annak jogsértő volta azonban a kizárási perben az alperes hivatkozhat.

A gazdasági társaság tagját a bíróság a gazdasági társaságnak a tag ellen indított keresete alapján kizárja a társaságból, ha a tagnak a társaságban maradása a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztetné.

A társasági jog nem ragaszkodik a felek között fennálló kapcsolat végleges fenntartásához, erre tekintettel a Ptk.- a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével - valamennyi társasági formánál lehetővé teszi, hogy a tag tagsági jogviszonya kizárással szűnjön meg, amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak.

Bizonyos esetekben nem célszerű lehetővé tenni a kizárás lehetőségét, vagy azért mert visszaélésre adhat okot, vagy azért, mert a kisebbségi tulajdonban lévő tagnak nem célszerű biztosítani azt a lehetőséget, hogy a többségi tulajdonost megfossza tagságától. Nem indítható tehát kizárással irányuló kereset

- az nyrt. részvényese ellen;

- a tag nem zárható ki a gazdasági társaságból, ha a gazdasági társaságnak csak két tagja van;

- nem zárható ki az a tag sem, aki legalább a szavazatok háromnegyedével rendelkezik.

A kizárás a tagsági jogviszony megszüntetésének sajátos módja, amely tulajdonképpen szankciós jellegű, ugyanis a tag személyében, tevékenységében vagy mulasztásában beálló olyan körülmény jogkövetkezményeként merülhet fel, amikor a tagnak a társaságban maradása a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztetné. A tag kizárásának konkrét okait a Ptk. nem nevesíti, hanem általánosságban jelöli meg kizárási okként az olyan magatartást, ami a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyezteti. Ez megnyilvánulhat aktív és tevőleges magatartásban, de lehet olyan jellegű passzivitás vagy a társaság közös döntését - pl. egyhangúságot - kívánó ügyeitől való sorozatos és indokolatlan távolmaradás is, ami ugyancsak veszélyeztetheti a társaság szabályszerű vagy eredményes működését. Lényeges követelmény az is, hogy ez a fajta veszélyeztetés nagymértékű azaz jelentős és valós, reális legyen. A tag kizárásához nem szükséges konkrét károsodás bekövetkezése a társaságnál. Elegendő annak bizonyítása a perben, hogy a tagsági viszony további fenntartása nagymértékű veszélyeztetést jelent (EBH2001. 447.). Nem minősíthető a kizárási kereset alaposnak abban az esetben, ha a gazdasági társaság hozzájárult ahhoz, hogy tagja a társaság tevékenységi körébe tartozó tevékenységet más javára is végezzen (BH2004. 472.).

A kizárási döntés meghozatalára nem a társaság, hanem kizárólag bíróság jogosult. A társaság legfőbb szerve csupán a perindítást elhatározásáról jogosult dönteni minősített - legalább háromnegyedes - szótöbbséggel. Csak ennek a határozatnak a birtokában jogosult a társaság mint felperes az adott taggal szemben a kizárás iránti perindításra tizenöt napos határidővel a határozat meghozatalától. A határidő jogvesztő, ezért elmulasztása esetén nincs helye igazolási kérelemnek.

A perindításról a gazdasági társaság legfőbb szerve háromnegyedes szótöbbséggel határoz. A határozatot írásba kell foglalni. Az érintett tag a perindítás kérdésében nem szavazhat. A keresetet a határozat meghozatalától számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül lehet előterjeszteni.

A perindítást elhatározó társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt külön per nem indítható, annak jogsértő voltára azonban a kizárási perben az alperes hivatkozhat.

A kizárási kereset gyors elbírálásához a társaságnak alapvető érdeke fűződik. Ezért a törvény speciális eljárásjogi rendelkezésekkel igyekszik ezekben a perekben a gyors érdemi határozat meghozatalát előmozdítani. Sajátossága a fenti pereknek, hogy amíg jogerős döntés nem születik a kizárásra, addig az érintett tag teljes körűen és változatlanul gyakorolhatja a tagsági jogait. Kivétel ez alól, ha kéri a per jogerős lezárásáig a tagsági jogok gyakorlásának a felfüggesztését és annak a bíróság helyt ad. Ilyenkor a nyereségből való részesedést kivéve a tag nem gyakorolhatja a tagsági jogait, így pl. nem vehet részt a taggyűlésen, nem szavazhat stb.

Mivel az ilyen perek a mégoly gyors elbírálásuk alatt is lehetőséget adhatnak arra, hogy ha felfüggesztették az érintett tag tagsági jogainak gyakorlását, akkor az érintett érdekeinek kijátszásával módosítsák a társasági szerződést, vagy olyan döntést hozzanak - pl. a társaság megszűnéséről - amivel vagy egyáltalán nem, vagy csak rendkívül nehezen helyreállítható jogsérelmet okoznának alaptalanak bizonyuló perindítás esetén, ezért a törvény a tagsági jog felfüggesztésének időtartama alatt megtiltja a társasági szerződés módosítását vagy a társaság átalakulásának vagy jogutód nélküli megszűnésének az elhatározását. Kivételt csak a törvényben kötelezően előírt esetek jelentenek.

A fénitek szellemében a bíróság az alperes tagsági jogainak gyakorlását az eljárás jogerős befejezéséig kérelemre felfüggesztheti. A felfüggesztés a tagnak az adózott eredmény felosztása során reá eső részhez (osztalék) való jogát nem érinti. A felfüggesztés ideje alatt keletkezett tartozásokért a tagsági jogaiban felfüggesztett tag korlátlan felelőssége nem áll fenn. A felfüggesztést elrendelő végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, a bíróság azonban az ilyen végzést kérelemre maga is megváltoztathatja.

A tag kizárása iránti perben a tárgyalást - ha egyéb intézkedésre nincs szükség - legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz történő érkezésétől, választottbírósági eljárás esetében a tanács megalakulásától számított tizenötödik napra kell kitűzni.

A tag kizárása iránti kereset más keresettel nem kapcsolható össze, keresetváltoztatásnak, viszontkereset előterjesztésének nincs helye. A felperes az eredetileg előterjesztett kereseti tényálláshoz képest más ténybeli indokra a kizárási per folyamán nem térhet át. A kizárási perben szünetelésnek, felfüggesztésnek, bírósági meghagyás kibocsátásának nincs helye; a felperes a keresettől a per bármely szakában alperesi hozzájárulás nélkül elállhat. A jogerős ítélet ellen felülvizsgálat és perújítás nem kezdeményezhető.

Sajátossága a fenti pereknek, hogy amíg jogerős döntés nem születik a kizárásra, addig az érintett tag teljes körűen és változatlanul gyakorolhatja a tagsági jogait. Kivétel ez alól, ha kéri a per jogerős lezárásáig a tagsági jogok gyakorlásának a felfüggesztését és annak a bíróság helyt ad.

Csak a kizárást kimondó ítélet jogerőre emelkedésével szűnik meg a tagsági jogviszony. A jogviszony megszűnéséig a tagsági jogviszonyból eredő jogosultságok gyakorolhatóak, tehát jár a tagnak a társaság felosztott nyereségéből az a rész, ami egyébként őt illeti. A nyereséget a tag vagyoni hozzájárulása keletkezteti, mivel a munkajövedelmeket más címen már költségként levonták. A tiszta eredményhez tehát a felfüggesztett tag is hozzájárult, pusztán azáltal, hogy vagyoni hozzájárulása ott van a társaságban és tőkéje dolgozik. A tag nem vagyoni jogai tekintetében viszont a felfüggesztés azt eredményezi, hogy a per tartama alatt ezeket a jogokat nem gyakorolhatja.

VI. Fejezet

A TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI ELJÁRÁS

1. Cím

Általános rendelkezések

72. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás célja, hogy a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse. Ennek keretében a cégbíróság a törvényben meghatározott esetekben hivatalból jogosult a cégjegyzékadatnak a cégjegyzékbe való bejegyzésére, illetve törlésére.

(2) A törvényességi felügyeleti eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait - ha törvény másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye.

(3) Az eljárás során - ha e törvény másként nem rendelkezik - csak okirati bizonyításnak, valamint az ügyben érintettek személyes meghallgatásának van helye.

(4) A törvényességi felügyeleti eljárásban a jogi képviselő nem kötelező.

(5) A törvényességi felügyeleti eljárás során hozott jogerős cégbírósági intézkedéssel az ügyben keletkezett iratok nyilvánossá válnak, továbbá nyilvánosak az ügyben keletkezett iratok akkor is, ha a cég a cégbíróság felhívására a törvényes működését helyreállította. Más esetben az iratok nyilvánosságára a Pp. rendelkezései vonatkoznak.

(6) Amennyiben a törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbírósági iratok kézbesítése postai úton meghiúsul, a cégbíróság a kézbesítendő iratokat a Cégek közlönyben történő közzététellel kézbesíti azzal, hogy a közzétételt követő ötödik napon az irat kézbesítettnek tekintendő.

(7) Ha e fejezet szerinti eljárásban e törvény alapján nem kizárólag bíró járhat el, ott fogalmazó vagy bírósági ügyintéző - önálló aláírási joggal - is eljárhat.

ÍH 2016. 153. Felszámolás alatt álló cég feletti törvényességi felügyelet - Ctv. 88. § alkalmazása felszámolás alatti cégnél - változásbejegyzésterjesztési kötelezettség felszámolás alatt

ÍH 2016. 117. Cégeljárás - egyszerűsített végelszámolás lefolytatásának határideje - felügyeleti illeték

ÍH 2016. 114. Részvénykönyvbe betekintés - iratbetekintési jog gyakorlása - iratbetekintési jog megtagadása miatti törvényességi felügyeleti eljárás indítására jogosultság

ÍH 2016. 79. Kényszerszertörölt cég vezető tisztségviselője eltávolításának mellőzése másodfokon, a cég tartozásának megfizetése miatt

ÍH 2015. 159. Pénzforgalmi jelzőszám hiánya miatti törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2015. 154. Bt. tagsági jogviszony nem örökölhető - Bt. ex lege megszűnése

ÍH 2015. 116. Kézbesítés a törvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2015. 35. Kényszerszertörési eljárás megszüntetése adóhatósági határozat visszavonása miatt - perújítás törvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

ÍH 2014. 121. Adószám törlésével kapcsolatos cégbírósági eljárásban kézbesítés - jogorvoslathoz való jog - tisztességes eljárás biztosítása

ÍH 2014. 34. Ctv. 88. § (1) bekezdés szerinti speciális változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás - cég cégjegyzékében szereplő személy törlésével kapcsolatos, az általánostól eltérő szabályok - a kérelem visszavonása

ÍH 2014. 32. Törvényességi felügyeleti eljárásban az eljárás alá vont cég képviselője

ÍH 2013. 29. Iratbetekintés tagi kérelemre - iratbetekintés, mint speciális törvényességi kérelem - iratbetekintési jog terjedelme

ÍH 2011. 130. Engedélyköteles tevékenység gyakorlásának és bejegyzésének feltétele - törvényességi felügyeleti eljárás alaptalansága tevékenységi engedély hiánya miatt

ÍH 2010. 136. Törvényességi felügyeleti eljárásban elektronikus fellebbezés kizártsága - papír alapú eljárásban előterjesztett elektronikus beadvány minősítése

ÍH 2010. 41. Kisebbségi jog gyakorlása kapcsán könyvvizsgáló kirendelésével kapcsolatos eljárás specialitásai - pervezető végzés a könyvvizsgálói költség előlegezésére vonatkozó határozat

ÍH 2009. 181. Törvényességi felügyelet - legfőbb szerv bíróság általi összehívása - legfőbb szerv összehívásának tag általi kezdeményezése

ÍH 2009. 138. Törvényességi felügyeleti eljárás illetékének viselése - eljárási illeték mérséklése cégtörvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2009. 82. Bejelentő jogállása törvényességi felügyeleti eljárásban - hivatalból, bejelentésre indítható törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2009. 35. Kényszer-végelszámolás elrendelése, mint speciális törvényességi felügyeleti szankció - cgt. úgyszámon elrendelendő kényszer-végelszámolás

ÍH 2008. 169. Eljárási illeték megszüntetett törvényességi felügyeleti eljárásban - mérsékelt illeték

A törvényességi felügyelet mibenléte

A gazdasági társaságok megalapítását és cégnyilvántartásba történő bejegyzését követően, azok működési szakaszával kapcsolatos egyik legfontosabb követelmény a cégnyilvánosság érvényesülése. Ennek biztosítása érdekében született az Európai Parlament és a Tanács 2009. szeptember 16-i 2009/101/EK irányelve az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. (Az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 54.) cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról. Az irányelv megalkotásával a nemzeti szabályozással szemben - egyebek mellett - az alábbi elvárások fogalmazódtak meg: a részvénytársaságok és korlátozott felelősségű társaságok adatközlésére, az általuk vállalt kötelezettségek érvényességére, illetve a társaság érvénytelenségére vonatkozó nemzeti jogszabályok összehangolása különös jelentőségű, főként a harmadik személyek érdekeinek védelme szempontjából; a társaság lényeges okirataiba betekintést kell biztosítani annak érdekében, hogy harmadik személyek megbizonyosodhassanak ezek tartalmáról és a társaságra vonatkozó egyéb adatokról, különösen a társaság nevében történő kötelezettségvállalásra feljogosított személyek adatait illetően; biztosítani kell harmadik személyek védelmét olyan jogszabályok révén, amelyek a lehető legteljesebb mértékben korlátozzák annak jogi lehetőségét, hogy a társaság nevében érvénytelen kötelezettségeket lehessen vállalni. Ezzel összhangban rendelkeznek úgy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 17. § (2)-(3) bekezdései, hogy a gazdasági társaság feletti törvényességi felügyeletet a gazdasági társaság székhelye szerint illetékes cégbíróság látja el a Ctv. szabályai szerint. A gazdasági társaságra, valamint a gazdasági társaság tagjaira, vezető tisztségviselőire és felügyelőbizottsági tagjaira vonatkozó, a cégnyilvántartás részét képező jogok, tények és adatok nyilvánosak.

A cégnyilvánosság a hitelezővédelemnek, és jogbiztonság megteremtésének egyik eszköze, melynek fontos biztosítéka az a jogkör melyet a gazdasági társaságokról szóló törvény a cégbíróságok kezébe ad, és amely a törvényességi felügyelet ellátása során, az egyes eljárásokban manifesztálódik. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a törvényességi felügyelet kérdésével, az alábbiakat állapítva meg:

A törvényességi felügyelettel az állam biztosítja, hogy az ezáltal érintett jogalanyok jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően járjanak el, működésük feleljen meg a hatályos jogszabályok előírásainak. A jogalkotó azzal, hogy e jogalanyok meghatározott eljárásait a törvényességi felügyelet hatálya alá tartozónak rendelte, a jogalanyok magánjogi viszonyait a közérdek adott viszonyokbani fontosságára tekintettel, és érvényre juttatása érdekében közjogilag is relevánssá változtatta. A szabályozásnak ez a módja a klasszikus polgári jogban is előfordul, például ingatlanok adásvétele esetében a tulajdonszerzés érvényességi kelleke az állam általi nyilvántartásba vétel.

A gazdaságban a forgalom biztonságának, harmadik személyek védelmének követelménye és fogyasztóvédelmi szempontok alapján a gazdálkodó szervezetek létrejöttének, működésének állam általi felügyelete fokozottabban érvényesül, mint a polgári jog egyéb területein. Ezért a közjogi jelleg (az alapjául szolgáló jogviszonyok magánjogi természetének ellenére) e jogalanyok vonatkozásában is erősebb, mint a pusztán polgári jogi jogviszonyokban működő jogalanyok esetében. A törvényességi felügyeletet a nem elsősorban gazdasági tevékenységet folytató jogalanyok (társadalmi szervezetek, egyesületek) vonatkozásában az ügyesség a rá irányadó szabályok szerint gyakorolja. A gazdasági társaságok, szövetkezetek esetében a jogalkotó viszont közvetlenül a cégek nyilvántartásba vételét végző bíróságot jogosította fel arra, hogy törvényességi felügyeleti jogkört lássanak el e cégek működése felett.

A gazdálkodó szervezetek törvényességi felügyeletét a jogalkotó a bíróságokra bízta. Egyúttal szabályozta azt az eljárást, amely során a felügyeletet a bíróság gyakorolni köteles. A szabályozás során tekintettel volt azokra a sajátosságokra, amelyek a bíróságoknak az állami szervek között elfoglalt helyét jellemzik. A szabályozás legfőbb sajátossága (és e megoldásból látható, hogy a cégbíróság e nemperes eljárásban nem a jogalanyok igényeinek érvényesítése tárgyában határoz), hogy a bíróság a törvényességi felügyeleti eljárás során (eltérően az igény érvényesítésére szolgáló peres eljárástól és a nemperes eljárások legtöbb válfajától) fő szabályként hivatalból jár el.

A törvényességi felügyelet olyan mérlegelési jogkört biztosít a bíróságok számára, hogy a törvényesség biztosítása érdekében mindig az eset körülményeinek legmegfelelőbb intézkedést tegyék meg gazdasági forgalom törvényességének biztosítása, ám ezzel egyidejűleg és azonos súllyal a jogbiztonság és a forgalombiztonság szempontjainak érvényre juttatása érdekében. (30/1994. (V. 20.) AB határozat)

Az Alkotmánybíróság emellett hangsúlyozta, hogy a törvényességi felügyelet intézménye csak egyik biztosítéka annak, hogy a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítsa a benne feltüntetett adatok, továbbá a bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. A cégbejegyzéssel, cégalapítással, a létesítő okirat érvénytelenségével összefüggésben a jogszabálysértés kiküszöbölésének elsődleges jogorvoslati eszköze a Ctv. 65-70. §-a szerint az ügyész és az érdekelt által indítható - bejegyző végzés, változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti, cégalapítás, valamint létesítő okirat módosításának érvénytelenségének megállapítására irányuló - per, amelynek eredményeként a cégbíróság a valós adatokat jegyzi be a cégjegyzékbe.

Mivel a cégnyilvántartás közhitelessége megkívánja, hogy a cég valós működési adatai és a cégjegyzék, valamint a cégnyilvántartás adatai ne térjenek el, a Ctv. 72. § (1) bekezdése a törvényességi felügyeleti eljárás szabályaival további lehetőséget ad arra, hogy a cégbíróság - a törvényben meghatározott esetekben - a cégjegyzékadatokat a cégjegyzékbe hivatalból bejegyezze vagy törölje, azonban csak akkor [Ctv. 74. § (3) bekezdése], ha az igény a Ctv.-ben biztosított, vagy más polgári perben, illetőleg közigazgatási eljárásban nem érvényesíthető. A törvényességi felügyeleti eljárás célja tehát, hogy a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse. (33/B/2007. AB határozat)

A törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályai

A cégnyilvánosság csak úgy tudja betölteni hitelezővédelmi funkcióját, ha a cégnyilvántartás adatai megfelelnek a közhitelesség elvének, ezért, amikor a bíróság a nyilvántartott adatok és a valós adatok között eltérést észlel, hivatalból folytat le eljárást a közhitelesség helyreállítása érdekében. Ennek során számos eszköz áll rendelkezésre, amelyekkel a gazdasági társaságokat törvényes működésre szoríthatja.

A törvényességi felügyeleti eljárás polgári nemperes eljárás, melynek háttér-joganyagát a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény adja, ennek szabályait a Ctv. vagy más törvény eltérő rendelkezése hiányában kell, az eljárás jellegére tekintettel megfelelően - mutatis mutandis - alkalmazni. Azt azonban a törvény külön rögzíti, hogy az eljárás során szünetelésnek nincs helye. A bizonyítás szabályai körében korlátozza a lehetséges bizonyítási eszközöket, így - amennyiben a Ctv. másként nem rendelkezik - elsősorban okirati bizonyítás fogatosítható, emellett lehetőség van az ügyben érdekeltek meghallgatására.

Az eljárás felfüggesztésére csak az ad alapot, ha a már folyamatban lévő másik polgári eljárásban hozandó jogerős határozat a döntés előkérdését képezi. A Pp. 152. § (2) bekezdése szerint a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. A konkrét perbeli esetben a kérelem alapján az utóbb született hagyatékátadó végzés tartalmától függetlenül abban a kérdésben kellett a cégbíróságnak állást foglalnia, hogy jogszabálysértőek voltak-e a cégbejegyzés alapjául szolgáló, az üzletrész felosztására, illetve az új ügyvezető megválasztására vonatkozó taggyűlési határozatok. Tény, hogy a kérelemben a kérelmezők azt is kérték, hogy a cégbíróság a változásbejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezésével jegyezze vissza néhai J. I.-t a társaság tagjaként és ügyvezetőjeként is a cégjegyzékbe, azonban arra is rámutatott a másodfokú bíróság, hogy az egységes bírói gyakorlat alapján nem köti a cégbíróságot a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelemben kért intézkedés. A cégbíróság az intézkedésre okot adó körülménytől, illetve annak súlyától függően szabadon mérlegelheti, hogy a Ctv. 81. § (1) bekezdésében írt intézkedések melyikét alkalmazza a társasággal szemben, ha a kérelmet megalapozottnak találja. A már meghozott és a változásbejegyzést elrendelő végzések alapjául szolgáló határozatok jogszerűségének megítélése nincs összefüggésben azzal, hogy hogyan zárul az öröklési jogvita, így ez utóbbi a cégbíróság döntésének előkérdését sem képezheti. A cégbíróság az eljárás felfüggesztését elrendelő végzését lényegében azzal indokolta, hogy az örökösök megállapítása után lesz a cég abban a helyzetben, hogy érvényes taggyűlésen rendelkezék a társaság jogi sorsáról. Megalapozottan hivatkozott a kérelmezett a fellebbezésében arra, hogy az esetleg évekig elhúzódó öröklési per működésképtelenné tenné a céget, ami nyilvánvalóan kihatna az általa működtetett intézményre is. Ezen helyzet megoldására a Gt. nem tartalmaz szabályozást, azonban a Gt. 9. § (2) bekezdése értelmében a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak (részvényeseinek) a törvényben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Ptk. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A Ptk. 225. § (2) bekezdés b) pontja szerint eseti gondnokot kell rendelni akkor (is), ha az ismeretlen, távollévő vagy ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személy jogainak megóvása érdekében szükséges. Tekintettel arra, hogy az öröklési jogvita lezárásáig nem tudható biztosan, hogy ki az elhunyt tag üzletrészének örököse, azaz a társaság tagja, őt ismeretlennek, illetve ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személynek kell tekinteni. Az üzletrész azonban addig sem maradhat gazdátlanul, a tagsági jogok gyakorlásával az üzletrész tulajdonosának jogait és egyben a társaság működőképességének fenntartását ebben az átmeneti időszakban az eseti gondnok képes biztosítani. (BDT 2261/2010.) Ha a törvényességi eljárás során adat merül fel akár a cég székhelyére, akár a képviselő lakcímére vonatkozóan, az adat valódiságát, megalapozottságát a cégbíróságnak vizsgálnia kell. A Ctv. tartalmaz rendelkezéseket a cégbíróság törvényességi felügyeleti és hivatalbóli törlési eljárására nézve. Emellett a Ctv. 72. § (1) bekezdése azt is kimondja: a törvényességi felügyeleti eljárásban eltérő rendelkezés hiányában alkalmazni kell a Polgári Perrendtartás szabályait. Irányadóak tehát a Pp.-nek a kézbesítésre vonatkozó szabályai is. Ha tehát az eljárás során adat merül fel akár a cég székhelyére, akár a képviselő lakcímére nézve, az adat valódiságát, megalapozottságát a cégbíróságnak vizsgálnia kell. Eszerint a bejelentett címre megfelelő tartalmú felhívást kell kibocsátani, a jogkövetkezmények kilátásba helyezésével. Törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazásának pedig - a törlési eljárás megszüntetése mellett - csak akkor lehet helye, ha a végzés kézbesítése joghatályos volt, s a felhívás nem vezetett eredményre. Ha pedig az eljárás során megállapítást nyer, hogy a céggel szemben felszámolási eljárás indult, a bíróság felhívásai joghatályosan csak a felszámolónak mint a cég képviselőjének kézbesíthetőek. (BH 410/2002.)

Eltérően a Ctv. 32. § (4) bekezdésében foglaltaktól, ahol a törvény a cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárásban kötelező jogi képviseletet ír elő, a törvényességi felügyeleti eljárásban nem teszi kötelezővé a jogi képviseletet. Ez a szabály azonban csak az eljárás azon szakaszában érvényesülhet, amelynek eljárási cselekményei teljesítéséhez a Pp. 73/A. §-a nem írja elő a jogi képviselő közreműködését.

A cégnyilvánosság elvének minél teljesebb érvényesülését szolgálja az (5) bekezdésben foglalt rendelkezés, mely előírja, hogy nyilvánosságra kell hozni a törvényességi felügyeleti eljárás során keletkezett iratokat azokban az esetekben, amikor a cégbíróság részéről az eljárás eredményeként valamilyen - jogerősen elrendelt - intézkedésre kerül sor, továbbá, amikor a gazdasági társaság helyreállítja törvényes működését, és ezáltal az eljárás okafogyottá válik, és megszüntetésre kerül. Szükséges tehát, hogy a cég működése valóban törvénytiszt legyen, ellenkező esetben az iratokhoz csak a Pp. által erre feljogosított személyek férhetnek hozzá - ez utóbbit a gazdasági társaságok üzleti érdekeinek védelme kívánja meg.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2007. évi LXI. törvény indoklása is rámutat, hogy a gyakorlatban a törvényességi felügyeleti eljárások egy része lefolytathatatlan, mert szabályszerű kézbesítés hiányában a bíróság határozata nem emelkedhet jogerőre, így érdemi intézkedés alkalmazására sem kerülhet sor. A kézbesítés sikertelensége a cégek, vezető tisztségviselőik, tagjaik részére történő kézbesítés azon sikertelenségét jelenti, amikor a postai küldemény elköltözött, ismeretlen helyre költözött, nem található, stb. jelzéssel érkezik vissza a bírósághoz. A törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmény ezen esetekben bár kétséget kizáróan megállapítható, azonban intézkedés mégsem történhet, mert a címzetthez nem tud megérkezni a bírósági végzés. E helyzetet oldja fel a módosítás azzal, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásokban a cégbíróság végző soron a Céggelölöny segítségével rendeli el az intézkedését. Figyelemmel arra, hogy a Céggelölöny ingyenesen hozzáférhetővé válik, e szabályozás semmilyen nehézséget nem okoz a cégeknek, azonban lehetővé teszi azt, hogy a leghamarabb és a leggyorsabban, megtörténjen a szükséges intézkedések megtétele - végső soron a cég végelszámolása, felszámolása.

Tehát mivel a törvényességi felügyeleti eljárások jelentős részében a cég a székhelyén, vagy szervezeti képviselője útján nem érhető el, az eljárások lefolytathatósága tette szükségessé a Céglőnyben való közzététel útján történő kézbesítés lehetőségének beiktatását a törvénybe. A Ctv. 31. § (3) bekezdése ugyanezt a lehetőséget teremti meg abban az esetben, ha külföldi személy részére kell iratokat kézbesíteni, és kézbesítési megbízott nem került megjelölésre. Ilyenkor is a közzétételt követő ötödik napon kell az iratot kézbesítettnek tekinteni. Mindkét szabály a gazdasági társaságok működésével kapcsolatos eljárások gyorsaságához fűződő jelentős közérdekre tekintettel született.

Fontos tisztáznunk a végrehajtási eljárás és a törvényességi felügyeleti eljárás egymáshoz fűződő viszonyát is. Amennyiben a bíróság egy polgári peres eljárásban tár fel a cég működésével kapcsolatos jogsértést, akkor kérdéses, hogy ennek rendezése végrehajtási eljárás, avagy törvényességi felügyeleti eljárás keretében kell, hogy történjen. A bírói gyakorlat a törvényességi felügyeleti eljárás primátusát hangsúlyozza ilyen esetekben. Ha a bíróság jogerős ítéletében például megállapítja, hogy az alperes cégnevében a vezérszó használata jogszabálysértő, a határozat végrehajtására cégbíróági törvényességi felügyeleti eljárásban kerülhet sor és végrehajtási eljárásnak nincs helye. A konkrét esetben a végrehajtást kérők nyilatkozatukban ellenezték a végrehajtási eljárás megszüntetése iránti kérelem teljesítését arra hivatkozással, hogy a kötelezett a cégnév használatától eltérő, jogerős döntésnek nem tett eleget, cégnevét változtatlanul jogsértő formában használja. A bíróság rámutatott arra, hogy a Pp. 156. §-ának (8) bekezdése alapján a bíróság végzésével elrendelt ideiglenes intézkedés előzetesen végrehajtható. A végzés mindaddig hatályban marad, amíg azt a bíróság a felek bármelyikének kérelmére hozott végzésével, vagy ítéletében hatályon kívül nem helyezi. Ha az elsőfokú bíróság az ideiglenes intézkedésről szóló határozatát ítéletében nem helyezte hatályon kívül, az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedésével az ideiglenes intézkedés a hatályát veszti. A Vht. 56. §-a (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az értelemszerűen az ideiglenes intézkedés kapcsán hozott végzéssel indult végrehajtási eljárás megszüntetését is maga után vonja. Ha a bíróság, vagy más hatóság a cégbíróságot olyan ítéletéről, vagy határozatról tájékoztatja, amely a cégjegyzékben szereplő adatról megállapítja, vagy valószínűsíti, hogy az törvényt sértő, a cégbíróságnak a törvényességi felügyeleti eljárást le kell folytatnia. A perbeli esetben a perbíróság jogerős határozatában megállapította, hogy a kötelezettnek a cégnevében szereplő vezérszó használata jogszabálysértő. Erre tekintettel a törvényes állapot helyreállítása érdekében a cégbíróságnak kell törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva, az ott meghatározott intézkedések alkalmazásával a kötelezett pozícióban lévő céget cégnevének megváltoztatására köteleznie. E törvényességi felügyeleti eljárásban, amennyiben a kötelezett a cégjegyzékbe bejegyzett, jogszabálysértő elnevezését nem változtatja meg a cégbíróság intézkedéseinek megfelelően, a kötelezett cég megszüntetésére is lehetőség van. A speciális, a Ctv.-ben szabályozott törvényességi felügyeleti eljárásra tekintettel a jogszabálysértő cégnévre vonatkozó jogerős ítélet végrehajtására a Vht. szabályai nem alkalmazhatók. (BH 85/2003.)

72/A. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárásban az e §-ban foglaltakkal összhangban megfelelően alkalmazni kell a Pp. 394/B. § (2), (6), (8) és (9) bekezdése, valamint 394/E. §-a szerinti elektronikus kommunikációra vonatkozó szabályait.

(2) A törvényességi felügyeleti eljárás iránti elektronikus kérelmet, illetve a törvényességi felügyeleti eljárás során benyújtandó egyéb beadványt, valamint azok mellékleteit (a továbbiakban e § alkalmazásában együttesen: kérelem) a céginformációs szolgálathoz kell megküldeni. A kérelemhez elektronikus űrlapot kell mellékelni. A kérelem és az űrlap informatikai feltételeire - a (4) bekezdésben foglalt kivétellel - a cégbejegyzési eljárásban benyújtható okiratokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) A cég a törvényességi felügyeleti eljárásban kérelmét kizárólag elektronikus úton nyújthatja be.

(4) A (3) bekezdés szerinti cég, továbbá az elektronikus kapcsolattartást vállaló, a 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, cégnek nem minősülő kérelmező a kérelmét legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással és minősített időbélyegzővel ellátva köteles benyújtani. Az elektronikus kapcsolattartásról a papír alapú kapcsolattartásra történő áttérést csak a 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, cégnek nem minősülő kérelmező kezdeményezheti.

(5) Ha a kérelmező vagy a cég, amellyel szemben a törvényességi felügyeleti eljárás folyik, jogi képviselővel jár el, kérelmét kizárólag elektronikus úton nyújthatja be. A jogi képviselő eljárására a 36. § (2) bekezdése és a 37. § megfelelően irányadó.

(6) A 77. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kérelmező elektronikus kapcsolattartása során a kérelmet elektronikus bélyegzőjével és időbélyegzővel is elláthatja, egyéb esetben a kérelmet minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel kell ellátni.

A törvény 2014. július 1. napjától lehetővé teszi, hogy meginduljon az elektronikus kommunikáció a törvényességi felügyeleti eljárásokban is. E kommunikáció során is törekedni kell a cégeljárásban már elért eredmények megtartására, a megszokott eljárások megfelelő alkalmazására. Erre figyelemmel a kérelmek feldolgozása érdekében a törvény elektronikus űrlapot rendszeresít, amely megkönnyíti a kérelem alapvető adatainak kinyerését, ellenőrzését. (Így különösen az érintett cég adatainak egyezőségét, az elektronikus kommunikációhoz szükséges feltételek meglétét.) Az űrlapra főszabályként a cégeljárásban benyújtható okiratokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (formátum, karakterkészlet, stb.) A kérelem vizsgálata és a kézbesítés a cégbejegyzési, változásbejegyzési eljárásban már ismert módon történik.

Az elektronikus kommunikáció a jogi képviselővel eljáró felek, a cég, valamint hatósági kérelmező esetében kötelező, egyéb részt vevők tekintetében választható. A Pp. szabályaira figyelemmel a kérelmező és a cég (ha nem jogi képviselővel jár el) elegendő, ha fokozott biztonságú elektronikus aláírással rendelkezik, hiszen ez a forma biztosítja az írásbeliséget az elektronikus kommunikációban. Ha a kérelmező hatóság, vagy az ügyesség, használhat szervezeti aláírást is.

A törvény a Pp. egyes, a cégbíróság előtti eljárásban is megfelelően értelmezhető szabályait alkalmazni rendeli, így: az elektronikus kapcsolattartás tartalma [Pp. 394/B. § (2), (6) bek.], az áttérés szabályai [Pp. 394/B. § (8), (9) bek.].

A módosítás eltérő szöveggel lépteti hatályba az elektronikus kommunikáció bevezetésének következő lépését, amikor elektronikus kommunikációra lesz kötelező az a cég is, amellyel szemben a törvényességi felügyeleti eljárás folyik.

72/B. § (1) A céginformációs szolgálat a 38. § megfelelő alkalmazásával az elektronikus kérelmet informatikai és formai szempontból megvizsgálja és a kérelem cégbírósághoz történő továbbításáról vagy a kérelem hibájáról a benyújtót tájékoztatja.

(2) A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárásban az elektronikus úton kézbesítendő végzést a 36. § (2) bekezdése szerinti elektronikus aláírással és időbélyegzővel látja el, és a 39/A. § szerint kézbesíti.

(3) Elektronikus kommunikáció esetén a cégbíróság az ügy valamennyi iratát elektronikus okirati formában tartja nyilván. A papír alapú iratokat a cégbíróság a papír alapú cégiratok elektronikus okirati formában történő másolatkiadási eljárásának megfelelően [17. § (2) bekezdés] elektronikus okirattá alakítja és azt elektronikus bélyegzőjével látja el. Ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha az okirat elektronikus okirattá történő átalakítása annak terjedelme vagy formája miatt aránytalan nehézséggel járna. A papír alapú iratra ebben az esetben az elektronikus aktában utalni kell.

73. § (1) E törvénynek a törvényességi felügyeletre vonatkozó rendelkezései az egyes cégformák esetében abban az esetben is irányadók, ha az adott cégre vonatkozó anyagi jogi szabályok a törvényességi felügyelet jogintézményéről nem rendelkeznek.

(2) Az adott cégre vonatkozó anyagi jogi szabályok más szervezet részére is biztosíthatnak - e törvényben foglaltaktól eltérő - törvényességi felügyeleti jogokat.

Minden cég - cégformától függetlenül - a cégbíróság törvényességi felügyelete alatt áll, és a törvényességi felügyeleti eljárások során a Ctv. szabályai alapján jár el a cégbíróság, ám a nem a Ptk.-ban szabályozott cégformák esetében e szabályok érvényesülését az (1) bekezdés olyan esetekben is biztosítja, amikor az adott cégforma külön jogi szabályozásából kimaradt a törvényességi felügyeletről szóló rendelkezés. Így történt ez az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény esetében is, amely a 20. § (3) bekezdésében kimondja, hogy az egyéni cég a Ctv. hatálya alá tartozik. Az egyéni cégek esetében tehát a törvényességi felügyeletet szintén a cégbíróság gyakorolja a Ctv. szabályai szerint.

A cégbíróság számára a törvényességi felügyeletben biztosított jogkör azonban nem kizárólagos, más szervezetek is felhatalmazást kaphatnak törvényességi felügyelet gyakorlására a gazdasági társaságok felett, amely az adott szervezet által ellátott feladatokhoz kapcsolódóan nyújt felügyeleti jogokat, így a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény alapján a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a gazdasági társaságok működésének pénzügyi szempontú felügyeletét látja el.

2. Cím

A törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmények

74. § (1) Törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye, ha

a) a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a cégjegyzékbe bejegyzett adat a bejegyzést megelőzően már fennálló ok folytán törvénytört,

b) a cégjegyzékbe bejegyzett adat a bejegyzést követően keletkezett ok miatt törvénytört,

c) a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a cégjegyzék nem tartalmazza azt, amit a cégre vonatkozó jogszabályok kötelezően előírnak,

d) a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat,

e) törvény a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kötelezővé teszi.

(2) A cégjegyzékben szereplő adatokra vonatkozóan törvényességi felügyeleti eljárást csak az indíthat, aki a 65-70. § alapján perindításra nem jogosult.

(3) Nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény a 65-70. §-ban meghatározott vagy más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető.

(4) A törvényességi felügyelet nem terjed ki a cég gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára.

(5) Ha egyszerűsített eljárásban bejegyzett cég vonatkozásában azért indul törvényességi felügyeleti eljárás, mert a bejegyzési kérelemben szereplő adat, amelynek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan e törvény előírja, illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, a 3. számú mellékletben felsorolt, kötelezően, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okirat súlyosan törvénytörtő volt, a cégbíróság a jogi képviselővel szemben a 34. § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazza.

ÍH 2016. 40. Kifogás, törvényességi kérelem

ÍH 2015. 159. Pénzforgalmi jelzőszám hiánya miatti törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2015. 156. Közforgalmú gyógyszerár működtetése - személyi jogos gyógyszerész, mint közös tulajdonú üzletresz résztulajdonosa - személyi jogos gyógyszerész jogosítványainak gyakorlása

ÍH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

ÍH 2013. 34. A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárásának korlátai - a kérelmező illetékfizetési kötelezettsége

ÍH 2013. 33. Hivatalbóli törvényességi felügyeleti hatáskör kizártsága változásbejegyzési eljárásban

ÍH 2013. 29. Iratbetekintés tagi kérelemre - iratbetekintés, mint speciális törvényességi kérelem - iratbetekintési jog terjedelme

ÍH 2012. 182. A társaság tagjának iratbetekintési joga, illetőleg a kisebbségi jogok megsértésére alapított törvényességi felülvizsgálati eljárás

ÍH 2012. 176. Erdőbirtokossági társulati határozat felülvizsgálatára perindítási határidő - peres bíróság és cégbíróság hatásköre - törvényességi felülvizsgálat erdőbirtokossági társulatnál - erdőbirtokossági társulat szétválása

ÍH 2012. 134. Alaptőke-emelés, ha a határozat meghozatala előtt megtörténik a részvényes befizetése - törvényességi felülvizsgálat

ÍH 2012. 86. Törvényességi felülvizsgálati hatáskörbe nem tartozó kérdés - részvényelőállításával kapcsolatos rendelkezés nem cégbírósági hatáskör

ÍH 2012. 85. Taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti kereset idézés kibocsátása nélküli elutasítása

ÍH 2011. 171. Törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére jogosultság - párhuzamos eljárások kizártsága

ÍH 2011. 130. Engedélyköteles tevékenység gyakorlásának és bejegyzésének feltétele - törvényességi felülvizsgálati eljárás alaptalansága tevékenységi engedély hiánya miatt

ÍH 2010. 43. Törvényességi felülvizsgálati intézkedés alkalmazásának előfeltétele - törvényességi felülvizsgálati eljárás folytatása intézkedés alkalmazása után

ÍH 2009. 181. Törvényességi felülvizsgálat - legfőbb szerv bíróság általi összehívása - legfőbb szerv összehívásának tag általi kezdeményezése

ÍH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képviselő haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénytörő cégadat korrigálását célzó törvényességi felülvizsgálati ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felülvizsgálati eljárás viszonya - határozat kijavítása

ÍH 2009. 82. Bejelentő jogállása törvényességi felülvizsgálati eljárásban - hivatalból, bejelentésre indítható törvényességi felülvizsgálati eljárás

ÍH 2008. 35. Cégbíróság törvényességi felülvizsgálati hatásköre - Üzletrész-átruházás érvényessége, hatálytalansága vizsgálatának kizártsága törvényességi felülvizsgálati ügyben - Peres útra tartozó kérelmek

A törvényességi felülvizsgálati eljárás megindítására okot adó körülmények

A szabályozás középpontjában - összhangban a közhitelesség követelményével - a gazdasági társaság cégnyilvántartási adatai, illetve működése valamely törvénytörő állapotának kiküszöbölése, és ennek érdekében a cégbíróság eljárási kötelezettsége áll. A törvény sorra veszi azokat a körülményeket, amelyek fennállta okot ad a törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatására. Ezek egy része a cégnyilvántartás adatainak valóságot hűen tükröző állapotához fűződő érdekek sérelmére reagál, másik része pedig a gazdasági társaságok törvényes működését törekszik helyreállítani, illetőleg a törvénytörő helyzetet felszámolni.

A törvényhez fűzött indoklás szerint alapvető jelentősége van annak, hogy a közhiteles cégnyilvántartásban szereplő adatok megfeleljenek a valóságnak, s ne ütközzenek a jogszabályba. Erre tekintettel rendelkezik úgy a törvény, hogy a cégbíróságnak törvényességi felülvizsgálati eljárás keretében kell intézkednie a törvényes állapot helyreállításáról, a törvényes állapotnak megfelelő adatok bejegyzéséről, amennyiben akár kérelemre, akár hivatalból, így más bíróság bejelentése alapján tudomást szerez arról, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adat törvénytörő. Ezek az esetek két csoportba sorolhatók. Az egyik, ha a közhiteles cégjegyzékbe bejegyzett adat törvénytörő volta vélelmezhető, a másik, ha a cég nem a reá irányadó törvényes előírásoknak, illetve a létesítő okiratában foglaltaknak megfelelően működik.

Az első eset, amikor a bejegyzett adat már a bejegyzéskor is törvénytörő volt, de erről a cégbíróság nem szerzett tudomást a bejegyzési eljárás során, pl. nem volt tudomása arról, hogy a cég székhelyként bejegyzett cím nem valós, ott a cég nem érhető el (mert a megjelölt székhely egy üres telek). Ez a helyzet azért állhat elő, mivel a cégbíróságnak a bejegyzési eljárás során nem kell hivatalból ellenőriznie a székhely valóságát. Ilyenkor tehát a bíróság bejegyez a cégnyilvántartásba valamely törvénytörő adatot, mivel nincs tudomása az adat ilyen jellegéről, és annak valóságnak megfelelő voltát nem is kell vizsgálnia, azonban utóbb még lehetőség van a törvényes állapot helyreállítására. Ez a helyzet áll elő akkor is, ha - a Btk. 56. § (3) bekezdésére tekintettel, mely szerint a foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szempontjából foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója - olyan személy kerül vezető tisztségviselőként bejegyzésre, aki foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll.

Az (1) bekezdés b) pontja az előzőhöz képest azt az esetet szabályozza, amikor a bejegyzéskor az adat nem volt törvénytörő, azonban a körülményekben olyan változás állt be, amely folytán a bejegyzett adat már nem felel meg a jogszabályi elvárásoknak. A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (2009. szeptember 21., Miskolc/Lillafüred) foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy, ha a Ctv. 50. § (5) bekezdésének megfelelően a változás bejegyzése kötelező, és a kérelmet a cégbíróság elutasítja, ez a jogszabályoknak megfelelő változásbejegyzés iránti kérelem benyújtása alól nem mentesít, ilyen esetben - pl. székhelyváltozás esetén - kell-e hivatalból törvényességi felülvizsgálati eljárást indítani, figyelemmel a cégnyilvántartás adatai szerinti és a valós székhely közötti eltérésre. A Tájékoztató által kialakított álláspont szerint hivatalból indítható törvényességi felülvizsgálati eljárás arra tekintettel, hogy a taggyűlési határozat ellentétes a cégnyilvántartás közhiteles adataival (pl. a taggyűlés döntött a székhely-áthelyezés kérdése tárgyában, ugyanakkor az átvett bíróság a változás bejegyzése iránti kérelmet elutasította).

Az (1) bekezdés c) pontja akkor alkalmazható, amikor a létesítő okiratból vagy annak módosításából, illetve a cégjegyzékből olyan adat hiányzik, amelyet jogszabály előírása folytán tartalmaznia kellene, vagy a kérdéses adatot nem az előírtaknak megfelelően tünteti fel. Ez fordul elő, amikor a gazdasági társaság úgy nyilatkozik, hogy társasági szerződése módosítására nincs szükség, mivel az összhangban áll az új Ptk.-val, ám valójában a létesítő okirat nem felel meg ezen előírásoknak. A fentebb már idézett Tájékoztató állásfoglalása szerint ebben az esetben hivatalból megindítható a törvényességi felülvizsgálati eljárás a céggel szemben, megjelölve a társasági szerződésnek azokat a rendelkezéseit, amelyek nem felelnek meg az új társasági jogi szabályoknak, melyek jogszabályváltozásból állnak elő.

Az (1) bekezdés d) pontja már kifejezetten a gazdasági társaság működésére vonatkozik, amely, ha nem áll összhangban a cég szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, vagy a létesítő okiratban foglaltakkal, és a cégbíróság ezt észleli, akkor szintén hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indíthat a társaság ellen. A törvény indokolása az előbbire példaként említi, ha a korlátozott felelősségű társaság nem tart legalább évente egyszer taggyűlést. Az utóbbira pedig, tehát amikor a cég nem tartja be a létesítő okiratában foglaltakat példaként hozza fel azt az esetet, amikor a korlátozott felelősségű társaság társasági szerződése kizárja a taggyűlés elektronikus hírközlő eszköz közvetítésével történő megtartásának lehetőségét, azonban ezt a szabályt mégsem tartják be, és ezzel a tagok egy része számára lehetetlenné válik a taggyűlésen való részvétel. A törvénytörtő működés legtöbbször mulasztásban nyilvánul meg, pl. a vezető tisztségviselők megbízatásának ideje lejárt és nem választottak új vezető tisztségviselőt, de az is lehetséges, hogy a működés jogszabálysértő volta abban nyilvánul meg, hogy a cég engedélyköteles tevékenységet hatósági engedély hiányában végez.

A fenti Tájétekezlet vitatta meg azt az esetet is, amikor minősített többséget biztosító befolyásszerzésre kerül sor, ám elmulasztják ennek a cégjegyzékbe történő bejegyzését kezdeményezni. Ilyenkor az ellenőrzött társaság köteles ennek a cégjegyzékbe való bejegyzését kezdeményezni, ennek elmaradása esetén az ellenőrzött társasággal szemben törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye. Szintén idetartozó problémát vet fel az az eset, amikor a cégbíróság az adóhatóságtól értesül arról, hogy a betéti társaság elhatározta egyszerűsített végelszámolását, eltelt a Ctv. 114. § (1) bekezdésében biztosított százhusz nap, illetve a törlés iránti kérelem előterjesztésére nyitvaállló harminc nap, a végelszámoló azonban nem terjesztette elő a törlés iránti kérelmet, sem az általános szabályokra való áttéréssel összefüggő változásbejegyzés iránti kérelmet. Ekkor - a Tájétekezlet szerint - a törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból meg kell indítani, a közhitelesség Ctv. 22. § (1) bekezdésében rögzített szabálya alapján. A cég kötelessége előterjeszteni a törlés iránti kérelmet, vagy az áttéréssel összefüggő változásbejegyzés iránti kérelmet, vagy amennyiben a végelszámolásnak a cég megszűnése nélküli befejezéséről, azaz a tevékenység folytatásáról, a végelszámoló felmentéséről és az új vezető tisztségviselő megválasztásáról döntöttek, az ezzel kapcsolatos változásbejegyzés iránti kérelmet. Ugyanezen a Tájétekezleten vetették fel a kérdést, hogy a bíróság köteles-e hivatalból vizsgálni a benyújtott mérlegek alapján, hogy a társaság előírt jegyzett tőkéje a jogszabályoknak megfelel-e. A bírák egységes álláspontja szerint nem szükséges a Gt. 51. § (1) bekezdés szerinti vizsgálatot elvégezni az éves mérleg tekintetében, figyelemmel arra, hogy letétbe helyezésről szól a jogszabály. Amennyiben viszont egyéb intézkedés során ismertté válik, hogy már két éve nincs meg a jegyzett tőkéje a társaságnak, hivatalból le kell folytatni a törvényességi felügyeleti eljárást a Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pontja szerint.

Az eddig ismertetett négy esetben a cégbíróság mérlegelési jogkörébe tartozik az arról való döntés, hogy indokolt-e a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása, ennek eldöntése érdekében a bíróság vizsgálódik, és ezt követően kerülhet sor a szükséges intézkedések megtételére, ettől eltérően az e) pontban foglalt ötödik esetben a cégbíróság számára törvény kötelező jelleggel írja elő a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. Az (1) bekezdés e) pontja alapján tehát akkor kell a cégbíróságoknak eljárniuk, ha akár a Ctv.-ben foglaltak, akár más törvény rendelkezése folytán szükséges a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása.

Kötelező a törvényességi felügyeleti eljárást lefolytatni a törvény 65. §-a alapján indult, a bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti pert követően, ha a bíróság jogerős ítéletében pl. a jogszabálysértés megállapítása mellett a végzést hatályában fenntartja, mivel a cég a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket megtette. Ilyenkor a 66. § (2) bekezdése alapján a perben eljáró bíróság felhívja a cégbíróságot, hogy törvényességi felügyeleti jogkörében hivatalból jegyezze be vagy törölje az érintett cégjegyzékadatot. Ezzel szemben, ha a jogszabálysértés nem küszöbölhető ki, vagy a cég a bíróság felhívásának nem tesz eleget, a bíróság a végzést, illetve a végzésben szereplő többi adattól elkülöníthető jogszabálysértő adatot hatályon kívül helyezi, és ilyenkor a céggel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását is kezdeményezheti, amely kezdeményezés megteremti a cégbíróság eljárás kötelezettségét.

Ha a Ctv. 69. § alapján a cégalapítás érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a bíróság jogerős ítéletében a cég létesítő okiratát - mivel az érvénytelenségi ok nem küszöbölhető ki - csak meghatározott időpontig nyilvánítja hatályossá, ilyenkor a cégbíróságnak a céget ezzel az időponttal megszüntette kell nyilvánítania, végelszámolási (felszámolási) eljárás lefolytatása mellett. Ugyanennek a törvényességi felügyeleti intézkedésnek a megtételére ad jogszabályi alapot a 68. § (4) bekezdése olyan esetben, amikor a cég bejegyzésére vonatkozó végzés teljes hatályon kívül helyezésére kerül sor az annak alapjául szolgáló létesítő okirat vagy annak módosítása érvénytelensége folytán.

Más esetekben is előírhatja jogszabály a cégbíróság eljárás kötelezettségét a törvényességi felügyelet gyakorlása körében a cégek törvényes működésének helyreállítása érdekében. A Ctv. több ilyen rendelkezést is tartalmaz. Így például, ha a bíróság a társasági szerződés érvénytelenségét megállapítja, felhívja a társaság tagjait - amennyiben ez lehetséges - az érvénytelenség kiküszöbölésére. Ha erre nincs mód, a bíróság a társasági szerződést a határozatában megjelölt időpontig hatályossá nyilvánítja, és szükség esetén felhívja a cégbíróságot törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására. A bíróság eljárásának részletes szabályait a Ctv. állapítja meg.

A vezető tisztségviselők kötelesek a tagok (részvényesek) kérésére a társaság ügyeiről felvilágosítást adni, a társaság üzleti könyveibe és irataiba való betekintést lehetővé tenni. Ha e kérelemnek nem tesznek eleget, az érdekelt tag (részvényes) kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében kötelezheti a gazdasági társaságot a felvilágosításra, illetve a betekintés biztosítására.

Ha a könyvvizsgáló megállapítja, illetve egyébként tudomást szerez arról, hogy a gazdasági társaság vagyonának jelentős csökkenése várható, illetve olyan ténnyel észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottság tagjainak e törvényben meghatározott felelősségét vonja maga után, köteles a gazdasági társaság legfőbb szervének összehívását kezdeményezni. Ha a legfőbb szerv ülésének összehívására nem kerül sor, illetve a jogszabályok által megkívánt döntéseket nem hozza meg, a könyvvizsgáló erről a társaság törvényességi felügyeletét ellátó cégbíróságot értesíti.

A Ptk. a kisebbségi jogok védelme érdekében is beiktatott olyan szabályokat, melyek a cégbíróság eljárási kötelezettségét teremtik meg, így azok a tagok (részvényesek), akik a szavazatok legalább öt százalékával rendelkeznek, a társaság legfőbb szervének összehívását - az ok és cél megjelölésével - bármikor kérhetik. A társasági szerződés ezt a jogot a szavazatok kisebb hányadát képviselő tagoknak (részvényeseknek) is megadhatja. Ha az ügyvezetés az indítványban foglaltaknak harminc napon belül nem tesz eleget, a gazdasági társaság legfőbb szervének ülését az indítványtevő tagok kérelmére, a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül a cégbíróság hívja össze, vagy az ülés összehívására az indítványtevő tagokat jogosítja fel. A kérelemnek helyt adó cégbírósági végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Ha a gazdasági társaság legfőbb szerve elvetette azt az indítványt, hogy az utolsó, számviteli törvény szerinti beszámolót vagy az utolsó két év ügyvezetésében előfordult valamely eseményt - ideértve a minősített befolyásszerző által érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikát is - könyvvizsgáló vizsgálja meg, illetve, ha a legfőbb szerv szabályszerűen bejelentett ilyen indítvány kérdésében a határozathozatalt mellőzte, ezt a vizsgálatot a társaságnak a szavazatok legalább öt százalékával rendelkező tagjai (részvényesei) kérelmére a cégbíróság elrendeli.

A bíróság mérlegelésétől függően lehetőség van a törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazható intézkedések körén kívül eső más intézkedés megtételére is, így, ha a minősített befolyásszerző az ellenőrzött társaság vonatkozásában tartósan hátrányos üzletpolitikát folytat és ezáltal az ellenőrzött társaság kötelezettségeinek teljesítését jelentősen veszélyezteti, az ellenőrzött társaság bármely hitelezőjének kérelmére a cégbíróság a minősített befolyásszerzőt biztosíték adására kötelezheti, illetve vele szemben a Ctv. szerinti törvényességi felügyeleti intézkedéseket alkalmazhatja.

A 62. § (4) bekezdésében a jogalkotó ez előbbihez hasonlóan, szintén opcionálisan teszi kötelezővé a cégbíróság számára a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, amikor úgy rendelkezik, hogy A cégbíróság az uralmi szerződésben foglaltak megsértése esetén az ellenőrzött társaság tagjának (részvényesének), vezető tisztségviselőjének, továbbá hitelezőjének az indítványára felhívja az elismert vállalatcsoport uralkodó tagját az uralmi szerződésben vállalt kötelezettségének a teljesítésére, vagy a Ctv. szerinti törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaz, vagy eltiltja a vállalatcsoportot az elismert vállalatcsoportként való további működéstől.

A cég adószámának felfüggesztése, illetve annak törlése önmagában még nem jelenti a társaság cégjogi szempontból törvénysértő működését, nem alapozza meg az általános törvényességi felügyeleti eljárást. Az adószám felfüggesztésével kapcsolatos eljárás az adóügyi hatóság elé tartozik, nem terjed ki rá a cégbíró hatásköre. A kérelmező a cégbíróságra 2009. június 10. napján benyújtott kérelmében arra hivatkozva kérte a S-T. 2004. Kft.-vel szemben törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, hogy a cég adószáma az Art. 24/A. § (1) bekezdés b) pontja szerint felfüggesztésre került arra tekintettel, hogy az adóhatóság a helyszíni ellenőrzése során a céget nem találta a bejelentett székhelyén. Az első fokú eljárásban a cégbíróságnak mind a Ctv. 80. § (1) bekezdése szerinti felhívást tartalmazó 2. sorszámu végzése, mind a törvényességi felügyeleti intézkedéseket tartalmazó 3., illetve 7. sorszámu végzése is szabályosan kézbesítve lett a kft.-nek a cégjegyzék szerinti székhelyén és az ügyvezető lakóhelyén is. A cégbíróság 2. sorszámu végzésében annak igazolására hívta fel a céget, hogy kezdeményezte-e az APEH-nél az adószáma helyreállítása érdekében eljárást, illetve a postai küldemények kézbesítését megoldotta-e, és a törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazására is ezen két okból került sor. Ezzel szemben az ítéletlábrára felterjesztett iratokból az volt megállapítható, hogy a kérelmezett kft.-nek küldött postai küldemények kézbesítése megoldott, azok mind a cég székhelyén, mind a képviselő lakóhelyén szabályszerűen kézbesítve lettek az elsőfokú eljárás során. Ezért a kérelmező kérelmében foglaltak - bár a kérelmezett cég a cégbíróság felhívására nyilatkozatot valóban nem tett - a székhely valódiságát illetően nem nyertek bizonyítást az elsőfokú eljárásban. A kérelmező az Art. 24/A. § (2) bekezdése alapján kezdeményezte a törvényességi felügyeleti eljárást. Az első fokú eljárás folyamatban léte alatt az adószám felfüggesztését követően az adóhatóság törölte is a kérelmezett cég adószámát, amely tény a cégnyilvántartásba is bejegyzésre került. Az adószám felfüggesztésének, illetve törlésének jogkövetkezményeit az Art. 24/A. § (6) és (8) bekezdései tartalmazzák. Eszerint az adószám felfüggesztése az adózó adó-visszaigénylési, adó-visszatérítési jogát korlátozza, és ha az adószám szankciós törlésére kerül sor, akkor ezeknek a kérelmeknek utóbb történő teljesítésére sincs mód. A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása azonban nem kell, hogy szükségképpen a cég megszűnését eredményezze. Ezt fejezi ki az is, hogy az Art. 24/A. § (8) bekezdése szerint a tevékenységét folytatni kívánó adózónak újból kérnie kell az adószám megállapítását, amelyet nem kaphat meg visszamenőleges hatállyal. Mindezek a rendelkezések azt is jelentik, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az Art. vonatkozó rendelkezéseit akként, hogy felfüggesztett adószámmal a cég nem működhet, erre tekintettel tévesen találta igazottnak a Kft. törvénysértő működését, és mivel a cégbíróság megkeresésére az adóhatóság azt a tájékoztatást adta, hogy a társaság tetemes adóhátralékkal rendelkezik, tévesen kereste meg a törvényszék felszámolási csoportját a felszámolási eljárás elrendelése érdekében. Az ítéletlábrára az elsőfokú eljárás adatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kérelemben jelzett törvénysértő helyzet - a cég székhelyének nem valós volta - az eljárás során nem nyert igazolást, ezért ebben a tekintetben a kérelmet el kellett volna utasítania az elsőfokú bíróságnak. Az adószám felfüggesztése, illetve az utóbbi történt törlése pedig nem ad alapot a céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására. A törvényességi felügyeleti eljárás célja a Ctv. 72. § (1) bekezdése szerint az, hogy a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a cégbíróság kikényszerítse a cég törvényes működését. A Ctv. 74. § (3) bekezdése szerint nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény közigazgatási eljárásban érvényesíthető. Önmagában a cég adószámának felfüggesztése, illetve annak törlése - mivel ezek az adatok a közhitelesség biztosítása érdekében a cégjegyzékbe is be vannak jegyezve - még nem jelenti a társaság cégjogi szempontból törvénysértő működését, azt pedig, hogy ezt miként orvosolhatja a cég, hogyan kérheti a felfüggesztés megszüntetését, illetve a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges újabb adószám kiadását, az Art. szabályozza, e vonatkozásban a cégbíróság törvényességi felügyelete nem terjed ki. Az ítéletlábrára ezért a Ctv. 72. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva a székhely valódiságával kapcsolatos törvényességi felügyeleti kérelmet elutasította, míg az adószám felfüggesztésére (törlésére) vonatkozó részében a törvényességi felügyeleti eljárást megszüntetni rendelte. A cég a fellebbezésében elsődlegesen a felszámolási eljárás vele szembeni kezdeményezését sérelmezte. Az ítéletlábrára azonban az elsőfokú bíróság végzésében írt intézkedés alkalmazására nem látott alapot, így okafogyottá vált az elsőfokú bíróság végzésének ezen rendelkezése is. Megjegyezte azonban az ítéletlábrára, hogy a kérelmező észrevételében írt adatok nem a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása során, hanem a kérelmezett cég esetleges fizetési képtelensége megállapítására irányuló eljárás során lennének értékelhetők. (BDT 2523/2011.).

A gyakorlatban problémát jelenthet, ha a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására okot adó körülmény fennállta esetén, az eljárás megindulását követően jogutódlás következik be az eljárással érintett gazdasági társaság személyében. A bírói gyakorlat szerint a jogelőddel szemben indult törvényességi felügyeleti eljárás során alkalmazott törvényességi felügyeleti intézkedés eredménytelensége a jogutóddal szembeni törvényességi felügyeleti eljárást nem alapozza meg. A jogutóddal szemben a jogelődjét kötelező határozatban foglaltak teljesítése végett hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárással kapcsolatban a Kúria a Gfv.X.30.299/2009/6. számú eseti döntésében úgy foglalt állást, hogy bár az adott esetben a cégbíróság a jogelőd cég átalakulásának bejegyzésekor nem látta akadályát annak, hogy a jogutód cég fióktelepének címeként, a jogelőddel szemben indult törvényességi felügyeleti eljárásban sérelmezett cím kerüljön feltüntetésre a cégjegyzékben, és a Ctv. 74. § (1) bekezdés a) pontja értelmében nincs akadálya törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának a cégbejegyzést követően, a Ctv. 75. § (2) bekezdés korlátozó rendelkezéseinek keretei között (vagyis az elbírálásban nem vehet részt az a cégbíró, aki az eljárás tárgyává tett ügyben a bejegyző végzést hozta), a cégbíróságnak azonban a cégbejegyzést követően hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárása során vizsgálnia kell, hogy a jogelőddel szembeni törvényességi felügyeleti intézkedésre okot adó körülmények változatlanul fennállnak-e. Módot kell tehát adni a jogutód gazdasági társaságnak arra, hogy igazolja, az általa bejelentett ingatlan fióktelepként jogosult használni. Ugyanakkor ilyen esetben - tekintettel a jogelőd cég megszűnésére - a jogszabályban előírt feltételek fennállta esetén csupán a jogutód gazdasági társasággal szemben folytatható le a törvényességi felügyeleti eljárás, hiszen az egységes bírói gyakorlat alapján, törölt céggel szemben nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, illetve a már megkezdett eljárás folytatásának. (EBH 665/2002., Kúria Gfv.X.30.299/2009/6.)

A felszámoló nem kötelezhető arra, hogy az adós társaság hiányzó, a felszámolás kezdő időpontja előtti időszakra vonatkozó mérlegeit utólag maga készítse el és azokat benyújtsa a cégbíróságra. A közhitelesség biztosítása érdekében a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás keretében a cégjegyzékből hivatalból törölhet, illetve oda hivatalból be is jegyezhet adatokat. Egy esetben a cégbíróság, mint elsőfokú bíróság a törvényességi felügyeleti eljárásnak a Ctv. 79. § (3) bekezdése szerinti újraindítását amiatt rendelte el, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban korábban alkalmazott intézkedése ellenére a felszámolóbiztos továbbra sem kérte a cég nevében B. L. kiutag adatainak a törlését a cégjegyzékből, illetve nem nyújtotta be a 2006. évre vonatkozó pénzügyi beszámoló letéti példányát. A betéti társaság felszámolási eljárása 2008. november 27. napján indult meg, a Csödtv. 34. § (2) bekezdése alapján ezt követően a felszámolóbiztos jogosult a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatokat tenni és a Ctv. 55. § (2) bekezdése szerint az adatváltozásokat a cégbíróságnak bejelenteni. A Csödtv. 31. § (1) bekezdés a) pontja a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetőinek a kötelezettségévé teszi a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróleltár, valamint éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló, vagy egyszerűsített mérleg (tevékenységet záró mérleg), adóbevallás és az eredmény felosztása után zárómérleg készítését, és azoknak a felszámolás kezdő időpontját követő 45 napon belül a felszámoló és az adóhatóság részére való átadását. A felszámoló kötelezettsége a Csödtv. 46. § (2) bekezdése szerint a nyitó felszámolási mérleg elkészítése, illetve a Ctv.-ben meghatározottak szerint a közbenso mérleg és a zárómérleg stb. elkészítése. A felszámolóbiztosnak tehát nem kötelezettsége a felszámolás kezdő időpontját megelőző időre vonatkozó éves beszámolók elkészítése, ezért a törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó, a hiányzó 2006. évi mérleg letéti helyezésére csak akkor lehetne őt, mint a cég képviselőjét 2008. november 27. napját követően jogosult személyt kötelezni, ha egyértelműen megállapítható lenne, hogy a beszámoló elkészült, annak csak a benyújtása maradt el. A felszámoló a fellebbezésében úgy nyilatkozott, hogy az adós volt vezető tisztviselője a Csödtv. 31. § (1) bekezdésében írt kötelezettségeinek nem tett eleget, ezért is kezdeményezte a felszámolási eljárás lefolytatását bíróságnál vele szemben pénzbírság kiszabását a Csödtv. 33. § (1) bekezdése alapján. A felszámoló tehát nem kötelezhető arra, hogy a társaság hiányzó, a felszámolás kezdő időpontja előtti időszakra vonatkozó mérlegeit utólag maga készítse el, vagy készíttesse el és azokat benyújtsa a cégbíróságra, ezért az elsőfokú bíróság ez okból tévesen sújtotta őt a Ctv. 81. § (1) bekezdés b) pontja szerinti pénzbírsággal. Az ítéletábrla részben megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság végzését a kiutag adataival kapcsolatos változásbejegyzési kérelem benyújtásának elmaradása vonatkozásában is. A bírói gyakorlat következetes a tekintetben, hogy a felszámolási eljárás megindítása önmagában nem mentesíti a céget az egyéb jogszabályok által a társaság számára előírt kötelezettségek teljesítése alól. A cégnyilvántartás alapelveinek (közhitelesség és nyilvánosság) mindenkor érvényesülnie kell. A Ctv. 22. § (1) bekezdése szerint a közhitelesség azt jelenti, hogy a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, a bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. Az első fokú eljárás felterjesztett iratai alapján az ítéletábrla megállapította, hogy az APEH 2007. május 17. napján értesítette a cégbíróságot arról, hogy B. L. kiutag tagsági jogviszonyát felmondta (a cégiratok hiányában a tagsági jogviszony megszűnésének pontos időpontját az ítéletábrla nem tudta megállapítani). A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárást a Ctv. 74. § (1) bekezdés b) pontja, illetve a Ctv. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján erre is tekintettel indította meg, helyesen. Az elsőfokú bíróság helytállóan, a Ctv. 33. § (1) bekezdésében írtakkal összhangban kötelezte a céget az adatváltozás cégbejegyzetésére irányuló kérelem benyújtására. Ugyanakkor a Ctv. 72. § (1) bekezdése feljogosítja a cégbíróságot arra, hogy a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a törvényességi felügyeleti eljárás keretében hivatalból töröljön a cégjegyzékből adatot, illetve oda hivatalból bejegyezzen adatot. A Ctv. 81. § (4) bekezdése kimondja, hogy ha a cég nem tesz eleget a törvénytörő állapot megszüntetésére, a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségének, a cégbíróság az (1) bekezdésben foglalt intézkedések alkalmazása mellett a jogszabálysértő adatot hivatalból törölheti a cégjegyzékből. A felszámoló nem vezető tisztviselője a társaságnak, és mivel B. L. kiutag tagsági jogviszonyának a felmondása szükségképpen a társasági szerződés módosítását is kell, hogy eredményezze - a társaság jegyzett tőkéjének megváltozása miatt -, ezt a felszámoló közvetlenül nem tudja a tagokkal elvégeztetni. Ezért a törvényességi felügyeleti eljárás Ctv. 72. § (1) bekezdésében megfogalmazott céljának elérését gyorsabban lehetővé teszi az, ha a Ctv. 81. § (4) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve a cégbíróság ismételt felhívja a céget a törvényes működés helyreállítására - ennek keretében a tagváltozással kapcsolatosan módosult adatoknak a cégjegyzéken való átvezetésére -, és ezzel egyidőben törli hivatalból a kiutag adatait a cégjegyzékből. (BDT 2203/2010.)

Korlátozó rendelkezések

A 74. § (1) bekezdésében a Ctv. meghatározta azokat az eseteket, amikor szükséges, és helye van a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának, ehhez képest a (2)-(4) bekezdések szűkítik ezen eljárás lefolytatásának lehetőségét, illetve kizárják annak alkalmazhatóságát. A 74. § (2) bekezdése értelmében a cégjegyzék adataira vonatkozóan csak az indíthat törvényességi felügyeleti eljárást, aki a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése, a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása, a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perek megindítására nem jogosult. Ez a szabály tehát korlátozza a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezhetőségének eseteit, oly módon, hogy ha egyébként fennáll valamely, a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására okot adó körülmény, és ugyanakkor a Ctv. 65-70. §-aiban szabályozott perindítás jogi lehetősége is fennáll, a jogalkotó a probléma peres eljárásban való rendezését preferálja. Ezzel is szűkíti a törvényességi felügyeleti eljárások kérelemre való megindításának lehetőségét.

A 74. § (3) bekezdése szintén korlátozást fogalmaz meg, amikor kimondja, hogy nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése, a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása, a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perben vagy más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető. Ezzel a jogalkotó - az indoklásban is deklarált - alapvető célja a párhuzamos, más bírósági, hatósági eljárásokkal konkuráló eljárások kiküszöbölése volt. A peres eljárás primátusa - mely a teljes körű bizonyítási eljárás lefolytatásának lehetőségére figyelemmel alkalmasabb a tényállás felderítésére, mint a törvényességi felügyeleti eljárás - fejeződik ki ezekben a rendelkezésekben.

A törvényességi felügleleti eljárást azonban nem használhatja fel a kérelmező arra, hogy nem a társasági joghoz, cégjoghoz kapcsolódó jogsértéseket a polgári peres út elkerülésével szankcionálhasson. A cégbíróság törvényességi felügleleti jogköre ugyanis a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében, valamint a cégek társasági jogi és cégjogi szempontú törvényes működésének kikényszerítésére való. Ennek megfelelően a cégbejegyzést követően kérelem alapján indult törvényességi felügleleti eljárásban a cégbíróság nem vizsgálhatja, hogy a bejegyzett cégnév sérti-e a kérelmező névviseléshez való jogát. A névviselés jogszerűsége tárgyában a polgári jog általános szabályai szerinti perindításnak van helye. A perbeli esetben a kérelmezett céget a cégbíróság 1999. január 4-én meghozott végzésével jegyezte be a cégjegyzékbe. A cégbíróság által a cégjegyzékbe 1992-ben bejegyzett kérelmező 1999. július 19-én előterjesztett törvényességi felügleleti kérelmében azt kérte, hogy a bíróság hívja fel a kérelmezett céget a cégnév megváltoztatásával a cég törvényes működésének helyreállítására. A cégbíróság végzésében a törvényességi felügleleti kérelmet elutasította. A végzés indoklásában rámutatott arra, hogy a kérelmezőt megilleti a perindítás joga a kérelmezettel szemben, ezen túlmenően névviselési jog megállapítása tárgyában is pert kezdeményezhet a kérelmezett székhelye szerint illetékes bíróságon a kérelmezett ellen. Miután a Ctv. 74. § (3) bekezdésének rendelkezése szerint a törvényességi felüglelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben más bírósági, vagy közigazgatási eljárásnak van helye, a kérelmet el kellett utasítani. A kérelmező azzal érvelt fellebbezési kérelmében, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adat törvényt sértő, és arról a cégbíróság a hivatalból törvényességi felügleleti eljárásra nyitva álló egy éves határidőn belül szerzett tudomást. Olyan törvényt sértő adatról van szó, amelyet a cégbíróságnak a cégbejegyzési eljárásban hivatalból kell észlelnie. Ezért a hivatalból törvényességi felügleleti eljárás lefolytatásának van helye. Álláspontja szerint a cégbíróság csak akkor hivatkozhatott volna a névviselési per megindításának jogszabályi lehetőségére, ha a cégjegyzékbe bejegyzett adat törvényt sértő jellegéről a kérelmezett cégbejegyzését követő egy év eltelté után szerzett volna tudomást. A kérelmező álláspontja azonban alapvetően téves elgondoláson alapul. A Ptk. a névviseléshez való jog - mint személyiségi jog - védelmével kapcsolatban is tartalmaz rendelkezéseket. Meghatározza, hogy az a személy, akit személyiségi jogaiban megsértenek, milyen polgári jogi igényeket támaszthat, tehát mely kereseti kérelmeket terjeszthet elő peres eljárásban a jogsértő féllel szemben. A cégbíróság ugyan köteles vizsgálni a cégbejegyzési eljárás során, hogy a bejegyezni kért cég neve mint a cégjegyzékben kötelezően feltüntetett adat megfelel-e a jogszabály rendelkezéseinek, a cégbejegyzést követően kérelem alapján indult törvényességi felügleleti eljárás keretében azonban ilyen vizsgálatra már nincs lehetősége. Ezt ugyanis a Ctv. 74. §-ának (4) bekezdése kifejezetten kizárja. A Ctv. kifejezett tiltó rendelkezésének pedig az adja az elvi indokát, hogy a névviselés tárgyában felmerült jogvita már személyiségi jogi jogvitának minősül, melynek elbírálására nemperes eljárás keretében nem kerülhet sor. (EBH 656/2002.)

A (4) bekezdés más jellegű, ám szintén negatív hatásköri szabályt tartalmaz, eszerint a törvényességi felüglelet nem terjed ki a cég gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára. A gazdasági társaságok működésének ilyen szempontú vizsgálata ugyanis már túlmutat a törvényességi felügleleti eljárás rendeltetésén, amely a cégek jogszabályoknak megfelelő működése biztosításában áll, ezen kívül a piaci folyamatokba való beavatkozást jelentene.

Az előbbi rendelkezésekhez kapcsolódóan kialakult bírói gyakorlat szerint, ha a Ctv. 74. § (3) bekezdése értelmében nincs mód a törvényességi felügleleti kérelem érdemi elbírálására, a cégbíróság hatásköre csak annak vizsgálatára terjed ki, hogy a törvényességi felügleleti kérelemben megjelölt igények - a konkrét esetben üzletrészre vonatkozó vételi jog jogellenes gyakorlásának, az adatváltozás bejegyzését elrendelő végzés jogszabályba ütközésének megállapítása - érvényesítésére van-e mód más bíróság előtt. A vételi jog gyakorlásával és az üzletrészek tulajdonjogának megszerzésével kapcsolatos jogvita a Pp. 1. §-a értelmében polgári peres bírósági eljárás keretében dönthető el. Az adatváltozás bejegyzését elrendelő végzés jogszabályba ütközésének megállapítása miatt pedig, a Ctv. 65. § (1) bekezdése alapján a kérelmező polgári peres eljárást kezdeményezhet. Ezért a cégbíróság nem volt jogosult a törvényességi felügleleti eljárás lefolytatására. A kérelmező alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a cégbíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a Ctv. 65. § (1) bekezdése szerint keresetösségi joga fennállott-e a bejegyzést elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per indítására. A peres eljárás megindulását követően ugyanis, már csak a peres bíróság jogosult e kérdésről dönteni. (Kúria Gfv.X.30.535/2008/8., BH 72/2010.)

Ugyanez a szabály érvényesül olyan esetekben is, amikor a kérelmező ugyan nem indította meg Ctv. 74. § (2)-(3) bekezdésében foglalt eljárások valamelyikét, azonban az általa állított jogszabálysértés orvoslása érdekében peres eljárást kezdeményezhetett volna. Ha erre mégsem került sor, például azért, mert a kérelmező elmulasztotta a perindításra jogszabály által biztosított határidőt, a törvényességi felügleleti kérelem érdemben nem vizsgálható, hiszen a jogvesztő határidők lényege az, hogy még méltányolható ok fennállása esetén sem lehet a határidő elteltét követően az igényt érvényesíteni. (Kúria Gfv.IX.30.390/2009/4.)

Önmagában az a tény, hogy a kérelmező által törvénysértőnek tartott határozat alapján a cégbíróság átvezette az adatváltozást a cégjegyzéken, nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy az érdekelt törvényességi felülvizsgálatát. A cégbíróság törvényességi felülvizsgálata nem terjed ki az üzemi tanács határozathozatalának vizsgálatára. A kérelmező a cégnyilvántartás adatai szerint 2007. szeptember 27. napja óta a kérelmezett kft. felügyelő-bizottságának a munkavállalói tagja, akinek a visszahívására az üzemi tanács a 2008. április 7-én megtartott ülésén tett javaslatot. A kft. taggyűlése az üzemi tanács javaslata alapján hozta meg a 2/2008.05. taggyűlési határozatát a felügyelőbizottsági tag visszahívásáról, amely alapján a kérelmező, mint felügyelőbizottsági tag adatai 2008. május 10-ei hatállyal törlésre kerültek a kft. cégjegyzékéből. Az elsőfokú bíróság a kérelmezőt a felügyelőbizottsági tagságból visszahívó üzemi tanácsi határozat jogszerűségét vitató kérelemmel kapcsolatban kifejtette, hogy a felügyelőbizottsági tag törlésére irányuló változásbejegyzési kérelem elbírálása során a cégbíróság már megvizsgálta az erről szóló taggyűlési határozat jogszerűségét, ezért ez a kérdés törvényességi felülvizsgálati eljárás keretében ismételtelen nem vizsgálható felül. Az ítélet tábla nem osztotta az elsőfokú bíróságnak ezt a jogi álláspontját. A Ctv. 74. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjai éppen azokban az esetekben biztosítják a törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatását, ha a cégjegyzékbe bejegyzett adat, vagy a már bejegyzéskor fennálló - a cégbíróság által a bejegyzési eljárásban nem észlelt - ok miatt, vagy utóbb bekövetkezett ok folytán törvénysértő. A Ctv. 22. § (1)-(6) bekezdései sem zárják ki a cégjegyzékbe bejegyzett, közhiteles adattal szemben az ellenbizonyítás lehetőségét. Önmagában tehát az, hogy a kérelmező által törvénysértőnek tartott határozat alapján a cégbíróság már bejegyezte az adatváltozást a cégjegyzékbe, nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy törvényességi felülvizsgálati eljárás keretében kérhesse az érdekelt a sérelmezett határozathozatal törvényességének a felülvizsgálatát. A törvényességi felülvizsgálati eljárás ugyanakkor a Ctv. 72. § (1) bekezdése, és a Ctv. 74. § (1) bekezdés a)-d) pontjainak együttes értelmezése alapján nem terjed ki a társaságnál működő üzemi tanács működésének, az általa meghozott határozatok törvényességének a felülvizsgálatára. A cégbíróság törvényességi felülvizsgálata a társaságnak a társasági törvényben szabályozott szervezetére és azok működésére terjed ki, az üzemi tanácsokra vonatkozó rendelkezéseket pedig a Munka Törvénykönyve tartalmazza. Ezért a kérelmezett cég helytállóan hivatkozott a fellebbezésre tett észrevételében arra, hogy a Gt. 39. § (2) és (6) bekezdései szerint a kft. legfőbb szerve - hacsak nincs kizáró törvényes ok - kötve van az üzemi tanács javaslatához mind a felügyelőbizottsági tag megválasztása, mind a visszahívása tekintetében. Az pedig, hogy az üzemi tanács javaslata milyen eljárás eredményeként született meg, nem képezheti a cégbíróság törvényességi felülvizsgálata tárgyát, ezért a kérelem erre irányuló részében nem volt helye törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatásának. Az elsőfokú bíróság - bár eltérő indokokkal, de - érdemben helytállóan utasította el az erre irányuló kérelmet. A kérelmező a felügyelőbizottság törvénysértő működését is állította, és sérelmezte, hogy kérése ellenére nem kapta meg a kft. társasági szerződésének és a felügyelőbizottság ügyrendjének a fénymásolatát. Ez utóbbi körben nem igazolta, de pontosan meg sem jelölte, mikor intézett a kft. vezetéséhez ilyen kérelmet, mikor tagadták meg a kérése teljesítését, illetve nem jelölte meg konkrétan, hogy a felügyelőbizottság melyik ülésére nem hívták meg őt. Az elsőfokú bíróság ezen kérelmek tekintetében is helytállóan döntött, amikor a kérelmezett cég álláspontját osztva azt állapította meg, hogy a kérelmezőnek a felügyelőbizottsági tagsága megszűnésével immár megszűnt a társasági szerződés és ügyrend kiadásához, valamint a felügyelőbizottság törvényes működésének a helyreállításához fűződő jogi érdeke, ennek hiányában pedig nem jogosult törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére. Az ítélet tábla alaptalannak találta a kérelmezőnek azt a fellebbezési hivatkozását is, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, mert nem küldte meg a kérelmezőnek a kérelmezett cég észrevételeit. A Ctv. 77. § (6) bekezdése - összhangban a Ctv. mögöttes jogszabályának minősülő Pp. 3. § (6) bekezdésével - valóban előírja, hogy a kérelemre induló törvényességi felülvizsgálati eljárás során keletkezett iratokat (beadványokat, határozatokat) a bíróság megküldi mind a kérelmezőnek, mind a cégnek, akik a törvényességi felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot tehetnek, illetve az érdemi határozattal szemben jogorvoslattal élhetnek. Az elsőfokú bíróság a Ctv. 80. § (1) bekezdése szerint a kérelmet meg is küldte a kérelmezett cégnek, majd a Kft. által tett észrevételek beérkezését követően határozott a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasítására egyrészt azért került sor, mert nem tartozik a cégbíróság törvényességi felülvizsgálata körébe a kérelemben sérelmezett üzemi tanácsi határozathozatal vizsgálata, másrészt pedig azért, mert a kérelmező a felügyelőbizottságból történt visszahívása folytán immár nem tekinthető a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti érdekeltnek, vagyis az elutasítás a kérelem érdemi vizsgálata nélkül történt. Ezért az ítélet tábla azt állapította meg, hogy nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, amikor nem biztosított lehetőséget a kérelmezőnek a kérelmezett cég észrevételére való reagálásra. (BDT 2240/2010.)

A jogelőddel szemben indult törvényességi felülvizsgálati eljárás során alkalmazott törvényességi felülvizsgálati intézkedés eredménytelensége a jogutóddal szembeni törvényességi felülvizsgálati eljárást nem alapozza meg. Az elsőfokú bíróság 2008. január 17-én kelt 3. sorszámu végzése szerint, a Zrt.-vel szemben a jogelődjét kötelező, az ítélet tábla által hozott végzésében foglaltak teljesítése végett indult hivatalból törvényességi felülvizsgálati eljárás. Törölt céggel szemben azonban nincs helye törvényességi felülvizsgálati eljárásnak, amint azt a Kúria az EBH 665/2002. számon közzétett elvi határozatában is rögzítette. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt az is az ügyben, hogy a cégbíróság a jogelőd cég átalakulásának bejegyzésekor nem látta akadályát annak, hogy a jogutód cég fióktelepének címeként, a jogelőddel szemben indult törvényességi felülvizsgálati eljárásban sérelmezett cím kerüljön feltüntetésre a cégjegyzékben. A Ctv. 74. § (1) bekezdés a) pontja értelmében nincs akadálya törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatásának a cégbejegyzést követően, a Ctv. 75. § (2) bekezdés korlátozó rendelkezéseinek keretei között. Az elbírálásában nem vehet részt az a cégbíró, aki az eljárás tárgyává tett ügyben a bejegyző végzést hozta. A cégbíróságnak azonban a cégbejegyzést követően hivatalból kezdeményezett per tárgyává tett törvényességi felülvizsgálata során vizsgálania kellett volna, hogy a jogelőddel szembeni törvényességi felülvizsgálati intézkedésre okot adó körülmények a jogutóddal szemben változatlanul fennállnak-e. Miután mind a cégbíróság, mind a fellebbezés folytán eljáró bíróság ezt elmulasztotta, az érdemi határozathozatalhoz szükséges körülményeket nem tárta fel, a jogerős végzést az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően hatályon kívül kellett helyezni, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára kellett utasítani. (BH 228/2011.)

A cégbíróság törvényességi felügyeleti jogkörének társasági jogi és cégjogi szabályok szempontjából felfogott biztosítása indokolja, hogy amennyiben külön jogszabály valamely cég belső szervezetével, működésével kapcsolatban a társasági jogi szabályozás céljaitól eltérő indítatásból fogalmaz meg előírásokat, ezek betartásának vizsgálatára, ellenőrzésére a cégbíróság nem jogosult. A korábbi médiatörvény, az 1996. évi I. törvény hatálya alatt született döntés jó példa erre a korlátra. A Magyar Rádió Részvénytársaság ugyanis a perbeli tényállás megvalósulása során olyan sajátos egyszemélyes részvénytársaságnak minősült, amelynél a közgyűlés jogkörét a Magyar Rádió Közalapítványnak az 1996-os médiatörvényben szabályozott rendben létrehozott kuratóriuma gyakorolta. Ebből következően a cégbíróság kizárólag a részvénytársaság működése és ennek során a kuratóriumnak a közgyűlés jogkörében való eljárása felett gyakorolhatott törvényességi felügyeletet. A cégbíróság jogköre nem terjedhetett ki a közgyűlési jogokat gyakorló szerv (a kuratórium) megalakulása törvényességének felülvizsgálatára, hiszen ez az 1996-os médiatörvényben egy, a társasági jogtól és cégjogtól eltérő elvi alapon nyugvó jogszabályban került rögzítésre, és más szerv hatáskörébe tartozott a kikényszerítés. A Magyar Rádió Közalapítvány kezelő szerve a kuratórium volt, amely az 1996-os médiatörvény 55. § (2) és (3) bekezdésére figyelemmel az Országgyűlés által választott, a törvényben meghatározott szervezetek által delegált tagokból állt. A kuratórium elnökségét az Országgyűlés által választott tagok alkották. A médiatörvény rendelkezett a kuratórium és az elnökség megválasztásának, megalakításának rendjéről is. Az 1996-os médiatörvény 59. §-ának a) pontja értelmében a Magyar Rádió Részvénytársaságban a közgyűlés jogait a törvényben foglalt eltérésekkel a kuratórium gyakorolhatta. Törvény eltérő rendelkezése hiányában a közalapítványokra vonatkozó általános szabályokat kellett alkalmazni. Tekintettel arra, hogy a közalapítvány törvényességi felügyeletére nézve az 1996-os médiatörvény nem tartalmazott rendelkezéseket, az alapítványra vonatkozó általános rendelkezéseket kellett alkalmazni a Magyar Rádió Közalapítvány vonatkozásában, figyelemmel az 1959-es Ptk. 74/G. § (10) bekezdésére. Az 1959-es Ptk. 74/F. § (1) és (2) bekezdése alapján az alapítvány működése felett pedig a perbeli tényállás idején az ügyészség gyakorolhatott törvényességi felügyeletet. A cégbíróság valamennyi bejegyzett gazdasági társaság felett törvényességi felügyeletet gyakorol. A Ctv. értelmében azonban a törvénynek a törvényességi felügyeletre vonatkozó rendelkezései abban az esetben irányadók, ha az adott cégformára vonatkozó anyagi jogszabályok eltérően nem rendelkeznek. Törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye ugyan akkor, ha a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat, feltéve, hogy nem áll fenn kizáró ok, mely miatt az eljárás nem folytatható le. Így például a törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben más bírósági vagy közigazgatási eljárásnak van helye. (EBH 654/2002.)

A bírói gyakorlat alapján szintén nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának a vezető tisztségviselő munkáltatói jogai gyakorlása körében hozott döntéseivel kapcsolatban (Fővárosi Ítéltábla 13.Cgf.44.409/2004/2.), az üzletrész átruházási szerződés jogszerűsége megítélése tárgyában (Legfelsőbb Bíróság Cgf.II.30.016/1998/4.), vagy például a részvényesek személye tekintetében a cégen belül kialakult jogvita elbírálása tárgyában (BH 413/2000.).

Bejegyzett céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárás nem kezdeményezhető azon a címen, hogy a kérelmezett cég és harmadik személy által megkötött szerződés jogszabályba ütközik, ezért semmis. Ha a kérelmező közvetlen jogi érdekeltsége fennáll, a Ptk. általános szabályai szerint perben kérheti a szerződés semmisségének megállapítását. A perbeli esetben a kérelmező törvényességi felügyeleti kérelmében a cégbíróság intézkedését kérte. Előadása szerint adásvételi szerződéssel a kérelmezett cég megvásárolta S. Város Önkormányzatának az S. TV Kft.-ben lévő 100%-os üzletrészt, majd az S. TV Kft. ügyvezetői teendőinek ellátására - a korábbi ügyvezetők felmentése mellett - T. Á.-t bízta meg. A kifejtettek szerint e jogügyleteket azért tartja jogszabályba ütközőnek és érvénytelennek, mert T. Á. mint ügyvezető nem tett elfogadó nyilatkozatot, mert a kérelmezett engedély hiányában az átruházott üzletrészhez tartozó archív anyagokat nem szerezhette meg, és mert a kérelmezett érvényesen nem köthetett a bejegyzett tevékenységi körébe nem tartozó ügyletet, így az S. TV Kft. üzletrészesének megvásárlására vonatkozó ügyletet sem. Jelezte, hogy az S. TV Kft. folyamatban lévő változásbejegyzési eljárására tekintettel tartotta szükségesnek a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezését. Kijelentette, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásában azért érdekelt, mert az S. TV Kft.-vel mint használatba adóval a televíziós műsorok szolgáltatására, stúdió használatára vonatkozó szerződéseket kötött, és a kérelmezett cég ügyvezetője - N. L.- már az üzletrész átruházási szerződés megkötése után egy nappal lehetetlenné kívánta tenni a kérelmező működését azzal, hogy az S. TV Kft. által használatba adott ingatlanon kezdeményezte az áramszolgáltatás megszüntetését. A Ctv. részletesen meghatározza, hogy ki, milyen határidőn belül, mely esetekben jogosult törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére; és meghatározza azt is, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás keretében a cégbíróság milyen intézkedéseket hozhat. A kérelmező - jogi érdekének valószínűsítése esetén - jogosult lett volna a törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezni az S. TV Kft. ellen az S. TV Kft. változásbejegyzési eljárásának folyamatban léte alatt. A kérelmező ezzel a lehetőséggel nem élt. Később benyújtott törvényességi felügyeleti kérelmében nem is jelölte meg, hogy a az S. TV Kft. ellen kezdeményez törvényességi felügyeleti eljárást, így nem volt lehetőség arra, hogy az S. TV Kft. változásbejegyzési kérelmének elbírálásáig a törvényességi felügyeleti kérelem az S. TV Kft. cégirataihoz csatolásra kerüljön, és annak elbírálása a változásbejegyzési kérelemmel együtt megtörténjen. A kérelmező a kérelmezett céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárást viszont nem kezdeményezhet azon a címen, hogy a kérelmezett és egy harmadik személy által megkötött szerződés jogszabályba ütközik és ezért semmis, még akkor sem, ha jogilag érdekelt a jogügylet semmisségének megállapításában. Ha a kérelmező közvetlen jogi érdekeltsége valóban fennáll, akkor a Ptk. szabályai alapján keresetet indíthat az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt, e kereset elbírálása azonban nem a cégbíróság, hanem más bíróság hatáskörébe tartozik. A cégbíróság egy kívülálló részéről a kérelmezett ellen indított törvényességi felügyeleti eljárásban nem állapíthatja meg, hogy a kérelmezett cég mint vevő által harmadik személlyel megkötött üzletrészadásvételi szerződés semmis. A Ctv. 74. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy a törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben más bírósági eljárásnak van helye, illetve nem terjed ki a cég gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára. Lehetne helye törvényességi felügyeleti eljárásnak az adott ügyben akkor, ha peres bíróság a jogügylet érvénytelenségét megállapítaná, de ebben az esetben is csak az S. TV Kft. ellen, mert a semmisség nyilvánított üzletrész-átruházás folytán bekövetkezett változás nem a kérelmezett cég, hanem csak az S. TV Kft. cégjegyzékét érintené. (BH 323/2002.)

75. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás során a cégbíróság hivatalból vagy kérelemre jár el.

(2) A 74. § (1) bekezdésének a), illetve c) pontja alapján indult ügy elbírálásában nem vehet részt az a cégbíró, aki az eljárás tárgyává tett ügyben a bejegyzési (változásbejegyzési) végzést hozta.

A cégbíróságok a törvényességi felügyeleti eljárásokat jellemzően hivatalból folytatják le, egyrészt, mert egyéb feladataik ellátása során tudomást szereznek a cégnyilvántartás adatai valóságának nem megfelelő voltáról (például más cégeljárás során megkísérelt kézbesítés eredménytelensége folytán), másrészt a törvény korlátozza azt az esetkört, amikor a törvényességi felügyeleti eljárás kérelemre indulhat, hiszen a 74. § (2)-(3) bekezdései kizárják ennek lehetőségét, ha az adott igény peres eljárásban érvényesíthető. Ugyanakkor a 75. § (1) bekezdése biztosítja annak lehetőségét, hogy a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás során akár hivatalból, akár kérelemre eljárjon, ám függetlenül az eljárás megindításának módjától, mindkét esetben a gazdasági társaság törvényes működésének helyreállítása az eljárás célja. Az eljárási szabályokban természetesen mutatkoznak eltérések annak függvényében, hogy hivatalból vagy kérelemre indult az eljárás, mivel a kérelemre induló eljárás kontradiktórius, abban részt vesz ellenérdekű fél, a kérelmező, míg a gazdasági társaság kérelmezettként szerepel az eljárásban. Ilyen különbség van például a költségviselés szabályait illetően, és az eljárás menete is eltérően alakul. A törvény külön szakaszokban szabályozza - elsőként - a hivatalból, és - ezt követően - a kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárást.

A (2) bekezdése egy speciális kizárási szabályt tartalmaz a Pp 13. §-ában rögzített kizárási okok mellett, ennek értelmében az a cégbíró, aki a törvényességi felügyeleti eljárás tárgyává tett korábbi cégbejegyzési, változásbejegyzési ügyben a bejegyzési, változásbejegyzési végzést hozta, abban az esetben, ha a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására az ad okot, hogy a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a cégjegyzékbe bejegyzett adat a bejegyzést megelőzően már fennálló ok folytán törvénytört, vagy az, hogy a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a cégjegyzék nem tartalmazza azt, amit a cégre vonatkozó jogszabályok kötelezően előírnak, nem vehet részt a törvényességi felügyeleti eljárásban. Mindez attól függetlenül érvényesül, hogy az eljárás megindítására hivatalból vagy kérelemre került sor.

E szabály beiktatását az tette szükségessé, hogy a 74. § (1) bekezdés a) és c) pontja esetében éppen az indokolja a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, hogy a cégjegyzékbe olyan adat került bejegyzésre, amely már a bejegyzés időpontjában sem felelt meg a valóságnak, vagy a jogsértő állapot abban áll, hogy elmaradt valamely adat bejegyzése, amelynek a vonatkozó jogszabályok alapján a cégjegyzékben szerepelnie kellene. Ilyenkor tehát már a cégbejegyzéssel (vagy változásbejegyzéssel) beáll a törvénysértő állapot, emiatt szükséges, hogy ennek kiküszöbölése során másik bíró járjon elő, és a bejegyző végzést hozó bírónak ne a saját határozatát kelljen felülvizsgálnia. Mivel a 74. § (1) bekezdésében szabályozott többi esetben a bejegyző végzés a jogszabályoknak megfelelő állapotot tükröz, és attól függetlenül valósul meg a törvénysértés, ezekben az esetekben nem volt szükség ilyen kizárási szabály felállítására.

3. Cím

A cégbíróság eljárása hivatalból

76. § (1) Hivatalból jár el a cégbíróság, ha

- a) az eljárás lefolytatásának szükségességéről, az arra okot adó körülményről hivatalos eljárása során maga szerez tudomást, vagy
- b) az eljárást más bíróság kezdeményezi.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben az eljárás megindításáról és befejezéséről a cégbíróság a kezdeményezőt értesíti.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja alapján indul meg a törvényességi felügyeleti eljárás akkor is, ha a cégbíróság az eljárás megindítására okot adó körülményről olyan személytől szerez tudomást, aki az eljárásban kérelmezőként nem kíván részt venni, vagy jogi érdeke, illetve más feltétel hiányában nem vehet részt a törvényességi felügyeleti eljárásban.

(4) A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárásban hozott érdemi határozatokkal szemben a cég jogorvoslattal élhet. Az eljárásban felmerült költségeket (pl. a meghallgatás, a felügyelőbiztos költségeit) az állam előlegezi. Amennyiben azonban a törvényességi felügyeleti eljárásban a cég a törvényes működést helyreállítja, illetve a cégbíróság a céggel (vezető tisztségviselővel) szemben intézkedést alkalmaz, a felmerült költségek viselésére a céget kell kötelezni. A költségviselést megállapító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. Behajthatatlanság esetén a felmerült költségeket az állam viseli.

ÍH 2017. 32. Bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben történő igényérvényesítés időbeli korlátai - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben perbíróság vizsgálódásának korlátja - üzletrész-átruházás létre nem jöttét megállapító ítélet rendelkezései - cégbíróság jogsértő cégjegyzéki adat törlésére vonatkozó joga, új adat bejegyzésének tilalma - törvényességi felügyeleti végzés anyagi jogerejének hiánya és kötőereje - eredeti állapot helyreállításának, visszamenőleges hatályú bejegyzés fogantatásának kizártsága

ÍH 2016. 117. Cégeljárás - egyszerűsített végelszámolás lefolytatásának határideje - felügyeleti illeték

ÍH 2016. 113. A gazdasági társaság központi ügyintézési helye

ÍH 2014. 161. Jogi tevékenység folytatására jogosultak - gazdasági társaság által végezhető tevékenységek - megfizetett eljárási illeték visszatérítése

ÍH 2012. 131. Színlelt üzletrész-átruházási szerződés - jóerkölcsbe ütközés - üzletrész-átruházási szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye - eredeti állapot helyreállításának akadálya érvénytelen üzletrész-átruházási szerződésnél - Ptk. alkalmazása társasági jogi jogviszonyra - bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelése - elsőfokú ítélet felülmérlegelése

ÍH 2012. 86. Törvényességi felügyeleti hatáskörbe nem tartozó kérdés - részvényelőállítással kapcsolatos rendelkezés nem cégbírósági hatáskör

ÍH 2012. 82. Létre nem jött szerződés cégjogi jogkövetkezménye - joghatósági megállapodás lehetősége - nyilvántartott cégadatot közvetlenül nem érintő joghatósági megállapodás - választottbírósági kikötés - létre nem jött szerződésbe foglalt joghatósági/választottbírósági kikötés - az üzletrész átruházási szerződésnél képviselet - perfüggőség - per előtti egyeztetés elmaradásának jogkövetkezménye - joghatósági, hatásköri kifogás

ÍH 2011. 171. Törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosultság - párhuzamos eljárások kizártsága

ÍH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képviselete haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénysértő cégadat korrigálását célzó törvényességi felügyeleti ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás viszonya - határozat kijavítása

ÍH 2009. 82. Bejelentő jogállása törvényességi felügyeleti eljárásban - hivatalból, bejelentésre indítható törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2009. 81. Betéti társaság megszűnése - cgt. ügyszámon megszűnés megállapítása - törvényességi felügyeleti és változásbejegyzési eljárás viszonya

ÍH 2007. 179. Törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból indításának feltételei - hivatalból és kérelemre induló törvényességi felügyeleti ügy

A cégbíróság hivatalból folytatja le a törvényességi felügyeleti eljárást, ha valamely más eljárása során tudomást szerez annak szükségességéről. Ez nem lehet azonban cégbejegyzési eljárás a 78. § (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy törvényességi felügyeleti eljárás a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során, a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan hivatalból nem indítható. Akkor is hivatalból indítja a cégbíróság az eljárást, ha az annak megindítására okot adó körülményről egy olyan személytől szerez tudomást, aki nem kíván a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránt kérelmet előterjeszteni, azaz az eljárásban kérelmezőként részt venni, vagy, bár az adott személy kezdeményezi a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, hiányoznak a jogszabályi feltételei a kérelmezői minőségének, vagyis az eljárás legitimációja. Ezen esetkörökben tehát a bíróság hivatalos tudomást szerez valamely, eljárásra okot adható körülményről, és a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy a tudomására jutott információk alapján szükséges-e az eljárást lefolytatni. Az egységes jogirodalmi és a bírói gyakorlatban - már az 1997-es Ctv-hez fűződően (ld. BH 26/2005. számú eseti döntés) - is következetesen érvényesülő álláspont szerint, ha a bíróság olyan személytől szerez tudomást a törvényességi felügyeleti eljárásra okot adható körülményről, aki az eljárásban kérelmezőként nem kíván részt venni, vagy jogi érdeke, illetve más feltétel hiányában nem vehet részt abban, a mérlegelési jogkörében azt kell vizsgálnia, hogy az adott körülmény jogszabálysértő jellege sérti vagy veszélyezteti-e a közérdeket, hitelezővédelmi szempontból bir-e jelentőséggel. Amennyiben ez a jelleg nem áll fenn, pusztán a bejelentő személyes érdekeit sérti (például nem gyakorolhatott valamely neki biztosított jogot, így a gazdasági társaság tagjának a társaság ügyeire vonatkozó megfelelő felvilágosításhoz, a társaság irataiba való betekintéshez való jogának megsértése esetén), úgy törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem előterjesztésének hiányában nincs helye a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának. Itt érhető tetten az alapvető különbség a hivatalbóli és a kérelemre lefolytatott törvényességi felügyeleti eljárás között, és mutatkozik meg a hivatalból történő eljárás közérdekvédelmi szerepe.

A Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.564/2008/7. számú határozatában úgy foglalt állást, hogy, amikor a bíróság egy korábbi határozata alapján a cégbíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a cég törvényes működését helyreállította-e, hivatalból észlelnie kellett, hogy a cég nem tett eleget a határozatban foglaltaknak, az adott esetben nem kérte a tagváltozás, valamint a cégjegyzésre jogosultra vonatkozó adatoknak a bejegyzését. Ezek a körülmények tehát okot adtak a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalbóli megindítására, a cégjegyzékbe bejegyzett adatnak, bejegyzést követően keletkezett ok miatti törvényt sértő jellege, a cég törvényt sértő működése miatt az eljárás lefolytatásának helye volt.

Ugyanebben a határozatában a Legfelsőbb Bíróság rögzítette, hogy a hivatalból indult törvényességi felügyeleti, első fokú és fellebbezési eljárásban eljár, a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezető olyan személynek minősül, aki a társaság nevében jogosult volt felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni annak ellenére, hogy a támadott jogerős végzés alapján, a cégbíróság őt a hivatalból kirendelt végelszámoló bejegyzésével egyidejűleg a cégjegyzékből törölte. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis éppen az vizsgálandó, hogy volt-e helye a cég további működéstől eltiltásának, megszüntnek nyilvánításának, kényszer-végelszámolása elrendelésének, a végelszámoló hivatalból történő kijelölésének.

Más a helyzet, amikor valamely más bíróság kezdeményezi a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárásának lefolytatását. Ilyenkor ugyanis a cégbíróság nem mérlegelhet, hanem kötelezően meg kell indítania az eljárást. Ez a helyzet áll elő, amikor a 74. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelően a törvény által kötelezővé tett törvényességi felügyeleti eljárások körében például a törvény előírja, hogy, ha a bíróság a társasági szerződés érvénytelenségét megállapítja, felhívja a társaság tagjait - amennyiben ez lehetséges - az érvénytelenség kiküszöbölésére. Ha erre nincs mód, a bíróság a társasági szerződést a határozatában megjelölt időpontig hatályossá nyilvánítja, és szükség esetén felhívja a cégbíróságot törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására. Itt tehát a perbíróság mérlegel, és, ha úgy látja, hogy szükséges törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményeznie, a cégbíróság a megkeresés alapján köteles eljárni. Az eljárást kezdeményező bíróság nem vesz részt az eljárásban, nem minősül félnek, nem illetik meg a fél jogai, így a fellebbezés joga sem a cégbíróság határozata ellen, a fellebbezés jogával csak maga a gazdasági társaság rendelkezik. A cégbíróságnak azonban értesítenie kell az eljárást kezdeményező bíróságot annak megindításáról, valamint befejezéséről.

Tekintettel tehát arra, hogy a hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárásokban nincs ellenérdekű fél, az eljárás költségeit (így például a meghallgatás, a felügyelőbiztos költségeit) az állam előlegezi. A költségeknek a viselése pedig aszerint alakul, hogy a cégbíróság eljárása alappal megindítottak bizonyul-e. Így, ha az eljárás eredményeként sor kerül a céggel (vezető tisztségviselővel) szemben intézkedés alkalmazására, továbbá abban az esetben, ha a cég felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül, önként, de a törvényességi eljárás megindítását követően helyreállítja törvényes működését, az eljárás költségeit az eljárás alá vont gazdasági társaságnak kell viselnie, a cégbíróságnak a költségviselésről rendelkező végzése ellen a törvény külön fellebbezést enged. Ellenkező esetben a felmerült és megelőlegezett költségek az állam terhén maradnak. Szintén az állam viseli a költségeket azok behajthatatlansága esetén.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 65. § (1) és (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a cégbíróság által lefolytatott törvényességi felügyeleti eljárásért 50.000 Ft felügyeleti illetéket kell fizetni. A felügyeleti illetéket az a cég viseli, amelynek törvénysértő működését a cégbíróság megállapítja. Ha a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást a cégbíróság jogsértés hiányában megszünteti, az illetéket nem kell megfizetni. A törvényességi felügyeleti eljárás alá vont céget terhelő felügyeleti illeték megfizetéséről a bíróság a törvénysértő működés megállapításával egyidejűleg végzésben rendelkezik. A Gazdasági és Cégbírák 2008. május 30-án Debrecenben megtartott Regionális Tájékoztatóján felmerült az a kérdés, hogy alkalmazható-e mérsékelt illeték a cég vonatkozásában, ha az eljárás megindítását követően, de még a törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása előtt a cég helyreállítja a törvényes működését. Az elfogadott közös álláspont szerint, ha a gazdasági társaság önként, az intézkedés bevétele előtt helyreállítja törvényes működését, az illeték mérséklésének van helye, azaz 5.000 Ft felügyeleti eljárási illeték megfizetésére kell kötelezni a céget az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásával. A Tájékoztató ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban a céget a mérsékelt illeték megfizetésére minden esetben kötelezni kell, ha okot adott az eljárásra. Előfordul olyan est, amikor a céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárás folyik, például az éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének elmulasztása miatt, és a törvényességi felügyeleti eljárás alatt az egyszerűsített végelszámolás befejezése után a törlés iránti kérelem előterjesztésre kerül, ugyanakkor a cég a törvényességi felügyeleti eljárásban, a felhívásban foglaltaknak is eleget tesz, helyreállítja a törvényes működést, letétbe helyezi az éves beszámolót. Kérdés, hogy ilyenkor határozhat-e a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás jogerős megszüntetését megelőzően vagy azzal egyidejűleg a cég törléséről, figyelemmel arra is, hogy a céget a mérsékelt illeték megfizetésére minden esetben köteleznie kell, ha okot adott az eljárásra, a cég törlése után viszont a jogképességét elveszti és nincs, aki megfizesse a mérsékelt illetéket az államnak külön felhívásra. A Tájékoztató e problémával kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy a cégbíróság a cég törléséről az illeték megfizetése előtt nem határozhat, mivel a Ctv. 95. § (4) bekezdése szerint a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. A törlés iránti kérelmet ilyenkor tehát el kell utasítani.

BH 2005.26 A gazdasági társaság vezető tisztségviselői kötelesek a tag kérésére a társaság ügyeiről megfelelő felvilágosítást adni, a társaság üzleti könyveibe és irataiba való betekintést biztosítani. Ilyen kérelemmel a tag időbeli korlátozás nélkül fordulhat az ügyvezetéshez. E jog terjedelmét mindig az adott eset összes körülményeinek a vizsgálatával lehet megállapítani. Az iratbetekintési jog kizárása vagy korlátozása miatt a tag a társaság felett törvényességi felügyeletet gyakorló cégbírósághoz fordulhat jogainak biztosítása végett.

4. Cím

A cégbíróság eljárása kérelemre

77. § (1) Kérelemre indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha annak lefolytatását
- a) az ügyész,
 - b) jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése körében
 - ba) a cég tevékenységének ellenőrzésére jogosult hatóság vagy közigazgatási szerv,
 - bb) a területileg illetékes gazdasági, illetve szakmai kamara,
 - c) az kéri, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik és e jogi érdeket valószínűsíti.

(2) A kérelemnek az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, illetve adatot tartalmaznia kell. A törvényességi felügyeleti eljárás során a kérelmező a kérelme előterjesztésének okát nem változtathatja meg. A törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező köteles előlegezni. A költségek viselése csak akkor terheli a kérelmezőt, ha a kérelme alaptalan volt.

(3) A cégbíróság a kérelmet elutasítja, ha a kérelem nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt feltételeknek.

(4) Az eljárás során a kérelmező a kérelmét bármikor visszavonhatja. Ilyen esetben az eljárást meg kell szüntetni. Az eljárás során felmerült költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező viseli. Az eljárás megszüntetésére fogalmazó vagy bírósági ügyintéző is önállóan, önálló aláírási joggal jogosult.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott esetben, illetve ha a kérelem elutasítására került sor, a cégbíróság az eljárást hivatalból megindíthatja, ha a törvényességi felügyeleti eljárásnak hivatalból is helye van.

(6) A kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárás során kezelt iratokat (beadványokat, határozatokat) a bíróság megküldi a kérelmezőnek, illetve a cégnek, akik a törvényességi felügyeleti eljárásban nyilatkozatot tehetnek, illetve az érdemi határozatokkal szemben jogorvoslattal élhetnek.

ÍH 2016. 114. Részvénykönyvbe betekintés - iratbetekintési jog gyakorlása - iratbetekintési jog megtagadása miatti törvényességi felügyeleti eljárás indítására jogosultság

ÍH 2014. 160. Változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per - változásbejegyzéssel összefüggő törvényességi felügyeleti kérelemnél jogi érdek valószínűsítése - jogi érdek fogalma

ÍH 2014. 121. Adószám törlésével kapcsolatos cégbírósági eljárásban kézbesítés - jogorvoslatihoz való jog - tisztességes eljárás biztosítása

ÍH 2014. 34. Ctv. 88. § (1) bekezdés szerinti speciális változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás - cég cégjegyzékében szereplő személy törlésével kapcsolatos, az általánostól eltérő szabályok - a kérelem visszavonása

ÍH 2011. 171. Törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosultság - párhuzamos eljárások kizártsága

ÍH 2011. 86. Taggyűlés összehívása cégbíróság által - székhelytől eltérő helyre összehívása taggyűlésnek - cégbíróság általi taggyűlés-összehívás feltételei

A törvényességi felügyeleti eljárások tipikusan hivatalból induló esetei mellett a cégbíróság kérelemre is eljár, azonban a törvény taxatív módon meghatározza azoknak a szervezeteknek és személyeknek a körét, akik kezdeményezhetik az eljárás lefolytatását. Az a) és b) pontban az ügyész, valamint a cég tevékenységének ellenőrzésére jogosult hatóság vagy közigazgatási szerv, továbbá a területileg illetékes gazdasági, illetve szakmai kamarák szerepelnek, utóbbi kettő a jogszabályban meghatározott feladatai teljesítése körében. Közös a fenti eljárás kezdeményezésére jogosultakban, hogy a közérdeket juttatják érvényre. Az ügyésznek ez általánosan érvényesülő és az Alaptörvényben is kifejezett feladata, tevékenysége során a törvényesség védelmét szolgálja, ezért bármely eljárása, általa lefolytatott vizsgálat során a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására okot adható körülményt észlel, kezdeményeznie kell a törvényességi felügyeleti eljárást. Ez a megállapítás természetesen csak azzal a megszorítással lehet helytálló, hogy amennyiben a felmerült körülménnyel kapcsolatban peres eljárás kezdeményezésének van helye, úgy a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására nem kerülhet sor.

Az b) pontban meghatározott szervek szintén a köz érdekében kezdeményezik a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, éppen ezért rájuk sem kell, hogy vonatkozzon a c) pontban írt az eljáráshoz fűződő jogi érdek fennálltának követelménye. E szervek a jogszabályban előírt feladataik ellátása során, és csak ebben a körben észlelt, és a cégbíróságok hatáskörébe tartozó törvényességi eljárásra okot adó körülmények folytán kezdeményezhetnek eljárást, hiszen például a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete speciális, a feladatai ellátásához kapcsolódó pénzügyi szempontú törvényességi felügyeleti eljárásokat folytat le, melynek során az pénzügyi jellegű törvénysértő állapotokat maga küszöböli ki.

A c) pont olyan személyek számára teszi lehetővé a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezését, akiknek az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdeke áll fenn és e jogi érdeket valószínűsítik is. A jogi érdeket külön valószínűsíteni a gazdasági társaság vezető tisztségviselői, felügyelőbizottsági tagjai, tagjai, munkavállalói esetében valójában nem szükséges, e személyeknek a céghez fűződő jogi státuszából eredően a jogi érdek jellemzően fennáll. Más a helyzet az előbbi körön kívül eső személyekkel, akiknek esetében a jogi érdek tényleges fennállta alapos vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze. A bírói gyakorlat szerint az minősül a törvényességi felügyeleti kérelem előterjesztésében jogilag érdekeltnek, akinek a jogvita mikénti eldöntése a társaság működésével összefüggésben az élet- és jogviszonyait befolyásolni tudja. Ezzel összhangban a kérelmező megfelelően valószínűsíti a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához fűződő jogi érdekét azzal, hogy a közte és a gazdasági társaság közötti peres eljárásban a cég képviselőjének a személyét tisztáznia kell. (A BH 330/2006. számú eseti döntésben került megfogalmazásra ez az álláspont, és megfelelően érvényesül az aktuális jogszabályi környezetben.)

Egy másik, következetesen érvényesülő bírói gyakorlatot tükröző eseti döntés értelmében a jogi érdekeltségnek az eljárás céljával, a cég törvényes működése helyreállításával összefüggésben kell fennállnia. Az eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltség nem tekinthető valószínűsítettnek, ha a törvényességi felügyeleti eljárás eredménye a kérelmező jogviszonyaira - közvetlenül - kihatással nem lehet, így az eljárás következtében jogosultságot nem szerez, avagy kötelezettségtől nem mentesül. A törvényességi felügyeleti eljárás nem szolgálhat eszközüül - a cég működésén kívül eső - kérelmezői jogsérelmek orvoslásának, ezért a kérelmező és a cég közötti egyéb jogvita önmagában a jogi érdekeltség megállapításához nem szolgálhat alapul. A bíróság ezzel összhangban megállapította, hogy a részvények tulajdonátzállását eredményező forgatás hiányában is az átruházás jogcímeül szolgáló opciós szerződés, valamint az opció gyakorlása érvényes, egyben kikényszeríthető kötelezet keletkeztet. Az ilyen - kötelmi - jogügylet azonban önmagában nem teremt jogi érdekeltséget az opciós szerződés jogosultjának a részvénytársasággal szembeni törvényességi felügyeleti eljárás megindítására a vételi jog gyakorlását követően sem, a részvénytulajdon (részvényesi minőség) megszerzéséig. Különösképpen nem áll fenn jogi érdekeltsége a vételi jog gyakorlását megelőző években meghozott részvénytársasági közgyűlési határozatok jogszerűsége felülvizsgálata iránt. (Győri Ítélet tábla Cgft.IV.26.049/2008/2.)

A Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.173/2009/7. számú eseti döntésében kifejtettek szerint a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem előterjesztésére jogosult jogi érdekének valószínűsítése hiányában nincs helye törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának, olyan esetben, amikor a kérelmezők nem vitatták a kérelmezett cégnek azt az előadását, hogy a munkaügyi per a sérelmezett közgyűlési határozatokkal megválasztott vezető tisztségviselők bejegyzését megelőzően indult. A munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy e körülmény miként értékelendő a jogvita eldöntéséhez szükséges képviselői jog, illetve munkáltatói jogkör gyakorlásához való jogosultság megítélésében. A cégjegyzéki adat bejegyzése alapjául hozott legfőbb szervei határozat megsemmisítésének jogkövetkezményei kizárólag ex nunc hatállyal, a jövőre nézve vonhatók le. A forgalom biztonságát sértendő, ha a közhiteles nyilvántartásba bejegyzett adatok alapjául szolgáló határozatok megsemmisítésének a határozathozatalra visszamenőleges jogi hatálya lenne. Az esetleges törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása és törvényességi felügyeleti intézkedésként a kérelmezők által megjelölt közgyűlési határozat megsemmisítése sem hathat ki ezért a kérelmezők munkaügyi jogvitájára, a képviselői jogkör, illetve a munkáltatói jogosultság gyakorlásának megítélésére. A kérelmezőknek tehát nem fűződött valós jogi érdekük a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásához.

A szövetkezet tagja a közgyűlési határozat felülvizsgálatát csak perben, és nem törvényességi felülvizsgálati eljárás keretében kérheti. A szövetkezet volt tagja azonban törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatását csak jogi érdekének valószínűsítése mellett kérheti. Amennyiben a törvényességi felülvizsgálati kérelem benyújtásakor a kérelmező a szövetkezet tagja, abban az esetben nem jogosult a közgyűlési döntésekkel kapcsolatban törvényességi felülvizsgálati kérelem benyújtására, mert a közgyűlési határozatok felülvizsgálatát a Ptk. 3:35. § alapján kizárólag peres eljárásban lehet igényelni. Amennyiben a kérelmező a szövetkezetnek nem volt tagja a törvényességi felülvizsgálati eljárás megindításakor, megilleti a törvényességi felülvizsgálati kérelem benyújtásának joga, de csak az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekének valószínűsítése mellett, és csak a Ctv.-ben meghatározott határidő alatt. A cégbíróságnak így minden esetben vizsgálnia kell, hogy a kérelmező a törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére jogosult-e, és ha igen, törvényességi felülvizsgálati kérelmét határidőben terjesztette-e elő. Ha a felek között vitatott, hogy a kérelmező tagsági jogviszonya fennáll-e, a bíróságnak be kell szereznie a szövetkezeti tagi nyilvántartását, mert a tagi nyilvántartás igazolja - ellenkező bizonyításig - a tagsági jogviszony fennállására vonatkozó adatokat. (BH 166/2003.)

A cégbíróságnak bárki bejelentheti, hogy az ismeretlen székhelyű cég törvényességi felülvizsgálati eljárás keretében történő törölésének feltételei fennállnak. Ehhez nincs szükség arra, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét a bejelentő valószínűsítse. A perbeli esetben a kérelmező 2000. december 28-án kezdeményezte a kérelmezett céggel szembeni törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatását. Kérelmében előadta, hogy a kérelmezett cég nem teljesítette a kérelmező felé jogszabályon alapuló adatszolgáltatási kötelezettségét. A kérelmezett, illetve annak képviselője a cégjegyzékben szereplő címeken nem található, a kérelmező felszólító levelei kézbesítetlenül érkeztek vissza a feladóhoz. Az elsőfokú bíróság 2. sorszámu végzésében a kérelmet elutasította. A végzés indoklásában írtak szerint a kérelmező csak a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezhet törvényességi felülvizsgálati eljárást, ha az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsíti és az erre vonatkozó bizonyítékait csatolja. A kérelem azonban e feltételeknek nem felelt meg. A kérelmező fellebbezésében a 2. sorszámu végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia, hogy a hivatalbóli törlés feltételei fennállnak-e és a 2. sorszámu végzés indoklásában megjelölt okból nem utasíthatta volna el a kérelmet. A kérelmező vezetőjét a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja alapján megilletné a törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezésének a joga, de jelen esetben ettől függetlenül sem vonhatta volna kétségbe a bíróság, hogy a kérelmező a hivatalbóli törlési eljárás kezdeményezésére jogosult. A Ctv. 77. § (1) bekezdésében írtak értelmében bárki bejelentheti a cégbíróságnak, hogy a hivatalbóli törlés feltételei fennállnak és ehhez nincs szükség arra sem, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse. A kérelmezett cég arra hivatkozással, hogy a hivatalbóli törlés feltételei nem állnak fenn, a törlési eljárás megszüntetését kérte. A fellebbezést a bíróság alaposnak találta. Tévesen hivatkozott ugyanis a 2. sorszámu végzés indoklása arra, hogy a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt személynek a törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekeltiséget valószínűsíteni kellene, mert a cég tevékenységének ellenőrzésére jogosult közigazgatási szerv vezetőjétől a törvény nem kívánja meg jogi érdekének valószínűsítését. A 2. sorszámu végzés azonban alapvetően azért téves, mert a Ctv. 89. §-ában írt tényállás fennállását bárki jogosult bejelenteni a cégbíróságnak, anélkül, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítene, ugyanis közérdek, hogy az ún. fantomcégek, tehát amelyek cégjegyzékbe bejegyzett székhelyükön, telephelyükön, fióktelepükön nem találhatók és amelyek képviselőjük útján érhetők el a cégjegyzékből megszüntetésre kerüljenek. Az elsőfokú bíróság abban az esetben is köteles vizsgálni, hogy fennállnak-e a hivatalbóli törlés feltételei, ha az eljárást nem a Ctv. 77. § (1) bekezdésében megjelölt személy kezdeményezte. A perbeli esetben azonban a kezdeményező személyt önmagában azért is a Ctv. 77. §-ának (1) bekezdésében megjelöltek szerinti kérelmezőnek kellett volna tekinteni, mert jogi érdekeltiséget - a jogszabályon alapuló adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztására hivatkozással - valószínűsítette. Ebből következően a 2. sorszámu végzés indoklásában megjelölt okból az elsőfokú bíróság nem dönthetett volna a törlési eljárás kezdeményezése iránti kérelem elutasításáról. Mindezekre tekintettel a jogszabálysértő 2. sorszámu végzést a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. (EBH 881/2003.)

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy, ha a kérelem nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt feltételeknek, vagyis a cég ellenőrzésére jogosult hatóság vagy közigazgatási szerv, vagy a területileg illetékes gazdasági, illetve szakmai kamara nem a jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése körében kéri az eljárás lefolytatását; a c) pont szerinti kérelmezőnek nem áll fenn az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdeke, illetve azt nem valószínűsíti; a kérelmet nem a taxatív módon meghatározott jogosultak valamelyike terjeszti elő, akkor a cégbíróság a kérelmet elutasítja, annak érdemi vizsgálata nélkül.

A felügyelőbizottság mint testület nem jogosult törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezni. A perbeli esetben a részvénytársaság felügyelőbizottsága beadványában, jogi képviselő útján törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a társasággal szemben, a korábban megtartott igazgatósági és felügyelőbizottsági közös ülésen az igazgatóság által meghozott határozatokra nézve. Előadása szerint az ülésről a hat tagú igazgatóságból annak három tagja időközben eltávozott, ezért az ülés határozatképtelenné vált; a meghozott határozatok, így egyebek mellett a közgyűlés összehívását elrendelő határozat, továbbá a könyvvizsgáló személyére vonatkozó javaslat is érvénytelenek. Kérte a határozatok megsemmisítését, az igazgatóság új határozat hozatalára utasítását. Előadta azt is, hogy az igazgatóság két pártra szakadt, az elnök és a személyét támogató két tag a többi tagot az információktól elzárja. Ezért kérte az igazgatóság elnökének a törvényes működés helyreállítására történő kötelezését is. A cégbíróság a kérelmet elutasította. Az ügyvezetés jogszabálysértő működése esetére a felügyelőbizottság számára a közgyűlés összehívását teszi lehetővé a Ptk. E speciális szabályra tekintettel tehát ilyen esetben törvényességi felügyeleti eljárásnak nem lehet helye, különös figyelemmel arra is, hogy törvényességi felügyeleti eljárást a cég és nem az ügyvezetés határozatai ellen lehet előterjeszteni. Cég határozatának pedig részvénytársaság esetén a közgyűlés határozatai tekintendők. A végzéssel szemben a kérelmező jogi képviselő útján fellebbezett. A végzés megváltoztatását, a kérelem szerint a törvényességi felügyeleti eljárás érdemi lefolytatását kérte. Hangsúlyozta, hogy a Ctv. értelmében törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának van helye, ha a cég működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve létesítő okiratában foglaltakat. A cég határozatának pedig nem csak a közgyűlés határozatai minősülnek, ilyennek kell tekinteni az igazgatóság határozatát is. Utalt továbbá arra is, hogy az eljárást az is kezdeményezheti, aki az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsíti. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott Ptk.-beli rendelkezés pedig nem zárja ki a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének jogát. Kérelmük továbbá nemcsak az igazgatósági határozatok megsemmisítésére irányult, hanem az igazgatóság elnökének felhívására is a törvényes működés biztosítására, figyelemmel az igazgatóságon belül kialakult visszaélésekre. A másodfokon eljáró bíróság megállapította, hogy a Ctv. szerint a törvényességi felügyeleti eljárást az is kezdeményezheti, aki az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsíti. A felsorolásban nem nevesítettek esetében tehát az eljárási legitimitációt minden esetben körültekintően vizsgálni kell. Figyelemmel arra, hogy e körben a Ctv. további eligazítást nem ad, a Ctv. 72. §-ának (2) bekezdésében irt utaló szabály folytán e tekintetben a Pp. mint mögöttes jogszabály rendelkezéseit kell irányadónak tekinteni. A Pp. 48. §-a szerint a perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek, és kötelezettségek terhelhetnek. A polgári jog szabályai szerint jogképességgel a természetes személyek és a jogi személyek rendelkeznek. Az említett rendelkezések összevetéséből következően a Ctv. 77. §-a (1) bekezdésének c) pontja alkalmazásában eljárási legitimitációval jogi érdekének fennállta esetén a természetes személyek és jogi személyek rendelkezhetnek. Ennek megfelelően a kialakult bírói gyakorlat általában minden további vizsgálat nélkül elismeri a gazdasági társaság tagjának, továbbá egyes esetekben a felügyelőbizottság tagjának - és nem a bizottságnak - az eljárási jogosultságát is. Kétségtelen, hogy a Ptk. 3:27 § a felügyelőbizottságra mint testületre nézve tartalmaz rendelkezéseket, és a közgyűlés összehívásának jogát is a felügyelőbizottságnak mint testületnek biztosítja. Ez azonban belső működési szabály, amely nem ruházza fel a felügyelőbizottságot bíróságok, hatóságok előtti eljárási jogképességgel. A kifejtettre tekintettel azt kellett megállapítani, hogy az adott ügyben a felügyelőbizottság mint testület az eljárás kezdeményezésére jogosultsággal nem rendelkezik. (BH 367/2002.)

A hitelezők igényeinek kielégítése alapjaként a gazdasági társaság ténylegesen meglévő vagyonát kell figyelembe venni függetlenül attól, hogy a társaság cégjegyzékébe milyen törzstőkét, milyen hatállyal jegyezték be. Ezért a törzstőke bejegyzésével, vagy törlésével kapcsolatban a társaság hitelezője - jogi érdekeltség hiányában - törvényességi felügyeleti eljárást nem kezdeményezhet. A perbeli eset tényállása szerint a felszámolás alatt álló T. Befektetési és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság jogi képviselője változásbejegyzési kérelmében kérte a társaság cégjegyzékbe bejegyzett törzstőkéjének a törlését, egyben törzstőkeként új, csökkentett összeg bejegyzését. A kérelem mellékleteként csatolásra került a Legfelsőbb Bíróság 1998. december 15. napján kelt ítélete, amelyben a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a T. Befektetési és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság fa alperes, társasági szerződés-módosításának törzstőke-emelésre vonatkozó rendelkezései érvénytelenek. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy az ítélet egy példányát küldje meg a megyei bíróságnak mint cégbíróságnak és a megyei földhivatalnak azzal, hogy az ítélet alapján szükséges intézkedéseket tegyék meg. A cégbíróság törölte a cégjegyzékből a korábbi jegyzett tőkét, egyben bejegyezte a cég kérelmében megjelölt új törzstőkéjét. A G. Rt. a cégbíróságnál törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a T. Kft. fa ellen, amelyben a cégbíróság törzstőke változását bejegyző végzése vonatkozásában kérte a cég törvényes képviselőjének a felhívását arra, hogy olyan változásbejegyzési kérelmet terjesszen elő, amely alapján az új, csökkentett összegű törzstőke hatályát a cégbíróság a végzésének meghozatala napjától jegyezze be a cégjegyzékbe. Az eljárás kezdeményezésére a jogosultságát valószínűsítve előadta, hogy hitelezője a társaságnak. A perbíróság ítéletével korábban vele szemben fennálló tartozás megfizetésére kötelezte a kérelmezett céget. Követelésüket a társaság felszámolója b) csoportos követelésként vette nyilvántartásba. A követelés az adós társasággal szemben abban az időben keletkezett, amikor a társaság a közhiteles cégnyilvántartás adatai és a mindenkivel szemben hatályos konstitutív hatályú és közzétett cégbírósági végzés alapján még a jelenlegit jóval meghaladó összegű törzstőkével rendelkezett. A Legfelsőbb Bíróság ítéletével akkor állapította meg a törzstőke-emelés érvénytelenségét, amikor a kft. már eladósodott. Ezért mint hitelezőnek alapvető jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az érvénytelenséget megállapító ítélet alapján a cégbíróság milyen eljárást folytat le, és milyen határozatot hoz, mivel ez kihat a társasággal történő elszámolásra. Álláspontja szerint a cégbírósági végzés jogerős, a Cégbíráskönyvben közzététellel került, annak megváltoztatására nincs mód. E bejegyző végzést a Legfelsőbb Bíróság sem helyezte hatályon kívül ítéletében, az érvénytelenség jogkövetkezményeiről történő intézkedés a cégbíróság hatásköre. A Ctv. alapján pedig a törvényességi felügyeleti eljárás keretében az érvénytelenség kiküszöbölésére kell törekedni. Az alapító okirat érvénytelensége esetén sem lehet a céget visszamenőleges hatállyal törölni, csak megszüntetni, így a változás érvénytelenségét sem lehet visszamenőleges hatállyal törölni. A bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a kérelmező törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére jogosult személynek tekinthető-e. A kérelmező e körben érdemben arra hivatkozott, hogy mint a kérelmezett társaság hitelezőjének alapvető jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy az érvénytelenséget megállapító ítélet alapján a cégbíróság milyen eljárást folytat le, és milyen határozatot hoz, hiszen ez kihat a társasággal történő elszámolásra. A Cstv. rögzíti, hogy a csőd-eljárás és a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a csőd- vagy a felszámolási eljárás, illetve a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez. A gazdálkodó szervezet vagyona a tulajdonában (kezelésében) levő vagyon. A kérelemben hivatkozott elszámolás ténylegesen a felszámolási eljárás során a hitelezők igényeinek kielégítéséhez elegendő pénzeszközből történhet meg, közbenső felszámolási mérleg alapján. A bíróság a zárómérleg vagy egyszerűsített mérleg és a vagyonfelosztási javaslat alapján végzéssel határoz a költségek viseléséről, a felszámoló díjazásáról, a hitelezők követelésének kielégítéséről és a bankszámlák megszüntetéséről, valamint kötelezi a felszámolót a még szükséges intézkedések megtételére. A hitelezők kielégítési alapjául szolgáló, a társaság ténylegesen meglévő vagyona azonban nem a cégjegyzékbe bejegyzett törzstőke - az egységes bírói gyakorlat alapján - azt nem kezeli letétként, ez a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vagyonaként - ha nem áll rendelkezésre - nem vehető figyelembe, és a tagok a korlátolt felelősségű társaság tartozásaiért a törzstőke erejéig sem a felszámolási eljárás során, sem annak befejezését követően nem tartoznak felelősséggel, hanem a kérelmezett társaság vonatkozásában a tagi felelősség a társasági anyagi jog szabályai alapján állhat csak fenn. A Legfelsőbb Bíróság ítéletében megállapította, hogy a társasági szerződés módosításának törzstőke-emelésre vonatkozó rendelkezései érvénytelenek. Mindezek egybevetéséből következik, hogy a felszámolási eljárás során a hitelezők igényeinek kielégítési alapjaként a társaság ténylegesen meglévő vagyonát kell figyelembe venni, függetlenül attól, hogy az adós társaság cégjegyzéke milyen törzstőkét és milyen hatállyal tüntet fel. Így el kellett utasítani a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmet arra hivatkozással, hogy a kérelmező törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére nem jogosult, mivel az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét nem tudta valószínűsíteni. (BH 194/2002.)

A törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem tartalmára vonatkozóan a törvény csupán annyit ír elő, hogy annak az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, illetve adatot tartalmaznia kell, egyebekben a Pp. beadványokra vonatkozó szabályainak kell megfelelnie. Nélkülözhetetlen tehát annak a cégnek a pontos megjelölése, amellyel szemben a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kezdeményezik, valamint különösen fontos az eljárás megindítására okot adó körülmény meghatározása. Amennyiben az eljárás lefolytatásának több okát állítja a kérelmező, ezek mindegyikét meg kell jelölnie a kérelemben és ezek alapján kérnie az eljárás megindítását, mivel a törvény kizárja, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás során a kérelmező a kérelme előterjesztésének okát megváltoztassa.

A hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljáráshoz képest, tekintettel a kérelemre induló eljárás kontradiktórius jellegére, a (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező köteles előlegezni. A költségeknek a viselése azonban csak akkor terheli a kérelmezőt, ha kérelme alaptalan volt. Ha tehát a kérelme alaposnak bizonyult, a költségeket a kérelmezett gazdasági társaság viseli, ha pedig e költségek behajthatatlanok a cégen, a költségeket az állam viseli.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (Debrecen, 2008. május 30.) abban a kérdésben is állást foglalt, hogy a cégbírói felügyeleti illetéket az eljárás megindításakor le kell-e rótnia a kérelmezőnek, vagy az Itv. 65. § (1) bekezdés és 74. § (1), (3) bekezdése alapján egyfajta illetékfeljegyzési jog illeti meg a kérelmezőt, és csupán az érdemi határozatban kell rendelkezni az illeték mértékéről és viseléséről, vagy az Itv. általános rendelkezései szerint az illetéket az eljárást kezdeményező félnek az eljárás megindulásakor meg kell fizetnie, és a cégbírói eljárás eredményéhez képest dönt a viseléséről, illetve az illeték mérsékléséről. Az egységes álláspont szerint a felügyeleti illeték nem hagyományos eljárási illeték, ezért azt nem kell az eljárás kezdetén előlegezni. A kérelmező tehát nem ró le illetéket, csak az eljárást lezáró, valamely törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazó vagy más (első) érdemi döntésében rendelkezik a cégbírói eljárás a felügyeleti illeték viselése felől. Amennyiben további intézkedésre is sor kerül, mivel ezek a törvényes állapot helyreállításához vezető folyamat részei, a felügyeleti illeték újabb kiszabására már nincs mód.

A fenti Tájékoztatóban abban a kérdésben, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban - akár kérelemre, akár hivatalból indult - az állam által előlegezett illetékről az irodának kell-e költségjegyzéket vezetnie, úgy foglalt állást, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás során is alkalmazni kell a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 12. §-át a költségjegyzék kiállítására és vezetésére vonatkozóan, akkor is, ha a kérelmező illetékmentes. A 2007. évi LXI. törvény 32. § (5) bekezdésével módosított Itv. 74. (3) bekezdése alapján van lehetőség a törvényességi felügyeleti illetékre vonatkozóan költségjegyzéki szabályok alkalmazására. Az Itv. előbbi rendelkezése szerint ugyanis az illetékfeljegyzési jog engedélyezésére és megvonására, valamint az eljárás kezdeményezésekor meg nem fizetett illeték, illetve a cégbírói felügyeleti illeték viselésére, nyilvántartására és a megfizetésével kapcsolatos bírósági intézkedésekre az Itv.-ben nem rendezett kérdésekben a költségmentességről szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók.

Az Itv. 74. § (3) bekezdésében foglalt, a cégbírói felügyeleti illetékre vonatkozó szabállyal összhangban rendelkezik úgy az Itv. 61. § (4) bekezdés b) pontja, hogy nem lehet illetékfeljegyzési jogot engedélyezni a cégeljárásban, hiszen, ahogy a Tájékoztató is rámutatott a cégbírói felügyeleti illeték vonatkozásában egyfajta speciális illetékfeljegyzési jog érvényesül. Az Itv. 65. § (2) és (3) bekezdései úgy rendelkeznek, hogy kérelemre indult eljárás esetén, ha a cégbírói eljárás a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelmet jogszétértés hiányában elutasítja, a kérelmezőt 15.000 Ft felügyeleti illeték terheli. A törvényességi felügyeleti eljárást alaptalanul kezdeményező kérelmezőt terhelő felügyeleti illeték megfizetéséről a cégbírói eljárás a kérelmet elutasító végzésben rendelkezik.

A kérelmező a törvényességi felügyeleti eljárás során a kérelmet bármikor visszavonhatja, ilyenkor az eljárást meg kell szüntetni. Mivel a visszavonás hatása az, hogy a kérelem alaptalannak minősül, az eljárás során felmerült költségeket a Pp. általános szabályai szerint a kérelmező viseli. A fenti Tájékoztató megvitatta azt a kérdést, hogy, ha a kérelmező a kérelmét visszavonja, akkor mérsékelt illetékfizetésre kötelezésnek van-e helye. A bírák úgy foglaltak állást, hogy, ha a cégbírói eljárás a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasítja, a kérelmezőt a 15.000 Ft összegű cégbírói felügyeleti illeték terheli. Ugyanez a szabály alkalmazandó akkor is, ha a kérelmező a kérelmét visszavonja. Ilyen esetben a kérelmezőt terheli az eljárási költség, az illetékfizetési kötelezettség körében az eljárást megszüntető végzésben a 15.000 Ft 10%-a, vagyis 1.500 Ft felügyeleti illeték megfizetésére kell kötelezni a kérelmezőt az Itv. 58. § (5) bekezdése folytán irányadó (1) bekezdés a) pontja alapján.

Abban az esetben, ha a kérelmező a kérelmét visszavonta, illetve ha a kérelem elutasítására került sor, a cégbírói eljárás hivatalból megindíthatja, ha a törvényességi felügyeleti eljárásnak a 74. § (1) bekezdése alapján hivatalból is helye van. A kérelem elutasítása körében csupán az érdemi vizsgálat nélküli elutasítás esete jöhet szóba, például, mert a kérelmező nem valószínűsítette az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét. Amennyiben a cégbírói eljárás érdemi vizsgálatot folytat le, és a kérelmet alaptalannak találva azt elutasítja, értelemszerűen nem állhat fenn oka a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból lefolytatásának. Az eljárás hivatalból való megindítására olyan körülmények szolgálhatnak alapul, melyek felszámolása közérdekvédelmi szempontból jelentőséggel bír.

A 77. § utolsó bekezdése rendelkezik - összhangban a Pp. általános szabályaival - a kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárásban a felek iratmegismerési jogáról. Mivel itt kontradiktórius eljárásról van szó, az eljárás során keletkezett iratokat - mind a beadványokat, mind a határozatokat - a bíróság megküldi a kérelmezőnek és kérelmezett gazdasági társaságnak egyaránt. A felek az eljárás során nyilatkozatot tehetnek, valamint az érdemi határozatokkal szemben jogorvoslattal élhetnek. A Legfelsőbb Bíróság Cgf.X.30.436/2008/2. számú határozatában a fellebbezési jog kapcsán kifejtette, hogy a tagot nem illeti fellebbezési jog tagi minősége alapján a törvényességi felügyeleti kérelem tárgyában hozott végzéssel szemben. A konkrét esetben közgyűlési határozatok törvénysértő volta miatt kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárásban a kérelemnek helytadó végzéssel szemben a társaság tagja nem terjeszthetett elő fellebbezést. Önmagában ugyanis az a körülmény, hogy a fellebbező a társaság tagja, a leadható szavazatok 50%-ával rendelkezik, a tőzstőke 50%-ának tulajdonosa, a fellebbezés benyújtására nem jogosítja fel, hiszen a tag nem azonos a céggel.

A tagot megillető iratbetekintési jog sérelme miatt csak a tag (részvényes) nyújthat be kérelmet a cégbírósághoz, más jogi érdekelt nem. A tag helyett csupán az általa meghatalmazott, a Pp. 67. § (1) bekezdés a)-j) pontjaiban felsorolt személy járhat el ebben az ügyben. A Gt. 27. § (2) bekezdése a vezető tisztségviselők kötelezettségévé teszi, hogy a tagok (részvényesek) kérésére a társaság ügyeiről felvilágosítást adjanak, a társaság üzleti könyveibe és irataiba való betekintést lehetővé tegyék. Ha e kérelemnek a vezető tisztségviselők nem tesznek eleget, az érdekelt tag (részvényes) kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében kötelezheti a gazdasági társaságot a felvilágosításra, illetve a betekintés biztosítására. A perbeli esetben a kérelmező törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelme - tartalmában - a Gt. 27. § (2) bekezdése szerinti törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelemnek minősül, még akkor is, ha a kérelmező a Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pontja alapján kérte a kérelmezett cég törvénytörtő működésének a megállapítását, saját eljárási jogosultságát pedig, mint a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti egyéb érdekeltként jelölte meg. A Gt. 27. § (2) bekezdése szerint a cégbíróságtól a tag (részvényes) kérheti azt, hogy törvényességi felügyeleti eljárás keretében kötelezze a cégbíróság a társaságot a felvilágosítás megadására, illetve az iratbetekintés biztosítására. A törvényességi felügyeleti eljárásban is - mint a Ctv. 72. § (2) bekezdése szerinti speciális nemperes eljárásban is - megfelelően érvényesül a Kúria által a Bírósági Határozatokban 1997. évben 199. sorszám alatt megjelent eseti döntésében megfogalmazott azon elv, miszerint az eljárás megindításához szükséges ún. perbeli legitimációval, eljárási jogosultsággal nem rendelkezik az, aki a saját nevében más jogát kívánja az eljárásban érvényesíteni. A perbizomány intézményét a magyar jog nem ismeri. A perbeli esetben ilyen státuszú kérelmezőről volt szó szó. A Gt. 27. § (2) bekezdésében írt kérelmet csak a tag (részvényes) nyújthatja be a cégbíróságra, a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására általában jogosult, a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti egyéb érdekelt, ilyen kérelmet nem terjeszthet elő. Igaz, hogy az iratbetekintési jog biztosításával kapcsolatos cégbírósági törvényességi felügyeleti eljárásra a Ctv. VI. fejezetében írt szabályok az irányadóak, azonban annyiban mégis eltér a törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályaitól, hogy az eljárás eredményeként a cégbíróság nem a Ctv. 81. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedéseket alkalmazza, hanem ha a kérelem megalapozott, akkor a céget kötelezi az iratbetekintés biztosítására, ha pedig a kérelem megalapozatlan, elutasítja azt. A Gt. 27. § (2) bekezdése szerinti törvényességi felügyeleti eljárást tehát a tag (részvényes), vagy helyette - de a nevében - az általa meghatalmazott, a Pp. 67. § (1) bekezdés a)-j) pontjaiban felsorolt meghatalmazott indíthatja meg. A kérelmező által az eljárásban becsatolt, B. K. közös törzsbetét képviselővel megkötött Megállapodás és meghatalmazás elnevezésű okiratot a bíróság nem találta alkalmasnak arra, hogy a kérelmező eljárási jogosultságát megalapozza. Megjegyezte azonban a fellebbezés folytán másodfokon eljárást ítéltő bíróságnak, hogy a becsatolt megállapodás nem bizonyította megfelelően a kérelmezőnek, mint egyéb érdekeltnek sem a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltiségét. A következetes bírói gyakorlat szerint a jogi érdek fennállását akkor lehet megállapítani, ha az eljárás közvetlenül kihatással van a kérelmező jogi helyzetére: tehát jogokat szerezhet, vagy kötelezettségektől szabadulhat, jogvédelmet nyerhet. A betekintési jog biztosítását a kérelmező, mint a tag képviselőjében is fellépő személy kérte a cégbíróságtól, alapvetően tehát nem őt személyében, hanem az általa képviselt tagot megillető jog biztosítását kérte, ami csak közvetlenül, áttételesen érintette a kérelmezőt. Közvetlen érdekeltiség hiányában pedig nem állapítható meg az eljárás megindításához szükséges jogi érdek fennállása. (BDT 2494/2011.)

A minősített befolyásszerző biztosíték adására kötelezése iránti kérelem esetén a cégbíróságnak a kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárás szabályai szerint kell eljárnia, és a kérelmezett oldalán a minősített befolyásszerzőnek, illetve a minősített befolyással rendelkező tagnak (részvényesnek) is részt kell vennie az eljárásban. A Gt. 54. § (1) bekezdésére alapítottan előterjesztett, a biztosíték adására kötelezés iránt előterjesztett kérelem esetén a cégbíróságnak vizsgálnia kell a törvényben meghatározott feltételek fennállását, a társaság vonatkozásában a minősített befolyással rendelkező tag részéről a tartósan hátrányos üzletpolitika folytatását és a kötelezettségei teljesítésének jelentős veszélyeztetését, és amennyiben a cégbíróság a kérelemnek helyt ad, akkor a minősített befolyásszerzőt, illetve a minősített befolyással rendelkező tagot kell biztosíték adására köteleznie. Mindezek alapján az eljárásban mind a társaság, mind a minősített befolyásszerző, illetve a minősített befolyással rendelkező tag számára lehetőséget kell adni a kérelem és az esetleges további beadványok megismerésére, az ellenkérelem, illetve az észrevételek előterjesztésére. Téves az a felfogás, amely szerint ilyen esetben a cégbíróság a biztosíték adására kötelezésre irányuló kérelem ellenére a kontradiktórikus törvényességi felügyeleti eljárást Cgt. ügyszámú ügyben nem kell, hogy lefolytassa, hanem csak a változásbejegyzési kérelemmel kapcsolatos hiánypótlási felhívásában kell utalni a biztosíték adására kötelezés iránt előterjesztett kérelemre, és a befolyásszerzőt a cég útján kell felhívnia ezzel kapcsolatosan nyilatkozattételre. (BDT 2688/2012.)

A jogi érdek valószínűsítése körében a bírói gyakorlat szerint a kérelmező megfelelően valószínűsíti törvényességi felügyeleti eljárás megindításához fűződő jogi érdekét azzal, hogy a közte és a társaság közötti peres eljárásban a cég képviselőjének a személyét tisztáznia kell (BH 330/2006.).

A céggel szemben alkalmazandó felügyeleti illeték kiszabásánál nem játszhat szerepet a cég tagjának anyagi helyzete. Az Itv. 65. § (1) bekezdése szerint a cégbíróság által lefolytatott törvényességi felügyeleti eljárásért 50 000 Ft felügyeleti illetéket kell fizetni. A felügyeleti illetéket az a cég viseli, melynek törvénytörtő működését a cégbíróság megállapítja. Ha a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást a cégbíróság jogsértés hiányában megszünteti, az illetéket nem kell megfizetni. A (3) bekezdés alapján a törvényességi felügyeleti eljárás alá vont céget terhelő felügyeleti illeték megfizetéséről a bíróság a törvénytörtő működés megállapításával egyidejűleg végzésben rendelkezik. A törvényességi felügyeleti eljárást alaptalanul kezdeményező kérelmezőt terhelő felügyeleti illeték megfizetéséről a cégbíróság a kérelmet elutasító végzésben rendelkezik. A felügyeleti illeték megfizetésére az Itv. hivatkozott rendelkezése folytán alapos kérelem esetén a kérelmezett cég köteles, ezért a cég és a tag elkülönült jogalanyságára figyelemmel a bíróság érdemben nem foglalkozhat a cég tagjának nehéz anyagi helyzetével. (BDT 2139/2009.)

5. Cím

A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárása a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálásával egyidejűleg

78. § (1) Törvényességi felügyeleti eljárás a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során, a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan hivatalból nem indítható. A 77. §-ban foglaltak szerint azonban törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása - ha az a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódik - a bejegyzési eljárás alatt is kérelmezhető, ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem vagy annak egyes részei, mellékletei jogszabályba ütköznek. Ilyen esetben a 75. § (2) bekezdésében foglalt kizáró rendelkezést nem kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbíróság a bejegyzési kérelemről, illetve a törvényességi felügyeleti kérelemről együttesen dönt, azonban ilyen esetben a változásbejegyzési kérelem 64. § (1) bekezdése szerinti részben történő elutasítására nem kerülhet sor. A bejegyzési kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a 65. §-ban meghatározott perindítási jog a kérelmezőt is megilleti.

(3) A törvényességi felügyeleti kérelem elbírálására tekintettel a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás legfeljebb hatvan napra felfüggeszthető.

ÍH 2016. 111. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése - ún. együttes cégeljárást követően

ÍH 2014. 160. Változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per - változásbejegyzéssel összefüggő törvényességi felügyeleti kérelemmel jogi érdek valószínűsítése - jogi érdek fogalma

ÍH 2014. 158. Bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per indítására jogosultság - keresetösségi jog hiánya

ÍH 2013. 118. Alaptőke-leszállítás esetei - Gt. kógcenciája alaptőke-leszállítási okoknál - részvényes hátralékos befizetés alóli mentesítésének tilalma - bejegyzési, változásbejegyzési eljárásban, azzal összefüggésben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárás indításának kizártsága

ÍH 2012. 41. Szabálytalan közgyűlés jogkövetkezménye változásbejegyzési ügyben - Nyrt. közgyűlésének összehívása - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban bírósági vizsgálat terjedelme - hivatalból indított törvényességi eljárás tilalma bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

ÍH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képvisellete haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénytörő cégadat korrigálását célzó törvényességi felügyeleti ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás viszonya - határozat kijavítása

ÍH 2008. 168. Bejegyzési eljárással párhuzamos törvényességi eljárás - hivatalból indított törvényességi eljárás kizártsága - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban csatolandó okiratok

ÍH 2007. 87. Bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem visszavonására cégbírósági hatáskör hiánya - törvényességi és változásbejegyzési kérelem viszonya - együttes elbírálása bejegyzési és arra vonatkozó törvényességi kérelemnek - elkülönítés

ÍH 2007. 82. Kéttagú bt. megszűnése törvényi okból - kültag nélkül maradt bt. megszűnése - anyagi jogi határidő - változásbejegyzési eljárás és az alapjául szolgáló törvényességi felügyeleti eljárás

A törvény kizárja annak lehetőségét, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során, annak tárgyához kapcsolódóan a cégbíróság hivatalból törvényességi eljárást indítson. A cégbíróság feladata ugyanis a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás során a bejegyzendő adatok jogszabályoknak megfelelő voltának vizsgálata, és ha törvénytörést észlel, a bejegyzést megtagadja. Tehát a bejegyzés során a cégbíróság a bejegyzési kérelem tárgyát illetően eleve egy törvényességi vizsgálatot folytat. Ez a szabály azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a cégbíróság, ha a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárása során nem a kérelem tárgyához kapcsolódóan, hanem például az eljárás folyamán megkísérelt kézbesítés eredménytelensége révén olyan körülményeket észlel, melyek okot adhatnak a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására, azt hivatalból megindítsa.

Ezzel szemben akár a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tárgyához kapcsolódóan is helye van törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának a bejegyzési eljárás során erre irányuló kérelem alapján. Ennek okát az képezheti, hogy a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem, vagy annak egyes részei, mellékletei jogszabályba ütköznek. Az így megindított törvényességi felügyeleti eljárásban nem alkalmazandó az a szabály, amely kizárja a bejegyzési (változásbejegyzési) végzést hozó cégbíró a törvényességi felügyeleti kérelem elbírálásából, mivel ez a rendelkezés csak akkor alkalmazandó, ha a bejegyző végzés meghozatalára már sor került, és a törvényességi felügyeleti eljárás az így bejegyzett törvénytörő adatokat érinti, míg az itt tárgyalt esetben a bejegyzési végzés meghozatalára nem kerül sor a törvényességi felügyeleti eljárás megindítása előtt, a két eljárás párhuzamosan folyik.

Ma is irányadó az EBH 663/2002. számú eseti döntés, amelynek értelmében a Ctv. lehetővé teszi a változásbejegyzési eljárás folyamatban léte alatt is törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezését. Az ilyen kérelem érdemi elbírálásának a jogszabályi feltételei megegyeznek azoknak a törvényességi felügyeleti kérelmek érdemi elbírálásának a jogszabályi feltételeivel, amelyeket olyan időpontban terjesztenek elő, amikor nincs folyamatban változásbejegyzési eljárás. Ilyen esetekben a cégbíróság a bejegyzési kérelemről és a törvényességi felügyeleti kérelemről együttesen dönt. A bejegyzési kérelemnek helyt adó (részben helyt adó) és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító (részben elutasító) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a kérelmezőt is megilleti a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítási jog.

A kérelmek párhuzamos elbírálására figyelemmel rendelkezik úgy a törvény, hogy a törvényességi felügyeleti kérelem elbírálására tekintettel a cégbejegyzési (változásbejegyzési) eljárás felfüggeszthető, ennek időtartama legfeljebb hatvan nap lehet. Ez az eljárás felfüggesztésére vonatkozó szabály speciális a Pp-ben rögzítettekhez képest, hiszen ennek beiktatását az indokolta, hogy a bejegyzési eljárásokban a cégbíróságnak szűk határidőkön belül kell eljárnia, és a törvényességi felügyeleti eljárásokban való döntés ennél többnyire hosszabb időt igényel. Emiatt annak érdekében, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban valóban megalapozott döntést lehessen hozni, szükséges lehet a bejegyzési eljárás felfüggesztése.

Más a helyzet, amikor a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására korábban sor kerül - ahogyan arra a Kúria a Gfv.X.30.234/2008/2. számú eseti döntésében is rámutatott -, ilyenkor is szükséges lehet a változásbejegyzési eljárás felfüggesztése. A konkrét esetben a betéti társaság kültagjának halála folytán a cégbíróság hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indított a céggel szemben, és megállapította jogutód nélküli megszűnését. A cég a törvényességi felügyeleti eljárás megindítását követően terjesztett elő változásbejegyzés iránti kérelmet az elhunyt kültag törlése és új kültag bejegyzése érdekében. Az adott ügyben tehát mivel a cég megszűnésének megállapítására irányuló eljárás a változásbejegyzési kérelem benyújtása előtt megindult, a törvényességi felügyeleti eljárás jogerős lezárása az utóbb előterjesztett változásbejegyzési kérelem elbírálásának előkérdése volt. A törvényességi felügyeleti eljárásban hozott végzéstől függött ugyanis, hogy a változásbejegyzési kérelem részbeni elutasítása (annak az új kültag bejegyzésére vonatkozó részében) jogszerű-e vagy sem. Ilyenkor tehát az általános eljárási szabályok, így a Pp. 152. § (2) bekezdése alapján a változásbejegyzési eljárást a törvényességi felügyeleti eljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni.

A cégbíróság számára a törvény a bejegyzési eljárás során megindított törvényességi eljárással kapcsolatban megteremti az együttes elbírálás kötelezettségét, ami az egy határozatban való elbírálást jelenti, ugyanakkor kizárja a Ctv. 64. § (1) bekezdésében foglalt annak a rendelkezésnek az alkalmazását, mely szerint, ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők, a cégbíróság a változásbejegyzés iránti kérelmet részben is elutasíthatja, mely végzés ellen a cég fellebbezést terjeszthet elő. Ennek kizárására azért volt szükség, mert a törvény szerint a bejegyzési kérelemnek helyt adó és ezáltal egyben a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, a kérelmező a Ctv. 65. §-a alapján indíthat pert a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt. A jogorvoslati lehetőségek rendezése, összehangolása igényelte tehát a változásbejegyzési kérelem részbeni elutasítása lehetőségének kizárását.

Az eljáró bíróság kizárólagos illetékességét meghatározó szabályt nem lehet kiterjesztően értelmezni. A változásbejegyzési ügghöz kapcsolódó törvényességi felügyeleti eljárás esetén - az azzal egységesen elbírálandó - változásbejegyzési kérelem megítélésének alapjául szolgáló feltételek a törvényességi felügyeleti eljárásban előadott, érdemben vizsgálható szempontokkal kiegészülnek. Mivel ez utóbbira a kizárólagos illetékesség szabálya nem vonatkozik, ezért a változásbejegyzési kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés elbírálására is a hozzá tapadó törvényességi ügyre irányadó általános illetékességi szabályt kell alkalmazni. A perbeli esetben a társaság 2009. március 23-án változásbejegyzési kérelmet nyújtott be a cégbírósághoz, amelyben kérte a cég korábbi székhelyének törlését és az új székhelynek 2009. február 2-ai hatállyal történő bejegyzését, továbbá annak törlését, hogy a társaság tagjának, B. Kálmánnak a szavazati jogának mértéke meghaladja az 50%-ot. A K.-i Kereskedelmi Szövetkezet 2009. április 2-án a cégbíróságnál bejelentette, hogy a tulajdonát képezi a székhelyként bejegyezni kért ingatlan, és tájékoztatást kért arra nézve, hogy ki és milyen minőségben adott felhatalmazást az ingatlan felhasználására. A szövetkezet fenti bejelentését a cégbíróság - a változásbejegyzési kérelem tárgyát képező adatot érintő - törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem kezdőiratának értékelte, és azt Cgt. újszámon lajstromozta. A cégbíróság a 2009. április 7-én kelt végzésével a kérelmet a Ctv. 80. § (1) bekezdése alapján - a 81. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedés alkalmazásának jogkövetkezménye mellett - megküldte a kérelmezett cégnek azzal, hogy 15 napon belül írásban nyilatkozzon arról, vitatja-e a beadványban, illetve a végzésben foglaltakat, illetve ha nem vitatja, úgy a törvénytől állapított szünetet szüntesse meg. A végzésben a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértést abban jelölte meg, hogy a cég a bejegyezni kért székhely használatára nem jogosult. A cégbíróság a 2009. szeptember 14-én jogerőre emelkedett végzésével a törvényességi felügyeleti eljárást felfüggesztette a törvényszék előtt folyamatban lévő per jogerős befejezéséig, majd az eljárást 2010. május 18-án újraindította. A cégbíróság a 2010. július 21-én kelt végzésével a kérelmezett cég 2009. március 23-án érkezett változásbejegyzési (székhelyváltási) kérelmét elutasította, és ugyanezen a napon hozott végzésével a 2010. május 18-án újraindított törvényességi felügyeleti eljárást megszüntette. A törvényességi felügyeleti eljárásban meghozott végzés indokolása és a változásbejegyzése iránti cégeljárásban meghozott végzés ellen a kérelmezett nyújtott be fellebbezést. A Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy a végzések elleni fellebbezések elbírálására az alábbiak szerint nem illetékes. A törvényességi felügyeleti eljárás irataiból megállapíthatóan az eljárás megindítására a kérelmező 2009. április 2-án benyújtott kérelme alapján került sor, és a cégbíróság a kérelem elbírálásához szükséges eljárást a kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárás szabályainak megfelelően kezdte meg. Ezen eljárás felfüggesztésének alapját képező peres eljárás befejezését követően került sor a kérelem új számon történő lajstromozására, így a Ctv. 72. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 155. § (1) bekezdése szerint a felfüggesztés megszűnésétől a már megindított eljárásban megszakadt határidők újakezdődtek. A fentiekre tekintettel a törvényességi felügyeleti eljárás felfüggesztésének folytatásával új ügy nem keletkezett, a törvényességi felügyeleti eljárás kérelemre indult a változásbejegyzési eljárás tárgyához kapcsolódóan. A Ctv. 78. § (1) bekezdése értelmében a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tárgyához kapcsolódóan törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból nem indítható, ezért a változásbejegyzési és a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmek elbírálására a Ctv. 78. § (2) bekezdését kell alkalmazni. A Ctv. 78. § (1) bekezdése alapján a fenti eljárásokban a változásbejegyzési kérelemről és a törvényességi felügyeleti kérelemről együttesen kell döntenie. A Ctv. 64. § (1) bekezdése alapján a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet elutasító vagy - ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők - a változásbejegyzési kérelmet részben elutasító végzés ellen a cég, továbbá az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz - a rendelkezés rá vonatkozó része ellen, a cég számára nyitva álló határidőn belül - fellebbezéssel élhet. A Ctv. 64. § (3) bekezdése szerint a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet egészben vagy részben elutasító végzés elleni fellebbezés elbírálására a Fővárosi Ítélőtábla kizárólagos illetékességgel rendelkezik. A fentiek alapján a Fővárosi Ítélőtábla kizárólagos illetékessége a változásbejegyzési kérelem elutasítása esetén a cég, illetőleg azon személy fellebbezésének elbírálására terjed ki, akire/amelyre a végzés rendelkezést tartalmaz, és a Fővárosi Ítélőtáblának a végzést a Ctv. 50. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 46. § (1) bekezdésében foglalt szempontok szerint kell elbírálnia. A cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem és az annak tárgyához kapcsolódó törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelem Ctv. 78. § (2) bekezdése szerinti együttes elbírálása a kérelmek egymásra való tekintettel történő eldöntését jelenti. Ha a törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálásának alapjául szolgáló feltételek a törvényességi felügyeleti eljárásban előadott, érdemben vizsgálható szempontokkal a Ctv. 46. § (1) bekezdésében foglaltakhoz képest kiegészülnek, a fellebbezéssel támadott végzés tárgyi hatályának eltérő ténybeli alapja folytán a fellebbezés elbírálását is a törvényességi felügyeleti eljárásban meghozott végzésre irányadó eljárási szabályok határozzák meg. A Ctv. 72. § (2) bekezdése értelmében a törvényességi felügyeleti eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait - ha törvény másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell. A Ctv. VI. fejezete a törvényességi felügyeleti eljárás tekintetében az általános illetékességi szabályokhoz képest eltérő, különös illetékességi okot nem tartalmaz, ezért a Kecskeméti Törvényszékhez tartozó ügyekben az ítéletátlak és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény 1. § (5) bekezdésének b) pontja alapján a fellebbezés elbírálása a Szegedi Ítélőtábla illetékességi körébe tartozik. A Pp. 43. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a kifejtett indokok alapján illetékességének hiányát hivatalból észlelte, és a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó 129. § (1) bekezdése alapján elrendelte a fellebbezés áttételét az annak elbírálására illetékes Szegedi Ítélőtáblához. (BDT 2522/2011.)

A cégbírószági változásbejegyzési eljárás folyamatban léte alatt is kezdeményezhető törvényességi felülvizsgálati eljárás. Az ilyen kérelmek elbírálásának jogszabályi feltételei megegyeznek azon törvényességi felülvizsgálati kérelmek elbírálásának jogszabályi feltételeivel, amelyeket olyan időpontban terjesztenek elő, amikor nincs folyamatban változásbejegyzési eljárás. Ilyenkor a változásbejegyzési kérelemről és a törvényességi felülvizsgálati kérelemről a bíróságnak együttesen kell döntenie. A változásbejegyzési kérelemnek helyt adó (részben helyt adó) és ezáltal a törvényességi felülvizsgálati kérelmet elutasító (részben elutasító) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a kérelmezőt is megilleti a perindítási jog. A perbeli esetben a részvénytársaság jogi képviselője a közgyűlés határozataira alapítottan a cégbírószágnál változás bejegyzése iránti kérelmet terjesztett elő. A cégbírószághoz V. Gy. igazgatósági tag törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatása iránt nyújtott be kérelmet. Ebben előadta, hogy a rendkívüli közgyűlésnek a napirendjén szerepelt a létesítő okirat módosítása, és a közgyűlés 14 órakor megkezdte a működését. A többségi részvényes azonban úgy függesztette fel a közgyűlést, hogy annak folytatási határidejét nem határozta meg. A többségi tulajdonos képviselője a közgyűlés folytatására szóban és telefaxon egymásnak ellentmondó utasításokat adott. A részvényesek körében folytatott egyeztetések eredménytelenek maradtak, ezért ellehetetlenült a létesítő okirat módosításának közgyűlés általi elfogadása. A törvény nem tette lehetővé a közgyűlés felfüggesztését, és a két közgyűlés között a határidő nem volt megjelölve, ami nem felel meg a közgyűlés elhalasztása követelményének. A közgyűlés összehívása és lefolytatása során jogszabálysértések történtek. A cégbírószág végzésével a törvényességi felülvizsgálati eljárás iratait átadni rendelte a kérelem elbírálására illetékes perbírószághoz. Határozatát azzal indokolta, hogy a kérelmezett a közgyűlés időpontjában az akkor hatályos társasági törvénynek megfelelően működött, és a cégbírószág törvényességi felülvizsgálati jogköre nem terjed ki olyan ügyekre, amelyben más bírósági vagy közigazgatási eljárásnak van helye. A társasági anyagi jog szabályai biztosítják az igazgatóság tagja számára a részvénytársaság közgyűlése által hozott jogsértő határozat bírósági felülvizsgálata iránti peres eljárás kezdeményezésének a jogát. A törvényességi felülvizsgálati eljárás kérelmezője, az igazgatóság tagja számára az anyagi jogszabály külön nevesített peres eljárásban biztosít jogvédelmet, ezért a cégbírószág törvényességi felülvizsgálati jogköre nem terjed ki a kérelem elbírálására. A cégbírószág a határozatában utalt arra is, hogy a cégbírószágnál törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére az arra okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított 30 napon belül van lehetőség. V. Gy. a közgyűlésen jelen volt, a közgyűlési határozatokról azok meghozatalának időpontjában értesült, így a cégbírószágnak a törvényességi felülvizsgálati eljárás iránti kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell kellett volna utasítania - abban az esetben is, ha arra a törvényességi felülvizsgálati jogköre kiterjedt volna. A cégbírószág végzésével a megkezdett közgyűlés határozatain alapuló változás bejegyzése iránti kérelem elbírálására irányuló eljárást felfüggesztette a V. Gy. által kezdeményezett eljárás jogerős befejezéséig, amelynek tárgyában hozott határozat a változásbejegyzési eljárásban előkérdésnek minősült. A fellebbezés folytán eljárás másodfokú bíróság az áttételt elrendelő végzés ellen V. Gy. kérelmező részéről benyújtott fellebbezést megalapozottnak találta. V. Gy. törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatása iránti kérelme benyújtásakor már folyamatban volt a változás bejegyzése iránti eljárás. A Ctv. 78. § (1) bekezdése lehetővé teszi a változás-bejegyzési eljárás folyamatban léte alatt is törvényességi felülvizsgálati eljárás kezdeményezését. Az ilyen kérelem érdemi elbírálásának a jogszabályi feltételei megegyeznek azon törvényességi felülvizsgálati kérelmek érdemi elbírálásának a jogszabályi feltételeivel, amelyeket olyan időpontban terjesztenek elő, amikor nincs folyamatban változás-bejegyzési eljárás. (A kérelmező a Ctv. 77. §-ának (1) bekezdésében nevesített személyi körbe tartozzon, a kérelem előterjesztése a Ctv. 79. §-ának (1) bekezdésében megállapított határidőben történjen, és a kérelmező igénye ne legyen perben érvényesíthető; továbbá a kérelem olyan ügyre irányuljon, amelyben más bírósági vagy közigazgatási eljárásnak nincs helye.) A Ctv. előírja a cégbírószág számára, hogy a törvényességi felülvizsgálati eljárásban a bejegyzési kérelemről, illetve a törvényességi felülvizsgálati kérelemről együttesen döntsön. A bejegyzési kérelemnek helyt adó (részben helyt adó) és ezáltal a törvényességi felülvizsgálati kérelmet elutasító (részben elutasító) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a kérelmezőt is megilleti a perindítási jog. A cégbírószág a törvényességi felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása feltételeinek hiányában a törvényességi felülvizsgálati eljárás iránti kérelmet csak akkor teheti át keresetlevélként az illetékes bírósághoz, ha a kérelmező ezt maga is kívánja, ahhoz hozzájárult, illetve ellene nem tiltakozott. A kérelmező a törvényességi felülvizsgálati eljárás iránti kérelmét a cégbírószághoz címezte, és fellebbezésében is a kérelme cégbírószág általi elbírálásához ragaszkodott. A kérelem peres bírósághoz való áttételének a kérelmező nyilatkozatának hiányában nem volt helye. A másodfokú bíróság a cégbírószág áttételt elrendelő és a változásbejegyzési eljárást felfüggesztő végzéseit megváltoztatta, és az elsőfokú bíróságot a változás bejegyzése iránti kérelemben és a V. Gy. által benyújtott törvényességi felülvizsgálati kérelemben foglaltak együttes elbírálására utasította. A végzés eljárás felfüggesztésére vonatkozó része elleni fellebbezést azonban a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta. A közgyűlés határozataira alapított változás bejegyzése iránti kérelem érdemi elbírálásánál a megkezdett közgyűlés határozatain alapuló változás bejegyzése iránti kérelem és törvényességi felülvizsgálati kérelem tárgyában hozott határozat tartalma valóban előzetes kérdésnek minősül. A Ctv. 78. § (3) bekezdése, valamint a Pp. 152. §-ának (2) bekezdése lehetővé teszi a cégbírószág számára, hogy az előtte folyamatban lévő eljárást felfüggeszsze, amennyiben a kérelem eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más bírósági eljárás már folyamatban van. (BH 591/2001.)

EBH 663/2002. I. A cégbírószági változásbejegyzési eljárás folyamatban léte alatt is kezdeményezhető törvényességi felülvizsgálati eljárás. Az ilyen kérelmek elbírálásának jogszabályi feltételei megegyeznek azoknak a törvényességi felülvizsgálati kérelmeknek az elbírálása jogszabályi feltételeivel, amelyeket olyan időpontban terjesztenek elő, amikor nincs folyamatban változásbejegyzési eljárás. Ilyenkor a változásbejegyzési kérelemről és a törvényességi felülvizsgálati kérelemről a bíróságnak együttesen kell döntenie.

A törvényi okból megszűnni kényszerülő betéti társaság esetében a megszűnési feltétel bekövetkeztét és a megszűnés időpontját speciális törvényességi felügyeleti eljárásban (Cgt. ügyszám) állapítja meg a cégbíróság. Ha a megszűnési feltétel bekövetkezéséről saját eljárása során értesül a bíróság, hivatalból eljárva hozza meg határozatát. E hivatalbóli eljárásra nem vonatkozik a Ctv. 78. § (1) bekezdésének korlátozása. A perbeli tényállás alapján az elsőfokú bíróság a 2009. július 7. napján kelt törvényességi felügyeleti eljárásban hozott 2. sorszámú végzésével megállapította, hogy az O. betéti társaság 2008. december 16. napján a törvény erejénél fogva megszűnt és elrendelte a kényszer-végelszámolását; annak lefolytatására végelszámolóként az F. kft.-t rendelte ki, egyúttal a társaságnak a kültag változásával kapcsolatos kérelmére indult változásbejegyzési eljárást felfüggesztette. Döntését azzal indokolta, hogy a cégjegyzék adatai szerint a betéti társaságnak egy beltagja és egy kültagja volt. A társaságból a kültag 2008. június 16. napján kivált. A társaság a törvényben meghatározott hat hónapos jogvesztő határidőn belül nem jelentett be új kültagot, ezért 2008. december 16. napján a törvény erejénél fogva megszűnt. Az akkor hatályos szabályok szerinti kényszer-végelszámolást a cégbíróság a Ctv. 116. § (1) bekezdése alapján rendelte el. A végzés ellen a betéti társaság beltagja által meghatalmazott jogi képviselő fellebbezést nyújtott be, melyben kérte annak hatályon kívül helyezését, továbbá azt, hogy helyezze a másodfokú bíróság hatályon kívül a jelen eljárásban hozott végzés előzményét képező változásbejegyzési eljárás felfüggesztését elrendelő végzést is, és utasítsa a cégbíróságot a változásbejegyzési kérelem elbírálására, a változások bejegyzésére és ennek alapján állapítsa meg, hogy a cég jogosult továbbműködni. Arra hivatkozott, hogy a társaság időközben változásbejegyzési kérelmet nyújtott be, melyben új kültagot jelentett be. A Ctv. 78. § (1) bekezdése szerint törvényességi felügyeleti eljárás a változásbejegyzési kérelem elbírálása során a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan hivatalból nem indítható. Jelen esetben a cégbíróság a változásbejegyzési kérelemből szerzett tudomást arról, hogy a korábbi kültag kivált. E változásbejegyzési eljárás folyamatban léte alatt a hivatkozott jogszabályhely szerint csak kérelemre lett volna helye törvényességi felügyeleti eljárás megindításának, azonban a Ctv. 77. § (1) bekezdése meghatározza azok körét, akik törvényességi felügyeleti eljárást kérelmezhetnek, és ezek között a cégbíróság nem szerepel. Ebből következik, hogy hivatalból indította meg az eljárást, mégpedig a Ctv. 78. § (1) bekezdésében foglalt tilalom ellenére, mivel a társaság a változásbejegyzési kérelmét 2009. március 30-án nyújtotta be elektronikus úton a cégbírósághoz, jelen eljárás pedig 2009. április 6. napján indult. Nem vitatta, hogy a társaság jogszabályt sértett, hiszen hat hónapon belül nem jelentett be új kültagot, mely esetben a Gt. 110. §-a értelmében a társaság a törvény erejénél fogva megszűnne. Álláspontja szerint azonban a megszüntetés csak úgy lett volna lehetséges, ha nem indult volna változásbejegyzési eljárás a törvényességi felügyelet hivatalból megindítása előtt, vagy kérelemre indult volna törvényességi felügyeleti eljárás. Jelen esetben viszont a megkezdett változásbejegyzési eljárást le kellett volna folytatni és nem felfüggeszteni. Amennyiben pedig a változásbejegyzési kérelem alapján az eljárás lefolytatható és a változás jogszerűen bejegyezhető, úgy már nincs helye a törvényességi felügyeleti eljárásnak, hiszen az oka fogyottá vált. A fellebbezés nem alapos. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján jogszabálysértés nélkül állapította meg a 2. sorszámú végzésében, hogy a bt. a törvény erejénél fogva megszűnt és rendelte el a kényszer-végelszámolását. A társaság a fellebbezésében maga sem vitatta, hogy a kültag kiválásától számított hat hónapos jogvesztő határidőt elmulasztotta, az új kültag bejelentésére csak ezt követően került sor. A fellebbezés kapcsán abban a kérdésben kellett a másodfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy alappal hivatkozott-e a jogi képviselő arra, hogy a Ctv. 78. § (1) bekezdése kizárja a megszűnés jogkövetkezményének levonását a cégbíróság részéről abban az esetben, ha a törvényi megszűnési feltételről a cég elkésztett változásbejegyzési kérelméből szerez tudomást. A társasági anyagi jog szabályai szerint, ha a társaságból valamennyi beltag vagy valamennyi kültag kiválik, a társaság az utolsó beltag, vagy az utolsó kültag kiválásától számított hat hónapos jogvesztő határidő elteltével megszűnik, kivéve, ha a társaság e határidőn belül a társasági szerződése módosításával a betéti társaságként vagy közkereseti társaságként való működés törvényes feltételeit megteremti és ezt a változást a cégbíróságnak bejelenti. A Ctv. 78. § (1) bekezdése szerint törvényességi felügyeleti eljárás a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem elbírálása során a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan hivatalból nem indítható. A törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó szabályokat a Ctv. VI. fejezete szabályozza. Ezen belül az általános rendelkezések között mondja ki a törvény, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás célja, hogy a cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse [Ctv. 72. § (1) bek.]. Ezt követően a 74. § (1) bekezdésében sorolja fel azokat az okokat, amelyek alapot adnak a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására. A 79. és 80. §-ok szabályozzák az eljárás menetét (felhívás, nyilatkozattétel) és a 81. § tartalmazza a cégbíróság által hozható intézkedéseket, végső szankcióként a cég megszüntnek nyilvánítását arra az esetre, ha a cégbíróság által tett intézkedések ellenére sem áll helyre a törvényes működés. Tény, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzését hivatalbóli eljárása keretében hozta meg, döntése azonban nem a fent hivatkozott, a Ctv. VI. fejezetében szabályozott, hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó szabályokon alapul. Ez utóbbi célja ugyanis a törvényes működés helyreállítása, meghatározott eljárási rend keretében, míg jelen esetben arról van szó, hogy a bíróság hivatalos tudomására jutott az a körülmény, amely ex lege, tehát a bíróság intézkedésétől függetlenül a társaság megszűnését eredményezte. A bíróság tehát nem megszüntnek nyilvánította a társaságot a Ctv. 81. § (6) bekezdése, illetve 84. §-a szerint, ami a legsúlyosabb, végső soron alkalmazható szankció, hanem megállapította a cég megszűnését és annak a törvényben meghatározott időpontját. Eljárása az anyagi jogszabályon alapuló ún. speciális törvényességi felügyeleti eljárás, amelyben az érdemi döntést nem előzi meg felhívás - hiszen a megszűnt cég már nem képes a törvényes működését helyreállítani -, hanem azonnal (2. sorszám alatt) rendelkezik a megszűnés megállapításáról. Mivel ez a határozata nem illeszthető be sem a cégbejegyzési, sem a változásbejegyzési eljárás kereteibe, és mivel ilyen esetben a Ctv. 116. § (1) bekezdése szerint kényszer-végelszámolásnak van helye, végzését csak Cgt. ügyszám, ilyen kvázi törvényességi felügyeleti eljárás keretében hozhatja meg. A Ctv. 116. § (1) bekezdésének a megfogalmazásából is ez következik, amely szerint kényszer-végelszámolásra kerül sor akkor is, ha az anyagi jogszabályok szerint a cég jogutód nélküli megszűnését előidéző ok következett be. Így, ezt az eljárást nem zárja ki a fellebbezésben hivatkozott Ctv. 78. § (1) bekezdése, amelynek a fellebbezés szerinti értelmezése azzal a nyilvánvalóan nem szándékolt eredménnyel járna, hogy a mulasztás ex lege elrendelt jogkövetkezménye egy adott cég esetében attól függően következhetne be, hogy a cégbíróság a jogvesztő határidőn túl, de még a cég változásbejegyzési kérelmét megelőzően más forrásból tudomást szerzett-e a megszűnési okokról, vagy az csupán a változásbejegyzési kérelemből derült ki. A jogalkotó célja az volt, hogy a betéti társasággal össze nem egyeztethető módon, így egyetlen taggal, illetve beltaggal vagy kültag nélkül a társaság huzamosabb időn keresztül ne működhessen. Ha a megmaradó tag, illetve tagok a törvényben megállapított türelmi időn belül nem jelentenek be új tagot, az a társaság automatikus, a törvény erejénél történő megszűnését eredményezze. (BDT 2258/2010.)

II. A változásbejegyzési kérelemnek helyt adó (részben helyt adó) és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító (részben elutasító) végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a kérelmezőt is megilleti a perindítási jog.

6. Cím

A törvényességi felügyeleti eljárás megindításának határideje, lefolyása

79. § (1) A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárását az arra okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, illetve az eljárásra okot adó körülmény bekövetkezésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül lehet kérni. Ha a cég valamely jogszabálysértő helyzetet vagy állapotot nem szüntet meg, az eljárás megindítása mindaddig kérhető, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak irányadók abban az esetben is, amikor a cégbíróság hivatalból indítja meg a törvényességi felügyeleti eljárást, azzal az eltéréssel, hogy kivételesen indokolt esetben az eljárás a törvénytől kiegészítő kiküszöbölése érdekében az egyéves határidőt követően is megindítható.

(3) A törvényességi felügyeleti eljárást addig kell folytatni, amíg a törvényes állapot, illetve a cég törvényes működése helyre nem áll.

ÍH 2010. 43. Törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának előfeltétele - törvényességi felügyeleti eljárás folytatása intézkedés alkalmazása után

ÍH 2007. 40. Működés felfüggesztése - törvényességi felügyeleti intézkedés - törvényességi eljárás lefolytatásának szükségessége törvényes cégműködés helyreállításáig

A törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem előterjesztésére vonatkozóan a törvény egyrészt megállapít egy objektív, jogvesztő határidőt, mely az eljárásra okot adó körülmény bekövetkezésétől számított egy év. Másrészt meghatároz egy szubjektív határidőt is, amely a kérelmezőnek az eljárás megindítására okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított harminc nap. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására okot adó körülményekről való tudomásszerzés megítélésének szempontjai között kiemelt fontossága van annak, ha a kérelmezőnek a bejegyzési eljárás során a társaság alapszabályának ismeretére vonatkozóan tett nyilatkozataiból, beadványaiból, illetve a társaságnál betöltött vezető tisztségviselői minőségéből adódóan tudomása volt a megalakulásról, és annak körülményeiről. Törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmében tehát nem hivatkozhat arra, hogy e tényekről csupán később szerzett tudomást. (A BH 190/2006. számú eseti döntés, a jelenleg hatályos jogszabályok alkalmazásával.)

Ha a jogszabálysértés valamely törvénytől állapított fennálltával valósul meg, vagy sorozatos jogszabálysértésekre kerül sor, az előbb ismertetett határidők másként alkalmazandók. Ennek az az oka, hogy az eljárás célja a gazdasági társaságok törvénytől működésének helyreállítása, illetve a törvénytől felszámolása. Ezért mindaddig, amíg a törvénytől helyzet vagy állapot fennáll, lehet kérni a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, vagyis ilyenkor az egyéves jogvesztő határidő nem jelent korlátot a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem előterjesztésében, a harminc napos elévülési természetű határidő azonban ilyenkor is érvényesül. A Kúria a GfV.X.30.160/2008/4. számú határozatában kimondta, hogy a létesítő okirat hiányos tartalma miatt határidő nélkül előterjeszthető törvényességi felügyeleti intézkedés iránti kérelem. Tehát, ha a cég létesítő okirata a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelem szerint nem felel meg maradéktalanul az adott cégre vonatkozó anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseknek, mivel hiányos tartalmú, a 79. § (1) bekezdésének első mondatában meghatározott objektív, az eljárás megindítására meghatározott jogvesztő határidő nem irányadó. Ilyen esetben a cég olyan alapszabály szerint működik - a törvényességi felügyeleti kérelemben állítottan - mely nem felel meg a jogszabályoknak, így a cég működése, melynek alapjául elsődlegesen a létesítő okirat szolgál, nem tekinthető jogszerűnek. Ez a jogszabálysértés pedig folyamatos jelleggel, állapotszerűen áll fenn. Ilyen esetben határidő nélkül - de a tudomásszerzéstől számított harminc napon belül - a kérelmező mindaddig előterjesztheti törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmét, amíg a jogszabálysértő állapotot, a létesítő okirata hiányos voltát maga a cég a létesítő okirata jogszabályoknak megfelelő tartalmú módosításával meg nem szünteti.

A fenti határidők akkor is érvényesülnek, ha a cégbíróság hivatalból indít törvényességi felügyeleti eljárást. Tehát az egyéves objektív és a harmincnapos szubjektív határidő a cégbíróságot is köti, ez a szabály a jogbiztonságot szolgálja. Kivételesen indokolt esetben azonban, ha valamely cégjegyzékadat törvénytől, annak kiküszöbölése érdekében az eljárás az egyéves - egyébként - jogvesztő határidőn túl is megindítható. Ebben az esetben tehát a cégnyilvánosság közhitelességének fenntartása indokolja a határidő relativizálását, nem pedig törvénytől folyamatosan megvalósuló jellege, hiszen a törvénytől cégjegyzékadat bejegyzése, vagy a már bejegyzett adat jogszabálysértővé válása egy egyszeri alkalommal következik be.

Az elkészített törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmet a cégbíróság annak érdemi vizsgálata nélkül elutasítja, a Pp-ben rögzített általános eljárási szabályok alapján. A vonatkozó bírói gyakorlat szerint ez akkor is így van, ha törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból lefolytatásának feltételei fennállnak. A Kúria szerint helytelen az az álláspont, mely szerint a kérelem esetleges elkészítségének következményeit nem lehet levonni, ha a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból lefolytatásának feltételei fennállnak. A Ctv. szabályai szerint a kérelemre, illetve a hivatalból induló törvényességi felügyeleti eljárás szabályai részben eltérnek, például a hivatalból indult eljárásban a kérelmező értelemszerűen félként nem vesz, nem vehet részt, másként alakul az eljárás megindítására rendelkezésre álló határidő, stb. Ebből következően a törvényességi felügyeleti kérelmet, ha a elkészítetten kerül előterjesztésre, el kell utasítani. Természetesen, ha annak feltételei fennállnak, hivatalból a törvényességi felügyeleti eljárást le kell folytatni. (A BH 132/2007.-ben megfogalmazott jogi álláspont, mely változatlanul irányadó a jelenleg hatályos jogszabályok alkalmazása mellett.)

A cégbíróság kötelezettsége, hogy - összhangban a törvényességi felügyeleti eljárás céljával, a közérdekvédelmi funkciójával, a cégnyilvánartartás közhitelességét biztosító jellegével - a törvényességi felügyeleti eljárás megindítását követően, mindaddig, amíg a törvényes állapot, illetve a cég törvényes működése helyre nem áll - akár azáltal, hogy a cégbíróság az intézkedései révén felszámolja a törvénytörtő állapotot, akár azáltal, hogy a gazdasági társaság maga helyreállítja a törvényes működését - az eljárást folytatnia kell. Így tehát nem elegendő valamely intézkedést, vagy több intézkedést alkalmaznia, az eljárásnak mindenképp eredményre kell vezetnie.

A végelszámolás megindulásával kapcsolatos adatváltozások bejegyzése önmagában nem szolgálhat alapul a képviselet cégjegyzéki adataira nézve korábban megindult törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetéséhez (BDT 2200/2010.).

Ha az ügyviteli szempontból befejezett, de cégjogilag még le nem zárult törvényességi felügyeleti eljárás tartama alatt székhelyát helyezés folytán a cégiratok áttételére kerül sor, az illetékesség változása a véglegesen, cégjogi szempontból még be nem fejezett törvényességi felügyeleti ügyre is kihat. Ilyenkor a törvényességi felügyeleti ügy újraindítása mellett annak áttételéről kell rendelkezni. A cégbíróság illetékességét a cég kérelme benyújtásakor, eljárás megindulásakor székhelye határozza meg. Az illetékességet is érintő székhelyát helyezés előtt benyújtott kérelmekre tehát fennmarad változatlanul a korábbi székhely szerinti cégbíróság illetékessége, a székhelyváltozásra vonatkozó kérelem, illetve székhelyváltozást is tartalmazó kérelem elbírálására azonban a korábbi székhely szerinti cégbíróság már nem illetékes, az áttételről kell rendelkeznie. A Ctv. 72. § (1) bekezdése értelmében a törvényességi felügyeleti eljárás célja a cégnyilvánartartás közhitelességének és a cég törvényes működésének biztosítása. Az eljárás fő eseteit a 74. § (1) bekezdése sorolja fel, így helye lehet törvénytörtő cégjegyzéki adat esetén is [a)-b) pont], valamint ha a cég működése során nem tartja be a szervezetére, működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, létesítő okiratában foglaltakat [d) pont]. Az kétségtelen, hogy a Ctv. a törvényességi felügyeleti eljárási szabályok között az áttételről külön nem rendelkezik. Az eljárásban azonban a Ctv. 72. § (2) bekezdése értelmében eltérő rendelkezés hiányában a Pp. szabályai megfelelően alkalmazandók. Így a feltételek fennállta esetén a törvényességi felügyeleti eljárásban is sor kerülhet az áttételre. A módosított bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: BÜSZ) 2. § 12. pontja szerint a kezdőirat olyan irat, amelynek a bíróságon nincs előzménye; továbbá, amely törvény értelmében érdemben vagy ügyviteli szempontból befejezett ügyben új eljárás lefolytatását, vagy a már befejezett ügygel kapcsolatban önálló intézkedést igényel. A BÜSZ 39. § (1) bekezdése szerint befejezett az az ügy, amelyben a bíróság ügydöntő határozatot hozott. A BÜSZ 58. §-a úgy rendelkezik, hogy cégügyben befejezett ügy a kezdőiratként érkezett ügy elintézése. A módosított OIT 2004. évi 4. szabályzatával megállapított Egységes Iratkezelési Szabályzat 65. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a cégbírósági ügyben kezdőirat a törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályai alapján az eljárás megindítására irányuló kérelem, indítvány vagy bírósági intézkedés. Az idézett jogszabályi rendelkezések összevetéséből lezűrhető, hogy a megindult törvényességi felügyeleti eljárásban törvénytörtő működés esetén intézkedések sora követheti egymást mindaddig, amíg a jogsértő állapot fennáll. A Ctv. tehát az eljárást a feladatát, célját tekintve egy egységes eljárásnak tekinti. Az sem kétséges azonban, hogy ügyviteli szempontból az érdemi intézkedéseket követő újabb intézkedés már új eljárásnak minősül. A Ctv. ugyanakkor a cégbíróság illetékességét - a cégbejegyzési eljárással azonosan - a cég mindenkori székhelyéhez kapcsolja, a törvényességi felügyeleti iratoknak (eljárásnak) osztania kell a cégiratok (cégeljárás) jogi sorsát, vagyis, ha a cég a székhelyét más cégbíróság illetékességi területére helyezi át, a cégjogi értelemben le nem zárult törvényességi felügyeleti eljárás iratai áttételének van helye az új székhely szerinti cégbírósághoz. Annak vizsgálatára pedig, hogy a törvényes működés esetleges helyreállítása miatt az eljárás megszüntetésének, vagy ennek hiányában további intézkedésnek van helye, már ezen utóbbi cégbíróság lesz az illetékes. Az adott ügyben a kérelmező a képviselő lakcímváltozása bejelentésének és az éves beszámoló letétbe helyezésének, közzétételének elmulasztása miatt kezdeményezte törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. Az elsőfokú bíróság a kérelemre indult eljárásban intézkedést alkalmazott, a törvényes működés helyreállítására hívta fel a társaságot. Ezzel ügyvitelileg az eljárást befejező határozatot hozott. Ezt követően pedig a társaság a székhelyét más cégbíróság illetékességi területére helyezte át, egyidejűleg új képviselőt is választva, mely változást 2008. április 30-án az elsőfokú bíróságon be is jelentett. Az elsőfokú bíróság 2008. május 6-án kelt végzésével a cégiratok áttételéről rendelkezett. Ugyanakkor egyidejűleg tévesen a még meg nem szüntetett, cégjogi értelemben még le nem zárult, törvényességi felügyeleti eljárásban az eljárást folytatva megszüntető határozatot hozott. Illetékesség hiányában azonban az elsőfokú bíróság a törvénytörtés fennálltát, fenn nem álltát már nem vizsgálhatta volna, új eljárást már nem indíthatott volna, s nem hozhatott volna azt megszüntető határozatot sem. Akkor járt volna el helyesen, ha a törvényességi felügyeleti eljárás iratai egyidejű áttételéről rendelkezett volna. (BDT 2075/2009.)

A törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére nyitva álló határidő számításánál irányadó szempontokat tartalmaz a BH2002. 198. számon publikált eseti döntés. A perbeli esetben a kérelmezők a társaság tagjai voltak. A kérelmezők 2000. június 8-án törvényességi felügyeleti intézkedés iránti kérelemmel fordultak a cégbírósághoz. Előadták, hogy a társaság két tagja, a Magyar Állam 1999. január 5-én (I. számú szerződés), a K. Vállalat f. a. pedig 1999. április 19-én (II. számú szerződés) eladta az üzletrészt több vevőnek anélkül, hogy a szerződéskötést megelőzően az üzletrész felosztásáról a taggyűlés határozott volna. A I. számú szerződés vevői egymás között üzletrész-felosztási szerződést kötöttek, a II. számú szerződés vevői pedig írásban külön-külön nyilatkoztak arról, hogy a megvásárolt üzletrészhányad tekintetében önállóan kívánják a tulajdonosi jogokat gyakorolni. A kérelmezők kifogásolták, hogy a társaság a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és a társasági szerződésében foglaltakat. A tagváltozást a I. számú szerződés alapján az 1999. április 30-án, a II. számú szerződés alapján az 1999. május 13-án benyújtott kérelemben foglaltak szerint a cégbíróság az 1999. július 2-án kelt végzésével a cégjegyzékbe bejegyezte. A bejegyzésről a hirdetmény 1999. július 8-án jelent meg a Céglőzönyben. A kérelmezők kijelentették, hogy a tagjegyzékben bekövetkezett adatváltozásról 2000. május 18-án szereztek tudomást. Kérték, hogy a cégbíróság a I. és II. számú szerződések alapján bekövetkezett tulajdonosváltozást közös tulajdonban lévő üzletrészként jegyezze be, és kötelezze a üzletrész-tulajdonosokat közös képviselő választására, míg a társaságot az ennek megfelelően módosított tagjegyzék elkészítésére és cégbírósági bejegyeztetésére. Kérték a társaság marasztalását a kérelmezőknél az eljárásban felmerült költségek viselésében. A társaság a kérelem elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kérelem a Ctv. 79. §-ának (1) bekezdésében meghatározott objektív és szubjektív határidő leteltét követően érkezett, tehát az elkésett. A kérelmezők az üzletrészek átruházásáról tudomást szereztek az elővásárlási joggal kapcsolatosan lefolytatott eljárásban. Az üzletrész-átruházást követően tartott taggyűléseken a kérelmezők és a vevők a részükre külön-külön megküldött meghívó alapján önállóan vettek részt, és szavazati jogukat is önállóan gyakorolták, így a kérelmezők a vevők önálló üzletrész-tulajdonáról tudomással bírtak. Az 1999. április 19-én létrejött üzletrész-átruházási szerződés egyik vevője, P. J. a törvényességi felügyeleti eljárásban bejelentette, hogy a kérelmezők az üzletrész-átruházási szerződés alapján bekövetkezett tagváltozás cégbejegyzésének közzétételéből 1999. július 8-án mindenképpen tudomást szereztek. Kérelmük elkésett, ezért azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Az elsőfokú bíróság a 2000. október 10-én kelt végzésével a kérelmet elutasította. Határozatát azzal indokolta, hogy a kérelmezők nem éltek a változást bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítási jogukkal, ami önmagában is elutasítási ok. A kérelmezők a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére nyitva álló objektív és szubjektív határidőt elmulasztották. A kérelmezők az I. és II. számú üzletrész-átruházási szerződés alapján bekövetkezett tagváltozásról nem az általuk megjelölt időpontban szereztek tudomást, hanem azt megelőzően. A társaság 1999. januárja és 2000. májusa között több taggyűlést tartott, amelyeken a tagok személyesen, illetve meghatalmazottjuk útján megjelentek. A kérelmezők tudtak a vevők önálló tagsági jogviszonyáról. A végzés ellen a kérelmezők fellebbeztek. Előadták, hogy ők a tagváltozást bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítására nem jogosultak, mert a végzés rájuk rendelkezést nem tartalmaz. Az I. és II. számú szerződés alapján bekövetkezett tagváltozás cégbejegyzését követően a társaság két taggyűlést tartott, amelyen a kérelmezők képviselőtében nem jogi szakemberek vettek részt. Az ügyvezető a tagokat nem tájékoztatta arról, hogy az új tagokat nem a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazó tagjegyzékkel jelentette be a cégbíróságnál. A jogellenes állapotról a kérelmezők 2000. május 18-án szereztek tudomást. A I. és II. számú szerződés vevői a taggyűlés üzletrész felosztásáról rendelkező határozatának hiányában közös tulajdonban lévő üzletrésznek a tulajdonosai, akiknek önálló tulajdonosi joggyakorlása folyamatos jogsértést valósít meg. Ennek következtében az egyéves jogvesztő határidő nem járhatott le. Kérték az elsőfokú bíróság végzésének a megváltoztatását és az eljárási költségeik megfizetését. A fellebbezéseket a másodfokon eljáró bíróság megalapozatlannak találta. A törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülményként az I. és II. sz. üzletrész-átruházási szerződéseket, illetve az azokról való tudomásszerzés lehet tekinteni. Az üzletrész-átruházási szerződésekről való tudomásszerzésre vonatkozóan pontos adat nem áll rendelkezésre. Az azonban egyértelmű, hogy a tagváltozásokat és azok cégbejegyzését tartalmazó közlemény 1999. július 8-án megjelent a Céglőzönyben. A Ctv. értelmében a cégjegyzékben bejegyzett adatról, illetve a cégnyilvántartásban szereplő - az adat igazolására szolgáló - okiratról való tudomásszerzés hiányára a Céglőzönyben történt közzétételt követő 16. napig hivatkozhat harmadik személy, ha bizonyítja, hogy az adat, illetve az okirat megismerésére nem volt lehetősége. A tagváltozásról a kérelmezők legkésőbb 1999. július 8-án tudomást szereztek. A törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményező irat a Ctv. 79. §-ának (1) bekezdésében meghatározott 30 napos határidő leteltét követően (2000. június 8-án) érkezett a cégbírósághoz. (BH 198/2002.)

BH 190/2006. A törvényességi felügyeleti eljárás megindítására okot adó körülményekről való tudomásszerzés megítélésének szempontjai.

BH 132/2007. Ha a törvényességi felügyeleti kérelem elkésett, azt akkor is el kell utasítani, ha a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból lefolytatásának feltételei fennállnak.

80. § (1) A törvényességi felügyeleti eljárás megindítása esetén a cégbíróság a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel és az eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértés pontos megjelölésével felhívja a céget, hogy a végzésben meghatározott, legfeljebb harmincnapos határidőn belül - mely az eljárás okától függően a cégnek a határidő lejártá előtt benyújtott kérelmére egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható -

- a) írásban nyilatkozzon arról, hogy vitatja-e a kérelemben, illetve a végzésben foglaltakat, illetve
- b) ha nem vitatja a kérelemben vagy a végzésben foglaltakat, úgy a törvénysértő állapotot szüntesse meg.

(2) A törvényességi felügyeleti eljárás során a cégbíróság a kérelmezőt, és a cég képviselőjét, tagját személyesen meghallgathatja vagy tőlük írásbeli nyilatkozatot kérhet. A cég képviselőjének vagy tagjának elérhetősége céljából szükség esetén megkeresi a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervet. A cégbíróság eljárása során hivatalból is beszerzi az írásbeli bizonyítékokat, illetve tisztázza azokat a körülményeket, adatokat és tényeket, amelyek a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükségesek.

(3) A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás eredményeként a cég a törvénysértő állapotot megszüntette, illetve a törvényes működését helyreállította.

(4) A cégbíróság a kérelmet elutasítja, ha megállapítja, hogy a kérelemben jelzett jogsértés nem áll fenn. A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni, ha az eljárás lefolytatása alapján a cégbíróság megállapítja, hogy a törvénysértő állapot nem áll fenn.

(5) Ha a kérelmet a cég tagjai - jogszabályban biztosított - kisebbségvédelmi jogaik védelmében a legfőbb szerv összehívásának kezdeményezése iránt nyújtják be, a cégbíróság a kérelem érkezésétől számított tizenöt munkanapon belül azt érdemben elbírálja. A kérelemnek helyt adó cégbírósági végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

ÍH 2017. 69. Ctv. 88. § szerinti eljárás iránti kérelem kellékei - Ctv. 88. § szerinti eljárás kétpólusú törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2015. 159. Pénzforgalmi jelzőszám hiánya miatti törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2015. 156. Közforgalmú gyógyszerárak működtetése - személyi jogos gyógyszerész, mint közös tulajdonú üzlet rész tulajdonosa - személyi jogos gyógyszerész jogosítványainak gyakorlása

ÍH 2014. 33. Ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás indítása - illeték megfizetése ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásban

ÍH 2010. 184. Törvényességi felügyeleti eljárásban megszabott határidő elmulasztásának igazolása

ÍH 2010. 43. Törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának előfeltétele - törvényességi felügyeleti eljárás folytatása intézkedés alkalmazása után

ÍH 2009. 138. Törvényességi felügyeleti eljárás illetékének viselése - eljárási illeték mérséklése cégtörvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2009. 35. Kényszer-végelszámolás elrendelése, mint speciális törvényességi felügyeleti szankció - cgt. ügyszámon elrendelendő kényszer-végelszámolás

ÍH 2008. 169. Eljárási illeték megszüntetett törvényességi felügyeleti eljárásban - mérsékelt illeték

A cégbíróság, ha a törvényességi felügyeleti eljárás megindításáról határoz, arról végzést hoz, melyben felhívja a gazdasági társaságot nyilatkozattételre arra vonatkozóan, hogy vitatja-e a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelemben, illetve az eljárás megindításáról rendelkező végzésben foglaltakat, és amennyiben azokat nem vitatja, úgy a törvénysértő állapotot szüntesse meg. A cégbíróságnak a végzésében pontosan meg kell jelölnie azt a jogszabálysértést, amely okot adott az eljárás megindítására, emellett figyelmeztetnie kell az alkalmazható jogkövetkezményekre, vagyis a Ctv. 81. §-ban foglaltak lehetséges alkalmazására. A gazdasági társaság részére a cégbíróság a végzésben foglaltak teljesítésére legfeljebb harmincnapos határidőt engedélyezhet, melyet egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthat a cégnek az eredetileg biztosított határidő lejártá előtt előterjesztett és indokolt kérelmére. E meghosszabbítási lehetőség alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a cég nem vitatta a kérelemben, illetve a végzésben foglaltakat, és a törvénysértő állapot helyreállítása harminc napnál több időt vesz igénybe.

A bírói gyakorlat szerint a törvénysértő helyzet megszüntetésének módját a törvényességi felügyeleti eljárásban eljáró bíróságok nem határozhatják meg. Arra van jogi lehetőség, hogy a cégbíróság írásban felhívja a céget a törvényes működés helyreállítására. Nem hatalmazza fel azonban a Ctv. a bíróságot arra, hogy a törvényes működés helyreállításának módját meghatározza, ha a törvényes helyzet többféle módon helyreállítható. Önmagában az, hogy a kérelmezett a törvényességi felügyeleti eljárásban e tárgyban nem nyilatkozott, nem ad jogi lehetőséget a bíróságok számára a törvényes állapot helyreállítása módjának meghatározására, mert az olyan beavatkozást jelent a cégek gazdálkodási, szervezeti autonómiájába, melyre a bíróságoknak a jogszabály nem ad felhatalmazást. A kérelmezett társaságnak kell tehát eldöntenie, hogy az adott tényállás mellett fennálló törvénysértő helyzetet hogyan szünteti meg. (Ez a BH 346/2007. eseti döntésből megismerhető bírói gyakorlat a hatályos jogszabályokat alkalmazva.)

Különösen lényeges a törvényességi felügyeleti eljárást megindító végzésben annak a jogszabálysértésnek a megjelölése, mely az eljárás alapjául szolgál, mivel a cégbíróság az eljárás megindítását követően csak ezen ok alapján folytathatja az eljárását, más okra az eljárás során nem térhet át. A Fővárosi Ítélőtábla a 16.Cgtf.43.752/2009/2. számú határozatában kifejtettek szerint a megindult törvényességi felügyeleti eljárás tárgyát csak a megindításról rendelkező végzésben megjelölt jogsértés képezheti. Ha az eljárás tartama alatt további más jogsértésre merül fel adat, arra nézve újabb (külön) eljárást kell lefolytatni, és arra sincs mód, hogy a már megindult eljárást a cégbíróság az eljárásra okot adó körülményt, magatartást átminősítve a végzésben megjelölt jogsértéstől eltérve, más okból folytassa.

A (2) bekezdés rendelkezik a törvényességi felügyeleti eljárás során lefolytatandó bizonyítási eljárás szabályairól. Bár a gyakorlatban tipikusan okirati bizonyításra kerül sor, akár a kérelmezett cégtől és - kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárás esetében - a kérelmezőtől való írásbeli nyilatkozat kérése útján, ugyanakkor lehetőség van a felek személyes meghallgatására is. A kérelmezett cég részéről szükség esetén a cég szervezeti képviselője és tagja is meghallgatható. E személyek elérhetősége az eljárások során sok esetben nem ismert, ezért ilyen esetben a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv megkeresésére kerül sor. Tekintettel a törvényességi felügyeleti eljárás közérdekvédelmi szerepére, a Pp-ben foglalt, a bizonyítási eljárásra vonatkozó általános szabályoktól eltérően a cégbíróóság hivatalbóli bizonyítást is le kell, hogy folytasson a tényállás tisztázása, a körülmények felderítése, és ezáltal a törvényességi felügyeleti eljárás eredményessége érdekében. Ez adódik a cégbíróóságok eljárási kötelezettségéből.

Abban az esetben, ha a gazdasági társaság az (1) bekezdésben foglalt felhívás eredményeként a törvénysértő állapotot maga megszünteti, vagy a törvényes működését helyreállítja, a cégbíróóság a törvényességi felügyeleti eljárást megszünteti. Ugyanígy jár el a cégbíróóság, ha a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárás folytán a cégbíróóság azt állapítja meg, hogy a törvénysértő állapot nem áll fenn. Ha az eljárás kérelemre indult, és a bíróság annak érdemi vizsgálata alapján azt állapítja meg, hogy a kérelemben megjelölt jogsértés nem áll fenn, a kérelmet elutasítja. Az eljárást megszüntető, illetve a kérelmet elutasító végzésekben a cégbíróóság rendelkezik a költségekről, melyek viselésére abban az esetben, ha a cég önként - törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül - helyreállítja a jogszabályoknak megfelelő helyzetet, a cég köteles, az eljárás illetékét ilyenkor mérsékelt összegben köteles megfizetni. Ha a hivatalból indult eljárás eredményeként a cégbíróóság azt állapítja meg, hogy nem valósult meg jogszabálysértés, a költségek az állam terhére maradnak. Ha pedig a kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárásban a kérelem alaptalannak bizonyul, a költségeket a kérelmező viseli.

A bírói gyakorlat szerint abban az esetben, ha az alapszabály-módosítás szerinti, a képviselet módját érintő változás a cégjegyzékben nem szerepel, e jogsértés - annak fennállta esetén - a végelszámolással összefüggő adatváltozások bejegyzésével nem szűnik meg. Ilyen esetben tehát nincs helye a törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetésének, anélkül, hogy a végelszámolás kezdő időpontjáig terjedő időszakra a cégbíróóság ne vizsgálná a kérelem megalapozottságát, az abban állított jogsértés fennálltát. (Fővárosi Ítélőtábla 16.Cgtf.43.518/2009/2.)

A kérelmezett felszámolás alá kerülése a törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetésére nem szolgálhat okul. A kérelmezett felszámolás alá kerülésének ténye a törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetésének nem oka, ilyen megszüntetési okot sem a Ctv., sem annak 72. §-a (2) bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp. 157. §-a nem tartalmaz. (BH 409/2002.)

Korlátozott felelősségű társaság ügyvezetőjének lemondása kapcsán indult törvényességi felügyeleti eljárás vonatkozásában tartalmaz fontos megállapításokat a BH2001. 539. szám alatt publikált eseti döntés. A döntés alapját képező tényállás szerint a társaság egyik tagja, B. B. az üzletrészét átruházta V. L. G. tagra. B. B. állítása szerint az üzletrész átruházásakor ügyvezetői megbízatásáról is lemondott. V. L. G. tag később jogi képviselője útján megerősítette, hogy B. B. a tisztségéről lemondott. Később M. P. tag szintén elismerte, tudomására jutott; B. B. nem kíván a kft. működésében a továbbiakban részt venni, az ügyvezetői feladatokat V. L. G. kívánja ellátni. Az abban az évben becsatolt egyszerűsített éves beszámolókat a cég nevében már V. L. G. írta alá. A cégbíróság a cégjegyzésre jogosultak személyében, illetve az üzletrész-átruházás következtében a tagjegyzéken bekövetkezett adatváltozások bejegyzése iránti kérelmét elutasította a hiánypótlási kötelezettség elmulasztására hivatkozással. Határozatának indokolása szerint a régi ügyvezető lemondó nyilatkozatának, az új ügyvezető megválasztásáról szóló érvényes taggyűlési határozat becsatolásának hiányában nincs mód a cégjegyzésre jogosultak személyében bekövetkezett adatváltozások bejegyzésére. Tájékoztatásul közölte, hogy a bejegyzés iránti kérelem elutasítása miatt a cég ügyvezetőjének, illetve egyik tagjának B. B.-t kell tekinteni. Felhívta a társaságot arra: ha az ügyvezető személyében változás kívánnak a tagok, taggyűlési határozatot kell hozniuk. Utalt arra is: az a körülmény, hogy a tagok egymással rossz viszonyban vannak, nem ad alapot a cég megszűntnek nyilvánításához. A cégbíróság kifejtette azt is, hogy megszűntnek nyilvánítás esetén is végelszámolást kell lefolytatni. Felhívta a társaság tagjait a törvénysértő állapot megszüntetésére, továbbá arra, hogy ha 30 napon belül a társaság törvényes működését nem állítják helyre a tagok, pénzbírságot fog kiszabni. E határozat fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A cégbíróság végzésével a társaságot 50 000 Ft pénzbírsággal sújtotta a törvényes működés helyreállítására vonatkozó kötelezettség elmulasztására hivatkozással. E végzéssel szemben a társaság cégjegyzésre jogosultjaként bejegyzett B. B. fellebbezést nyújtott be. Kérte az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását és a pénzbírság kiszabásának mellőzését. Előadta, hogy ügyvezetői tisztsége - ahogy azt a társaság tagjai a cég ellen folyamatban volt törvényességi felügyeleti eljárás során is elismerték - megszűnt. Utalt arra is, hogy a társaságnak már nem tagja. Vitatta, hogy módjában állna a cég törvényes működése iránti intézkedéseket megtenni, továbbá hogy helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a határozatot részére kézbesítette. V. L. G. a fellebbezésre adott észrevételében előadta, hogy nem vitásan B. B. üzletrészét adásvételi szerződéssel megszerezte. A korábbi nyilatkozatával szemben azonban állította, hogy B. B. nem adott részére tisztségéről lemondó nyilatkozatot. Utalt arra is, hogy e lemondó nyilatkozat hiányában nem kerülhetett sor az általa bejelentett, a cégjegyzésre jogosultak személyében bekövetkezett adatváltozások bejegyzésére. M. P. a fellebbezésre észrevételt nem tett, a részére kiadott felhívás címzett ismeretlen jelzéssel érkezett vissza. A fellebbezést a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta. A cégbíróság indokolási kötelezettségére vonatkozó előírásokat sértette, amikor határozatában nem fejtette ki, hogy a cég milyen intézkedéseket lett volna köteles megtenni a törvényes működés helyreállítására végett. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezető a tisztségéről való lemondó nyilatkozatát mindkét taggal közölte. Nem vitás, hogy a nyilatkozat hatályának időpontja nem állapítható meg, mivel a volt ügyvezető erre vonatkozóan a bíróság felhívása ellenére nem tudott bizonyítékot csatolni, illetve az időpontot a társaság jelenlegi tagjai sem határozták meg. A cégiratok között fellelhető üzletrész-átruházási szerződésből az is kitűnt, hogy a fellebbező fél már nem tagja a társaságnak. Mindebből következik, hogy a cégbíróság akkor járt volna el helyesen, ha a társaság tagjait felhívta volna taggyűlés összehívására, az új ügyvezető megválasztása végett. Kötelezte volna továbbá a cég új ügyvezetőjét a tisztségéről lemondó ügyvezető cégjegyzésre jogosultságának törlése, illetve az új ügyvezető megválasztása folytán bekövetkezett adatváltozás és a még be nem jegyzett, az üzletrész-átruházás következtében bekövetkezett tagjegyzékváltozás bejegyzése iránti kérelem benyújtására. Csak ilyen egyértelműen meghatározott kötelezettségek elmulasztása esetén van mód annak mérlegelésére, hogy a céggel szemben milyen súlyú törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazandó. A cégbíróság pénzbírság kiszabásáról szóló végzésének alapjául szolgáló végzése nem tartalmazott ilyen egyértelmű kötelezettségeket, illetve tévesen utalt arra, hogy a cég törvényes működése miként lett volna helyreállítható. A tisztségéről lemondó ügyvezetőt már az ügyvezetői tisztségből eredően kötelezettségek nem terhelik, az üzletrészének átruházására kötött polgári jogi szerződés (adásvételi szerződés) miatt tagsági jogokkal sem rendelkezik az adatváltozás bejegyzése iránti kérelem elutasítása ellenére. Ezért a pénzbírság kiszabásáról megalapozott határozat hozatalára nem kerülhetett sor. Tévedett akkor is az elsőfokú bíróság, amikor határozatát a céggel tagsági viszonyban már nem álló, tisztségéről lemondó ügyvezető részére kézbesítette. (BH 539/2001.)

BH 346/2007. A törvényes működés helyreállításának módját a cégbíróság nem határozhatja meg, ha arra több módon is jogszabályi lehetőség van. A bíróság a törvényességi felügyeleti eljárásban csak a törvényes működés helyreállítására hívhatja fel a gazdasági társaságot, arra azonban nincs jogi lehetőség, hogy a törvényes állapot helyreállításának meghatározott többféle módja közül valamelyiket a cég számára kötelezően előírja.

7. Cím

A cégbíróság intézkedései

81. § (1) A törvényes állapot helyreállítása érdekében a cégbíróság az intézkedésre okot adó körülménytől, illetve annak súlyától függően a következő intézkedéseket hozhatja:

- a)
 - a) a céget, illetve ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásra a vezető tisztségviselő adott okot, a vezető tisztségviselőt 100 000 Ft-tól 10 millió Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtja,
 - c) megsemmisíti a cég által hozott jogszabálysértő vagy a cég létesítő okiratába ütköző határozatot, és szükség esetén megfelelő határidő kitűzésével új határozat hozatalát írja elő,

d) ha a cég törvényes működése a legfőbb szervének összehívásával előreláthatólag helyreállítható, összehívja a cég legfőbb szervét, vagy ennek a feladatnak a végrehajtására - a cég költségére - megfelelő személyt vagy szervezetet rendel ki,

e) ha a cég működése törvényességének helyreállítása más módon nem biztosítható - legfeljebb kilencven napra felügyelőbiztost rendel ki.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket együttesen, illetve az (1) bekezdés b) pontjában foglalt intézkedést ismételtelen is alkalmazhatja.

(3) A cégbíróságnak a 80. § (1) bekezdésében foglalt végzés kiadását követően - ha a jogszabálysértő helyzet vagy állapot nem szűnt meg - az (1) bekezdésben foglalt valamelyik intézkedést az eljárás megindulásától számított kilencven napon belül alkalmaznia kell. A jogszabálysértő helyzet vagy állapot kiküszöbölésére felhívó végzések kiadásától a végzésben meghatározott határidő lejártáig eltelt időt az intézkedésre előírt határidő számítása során nem lehet figyelembe venni. Az egyes jogerős törvényességi felügyeleti intézkedések között hat hónavnál hosszabb idő nem telhet el.

(4) Ha a cég nem tesz eleget a törvénysértő állapot megszüntetése kapcsán a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségének, a cégbíróság az (1) bekezdésben foglalt intézkedések alkalmazása mellett a jogszabálysértő adatot hivatalból törölheti a cégjegyzékből.

(5) A cégbíróság az (1) bekezdés b) pontjában foglalt intézkedést megfelelően alkalmazhatja a minősített többséget biztosító befolyás megszerzőjével szemben is, ha az a befolyás megszerzésére vonatkozó bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti vagy elmulasztja.

(6)

IH 2017. 69. Ctv. 88. § szerinti eljárás iránti kérelem kellékei - Ctv. 88. § szerinti eljárás kétpólusú törvényességi felügyeleti eljárás

IH 2017. 32. Bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben történő igényérvényesítés időbeli korlátai - bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben perbiróság vizsgálódásának korlátja - üzletrész-átruházás létre nem jöttét megállapító ítélet rendelkezései - cégbíróság jogsértő cégjegyzéki adat törlésére vonatkozó joga, új adat bejegyzésének tilalma - törvényességi felügyeleti végzés anyagi jogerejének hiánya és kötőereje - eredeti állapot helyreállításának, visszamenőleges hatályú bejegyzés foganatosításának kizártsága

IH 2016. 40. Kifogás, törvényességi kérelem

IH 2014. 34. Ctv. 88. § (1) bekezdés szerinti speciális változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás - cég cégjegyzékében szereplő személy törlésével kapcsolatos, az általánostól eltérő szabályok - a kérelem visszavonása

IH 2014. 32. Törvényességi felügyeleti eljárásban az eljárás alá vont cég képviselője

IH 2013. 156. Alapítke leszállításánál biztosíték nyújtása hitelezőnek - komfortlevél és garancialevél megítélése

IH 2012. 41. Szabálytalan közgyűlés jogkövetkezménye változásbejegyzési ügyben - Nyrt. közgyűlésének összehívása - bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban bírósági vizsgálat terjedelme - hivatalból indított törvényességi eljárás tilalma bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásban

IH 2010. 43. Törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának előfeltétele - törvényességi felügyeleti eljárás folytatása intézkedés alkalmazása után

IH 2010. 41. Kisebbségi jog gyakorlása kapcsán könyvvizsgáló kirendelésével kapcsolatos eljárás specialitásai - pervezető végzés a könyvvizsgálói költség előlegezésére vonatkozó határozat

IH 2009. 181. Törvényességi felügyelet - legfőbb szerv bíróság általi összehívása - legfőbb szerv összehívásának tag általi kezdeményezése

IH 2009. 130. Haszonélvezeti joggal terhelt közös tulajdonú üzletrész tagsági jogainak gyakorlása üzletrész öröklése - képviselője haszonélvezettel terhelt közös tulajdonú üzletrésznek - törvénysértő cégszerűség korrigálását célzó törvényességi felügyeleti ügy - hivatalból indult törvényességi eljárás - változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás viszonya - határozat kijavítása

Amennyiben a 80. § (1) bekezdésében foglalt felhívás nem járt eredménnyel, a gazdasági társaság nem állította helyre törvényes működését, a törvényes állapot helyreállítása érdekében a cégbíróságnak számos eszköz áll rendelkezésére. A felhívás kézbesítése tehát különös jelentőséggel bír az eljárás folytatása szempontjából. A Gazdasági és Cégbírók Regionális Tájszervezete (Miskolc/Lillafüred, 2007. szeptember 21.) is hangsúlyozta a szabályszerű kézbesítés jelentőségét a jogkövetkezmények alkalmazhatósága érdekében, és azt, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályai itt is alkalmazandók, ha a cég a székhelyén ismeretlen, és emiatt a kézbesíteni rendelt iratok kézbesítése sikertelen. Ilyen esetben is alkalmazandó tehát a Ctv. 72. § (6) bekezdése, mely szerint, amennyiben a törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbírósági iratok kézbesítése postai úton meghíúsult, a cégbíróság a kézbesítendő iratokat a Cégek Közlönyben történő közzététellel kézbesíti, és a közzétételt követő ötödik napon az irat kézbesítettnek tekintendő, vagyis - az itt tárgyalt esetben - alkalmazhatóak a felhívás eredménytelenségének jogkövetkezményei, elrendelhetők a törvényességi felügyeleti intézkedések.

Az (1) bekezdés sorolja fel a lehetséges intézkedéseket, ezek közül a cégbíróságnak azt kell alkalmazni, amely a jogsértés jellegének, súlyának leginkább megfelel, azzal arányban áll. Az intézkedés kiválasztása egyebekben a bíróság mérlegelésétől függ. A felsorolt intézkedések alkalmazásának a célja, hogy azzal a cégbíróság a jogszabályoknak megfelelő állapot helyreállítására szorítsa a gazdasági társaságokat. Ha azonban a cégek ezen intézkedések alkalmazása ellenére sem gondoskodnak törvényes működésük helyreállításáról, úgy a cégbíróság, már nem várva azt, hogy a cégek maguk állítsák helyre a jogszabályoknak megfelelő helyzetet, további eszközök állnak rendelkezésre a törvénysértések felszámolása érdekében.

A cégbíróságnak lehetősége van arra, hogy megismételje a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívását, de immár törvényességi felügyeleti intézkedésként, szankcióként alkalmazva a felhívást, melynek tartalmát képezi az is, hogy a cég a törvényes működés helyreállításáról tájékoztassa a cégbíróságot. Az erről rendelkező végzésében is meg kell jelölnie az eredménytelenség lehetséges jogkövetkezményeit, a további törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazhatóságát. A cégbíróság a végzésében meghatározza azt a határidőt is, amely alatt a gazdasági társaság eleget tehet a felhívásban foglaltaknak. Itt nem határoz meg a törvény egy felső korlátot, mint a Ctv. 80. § (1) bekezdésében, így a cégbíróság által a végzésében biztosított határidő harminc napnál hosszabb is lehet. Az itt meghatározott határidő természetesen független a 80. § (1) bekezdése alapján kiadott felhívásban biztosított határidőtől, ezért nem is számíthat bele az első felhívástól eltelt idő a második felhívásban meghatározott határidőbe, ezek külön számítandók.

Itt is érvényesül az, a bírói gyakorlat által kialakított szabály, hogy a törvényes működés helyreállításának módját a cégbíróság nem határozhatja meg, csak a törvényes működés helyreállítására hívhatja fel a gazdasági társaságot.

A Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.338/2007/5. számú eseti döntésében úgy foglalt állást, hogy a cég a cégbíróság felhívására először abban a kérdésben nyilatkozik, hogy az eljárást kezdeményező szerinti, a felhívásban megjelölt törvénytől való működését elismeri-e. Ezt követően, ha a cégbíróság figyelmeztetése ellenére a törvénytől való működést nem hagyja abba, törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazható vele szemben. Ezen intézkedés lehet ismételt felhívás a törvényes működés helyreállítására, amellyel egyszerre alkalmazható a b) pontban meghatározott pénzbírság.

Második lehetséges intézkedésként a cégbíróság a céget vagy, abban az esetben, ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására okot adó körülmény a vezető tisztségviselő valamely cselekményével vagy mulasztásával függ össze, a vezető tisztségviselőt 100.000 forinttól 10 millió forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja.

A kialakult bírói gyakorlat szerint általában a céggel szemben kell kiszabni a pénzbírságot, de ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásra a vezető tisztségviselő adott okot, a cég helyett a vezető tisztségviselőt indokolt pénzbírsággal sújtan. A konkrét esetben a cég ügyvezetője a változásbejegyzési kérelmet a cégbírósághoz nem nyújtotta be, ezzel adva okot a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására. A vezető tisztségviselő mellett azonban nem lehet a céget is pénzbírsággal sújtan, a cégbíróságnak választania kell, hogy a céggel, vagy a vezető tisztségviselővel szemben alkalmazza azt. (Pécsi Ítélőtábla Cgfv.V.30.285/2009/2.)

Ugyanennek a szakasznak az (5) bekezdése értelmében a cégbíróság az eddig ismertetett két intézkedést megfelelően alkalmazhatja a minősített többséget biztosító befolyás megszerzőjével szemben is, ha a befolyás megszerzésére vonatkozó bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti vagy azt elmulasztja. Ugyanez a helyzet, amikor a minősített befolyásszerző az ellenőrzött társaság vonatkozásában tartósan hátrányos üzletpolitikát folytat és ezáltal az ellenőrzött társaság kötelezettségeinek teljesítését jelentősen veszélyezteti, az ellenőrzött társaság bármely hitelezőjének kérelmére a cégbíróság a minősített befolyásszerzőt biztosíték adására kötelezheti, illetve vele szemben a Ctv. szerinti törvényességi felügyeleti intézkedéseket alkalmazhatja, ez az intézkedés pedig tipikusan pénzbírság kiszabása.

Harmadik lehetségesként a cégbíróság a gazdasági társaság által hozott jogszabálysértő vagy a cég létesítő okiratában foglaltakkal ellentétes határozatot megsemmisíti. Emellett - szükség esetén - felhívja a gazdasági társaságot új, a jogszabályoknak és a létesítő okiratnak megfelelő határozat meghozatalára, melyhez végzésében megfelelő határidőt biztosít. A határidő tekintetében a törvény nem állapít meg sem alsó, sem felső korlátot, azonban annak a meghozandó határozat jellegének, a meghozatal időigényességének megfelelő tartamúnak kell lennie. A cégbíróság nem minden esetben hívja fel a gazdasági társaságot új határozat hozatalára, hiszen arra nem minden esetben van szükség a törvényes állapot helyreállításához.

A cégbíróság által alkalmazható további lehetséges intézkedés, hogy abban az esetben, ha a cég törvényes működése a legfőbb szervének összehívásával helyreállíthatónak tűnik, azt maga a cégbíróság összehívja, vagy megfelelő szervet vagy személyt rendel ki az összehívásra. Ha az utóbbira kerül sor, a kirendelés költségeit minden esetben a cégnek kell viselnie. Ezen intézkedés alkalmazására kerül sor, amikor a könyvvizsgáló megállapítja, illetve egyébként tudomást szerez arról, hogy a gazdasági társaság vagyonának jelentős csökkenése várható, illetve olyan tényt észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottság tagjainak e törvényben meghatározott felelősségét vonja maga után, és köteles a gazdasági társaság legfőbb szervének összehívását kezdeményezni. Ha a legfőbb szerv ülésének összehívására ennek ellenére nem kerül sor, illetve a jogszabályok által megkívánt döntéseket nem hozza meg, a könyvvizsgáló erről a társaság törvényességi felügyeletét ellátó cégbíróságot értesíti. Ilyenkor a cégbíróság hívja össze a legfőbb szervet vagy erre megfelelő szervet vagy személyt rendel ki. Ugyanez a helyzet akkor, amikor azok a tagok (részvényesek), akik a szavazatok legalább öt százalékával rendelkeznek, a társaság legfőbb szervének összehívását - az ok és cél megjelölésével - bármikor kérhetik - társasági szerződés ezt a jogot a szavazatok kisebb hányadát képviselő tagoknak (részvényeseknek) is megadhatja - ha az ügyvezetés az indítványban foglaltaknak harminc napon belül nem tesz eleget, a gazdasági társaság legfőbb szervének ülését az indítványtevő tagok kérelmére, a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül a cégbíróság hívja össze, vagy az ülés összehívására az indítványtevő tagokat jogosítja fel, természetesen ez utóbbi esetben is a cég viseli az összehívással kapcsolatban felmerülő költségeket.

Az e) pontban a törvény úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a cég törvényes működése más módon nem állítható helyre, a cégbíróság - legfeljebb kilencven napra - felügyelőbiztost rendel ki. Ennek szükségességéről a cégbíróság mérlegelési jogkörében dönt, és nem áll fenn arra vonatkozó kötelezettsége, hogy ezen intézkedés alkalmazását meg kell előznie más intézkedés alkalmazásának, tehát első intézkedésként is kirendelhet a cégbíróság felügyelőbiztost.

A fenti öt intézkedés alkalmazása kombinálható, vagyis a cégbíróság egyszerre több felügyeleti intézkedést is elrendelhet. Gyakori az a) és b) pont együttes alkalmazása, amikor a cégbíróság a 80. § (1) bekezdésében foglalt felhívás eredménytelensége folytán ismételten felhívja a céget a törvényes működés helyreállítására, és ezzel együtt pénzbírsággal is sújtja a gazdasági társaságot. A pénzbírság természetesen önmagában is alkalmazható, fontos azonban, hogy az első (a 80. § (1) bekezdésén alapuló) felhívást követően, az abban meghatározott határidőnek el kell telnie, és csak ezt követően szabhat ki pénzbírságot a cégbíróság, az első felhívással egyidejűleg nem. (Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.338/2007/5.)

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (Miskolc/Lillafüred, 2007. szeptember 21.) megvitatta azt a kérdést, hogy abban a törvényességi felügyeleti eljárásban, amelyben több intézkedés alkalmazására is sor kerül, mikor, illetve melyik határozatban döntsön a cégbíróság az eljárási költségről. A bírák egységes álláspontja szerint a cégbíróságnak már az első intézkedést tartalmazó határozatában döntenie kell minden egyes addig felmerült költségről. Ebben az esetben természetesen az esetleges későbbi határozatok meghozatala során figyelembe kell venni az első határozatban megállapított ügyvédi munkadíjat és egyéb eljárási költséget. A későbbiek során azonban további ügyvédi munkadíj megállapítására már csak akkor van lehetőség, ha az ügyvéd által ténylegesen elvégzett munka ezt indokolja, és az így megállapított, valamint a korábban megállapított összeg együttesen nem haladja meg az eljárás egészére jogszabály (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (4) bekezdés) szerint megállapítható maximumot. Lényegében tehát részjárásokról lévén szó, mindig az adott részjárásban felmerült eljárási költségről dönt a cégbíróság.

A törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására a törvény nem állapít meg határidőt a cégbíróság számára, annyit azonban előír, hogy a törvénytől állapított megszüntetésére vonatkozó 80. § (1) bekezdése szerinti felhívást tartalmazó végzés kiadását követően - amennyiben az nem járt eredménnyel -, valamelyik törvényességi felügyeleti intézkedést az eljárás megindításától, azaz a megindításról rendelkező végzés meghozatalától számított kilencven napon belül alkalmaznia kell. E határidő számításánál azonban a felhívó végzés kiadásától az abban meghatározott - legfeljebb harmincnapos - határidő lejártáig terjedő idő figyelmen kívül marad. További előírás a cégbíróság számára, hogy ha több törvényességi felügyeleti intézkedést is alkalmaz, az előbb jogerősen alkalmazni rendelt intézkedéstől a későbbi intézkedés alkalmazása jogerős elrendeléséig hat hónapról hosszabb idő nem telhet el.

Amennyiben a jogszabálysértő állapot cégjegyzékadatot érint, és a cég nem tesz eleget a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségének e törvénytől helyzet megszüntetése érdekében, úgy a cégbíróság valamely törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása mellett a jogszabálysértő adatot hivatalból törölheti a cégjegyzékből. A kapcsolódó bírói gyakorlat szerint a törvényes állapot helyreállítása érdekében a cégbíróság a 81. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedéseket hozhatja. Ha a cég nem tesz eleget a cégjegyzék közhitelességének helyreállítása érdekében a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségének, a cégbíróság a jogszabálysértő adatot hivatalból csak a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása után, valamely felügyeleti intézkedéssel együtt törölheti a cégjegyzékből. A törlés előfeltételei tehát a cég felhívása a törvényes működés helyreállítására, a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettség elmulasztása, és valamely törvényességi felügyeleti intézkedés egyidejű alkalmazása. (Pécsi Ítéltábla Cgf.V.30.237/2007/2.)

Mivel a törvényességi felügyeleti eljárás célja a cégnyilvántartás közhitelességének fenntartása, és a gazdasági társaságok törvényes működésének biztosítása, ennek érdekében a cégbíróságok addig kötelesek folytatni az eljárást, míg a jogszabályoknak megfelelő állapot helyre nem áll. Nem elegendő tehát pusztán a törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazása, azoknak eredményre is kell vezetniük. Ha azonban az intézkedésektől várt eredmény, a törvényes állapotnak a helyreállítása elmarad, a cégbíróság végső soron, ultima ratioként a gazdasági társaságot megszüntetnek nyilváníthatja, a Ctv. 84. §-ában foglaltak alkalmazásával.

A kapcsolódó bírói gyakorlat szerint a törvényes állapot helyreállítására vonatkozó ismételt cégbírósági felhívások eredménytelensége miatt, a céggel szemben helyes és arányban álló törvényességi felügyeleti intézkedésként a cég megszüntetnek nyilvánítása. (Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.082/2010/2.)

Szintén helye van a legsúlyosabb törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának annak ellenére, ha a megelőző törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazására még az 1997. évi Ctv. szabályai szerint került sor. Az adott esetben a gazdasági társaság a működésének kilencven napra történő felfüggesztése után a törvényes működését nem állította helyre. Indokolt volt tehát megszüntetnek nyilvánítása, mivel a több, mint egy évtizede fennálló törvénytől állapot kiküszöbölése érdekében a megelőzően alkalmazott egyetlen törvényességi felügyeleti intézkedés sem vezetett eredményre. (Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.564/2008/7.)

A Pécsi Ítéltábla a Cgf.V.30.250/2007/3. számú határozatában, az irányadó gyakorlatnak megfelelően úgy foglalt állást, hogy a cég megszüntetnek nyilvánítása törvényességi felügyeleti intézkedés csak akkor alkalmazható, ha a 81. § (1) bekezdésében foglalt felügyeleti intézkedés alkalmazását követően, további felügyeleti intézkedés alkalmazásától nem várható a törvényes állapot helyreállítása. A cégbíróságnak a végzése indokolásában meg kell jelölnie azokat a tényeket, amelyekre tekintettel a társaság megszüntetnek nyilvánítását látta indokoltnak a további felügyeleti intézkedés alkalmazása helyett, vagyis amelyekből a további intézkedések várható eredménytelenségére következtetett. A cégbíróság végzése tehát csak így lehet megalapozott. Ugyanígy foglalt állást a Fővárosi Ítéltábla a 16.Cgtf.43.906/2009/2. számú eseti döntésében, amikor kimondta, hogy nem alapozza meg megszüntetnek nyilvánítását önmagában az a körülmény, hogy a cégbíróság intézkedése eredménytelen maradt. A legsúlyosabb intézkedés alkalmazásának csakis akkor lehet helye, ha a cégbíróság megítélése szerint a további intézkedésektől sem várható eredmény, vagyis alappal feltételezhető, hogy a törvényes működést a cég, a tagok nem állítják helyre, illetve esetleg nem tudják helyreállítani. A cégbíróság a megszüntetnek nyilvánítást elrendelő végzésében köteles annak indokát is adni, hogy az első eredménytelen intézkedést követően milyen okból nem látott további lehetőséget más intézkedés alkalmazására, milyen megfontolásból jutott arra a meggyőződésre, hogy a törvényes működés helyreállítása érdekében alkalmazható további - a megszüntetnek nyilvánításnál enyhébb - intézkedések sem vezetnének eredményre.

8. Cím

A felügyelőbiztos jogköre

82. § (1) Ha a cégbíróság a 81. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak szerint kérelemre vagy hivatalból végzésében felügyelőbiztost rendel ki, e végzésben meghatározza a felügyelőbiztos feladatkörét. A cég vezető tisztségviselői a hatáskörüket csak a felügyelőbiztos részére biztosított jogok megsértése nélkül gyakorolhatják. A cégbíróság felügyelőbiztosként a cégtől független, arra alkalmas személyt jelölhet ki az állami szerv vagy kamara által vezetett névjegyzékben szereplő személyek közül (pl. ügyvéd, közvetítő, könyvvizsgáló, igazságügyi szakértő), feltéve, hogy ez a személy a megbízatást elvállalja. A felügyelőbiztos a működése során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel.

(2) Nem lehet felügyelőbiztos, akinek a Ptk. szerinti közeli hozzátartozója, illetve élettársa a cég tagja, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy könyvvizsgálója, valamint az, aki a céggel azonos tevékenységet folytató más cégben vezető tisztségviselő.

(3) A felügyelőbiztos feladata a cég törvényes működésének helyreállításához szükséges intézkedések megtétele. Ennek érdekében a vezető tisztségviselőktől, illetve a cég vezető állású munkavállalóitól felvilágosítást kérhet. A felügyelőbiztos a cég üzleti titkait köteles megőrizni és a birtokába jutott információkról csak a cégbíróságot tájékoztathatja. A felügyelőbiztos a cégbíróság felhívására, a bíróság által megadott határidőn belül és módon köteles tevékenységéről beszámolni.

(4) Ha a törvényességi felügyeleti eljárásnak az az oka, hogy a cégnek nincs megválasztott vezető tisztségviselője, a felügyelőbiztos - a cégbíróság végzésében meghatározottak szerint - a vezető tisztségviselő jogkörét gyakorolja. Ere tekintettel a cégbíróság a felügyelőbiztost - szükség esetén a korábbi vezető tisztségviselő törlésével egyidejűleg - a cégjegyzékbe hivatalból bejegyzi. Ha a felügyelőbiztos kirendelése a cég tagja kérelmére történt, a cégbíróság feljogosíthatja a felügyelőbiztost arra is, hogy betekintszen a cég könyvvezetésébe, szerződéseit, pénzforgalmi számláit megvizsgálhassa.

(5) A cég vezető munkavállalói, illetve tagjai kötelesek a felügyelőbiztos részére minden olyan eszközt, iratot, illetve információt biztosítani, amely hozzásegíti ahhoz, hogy a vezető tisztségviselői feladatait elláthassa. A felügyelőbiztos kérelmére a cégbíróság a felügyelőbiztos tevékenységét akadályozó személyt a Pp. 120. §-ában meghatározott pénzbírsággal sújtja. A pénzbírság többször is kiszabható.

(6) Ha a felügyelőbiztos kirendelésére a cég tagja kérelmére került sor, a felügyelőbiztos a vezető tisztségviselő jogkörében a halaszthatatlan intézkedések megtételére is jogosult. Szerződést azonban csak akkor köthet, követelést csak akkor ismerhet el, illetve jogról csak akkor mondhat le, ha ezáltal az általa képviselt céget nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

Törvényességi felügyeleti intézkedésként a cégbíróság mind hivatalból, mind kérelemre kirendelhet felügyelőbiztost. A 81. § (1) bekezdésnek e) pontja alapján a kirendelés maximális időtartama kilencven nap, amely semmilyen esetben sem hosszabbítható meg, még akkor sem, ha a felügyelőbiztos tevékenysége nem járt eredménnyel. Ilyen esetben az eredménytelenségnek le kell vonni a jogi konzekvenciáit, a céget megszüntetnek kell nyilvánítani. Ha azonban a felügyelőbiztos munkája a kirendelő végzésben meghatározott időtartam előtt eredményre vezet, úgy felmentésének van helye. A kirendelő végzésben - figyelemmel a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására okot adó körülmények jellegére - részletesen meg kell határozni a felügyelőbiztos által ellátandó, egyben ellátható feladatokat. A cégbíróság által a felügyelőbiztos részére biztosított jogokat a gazdasági társaság vezető tisztségviselőinek saját hatáskörüktől érintetlenül kell hagyniuk, tevékenységük végzése során azokat nem sérthetik meg.

A felügyelőbiztos személyét illetően a törvény kritériumként fogalmazza meg, hogy a cégtől jogi értelemben független legyen, aki alkalmas e feladat ellátására. A cégbíróság a felügyelőbiztost állami szerv vagy kamara által vezetett névjegyzékben szereplő személyek közül jelöli ki, így lehet például ügyvéd, közvetítő, könyvvizsgáló, igazságügyi szakértő. Hogy ezek közül melyik lesz a kijelölt személy, azt a törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó jogszabálysértő állapot mibenléte, és az ennek felszámolása érdekében ellátandó feladatok jellege határozza meg. A törvény emellett meghatároz összeférhetetlenségi szabályokat is, ezek szerint nem lehet felügyelőbiztos az, akinek közeli hozzátartozója, illetve élettársa a gazdasági társaságnak tagja (részvényese), vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy könyvvizsgálója. Szintén nem lehet az, aki a céggel azonos tevékenységet folytató más gazdasági társaságban vezető tisztségviselői pozíciót tölt be. A felügyelőbiztosként történő kirendelés feltétele, hogy e megbízatást a kijelölt személy is elfogadja.

A felügyelőbiztos tevékenységére vonatkozó általános szabály, hogy működése során az adott helyzetben általában elvárhatóság gondossági mércének köteles megfelelni. Az ennek megszegésével okozott károkért a Polgári Törvénykönyvben meghatározott általános felelősségi szabályok szerint tartozik helytállni.

Mivel a felügyelőbiztos kirendelésének célja, hogy a gazdasági társaság törvényes működését helyreállítsa, ennek érdekében minden szükséges intézkedést köteles megtenni, a cégbíróság által meghatározott feladatkörén belül. Kívülálló, külső személyként belépve a cég működésébe, ahhoz, hogy feladatait megfelelően és eredményesen el tudja látni, információkra van szüksége, ezek megszerzése érdekében a vezető tisztségviselőktől, illetve a gazdasági társaság vezető állású munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, melyeket az érintett személyek kötelesek megadni részére. A felügyelőbiztosnak feladatai ellátása során tudomására jutnak üzleti titkok, melyek megőrzéséhez a cégnek jelentős érdeke fűződik, ezért rendelkezik úgy a törvény, hogy az üzleti titkokat köteles megőrizni, és bármely birtokába jutott információról csak és kizárólag a cégbíróságot tájékoztathatja, és köteles is tájékoztatni. Be kell ugyanis számolnia az elvégzett tevékenységéről a cégbíróság felhívására, e beszámolás határidejét és módját is meghatározza a cégbíróság a felhívásában.

A felügyelőbiztos által gyakorolt jogkört illetően a fő különbségtétel azon alapszik, hogy ellát-e vezető tisztségviselői jogkört. Amennyiben ugyanis a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására okot adó törvényt sértő állapot abban valósul meg, hogy a gazdasági társaságnak nincs megválasztott vezető tisztségviselője, a felügyelőbiztos vezető tisztségviselői jogkört gyakorol. Természetesen ennek részleteit a cégbíróság a kirendelő végzésében meghatározza. Mivel az ilyen kirendelés közhitelességi szempontból különös jelentőséggel bír, cégjegyzékadatot érint, a cégbíróság hivatalból bejegyzi a cégnyilvántartásba a felügyelőbiztos mint vezető tisztségviselőt. Szükség esetén - ha például a vezető tisztségviselő meghalt, és törlése még nem történt meg - a felügyelőbiztos bejegyzésére a korábbi vezető tisztségviselő törlésével egyidejűleg kerül sor. A cég vezető munkavállalóinak, illetve tagjainak kötelessége a felügyelőbiztos munkáját segíteni, részére minkén szükséges eszközt, iratot, információt biztosítani ahhoz, hogy vezető tisztségviselői feladatait elláthassa. Amennyiben a vezető munkavállalók, tagok e kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a felügyelőbiztos tevékenységét akadályozzák, úgy a cégbíróság a felügyelőbiztos kérelmére az akadályozó személyt a Pp. 120. §-ban szabályozott pénzbírsággal sújthatja, ennek kiszabására többször is sor kerülhet.

Tovább bővíthet a felügyelőbiztos jogköre, ha a gazdasági társaság tagjának (részvényesének) kérelmére kerül sor kirendelésére. Ilyenkor a cégbíróság arra is feljogosíthatja, hogy betekintszen a cég könyvvézetésébe, szerződéseit, pénzforgalmi számláit megvizsgálhassa. Ebben az esetben a felügyelőbiztos operatív jogkörrel is bír, melynek keretében jogosult a halaszthatatlan intézkedéseket megtenni. Szerződést is köthet, követelést is elismerhet és joglemondó nyilatkozatot is tehet, e jogcselekmények megtételének azonban az a feltétele, hogy azok által a jogügyletekben képviselt céget nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

83. § (1) A felügyelőbiztos jogszabálysértő vagy a cég, annak tagjai, hitelezői vagy más személy jogos érdekét sértő tevékenysége vagy mulasztása miatt a sérelmet szenvedett személy vagy szervezet a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül, de legfeljebb a felügyelőbiztos kirendelésének időtartama alatt a cégbíróságnál kifogással élhet. Ha a cégbíróság a kifogást megalapozottnak találja, a felügyelőbiztos intézkedését megsemmisíti, vagy kötelezi a megfelelő intézkedés megtételére, illetve más felügyelőbiztost rendel ki, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

(2) Ha a felügyelőbiztos kirendelése kérelemre történik, a felügyelőbiztos költségeinek és díjának a cégbíróság által meghatározott várható összegét a kérelmező köteles előlegezni. Ha a törvényes működés helyreállt, vagy a 81. § (1) bekezdésének e) pontjában megállapított határidő lejárt, a cégbíróság a felügyelőbiztost felmenti és költségeit, valamint díját megállapítja azzal, hogy azt a cég viseli. Ha a cég terhére megállapított összeg behajthatatlannak bizonyul, a felügyelőbiztos költségét és díját a kérelmező, illetve hivatalból kirendelt felügyelőbiztos esetében az állam viseli. A felügyelőbiztos költségét és díját megállapító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. A felügyelőbiztos által felszámítható díjat az igazságügyért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

(3) Amennyiben a hivatalból kirendelt felügyelőbiztos díja és költsége behajthatatlannak bizonyul, a díjat és költséget a kirendelést elrendelő bíróság gazdasági hivatala téríti meg a felügyelőbiztos részére.

Amennyiben a felügyelőbiztos a tevékenysége ellátása során jogszabálysértést valósít meg, vagy a gazdasági társaság, annak tagjai (részvényesei), hitelezői vagy más személy jogos érdekét sérti valamely cselekményével vagy éppen mulasztásával, a sérelmet szenvedett az ennek tényéről való tudomásszerzéstől számított nyolc napos határidőn belül kifogással élhet a cégbíróságnál, azonban a kifogás előterjesztésére legfeljebb a felügyelőbiztos kirendelésének időtartama alatt kerülhet sor. A kirendelési idő tehát egy objektív időbeli korlát a kifogás benyújtása előtt, arra ugyanis - függetlenül a tudomásszerzés időpontjától - ezen időtartam lejártát követően nem kerülhet sor.

A cégbíróság az alaptalan kifogást elutasítja. Ha azonban alaposnak találja a kifogást, a felügyelőbiztos jogszabálysértő vagy érdeksértő intézkedését megsemmisíti, ha pedig a sérelmes állapot a felügyelőbiztos mulasztásának következményeként állt elő, őt a szükséges intézkedés megtételére kötelezi. Amennyiben ez nem mutatkozik elegendőnek, vagy nem vezetne eredményre, a cégbíróság másik felügyelőbiztost rendel ki. Azonban ilyenkor is érvényesül az a 81. § (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott szabály, hogy felügyelőbiztos kirendelésére legfeljebb kilencven napra kerülhet sor, és ez független a felügyelőbiztos személyétől, illetve az abban bekövetkezett változástól.

A felügyelőbiztos díjáról és költségeiről a törvény úgy rendelkezik, hogy, ha a kirendelésre kérelemre kerül sor, a cégbíróság meghatározza a várhatóan megfizetendő összeget, melyet a kérelmező köteles előlegezni. A törvényességi felügyeleti eljárásban közreműködő felügyelőbiztos díjáról szóló, 23/2006. (V. 18.) számú IM rendelet állapítja meg a további szabályokat, és úgy rendelkezik, hogy a megelőlegezés bírósági letétbe helyezéssel történik. Ha a cégbíróság felhívása ellenére a kérelmező nem előlegezi meg a végzésben meghatározott összeget, a felügyelőbiztos kirendelése iránti kérelem elutasításra kerül. Ilyen esetben természetesen a cégbíróság alkalmazhat más felügyeleti intézkedést, továbbá a felügyelőbiztost hivatalból is kirendelheti, ha azt tartja indokoltnak. Ha a felügyelőbiztos kirendelésére hivatalból kerül sor, a felügyelőbiztos díjának előlegezésére, és annak bírósági letétbe helyezésére a cégbíróság a céget kötelezi a kirendelő végzésében. Amennyiben a cég nem tesz eleget előlegezési kötelezettségének, a cégbíróság törvényességi felügyeleti intézkedésként pénzbírsággal sújthatja.

A megelőlegezendő összeg 100.000 Ft, ha a felügyelőbiztos nem gyakorol vezető tisztségviselői jogkört, ha gyakorol, és a kirendelése jogi személyiség nélküli gazdasági társasághoz történik, úgy az összeg 150.000 Ft, ha pedig jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társasághoz, úgy 300.000 Ft. Ezen összegeket a mindenkori mértékű általános forgalmi adóval növelten kell bírósági letétbe helyezni. A fenti összegek a felügyelőbiztos díját teszik ki, melyet a részére csak akkor kell az általános forgalmi adóval növelten megfizetni, ha a felügyelőbiztos annak felszámítására kötelezett az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény rendelkezései alapján, a felügyelőbiztosnak erre vonatkozóan nyilatkozatot kell tennie.

E díj mellett a felügyelőbiztos részére meg kell téríteni a tevékenységével kapcsolatban közvetlenül felmerült, számlával igazolt költségeit is. Ha ÁFA-levonási joggal rendelkezik e költségeknek csak a nettó összege növeli az adóalapot. A költségekre eső összeg előlegezésére nincs minden esetben szükség, azonban, ha az várhatóan jelentős mértékű lesz (például a gépkocsi használat költsége), a felügyelőbiztos kérelme alapján a cégbíróság az előlegezésre köteles felet ezen összeg előlegezésére is kötelezi. Költségként számíthatja fel a felügyelőbiztos a feladatai ellátása során az utazással, fénymásolással és egyéb költségekkel járó szükséges és igazolt készkiadásait. Ahhoz azonban, hogy a saját személygépkocsi használatával kapcsolatos költségeket (mint üzemanyagköltség, parkolási díj) felszámolhassa, a cégbíróság előzetes hozzájárulása szükséges.

Más a helyzet azokkal a költségekkel, melyek a felügyelőbiztosnak a gazdasági társaság törvényes működésének helyreállítása érdekében ellátandó feladatai elvégzéséhez, intézkedések megtételéhez közvetlenül kapcsolódnak, azoknak feltételei, mint például közgyűlés összehívása esetén a terembérleti díj. E szükséges költségek megfizetését a felügyelőbiztos a cégtől igényelheti, és ha a társaság e fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a felügyelőbiztos a cégbírósághoz fordulhat intézkedést kérve.

Ha a cégbíróság kifogás alapján a felügyelőbiztost más felügyelőbiztos kirendelése mellett visszahívja, a visszahívott felügyelőbiztos csupán igazolt költségei megtérítésére jogosult, a díj az újjal kirendelt felügyelőbiztost illeti, aki természetesen emellett szintén igényt tarthat költségtérítésre.

Ha a gazdasági társaság törvényes működése helyreállt, vagyis a felügyelőbiztos teljesítette megbízatását, vagy a kirendelés legfeljebb kilencven napos tartalma letelt, a cégbíróság felmenti a felügyelőbiztost, és e felmentő végzésben megállapítja költségeit, valamint díját, és annak viselésére kötelezi a céget, amely a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetén felügyeleti intézkedésként pénzbírság megfizetésére kötelezhető. Amennyiben a felügyelőbiztos díja, költsége vagy a pénzbírság behajthatatlannak bizonyul, azt a felügyelőbiztos kérelemre történt kirendelése esetén a kérelmező, hivatalbóli kirendelés esetén pedig az állam viseli, ez utóbbi esetben a felügyelőbiztos díját és költségét a kirendelő bíróság gazdasági hivatala téríti meg. A cégbíróság a felügyelőbiztos költségeit az általa benyújtott díjjegyzék alapján állapítja meg, melyet a felügyelőbiztos a tevékenységéről készített beszámolójával együtt küld meg. A díjjegyzéknek tételes lebontásban kell tartalmaznia a munkadíjra, a költségekre és az ezeket terhelő általános forgalmi adóra eső részoszégeket. A felügyelőbiztosnak számlát is ki kell állítania, ha tevékenysége gazdasági tevékenységnek minősül, ez pedig az általa ellátott feladatok függvénye.

A törvény a felügyelőbiztos költségét és díját megállapító végzés ellen külön fellebbezést enged.

9. Cím

A cég megszűntnek nyilvánítása

84. § (1) Ha a törvényes működés a bíróság által hozott intézkedések ellenére sem következik be, a cégbíróság a céget eltiltja a további működéstől, egyben megszűntnek nyilvánítja, és kezdeményezi a cég felszámolását, vagy elrendeli a kényszertörlési eljárást, amennyiben az adott cégformára irányadó anyagi jogszabályok ezt lehetővé teszik. Ha a felszámolásra vagy kényszertörlési eljárásra az adott cégformára tekintettel nem kerülhet sor, e tényről a cégbíróság az állami adóhatóságot elektronikus úton haladéktalanul értesíti és a cégre irányadó anyagi jogszabály rendelkezései szerint gondoskodik a cég cégjegyzékből történő törléséről.

(2) A cég megszűntnek nyilvánítására akár a cégbíróság 80. § (1) bekezdése szerinti felhívásának, akár az első intézkedésének eredménytelenségét követően is sor kerülhet, ha a cégbíróság úgy ítéli meg, hogy a törvényes működés helyreállítására elrendelhető további intézkedések nem vezetnének eredményre.

(3) A cég bejegyzésére vonatkozó végzéssel kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárás nem vezethet a cég megszűntnek nyilvánításához, kivéve, ha a cég alapítása bűncselekménnyel vagy bűncselekmény elkövetése érdekében történt és ez a tény jogerős bírósági ítélet alapján megállapítható. A bíróság a jogerős ítéletét megküldi a cégbíróságnak, mely az ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül a céget megszűntnek nyilvánítja, kivéve, ha megállapítható, hogy az alapítók már nem szerepelnek a cégjegyzékben és a cég működése törvényes.

A törvényességi felügyeleti eljárás célja a cég törvényes működésének helyreállítása. Amennyiben e cél a cégbíróság által alkalmazott törvényességi felügyeleti intézkedés, intézkedések eredményeként sem áll helyre, a cégbíróság a Ctv. 81. § (6) bekezdésében foglalt, legsúlyosabb törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazza: a céget eltiltja a további működéstől és megszűntnek nyilvánítja. E megszűntnek nyilvánítás részletes szabályait határozza meg a jelen szakasz.

A cég megszűntnek nyilvánításának feltételeként a törvény azt írja elő, hogy a cégbíróságnak legalább egy, a 81. § (1) bekezdésében felsorolt valamelyik törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaznia kell. Azonban akkor elegendő csupán egy intézkedés alkalmazásának eredménytelensége, ha a cégbíróság az ügy körülményei mérlegelve úgy látja, hogy a törvényes működés helyreállítására további törvényességi felügyeleti intézkedések elrendelésével sem kerülne sor. A kapcsolódó bírói gyakorlatot példázzák a Pécsi Ítélőtábla Cgtf.V.30.250/2007/3. és a Fővárosi Ítélőtábla 16.Cgtf.43.906/2009/2. számú eseti döntései, melyekben úgy foglaltak állást, hogy a cég megszűntnek nyilvánítása törvényességi felügyeleti intézkedés csak akkor alkalmazható, ha a 81. § (1) bekezdésében foglalt valamely felügyeleti intézkedés alkalmazását követően, további felügyeleti intézkedés alkalmazásától sem várható a törvényes állapot helyreállítása. A cégbírósággal szemben érvényesülő lényeges elvárás ebben a körben, hogy a megszűntnek nyilvánításról rendelkező végzésének indokolásában jelölje meg azokat a tényeket, körülményeket, amelyekre tekintettel a gazdasági társaság megszűntnek nyilvánítását tartotta indokoltnak valamely további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása helyett, vagyis amelyekből alappal következtethetett arra, hogy a cég, annak tagjai a törvényes működést nem állítják helyre, illetve nem képesek annak helyreállítására. A cégbíróság végzése tehát csak így lehet megalapozott.

Vannak olyan esetek, amikor a cégbíróságnak valamely anyagi jogi szabály alapján mindenképp a cég megszűntnek nyilvánításáról kell rendelkeznie törvényességi felügyeleti eljárásában. Ilyen szabályt fogalmazott meg a Gt. 365. § (3) bekezdése, eszerint a közhasznú társaság 2007. július 1-jét követő két éven belül társasági szerződése módosításával nonprofit korlátolt felelősségű társasággá alakulhat át, vagy jogutód nélküli megszűnését határozhatja el. A közhasznú társaság 2009. június 30-áig köteles a cégbíróságnál nonprofit gazdasági társaságként történő nyilvántartásba vételét kérni, vagy jogutód nélküli megszűnését a cégbíróságnál bejelenteni. E határidő eredménytelen eltelte után a cégbíróság a társasággal szemben a megszűntnek nyilvánítás törvényességi felügyeleti intézkedését alkalmazza. A Gt. rendelkezései folytán tehát 2009. június 30-a után közhasznú társaság már nem működhet. E határidő elmulasztása esetére a törvény nem biztosít kimentési lehetőséget. A közhasznú társaságok ezért a megszűntnek nyilvánítást mint törvényességi felügyeleti intézkedést csak akkor kerülhetik el, ha a meghozott döntésük alapján a szükséges változásbejegyzési kérelmet a cégbírósághoz benyújtják. Ebből pedig az következik, hogy 2009. június 30-a után a közhasznú társaság változásbejegyzési kérelmének elbírálására nincs lehetőség, a cégbíróság köteles a társaságot megszűntnek nyilvánítani. (Pécsi Ítéltábla Cgf.V.30.250/2009/2.)

A cégbíróság minden egyéb intézkedés nélkül megszűntnek nyilvánítja a gazdasági társaságot, abban az esetben, ha az állami adóhatóság arról értesíti, hogy a cég az általa alkalmazott adójogi jogkövetkezmények ellenére sem tett eleget a beszámolója letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettségének. A cégbírósággal szemben ilyenkor tehát nem áll fenn az az elvárás, hogy valamely a 81. § (1) bekezdésében foglalt törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazza. Mérlegelési joga sem áll fenn, az adóhatóság értesítése alapján megszűntnek kell nyilvánítania a céget, végzése indokolásában is csupán erre kell kitérnie. Éppen a mérlegelési jog hiánya, és a megszűntnek nyilvánítási kötelezettség miatt rendelkezik úgy a törvény, hogy az ilyen törvényességi felügyeleti eljárást bírósági titkár, fogalmazó vagy bírósági ügyintéző is önállóan lefolytathatja. Így meghozhatja azokat a végzéseket is, melyek ellen külön fellebbezésnek van helye, meghozhatja tehát a céget megszűntnek nyilvánító végzést is, azonban ehhez a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulására van szükség.

A törvény tartalmaz egy kizáró szabályt olyan esetre, amikor, bár a gazdasági társaság megszűntnek nyilvánításának feltételei fennállnak, arra mégsem kerülhet sor. Ez pedig a cég bejegyzésére vonatkozó végzéssel kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárás, amelyet lefolytatva egyébként a cég megszűntnek nyilvánításának lenne helye, ám ezt az intézkedést a cégbíróság nem alkalmazhatja. Ennek oka, hogy törvényességi felügyeleti eljárás a cégbejegyzési kérelem elbírálása során, a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódóan nem indítható, ha a cégbíróság valamely törvényt sértést tapasztal, a bejegyzés iránti kérelmet elutasítja, a bejegyzésre tehát nem kerül sor. Ha pedig már a bejegyzésre sor került, az azt jelenti, hogy a cégbíróság nem észlelt törvényt sértést, ezért meghozta bejegyző végzését. Kérelemre ebben a körben nem indulhat törvényességi felügyeleti eljárás, hiszen erre vonatkozóan fennáll a perindítási lehetőség. A gazdasági társaság bejegyzéséhez, alapításához kapcsolódó megszűntnek nyilvánítására ezért csupán a cég bejegyzését elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti perben, valamint a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per eredményeként kerülhet sor, és ott is csak szűk körben. Ha pedig ezekben a perekben a bíróság nem látta indokoltnak a cég megszűntnek nyilvánítását, hanem valamely más felügyeleti intézkedés alkalmazásáról rendelkezett, úgy arról a cégbíróság a bíróság által alkalmazni rendelt intézkedések eredménytelenségét követően nem határozhat egy nemperes eljárás keretében.

A fenti szabály alól egy kivételt határoz meg a törvény, nevezetesen azt az esetet, amikor a cég alapítása bűncselekménnyel, vagy bűncselekmény elkövetése érdekében történt. E körülmények fennálltát azonban jogerős bírósági ítéletnek kell megállapítania. Ilyenkor a büntetőbíróság a jogerős ítéletét megküldi a cégbíróság részére, amely a kézbesítéstől számított hatvan napon belül megszűntnek nyilvánítja. A cégbíróságnak tehát ekkor sem áll fenn mérlegelési joga, a cég megszűntnek nyilvánításáról rendelkeznie kell. Ez alól egy alkívételt enged a törvény: akkor, ha megállapítható, hogy a gazdasági társaság alapítói, akik a bűncselekményt megvalósították már nem szerepelnek a cégjegyzékben, és a cég működése törvényes - e két feltétel konjunktív. E körben a bíróságnak kell vizsgálatot lefolytatnia a büntetőítélet kézbesítését követően fennálló hatvan napos határidőn belül. Ha a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a fenti két konjunktív feltétel megvalósult, a főszabály érvényesül, azaz a gazdasági társaság megszűntnek nyilvánításának az alapításával összefüggésben nincs helye.

A cég megszűntnek nyilvánításával egyidejűleg a cégbíróság elrendeli a cég végelszámolását, amely ez esetben kényszer-végelszámolás. Ha pedig a gazdasági társaság fizetéseképtelen, úgy felszámolását kezdeményezi. Ezen intézkedések megtételére természetesen csak akkor kerülhet sor, ha az adott cégformára vonatkozó anyagi jogi szabályok lehetővé teszik a fenti eljárások lefolytatását. Ha pedig a végelszámolásra vagy felszámolásra az adott cégformára vonatkozó szabályok alapján nem kerülhet sor, e tényről a cégbíróság az állami adóhatóságot elektronikus úton haladéktalanul értesíti, és a cégre irányadó anyagi jogszabály rendelkezéseinek megfelelően gondoskodik a társaságnak a cégjegyzékből való törléséről. E rendelkezések szerint jár el a cégbíróság például a víziközmű társulat esetében, amikor annak elszámolásáról rendelkezik.

A gazdasági társaság megszűntnek nyilvánítását követően a cég a cégjegyzékből való törlésével szűnik meg. A Ctv. 62. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a törlésre nem felszámolási eljárást követően kerül sor, a cégbíróság a céget akkor törölheti a cégjegyzékből, ha az állami adóhatóság - a vámhatóságtól beszerzett adatok alapján is - elektronikus úton arról tájékoztatja, hogy a cégnél adóhatósági eljárás nincs folyamatban, és ellenőrzést, végrehajtást nem kezdeményez, vagy e tájékoztatás hiányában a cégbíróság által az adóhatóság részére küldött elektronikus értesítéstől, illetve a végelszámolást lezáró beszámoló közzétételétől számított kilencven nap eltelt - anélkül tehát, hogy az adóhatóság reagált volna. Végelszámolás esetén az állami adóhatóság arról is tájékoztatja a cégbíróságot, hogy a cégnek van-e az állami adóhatóságnál, illetve - a vámhatóságtól beszerzett adatok alapján - a vámhatóságnál nyilvántartott köztartozása. Amennyiben az adóhatóság arról tájékoztatja a cégbíróságot, hogy a gazdasági társaságnál eljárást folytat, vagy ellenőrzést, végrehajtást kezdeményez, vagy a cég köztartozással rendelkezik, a cég csak az adóhatósági eljárások jogerős befejezéséről szóló, illetve végelszámolás esetén ezen felül a köztartozás fennálltára vonatkozó nemleges tartalmú elektronikus tájékoztatást követően törölhető a cégjegyzékből. E szabályokkal kívánja a törvény biztosítani, hogy olyan társaság amelynek köztartozása áll, illetve állhat fenn, ne kerülhessen törlésre a cégjegyzékből. A cégbíróság és az adóhatóság elektronikus értesítések, tájékoztatások formájában kommunikálnak egymással e szabályok gyakorlati megvalósulása folyamán, a céget már nem terheli erre vonatkozóan adóhatósági igazolás beszerzésére és benyújtására vonatkozó kötelezettség, mindez gyorsítani és egyszerűsíteni hivatott az eljárást.

A legsúlyosabb törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának feltételeivel kapcsolatban tartalmaz fontos megállapításokat a BH 80/2003. szám alatt publikált eseti döntés. A tényállás szerint az 1996-ban alapított, a cégjegyzékbe bejegyzett cég 2000. június 19-én benyújtotta az elsőfokú bíróságnak a 2000. június 2-i taggyűlés jegyzőkönyvét azzal, hogy a törzstőke-felemelés bejegyzésével kapcsolatos változásbejegyzési kérelmet majd a későbbiekben nyújtja be az elsőfokú bírósághoz. A csatolt jegyzőkönyv szerint a cég a törzstőke 1,8 millió Ft-tal való felemeléséről döntött akként, hogy 1,8 millió Ft-ot apportként biztosítanak, majd 2/2000. számú határozatával úgy döntött, hogy a társasági szerződésben meghatározott tevékenységi köröket a hatályos TEÁOR besorolásnak megfelelően átdolgoztatja, a társasági szerződés egységes szerkezetbe foglalása mellett. Az elsőfokú bíróság 2000. október 11-én kézbesített végzésével felhívta a céget, hogy 20 nap alatt vagy nyújtsa be a törzstőke felemelésre vonatkozó változásbejegyzési kérelmét, vagy ugyanezen határidőn belül igazolja, hogy taggyűlést hívott össze a cég átalakulása, illetve megszűnése érdekében. Az elsőfokú bíróság végzésében a céget a további működéstől eltiltotta, egyben megszűntnek nyilvánította, és végelszámolóját kijelölte. A végzés indoklása szerint a cég a törzstőke-felemelési kötelezettségének teljesítését felhívás ellenére nem igazolta. A cég fellebbezésében a 3. sorszámú végzés hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a felhívás teljesítése jogban való járatlanság miatt maradt el, a cég ügyvezetője ezért csak a 3. sorszámú végzés kézbesítése után - 2000. december 4-én - fordult jogi képviselőhöz a törzstőke felemelésével kapcsolatos változásbejegyzési kérelem elkészítése érdekében. A másodfokon eljáró bíróság a fellebbezést alaposnak találta. A perbeli tényállás megvalósulásakor hatályos szabályok alapján a cég 2000. június 16-ig lett volna köteles törzstőkéjének legalább a törvényi minimumra (3 millió Ft) való kiegészítésére, a törzstőke felemelésével kapcsolatos változásbejegyzési kérelmét pedig 2000. augusztus 16-ig kellett volna benyújtania. A törzstőke-kiegészítési kötelezettség teljesítését a cég csak megfelelő okiratokkal alátámasztott változásbejegyzési kérelem benyújtásával igazolhatta volna, önmagában az elsőfokú bírósághoz benyújtott 2000. június 2-i taggyűlési jegyzőkönyvben rögzített határozatok nem igazolják, hogy a cég eleget tett a jogszabályi kötelezettségének. A cég a változásbejegyzési kérelmet nem terjesztette elő, és pedig annak ellenére sem, hogy a cég tagjai annak szükségességével tisztában voltak. A cég jogi képviselője ugyanis maga is tagja volt a cégnek, részt vett a taggyűlésen, melyen a jegyzőkönyv szerint felmerült a további okiratok elkészítésének és a változásbejegyzési kérelem benyújtásának szükségessége. A taggyűlés jegyzőkönyvét is a jelenlegi jogi képviselő nyújtotta be az elsőfokú bíróságnak a változásbejegyzési kérelem későbbi benyújtásának kilátásba helyezése mellett. Mindezekből következően a fellebbezésben írtakkal ellentétben nem jogban való járatlanság okozta a cég mulasztását. A jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettséget elmulasztó céget az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel kötelezettségeinek teljesítésére, és ezen felhívás nem teljesítése miatt jogosult volt a céggel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazására. A céget a további működéstől eltiltó végzés azonban nem felelt meg a jogszabályoknak, mert az elsőfokú bíróság nem alkalmazhatta volna a legsúlyosabb törvényességi felügyeleti intézkedést a céggel szemben. A Ctv. 84. §-ának (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a cég megszűntnek nyilvánítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a bíróság által hozott egyéb intézkedések nem vezettek eredményre, azaz a törvényes működés nem állt helyre. Ez azt jelenti, hogy a cég megszűntnek nyilvánítására csak akkor kerülhet sor, ha megelőzően a cégbíróság legalább két alkalommal alkalmazott eredménytelenül törvényességi felügyeleti intézkedést a céggel szemben.

VII. Fejezet

KÜLÖNLEGES TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI ELJÁRÁSOK

1. Cím

A zárgondnok kirendelése

85. § (1) Ha a cégbíróság hivatalos tudomására jut, hogy a cég vagy annak tagja

a) nemzetközi jogi kötelezettségen alapuló, illetve

b) az Európai Unió Működéséről Szóló szerződés 75. cikke, illetve 215. cikke alapján elfogadott uniós jogi aktusok, valamint az ezen jogi aktusok felhatalmazása alapján elfogadott jogi aktusok, illetve intézkedések által elrendelt pénzügyi vagy vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozik, a cégbíróság a cég működését felfüggeszti.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdésben foglalt intézkedést megszünteti, ha a cég vagy annak tagja már nem tartozik az (1) bekezdés szerinti pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá.

A különleges törvényességi felügyeleti eljárások

A törvény az eddig ismertetett, a törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályaitól eltérő szabályokat rendel alkalmazni egyes speciális esetekben. Az általános törvényességi felügyeleti eljáráshoz képest a gazdasági társaság törvénytől működése, vagy más jogszabálysértő állapot a törvény által külön meghatározott tényállásban valósul meg, melyek esetére a jogalkotó az általánostól eltérő jogkövetkezmények alkalmazását rendeli. E tényállások kiemelését, és külön szabályozását bizonyos speciális érdekek fennállása indokolta.

A zárgondnok kirendelése

A sorban az első különleges törvényességi felügyeleti eljárás a zárgondnok kirendelése, melyre akkor kerülhet sor, ha a cégbíróság hivatalos tudomást szerez arról, hogy a gazdasági társaság vagy annak valamely tagja nemzetközi jogi kötelezettségen alapuló, vagy közösségi jogi, rendeletben vagy határozatban elrendelt pénzügyi vagy vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozik. E speciális tényállás megvalósulása esetén a cégbíróság a társaság működését felfüggeszti, ez az egyetlen intézkedés, melyet ilyenkor elrendelhet és el is kell rendelnie. Ezen intézkedés hatálya megegyezik a cég vagy tagja elleni pénzügyi, vagyoni korlátozó intézkedés hatályával.

E különleges szabály beiktatását a nemzetközi és közösségi jogi kötelezettségeknek való megfelelés indokolta. E rendelkezés minden érintett országban való törvénybe foglalása és alkalmazása nélkül a pénzügyi, vagyoni korlátozó intézkedés a gyakorlatban nem bírna következményekkel.

A 2007. évi CLXXX. törvény rendelkezik az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról, így a Ctv. módosításáról, pontosabban annak az imént ismertetett, a 85. §-ában foglaltak megállapításáról is. E jogszabály az értelmező rendelkezései között meghatározza a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés mibenlétét, eszerint a pénzeszközök és gazdasági erőforrások közösségi jogi aktus által elrendelt befagyaszthatását, valamint olyan ügylet teljesítésének megakadályozását jelenti, amelyből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik. A törvény 3. § (3) bekezdése szerint, ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással, valamint ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának valamely ügyletből vagyoni előnye származna, erről a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv az alkalmazandó közösségi jogi aktus vonatkozó rendelkezésére hivatkozva, az általa korábban e körben lefolytatott vizsgálat eredményének és a szükséges adatoknak a megküldésével, a vizsgálat befejezését követően haladéktalanul értesíti - egyebek mellett - az illetékes cégbíróságot. Az 5. § (1) bekezdésében pedig úgy rendelkezik, hogy a cégbíróság a cég működésének a Ctv. 85. § (1) bekezdés b) pontján alapuló felfüggesztéséről, illetve annak a Ctv. 85. § (2) bekezdésén alapuló megszüntetéséről három munkanapon belül értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet, továbbá az adópolitikáért felelős minisztert.

A nemzetközi jogi kötelezettségen alapuló pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtásáról nem rendelkezik külön jogszabály.

2. Cím

Más hatóság eljárásának kezdeményezése

86. § A cégbíróság más hatóság eljárásának lefolytatását kezdeményezi, ha azt a cég jogszabálysértő működése vagy a vezető tisztségviselők jogellenes tevékenysége miatt a tagok érdekeinek, illetve a hitelezők jogainak védelme céljából szükségesnek látja. A kezdeményezett eljárást lefolytató hatóság harminc napon belül köteles tájékoztatni a cégbíróságot arról, hogy az eljárást megindította-e, a későbbiekben pedig a megindított eljárás befejezéséről, illetve a megtett intézkedésekről is.

A cégbíróság más hatóság eljárásának lefolytatását kezdeményezi, ha azt a cég jogszabálysértő működése vagy a vezető tisztségviselők jogellenes tevékenysége miatt a tagok (részvényesek) érdekeinek, illetve a hitelezők jogainak védelme céljából szükségesnek látja. A kezdeményezett eljárást lefolytató hatóság harminc napon belül köteles tájékoztatni a cégbíróságot arról, hogy az eljárást megindította-e, a későbbiekben pedig a megindított eljárás befejezéséről, illetve a megtett intézkedésekről is.

Azokban az esetekben, amikor a cégbíróság észleli a gazdasági társaság működésének törvénytől való eltérést, azonban ezen állapot felszámolásához nem rendelkezik jogi eszközökkel, az nem tartozik a hatáskörébe, más hatóság eljárásának lefolytatását kezdeményezi, például pénzügyi jellegű jogszabálysértés esetén a Magyar Nemzeti Bankhoz fordul. Erre - a cégbíróság mérlegelésétől függően - akkor kerül sor, ha azt szükségesnek látja a tagok (részvényesek) érdekeinek, illetve a hitelezők jogainak védelme érdekében.

Az így kezdeményezett eljárásban a cégbíróság természetesen nem minősül félnek, így a fél jogai sem illetik meg. Ha tehát a kezdeményezett eljárást a megkeresett hatóság nem indítja meg, az erre vonatkozó döntés ellen a cégbíróság nem élhet jogorvoslattal. A megkeresett hatóságnak nem áll fenn eljárási kötelezettsége, mérlegelési jogkörében dönt az eljárás megindításáról. Csupán arra vonatkozóan teremt kötelezettséget a törvény a hatóság számára, hogy a cégbíróság általi kezdeményezést követő harminc napon belül tájékoztatást adjon arról, hogy megindította-e az eljárást. Annak megindítása esetén pedig tájékoztatnia kell a cégbíróságot a megtett intézkedésekről, valamint az eljárás befejezéséről is.

3. Cím

87. §

A Ctv. 18-19. §-ai alapján az állami adóhatóság ellenőrzi a beszámoló benyújtásának tényét, és annak elmulasztása esetén az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényben meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja. Ha a gazdasági társaság e jogkövetkezmények ellenére sem tett eleget a beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, az adóhatóság elektronikus úton, haladéktalanul értesíti a cégbíróságot. A cégbíróság az értesítés megérkezését követő legfeljebb húsz munkanapon belül a cég megszűntnek nyilvánítása törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazza abban az esetben, ha megállapítja a cég mulasztását. Ennek megállapítására tehát tizenöt munkanap áll a cégbíróság rendelkezésére. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy itt a törvény munkanapokban, nem pedig napokban számol. A cégbíróság ilyenkor nem mérlegelhet, ha az adóhatóságtól értesítést kap, és az alaposnak bizonyul, a cég mulasztása megállapítható, köteles a céget megszűntnek nyilvánítani.

A megszűntnek nyilvánítás iránti eljárást azonban a cégbíróságnak meg kell szüntetnie, ha annak során, a törvénysértés megállapítására biztosított tizenöt munkanapon belül az adóhatóság, illetve az eljárás alatt a cég arról értesíti, hogy a beszámoló letétbe helyezése és a közzététele megtörtént.

ÍH 2013. 79. Eltiltás alkalmazása 2012. március 1. után indult eljárásokban - kényszerszünet

ÍH 2012. 181. Mérleg letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye - Ctv. 87. § szerinti eljárás megszüntetése

ÍH 2011. 172. Ctv. 87. § szerinti törvényességi felügyeleti eljárás vizsgálódási köre - éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettség elmulasztása

ÍH 2011. 89. Beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye - cégbíróság hatásköre a Ctv. 87. § szerinti eljárásban

ÍH 2011. 88. Beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezménye - Ctv. 87. § szerinti eljárás megszüntetése - beszámoló utólagos benyújtása

4. Cím

A cégjegyzékbe bejegyzett személynek a céggel kapcsolatos jogviszony törlésére irányuló kérelme

88. § (1) A cég cégjegyzékében bejegyzett személy kérelmére törvényességi felügyeleti eljárást kell lefolytatni, ha a kérelmező igazolja, hogy a cég vezető tisztségviselőjétől írásban kérte a céggel fennálló jogviszonya megszűnésének a cégbírósághoz történő bejelentését, ennek azonban a cég vezető tisztségviselője hatvan napon belül nem tett eleget. A felhívás elküldését igazoló iratot a kérelemhez csatolni kell.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott okból a kézbesítési megbízott fordul a cégbírósághoz, igazolnia kell azt is, hogy a külföldi személyt tájékoztatta a megbízatásról történt lemondásáról, és írásban felhívta, hogy gondoskodjon másik kézbesítési megbízottról, azonban a külföldi személy az értesítést követő hatvan napon belül nem jelölt ki új kézbesítési megbízottat, vagy a külföldi személy részére a lemondást tartalmazó okirat nem volt kézbesíthető. A kézbesítési megbízottnak a kérelméhez, illetve a vezető tisztségviselőhöz intézett bejelentéséhez a felhívás elküldését, illetve a kézbesítés sikertelenségét igazoló iratokat csatolnia kell. A kézbesítési megbízott a törvényességi felügyeleti kérelme benyújtásáig köteles a kézbesítési megbízotti feladatokat ellátni, kivéve, ha már a lemondását tartalmazó okirat kézbesítése is sikertelen volt a külföldi személy részére.

(3) Az (1)-(2) bekezdés szerinti törvényességi felügyeleti eljárás illeték, valamint közzétételi költségtérítés megfizetése nélkül kezdeményezhető. Ha a cégbíróság a kérelmezőt törli a cégjegyzékből, ezzel egyidejűleg a 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint jár el.

(4) Ha a cég képviseletére kizárólag olyan személy jogosult, akinek a kézbesítési megbízottját a cégbíróság törölte a cégjegyzékből, a cégbíróság a (3) bekezdésben foglalt intézkedés helyett megindítja az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárást.

ÍH 2017. 69. Ctv. 88. § szerinti eljárás iránti kérelem kellékei - Ctv. 88. § szerinti eljárás kétpólusú törvényességi felügyeleti eljárás

ÍH 2016. 153. Felszámolás alatt álló cég feletti törvényességi felügyelet - Ctv. 88. § alkalmazása felszámolás alatti cégnél - változásbejegyzetelési kötelezettség felszámolás alatt

ÍH 2014. 34. Ctv. 88. § (1) bekezdés szerinti speciális változásbejegyzési és törvényességi felügyeleti eljárás - cég cégjegyzékében szereplő személy törlésével kapcsolatos, az általánostól eltérő szabályok - a kérelem visszavonása

Ha a gazdasági társaság adataiban változás következik be, annak cégnyilvántartáson történő átvezetése érdekében fennáll a cég változásbejelentési kötelezettsége. A Ctv. 33-34. §-ai alapján a változásbejegyzés iránti kérelmet a cég szervezeti képviselője jogi képviselője útján köteles előterjeszteni, a változás bekövetkeztétől számított harminc napon belül. A közhitelesség elvét súlyosan sérti, ha a cég valós adatai és a cégnyilvántartás adatai között eltérés áll fenn, mert a cég elmulasztotta teljesíteni változásbejelentési kötelezettségét.

A törvény különleges törvényességi eljárás lefolytatását teszi ezért lehetővé olyan esetekben, amikor valamely a cégnyilvántartásba bejegyzett személynek a céggel fennálló, a bejegyzés alapjául szolgáló jogviszonya megszűnt, és ennek ténye a cégbírósághoz annak ellenére sem került bejelentésre, hogy az érintett személy a cég vezető tisztségviselőjét írásban kérte e bejelentés megtételére, aki ennek hatvan napon belül nem tett eleget. A törvény a változásbejelentési kötelezettség teljesítésére nyitva álló harmincnapos határidő kétszeresét biztosítja a vezető tisztségviselő számára, csak ennek eredménytelen eltelte után kezdeményezhető a törvényességi felügyeleti eljárás. E különleges törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását az érintett személy kérheti a cégbíróságtól, a kérelmezőnek a vezető tisztségviselő változásbejelentésre vonatkozó felhívásának megtörténtét igazolnia kell, az annak elküldését igazoló iratot a kérelméhez kell csatolnia, emellett célszerű csatolni azon okiratot is, amelyből megállapítható a jogviszony megszűnése.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója 2008. május 30-án Debrecenben megvitatta azt a kérdést, hogy ha az egyedüli vezető tisztségviselő lemond tisztségéről, vagy újraválasztása nélkül lejárt a megválasztásának időtartama, és kéri a cégnyilvántartásból való törlését, lefolytatható-e a fenti eljárás. A bírák egységes álláspontja szerint a volt vezető tisztségviselő törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ugyanis fogalmilag kizárt, hogy az (1) bekezdésben foglaltakat igazolja, mivel saját magához kérelmet nem terjeszthet elő. Ilyen esetben a Ctv. 76. § (3) bekezdése alapján hivatalból törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának van helye, ezért célszerű a volt tisztségviselőt arról tájékoztatni, hogy a cégbíróság hivatalból indít törvényességi felügyeleti eljárást a céggel szemben, ha igazolja jogviszonya megszűnését. Amennyiben a társaságnak nem maradt ügyvezetője, a taggyűlést bármelyik tag összehívhatja, ha pedig erre a változás bekövetkeztétől számított harminc napon belül nem kerül sor, vagy az nem lehetséges, akkor a taggyűlést bármelyik tag vagy hitelező kérelmére a cégbíróság hívja össze, a bírák álláspontja szerint fenn kell tartani azt a korábban kialakult gyakorlatot, hogy ha a gazdasági társaságnak nincs törvényes képviselője, mert a korábbi képviselő megbízása lejárt vagy lemondott, a Ctv. 80. § (1) bekezdése szerinti felhívást az érintett tagoknak kell megküldeni a törvényes működés helyreállítása céljából.

Külön szabályozza a törvény azt az esetet, amikor a kézbesítési megbízott fordul a cégbírósághoz törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezve. A törvény az (1) bekezdésben foglaltakon túl megköveteli a kézbesítési megbízotttól, hogy igazolja, a külföldi személyt tájékoztatta a megbízatásáról való lemondásáról, és írásban felhívta, hogy gondoskodjon másik kézbesítési megbízotttal, a külföldi személy azonban a felhívás ellenére, az azt követő hatvan napon belül sem jelölt ki új kézbesítési megbízottat, vagy pedig igazolja azt, hogy a külföldi személy részére a lemondást tartalmazó okirat nem volt kézbesíthető. Ilyenkor a kézbesítési megbízottnak a kérelméhez csatolnia kell a külföldi személyhez intézett felhívás elküldését és annak átvételét, vagy a kézbesítés sikertelenségét igazoló iratokat.

Fontos követelmény, hogy a törvényességi felügyeleti kérelme benyújtásáig a kézbesítési megbízott köteles e megbízatásából eredő feladatait ellátni. Ez alól egy kivételt enged a törvény, nevezetesen, abban az esetben, ha már a lemondását tartalmazó okirat sem volt kézbesíthető a külföldi személy részére, úgy a továbbiakban nem köteles ellátni feladatait.

E különleges törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezőjének nem kell illetéket és közzétételi költségterítést fizetnie. Az eljárás eredményeként, ha a cégbíróság alaposnak találja a kérelmet, a kérelmezőt törli a cégjegyzékből. E törlésre tehát változásbejegyzési kérelem előterjesztése nélkül, törvényességi felügyeleti intézkedésként kerül sor. Emellett a cégbíróság a 81. § (1) bekezdésében foglalt valamely törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazza a társasággal szemben, attól függően, hogy a kérelmezőnek a cégnyilvántartásból való törlése folytán szüksége-e új személy bejegyzése. Ha erre nincs szükség, úgy a cégbíróság tipikusan pénzbírsággal sújti a mulasztó vezető tisztségviselőt.

Nem elegendő azonban a 81. § (1) bekezdésében foglalt törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása, ha nincs más a gazdasági társaság képviselőjére jogosult személy, csak az, akinek kézbesítési megbízottja a törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezte, és a kérelmet a cégbíróság alaposnak találva, a kézbesítési megbízottat törölte a cégjegyzékből. Ennek az a következménye, hogy a cég képviselőjére jogosult személy belföldön nem érhető el, a társaság tehát ismeretlen székhelyű cégnek minősül. Ilyen esetben a cégbíróság a társaság megszüntetésére irányuló eljárást indít, amely a cég törléséhez vezet, ha a társaság tagjai (részvényesei) a cégbíróság felhívása ellenére nem gondoskodnak a törvényes működés helyreállításáról. Ez, a (4) bekezdésben foglalt szabály a törvény 125. § (2) bekezdése alapján a Ctv. 2006. július 1-jei hatálybalépéséhez képest korábban, a törvény kihirdetését követő harmincadik napon, 2006. február 3-án lépett hatályba, és a jogalkotó az ezt követően indult eljárásokban rendelte alkalmazni.

A Ctv. 88. § (1) bekezdése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban a kérelem megalapozottságának jogkövetkezménye a cégjegyzékbe bejegyzett kérelmező cégjegyzékből történő hivatalból törölése, s csakis emellett - szükség szerint - alkalmazandó a társasággal, illetve a vezető tisztségviselővel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés. Erre akkor kerülhet sor, ha a törléssel a törvényes működés még nem áll helyre teljes körűen, vagyis fennáll olyan jogsértés, amelynek kiküszöbölése érdekében intézkedés, szankció alkalmazása szükséges. A perbeli esetben az 1994. július 29-én alapított P. Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság cégnyilvántartási adatai szerint az alapítástól a társaság beltag-képviselője H. Ferenc, kültagja H.-né T. Éva. A létesítő okiratot 1995. január 9-én módosították. H.-né T. Éva 2009. március 17-én törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a társasággal szemben. Kültagkénti törölését kérte a Ctv. 88. §-a alapján. Előadta, hogy tagsági jogviszonyát felmondta, a tagsági jogviszonya a felmondási idő társaság általi három hónappal történt meghosszabbítását követően 2009. február 13-án megszűnt, azonban a képviselő a változás bejegyeztetésére felhívása ellenére sem kérte cégjegyzékből törölését. Utalt arra is, hogy felmondását követően H. Ferenc is felmondta azonnali hatállyal a beltagsági viszonyát, a H. Megyei Bíróság ítéletével azonban az azonnali hatályú felmondás érvénytelenségét állapította meg. A kérelemhez mellékelte a társaság (H. Ferenc) által 2008. augusztus 12-én átvett 2008. augusztus 7-ei keltezésű felmondólevelét, a társaság 2008. augusztus 13-án keltetett, a felmondás alkalmazatlan időre eső volta miatt a három hónapos felmondási időt további három hónappal meghosszabbító válaszlevelét, a társaságnak és a képviselőnek címzett 2009. február 9-én kelt, tagsági jogviszonya 2009. február 13-i megszűnésére tekintettel jogviszonya törölése iránti intézkedést kérő levelét, ennek nem kereste jelzéssel visszaérkezett tértivevényét. Az elsőfokú bíróság 2009. március 18-án kelt 2. sorszámú végzésével a kérelmet azzal küldte meg a társaságnak, hogy arra 30 napon belül észrevételt tehet, egyidejűleg felhívta a képviselőt ezen határidőn belül, jogi képviselő útján történő változásbejegyzési kérelem előterjesztésére a kultag törölése iránt. A változás bejegyeztetésének elmulasztása esetére 100 000 Ft pénzbírságot helyezett kiáltásba. A végzés a társaság székhelyéről, amely egyben a képviselő lakcíme is, nem kereste jelzéssel érkezett vissza az elsőfokú bíróságra. Az elsőfokú bíróság 2009. április 22-én kelt 4. sorszámú végzésével megállapította a kézbesítési vélelem 2009. április 5-i beálltát. (Az elsőfokú bíróság megkeresésére 2009. március 28-án a Megyei Bíróság azt közölte, hogy a H. Ferenc alperes ellen rendkívüli felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti perben meghozott, a 2008. augusztus 13-án kelt, azonnali hatályú felmondás érvénytelenségét megállapító ítélet még nem emelkedett jogerőre.) Ilyen előzmények után az elsőfokú bíróság 2009. június 10-én kelt végzésével H. Ferenc képviselővel szemben 200 000 Ft pénzbírságot szabott ki, egyidejűleg felhívta a törvényes működés 30 napon belüli helyreállítására, a kultag törölése iránti változásbejegyzési kérelem előterjesztésére. A végzés indoklásában megállapította, a képviselő a 2009. május 18-án kelt végzésben foglalt felhívás ellenére sem tett eleget változásbejegyzetési kötelezettségének. A végzéssel szemben H. Ferenc fellebbezett jogi képviselő útján. A végzés hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, a volt házastárs kültaggal a kapcsolata megromlott, érdemi határozatokat a működés során nem tudtak hozni. Több kísérletet tett a törvényes működésre, a működésben részvételtől azonban a kultag elzárkózott, ezért 2008. augusztus 13-án rendkívüli felmondással megszüntette beltagi jogviszonyát, arra az esetre pedig, ha a felmondás érvénytelensége kerülne megállapításra, 2009. február 11-én rendes felmondással is megszüntette. Hangsúlyozta, 2008. augusztus 28-án maga kérte a kérelmezőt, működjön közre a változások bejegyzésében, de ettől is elzárkózott. Egyebek mellett csatolta a kérelmezőnek címzett 2008. augusztus 28-án kelt, a társasági szerződés 2006. évi IV. törvény szerinti módosításának szükségességére, a módosítás hiányára mint a bejegyzés esetleges akadályára hivatkozó, a kérelmezőt az okirat aláírására felhívó levelét, valamint a társaság és a kérelmező nevére címzett, a kérelmezőnek 2009. február 19-én kézbesített, 2009. február 11-én kelt, rendes felmondást tartalmazó levelét. A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében a végzés helybenhagyását kérte helyes indokai alapján. Előadta, hogy tagsági viszonya 2009. február 13-án megszűnt, ezért H. Ferenc 2009. február 19-én kézbesített felmondásához joghatások már nem fűződhetnek. Időközben a Fővárosi Ítéltábla a Megyei Bíróság H. Ferenc rendkívüli felmondása érvénytelenségét megállapító ítéletét helybenhagyta. A fellebbezést a másodfokú bíróság megalapozottnak találta. A perbeli tényállás idején hatályos társasági anyagi jogi rendelkezések szerint a betéti társaság tagja jogviszonyát három hónapos felmondási idővel, rendes felmondással megszüntetheti, ha pedig a felmondás lejártá alkalmatlan időre esik, a többi tag a felmondási időt legfeljebb további három hónappal meghosszabbíthatja. A cégjegyzék adataira, a bejegyzési változásbejegyzési eljárásra, a törvényességi felügyeleti eljárásra nézve a Ctv. tartalmaz rendelkezést. A 33. § (2) bekezdése szerint a változásbejegyzésre irányuló kérelmet a cég szervezeti képviselője jogi képviselő útján köteles előterjeszteni. A 34. § (1) és az 50. § (6) bekezdése értelmében főszabályként a változásbejegyzési kérelmet a változás bekövetkeztétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni. A törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályait a Ctv. 72-84. §-ai tartalmazzák. Ezen eljárás fő eseteit a 74. § (1) bekezdése sorolja fel, így helye lehet jogsértő cégjegyzéki adat esetén is [a)-b) pont], valamint akkor is, ha a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, létesítő okiratában foglaltakat [d) pont]. Az eljárás lefolytatásának rendjét a 79-80. § szabályozza. A 80. § (1) bekezdése értelmében a törvényességi felügyeleti eljárás megindítása esetén a cégbíróság a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel és az eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértés pontos megjelölésével felhívja a céget, hogy a végzésben megjelölt határidőn belül nyilatkozzon, vitatja-e a kérelemben, illetve a végzésben foglaltakat. A törvényes állapot helyreállítása érdekében az intézkedésre okot adó körülménytől, illetve annak súlyától függően alkalmazható intézkedéseket a 81. § (1) bekezdése sorolja fel. Eszerint sor kerülhet a cég törvényes működés helyreállítására történő ismételt felhívására [a) pont], a céggel, illetve, ha megállapítható, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásra a vezető tisztségviselő adott okot, a vezető tisztségviselővel szemben 100 000 Ft-tól 10 millió Ft-ig terjedő pénzbírság kiszabására [b) pont], a jogsértő vagy létesítő okiratra ütköző határozat megsemmisítésére, új határozathozatal előírására [c) pont], a legfőbb szerv összehívására [d) pont], illetőleg, ha a cég működése törvényességének helyreállítása más módon nem biztosítható - legfeljebb kilencven napra - felügyelő biztos kirendelésére [e) pont]. A (4) bekezdés pedig azt is kimondja, ha a cég nem tesz eleget a törvénysértő állapot megszüntetése kapcsán a változásbejegyzési kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségének, a cégbíróság az (1) bekezdésben foglalt intézkedések alkalmazása mellett a jogszabálysértő adatot hivatalból törölheti a cégjegyzékből. A Ctv. VII. fejezete (85-93. §) tartalmaz rendelkezést a különleges törvényességi felügyeleti eljárásokra nézve. A cégjegyzékbe bejegyzett személynek a céggel kapcsolatos jogviszony törölésére irányuló kérelme cím alatt elhelyezett 88. § (1) bekezdés akként rendelkezik, hogy a cég cégjegyzékében bejegyzett személy kérelmére törvényességi felügyeleti eljárás kell lefolytatni, ha a kérelmező igazolja, hogy a cég vezető tisztségviselőjétől írásban kérte a céggel fennálló jogviszonya megszűnésének a cégbírósághoz történő bejelentését, ennek azonban a vezető tisztségviselő hatvan napon belül nem tett eleget. A felhívás elküldését igazoló iratot a kérelemhez csatolni kell. A (3) bekezdés utolsó fordulata pedig azt tartalmazza, ha a cégbíróság a kérelmezőt törli a cégjegyzékből, ezzel egyidejűleg a 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint jár el. Az idézett rendelkezésekből lesűrhető, hogy az általános szabályok szerinti eljárás és a 88. §-ban szabályozott eljárás a jogkövetkezmények levonása tekintetében lényeges eltérést mutat. Az utóbbi eljárásban a megalapozott kérelem elsődleges jogkövetkezménye a jogsértő adat törölése. Ha pedig ezzel a cég törvényes működése még nem áll helyre, e körülmény a 81. §

5. Cím

Az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás

89. § Ha a cégbíróság tudomást szerez arról, hogy a cég a székhelyén, illetve telephelyén, fióktelepén sem található, és a cég képviselőjére jogosult személyek lakóhelye is ismeretlen vagy kézbesítési megbízottja nem fellelhető (a továbbiakban: ismeretlen székhelyű cég), a cégbíróság a megszüntetési eljárást megindítja és a cég cégjegyzékbe bejegyzett tagjait közvetlenül megkeresi vagy szükség esetén a Cégbiztosban közzétett hirdetményben felhívja, hogy a cég törvényes működéséhez szükséges intézkedéseket hatvan napon belül tegyék meg. A törvényes működés helyreállítása érdekében a tagok a cég legfőbb szervének összehívására is jogosultak.

Ha a cég sem székhelyén, sem törvényes képviselője útján nem érhető el, ez olyan súlyosan sérti a közérdeket, a közhitelesség, a hitelezővédelem, a forgalom biztonsága elvét, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásnak már nem az a célja, hogy a gazdasági társaság törvényes működését különböző intézkedések alkalmazásával helyreállítsa, hanem az, hogy az ilyen céget kiiktassa a gazdasági életből.

A cégbíróságnak bárki bejelentheti, hogy az ismeretlen székhelyű cég törvényességi felügyeleti eljárás keretében történő törlésének feltételei fennállnak. Ehhez nincs szükség arra, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse és az erre vonatkozó bizonyítékait csatolja. A kérelmező 2000. december 28-án kezdeményezte a kérelmezett céggel szembeni törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. Kérelmében előadta, hogy a kérelmezett cég nem teljesítette a kérelmező felé jogszabályon alapuló adatszolgáltatási kötelezettségét. A kérelmezett, illetve annak képviselője a cégjegyzékben szereplő címen nem található, a kérelmező felszólító levelei kézbesítetlenül érkeztek vissza a feladóhoz. Az elsőfokú bíróság 2. sorszámú végzésében a kérelmet elutasította. A végzés indoklásában írtak szerint a kérelmező csak a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezhet törvényességi felügyeleti eljárást, ha az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsíti és az erre vonatkozó bizonyítékait csatolja. A kérelem azonban e feltételeknek nem felelt meg. A kérelmező fellebbezésében a 2. sorszámú végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia, hogy a hivatalbóli törlés feltételei fennállnak-e és a 2. sorszámú végzés indoklásában megjelölt okból nem utasíthatta volna el a kérelmet. A kérelmező vezetőjét a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja alapján megilletné a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének a joga, de jelen esetben ettől függetlenül sem vonhatta volna kétségbe a bíróság, hogy a kérelmező a hivatalbóli törlési eljárás kezdeményezésére jogosult. A Ctv. 77. § (1) bekezdésében írtak értelmében bárki bejelentheti a cégbíróságnak, hogy a hivatalbóli törlés feltételei fennállnak és ehhez nincs szükség arra sem, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse. A kérelmezett cég arra hivatkozással, hogy a hivatalbóli törlés feltételei nem állnak fenn, a törlési eljárás megszüntetését kérte. A fellebbezést a bíróság alaposnak találta. Tévesen hivatkozott ugyanis a 2. sorszámú végzés indoklása arra, hogy a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt személynek a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekelttségét valószínűsíteni kellene, mert a cég tevékenységének ellenőrzésére jogosult közigazgatási szerv vezetőjétől a törvény nem kívánja meg jogi érdekelttségét valószínűsítését. A 2. sorszámú végzés azonban alapvetően azért téves, mert a Ctv. 89. §-ában írt tényállás fennállását bárki jogosult bejelenteni a cégbíróságnak, anélkül, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítsen, ugyanis közérdek, hogy az ún. fantomcégek, tehát amelyek cégjegyzékbe bejegyzett székhelyükön, telephelyükön, fióktelepükön nem találhatók és amelyek képviselőjük útján érhető el a cégjegyzékből megszüntetésre kerüljenek. Az elsőfokú bíróság abban az esetben is köteles vizsgálni, hogy fennállnak-e a hivatalbóli törlés feltételei, ha az eljárást nem a Ctv. 77. § (1) bekezdésében megjelölt személy kezdeményezte. A perbeli esetben azonban a kezdeményező személyt önmagában azért is a Ctv. 77. §-ának (1) bekezdésében megjelöltek szerinti kérelmezőnek kellett volna tekinteni, mert jogi érdekelttségét - a jogszabályon alapuló adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztására hivatkozással - valószínűsítette. Ebből következően a 2. sorszámú végzés indoklásában megjelölt okból az elsőfokú bíróság nem dönthetett volna a törlési eljárás kezdeményezése iránti kérelem elutasításáról. Mindezekre tekintettel a jogszabálysértő 2. sorszámú végzést a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. (EBH 881/2003.)

Abban az esetben tehát, ha a cégbíróságnak tudomására jut, hogy a cég a székhelyén, telephelyén, fióktelepén sem található, és a társaság képviselőjére jogosult személy, személyek lakóhelye is ismeretlen, vagy kézbesítési megbízottja, megbízottjuk nem fellelhető a cégbíróság vagy közvetlenül keresi meg a cég tagjait, vagy hirdetményt tesz közzé a Cégbiztosban, amely felhívást tartalmaz a társaság tagjai (részvényesei) részére arra vonatkozóan, hogy hatvan napon belül tegyék meg a cég törvényes működésének helyreállításához szükséges intézkedéseket. Ugyanígy jár el a cégbíróság, ha a társaság képviselőjére jogosult személy lakóhelye ismeretlennek minősül, mert az külföldön van, és nincs a cégnyilvántartásba bejegyzett kézbesítési megbízottja. A törvény arra is feljogosítja a tagokat (részvényeseket) a gazdasági társaság törvényes működésének helyreállítása érdekében, hogy a társaság legfőbb szervét összehívják.

A cégbíróságnak a felhívás Cégbiztosban történő közzétételével egyidejűleg a társaság ötven százalékot meghaladó szavazati joggal rendelkező tagját (részvényesét) - ha van ilyen - közvetlenül is fel kell hívnia a törvényes működés helyreállítására. Amennyiben e tag (részvényes) külföldi személy, úgy a cégbíróság a felhívást kézbesítési megbízottja útján közli vele. Ha azonban e tag (részvényes) elmulasztott gondoskodni kézbesítési megbízott bejelentéséről, közvetlen felhívása mellőzhető.

Az (1) és a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések a törvény 125. § (2) bekezdése alapján a kihirdetést követő harmincadik napon, 2006. február 3-án léptek hatályba, és az ezt követően indult eljárásokban kell azokat alkalmazni.

A kapcsolódó bírói gyakorlat a cégbíróóság tudomásszerzését illetően úgy foglal állást, hogy az (1) bekezdésben foglalt tényállás fennálltát bárki jogosult bejelenteni a cégbíróóságnak, anélkül, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítene, ugyanis közérdek, hogy az ún. fantomcégek, tehát amelyek cégjegyzékbe bejegyzett székhelyükön, telephelyükön, fióktelepükön nem találhatók, és amelyek képviselőjük útján sem érhetők el, a cégjegyzékből hivatalból törlésre kerüljenek. (A hatályos jogszabályokat alkalmazva követett, az EBH 881/2003. számú eseti döntésből megismerhető gyakorlat.) A cégnyilvánosságról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény, a régi Ctv. alkalmazása során kialakult, de ma is követett a gazdasági társaság fellelhetetlenségéhez fűződő joggyakorlat szerint nem állnak fenn a megszüntetési eljárás megindításának a feltételei, abban az esetben, ha a cég székhelye, illetve a képviseletére jogosult személy tartózkodásának helye nem ismeretlen, a részére küldött felhívások nem kereste jelzéssel érkeztek vissza a cégbíróósághoz. (BH 121/2004.)

Az eljárás megindításának együttes feltétele, hogy a cég és annak képviselői egyaránt fellelhetetlenek legyenek. Az eljárás továbbá csak akkor indítható meg, ha a cégbíróóság saját eljárásában meggyőződik e feltételek fennálltáról. Tévesen jár el a cégbíróóság, ha a kézbesítést kizárólag a cég székhelyére kíséri meg, a cég képviselőjét figyelmen kívül hagyva. Akkor jár el helyesen, ha végzését a képviselő lakcíme is kézbesíteni rendeli. (BH 449/2002.)

A gazdasági társaság megszüntetési eljárás eredményeként való törlésének egyik feltétele tehát, hogy a cég képviselője útján is elérhetetlen legyen. Önmagában az, hogy a kft. ügyvezetőjének megbízása lejárt, nem teszi szükségletenné azt, hogy a cégbíróóság meggyőződjön arról, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett címen a képviselő ténylegesen elérhetetlen-e. E szigorú jogértelmezést az teszi indokolttá és szükségessé, hogy a cég megszüntetése mind a cég, mind a cég hitelezőjének érdekeit alapvetően érinti, ezért a megszüntetésre ténylegesen csak akkor kerüljön sor, ha a gazdasági társaság kétséget kizáróan elérhetetlen. Ha a cég ügyvezetőjének megbízása a cégiratok szerint lejárt, lehetséges, hogy a cégnek nincs ügyvezetője, de az is lehetséges, hogy az ügyvezető újra megválasztásra került, csak ezt a tényt nem jelentette be. A cégbíróóság kötelessége a cég megszüntetési eljárásának megindítása előtt, hogy meggyőződjön arról, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett képviselő (volt képviselő) útján a gazdasági társaság elérhető-e. (BH 30/2003.)

Gyakori eset, hogy a kérelemre indult törvényességi felülvizelési eljárás során a cégbíróóság - például a sikertelen kézbesítések folytán - szerez tudomást a társaság fantomizálódásáról. A cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvánosság egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet 17. §-a úgy rendelkezik, hogy ha a törvényességi felülvizelési eljárás során megállapítást nyer, hogy a cég a székhelyén, illetve telephelyén, fióktelepén sem található és a cég képviseletére jogosult személyek lakóhelye is ismeretlen vagy ismeretlennek minősül, a cégbíróóság a törvényességi felülvizelési eljárást az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás különleges törvényességi felülvizelési eljárás szabályai szerint hivatalból folytatja tovább, akkor is, ha a törvényességi felülvizelési eljárás kérelemre indult. A kérelmező felmerült költségeinek viseléséről a cégbíróóság a megszüntetési eljárást elrendelő határozatában dönt. Ezt az esetet nevezi a gyakorlat az eljárás átfordulásának, ilyenkor tehát a törvényességi felülvizelési eljárás e különleges törvényességi felülvizelési eljárásként folytatódik tovább.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatóján (2008. május 30., Debrecen) kérdésként merült fel, hogy ha a törvényességi felülvizelési eljárás átfordul az ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárásba, a cégbíróóságnak rendelkeznie kell-e a megszüntetési eljárást elrendelő határozatában a kérelemre indult törvényességi felülvizelési eljárás megszüntetéséről, és szükséges-e az átfordulásról külön tájékoztatást küldeni a kérelmezőnek, kérdéses volt továbbá, hogy a kérelmezőnek milyen jogai vannak az eljárásban. A bírák egységes álláspontja szerint, ha a törvényességi felülvizelési eljárásban az eljárás megindításához fűződő joghatály a Pp. mint háttérjog 128. §-a szerint még nem állt be, a törvényességi felülvizelési eljárást nem kell megszüntetni. Amennyiben azonban az eljárás megindításához fűződő joghatályok már beálltak, a törvényességi felülvizelési eljárást a megszüntetési eljárás elrendelésével egyidejűleg kell megszüntetni. A kérelmezőt minden esetben tájékoztatni kell az eljárás átfordulásáról, méghozzá a megszüntetési eljárást elrendelő határozattal, amelyben a kérelmező költségeiről is rendelkezni kell. Ha az előbb ismertetett okokból a törvényességi felülvizelési eljárást nem kell megszüntetni, a különleges törvényességi felülvizelési eljárás elrendelése tekintetében a kérelmezőt nem illet meg fellebbezési jog, a költségeire vonatkozó rendelkezéseket azonban fellebbezéssel támadhatja. Ha már beálltak az eljárás megindításához fűződő joghatályok, és ezért szükséges a törvényességi felülvizelési eljárás megszüntetése, a kérelmező mind a megszüntetésre vonatkozó, mind a költségeiről rendelkező döntés ellen külön fellebbezéssel élhet.

EBH 881/2003. A cégbíróóságnak bárki bejelentheti, hogy a cég hivatalból törlésének feltételei fennállnak. Ehhez nincs szükség arra, hogy az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse. BH 121/2004. A cég részére küldött felhívás nem kereste jelzéssel történő visszaérkezése nem ad alapot a társaság elleni törlési eljárás megindítására és a cég hivatalból törlésére.

BH 449/2002. II. Törvényességi felülvizelési eljárásban nem elegendő a cégbíróóság felhívó végzését a cég székhelyére kézbesíteni, meg kell kísérelni a kézbesítést a képviselő lakcímeire is.

BH 30/2003. A cég hivatalból törlésre irányuló eljárás megindítása előtt a cégbíróóság köteles meggyőződni arról, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett képviselő (volt képviselő) útján a cég elérhető-e.

90. § (1) Ha a cégjegyzék nem tartalmazza a cég tagjait, vagy a törvényes működés helyreállítása azért nem történt meg, mert a cég vezető tisztségviselője és valamennyi tagja ismeretlen, a cégbíróóság a Cégbíróóságon végzést tesz közzé, mely felhívást tartalmaz arra, hogy akinek a cég székhelyére, működésére (ideértve azt az esetet is, ha a cég ellen per van folyamatban), illetve a képviselő lakóhelyére vonatkozó adatokról tudomása van, azt a közzétételtől számított harminc napon belül a cégbíróóságnak jelentse be.

(2) A cég székhelyére, működésére, vezető tisztségviselőire vonatkozó érdemi bejelentés esetén a cégbíróóság felhívja a cég képviselőjét a szükséges változásbejegyzési kérelem benyújtására. Ha a felhívás eredményes, a cégbíróóság az eljárást megszünteti.

(3) Ha a cég a változásbejegyzési kérelmet határidőben nem nyújtja be vagy a cégbíróság intézkedése egyébként nem vezetett eredményre, a cégbíróság az eljárást megszünteti, és a céget megszüntnek nyilvánítja.

(4) Az (3) bekezdésben meghatározott végzést a cégbíróság a Céglőnyben közzéteszi azzal, hogy a végzés ellen a megjelenésétől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye.

(5) E cím szerinti eljárásban fogalmazó vagy bírósági ügyintéző önállóan jár el, azonban olyan végzést, amely ellen külön fellebbezésnek van helye, csak a cégbíró előzetes, írásos hozzájárulásával hozhat.

Ha a 89. § (1) és - ha alkalmazható volt - a (2) bekezdésben foglalt felhívások nem vezettek eredményre, a tagok (részvényesek) nem intézkedtek a cég törvényes működésének helyreállítása iránt, a cégbíróság a gazdasági társaság megszüntetésére irányuló eljárás megindításáról határoz. E végzést a cégbíróság a Céglőnyben teszi közzé. Emellett a törvény 26. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a cégjegyzékben is fel kell tüntetni a megszüntetési eljárás kezdetét, és annak befejezését is.

Mivel a cégnek megszüntetési eljárás eredményeként való törlése esetén a hitelezők kielégítetlenül maradnak, fontos volt megfelelően rendezni e különleges törvényességi felügyeleti eljárásnak a felszámolási eljáráshoz való viszonyát. A törvény egyértelművé teszi, hogy elsődlegesen a felszámolási eljárás lefolytatásának, és a társaság ennek eredményeként való törlésének van helye. A megszüntetési eljárás csak akkor folytatható le, illetve az csak akkor vezethet a cég törléséhez, ha felszámolási eljárásra nem kerül sor. Ezért úgy rendelkezik a törvény, hogy ha a cégbíróság elrendeli a társaság megszüntetési eljárás lefolytatását, és ezt követően a gazdasági társaság ellen felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújtanak be, a felszámolási eljárás lefolytatására illetékes bíróságnak haladéktalanul, elektronikus úton értesítenie kell a cégbíróságot e kérelem benyújtásáról. Az imént ismertetett, a megszüntetési eljárás megindításának tényét a cégnyilvántartás részévé tevő szabálynak köszönhetően a bíróság azonnal eleget tud tenni ezen értesítési kötelezettségének.

A cégbíróság az értesítést követően nem határozhat a cég törléséről egészen a bíróság által a felszámolás elrendelése tárgyában hozott határozatának a jogerőre emelkedéséig, szükség esetén a cégbíróság ezen időtartamra felfüggeszti a törvényességi felügyeleti eljárást. Ha a bíróság elrendeli a gazdasági társaság felszámolását, a cégbíróságnak a különleges törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetnie. Ha pedig a felszámolási eljárásban nem kerül sor a felszámolás elrendelésére, a cégbíróság folytatja a megszüntetési eljárást, melynek során a cég fellelhetőségére vonatkozó adat felmerülése esetén a törvényes működés helyreállítása érdekében törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaz.

6. Cím

Adószám-törléssel érintett cégek megszüntnek nyilvánítására irányuló eljárás

91. § (1) Ha az állami adóhatóság elektronikus úton a cég adószámának jogerős törlése miatt a cég megszüntnek nyilvánítására irányuló eljárást kezdeményez, a cégbíróság hivatalból jár el, és a céget - az állami adóhatóság kezdeményezését követő húsz munkanapon belül - megszüntnek nyilvánítja.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott végzést a cégbíróság a Céglőnyben közzéteszi azzal, hogy a végzés ellen a megjelenésétől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye. A cégbíróság a jogerős végzést a Céglőnyben közzéteszi.

(3) A cégbíróság az e § szerinti eljárását hivatalból megszünteti, ha tudomására jut, hogy az állami adóhatóság az adószám törléséről szóló határozatát visszavonta, megsemmisítette vagy azt a bíróság hatályon kívül helyezte.

(4) E cím szerinti eljárásban a fogalmazó vagy a bírósági ügyintéző önállóan jár el.

ÍH 2015. 116. Kézbítés a törvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2015. 35. Kénysztörlési eljárás megszüntetése adóhatósági határozat visszavonása miatt - perújítás törvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2014. 121. Adószám törlésével kapcsolatos cégbírósági eljárásban kézbítés - jogorvoslathoz való jog - tisztességes eljárás biztosítása

Az Art. 2012. január 1. napján, az adószám törlésére vonatkozóan hatályba lépett változásai, valamint az így hatékonyabbá váló adóhatósági ellenőrzések eredményeként ugrásszerűen megnőtt azon vállalkozások száma, amelyek az adóhatósági törlést követően adószámmal már nem, ám a Céglőnyekből való törlés híján jogalanyisággal még rendelkeztek, így a törölt adószám ellenére adóköteles tevékenységet végeztek. Tekintettel arra, hogy a vállalkozásoknak a vázolt körülmények között történő működése a tapasztalatok alapján számos visszaélésre adott alkalmat (behajthatatlan adókülönbözet felhalmozása, nem valós gazdasági eseményekről számlák kibocsátása, stb.), a gazdasági élet tisztaságának, valamint a költségvetés érdekeinek védelmében különösen indokolt, hogy azon vállalkozások esetében, amelyeknél az adószám törlésére jellemzően a cég elérhetetlensége miatt került sor, az adószám törlése és a Céglőnyekből való törlés között a lehető legrövidebb idő teljen el. Erre tekintettel írja elő a Ctv., hogy az adóhatóság értesítésétől legkésőbb 20 munkanapon belül a cégbíróság megszüntnek nyilvánítja a céget. A végzést nem csak bíró, hanem fogalmazó, vagy bírósági ügyintéző is kiadhatja a törvényben meghatározott feltételek esetén.

92-93. §

VIII. Fejezet

A VÉGELSZÁMOLÁS

1. Cím

Általános rendelkezések

94. § (1) A cég jogutód nélkül történő megszűnése esetén - ha a cég nem fizetéseképtelen, és a cégre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz - végelszámolásnak van helye.

(2) Jogszabály cégnek nem minősülő szervezet végelszámolása esetén is előírhatja e fejezet rendelkezéseinek megfelelő alkalmazását.

(3) Végelszámolásra a cég legfőbb szervének elhatározása alapján kerülhet sor.

A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése és az azt megelőző eljárások

A gazdasági társaságok megszűnésére sor kerülhet jogutódlással vagy jogutód nélkül. Jogutódlással történő megszűnés esetén a cég vagyona, jogai és kötelezettségei a jogutód társaságra szállnak át. Ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik - a felszámolás, valamint a Ctv. 92. § (2) bekezdése esetét kivéve - végelszámolásnak van helye. A Ctv. 92. § (2) bekezdése tartalmazza az egyetlen olyan esetet, amikor a cég törlésére gazdasági viszonyainak rendezése nélkül kerül sor, ha ugyanis a gazdasági társaság fellelhetetlensége, fantomizálódása miatt elrendelt megszüntetési eljárás folyamata alatt a cég vagyonára vonatkozóan nem merül fel adat, a cégbíróság a cég törléséről - felszámolási eljárás kezdeményezése, illetve végelszámolás elrendelése nélkül - végzéssel határoz. Egyéb esetekben nem kerülhet arra sor, hogy a cég úgy hagyjon fel tevékenységével, és úgy kerüljön törlésre, hogy vagyoni-gazdasági viszonyai rendezetlenül, hitelezői kielégítetlenül maradnak.

Jogutód nélküli megszűnés esetén akkor van helye végelszámolásnak, ha a társaság nem fizetéseképtelen, és az adott cégre vonatkozó jogszabály nem tartalmaz eltérő rendelkezést. Egyes társasági formák esetében ugyanis csak az adott formára alkalmazandó eljárást ír elő a cégformára vonatkozó jogszabály, a víziközmű társulat esetében például annak elszámolásáról rendelkezik.

A törvény szövegéből kiolvashatóan a felszámolási eljárás prioritást élvez a végelszámolással szemben, végelszámolásnak ugyanis csak akkor van helye, ha a társaság nem fizetéseképtelen. A végelszámolás célja ugyanis, hogy azok a cégek is, amelyek nincsenek fizetéseképtelenségi helyzetben, csak vagyoni-gazdasági viszonyaik rendezését követően szűnhessenek meg jogutód nélkül.

Az alábbiakban a végelszámolás más eljárásokkal való összevetésére, azoktól való elhatárolására kerül sor.

Korábban a végelszámolás a csődeljárással és a felszámolási eljárással egy törvényben volt szabályozva, ám a jogalkotó úgy döntött, hogy kiemeli a fizetéseképtelenségi jog szabályanyagából, a miniszteri indoklás szerint a nem fizetéseképtelen gazdasági társaság piacról való kivételének szabályai nem tartozhatnak egy fizetéseképtelenségi törvény szabályozási körébe. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 1. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a csődeljárás olyan eljárás, amelynek során az adós - csődegyezség megkötése érdekében - fizetési haladékokat kap, és csődegyezség megkötésére tesz kísérletet. A csődeljárás célja, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő adós a felszámolása elkerülése érdekében hitelezőivel megegyezzen, és stabilizálja gazdasági helyzetét, funkciója tehát reorganizációs jellegű. A felszámolási eljárás meghatározását a Cstv. 1. § (3) bekezdése adja, eszerint a felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek. A fizetéseképtelenség fogalmát pedig a Cstv. 27. § (2) bekezdése határozza meg, a következők szerint: a bíróság az adós fizetéseképtelenségét akkor állapítja meg, ha (a) az adós szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő tizenöt napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli fizetési felszólítására sem teljesítette, vagy (b) az adós a jogerős bírósági határozatban megállapított teljesítési határidőn belül tartozását nem egyenlítette ki, vagy (c) az adóssal szemben lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt, vagy (d) az adós a fizetési kötelezettségét a csődeljárásban kötött egyezség ellenére nem teljesítette, vagy (e) a korábbi csődeljárást megszüntette [18. § (3) vagy 21/B. §], vagy (f) az adós, illetve a végelszámoló által indított eljárásban az adós tartozásai meghaladják a vagyont, illetőleg az adós a tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy előreláthatóan nem tudja kielégíteni, és az adós gazdálkodó szervezet tagjai (tulajdonosai) felhívás ellenére sem nyilatkoznak arról, hogy kötelezettséget vállalnak a tartozások esedékességkor történő kifizetéséhez szükséges források biztosítására.

A végelszámolás és a felszámolás viszonyát tekintve leszögezhető, hogy a felszámolási eljárás elsőbbséget élvez a végelszámolással szemben, vagyis, ha a cég fizetéseképtelenségi helyzetben van, úgy törlésére csak felszámolási eljárást követően kerülhet sor - kivéve persze, ha nem fellelhető. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a két eljárás közül csak az egyiknek a lefolytatása előzheti meg a cég törlését, ha ugyanis a végelszámolás során a bíróság elrendeli a felszámolási eljárást, a végelszámolás megszűnik. Az egységes jogirodalmi és a bírói gyakorlat által elfoglalt álláspont szerint, ha a végelszámolás befejezésekor a cégbíróság azt észleli, hogy a végelszámolásnak, illetve annak befejezésének feltételei nem állnak fenn, a cég törlése iránti kérelmet elutasítja. Ha tehát a gazdasági társaságnak marad kielégítetlen tartozása, a végelszámolási eljárás nem fejezhető be, a cég nem törölhető, ehelyett le kell vonni a fizetéseképtelenség jogkövetkezményeit.

A 2/2008. Polgári jogegységi határozat szól a felszámolási eljárást megelőző végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényről, és a két eljárás kapcsolatára vonatkozóan fontos megállapításokat tartalmaz. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felszámolási eljárás a végelszámolási eljárástól független, önálló eljárás. A felszámolási eljárást megelőző végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényt a felszámoló a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő külön hitelezői igénybejelentés nélkül nem veheti nyilvántartásba. A felszámolás elrendelésével a folyamatban lévő végelszámolás megszűnik. A felszámolási eljárásban hitelezőként csak az válhat az eljárás alanyává, akinek a pénzkövetelését a felszámoló nyilvántartásba vette.

A Cstv. 46. § (3) bekezdés a) pontjának 1993. szeptember 2-ával történt hatályon kívül helyezése óta azonban a felszámoló főszabályként az általa ismert hitelezői követeléseket külön igénybejelentés hiányában, hivatalból nem veheti nyilvántartásba. Ez alól a főszabály alól a Cstv. 1997. augusztus 6-tól hatályos 37. § (2) bekezdésének első mondata értelmében csak a felszámolás alatt keletkezett és felszámolási költségnek minősülő követelések jelentenek kivételt. Ezeket ugyanis a felszámoló hitelezői igénybejelentés hiányában is köteles nyilvántartásba venni.

A Cstv. a felszámolási eljárásban történő hitelezővé válás feltételeit, az igénybejelentés rendjét, határidejét és elmulasztásának jogkövetkezményeit részletesen és eltérést meg nem engedő módon szabályozza. A Cstv. 38. § (2) bekezdése kifejezett rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás nem mentesíti a hitelezőt hitelezői igényének határidőben, a felszámolónál történő bejelentése, illetve a regisztrációs díj befizetésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése alól. A végelszámolási eljárásban, mint nemperes eljárásban a pénzkövetelésnek a végelszámolóhoz történő bejelentése a pénzkövetelés érvényesítésének a végelszámolásra vonatkozó szabályokban előírt rendje. Az igénybejelentés ugyanis annak érdekében történik, hogy a végelszámoló a gazdálkodó szervezettől vagyontárgyából kielégítse a hitelező pénzkövetelését. A Cstv. kifejezett eltérő rendelkezése hiányában a pénzkövetelés ilyen módon, a végelszámolási nemperes eljárásban történő érvényesítésére is vonatkozik, hogy a pénzkövetelésnek a végelszámolási eljárásban hitelezői igényként történt bejelentése nem mentesíti a hitelezőt pénzkövetelésének a felszámolási eljárásban előírt szabályok szerinti bejelentése alól. Tehát a végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői követelés jogosultját a végelszámolási eljárást követő felszámolási eljárásban a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő külön igénybejelentés nélkül nem lehet hitelezőnek minősíteni és igényét nyilvántartásba venni.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jelenleg hatályos rendelkezései és a végelszámolási eljárást jelenleg szabályozó Ctv. rendelkezései a jogegységi eljárásban vizsgált időszakban hatályos rendelkezésekkel, a jogkérdés elbírálása szempontjából tartalmilag azonosak. Ezért a jogegységi határozat megállapításai irányadóak a jelenleg hatályos szabályok alapján folyó felszámolási eljárásokban is.

A vagyonrendezési eljárást akkor kell lefolytatni - kérelemre vagy hivatalból -, ha a megszüntetési eljárás után, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, melynek a törölt cég volt a tulajdonosa. Ebben az esetben tehát a már - jogutód nélkül - megszűnt, cégjegyzékből törölt gazdasági társaságok utóbb fellelt vagyonának értékesítésére és a befolyt vételárból a hitelezői igények kielégítésére kerül sor.

A Ctv-nek a végelszámolásra vonatkozó rendelkezései nem kizárólag a cégek esetében alkalmazhatóak, a törvény ugyanis lehetővé teszi, hogy jogszabály valamely cégnek nem minősülő szervezet végelszámolására vonatkozóan előírja e szabályok alkalmazását.

Végelszámolásnak helye van önkéntesen, vagyis a társaság legfőbb szervének elhatározása alapján, melynek szabályai adják a végelszámolás általános szabályanyagát, emellett sor kerülhet végelszámolásra a cégbíróságnak a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott határozata alapján, ez utóbbit nevezzük kényszer-végelszámolásnak, erre a végelszámolás általános szabályai alkalmazandóak a kényszer-végelszámolásra vonatkozó eltérő, kiegészítő rendelkezésekkel.

95. § (1) A végelszámolás nem határozható el a cég fizetéseképtelenségét megállapító végzés kézhezvételét követően, a felszámolás elrendelésével pedig a folyamatban lévő végelszámolás megszűnik.

(2) Nem határozható el a végelszámolás és a már megindult végelszámolás nem fejezhető be, ha a büntetőügyben eljáró bíróság vagy ügyész a céget, illetve a cégbíróságot arról értesíti, hogy a céggel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazására kerülhet sor.

(3) A megindult végelszámolási eljárást a büntetőügyben eljáró bíróság határozatának jogerőre emelkedéséig nem lehet befejezni, illetve az e határozatban alkalmazott büntetőjogi intézkedés végrehajtásának befejezéséig a cég nem törölhető.

(4) Nem lehet befejezni a végelszámolást, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. A végelszámolás befejezésére csak akkor kerülhet sor, ha az adott eljárás megszűnt, vagy a cég a fél személyében bekövetkező változás miatt az eljárásnak többé nem alanya.

ÍH 2015. 118. Kénysértörlési eljárás megindításának feltételei - 3 éven túl tartó végelszámolás

ÍH 2010. 133. Kényszer-végelszámolás elrendelése Ctv. 129. § (3) bek. alapján - végelszámolás befejezésének határideje

Mivel a felszámolási eljárás prioritást élvez a végelszámolással szemben, a társaság fizetéseképtelenségét megállapító végzés kézhezvételét követően nem határozható el a végelszámolás, ha pedig a végelszámolás már megindult, az a felszámolási eljárás elrendelésével megszűnik.

Ugyancsak nem határozható el a végelszámolás, ha valamely büntetőügyben az eljáró bíróság vagy az ügyész a céget, illetve a cégbíróságot arról értesíti, hogy a társasággal szemben sor kerülhet büntetőjogi intézkedés alkalmazására. A már megindult végelszámolás ilyen értesítés esetén nem fejezhető be mindaddig, amíg a büntetőügyben eljáró bíróság büntetőjogi intézkedésre vonatkozó határozata nem emelkedik jogerőre. A jogerős határozatban alkalmazott büntetőjogi intézkedés végrehajtásának befejezéséig pedig a cég nem törölhető.

A végelszámolást akkor sem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. Ez a tilalom addig áll fenn, amíg az adott eljárás megszűnik, vagy a társaság a fél személyében beálló változás folytán az eljárásnak többé már nem az alanya.

Ezek a rendelkezések azt a célt szolgálják, hogy a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnésére és törlésére csak akkor kerülhessen sor, amikor már minden ellene folyamatban levő eljárás lezárult, nem maradtak rendezetlen jogviszonyai.

A Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2009. márciusi számában jelent meg a 15/2009. Számviteli kérdés, amely arra keresett választ, hogy ha a betéti társaság végelszámolója - a végelszámolás során felmerülő költségek fedezetére - kölcsönt nyújtott a társaságnak, a társaság végelszámolással megszüntethető-e, ha ezen kölcsönnek nincs fedezete, vagy a végelszámolónak a végelszámolás során el kell engednie a társasággal szembeni követelését, a társaságnak ezen elengedett kötelezettség után van-e ajándékozási illetékfizetési kötelezettsége (a kérdés azért fontos, mert ezen illeték megfizetésére nincs a társaságnak vagyoni fedezete), esetleg a betéti társaságot felszámolással kell megszüntetni.

Az adott válasz szerint a betéti társaság végelszámolása befejezésének időpontjára vonatkozó zárómérlegében a társaság kimutathat kötelezettséget - így a végelszámolóval szembeni kötelezettséget is -, azonban a zárómérleg elkészítésével egyidejűleg vagyonszerzési javaslatot is kell készíteni, ahol meg kell jelölni, hogy a kötelezettséget milyen eszközzel elégítik ki. Ha a kötelezettségnek nincs eszközfedezete, akkor a társaság nem tud végelszámolással megszűnni.

A végelszámoló a végelszámolás befejezése előtt azonban dönthet úgy, hogy a társasággal szembeni követeléséről lemond (elengedi), amit a társaságnál, mint elengedett kötelezettséget rendkívüli bevételként kell elszámolni.

Abban az esetben, ha a végelszámoló tag elengedi a társasággal szembeni követelését, akkor az ennek alapján elszámolt bevétellel - tekintettel arra, hogy a kérdés szerint a végelszámoló tag eredeti jogosultnak minősül - a betéti társaság csökkentheti a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményt. Nem csökkenthető viszont ezzel a bevétellel a különadó alapja. Az elengedés tehát különadó-fizetési kötelezettséget vonhat maga után.

2008. január 1-jétől - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 11. §-a (1) bekezdésének c) pontja és 102. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében - minden olyan polgári jogi jogügylet során, amelyben a követelés ingyenes elengedésére kerül sor, a vagyonszerzőnek ajándékozási illetéket kell fizetni. Az illetékkötelezettséget mindig egy adott ügylet vonatkozásában kell vizsgálni, ezt nem befolyásolja az, hogy a társaság az ajándékozás (követélelengedés) útján megszerzett vagyonát a későbbiekben további gazdasági tevékenységre használja vagy kintlévőségei megszüntetésével tevékenységét befejezi. Nem létezik olyan törvényi rendelkezés, amely a végelszámolás befejezése érdekében elengedett követelés eltérő kezeléséről, illetékmentességéről rendelkezne.

Az Itv. 91. §-ának (2) bekezdése értelmében az ajándékozási jogügyletet annak keltétől számított harminc napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz. Az illeték összegét az állami adóhatóság fizetési meghagyásban közli, ami az Itv. 78. §-ának (3) bekezdése értelmében a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő napon esedékes.

Mivel a Ctv. 95. §-ának (4) bekezdése értelmében a végelszámolást nem lehet befejezni, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, az illeték kiszabására irányuló adóhatósági eljárás lezárulásáig a cég végelszámolása nem fejezhető be.

A kérdésben felvetett probléma megoldása lehet például, ha a betéti társaságot - tekintettel arra, hogy a kötelezettségek teljesítésére nincs fedezet - felszámolási eljárás keretében szüntetik meg. A felszámolási eljárás kezdő napjával a betéti társaság kikerül a társasági adó és a különadó hatálya alól. Ez azzal jár, hogy a felszámolás kezdő napját megelőző napra készített beszámoló alapján a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó előírások szerint el kell számolni a társasági adóval és a különadóval.

Amennyiben a tagi kölcsön elengedésére a felszámolási eljárás lefolytatása alatt - egyezség keretében - kerül sor, ajándékozási illetéket nem kell fizetni, mert a vagyonszerzés alapja a bíróság ez irányú döntése, nem pedig egy kétoldalú ajándékozási szerződés.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (2008. május 30., Debrecen) megvitatta azt a kérdést, hogy előfeltétele-e a cég törlésének a végelszámolási eljárás befejezése után az, hogy a cég ellen bejegyzett végrehajtás vagy a tag részesedésének lefoglalása előzetesen a cégjegyzékből törlésre kerüljön, figyelemmel arra is, hogy nem biztos, hogy a végrehajtást kérő a tartozásnak az adós - a cég vagy a tag - általi megfizetése esetén kéri a bejegyzett végrehajtási jogok törlését. A bírák egységes álláspontja szerint a cég elleni bejegyzett végrehajtásnak vagy a tag részesedése lefoglalásának törlése előfeltétele a cég törlésének a végelszámolási eljárás befejezése után.

96. § A végelszámolással kapcsolatos cégbírósi eljárásokra az e törvény által nem szabályozott kérdésekben a Pp. rendelkezései - a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadók. A végelszámolással összefüggő nemperes eljárásokban a cég székhelye szerinti cégbíróság, az e fejezetbe foglalt peres eljárásokban pedig a cég székhelye szerint illetékes törvényszék jár el.

A végelszámolással kapcsolatos cégbírósi eljárásokra az e törvény által nem szabályozott kérdésekben a Pp. rendelkezései - a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadók. A végelszámolással összefüggő nemperes eljárásokban a cég székhelye szerinti cégbíróság, az e fejezetbe foglalt peres eljárásokban pedig a cég székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság jár el.

A törvény indokolása, és a jogirodalom egységesen úgy definiálja a végelszámolást, mint a gazdálkodó szervezet működésének sajátos, a jogutód nélküli megszűnését célzó létszakaszt, amelyhez különféle bírósági peres és nemperes eljárások kapcsolódnak, kapcsolódhatnak. A végelszámolási eljárás maga tehát nem bírósági eljárás.

Ezért rendelkezik úgy a törvény, hogy a végelszámolással kapcsolatos cégbírósi eljárásokra mögöttes jogszabályként, vagyis azokban a kérdésekben, melyeket a Ctv. nem rendez, a Pp. szabályait kell alkalmazni, természetesen mutatis mutandis, a nemperes eljárás sajátosságaiból adódó eltérésekkel.

A végelszámoláshoz kapcsolódó bírósági eljárásokra a törvény speciális illetékességi szabályokat állapít meg, így a végelszámoláshoz - tipikusan - kapcsolódó nemperes eljárások lefolytatására a cég székhelye szerinti cégbíróság, a Ctv-nek a VIII., A végelszámolás című fejezetében foglalt peres eljárásokra pedig a cég székhelye szerint illetékes megyei (Fővárosi) bíróság rendelkezik illetékességgel.

97. § (1) A végelszámolás tárgya a cégnek az a vagyona, amellyel a cég a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően a végelszámolás folyamata alatt szerez, ide nem értve a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 4. §-ának (3) bekezdésében meghatározott vagyont.

(2) A végelszámolás kezdő időpontja a jogutód nélküli megszűnésről rendelkező határozatban megállapított időpont, ami nem lehet korábbi, mint a határozat kelte.

A törvény meghatározza annak a vagyonnak a körét, amely a végelszámolás tárgyát képezi. E meghatározás szerint a végelszámolás kezdő időpontja bír jelentőséggel, ugyanis az a vagyon tartozik a végelszámolás alá, amellyel a társaság ebben az időpontban rendelkezik, továbbá, amelyet ezen időpontot követően a végelszámolás folyamán szerez. Ez alól kivételt csak a Cstv. 4. § (3) bekezdésében meghatározott vagyon képez, amely az alábbi vagyonelemekből áll: (a) az a vagyon, amelyet az adós állami vagyonkezelő szervezettel kötött szerződés alapján kezel, (b) az állami tulajdonban álló erdő, továbbá jogszabályban meghatározott természetvédelmi oltalom alatt álló földterület (nemzeti park, fokozottan védett terület, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó terület), külön jogszabályban meghatározott állami tulajdonban lévő műemlék, továbbá a vízitársulatok tulajdonában, vagyonkezelésében, használatában lévő vizek, vízellátási rendszerek és a vízitársulatoknak a közfeladatok ellátásához szükséges elkülönített vagyona, (c) a kárpótlás céljára elkülönített termőföld és a külön törvényben meghatározott földalap és a kárpótlási árverésre kijelöléssel nem érintett, illetve a kárpótlási árverésből visszamaradt földterület, (d) a gazdálkodó szervezet vagyonából az az ingatlan, amely - a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján - a Kormány által jóváhagyott jegyzékben szerepel, (e) a 38. § (6) bekezdése szerinti esetben a jogosult követelésének kielégítésére szolgáló összeg (az itt felhívott rendelkezést hatályon kívül helyezte a 2004. évi XXVII. törvény 73. § (2) bekezdés b) pontja, hatálytalan a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától), (f) az adós munkavállalójának munkabéréből - külön jogszabály rendelkezései szerint - levont, valamint a csődeljárás, illetve a felszámolási eljárás tartama alatt levonásra kerülő szakszervezeti vagy egyéb érdek-képviselési tagdíj. A végelszámolás kezdő időpontja tehát kiemelt jelentőséggel bír, megállapítására a jogutód nélküli megszűnésről rendelkező határozatban kerül sor. A törvény egyértelművé teszi, hogy e határozat kelténél korábbi időpontban nem lehet megállapítani a végelszámolás kezdő időpontját, az tehát nem határozható el visszaható hatállyal.

2. Cím

A végelszámolás elhatározása

98. § (1) A cég legfőbb szerve - az erre irányadó jogszabályok szerint - határozatot hoz a cég jogutód nélküli megszűnéséről, illetve a végelszámolás elrendeléséről. A cég legfőbb szerve a határozatában megállapítja a végelszámolás kezdő időpontját és megválasztja a végelszámolót, illetve rendelkezik a cég vagyoni részesedésével működő jogalanyok, valamint a részvételével működő alapítvány vagy egyesület sorsáról is. A végelszámolás elrendelése és a végelszámoló megválasztása a létesítő okirat módosítását nem igényli.

(2) A végelszámolás kezdő időpontjában a cég vezető tisztségviselőjének megbízatása megszűnik. A végelszámolás kezdő időpontjától a cég önálló képviselési joggal rendelkező vezető tisztségviselőjének a végelszámoló minősül.

(3) A végelszámolás kezdő időpontját követő harminc napon belül a cég korábbi vezető tisztségviselője

a) a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal a számvetési törvény alapján a cég tevékenységét lezáró beszámolót készít, elvégzi mindazon feladatokat, melyeket számára a számviteli, az adóügyi vagy egyéb jogszabályok előírnak, és ezeket az okiratokat, valamint a cég iratanyagát a végelszámolónak legkésőbb a végelszámolás kezdő időpontjától számított harmincadik napon átadja,

b) a végelszámoló díjazása esetén a végelszámoló díjának és költségterítésének kifizetéséhez előre láthatóan szükséges összegre tartalékot képez, és azt a pénzforgalmi számlájára befizeti, ott elkülönítetten tartja nyilván;

c) a folyamatban lévő ügyekről a végelszámolót tájékoztatja,

d) a nem selejtezhető és titkos minősítésű iratokról iratjegyzéket készít, és azokat, valamint az irattári anyagokat a végelszámolónak átadja,

e) a végelszámolás megindításáról a munkavállalókat, valamint a Munka Törvénykönyvében meghatározott szakszervezeteket, az üzemi tanácsot (üzemi megbízottat) haladéktalanul tájékoztatja.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a végelszámoló a korábbi vezető tisztségviselő.

(5) A cég korábbi vezető tisztségviselője a (3) bekezdésben meghatározott feladatok, illetve határidők elmulasztásából vagy nem megfelelő teljesítéséből eredő károkért a polgári jog általános szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik. A korábbi vezető tisztségviselő mulasztása esetén a végelszámoló vagy a cég hitelezője kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében a korábbi vezető tisztségviselőt 100 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő, ismételt is kiszabható pénzbírsággal sújtja.

(6) A végelszámoló vagy a cég hitelezője kérelmére a mulasztó vagy valótlan adatot közlő korábbi vezető tisztségviselőt a cégbíróság arra is kötelezheti, hogy viselje azokat a költségeket, amelyek a (3) bekezdésben foglalt feladatoknak a végelszámoló által megbízott szakértő által történő elvégzésével merülnek fel.

ÍH 2013. 160. A cég volt vezető tisztségviselője megbízatásának megszűnése, kártérítési felelőssége

A végelszámolás alapesete az, amely a cég önkéntes elhatározásán alapul, a törvény ennek szabályozása során fekteti le a végelszámolás általános szabályait, ehhez képest a kényszer-végelszámolás szabályanyaga tartalmaz eltérő, különös rendelkezéseket.

Az önkéntes elhatározás a cég legfőbb szervének határozathozatalát jelenti a társaság jogutód nélküli megszűnéséről, illetve végelszámolásának elrendeléséről, az adott cégformára vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően. A határozatban meg kell állapítani a végelszámolás kezdő időpontját és meg kell választani a végelszámolót, emellett - szükség esetén - rendelkezni kell a cég vagyoni részesedésével működő jogalanyok, a részvételével működő alapítvány, társadalmi szervezet jogi sorsáról is. Ez utóbbiakról természetesen csak olyan esetben kell rendelkezni, ha a cégnek fennáll ilyen részesedése, részvétele, és ennek fennállta esetén is csak akkor, ha a társaság jogutód nélküli megszűnése érinti annak a jogalanynak a létét, amelyben fennáll a részesedése. Amennyiben a jogutód nélküli megszűnés nem érinti a jogalany létét, úgy a cég vagyoni részesedését, mint bármely más vagyontárgyat értékesíteni lehet vagy átruházható követelés kielégítéseként.

A társaság vezető tisztségviselőjének megbízatása a végelszámolás kezdő időpontjában megszűnik, és ettől az időponttól a végelszámoló minősül vezető tisztségviselőnek, méghozzá olyannak, amely a törvény erejénél fogva önálló képviseleti joggal rendelkezik. A Cégbírák Regionális Értekezlete (2008. június 6., Fonyód) abban a kérdésben, hogy előfordulhat-e önkéntes, kétlépcsős végelszámolási eljárásban, hogy a társaság két végelszámolót választ, a bírák úgy foglaltak állást, hogy nem ütközik jogszabályba, ha a cég két végelszámolót választ.

A törvény meghatározza a társaság korábbi vezető tisztségviselője által a végelszámolással kapcsolatban ellátandó feladatokat, melyeket a végelszámolás kezdő időpontját követő negyvenöt napon belül köteles teljesíteni. Egyrészt a korábbi vezető tisztségviselőnek a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján a társaság tevékenységét lezáró beszámolót kell készítenie, és el kell végeznie mindazokat a feladatokat, amelyek teljesítését a számviteli, az adóügyi vagy egyéb jogszabályok előírják a számára. Az így keletkezett okiratokat a társaság iratanyagával együtt legkésőbb a végelszámolás kezdő időpontjától számított negyvenötödik napon át kell adnia a végelszámolónak.

A 2006. évi Ctv. hatálya alá tartozó végelszámolás számviteli feladatairól a 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet rendelkezik. E jogszabály szerint a végelszámolás időszaka a végelszámolásnak a Ctv-ben meghatározott kezdő időpontjától a végelszámolás befejezése időpontjáig, illetve - a gazdálkodó törlését követően - a vagyonnak a tulajdonosok részére történő kiadásáig terjed. A végelszámolás megindításakor felmerülő számviteli feladatok körében a kormányrendelet előírja, hogy a végelszámolásra kerülő gazdálkodó vezető tisztségviselője a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal - mint mérlegfordulónappal - az üzleti évről a gazdálkodó tevékenységét lezáró beszámolót készít a számviteli törvénynek, illetve a számviteli törvény felhatalmazása alapján kiadott, az adott gazdálkodóra vonatkozó sajátos könyvvizelési és beszámolóképzési szabályokat tartalmazó kormányrendeletnek (a továbbiakban: vonatkozó számviteli kormányrendelet) az adott gazdálkodóra vonatkozó előírásai szerint. A tevékenységet lezáró beszámolót a végelszámolás kezdő időpontjától számított negyvenöt napon belül kell elkészíteni és a jóváhagyásra jogosult testülettel elfogadtatni, azt - kötelező könyvvizsgálat esetén - a független könyvvizsgálói jelentéssel együtt legkésőbb a negyvenötödik napon a végelszámoló részére át kell adni. Nem kell azonban üzleti jelentést készíteni a tevékenységet lezáró beszámolóval egyidejűleg.

A tevékenységet lezáró beszámolót - kötelező könyvvizsgálat esetén - a független könyvvizsgálói jelentéssel együtt, valamint az adózott eredmény felhasználására vonatkozó határozatot a végelszámolás kezdő időpontjától számított ugyancsak negyvenöt napon belül a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet előírásai szerint letétbe kell helyezni és közzé kell tenni. E feladatokat tehát még a társaság vezető tisztségviselőjének kell ellátnia.

A Ctv. másrészt a kirábi vezető tisztségviselő feladatává teszi, hogy a folyamatban levő ügyekről tájékoztatást adjon a végelszámolónak. További feladatként írja elő, hogy irattjegyzéket készítsen a nem selejtehető és titkos minősítésű iratokról, és ezeket az irattári anyagokkal együtt szintén át kell adnia a végelszámolónak. Végül a korábbi vezető tisztségviselő köteles haladéktalanul tájékoztatni a végelszámolás megindításáról a munkavállalókat, valamint a Munka Törvénykönyvében meghatározott szakszervezeteket, az üzemi tanácsot, illetve az üzemi megbízottat.

E feladatokat akkor is el kell végeznie a korábbi vezető tisztségviselőnek, ha őt választják meg végelszámolónak. Természetesen a fenti szabályokat ilyen esetben a korábbi vezető tisztségviselő és a végelszámoló személyének azonosságából adódó szükséges eltérésekkel megfelelően kell alkalmazni. A folyamatban lévő ügyekre vonatkozó tájékoztatási és az átadási kötelezettség itt értelemszerűen nem áll fenn.

A törvény a korábbi vezető tisztségviselő fent meghatározott feladatai teljesítésének elmulasztása vagy nem megfelelő teljesítése esetére több lehetséges szankciót is kilátásba helyez. Mulasztás esetére lehetővé teszi, hogy a végelszámoló kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében a korábbi vezető tisztségviselőt 50.000 Ft-tól 500.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtsa, amely ismételt is kiszabható. Emellett a korábbi vezető tisztségviselő a feladatok, a határidők elmulasztásából vagy a feladatok nem megfelelő teljesítéséből eredő károkkért a polgári jog általános szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik. E kártérítési felelősség fennálltának megállapítása iránti perekben a cég székhelye szerinti megyei (Fővárosi) bíróság jár el elsőfokon. A cégbíróság a végelszámoló kérelme alapján a mulasztó vagy a feladatai elvégzése során valótlan adatot közlő korábbi vezető tisztségviselőt arra is kötelezheti, hogy, ha a kötelezettségei megszegése miatt szükségessé vált szakértő megbízása a feladatok elvégzésére, az így felmerült költségeket viselje.

3. Cím

A végelszámoló jogállása, felelőssége

99. § (1) A végelszámoló személyére a cégformától függetlenül megfelelően alkalmazni kell a Ptk. Harmadik Könyvének a vezető tisztségviselőre vonatkozó általános szabályait és a gazdasági társaság társaságokra vonatkozó közös szabályait azzal, hogy végelszámolóvá jogi személy és olyan személy is kijelölhető, aki a céggel azonos főtevékenységet folytató cégben vezető tisztségviselő.

(2) A cég legfőbb szerve végelszámolóvá bárkit megválaszthat, ha az a vezető tisztségviselővel szemben támasztott követelményeknek megfelel, és a megbízatást elfogadja. Végelszámolóvá a feladat ellátására alkalmas jogi személy is választható. A jogutód nélküli megszűnését elhatározó cég a végelszámoló megválasztásakor a végelszámoló díjazásáról, illetve a feladat ellátásának ingyenességéről is rendelkezik.

(3) Ha a végelszámoló nem természetes személy, a Cstv.-ben előírt összeférhetlenségi és alkalmassági feltételeknek a szervezetnek, míg az (1)-(2) bekezdésben foglalt rendelkezéseknek annak kell megfelelnie, akit a szervezet a végelszámolási feladatok ellátására kijelöl.

(4) A végelszámoló az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondossággal, a végelszámolás alatt álló cég, valamint a hitelezők érdekeinek szem előtt tartásával köteles eljárni. A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel.

(4a) Ha jogszabály rendelkezése alapján a végelszámolást a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben (a továbbiakban: MNBtv.) meghatározott szervezetek felszámolását végző nonprofit gazdasági társaság végzi, a végelszámolási feladatok ellátására kijelölt személy nem lehet az, aki a végelszámolás alatt álló cégnél az MNBtv. szerinti felügyeleti biztosi tevékenységet látott, illetve lát el.

(5) Ha a végelszámolás alatt álló cég felszámolás alá kerül, és megállapítható, hogy a végelszámoló alapos ok nélkül késlekedett a felszámolási eljárás kezdeményezésével, vagy nem tett meg mindent a hitelezők veszteségeinek csökkentése, illetve a környezeti károk mérséklése a kármentesítés érdekében vagy egyes hitelezőket mások rovására előnyben részesített, a felszámoló vagy a hitelezők keresetére a bíróság arra kötelezi a végelszámolót, hogy a cég vagyonához a károkozás összege mértékéhez igazodó tőke-hozzájárulást teljesítsen. A bíróság ebben az esetben a végelszámoló díját részben vagy egészben megvonhatja.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak alkalmazására akkor is sor kerülhet, ha a végelszámoló az egyszerűsített végelszámolás alkalmazásáról annak törvényben foglalt feltételei hiányában sem tér át az általános szabályok szerint lefolytatandó végelszámolásra, vagy a törvényi feltételek bekövetkezése ellenére elmulasztotta a felszámolási eljárás kezdeményezését, továbbá a felszámolás elrendelésére a végelszámoló hibájából nem került sor.

A végelszámoló személyére nézve a törvény a Ptk. Harmadik Könyvének a vezető tisztségviselőkre vonatkozó szabályait rendeli megfelelően alkalmazni, méghozzá a cégformától függetlenül. E szabályok szerint a gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. Ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe. A közkereseti és a betéti társaság ügyvezetését az ügyvezetésre jogosult tag vagy tagok vezető tisztségviselőként látják el. A korlátozott felelősségű társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el. A részvénytársaság ügyvezetését - kivéve, ha a zártkörűen működő részvénytársaság alapszabálya az igazgatóság hatáskörét egy vezető tisztségviselőre (vezérigazgató) ruházta - az igazgatóság mint testület látja el. A nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya úgy is rendelkezhet, hogy igazgatótanács látja el egységesen az ügyvezetési és az ellenőrzési funkciókat (egységes irányítási rendszerű részvénytársaság). Ez esetben a részvénytársaságnál felügyelőbizottság nem működik, és az igazgatótanács tagjai minősülnek vezető tisztségviselőeknek. Az egyesülesnél - a társasági szerződés előírásai szerint - az igazgató vezető tisztségviselőként vagy az igazgatóság mint testület látja el az ügyvezetési teendőket. Nem alkalmazandó azonban az a korlátozás, mely szerint a vezető tisztségviselő - a közkereseti és a betéti társaság kivételével - csak természetes személy lehet, és a vezető tisztségviselő a társaság belső működése körében a társasággal, illetve annak testületeivel, valamint más tisztségviselőivel kapcsolatos feladatait csak személyesen láthatja el, képviselőnek nincs helye.

A vezető tisztségviselőt e minőségében megillető jogokra és az őt terhelő kötelezettségekre a törvényben meghatározott eltérésekkel - a Ptk. megbízásra vonatkozó szabályait (társasági jogi jogviszony) vagy a munkaviszonyra irányadó szabályokat kell alkalmazni. A vezető tisztséget - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - nem láthatja el munkaviszonyban az egyszemélyes gazdasági társaság tagja, illetve a közkereseti és a betéti társaság üzletvezetésre egyedül jogosult tagja. A vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el. E minőségében csak a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és a gazdasági társaság tagjai (részvényesei) által nem utasítható. Egyszemélyes gazdasági társaságnál az egyedüli tag (részvényes) a vezető tisztségviselő részére írásban utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő végrehajtani köteles, de ez esetben mentesül az így harmadik személynek okozott kárért fennálló felelősség alól. A társaság legfőbb szerve csak abban az esetben és körben vonhatja el a vezető tisztségviselőktől, illetve az ügyvezető testületnek a társaság ügyvezetése körébe tartozó hatáskörét, amennyiben ezt a törvény vagy a társasági szerződés lehetővé teszi.

Nem lehet gazdasági társaság vezető tisztségviselője az, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesült. Akit jogerős bírói ítélettel a vezető tisztség gyakorlásától eltiltottak, e tilalom hatálya alatt nem lehet vezető tisztségviselő. Akit valamely más foglalkozástól jogerős bírói ítélettel eltiltottak, az ítélet hatálya alatt az abban megjelölt tevékenységet főtevékenységként folytató gazdasági társaságban nem lehet vezető tisztségviselő.

Azon összeférhetetlenségi ok szempontjából azonban, mely szerint a gazdasági társaságnak megszüntetési eljárás során való törlését követő három évig nem lehet más gazdasági társaság vezető tisztségviselője az a személy, aki a törlést megelőző naptári évben a gazdasági társaságnál vezető tisztségviselő volt, a végelszámolóknak az e tisztségben eltöltött ideje nem vehető figyelembe.

Nem lehet más gazdasági társaság vezető tisztségviselője az a személy, akinek - mint a felszámolással megszünt gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének vagy legalább többségi befolyást biztosító részesedéssel rendelkező tulajdonosának - felelősségét a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény szerinti eljárásban jogerősen megállapította, és a jogerős bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettség alapján a fizetési kötelezettségeit nem teljesítette. A tilalom hatálya a vele szemben lefolytatott végrehajtási eljárás eredménytelenségétől számított öt év.

Ha a társasági szerződés másként nem rendelkezik, a vezető tisztségviselőket határozott időre, de legfeljebb öt évre kell megválasztani, illetve a társasági szerződésben kijelölni. Ha a társasági szerződésben a vezető tisztségviselői megbízás időtartamáról a tagok (részvényesek) nem rendelkeznek, a vezető tisztségviselőt öt évre megválasztottnak kell tekinteni, kivéve, ha a gazdasági társaság ennél rövidebb időtartamra jött létre. A vezető tisztségviselői megbízás az érintett személy általi elfogadással jön létre. A vezető tisztségviselők újraválaszthatók és a társaság legfőbb szerve által bármikor, indokolási kötelezettség nélkül visszahívhatók. A vezető tisztségviselő az új vezető tisztségviselői megbízás elfogadásától számított tizenöt napon belül azokat a társaságokat, ahol már vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag, írásban tájékoztatni köteles.

A végelszámolóra nem alkalmazandó az a korlátozás sem, mely szerint a vezető tisztségviselő - a nyilvánosan működő részvénytársaságban való részvényszerzés kivételével - nem szerezhethet részesedést a gazdasági társaságával azonos tevékenységet főtevékenységként megjelölő más gazdálkodó szervezetben [Ptk. 685. § c) pont], továbbá nem lehet vezető tisztségviselő a társaságával azonos főtevékenységet végző más gazdasági társaságban, illetve szövetkezetben, kivéve, ha ezt az érintett gazdasági társasági szerződése lehetővé teszi vagy a gazdasági társaság legfőbb szerve ehhez hozzájárul.

A vezető tisztségviselő és közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], valamint élettársa nem köthet a saját nevében vagy javára a gazdasági társaság főtevékenysége körébe tartozó ügyleteket, kivéve, ha ezt a társasági szerződés megengedi. A társasági szerződés úgy is rendelkezhet, hogy az előbbi tilalom a gazdasági társasággal azonos tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet [Ptk. 685. § c) pont], illetve a gazdasági társaság tevékenységi körébe tartozó ügylet tekintetében áll fenn. A gazdasági társaság vezető tisztségviselője és közeli hozzátartozója, valamint élettársa ugyanannál a társaságnál a felügyelőbizottság tagjává nem választható meg. E szabályok megszegésével a gazdasági társaságnak okozott kár megtérítésére vonatkozó igényt a társaság a kár bekövetkeztétől számított egy éven belül érvényesítheti a vezető tisztségviselővel szemben.

A gazdasági társaság alapításának, a társasági szerződés módosításának, a cégjegyzékbe bejegyzett jogoknak, tényeknek és adatoknak és ezek változásának, valamint törvényben előírt más adatoknak a cégbírói - elektronikus úton történő - bejelentése a vezető tisztségviselők kötelezettsége. A vezető tisztségviselők korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a társasággal szemben azokért a károkért, amelyek a bejelentett adat, jog vagy tény valótlanságából, illetve a bejelentés késedelméből vagy elmulasztásából származnak, ideértve azt is, ha a számvetési törvény szerinti beszámoló, valamint a kapcsolódó üzleti jelentés összeállítása és nyilvánosságra hozatala nem a számvetési törvény előírásainak megfelelően történt. A vezető tisztségviselők kötelesek a gazdasági társaság üzleti titkait megőrizni. A vezető tisztségviselő - ha e törvény másként nem rendelkezik - kötelesek a tagok (részvényesek) kérésére a társaság ügyeiről felvilágosítást adni, a társaság üzleti könyveibe és irataiba való betekintést lehetővé tenni. Ha e kérelemnek nem tesznek eleget, az érdekelt tag (részvényes) kérelmére a cégbírói jogkörű felügyeleti eljárás keretében kötelezheti a gazdasági társaságot a felvilágosításra, illetve a betekintés biztosítására. A tagok (részvényesek) e joggyakorlásának rendeltetésszerűnek kell lennie és nem sértheti a gazdasági társaság méltányos üzleti érdekeit, illetve üzleti titkait.

A gazdasági társaság munkavállalóival szemben a munkáltatói jogokat - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - a vezető tisztségviselő gyakorolja. Ha a társaságnál ügyvezető testület működik, a társasági szerződésben, a társasági szerződés ilyen rendelkezése hiányában pedig az ügyvezető testület ügyrendjében kell rendelkezni a munkáltatói jogok gyakorlásának a testület tagjai közti megosztásáról. A társasági szerződés vagy a társaság legfőbb szervének határozata a munkáltatói jogok gyakorlását több vezető tisztségviselő esetében az egyik vezető tisztségviselőre, illetve más, a gazdasági társasággal munkaviszonyban álló személyre ruházhatja át.

A gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. A vezető tisztségviselők törvényen alapuló szervezeti képviseleti jogát a társasági szerződés korlátozhatja, illetve több vezető tisztségviselő között megoszthatja. A képviseleti jog korlátozása, illetve megosztása harmadik személyekkel szemben nem hatályos. A vezető tisztségviselők az ügyek meghatározott csoportjaira nézve a gazdasági társaság munkavállalóit képviseleti joggal ruháztatják fel.

A gazdasági társaságot a társaság vezető tisztségviselője, valamint cégvezetője írásban cégjegyzés útján képviseli. Ha törvény vagy a társasági szerződés másként nem rendelkezik, a vezető tisztségviselő és a cégvezető cégjegyzési joga - a pénzforgalmi számla feletti rendelkezés tekintetében is - önálló, az egyéb képviselők cégjegyzésének érvényességéhez pedig két képviseleti joggal rendelkező személy együttes aláírására van szükség. A társasági szerződés úgy is rendelkezhet, hogy meghatározott munkakört betöltő munkavállaló cégjegyzési joga önálló, valamint hogy a vezető tisztségviselő, illetve a cégvezető valamelyik képviseletre feljogosított munkavállalóval együttesen jogosult a gazdasági társaság cégjegyzésére.

A társaság a vezető tisztségviselővel egyetemlegesen felelős azért a kárért, amelyet a vezető tisztségviselő e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott. A vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog szerződésességéért való felelősségére vonatkozó szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik megszegésével a társaságnak okozott károkért.

A gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. E követelmény felróható megszegése esetén, ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált, a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szemben helytállási kötelezettséggel tartoznak. Együttes képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselők, illetve testületi ügyvezetés esetén a vezető tisztségviselők gazdasági társasággal szembeni kártérítési felelőssége a Ptk. közös károkozásra vonatkozó szabályai szerint egyetemleges. Ha a kárt a testületi ügyvezetés határozata okozta, mentesül a felelősség alól az a tag, aki a döntésben nem vett részt, vagy a határozat ellen szavazott.

A társasági szerződés előírhatja, hogy a társaság legfőbb szerve évente tizze napirendjére a vezető tisztségviselők előző üzleti évben végzett munkájának értékelését, és határozza meg a vezető tisztségviselők részére megadható felmentvény tárgyában. A felmentvény megadásával a legfőbb szerv igazolja, hogy a vezető tisztségviselők az értékelt időszakban munkájukat a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegességét szem előtt tartva végezték. A felmentvény hatálytalanná válik, ha utólag a bíróság jogerősen megállapítja, hogy a felmentvény megadására alapul szolgáló információk valótlanok vagy hiányosak voltak.

A gazdasági társaság jogutód nélkül való megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igényt - a jogerős cégbírósi törléstől számított egyéves jogvesztő határidőn belül - a társaság cégbírósi törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tagok (részvényesek) érvényesíthetik. Ha a tag (részvényes) felelőssége a gazdasági társaság kötelezettségeiért a társaság fennállása alatt korlátozott volt, a kártérítési igényt a tag (részvényes) a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból az őt megillető rész arányában érvényesítheti.

A fenti szabályok megfelelő alkalmazásával a gazdasági társaság legfőbb szerve választja meg a végelszámolót, akinek tehát meg kell felelnie a vezető tisztségviselővel szemben támasztott követelményeknek. Egyébként bármely személy megválasztható, így olyan jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság is, amely alkalmas e feladat ellátására. Itt is szükséges, hogy a végelszámoló a megbízatást elfogadja.

Az önkéntes, tehát a legfőbb szerv döntésén alapuló végelszámolás esetén a jogutód nélküli megszűnésről való határozathozatalkor a végelszámoló megválasztásával egyidejűleg rendelkezni kell a végelszámoló díjazásáról, illetve a feladat ellátásának ingyenességéről is.

Abban az esetben, ha végelszámolóvá nem természetes személyt választanak, a fenti követelményeknek annak a személynek kell megfelelnie, akit a a szervezet a végelszámolási feladatok ellátására kijelöl, míg a megválasztott szervezetnek a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényben (Cstv.) előírt összeférhetetlenségi és alkalmassági feltételeknek kell megfelelnie. Ezek szerint felszámolóként az a gazdálkodó szervezet jelölhető ki, amely szerepel a felszámoló névjegyzékében. A felszámolóként kijelölhetők körét a Kormány rendelettel állapítja meg. A Kormány a felszámoló névjegyzékébe való felvételre nyilvános pályázatot ír ki.

A felszámoló az adós felszámolásának lefolytatására felszámolóbiztoszt nevez ki, aki büntetlen előéletű, nem áll felszámolóbiztos vagy felszámolói tevékenységben való közreműködést kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. Felszámolóbiztosnak csak szakirányú szakképzettséggel rendelkező személy nevezhető ki. A felszámolóbiztos a felszámolóval létesített munkaviszonya, tagsági viszonya vagy megbízási jogviszonya alapján, annak nevében jár el.

A felszámolót és a felszámolóbiztoszt érintő kizárási okok: nem jelölhető ki felszámolónak az a gazdasági társaság, a mely az adós tulajdonosa vagy hitelezője; amelynek tulajdonosa az adós is tulajdonosa vagy hitelezője; amelynek vezető tisztségviselője vagy annak közeli hozzátartozója többségi befolyással rendelkezik az adós szervezetben vagy összeférhetetlen tevékenységet (27/C. § (3) bekezdés a) pontja szerint: ingatlanközvetítő, kölcsön- és faktoringtevékenységet) folytató más szervezetben. Nem nevezhető ki felszámolóbiztosnak az a személy, aki az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki e személynek közeli hozzátartozója; akinek a közeli hozzátartozója az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki olyan gazdasági társaság vezető tisztségviselője, amely az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki az előbbi vezető tisztségviselő közeli hozzátartozója; aki maga, vagy akinek közeli hozzátartozója összeférhetetlen tevékenységet folytató más jogi személyben vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban tag, részvényes vagy vezető tisztségviselő; aki három éven belül az adós foglalkoztatottja volt, vagy - a rendes gazdálkodás körébe eső ügyleteken kívül - az adóssal üzleti kapcsolatban állt.

A végelszámoló tevékenységével kapcsolatban a törvény azt fogalmazza meg követelményként, hogy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondossággal köteles eljárni, a cég és annak hitelezői érdekeit szem előtt tartva. Kötelességei megszegése esetén az ezzel okozott kártért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint tartozik helytállni. Emellett a végelszámolóra érvényes speciális felelősségi szabályokat is megállapít a törvény, arra az esetre, ha a cég, amelynek elrendelték végelszámolását, utóbb felszámolás alá kerül. Ilyen esetben, ha megállapítható, hogy a végelszámoló alapos ok nélkül késlekedett a felszámolási eljárás kezdeményezésével, vagy nem tett meg mindent a hitelezők veszteségeinek csökkentése, illetve a környezeti károk mérséklése, a kármentesítés érdekében, vagy egyes hitelezőket mások rovására előnyben részesített, a bíróság arra kötelezi, hogy teljesítsen tőke-hozzájárulást a cég vagyonához, amelynek az okozott kár mértékével arányban állónak kell lennie. A bíróság a végelszámoló díját is megvonhatja, részben vagy egészben. A bíróság ezen eljárására a felszámoló vagy a hitelezők keresete folytán kerülhet sor.

E felelősségi szabályok alkalmazására mód van akkor is, ha az egyszerűsített végelszámolás törvényi feltételei nem állnak fenn, és a végelszámoló ennek ellenére sem tér át az általános szabályok szerint lefolytatandó végelszámolásra. Úgyszintén, ha elmulasztott felszámolási eljárást kezdeményezni annak törvényi feltételei fennállta ellenére, vagy a felszámolás elrendelésére a felszámoló hibájából nem került sor.

100. § (1) A végelszámoló visszahívásáról és új végelszámoló kijelöléséről a cég legfőbb szerve határoz. Ha a végelszámoló meghalt, vagy jogutód nélkül megszűnt, illetve ha a végelszámolással együtt járó feladatok ellátására más okból képtelenné vált, és ennek bekövetkezésétől számított hatvan napon belül az új végelszámoló megválasztása nem történt meg, a cég bármely tagja vagy hitelezője a cégbírósághoz fordulhat annak érdekében, hogy a cégbíróság a végelszámoló megválasztása érdekében a legfőbb szerv ülését hívja össze, vagy a kérelmezőt erre jogosítsa fel.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdés szerinti kérelmet akkor teljesíti, ha a kérelmező a legfőbb szerv összehívásának várható költségét megelőlegezi és a tárgyi feltételek biztosítását megfelelően igazolja. A cégbíróság döntése alapján a legfőbb szerv ülését a jogszabályban, illetve a létesítő okiratban meghatározott székhelytől eltérő helyen is meg lehet tartani.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott okok miatt, illetve ha a végelszámoló felhagy a végelszámolói tevékenység ellátásával, a cégbíróság hivatalból is törvényességi felügyeleti eljárást indíthat a cég ellen.

(4) Ha azért indul törvényességi felügyeleti eljárás, mert a végelszámoló a végelszámolói tevékenységgel felhagyott, a cégbíróság a 106. § (3) bekezdésében foglalt intézkedéseket megfelelően alkalmazhatja, illetve az (1) bekezdésben foglaltak szerint biztosíthatja a feltételeket az új végelszámoló megválasztásához.

ÍH 2009. 80. Végelszámolás jogi jellege - végelszámoló mulasztásának szankcionálása - pénzbírság kiszabása mulasztó végelszámolóval szemben

Miként a végelszámoló megválasztásáról, úgy visszahívásáról és új végelszámoló kijelöléséről is a gazdasági társaság legfőbb szerve határoz. Ha azonban a legfőbb szerv hatvan napon belül nem tesz eleget az új végelszámoló megválasztására vonatkozó kötelezettségének a végelszámoló halála, jogutód nélküli megszűnése, vagy a végelszámolással járó feladatok ellátására más okból való képtelenné válása esetén, a társaság bármely tagja (részvényese) vagy hitelezője a cégbíróságnál kezdeményezheti ennek érdekében a legfőbb szerv ülésének összehívását, vagy a kérelmező feljogosítását ennek megtételére.

Az előbbi kérelem teljesítésének feltétele, hogy a kérelmező megelőlegezze a legfőbb szerv összehívásával várhatóan felmerülő költségeket és megfelelően igazolja, hogy a tárgyi feltételeket is biztosította. Ilyen esetben lehetőség van arra, hogy a legfőbb szerv ülését a jogszabályban, illetve a létesítő okiratban meghatározott székhelytől eltérő helyen tartsák meg, ha a cégbíróság így dönt.

A legfőbb szerv új végelszámoló megválasztására vonatkozó kötelezettsége elmulasztásának jogkövetkezményeként a cégbíróság hivatalból is törvényességi felügyeleti eljárást indíthat a gazdasági társaság ellen. Erre sor kerülhet akkor is, ha a végelszámoló felhagy a tevékenysége ellátásával. Ilyen esetben a cégbíróság a végelszámolót határidő tűzésével és pénzbírság terhe mellett felhívhatja a mulasztás pótlására. Ennek eredménytelensége esetén pedig 50.000 Ft-tól 500.000 Ft-ig terjedő, ismételten is kiróható pénzbírsággal sújthatja. Emellett a cégbíróság összehívhatja a legfőbb szerv ülését az új végelszámoló megválasztása érdekében, vagy határozhat a gazdasági társaság kényszer-végelszámolásáról is. Ha pedig kényszer-végelszámolás alatt indít a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárást, hivatalból is rendelkezni lehet új végelszámoló kirendeléséről.

A bírói gyakorlat szerint is, ha a hivatalból kényszer-végelszámolás alatt válik szükségessé új végelszámoló kijelölése, erről a cégbíróság ugyancsak hivatalból rendelkezik, a hivatalból eljárás keretében kérelemre folytatott törvényességi felügyeleti eljárásnak értelemszerűen nem lehet helye. Amennyiben tehát a cégbíróság a kényszer-végelszámolási eljárásban kirendelt végelszámoló bejelentéséből arról szerez tudomást, hogy a végelszámoló a feladatai ellátására képtelen - akár egészségügyi okok, akár személyi körülményeiben bekövetkezett jelentős, más, őt a feladat ellátásában gátló, akadályozó változások miatt - a cégbíróság új végelszámoló kijelöléséről hivatalból rendelkezik (BDT 2008.1843, Fővárosi Ítéletábra 16.Cgtf.43.488/2008/2.).

101. § (1) A végelszámoló a végelszámolás megindítását változásbejegyzési kérelemben köteles bejelenteni a cégbíróságnak, amelyben fel kell tüntetni

- a végelszámolás megindítását elrendelő határozat keltét,
 - a végelszámolás kezdő időpontját,
 - a végelszámoló nevét, adóazonosító számát, természetes személy esetén lakóhelyét, születési idejét, anyja születési nevét, jogi személy esetén székhelyét, és cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint a végelszámolási feladatok ellátására kijelölt természetes személy nevét, születési idejét, anyja születési nevét, és lakóhelyét is,
 - a korábbi vezető tisztségviselő(k) jogviszonyának megszűnését,
 - a cég nevét (rövidített nevét) a végelszámolásra utaló toldattal.
- (2)

A változásbejegyzésre irányuló kérelmet a cég székhelye szerint illetékes cégbíróságon a cég szervezeti képviselője - jogi képviselő útján - elektronikus nyomtatványon köteles előterjeszteni. A végelszámoló megválasztásával a cég szervezeti, törvényes képviselője a végelszámoló, így a cégjegyzéki adatváltozásokat - így a végelszámolás megindítását elrendelő határozat keltét, a végelszámolás kezdő időpontját, a cégnév változását, a cég képviselőjére vonatkozó személy-, illetve a cégjegyzés módjának változását, a korábbi vezető tisztségviselők jogviszonyának megszűnését - a végelszámoló köteles bejelenteni.

102. § (1) A cégbíróság a végelszámolás megindításáról végzést hoz, amelyet a Céglépcsőben közzétesz.

(2) A közleménynek tartalmaznia kell:

a) a végelszámolás alá került cég nevét, székhelyét, adószámát, cégjegyzékszámát, ha a jogutód nélküli megszűnés elhatározását megelőző két éven belül jogutódlás következett be, a jogelőd(ök) nevét, székhelyét és cégjegyzékszámát,
b) a 101. § (1) bekezdésében foglalt adatokat,
c) a hitelezőknek szóló felhívást, hogy követeléseiket a közzétételtől számított negyven napon belül a végelszámolónak jelentsék be.

(3) A végelszámoló a végelszámolás közzétételétől számított tizenöt napon belül - szükség szerint - értesíti a végelszámolás megindításáról:

- a) az ingatlanügyi hatóságot a végelszámolás tényének bejegyzése érdekében,
- b) ha a cég valamely vagyontárgya országos közhiteles vagy közérdekből vezetett nyilvántartásban szerepel, e nyilvántartást vezető szervezetet,
- c)
- d) a területileg illetékes állami munkaerőpiaci szervezetet,
- e) a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságot arról, hogy maradtak-e fenn olyan környezeti károsodások, környezeti terhek, melyekből bírságfizetési vagy egyéb fizetési kötelezettség, a károsodások elhárításához, illetve terhek rendezéséhez szükséges kiadás származhat,
- f) a cég pénzforgalmi számláit vezető valamennyi pénzforgalmi szolgáltatót,
- g) a cég vagyoni részvételével működő jogalanyok vezető tisztségviselőit, illetve a cég részvételével működő egyesületeket, alapítványokat,
- h) a cég által vagy ellen indított és folyamatban lévő hatósági és bírósági eljárásokban az eljáró hatóságot vagy bíróságot.

A cégbíróság a végelszámoló által előterjesztendő változásbejegyzés iránti kérelem folytán végzést hoz a végelszámolás megindításáról, amely közzétételre kerül a Céglőnyben.

A törvény meghatározza, hogy a végelszámolás megindításáról megjelenő közleménynek miket kell tartalmaznia, eszerint bele kell foglalni a végelszámolással érintett gazdasági társaság nevét, székhelyét, adószámát, cégjegyzékszámát, valamint - abban az esetben, ha a jogutód nélküli megszűnés elhatározását megelőző két éven belül jogutódlásra került sor - a jogelőd, jogelődök nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát is. Fel kell benne tüntetni a végelszámolás megindítását elrendelő határozat keltét, a végelszámolás kezdő időpontját (amely nem lehet korábbi az előbbi időpontnál), a végelszámolónak - ha természetes személy - a nevét és a lakóhelyét vagy - abban az esetben, ha felszámoló szervezetet választanak - a cégnevét és a székhelyét, utóbbi esetben a végelszámoló szervezet cégjegyzékszámát és a megbízásából eljáró természetes személy nevét és lakóhelyét is, továbbá a korábbi vezető tisztségviselő, tisztségviselők jogviszonyának megszűnését. A közzétett közleménynek a hitelezőknek szóló felhívást is tartalmaznia kell arra vonatkozóan, hogy követeléseiket a közzétételtől számított negyven napon belül jelentsék be a végelszámolónak.

A törvény a végelszámoló kötelezettségévé teszi, hogy a végelszámolásra vonatkozó közlemény közzétételét követő tizenöt napon értesítsen a végelszámolás megindításáról egyes szerveket, annak függvényében, hogy a gazdasági társaság vagyonába milyen vagyontárgyak tartoznak, milyen tevékenységet végez, dolgoznak-e alkalmazottak a társaságnál, működnek-e más gazdasági társaságok, társadalmi szervezetek a cég részvételével, a társaság által vagy ellen indított bírósági, hatósági eljárások vannak-e folyamatban. A végelszámoló tehát - szükség szerint - értesíti az ingatlanügyi hatóságot a végelszámolás tényének bejegyzése érdekében, ha a gazdasági társaság ingatlanvagyonnal rendelkezik, ha pedig a cég valamely vagyontárgya országos közhiteles vagy közérdekből vezetett nyilvántartásban szerepel, e nyilvántartást vezető szervezetet. Szintén - szükség szerint - értesíti az illetékes vámhatóságot, állami adóhatóságot, nyugdíjpénztárat, valamint - abban az esetben, ha a cég engedélyköteles tevékenységet végez - az engedélyező hatóságot. Ha a gazdasági társaságnál munkajogviszony keretében dolgoztak, a területileg illetékes állami munkaerő-piaci szervezetet is értesíteni kell. Értesíteni kell az illetékes környezetvédelmi felügyelőséget arról, hogy maradtak-e fenn a gazdasági társaság tevékenységéből eredő olyan környezeti károsodások, környezeti terhek, melyekből bírságfizetési vagy egyéb fizetési kötelezettség, a károsodások elhárításához, illetve terhek rendezéséhez szükséges kiadás származhat. A végelszámolás megindításáról értesíteni kell valamennyi, a társaság pénzforgalmi számláit vezető pénzforgalmi szolgáltatót. Ha vannak olyan jogalanyok, amelyek a cég vagyoni részvételével működnek, azok vezető tisztségviselőit, ha pedig vannak olyan társadalmi szervezetek, alapítványok, amelyek a társaság részvételével működnek, akkor azokat is értesíteni kell a végelszámolónak. Amennyiben a gazdasági társaság által vagy ellene indított bírósági, hatósági eljárás van folyamatban, úgy az eljáró bíróságot, hatóságot szintén értesíteni kell a végelszámolás megindításáról.

4. Cím

A végelszámolás lefolytatása

103. § (1) A végelszámoló a végelszámolás során a cég vagyoni helyzetét felméri, követeléseit behajtja, tartozásait kiegyenlíti, jogait érvényesíti és kötelezettségeit teljesíti, vagyoni eszközeit pedig szükség esetén értékesíti. A hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyont a cég tagjai között pénzben vagy természetben felosztja és a cég működését megszünteti.

(2) A végelszámoló a végelszámolás alatt gondoskodik a cég vagyonának megővéséről, az értékesítésre nem kerülő vagyon megőrzéséről.

Összhangban a végelszámolás céljával, amely abban áll, hogy a jogutód nélkül megszűnő gazdasági társaság úgy hagyjon fel tevékenységével, és úgy kerüljön törlésre, hogy vagyoni-gazdasági viszonyai rendezésre, hitelezőinek követeléseit kielégítésre kerülnek, a törvény a végelszámoló fő feladatait is abban határozza meg, hogy a társaság gazdasági helyzetét felmérve, jogviszonyait rendezve, azaz követeléseit behajtva, tartozásait kiegyenlítve, szükség esetén vagyoni eszközeit értékesítve a cég hitelezőinek igényeit kielégítse, majd az ezt követően fennmaradó vagyont a társaság tagjai (részvényesei) között felossza. A vagyon felosztása történhet pénzben, vagy természetben is, ha a társaság vagyoni eszközeinek értékesítésére nem került sor, mert annak megoszthatósága folytán erre nem is volt szükség.

Mindezen vagyoni viszonyok rendezését követően a végelszámoló a cég működését megszünteti, majd sor kerülhet a gazdasági társaság törlésére.

A végelszámoló eljárására nézve a törvény követelményként fogalmazza meg, hogy a cég és a hitelezők érdekeire figyelemmel gondoskodjon a társaság vagyonának megóvásáról. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vagyon értékének megőrzése érdekében azokat a vagyontárgyakat, amelyeket szükséges értékesíteni, a forgalmi viszonyoknak megfelelően a lehető legmagasabb áron értékesítse, amely vagyontárgyak értékesítése ezzel szemben nem szükséges, azoknak megőrzéséről köteles gondoskodni a végelszámoló. Ez utóbbi jelenti az értékcsökkenés, állagromlás megakadályozását. Mindezen kötelezettségek a végelszámolás teljes tartalmára vonatkoznak, függetlenül annak időben elhúzódó, akár évekig tartó voltától.

A gazdasági társaság vagyona a társaságot megillető vagyoni jogok és kötelezettségek összessége. Az egyes vagyoni elemek megszerzésének módját a Ctv. a végelszámolási eljárásban sem korlátozza, ezzel biztosítja annak lehetőségét is, hogy a végelszámoló a társaság végelszámolási eljárását a tagok gazdasági döntéseinek alapul vételével és a társaság fizetőképességének fenntartásával folytassa le és fejezze be. Az új vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával történő törzstőkeemelés a társaság meglévő vagyoni elemeinek növelését szolgáló származékos tulajdonszerzési mód, amely a társaság végelszámolása alatt sem korlátozható és nem zárható ki. A perbeli esetben a cégbíróság által nyilvántartott kft. 2009. március 25-ei hatállyal végelszámolás alatt állt. A társaság 2010. március 22-én alapítói határozatot hozott, amelyben a társaság törzstőkéjét 10 millió Ft-tal felemelte. Az alapítói határozat alapján a törzstőke felemelése a Z. Kft., mint új tag 20 millió Ft névértékű Depo Trezor Zrt. által kiállított közraktárjegy szolgáltatásával történik. A határozat meghozatalával egyidejűleg a tagok társasági szerződést kötöttek. Az alapítói határozatban foglalt változásnak megfelelően a társaság 2010. május 10-én változásbejegyzés iránti kérelmet nyújtott be a cégbírósághoz, ahhoz mellékelve az alapítói határozatot, a létesítő okirat változásokkal egybefoglalt hatályosított szövegét, a tagjegyzéket, az apport jegyzéket, az ügyvezetői nyilatkozatot a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról, valamint a jogi képviselő meghatalmazását. A cégbíróság a cég változásbejegyzése iránti kérelmét elutasította. A végzés indokolása szerint a végelszámolás kezdetétől a cégnek és a végelszámolónak a Ctv. 94-116. §-okban foglaltaknak megfelelően kell eljárnia, így a Ctv. 103. §-a értelmében fel kell mérnie a cég vagyoni helyzetét, a követeléseket be kell hajtani, a tartozásait kiegyenlíteni, jogait érvényesíteni, kötelezettségeit teljesíteni, és a vagyoni eszközeit szükség esetén értékesíteni. A hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyont a cég tagjai között fel kell osztani és a cég működését megszüntetni. A végelszámolási eljárás a fizetőképés gazdasági társaság megszűnésére irányuló eljárás. A Ctv. 104. § (2) bekezdése megengedi, hogy a cég a legfőbb szervének döntése alapján a gazdasági tevékenységét ideiglenesen és korlátozottan folytathassa, ha ezt az eset összes körülményeit tekintve az egyszerű gazdálkodás követelményei megkövetelik. Erre akkor van lehetőség, ha a végelszámolás a megindításának évében nem fejeződik be. Ez a rendelkezés helyes értelmezés szerint csak és kizárólag a gazdasági tevékenységre vonatkozik. A végelszámolás jogutód nélküli megszűnés céljával ellentétes, hogy a végelszámolási eljárás alatt a cég a jegyzett tőkéjét felemelje vagy lesszállítsa. A Ctv. 108. § (1) bekezdésében szabályozott eset sem a jegyzett tőke felemelésére vonatkozik, amelyre csak meghatározott határidőn belül van lehetőség. A korrigált nyitómérleget a hitelezői igénybejelentésre nyitva álló határidő elteltét követő legfeljebb 75 napon belül el kell készíteni, ettől számított 30 nap áll a tagok rendelkezésére az esetleg szükséges összeg befizetésére. Ennek eredménytelensége esetén a végelszámoló felszámolási eljárást köteles kezdeményezni. A végelszámolás tényét bejegyző végzés 2009. július 16-án lett közzétéve, ehhez képest a Ctv. 108. § (1) bekezdése szerinti határidő 2009. december 8-án lejárt. A végelszámoló egyébként a Ctv. 106. §-a szerinti hitelezői követelések jegyzékét nem nyújtotta be a bírósághoz, amelyből az következik, hogy a Ctv. 108. §-a szerinti eset sem áll fenn. A végzés ellen a társaság nyújtott be fellebbezést, amelyben a végzés megváltoztatásával kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla utasítsa a cégbíróságot a tőkeemelés bejegyzésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolása a Ctv. és a Ptk. rendelkezéseinek nem felel meg. A Ctv. a végelszámolás alatt lévő társaságnak nem tiltja a tőkeemelést, ilyen tilalmat a társasági anyagi jog szabályai sem tartalmaznak. A tőkeemelés egyébként sem tekinthető klasszikus értelemben vett gazdasági tevékenységnek, így az elutasító végzés erre történő hivatkozása nem helytálló. A végelszámolás több évig is eltarthat, az elutasító végzésből okszerűen az következhetne, hogy a végelszámolás alatt álló társaság oly mértékben lenne korlátozva, amely alapjaiban változtatná meg a már kialakult végelszámolási helyzetet. A végelszámolás alatt álló társaság legfőbb szerve utóbb dönthet úgy, hogy a társaság mégis tovább folytatja a működését. Az elutasító végzésben értelmezett korlátozást a jogalkotó sem kívánja meg. A végelszámolás alatt történő tőkeemelést a társasági anyagi jog és a Ctv. nem szabályozza, így a jogalany általában mindent megtehet, amit a jogszabály nem tilt. A társaság a fellebbezésében utalt a Ptk.-ra, azon belül is a jóhiszemű joggyakorlásra. Álláspontja szerint az alkalmazandó jogszabályok nem tiltják a végelszámolás alatt álló társaságban a tőkeemelést, ezért a társaság döntését a jogalkalmazás során tiszteletben kell tartani. A fellebbezést a másodfokú bíróság megalapozottnak találta. A cég jogutód nélkül történő megszűnése esetén - a Ctv. 94. § (1) bekezdésében foglalt és a jelen eljárást nem érintő eseteket kivéve - végelszámolásnak van helye [Ctv. 94. § (1) bek.], és a Ctv. 97. § (1) bekezdése alapján a végelszámolás tárgya az a vagyon, amellyel a cég a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá amelyet a végelszámolás folyamata alatt szerez. A végelszámoló feladatát képezi a cég vagyoni helyzetének felmérése és a hitelezői követelések számbavétele, majd azokról jegyzék készítése a Ctv. 106. § (2) bekezdésében meghatározott módon. A Ctv. 107. § (1) bekezdése szerint a végelszámoló a cég korábbi tisztségviselője által készített, a tevékenységet lezáró, a számviteli törvény szerinti beszámoló mérlegének adataiból végelszámolási nyitó mérleget készít, majd a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő elteltét követően - legfeljebb hetvenöt napon belül - a hitelezői követelések jegyzékéből kiindulva - szükség szerint - korrigálja a végelszámolási nyitó mérleget (korrigált végelszámolási nyitó mérleget készít), amelyet a cég legfőbb szerve elé terjeszt. Ha a végelszámoló a korrigált végelszámolási nyitó mérleg alapján azt állapítja meg, hogy a cég vagyona a hitelezők követeléseinek fedezetére nem elegendő, és a tagok a hiányzó összeget harminc napon belül nem fizetik meg, haldéktalanul köteles felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet benyújtani [Ctv. 108. § (1) bek.]. A fent idézett jogszabályi rendelkezések alapján a végelszámoló már csak a végelszámolás megindítása után kerül abba a helyzetbe, hogy a rendelkezésre álló vagyon és a hitelezői követelések egybevetése alapján megállapítsa, hogy a cég vagyona a nem vitatott hitelezői igényeket mennyiben fedezi, míg a Ctv. 106. § (5) bekezdése értelmében a vitatott hitelezői igények fedezetére is lekötött tartalékok köteles képezni. A korrigált végelszámolási nyitómérleg elkészítésére a végelszámolónak hetvenöt nap áll rendelkezésére és fedezethiány esetén további harminc nap eredménytelen elteltét követően mérlegelési lehetőség nélkül köteles a felszámolási eljárás megindítását kezdeményezni, amelyhez ebben az esetben a Ctv. 108. § (1) bekezdése alapján a legfőbb szerv hozzájárulása sem szükséges. A végelszámolási eljárás a felszámolási helyzetben nem lévő gazdasági társaság saját elhatározáson alapuló megszűnésének olyan lehetősége, amelyben a társaság - általában - a tagok által választott törvényes képviselő (végelszámoló) útján, a tagok tagsági jogainak korlátozása nélkül kívánja a gazdasági tevékenységét befejezni. A Ctv. fentiek szerint szabályozott - az elsőfokú bíróság által is hivatkozott - rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján megállapítható, hogy a társaságnak a hitelezői igénybejelentésre nyitva álló negyven napos határidő elteltét követően több mint három hónap áll rendelkezésére, hogy a fizetőképességét fenntartva a hitelezői igények kielégítéséről gondoskodjon. A Ctv. 97. § (1) bekezdése kifejezetten rendelkezik arról, hogy a végelszámolás folyamata alatt szerzett vagyon is a végelszámolás tárgyát képezi. A jogszabály fenti rendelkezése nem tesz különbséget abból a szempontból, hogy a végelszámolás alatt álló gazdasági társaság az egyes vagyoni elemet harmadik személlyel szemben fennálló jogviszonya alapján vagy a tag(ok), illetve tagsági jogviszony létesítése céljából új tag(ok) által, új vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával szerzi meg. A végelszámolás alatt szerzett vagyon - a Ctv. 103. § (1) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően - a társaság vagyonának a végelszámolási eljárás kezdetekor már meglévő elemeivel együtt szolgálja a hitelezői követelések kielégítését és a tagok közötti felosztását. A végelszámolás alatt szerzett vagyon forrását és megszerzésének módját a Ctv. nem korlátozza, így a Ctv. 104. § (2) bekezdése a

104. § (1) A cég legfőbb szerve elrendelheti, hogy a végelszámoló a cég vagyoni eszközeit vagy azok meghatározott részét csak nyilvános pályázat, illetve árverés útján értékesítheti. Ha a cég legfőbb szerve felszámoló szervezetet választott meg végelszámolónak, a nyilvános értékesítés a felszámolási eljárás nyilvános értékesítési szabályaiban előírt módon is lefolytatható.

(2) Ha a végelszámolás előre láthatóan hosszabb ideig tart, a társaság legfőbb szerve minősített többséggel meghozott határozatával a cég gazdasági tevékenységének ideiglenes és korlátozott folytatását rendelheti el, ha ezt az eset összes körülményeit tekintve az ésszerű gazdálkodás követelményei megkövetelik.

(3) Ha a végelszámolás a megindításának évében nem fejeződik be, a végelszámoló a számviteli törvényben meghatározott üzleti évenként köteles elkészíteni a számviteli törvény szerinti beszámolót és az adóbevallást annak feltüntetésével, hogy a cég végelszámolás alatt áll.

(4) A végelszámolás kezdő időpontját követően a végelszámoló évente tájékoztatót készít a legfőbb szerv és a cégbíróság részére, melyben be kell mutatnia a végelszámolás alatt álló cég helyzetét, annak okát, hogy az eljárás befejezésére miért nem került még sor, továbbá tájékoztatást kell adnia az eljárás befejezésének várható időpontjáról is.

A vagyon megóvása körében a törvény előírja, hogy a legfőbb szerv döntésétől függően a végelszámoló a gazdasági társaság egyes vagyontárgyait csak meghatározott módon értékesítheti. Ez abból adódik, hogy bár a végelszámolás során a végelszámoló jár el a társaság képviseletében és gondoskodik a társaság pénzügyi-gazdasági viszonyinak rendezéséről, e tevékenysége során azonban a társaság legfőbb szerve döntéseinek van alárendelve.

A társaság legfőbb szerve tehát határozhat úgy, hogy a végelszámoló azokat a vagyoni eszközöket, amelyeknek értékesítése szükséges csak nyilvános pályázat, illetve árverés útján értékesítheti. Ez a rendelkezés vonatkozhat mindazon vagyonelemekre, amelyek értékesítésre kerülnek, vagy vonatkozhat azok meghatározott részére, meghatározott vagyontárgyakra is.

Tekintettel arra, hogy a végelszámolás lefolytatása hosszú időt vehet igénybe, évekig is elhúzódhat, a gazdasági társaság és hitelezőinek érdekei, a cég vagyonának megóvása, az eset összes körülményeit figyelembe véve a gazdasági ésszerűség megkövetelheti, hogy a társaság a végelszámolás ideje alatt is folytassa tevékenységét. Erről is a társaság legfőbb szerve hozhat határozatot abban az esetben, ha a végelszámolás előreláthatóan hosszabb időt vesz igénybe, e döntésénél azonban a törvény megköveteli a minősített többség általi egyetértést. A gazdasági társaságnak azonban e tevékenysége természetesen csupán ideiglenes, időben korlátozott lehet, emellett mértékét tekintve is csak korlátozott tevékenységről határozhat a legfőbb szerv.

A végelszámolás elhúzódása esetén, vagyis, ha az a megindításának évében nem fejeződik be, a törvény előírja a végelszámoló számára, hogy a számviteli törvényben meghatározott üzleti évenként készítsen beszámolót és adóbevallást. Ezekben a végelszámolónak fel kell tüntetnie, hogy a gazdasági társaság végelszámolás alatt áll.

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet értelmében a végelszámolás időszaka alatt teljesítendő számviteli feladatok már a végelszámolót terhelik, aki a korábbi vezető tisztségviselő által elkészített tevékenységet lezáró beszámoló mérlege (az azt alátámasztó leltár) alapján végelszámolási nyitó mérleget (nyitó leltárt) készít. A könyvviteli nyilvántartásokat a végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatai alapján nyitja meg, az eszközök és azok forrásai változását érintő gazdasági eseményeket a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet könyvvizetésre, bizonylatolásra vonatkozó előírásai szerint számolja el. A végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatait a hitelezők igénybejelentése, valamint a vagyoni helyzet felmérése alapján - szükség szerint - korrigálja. Ennek során dönthet az abban nem szereplő követelések, illetve kötelezettségek felvételéről, továbbá értékhelyesbítés és értékelési tartalék, időbeli elhatárolás, értékvesztés, terven felüli értékcsökkenés, céltartalék elszámolásáról, a korábban ilyen címen elszámolt összegek módosításáról. Ezen eltérésekről (korrekciókról) pedig tételes (eszközönkénti-forrásonkénti részletezésben) jegyzéket kell készítenie, és a megállapított eltérésekkel - azoknak az elszámolásával - módosítania a végelszámolási nyitó mérleg adatait.

A végelszámoló által készített korrigált végelszámolási nyitó mérleg első oszlopa a végelszámolási nyitó mérleg adatait, második oszlopa az eltéréseket, harmadik oszlopa pedig az első és második oszlop összevont adatát tartalmazza. A korrigált végelszámolási nyitó mérlegben az eltérések együttes adózás előtti eredményt érintő összegéből a mérleg szerinti eredmény sorba kell beállítani a számított (kalkulált) társasági adóval csökkentett részt, míg a számított (kalkulált) társasági adó összegét a kötelezettségek között kell kimutatni.

A nyitó mérleget érintő korrekciókkal a megnyitott könyvviteli nyilvántartások adatait kell módosítani, a módosításokat az értékhelyesbítés és az értékelési tartalék összegét érintő tételek kivételével a megfelelő eredményszámlával szemben kell elszámolni. A korrigált végelszámolási nyitó mérleg készítésekor a könyvviteli nyilvántartásokat nem szabad lezárni.

A végelszámolónak a korrigált végelszámolási nyitó mérleget a végelszámolási nyitó mérleg elkészítését követően - a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő figyelembevételével - legfeljebb hetvenöt napon belül kell elkészítenie és azt a gazdálkodó legfőbb szerve elé terjesztenie. A korrigált végelszámolási nyitó mérleg a végelszámoló döntésének megfelelő érteken tartalmazza a végelszámolásra átvett gazdálkodó eszközeit és kötelezettségeit, a végelszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyont.

A végelszámoló a végelszámolás időszaka alatt a számviteli törvényben speciálisan a végelszámolási eljárásra meghatározott üzleti évenként a gazdálkodóra előírt számviteli beszámolót köteles készíteni a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet mérlegfordulónapon hatályos előírásai szerint, annak feltüntetésével, hogy a gazdálkodó végelszámolás alatt áll. A számvitelről szóló 2000. évi C. Törvény 11. § (12) bekezdése szerint a végelszámolás időszaka általában egy üzleti év. Amennyiben a végelszámolás tizenkét naptári hónap alatt nem fejeződik be, a végelszámolás időszaka alatt az üzleti év(ek) időtartam tizenkét hónap, míg az utolsó üzleti éve tizenkét naptári hónapnál rövidebb is lehet.

A Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2007. július-augusztusi számában megjelent 66/2007. számviteli kérdés arra vonatkozott, hogy végelszámolás során a tizenkét havonta készített beszámolókat kell-e egyenként is könyvvizsgálni és arról könyvvizsgálói jelentést külön-külön kibocsátani, vagy csak a végelszámolás befejezésekor együttesen.

A Ctv. 111. §-a ugyanis a végelszámolás befejezésekor (a végelszámolás utolsó üzleti évről) elkészítendő beszámolóra vonatkozó könyvvizsgálói jelentésről tesz említést, eszerint az utolsó elkészített beszámolót - többek között - a könyvvizsgáló jelentésével együtt kell a legfőbb szerv elé terjeszteni jóváhagyásra. A Ctv. 104. §-ának (3) bekezdése szerint pedig, ha a végelszámolás a megindításának évében (tehát a megindítástól számított tizenkét hónap alatt) nem fejeződik be, a végelszámoló üzleti évenként köteles elkészíteni a számviteli törvény szerinti beszámolót és az adóbevallást annak feltüntetésével, hogy a cég végelszámolás alatt áll.

A végelszámolás számviteli törvény szerinti időszakai tehát normális üzleti éveknek minősülnek, amelyekre - összhangban a végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelettel is, mely a végelszámolás időszaka alatt a könyvvizsgálatra a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet rendelkezéseinek alkalmazását írja elő - a számviteli törvény általános előírásait kell alkalmazni. Amennyiben tehát a könyvvizsgálat a vállalkozás számára a számviteli törvény alapján kötelező, akkor a végelszámolás során, tizenkét havonta készített számviteli beszámoló könyvvizsgálatára is az általános kötelezettség és az arra vonatkozó határidők az irányadók.

Ez tehát azt jelenti, hogy a végelszámolás üzleti éveiről a beszámolót tizenkét havonta kell elkészíteni, és egyúttal meg kell felelni a közzétételi, a letétbe helyezési és a könyvvizsgálati kötelezettségnek is. Ilyen előírások esetén ezért nem szabályszerű a több üzleti éven át tartó végelszámolás utolsó üzleti évének lezárása után elkészíteni az összes korábbi üzleti évről szóló beszámolót és arról egyetlen könyvvizsgálói jelentést kiadni, illetve a szabályszerűen elkészített egyes beszámolókról egyetlen, összevont könyvvizsgálói jelentést készíteni.

A végelszámoló a végelszámolás első üzleti évről olyan számviteli beszámolót köteles készíteni, amelynek mérlege külön-külön oszlopban tartalmazza a végelszámolási nyitó mérleg adatait, illetve korrekció esetén a korrigált végelszámolási nyitó mérleg adatait, valamint az üzleti év záró adatait. Eredménykimutatása az előző üzleti év adatai mellett külön-külön oszlopban tartalmazza a a nyitó mérleg adatait érintő eltérések eredményre gyakorolt hatását, a tárgyévi tevékenység bevételeit, költségeit, ráfordításait, valamint ezek összevont adatait (a tárgyévi üzleti év adatait).

A végelszámolás időszaka alatt készített számviteli beszámoló mérlegében és eredménykimutatásában a jelentős összegű hibákkal összefüggő, az előző üzleti évvel (évekkel) kapcsolatos módosításokat külön oszlopban kell bemutatni. A végelszámolás időszaka alatt fellelt - követelésnek nem minősülő - olyan, értékkel rendelkező eszközöket, amelyek a tevékenységet lezáró számviteli beszámoló mérlegében, illetve az azt alátámasztó nyilvántartásban nem szerepeltek, a fellelés (megtalálás) jogcímének megfelelően kell a könyvekbe felvenni, vagy önellenőrzés keretében, vagy a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszközökre vonatkozó előírások szerint.

Nem kell üzleti jelentést készíteni a végelszámolás időszaka alatt készített számviteli beszámolóval egyidejűleg.

A végelszámolás időszaka alatt készített (a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott) számviteli beszámolót - kötelező könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgálói záradékot vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt - a végelszámolási időszak üzleti éve mérlegfordulónapját követő százötven napon belül kell letétbe helyezni és közzétenni.

A vitatott hitelezői igények fedezetére, továbbá a jövőben felmerülő szavatossági, jótállási, kártérítési kötelezettségek rendezésére az eredménytartalékkal szemben képzett lekötött tartalékot elkülönítetten kell nyilvántartani. Amennyiben a végelszámolás időszaka alatt a vitatott hitelezői igények rendezésre (kielégítésre, vagy a hitelezők részéről elengedésre) kerülnek, akkor az ilyen címen képzett lekötött tartalékot fel kell oldani. Ha a jövőben felmerülő szavatossági, jótállási és kártérítési kötelezettségek rendezésére az ügy összes körülményei figyelembevételével képzett lekötött tartalékot, illetve az ennek megfelelő eszközt (pénzeszközt) harmadik személynek át kell adni, az átadást a lekötött tartalékkal szemben kell elszámolni.

Amennyiben a végelszámoló a cég vagyonához tőke-hozzájárulás teljesítésére köteles, a végelszámoló által teljesített tőke-hozzájárulást a saját tőkébe (az eredménytartalékba) kell helyezni.

Amennyiben a végelszámolás alatt álló gazdálkodó legfőbb szerve a végelszámolás megszüntetéséről és a gazdálkodó működésének továbbfolytatásáról dönt, akkor a végelszámolás megszüntetésének időpontjáról is döntenie kell. A végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontjával - mint mérlegfordulónappal - köteles az üzleti évről számviteli beszámolót elkészíteni, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni, és a jóváhagyásra jogosult testületnek előterjeszteni.

Amennyiben a végelszámoló kezdeményezésére a gazdálkodó felszámolását rendelik el, a végelszámoló a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal - mint mérlegfordulónappal - köteles az üzleti évről számviteli beszámolót elkészíteni, a felszámolás számviteli feladatairól szóló kormányrendelet előírásainak figyelembevételével, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni. Az így elkészült számviteli beszámolót nem kell a jóváhagyásra jogosult testületnek elfogadnia. Az előbbi - a végelszámolást lezáró - számviteli beszámolókat a végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontját - mint mérlegfordulónapot - követő százötven napon, illetve a felszámolás kezdő időpontját megelőző napot - mint mérleg-fordulónapot - követő negyvenöt napon belül köteles letétbe helyezni és közzétenni. A végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontjával, illetve a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal köteles a könyvviteli nyilvántartásokat lezárni, azokat a gazdálkodó kijelölt tisztviselőjének, illetve a felszámolónak a számviteli beszámolóval együtt átadni. A tevékenységét, működését továbbfolytató gazdálkodó a végelszámolótól átvett számviteli beszámoló mérlege (az azt alátámasztó leltár) alapján nyitja meg könyvviteli nyilvántartásait.

Összhangban azzal, hogy a végelszámoló tevékenységét a legfőbb szerv döntései határozzák meg, a végelszámolónak tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a legfőbb szervvel szemben. Ennek keretében a végelszámoló a végelszámolás kezdő időpontját követően évente köteles tájékoztatót készíteni a legfőbb szerv és a cégbíróóság részére a gazdasági társaság pénzügyi-gazdasági helyzetének bemutatása céljából, emellett ismertetni kell annak okát, hogy a végelszámolás miért nem fejeződött be, és a befejezés várható időpontját is meg kell benne jelölni.

105. § (1) A végelszámolást a végelszámolás kezdő időpontjától számított legkésőbb három éven belül be kell fejezni.

(2) Ha a cég törlésére irányuló kérelem benyújtása három éven belül nem történik meg, kénysztörlesztési eljárás lefolytatására kerül sor.

(3) A cégbíróóság a kénysztörlesztési eljárás megindításával egyidejűleg rendelkezik a végelszámoló tisztségének megszűnéséről, azzal, hogy a kénysztörlesztési eljárás során a volt végelszámoló köteles a cégbíróósággal és az adóhatósággal együttműködni, és a kénysztörlesztési eljárás lefolytatása érdekében valamennyi rendelkezésére álló információról a cégbíróóságot és az adóhatóságot tájékoztatni.

ÍH 2017. 68. 3 éven túl befejezett végelszámolás - Kénysztörlesztés elrendelése helyett törlési kérelem elbírálása

ÍH 2015. 118. Kénysztörlesztési eljárás megindításának feltételei - 3 éven túl tartó végelszámolás

ÍH 2009. 35. Kényszer-végelszámolás elrendelése, mint speciális törvényességi felügyeleti szankció - cgt. ügyszámon elrendelendő kényszer-végelszámolás

A 2006. évi Ctv. a korábbi szabályozástól eltérően megállapít egy maximális időtartamot, amely alatt a végelszámolást be kell fejezni. A korábbi szabályozásnak e hiányossága visszaélésekre adott lehetőséget, - az Indokolás szerint is - ez tette szükségessé az időbeli korlát felállítását.

A jelenleg hatályos szabály szerint tehát a végelszámolást annak kezdő időpontjától számított három éven belül be kell fejezni. Ha e három éves időbeli korláton belül nem kerül sor a gazdasági társaság törlése iránti kérelem benyújtására, a cég kényszer-végelszámolásra kerül. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági társaság legfőbb szervének döntésén alapuló, önkéntes végelszámolás a törvény erejénél fogva átfordul kénysztörlesztésbe, annak speciális szabályai szerint folytatódik tovább, és a társaság törlésére kötelezően kerül sor.

106. § (1) A cég hitelezői a követeléseiket a végelszámolás megindításának közzétételét követő negyven napon belül jelenthetik be a végelszámolóknak. A bejelentés akkor is szükséges, ha a céggel szemben a követeléssel kapcsolatban hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. A bejelentés elmulasztása vagy késedelmes teljesítése nem jár jogvesztéssel, de a zárómérleg és a vagyonfelosztási határozat elfogadását követően hitelezői igényt már csak a megszűnt cég tartozásaiért történő helytállásra vonatkozó szabályok szerint lehet érvényesíteni.

(2) A végelszámoló a hitelezői igénybejelentési határidő elteltét követő tizenöt napon belül a követelésekről jegyzéket készít, ezen belül külön kimutatja az elismert és a vitatott hitelezői igényeket. A követelések jegyzékét a végelszámoló további tizenöt napon belül benyújtja a cégbíróósághoz a nyilvános cégiratok közé történő elhelyezés céljából. A vitatott hitelezői igények hitelezőit a végelszámoló a követelések ilyen minősítéséről ugyanezen időtartam alatt értesíti.

(3) A cég tagja, hitelezője, illetve az, aki a jogi érdekét valószínűsíti, törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezhet a cégbíróóságnál, ha azt észleli, hogy a végelszámoló a (2) bekezdésben megjelölt követelések jegyzékét a cégiratokhoz nem csatolta be. Ilyen esetben a bíróság a végelszámolót

a) határidő tűzésével és pénzbírság terhe mellett felhívja a mulasztás pótlására, vagy ennek eredménytelensége esetén

b) 100 000 forinttól 900 000 forintig terjedő, ismételten is kiroható pénzbírsággal sújtja.

(4) Az a hitelező, akinek bejelentett követelését a végelszámoló vitatja, igényét a végelszámoló értesítésének kézhezvételétől számított harminc napos határidőn belül a bíróság előtt perben érvényesítheti, ennek megindítását a végelszámolóval igazolnia kell.

(5) A végelszámoló a vitatott igények fedezetére köteles lekötött tartalékot képezni.

ÍH 2017. 67. Végelszámolási kifogás - Követelés bejelentése végelszámolásnál - Vitatott követelés nyilvántartásba vételi kötelezettsége - Fedezet képzése

ÍH 2013. 158. A beltág mögöttes, korlátlan felelőssége a megszűnt cég tartozásaiért

ÍH 2009. 80. Végelszámolás jogi jellege - végelszámoló mulasztásának szankcionálása - pénzbírság kiszabása mulasztó végelszámolóval szemben

A végelszámolás céljából eredően, amely a gazdasági társaság vagyoni viszonyainak rendezése annak jogutód nélküli megszűnése előtt, a törvény részletesen szabályozza a cég hitelezői követeléseinek bejelentésének, számbavételének, kielégítésének menetét.

A hitelezői igények bejelentésére a törvény negyven napos határidőt biztosít, amely a végelszámolás megindításának közzétételétől számítandó. E határidőnek vagy a bejelentésnek az elmulasztása nem jár jogvesztéssel, azonban a hitelezők a zárómérleg és a vagyonfelosztási határozat elfogadását követően már előnytelenebb pozícióból érvényesíthetik igényeiket, méghozzá a megszűnt cég tartozásaiért való felelősség szabályai szerint. A hitelezői igény bejelentése akkor is szükséges, ha a céggel szemben a követeléssel kapcsolatban valamely hatósági vagy bírósági eljárás folyik.

A negyvennapos bejelentési határidő elteltét követően tizenöt napon belül a végelszámoló elkészíti a követelések jegyzékét. A követelések jegyzéke elkülönítve tartalmazza az elismert hitelezői igényeket és a vitatott követeléseket. A jegyzék elkészítését követő további tizenöt napon belül azt a végelszámoló benyújtja a cégbírósághoz, amely azt elhelyezi a nyilvános cégiratok között, így a követelések jegyzéke hozzáférhetővé válik. Ugyanezen a tizenöt napos határidőn belül a végelszámoló a vitatottnak minősített hitelezői igények jogosultjait köteles értesíteni követelésük e minősítéséről. Az ilyen hitelező a végelszámoló értesítésének kézhezvételétől számított harmincnapos határidőn belül a bíróság előtt perben érvényesítheti követelését. A végelszámolást e per befejezéséig nem lehet befejezni, mivel a befejezésnek akadályát képezi, ha a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban. A végelszámolás befejezésére csak akkor kerülhet sor, ha az adott eljárás megszűnt, vagy a cég a fél személyében bekövetkezett változás miatt az eljárásnak többé nem alanya.

A végelszámoló köteles a vitatott hitelezői igények fedezetére lekötött tartalékokat képezni.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatóján (Miskolc/Lillafüred, 2007. szeptember 21.) felmerült kérdésként, hogy mi a végelszámolási eljárásban a követelések jegyzékének beterjesztési határideje, elegendő-e, ha a törlés iránti kérelemmel együtt nyújtja be a végelszámoló a követelések jegyzékét, illetve minden esetben be kell-e nyújtani a követelések jegyzékét, vagy helyettesíti-e azt a végelszámoló azon nyilatkozata, hogy követelés nem érkezett. A bírák egységes álláspontja szerint a követelések jegyzékét a végelszámoló által megbízott jogi képviselő minden esetben köteles benyújtani a cégbíróságra a Ctv. 106. § (2) bekezdése szerint. Nem felel meg a jogszabálynak az az eljárás, amelynek során a végelszámoló a törlés iránti kérelemmel egyidejűleg nyújtja be a követelések jegyzékét. Amennyiben a törlés iránti kérelemnek sem képezi mellékletét a követelések jegyzéke, úgy erre hiánypótlási felhívást kell kibocsátani.

Ettől némileg eltérő álláspontot fogalmaztak meg a bírák a Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatóján 2008. május 30-án Debrecenben. Az itt felmerült kérdés alapja olyan eset volt, amikor a cégbíróság az adóhatóság bejelentéséből értesül arról, hogy a betéti társaság elhatározta egyszerűsített végelszámolását és letelt a Cégbíróságon történő közzétételétől számított negyven nap, a végelszámolás kezdő időpontjától számított százhusz nap azonban még nem, ezért a cég még nem terjesztett elő törlés iránti kérelmet. A kérdés tehát az volt, hogy szüksége-e a végelszámolótól megkövetelni, hogy a követelések jegyzékét nyújtsa be a cégbíróságra a nyilvános cégiratok közé történő elhelyezés céljából. Az elfogadott vélemény szerint nem kell kérni, hogy a követelések jegyzékét nyújtsa be a végelszámoló a nyilvános cégiratok közé történő elhelyezés céljából. Elegendő, ha a cég törlése iránti kérelemhez csatolja.

Abban az esetben, ha a végelszámoló nem tesz eleget a követelések jegyzékének becsatolására vonatkozó kötelezettségének, a cégbíróság a gazdasági társaság tagja (részvényese), a hitelezője, illetve az erre vonatkozó jogi érdekét valószínűsítő személy kezdeményezésére törvényességi felügyeleti eljárást folytat le. A törvényességi felügyeleti eljárás során a cégbíróság a végelszámolót felhívja a mulasztásának pótlására, meghozza határidő tűzésére és pénzbírság terhe mellett. Amennyiben e felhívás eredménytelen marad, úgy a végelszámoló 50.000 forinttól 500.000 forintig terjedő mértékű pénzbírsággal sújtható, amelynek ismételt kiszabására is sor kerülhet.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (2008. május 30., Debrecen) arra a kérdésre, hogy indíthat-e a cégbíróság hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást a végelszámolóval szemben, ha a követelések jegyzékét nem nyújtotta be felhívás ellenére sem, azt az egységes álláspontot foglalta el, hogy bár, a Ctv. 106. § (3) bekezdése a 77. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően szabályozza a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem előterjesztésére jogosultak körét, ez nem zárja ki, hogy a Ctv. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján a cégbíróság hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indítson.

107. § (1) A végelszámoló a cég korábbi tisztségviselője által készített, a tevékenységet lezáró, a számviteli törvény szerinti beszámoló mérlegének adataiból végelszámolási nyitó mérleget készít, majd a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő elteltét követően - legfeljebb hetvenöt napon belül - a hitelezői követelések jegyzékéből kiindulva - szükség szerint - korrigálja a végelszámolási nyitó mérleget (korrigált végelszámolási nyitó mérleget készít), amelyet a cég legfőbb szerve elé terjeszt.

(2) A végelszámoló a korrigált végelszámolási nyitó mérleg összeállítására előtt a kárelhárítás körében felmerülő és más halaszthatatlanul szükséges, valamint a 104. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a működés fenntartásával kapcsolatos költségek kivételével kifizetést nem teljesíthet.

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet értelmében a végelszámolás időszaka alatt teljesítendő számviteli feladatok már a végelszámolót terhelik, aki a korábbi vezető tisztségviselő által elkészített tevékenységet lezáró beszámoló mérlege (az azt alátámasztó leltár) alapján végelszámolási nyitó mérleget (nyitó leltárt) készít. A könyvviteli nyilvántartásokat a végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatai alapján nyitja meg, az eszközök és azok forrásai változását érintő gazdasági eseményeket a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet könyvvizsgálásra, bizonylatolásra vonatkozó előírásai szerint számolja el. A végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatait a hitelezők igénybejelentése, valamint a vagyoni helyzet felmérése alapján - szükség szerint - korrigálja. A hitelezők rendelkezésére álló negyvennapos igénybejelentési határidő elteltét követő legfeljebb hetvenöt napon belül ezt meg kell tennie, és a követelések jegyzéke alapján a végelszámolási nyitómérleget korrigálva el kell készítenie a korrigált végelszámolási nyitómérleget. Ennek során dönthet a végelszámolási nyitómérlegben nem szereplő követelések, illetve kötelezettségek felvételéről, továbbá érték helyesbítés és értékelési tartalék, időbeli elhatárolás, értékvesztés, terven felüli értékcsökkenés, céltartalék elszámolásáról, a korábban ilyen címen elszámolt összegek módosításáról. Ezen eltérésekről (korrekciókról) pedig tételes (eszközönkénti-forrásonkénti részletezésben) jegyzéket kell készítenie, és a megállapított eltérésekkel - azoknak az elszámolásával - módosítani a végelszámolási nyitó mérleg adatait.

A végelszámoló által készített korrigált végelszámolási nyitó mérleg első oszlopa a végelszámolási nyitó mérleg adatait, második oszlopa az eltéréseket, harmadik oszlopa pedig az első és második oszlop összevont adatát tartalmazza. A korrigált végelszámolási nyitó mérlegben az eltérések együttes adózás előtti eredményt érintő összegéből a mérleg szerinti eredmény sorba kell beállítani a számított (kalkulált) társasági adóval csökkentett részt, míg a számított (kalkulált) társasági adó összegét a kötelezettségek között kell kimutatni.

A nyitó mérleget érintő korrekciókkal a megnyitott könyvviteli nyilvántartások adatait kell módosítani, a módosításokat az értékhelyesbítés és az értékelési tartalék összegét érintő tételek kivételével a megfelelő eredményszámlával szemben kell elszámolni. A korrigált végelszámolási nyitó mérleg készítésekor a könyvviteli nyilvántartásokat nem szabad lezárni.

A végelszámolónak a korrigált végelszámolási nyitó mérleget a végelszámolási nyitó mérleg elkészítését követően - a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő figyelembevételével - legfeljebb tehát hetvenöt napon belül kell elkészítenie és azt a gazdálkodó legfőbb szerve elé terjesztenie. A korrigált végelszámolási nyitó mérleg a végelszámoló döntésének megfelelő értéken tartalmazza a végelszámolásra átvett gazdálkodó eszközeit és kötelezettségeit, a végelszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyonát.

Fontos szabály, hogy a korrigált végelszámolási nyitómérleg elkészítése előtt a végelszámoló néhány kivételtől eltekintve nem teljesíthet kifizetéseket a gazdasági társaság vagyonából. E kivételek pedig az alábbiak: a kárelhárítás körében felmerülő és más halaszthatatlanul szükséges kiadások, továbbá abban az esetben, ha a végelszámolás előreláthatóan hosszabb ideig tart, és a társaság legfőbb szerve minősített többséggel meghozott határozatával a cég gazdasági tevékenységének ideiglenes és korlátozott folytatását rendeli el, akkor e működés fenntartásával kapcsolatos költségek körében is teljesíthet kifizetéseket a végelszámoló.

108. § (1) Ha a végelszámoló a korrigált végelszámolási nyitó mérleg alapján azt állapítja meg, hogy a cég vagyona a hitelezők követeléseinek fedezetére nem elegendő, és a tagok a hiányzó összeget harminc napon belül nem fizetik meg, haladéktalanul köteles felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet benyújtani. A felszámolás iránti kérelem előterjesztéséhez a legfőbb szerv hozzájárulására nincs szükség, de a végelszámolónak a legfőbb szervet a felszámolás kezdeményezéséről haladéktalanul tájékoztatnia kell.

(2) A végelszámoló a felszámolás elrendelése esetén - a felszámolás kezdő időpontját megelőző napra elkészítve a számviteli szabályok szerint köteles beszámolót készíteni azzal, hogy az így készült beszámolót a legfőbb szervnek nem kell elfogadnia. A végelszámolónak a felszámoló részére történő iratkészítési és átadási kötelezettségeire a Cstv.-nek a vezető tisztségviselőkre vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadóak.

(3) A végelszámoló díja felszámolási költségnek minősül. Ha végelszámolóként felszámoló szervezet járt el, e szervezet a felszámolási eljárásban felszámolóként kirendelhető.

A gazdasági társaság végelszámolás eredményeként való jogutód nélküli megszűnésére abban az esetben kerülhet sor, ha a cég fizetőképese, azaz vagyona fedezi hitelezőinek követeléseit. Ha a végelszámolás elhatározását követően a végelszámoló, elkészítve a korrigált végelszámolási nyitómérleget, azt állapítja meg, hogy a társaság vagyona mégsem fedezi a hitelezői igényeket, nem kerülhet sor a végelszámolás folytatására, hacsak a tagok (részvényesek) az összes követelés kielégítéséhez hiányzó összeget nem fizetik meg. Ha erre nem kerül sor, a végelszámoló köteles haladéktalanul kezdeményezni a társaság felszámolását. A végelszámoló ezen intézkedéséhez a törvény nem követeli meg a társaság legfőbb szervének a hozzájárulását, csupán haladéktalanul teljesítendő tájékoztatási kötelezettséget ír elő a Ctv.

Abban az esetben, ha a felszámolás elrendelésére kerül sor, a végelszámoló köteles a számviteli szabályok szerinti beszámolót készíteni, a felszámolás kezdő időpontját megelőző napra. E beszámolót a gazdasági társaság legfőbb szervének nem kell elfogadnia. A törvény a végelszámolónak a felszámoló részére való iratkészítési és átadási kötelezettségeire a Cstv.-nek a vezető tisztségviselőkre vonatkozó rendelkezéseit rendeli megfelelően alkalmazni. A Cstv. 31. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vezetője köteles a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróleltárt, valamint éves beszámolót (egyszerűsített éves beszámolót) (a továbbiakban együtt: tevékenységet lezáró mérleg), továbbá az eredmény felosztása után zárómérleget és adóbevallást készíteni, azokat a felszámolás kezdő időpontját követő harminc napon belül a felszámolónak és az adóhatóságnak átadni és nyilatkozni arról, hogy a tevékenységet lezáró mérleg, illetve az eredmény felosztása után készített zárómérleg az adós vagyoni helyzetéről valós és megbízható képet ad, valamint nyilatkozni arról is, hogy a mérleg elfogadása óta az adós vagyoni helyzetében milyen lényeges változások történtek. Köteles továbbá a nem selejtezhető iratokról iratjegyzéket készíteni, és azokat, az irattári anyagot, valamint a vagyont leltár szerint átadni a felszámolónak, a folyamatban lévő ügyekről, eljárásokról tájékoztatást adni, továbbá nyilatkozni arról, hogy valamennyi vagyontárgyra, iratra vonatkozóan teljesítette az átadási kötelezettségét.

A végelszámoló díját a törvény felszámolási költségnek minősíti.

Megegyezhet a végelszámoló és a felszámoló személye abban az esetben, ha végelszámolóként felszámoló szervezet járt el, ilyenkor ugyanis e szervezet kirendelhető felszámolóként a felszámolási eljárásban.

109. § (1) A végelszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása miatt a sérelmet szenvedett fél a végelszámoló eljárásának időtartama alatt a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül, de legfeljebb az intézkedéstől vagy a mulasztás bekövetkezésétől számított hatvan napon belül a cégbíróságnál végelszámolási kifogással élhet.

(2) Végelszámolási kifogásnak van helye akkor is, ha a végelszámoló a cég bármely hitelezőjének kérésére a hitelezői igénybejelentés határidejének lejártától számított harminc napon belül nem ad tájékoztatást arról, hogy követelését elismeri-e, illetve, hogy a kifizetés mikorra várható.

(3) A cégbíróság a végelszámolási kifogás felől - a végelszámoló észrevételének beszerzését követően - soron kívül határoz. Ha a kifogás elbírálása során a felek meghallgatása vagy bizonyítás felvétele szükséges, a cégbíróság a kifogásolt intézkedés végrehajtásának felfüggesztését is elrendelheti.

(4) Ha a cégbíróság a végelszámolási kifogást megalapozottnak találja, a végelszámoló intézkedését megsemmisíti és az eredeti állapot helyreállítására kötelezi, vagy - ha ez lehetséges - az eredeti állapotot határozatával helyreállítja. Ha a végelszámoló mulasztott, a cégbíróság a végelszámolót intézkedés megtételére kötelezheti. A bíróság az alaptalan végelszámolási kifogást végzésével elutasítja.

(5) A végelszámolási kifogás tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek van helye.

(6) Ha a végelszámoló a végelszámolási kifogásnak helyt adó jogerős bírósági végzésnek nem tesz eleget, a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében összehívja a cég legfőbb szervét új végelszámoló megválasztása céljából. Ha a cég a cégbíróság határozatában foglaltakat nem teljesíti, a cégbíróság a felszámolók névjegyzékéből másik végelszámolót rendel ki. Amennyiben a korábbi végelszámoló a felszámolók névjegyzékéből került kirendelésre, az e bekezdés szerinti jogszabálysértésről a cégbíróság értesíti a felszámolók névjegyzékét vezető szervet is.

A végelszámolási kifogás

A törvény részletesen szabályozza a végelszámolási kifogás intézményét, melyet a végelszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása miatt a sérelmet szenvedett személy kérhet a cégbíróságtól. Ennek időbeli korlátja a végelszámolás tartama. A kifogás előterjesztésének szubjektív határideje a sérelmes intézkedésről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított nyolc nap, objektív határideje pedig az intézkedéstől vagy a mulasztás bekövetkeztétől számított hatvan nap.

Végelszámolási kifogás előterjeszthető abban az esetben is, ha a végelszámoló a hitelezői igénybejelentésre nyitva álló negyvennapos határidő elteltét követő harminc napon belül a gazdasági társaság bármely hitelezőjének kérelmére nem ad tájékoztatást arról, hogy hitelezői igényét elismeri-e, illetve, hogy követelésének kielégítése mikorra várható.

A végelszámolási kifogás elbírálása tekintetében előírja a törvény, hogy a cégbíróságnak be kell szereznie a végelszámoló kifogásra vonatkozó észrevételét. Ennek birtokában a cégbíróság soron kívül köteles eljárni a végelszámolási kifogás tárgyában. Ha a kifogás elbírálása mégis elhúzódni látszik - mert szükséges a felek meghallgatása vagy bizonyítás felvétele -, a cégbíróság elrendelheti a kifogásolt intézkedés végrehajtását.

Ha a cégbíróság eljárásának eredményeként megalapozottnak találja a végelszámolási kifogást, határozatával megsemmisíti a végelszámoló intézkedését, emellett - ha ez lehetséges - helyreállítja az eredeti állapotot. Amennyiben a cégbíróság határozatával nem állítható helyre az eredeti állapot, úgy a végelszámolót kötelezi az eredeti állapot helyreállítására. Ha a sérelmes helyzet, amellyel szemben sor került a végelszámolási kifogás előterjesztésére, mulasztásban valósult meg, úgy a cégbíróság a végelszámolót az elmulasztott intézkedés megtételére kötelezi. Ha pedig a cégbíróság a kifogást alaptalannak találja, azt végzésével elutasítja.

A törvény a végelszámolási kifogás tárgyában hozott végzés ellene külön fellebbezést enged. Fellebbezésnek van tehát helye mind a kifogásnak helyt adó, mind az azt elutasító határozattal szemben.

Ha a végelszámoló a végelszámolási kifogásnak helyt adó jogerős határozatban foglaltaknak nem tesz eleget, a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárást folytat le. Törvényességi felügyeleti intézkedésként pedig összehívja a gazdasági társaság legfőbb szervét új végelszámoló megválasztása céljából. Ha a cég ennek nem tesz eleget, nem választ meg új végelszámolót, akkor a cégbíróság elrendeli a társaság kényszer-végelszámolását, és maga rendel ki másik végelszámolót, a felszámolók névjegyzékéből.

110. § (1) A végelszámoló jogosult a cég által kötött szerződéseket azonnali hatállyal felmondani, vagy ha a felek egyike sem teljesített szolgáltatást, a szerződéstől elállni. A másik félnek a felmondással, illetve az elállással okozott kár megtérítésére vonatkozó igényére a 106. § (5) bekezdésében foglaltak megfelelően irányadók.

(2) Ha a végelszámolás alatt álló cég vagyonában olyan vagyoni értékű jog (szerzői jogi felhasználási, szabadalomhasznosítási, védjegy használati jog) tartozik, amely a kizárólagos jog jogosultjának engedélye alapján, az engedély szerinti terjedelemben áll fenn és a jogosult engedélye nem terjed ki a jog harmadik személynek történő átengedésére, a végelszámoló a vagyoni értékű jogra vonatkozó szerződést köteles felmondani.

(3) A végelszámoló nem gyakorolhatja az azonnali hatályú felmondás, illetve az elállás jogát a természetes személynek - a szolgálati lakás és garázs kivételével - lakásra fennálló bérleti szerződése, az iskolával vagy a tanulóval a gyakorlati képzés szervezésére kötött szerződése, a munkaszerződés, a nem gazdasági tevékenységgel összefüggő kölcsönszerződés, a szövetkezeti tag vállalkozás jellegű jogviszonyával összefüggő szerződés, valamint a kollektív szerződés tekintetében.

(4) Tartási és életjáradéki szerződés felmondása esetén a másik felet megfelelő kártalanítás illeti meg.

(5) Az egyéb járadék jellegű kötelezettségek rendezése érdekében a végelszámoló egy összegben kifizetendő kártalanításban állapodhat meg a jogosulttal, vagy a végelszámoló köteles a jogosult javára egyszeri díjú járulékbiztosítási szerződést kötni.

(6) A jövőben felmerülő szavatossági, jótállási és kártérítési kötelezettségek rendezésével a végelszámoló köteles harmadik személyt megbízni, akinek részére át kell adnia az ügy összes körülményei figyelembevételével erre a célra képzett leköötött tartalékok. A megbízásról készült közleményt a Cégbizálati Közlönyben közzé kell tenni. A végelszámoló és a jogosult között létrejött megállapodás alapján mód van arra is, hogy a jogosult egyszeri visszatérítést kapjon.

A törvény a végelszámoló mint a gazdasági társaság törvényes képviselője részére számos jogosítványt biztosít. Így - a felszámolóhoz hasonlóan - jogosult a társaság által kötött szerződéseket azonnali hatállyal felmondani. Abban az esetben pedig, ha az adott szerződéses jogviszonyban még a felek egyike sem teljesített szolgáltatást, jogosult a szerződéstől elállni. Hasonlóan a vitatott hitelezői igények esetéhez, a végelszámoló köteles lekötött tartalékot képezni a másik félnek a szerződés felmondásával, illetve az elállással okozott kár megtérítésére vonatkozó igényének fedezetére. A végelszámolónak a szerződés felmondására vonatkozó kötelezettségét írja elő a törvény arra az esetre, ha a gazdasági társaság vagyonába olyan vagyoni értékű jog (így szerzői jogi felhasználási, szabadalomhasznosítási, védjegy használati jog) tartozik, amely a kizárólagos jog jogosultjának engedélye alapján, az abban meghatározott terjedelemben áll fenn, és ezen engedély nem foglalja magában a harmadik személy részére való átengedés jogát.

Kivételeket is megfogalmaz a törvény az azonnali hatállyal való felmondási jog, illetve elállási jog gyakorolhatósága alól, így a végelszámoló nem gyakorolhatja e jogokat a természetes személy lakásbérleti szerződése vonatkozásában. E kivétel alól a törvény megállapít két alkívételt, melyek esetében a főszabály érvényesül, vagyis gyakorolható az azonnali hatályú felmondás, elállás joga - ezek pedig a szolgálati lakás és a garázs bérletére vonatkozó szerződések. Szintén az azonnali hatályú felmondás, illetve elállás joga gyakorlásának tilalma kivétel érvényesül az iskolával vagy a tanulóval gyakorlati képzés szervezésére vonatkozó szerződés, a munkaszerződés, a nem gazdasági tevékenységgel összefüggő kölcsönszerződés, a szövetkezeti tag vállalkozás jellegű viszonyával összefüggő szerződés és a kollektív szerződés tekintetében.

A tartási és életjáradéki szerződés felmondásához a törvény kártalanítási kötelezettséget kapcsol. A kártalanítás mértékére nézve csupán annyi támpontot ad, hogy annak megfelelőnek kell lennie. A tartási és életjáradéki szerződés vonatkozásában a felmondási jog gyakorlása ilyen jogkövetkezményének meghatározása e szerződések alimentációs jellegével függ össze.

Az egyéb olyan szerződések esetében, amelyekből járadék jellegű kötelezettség származik, a törvény vaglyagosan határozza meg a jogviszony rendezésének módját. Eszerint egyrészt lehetőség van arra, hogy a végelszámoló megállapodjon a másik féllel egy egy összegben megfizetendő kártalanításról, a másik lehetőség szerint a végelszámoló köteles a jogosult javára egyszeri díjú járulékbiztosítási szerződést kötni.

A jövőben felmerülő szavatossági, jótállási és kártérítési kötelezettségek rendezésével kapcsolatban a törvény a végelszámoló kötelezettségévé teszi, hogy arra megbízza harmadik személyt. E személy részére a végelszámolónak át kell adnia a külön erre a célra képzett lekötött tartalékot, melynek mértékét az ügy összes körülményeinek figyelembevételével kell megállapítani. Az erre vonatkozó megbízásról közleményt kell készíteni, amelyet a Céglőnyben közzé kell tenni. Ugyanakkor arra is lehetőség van, hogy a végelszámoló megállapodjon a jogosulttal egyszeri visszatérítés adásában.

5. Cím

A végelszámolás befejezése

111. § (1) A végelszámoló a végelszámolás befejezésekor elkészíti és - a cégnél működő felügyelőbizottság vagy más ellenőrzésre feljogosított szerv, illetve könyvvizsgáló jelentésével együtt - a legfőbb szerv elé terjeszti jóváhagyásra:

- a) az adóbevallásokat,
- b) a végelszámolás utolsó üzleti évről készült számveteli törvény szerinti beszámolót, amelynek mérlegében - a (2) bekezdésben foglaltakra tekintettel - az eszközök, illetve az esetleges kötelezettségek piaci értéken szerepelnek, a piaci értéken történő értékelésnek az eredményre gyakorolt hatását az eredménykimutatás tartalmazza,
- c) a vagyonfelosztási javaslatot, amelyben a végelszámoló díjának mértékére is indítványt tesz,
- d) a végelszámolási időszak gazdasági eseményeinek bemutatásáról szóló összefoglaló értékelést (zárójelentést), valamint
- e) a cég vagyoni részesedésével működő jogalanok, illetve a részvételével működő egyesületek, alapítványok sorsára vonatkozó javaslatot,
- f)

(2) A vagyonfelosztási javaslatban szereplő tételeket piaci értéken kell beállítani. A hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonnak a tagok közötti természetbeni felosztására csak vagyonértékelés esetén van mód.

(3) A legfőbb szerv az előterjesztett iratok, illetve a vagyonfelosztás tárgyában határozatot hoz, amelyben dönthet a jogok engedményezéséről és a kötelezettségek átruházásáról, illetve a cég tartozásának más által történő átvállalásáról is. A határozatban - szükség esetén - rendelkezni kell a végelszámoló díjáról és a végelszámolás költségeinek, köztük az iratanyag őrzésének és a cég megszűnésével kapcsolatban felmerülő egyéb költségeknek a viseléséről is.

A Ctv. meghatározza a végelszámolónak a végelszámolás befejezésekor ellátandó feladatait, előírja, hogy mely záródokumentumokat kell elkészítenie, így az adóbevallásokat, a számveteli törvény szerinti beszámolót a végelszámolás utolsó üzleti évről. Ez utóbbival kapcsolatban a törvény azt is meghatározza, hogy annak mérlegében az eszközöket és kötelezettségeket piaci értéken kell szerepeltetni, ezen értékelésnek az eredményre gyakorolt hatása pedig az eredménykimutatásból kell, hogy kiolvasható legyen. A végelszámolónak el kell készíteni továbbá a vagyonfelosztási javaslatot, melyben indítványt kell tennie a végelszámolói díj mértékére is, valamint a zárójelentést, melyet a törvény a végelszámolási időszak gazdasági eseményeinek bemutatásáról szóló összefoglaló értékelésként definiál.

A vagyonfelosztási javaslat tekintetében is úgy rendelkezik a Ctv., hogy az abban szereplő tételeket piaci értéken kell szerepeltetni, ha pedig marad fenn a tagok (részvényesek) között felosztható vagyon a hitelezők kielégítését követően, a természetbeni felosztásra csak vagyonértékelést követően van lehetőség. Amennyiben működnek a cég vagyoni részesedésével jogalanyok, illetve a részvételével társadalmi szervezetek, alapítványok, úgy azok jogi sorsára vonatkozóan is javaslatot kell készítenie a végelszámolónak. Mindezen dokumentációról a cégnél működő felügyelőbizottsággal vagy más ellenőrzésre feljogosított szervvel, illetve könyvvizsgálóval jelentést kell készíttetni, és ezzel együtt kell a társaság legfőbb szerve elé terjeszteni jóváhagyás végett.

Ezt követően társaság legfőbb szerve határozatot hoz egyrészt az előterjesztett dokumentáció jóváhagyása tárgyában, másrészt a vagyonfelosztásról. A legfőbb szerv határozatában szükség szerint dönthet a jogok engedményezéséről, kötelezettségek átruházásáról, valamint a cég tartozásának más által történő átvállalásáról. Határoznia kell továbbá a végelszámoló díjáról, a végelszámolás költségeinek - köztük az iratanyag őrzésének és a cég megszűnésével kapcsolatban felmerülő egyéb költségeknek - a viseléséről is.

A fentiektől eltérően, abban az esetben, ha a végelszámolás tartama alatt sor kerül a gazdálkodó szervezet felszámolásának elrendelésére, a végelszámoló díját a cégbírósnak kell megállapítania, méghozzá a végelszámolási eljárást megszüntető végzésében. A bírói gyakorlat szerint ugyanis, amennyiben a már megindult végelszámolási eljárás tartama alatt jogerősen elrendelésre kerül a gazdálkodó szervezet felszámolása, a cégbírósnak - a felszámolást elrendelő bíróság értesítése alapján - határoznia kell a végelszámolási eljárás megszüntetéséről. Ebben a végzésben a jogutód nélküli megszűnést kimondó határozatot hozó testület vagy szervezet helyett rendelkeznie kell a végelszámoló díjazásáról is. (EBH 2005.1233)

A záródokumentumokra vonatkozó részletes szabályokról a végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet a végelszámolás befejezésekor ellátandó számviteli feladatok körében úgy rendelkezik, hogy a végelszámoló a végelszámolás befejezésekor az általa meghatározott nappal - mint mérlegfordulónappal - a végelszámolás időszaka utolsó üzleti évről, a végelszámolás időszakát lezáró számviteli beszámolót köteles készíteni, kötelező könyvvizsgálat esetén pedig köteles azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni, és a jóváhagyásra jogosult testületnek előterjeszteni. Amennyiben a végelszámolás befejezésekor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó könyvviteli nyilvántartásaiban a forintban lévő pénzeszközökön kívül egyéb eszközök, a források között kötelezettségek is szerepelnek, a végelszámoló köteles azokat tételiesen piaci értéken értékelni, a piaci érték és a könyv szerinti érték közötti, az eszközök és a kötelezettségek átértékeléséből adódó különbözetet pedig a rendkívüli ráfordítások, illetve a rendkívüli bevételek között - a könyvviteli számlák zárása előtt - elszámolni. A piaci értéken történő értékelés elszámolása előtt a könyvviteli nyilvántartásokban kimutatott értékhelyesbítést, illetve értékelési különbözetet a megfelelő értékelési tartalékkal szemben ki kell vezetni. A végelszámolási időszak utolsó üzleti évről készített számviteli beszámoló mérlegében értékhelyesbítés, illetve értékelési különbözet, valamint értékelési tartalék nem mutatható ki.

A Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2006. szeptemberi számában megjelent 67/2006. Számviteli kérdés azzal foglalkozott, hogy van-e arra lehetőség, hogy a folyamatban lévő végelszámolás befejezésekor a végelszámoló a természetben (eszközökben) meglévő vagyont piaci értéken adja át a tulajdonosoknak, ha ez nem lehetséges, hogyan tudja az alulértékelt eszközöknél a piaci értéket érvényesíteni a végelszámoló, és milyen módon határozható meg az eszközök piaci értéke.

A kérdésre adott válasz szerint a folyamatban lévő végelszámolások esetében más előírások érvényesek, mint a 2006. július 1-jével vagy azt követően induló végelszámolásoknál. A még a korábbi szabályozás (az 1991. évi XLIX. törvény) hatálya alá tartozó végelszámolás befejezésekor a végelszámoló a számviteli elszámolások, nyilvántartások alapján az egyes üzleti évekről külön-külön beszámolót készít, így az utolsó üzleti évről is. A végelszámolási zárómérleg alapján készül a vagyonfelosztási javaslat. Ebből következik, ha a végelszámolás befejezésekor a bt. vagy a kft. tagjai részére természetben történik a vagyon kiadása, akkor a kiadásra kerülő eszközök számvitelben elszámolt értéke a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásai szerint meghatározott érték lehet (és nem a szakértő vagy a tagok által megállapított érték, és így különbözet nem lehet), a természetben kiadott vagyont számlával kell dokumentálni, mivel - jellemzően - azt áfafizetési kötelezettség terheli. A természetben és pénzben kiadott vagyonnal kapcsolatosan a magánszemélyt a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 68. §-a alapján a vállalkozásból kivont jövedelem után huszonöt százalék személyi jövedelemadó terheli, amelyet a társas vállalkozásnak (az adott esetben a végelszámolásra kerülő bt-nek, kft-nek) kell megállapítania, bevallania és befizetnie. A vállalkozásból kivont jövedelmet százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás is terheli.

Ha a tulajdonosok részére a vagyontárgyak nem a vagyonfelosztási javaslat alapján, hanem még a végelszámolás befejezése előtt kerülnek kiadásra, akkor ezt a kiadást piaci értéken a vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó előírások szerint indokolt elszámolni. Ez esetben a végelszámolás befejezésekor alapvetően csak pénzeszközök (ideértve a vagyontárgyak értékesítésből befolyt pénzeszközöket is) kerülnek a vagyonfelosztási javaslatba.

Az új Ctv. hatálya alá tartozó végelszámolás esetében, annak befejezésekor a könyvviteli nyilvántartásokban szereplő eszközöket tételiesen piaci értéken kell értékelni, a végelszámolás befejezéséhez kapcsolódó kötelezettségeket fel kell venni, a piaci érték és a könyv szerinti érték közötti, az eszközök és a kötelezettségek (át)értékeléséből adódó különbözetet pedig a rendkívüli tételek között kell elszámolni (bevételi többlet esetén - és ez a jellemző - a különbözetet társasági adó terheli). Ebből következően, ha a végelszámolás befejezésekor (pontosabban a társaság cégjegyzékből való törlése után) a bt. vagy a kft. részére természetben történik a vagyon kiadása a vagyonfelosztási javaslat alapján, akkor a kiadásra kerülő eszközök értéke a könyvviteli nyilvántartásban már szereplő piaci érték lesz, a természetben kiadott vagyont számlával kell dokumentálni, mivel jellemzően azt áfafizetési kötelezettség terheli, a vállalkozásból kivont jövedelmet személyi jövedelemadó és százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás terheli.

Az eszközök piaci értékének meghatározására ugyanakkor tételes számviteli előírás nem adható, arra vonatkozóan a megfelelő szakmai elvárások és követelmények az irányadók.

Amennyiben a végelszámolás befejezésekor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó eszközei között olyan eszközök is vannak, amelyek után az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint a tulajdonosoknak történő eszközkiadáskor általános forgalmi adó fizetési kötelezettség keletkezik, akkor a fizetendő általános forgalmi adót a kötelezettségek közé be kell állítani a rendkívüli ráfordításokkal szemben, illetve, ha az a tulajdonosokra áthárítható, a tulajdonosokkal szembeni követelésként.

A Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2007. július-augusztusi számában megjelent 66/2007. számviteli kérdés arra vonatkozott, hogy végelszámolás során a tizenkét havonta készített beszámolókat egyenként is könyvvizsgálni és arról könyvvizsgálói jelentést külön-külön kibocsátani, vagy csak a végelszámolás befejezésekor együttesen.

A Ctv. 111. §-a ugyanis a végelszámolás befejezésekor (a végelszámolás utolsó üzleti évről) elkészítendő beszámolóra vonatkozó könyvvizsgálói jelentésről tesz említést, eszerint az utolsó elkészített beszámolót - többek között - a könyvvizsgáló jelentésével együtt kell a legfőbb szerv elé terjeszteni jóváhagyásra. A Ctv. 104. §-ának (3) bekezdése szerint pedig, ha a végelszámolás a megindításának évében (tehát a megindítástól számított tizenkét hónap alatt) nem fejeződik be, a végelszámoló üzleti évenként köteles elkészíteni a számviteli törvény szerinti beszámolót és az adóbevallást annak feltüntetésével, hogy a cég végelszámolás alatt áll.

A végelszámolás számviteli törvény szerinti időszakai tehát normális üzleti évekként minősülnek, amelyekre - összhangban a végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelettel is, mely a végelszámolás időszaka alatt a könyvvizsgálatra a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet rendelkezéseinek alkalmazását írja elő - a számviteli törvény általános előírásait kell alkalmazni. Amennyiben tehát a könyvvizsgálat a vállalkozás számára a számviteli törvény alapján kötelező, akkor a végelszámolás során, tizenkét havonta készített számviteli beszámoló könyvvizsgálatára is az általános kötelezettség és az arra vonatkozó határidők az irányadók.

Ez tehát azt jelenti, hogy a végelszámolás üzleti éveiről a beszámolót tizenkét havonta kell elkészíteni, és egyúttal meg kell felelni a közzétételi, a letétbe helyezési és a könyvvizsgálati kötelezettségnek is. Ilyen előírások esetén ezért nem szabályszerű a több üzleti éven át tartó végelszámolás utolsó üzleti évének lezárása után elkészíteni az összes korábbi üzleti évről szóló beszámolót és arról egyetlen könyvvizsgálói jelentést kiadni, illetve a szabályszerűen elkészített egyes beszámolókról egyetlen, összevont könyvvizsgálói jelentést készíteni.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatón (2007. szeptember 21., Miskolc/Lillafüred) annak a szabálynak a kapcsán, mely szerint a végelszámoló a végelszámolás befejezésekor beszámolót köteles készíteni, melyet a társaság legfőbb szerve elé terjeszt jóváhagyásra, felmerült kérdésként, hogy mely időpont tekinthető a végelszámolás befejezésének. A Tájékoztatón elfoglalt közös álláspont szerint a végelszámolási eljárás befejezésének az időpontja az utolsó taggyűlés napja, amelyen a legfőbb szerv elfogadja a végelszámoló által elkészített okiratokat.

Szintén ezen a Tájékoztatón vitatták meg a gazdasági és cégbírák azt a kérdést, hogy az EVA hatálya alá tartozó cégek éves beszámolót kötelesek-e benyújtani a végelszámolási eljárás során. Az egységes vélemény szerint végelszámolási eljárás esetén az utolsó üzleti év szerinti beszámolót a cég akkor is köteles csatolni, ha az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény hatálya alá tartozik. Következik ez az EVA törvény 20. § (4) bekezdéséből, mely szerint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és korlátlan mögöttes felelősséggel működő egyéni cég felszámolása, végelszámolása esetén a felszámolás, a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal készítendő záróleltárt és zárómérleget a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 2/A. §-ának (4) bekezdése előírásának figyelembe vételével készíti el azzal, hogy azt könyvvizsgálóval nem kell ellenőriztetni.

EBH 1233/2005. A végelszámoló díját akkor is a cégbíróságnak kell megállapítania, ha a végelszámolás tartama alatt a gazdálkodó szervezet felszámolását elrendeli. A végbíró a végelszámolási eljárást megszüntető végzésében állapítja meg a végelszámoló díját.

112. § (1) A végelszámoló köteles gondoskodni a cég iratanyagának elhelyezéséről. Az ezzel kapcsolatos költségeket és a megszűnés utáni iratörzés költségeit a vagyonfelosztási javaslatban fel kell tüntetni. A vagyonfelosztás során úgy is meg lehet állapodni, hogy a cég iratanyagának őrzését (ingyenesen vagy ellenérték fejében) a tagok valamelyike vállalja. A cég iratanyagának elhelyezésére egyebekben a Cstv. erre vonatkozó szabályai megfelelően alkalmazandók.

(2) A végelszámoló a társadalombiztosítási jogszabályban meghatározott módon adatszolgáltatást köteles teljesíteni a biztosítottak jogviszonyára vonatkozó nyugdíjbiztosítási adatokról. A biztosítottak 2009. december 31-éig fennállt jogviszonyáról szóló adatokat az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv részére kell megküldeni. Az említett időpontot követő időszakra a társadalombiztosítási kötelezettséggel járó kifizetésekről az állami adóhatóság részére kell bevallást teljesíteni. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv és az állami adóhatóság által - az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről - kiadott igazolást a végelszámoló köteles megküldeni a bíróságnak. Ha a biztosítottak jogviszonyára vonatkozó adatokat az állami adóhatóság a végelszámolással összefüggésben lefolytatott ellenőrzése során állapítja meg, az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről szóló igazolás helyett az állami adóhatóság határozatát kell a végelszámolónak megküldenie a bíróság részére.

(3) A 111. §-ban felsorolt iratok jóváhagyása és a vagyonfelosztási határozat elfogadása után a legfőbb szerv dönt a felosztott vagyon kiadásának időpontjáról, amelynek lebonyolítására a végelszámoló köteles. A vagyon kiadására nem kerülhet sor a cég törlésére vonatkozó végzés meghozatalát megelőzően.

(4) A végelszámoló által benyújtott, a cég törlésére irányuló kérelem illetékmentes, és a cég törlését tartalmazó végzés közzétételéért közzétételi költségterítést nem kell fizetni. A kérelemhez az arra vonatkozó határozatot, a 111. § (1) bekezdésének b)-d) pontjaiban felsorolt iratokat, valamint a 111. § (3) bekezdésében megjelölt határozatot kell csatolni.

(5) A végelszámolást nem lehet addig befejezni, amíg a cégnek olyan ismert követelése vagy tartozása áll fenn, amelyről a vagyonfelosztási határozatban nem rendelkeztek.

(6) Amennyiben a cég értékpapírt bocsátott ki, a cégbíróság a cég törlését elrendelő határozat jogerőre emelkedését követően haladéktalanul értesíti a központi értéktárat a gazdálkodó szervezet által kibocsátott értékpapírok érvénytelenítése érdekében.

ÍH 2015. 117. Egyszerűsített végelszámolás után a cég törlése - másodfokon figyelembe vehető új tény - adóhatóság utólagos nyilatkozata arról, hogy törlési akadály nincsen - köztartozás hiánya - törlési kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés illetékmentessége

ÍH 2009. 79. Végelszámolás bejegyeztetésénél csatolandó mellékletek

A végelszámolás befejezése kapcsán a Ctv. a végelszámoló további feladatává teszi, hogy gondoskodjon a gazdasági társaság iratanyagának elhelyezéséről. Az elhelyezéssel kapcsolatban felmerülő költségeknek, valamint a megszűnés után az iratörzés költségeinek szerepelniük kell a vagyonfelosztási javaslatban. Lehetővé teszi a törvény, hogy a vagyonfelosztás során olyan megállapodást kössenek, mely szerint - akár ingyenesen, akár ellenérték fejében - a társaság iratainak őrzését valamely tag (részvényes) vállalja. A Ctv. az iratanyag sorsára nézve egyben a Cstv. vonatkozó szabályait rendeli alkalmazni. A Cstv. 53. §-a pedig úgy rendelkezik, hogy a felszámoló a gazdálkodó szervezetnek a történeti értékű iratait az illetékes levéltárnak adja át, a minősített adatot tartalmazó iratait a felülvizsgálatra jogosult minősítő részére köteles jegyzékbe foglalni és a jegyzék megküldésével a minősítés felülvizsgálatát kezdeményezni. A végelszámoló a nyugdíjbiztosítási adatszolgáltatás ellátásával összefüggésben a külön jogszabályban meghatározott módon adatszolgáltatást köteles teljesíteni a biztosítottak nyugdíjbiztosítási adatairól (ideértve az esetleg elmaradt, visszamenőleges adatszolgáltatást is) a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv részére. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által - az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről - kiadott igazolást a végelszámoló köteles megküldeni a cégbíróságnak. Az irattári anyag fennmaradó részének selejtezéséről, illetőleg jogszabályban meghatározott ideig történő őrzéséről a végelszámoló gondoskodik. A végelszámoló megszűnése esetén a nyugdíjbiztosítással kapcsolatos iratokat és feladatokat az illetékes levéltár veszi át.

A végelszámoló mint a társaság szervezeti képviselője köteles gondoskodni a cég törlése iránti kérelem cégbíróság elé terjesztéséről, e kérelem illetékmentes, továbbá nem kell közzétételi költségterítést sem fizetni a társaság törléséről szóló végzés közzétételéért. A végelszámolónak a cég törlése iránti kérelemhez az alábbiakat kell mellékelnie: a társaság legfőbb szervének a törlés iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó határozatát, a végelszámoló által elkészített záródokumentumokat, az adóbevallások kivételével, valamint a legfőbb szervnek a vagyonfelosztás tárgyában hozott határozatát.

A cég törléséről rendelkező végzés meghozatala előtt nem kerülhet sor a társaság vagyonának kiadására. Mivel a vagyonfelosztásról szóló határozatnak és a vagyonkiadásnak teljesnek kell lennie, a határozatban a társaság összes követeléséről és tartozásáról rendelkezni kell. Amíg a cégnek van olyan ismert követelése vagy tartozása, amelyről a legfőbb szerv nem rendelkezett, addig nem kerülhet sor a végelszámolás befejezésére. A vagyonkiadás időpontjáról a társaság legfőbb szerve dönt a záródokumentáció elfogadása és a vagyonfelosztási határozat meghozatalát követően. A vagyon kiadásával kapcsolatos feladatokat a végelszámoló látja el.

Abban az esetben, ha a társaság értékpapírt bocsátott ki, a cég törlésére tekintettel szükségessé válik azok érvénytelenítése. Ezért úgy rendelkezik a törvény, hogy a társaság törléséről rendelkező határozat jogerőre emelkedését követően a cégbíróság haladéktalanul értesíti a központi értéktárat az érvénytelenítés érdekében.

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet szerint a végelszámoló díját, továbbá - amennyiben a végelszámolás befejezéséig azokat nem számolták el - a végelszámolás költségeit, az iratanyag őrzésének a költségeit és a gazdálkodó megszűnésével kapcsolatosan felmerülő egyéb költségeket, ráfordításokat (ideértve az adófizetési kötelezettségeket is) a kötelezettségek közé kell beállítani a megfelelő költségekkel, ráfordításokkal szemben. A végelszámolás befejezéséig el nem számolt, a vagyon kiadásáig - a kiadandó eszközökhöz kapcsolódóan - felmerülő bevételeket a megfelelő bevételek között a követelésekkel szemben kell figyelembe venni. A piaci értéken történő értékelés (átértékelés), valamint az előbbi tételek elszámolása után elkészített mérlegben az eszközök, illetve a kötelezettségek piaci értéken szerepelnek, a piaci értéken történő értékelésnek, valamint az elszámolásoknak az eredményre gyakorolt hatását az eredménykimutatás adózás előtti eredménye foglalja magában.

A végelszámolás befejezésekor elkészített számviteli beszámolót a gazdálkodó törlésére irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg, de legkésőbb a beszámoló mérlegfordulónapját követő hatvan napon belül letétbe kell helyezni és közzé kell tenni. A számviteli beszámoló és az azt alátámasztó leltár alapján vagyonfelosztási javaslatot kell készíteni. A vagyonfelosztási javaslatba a számviteli beszámoló mérlegében kimutatott eszközöket a következők szerint - elkülönítve - kell beállítani: (a) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 4. §-ának (3) bekezdésében meghatározott vagyoni eszközök (amely az alábbi elemekből áll: az a vagyon, amelyet az adós állami vagyonkezelő szervezettel kötött szerződés alapján kezel; az állami tulajdonban álló erdő, továbbá jogszabályban meghatározott természetvédelmi oltalom alatt álló földterület (nemzeti park, fokozottan védett terület, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó terület), külön jogszabályban meghatározott állami tulajdonban lévő műemlék, továbbá a vízitársulatok tulajdonában, vagyonkezelésében, használatában lévő vizek, vízellátási létesítmények és a vízitársulatoknak a közfeladatok ellátásához szükséges elkülönített vagyona; a kárpótlás céljára elkülönített termőföld és a külön törvényben meghatározott földalap és a kárpótlási árverésre kijelöléssel nem érintett, illetve a kárpótlási árverésből visszamaradt földterület; a gazdálkodó szervezet vagyonából az az ingatlan, amely - a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény 7. § (1) bekezdésében foglaltak alapján - a Kormány által jóváhagyott jegyzékben szerepel; a 38. § (6) bekezdése szerinti esetben a jogosult követelésének kielégítésére szolgáló összeg (az itt felhívott rendelkezést hatályon kívül helyezte a 2004. évi XXVII. törvény 73. § (2) bekezdés b) pontja, hatálytalan a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától); az adós munkavállalójának munkabéréből - külön jogszabály rendelkezései szerint - levont, valamint a csődeljárás, illetve a felszámolási eljárás tartama alatt levonásra kerülő szakszervezeti vagy egyéb érdek-képviselői tagdíj), (b) a számviteli beszámoló mérlegében kimutatott kötelezettségek (ideértve a lekötött tartalékként kimutatott kötelezettségeket is) rendezésére szolgáló eszközök, (c) a tulajdonosok részére kiadandó eszközök.

A vagyon kiadása körében a végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormányrendelet úgy rendelkezik, hogy a végelszámolás befejezésekor elkészített számviteli beszámoló, valamint az annak alapján összeállított vagyonfelosztási javaslat elfogadásakor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó legfőbb szerve dönt a felosztott vagyon kiadásáról. A végelszámoló a vagyon kiadását akkor kezdeni meg, ha a gazdálkodó törlésére vonatkozó végzést a cégbíróság meghozta. A végelszámoló a vagyoni eszközök kiadása, a számviteli beszámoló mérlegében szereplő kötelezettségek rendezése előtt köteles a könyvviteli nyilvántartásokat megnyitni, a vagyoni eszközök kiadását, a kötelezettségek rendezését a számviteli törvény előírásai szerint bizonylatolni, a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni. A végelszámolás a Kormányrendelet alkalmazásában akkor tekinthető befejezettnek, ha a vagyoni eszközök kiadása, a kötelezettségek rendezése megtörtént, ha a könyvviteli nyilvántartások értékeket nem tartalmaznak.

113. § A legfőbb szerv a végelszámolás folyamata alatt - a cég törlésére irányuló kérelem cégbírósághoz történő benyújtásáig - elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. Ebben az esetben a végelszámoló megbízásának visszavonásáról, a végelszámoló díjának megállapításáról és kifizetéséről és az új vezető tisztségviselő megválasztásáról is dönteni kell.

A legfőbb szerv a végelszámolás folyamata alatt - a cég törlésére irányuló kérelem cégbírósághoz történő benyújtásáig - elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. Ebben az esetben a végelszámoló megbízásának visszavonásáról, a végelszámoló díjának megállapításáról és kifizetéséről és az új vezető tisztségviselő megválasztásáról is dönteni kell.

Az önkéntes, a társaság legfőbb szerve által elhatározott végelszámolás esetében a törvény lehetővé teszi, hogy a legfőbb szerv a végelszámolás folyamata alatt elhatározza a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. Minderre a gazdasági társaság törlésére irányuló kérelem cégbírósághoz történő benyújtásáig van lehetőség. A legfőbb szervnek a végelszámolás megszüntetéséről rendelkező határozatában döntenie kell a végelszámoló megbízásának visszavonásáról, díjának megállapításáról és kifizetéséről, valamint az új vezető tisztségviselő megválasztásáról.

Egészen más a helyzet akkor, ha a végelszámolásra a cégbíróság megszüntetnek nyilvánító határozata alapján került sor. Ekkor ugyanis a társaság nem dönthet a működés továbbfolytatásáról. Annak azonban nincs jogszabályi akadálya, hogy a végelszámolás tartama alatt a cég adataiban egyéb okból bekövetkezett esetleges változásokra vonatkozó határozatokat meghozza, és e változásokat a cégjegyzéken átvezetessék. A kialakult bírói gyakorlat szerint ugyanis a társaság önkéntes akarathatározásán alapuló végelszámolás visszafordítható. E rendelkezés ugyanakkor a megszüntetnek nyilvánítással indult végelszámolási eljárásban értelemszerűen nem alkalmazható - arra is figyelemmel, hogy ilyen esetekben a megszűnés jogkövetkezményét eredményező határozat nem a cég szabad döntésén alapul. Ha a társaságot a cégbíróság jogerős végzésével törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva - tehát szankcióként - nyilvánította megszüntetnek, és az ezzel kapcsolatos változások egyébként a cégnyilvántartáson is átvezetésre kerültek, mindezt követően a társaság már nem dönthetett a végelszámolás megszüntetéséről, működése továbbfolytatásáról. Ugyanakkor nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a végelszámolás alatt a cég egyéb adatainak változásáról döntsön. Az ilyen adatváltozásokat, valamint a cég adataiban egyéb okból bekövetkezett esetleges adatváltozásokat a cégjegyzéknek mint közhiteles nyilvántartásnak tükröznie kell. (BH 68/2005.)

A Ctv. végelszámolásra vonatkozó speciális szabálya - amely a végelszámolás megszüntetését a cég törlésére irányuló kérelem cégbíróshoz történő benyújtásáig teszi lehetővé - tiltó rendelkezés hiányában nem értelmezhető úgy, hogy a törlési kérelem visszavonása folytán megszünt eljárást követően a társaság tagjai ne határozhatnak a cég továbbműködéséről. A perbeli esetben a cégbíróshoz az alperesi betéti társaság kérelmére 2010. augusztus 18-ai kezdő időponttal bejegyezte a végelszámolás megindítását. A tagok gyűlése 2010. november 9. napján megállapította, hogy a végelszámolás befejeződött. A cég törlése iránti kérelmet és a mellékleteit 2010. november 12. napján nyújtotta be a cégbíróshoz elektronikus úton. A cégbíróshoz az ugyanezen a napon kelt 23. végzésével az eljárást az állami adóhatóság elektronikus úton történő tájékoztatásáig, de legkésőbb a végelszámolást lezáró beszámoló közzétételétől számított 90 nap elteltéig felfüggesztette. Az alperes 2010. december 3. napján megküldte a cégbíróshoz részére a végelszámolást lezáró beszámoló közzétételéről szóló igazolást. 2010. december 9. napján benyújtott kérelmében a törlési eljárás megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a cég a végelszámolás megszüntetése és a tevékenység továbbfolytatása iránti kérelmet fog előterjeszteni. A hivatkozott kérelmet december 16-án benyújtotta. Erre tekintettel a cégbíróshoz a 2010. december 15. napján kelt 29. végzésével a 2010. november 12. napján indult változásbejegyzési (törlési) eljárást a Ctv. 33. § (3) bekezdése alapján megszüntette, amely végzés fellebbezés hiányában 2011. január 4. napján jogerőre emelkedett. A cégbíróshoz a 2011. január 6-án kelt 31. végzésével hatályon kívül helyezte a 23., a törlési eljárást felfüggesztő végzését. Az alperes a 2010. december 15. napján megtartott tagok gyűlésén hozott határozatok alapján nyújtotta be december 16. napján a változásbejegyzési kérelmét, amelyben a végelszámolással kapcsolatos adatok törlését, K. G.-né és E. A.-né önálló képviselői joggal rendelkező vezető tisztségviselők bejegyzését, a korábbi kültag beltárgyként, illetve a korábbi beltárgi kültagként történő bejegyzését kérték a cégjegyzékbe. A cégbíróshoz a 33. végzésével a változásokat a cégjegyzékbe bejegyezte. A végzést a Cégbizonylat 2011. január 27-ei száma tette közzé. Az F.-i Főügyészség felperes az elsőfokú bírósághoz 2011. február 24. napján benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a Cégbíróshoz 33. változásbejegyzést elrendelő végzését, figyelemmel arra, hogy a jogszabálysértés a perben nem küszöbölhető ki. Arra hivatkozott, hogy a Ctv. 113. §-a alapján a legfőbb szerv csak a cég törlésére irányuló kérelem cégbíróshoz történő benyújtásáig határozhatja el a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének tovább folytatását. Az alperes a cég törlésére irányuló kérelmét 2010. november 12-én megküldte a cégbíróshoz, ezért ezt követően, 2010. december 16. napján már nem terjeszthetett volna elő jogszerűen a végelszámolás megszüntetésére irányuló kérelmet. A Ctv. 33. § (3) bekezdése általános szabályt tartalmaz, ehhez képest a Ctv. 113. § speciális szabályozását kell alkalmazni. Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Erdemben azt hangsúlyozta, hogy a cégbíróshoz a cég kérelme alapján jogerősen megszüntette a törlési eljárást. Az erről szóló határozatát 2010. december 15. napján hozta meg 29. sorszám alatt. Ezt követően döntött a tagok gyűlése a végelszámolás megszüntetéséről, melynek oka a törvénysértő törlési kérelem orvoslása volt. A változásbejegyzési kérelem benyújtására 2010. december 16. napján került sor, amikor a társaság tagjai jogszerűn dönthettek a tevékenység továbbfolytatásáról, a társasági szerződés módosításáról. A Ctv. 113. §-a ezért jelen esetben nem alkalmazható. Hivatkozott továbbá a 33. § (3) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a kérelem az első fokú határozat meghozataláig visszavonható. Ebben az esetben a cégbíróshoz az eljárást megszünteti, ahogy jelen esetben is történt. Az elsőfokú bíróság ítéletével hatályon kívül helyezte a Cégbíróshoz 33. változásbejegyző végzését. Határozata indoklásában a keresetben írt jogi álláspontot osztotta, amely szerint a Ctv. VIII. fejezete speciális szabályokat tartalmaz a végelszámolás tekintetében, ezen belül különleges szabály a Ctv. 113. §-a, amely azt határozza meg, hogy a végelszámolás folyamata alatt meddig lehet elhatározni a végelszámolását megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. A törvényalkotó ezt csak a cég törlésére irányuló kérelem cégbíróshoz történő benyújtásáig teszi lehetővé. Ezen szabályokhoz képest a Ctv. 33. § (3) bekezdése általános eljárási szabályt tartalmaz, amellyel szemben a speciális törvényi rendelkezéseket kell alkalmazni. Jelen esetben az alperes 2010. november 12-én előterjesztette a törlésre irányuló kérelmét, így ezt követően már nem határozhatta el a végelszámolás megszüntetését és a működésének tovább folytatását. Az ügyész keresete a jogszabályban meghatározott határidőn belül érkezett, melynek alapján az elsőfokú bíróság a Ctv. 66. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte a keresettel támadott változásbejegyzést elrendelő végzést, mivel a perben a jogszabálysértés nem volt kiküszöbölhető. Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását és a Pp. 78. § (3) bekezdése alapján az állam kötelezését kérte az első- és másodfokú perköltsége megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a helyes tényállásból téves jogi következtetést vont le. Bár a tényállás megállapítása körében említi, de a jogi értékelés során nem értékeli az ügyben releváns tényeket, amely szerint a társaság taggyűlése 2010. november 9-én döntött a végelszámolás befejezéséről, melynek alapján november 12. napján benyújtotta a törlési kérelmet a cégbíróshoz. December 9. napján azonban a törlési eljárás megszüntetését kérte a tevékenység továbbfolytatására hivatkozással. Ez utóbbi kérelem alapján a cégbíróshoz 2010. december 15-én a 29. végzésével a változásbejegyzési eljárást megszüntette, és a 30. végzésével megállapította, hogy a 29. végzés 2011. január 4-én jogerőre emelkedett. A 33. végzést nem lehet kiragadni a végelszámolási eljárás folyamatából, és attól elkülönülten kezelni. Nem arról van ugyanis szó, hogy benyújtotta a cég a törlési kérelmet, majd ezt követően egyszerűen döntött a tevékenység folytatásáról, hanem arról, hogy mielőtt a tevékenység továbbfolytatásáról döntött volna, kérelmére a cégbíróshoz a törlési eljárást jogerősen megszüntette. Erre pedig jogosult volt, mert a Ctv. nem tartalmaz olyan szabályt, amely kimondaná, hogy a végelszámolási eljárásban a törlési kérelem benyújtása nem vonható vissza. Mindezen körülmények megalapozzák azt az alperesi védekezést, hogy a 33. végzés nem jogszabályellenes, ugyanis annak meghozatalakor nem volt törlési eljárás. A Ctv. 113. §-a pedig a jogerősen lezárt törlési eljárás esetére nem ír elő korlátozást. A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy téves az alperesi álláspont, amely szerint a 33. végzés jogszerűségét nem lehet önállóan vizsgálni. A Ctv. 65. § (3) bekezdése és 50. § (1) bekezdése megszövegezéséből ennek ellenkezője következik. Egyebekben fenntartotta az első fokú eljárásban részletesen kifejtett jogi álláspontot, amelynek lényege szerint a Ctv. 113. §-a kategorikus megfogalmazású, és annak szó szerinti értelmezésével nem lehet más következtetésre jutni, mint arra, hogy a 33. végzés jogszabálysértő. Rámutatott, hogy 2010. december 15. napján - amikor a tagok gyűlése a működés folytatásáról határozott - még nem emelkedett jogerőre az eljárást megszüntető 29. végzés. Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezés alapos. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban helytelen jogi következtetéssel adott helyt a keresetnek. Az elsőfokú bíróság a Ctv. 113. §-ának - a felperes keresetében kifejtett - szűkítő értelmezését fogadta el, amely szerint, ha a cég a törlésre irányuló kérelmét a cégbíróshoz már benyújtotta, jogszerűen nem határozhat a végelszámolás megszüntetéséről, és a működés folytatásáról. E speciális, a végelszámolásra vonatkozó szabályozás alkalmazandó a Ctv. 33. § (3) bekezdése szerinti általános szabállyal szemben, amely szerint a kérelem mindaddig visszavonható, amíg a cégbíróshoz a határozatát meg nem hozza. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Ctv. 113. §-a és 33. § (3) bekezdése nem az általános-speciális viszonyban állnak egymással, nem egymást kizáró rendelkezések, hanem a végelszámolással összefüggő változásbejegyzési eljárásban együttesen alkalmazandók. E körben helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a Ctv. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a törlési kérelem nem vonható vissza. Ez ellentétes is lenne a szabad elhatározáson alapuló megszűnés,

BH 68/2005. I. A társaság nem dönthet a működés továbbfolytatásáról, ha a végelszámolásra a cégbíróság megszűntnek nyilvánító határozata alapján került sor. Nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a végelszámolás tartama alatt a cég adataiban egyéb okból bekövetkezett esetleges változásokra vonatkozó határozatokat meghozzák, s e változásokat a cégjegyzéken átvezetessék.

6. Cím

Az egyszerűsített végelszámolás

114. § (1) A közkereseti társaság, a betéti társaság és az egyéni cég végelszámolásának cégbejegyzése egyszerűsített módon történhet, ha a cég a végelszámolása kezdő időpontjától számított százötven napon belül a végelszámolást befejezi. Az egyszerűsített végelszámolás esetén a végelszámolás megindulásáról szóló közlemény Cégbizálatban történő közzétételét a végelszámoló a végelszámolás kezdő időpontjától számított nyolc napon belül köteles kezdeményezni. A végelszámoló jogállására, a feladataira, illetve az egyszerűsített végelszámolásra a 99-113. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(2) A cég a végelszámoló személyét a végelszámolás befejezésével és a törlési kérelemmel együtt jelenti be a cégbíróságnak, amely rendelkezik a törlés bejegyzéséről és közzétételéről, ennek keretében feltüntetve a végelszámoló személyét és lakóhelyét (székhelyét), utalva arra is, hogy a végelszámolás egyszerűsített módon folyt le.

(2a) Ha a legfőbb szerv vagy az egyéni cég tagja az egyszerűsített végelszámolás megszüntetését és a cég működésének folytatását határozta el, a cég a határozat meghozatalától számított nyolc napon belül köteles erről a Cégbizálatban közleményt közzétenni. A közleményben meg kell jelölni a végelszámolás megszüntetésének időpontját, valamint azt a tény, hogy a végelszámolás megszüntetésére a cég működésének továbbfolytatásával kerül sor.

(3) A végelszámoló egyszerűsített végelszámolás helyett a végelszámolásra vonatkozó általános szabályok szerint jár el, ha

a) a végelszámolás során valamely hitelező igényét vitatja, illetve

b) a vitatott igénye miatt a hitelező a cég ellen peres eljárást indít, vagy

c) az egyszerűsített végelszámolás lefolytatására előírt határidő az eljárás folyamatban léte alatt lejárt. Az áttérés időpontja a kérelem benyújtásának napja.

(4) Nincs helye a végelszámolás egyszerűsített módon történő befejezésének, ha végelszámolási kifogással kapcsolatos eljárás van folyamatban.

(5) A (3) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint kell eljárni akkor is, ha az egyszerűsített végelszámolás alatt előreláthatóvá válik, hogy az egyszerűsített végelszámolás befejezése határidőben nem történhet meg.

(6) A (3)-(5) bekezdésben foglalt szabályok megszegése esetében kényszer törlésnek van helye.

ÍH 2016. 154. Egyszerűsített végelszámolás megszüntetése működés továbbfolytatása miatt - egyszerűsített végelszámolásnál kényszer törlés elrendelésének feltétele - kiterjesztő jogértelmezés tilalma súlyos joghátránynál

ÍH 2016. 117. Cégbizálat - egyszerűsített végelszámolás lefolytatásának határideje - felügyeleti illeték

ÍH 2009. 79. Végelszámolás bejegyzetésénél csatolandó mellékletek

ÍH 2008. 37. Végelszámolás elhatározása a ctv. hatálybalépése után - régi gt. alapján működő társaság végelszámolása - egyszerűsített végelszámolás

A Ctv. a 114-115. §-aiban szabályozza az egyszerűsített végelszámolást, melyre az e két paragrafusban foglalt eltérésekkel az általános végelszámolási szabályokat megfelelően kell alkalmazni. Így alkalmazni kell a végelszámoló jogállására, feladataira, a végelszámolás lefolytatására vonatkozó rendelkezéseket. A végelszámolás egyszerűsített módon történő lefolytatásának feltételei az alábbiak: jogi személyiség nélküli gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnéséről legyen szó, a cégnek a végelszámolás kezdő időpontjától számított százötven napon belül be kell fejeznie a végelszámolást. E feltételek fennállása esetén a végelszámolás cégbejegyzése egyszerűsített módon történhet. Ilyenkor a végelszámolás megindulásáról szóló közleménynek a Cégbizálatban történő közzétételét kell a végelszámolónak a végelszámolás kezdő időpontjától számított nyolc napon belül kezdeményeznie. Ennek oka, hogy a végelszámolás megindításáról a cégbíróságnak nem kell bejelentést tenni, az nem jegyzi be a végelszámolás megindulásának tényét, az nem jelenik meg cégjegyzékben. A hitelezőknek szóló felhívás az igényeik bejelentésére tehát csupán a Cégbizálatban jelenik meg, ennek közzétételéről pedig a végelszámoló köteles gondoskodni.

Egyszerűsített végelszámolás esetén a cégbíróság részére történő bejelentésre csak a végelszámolás befejezését követően, a társaság törlése iránti kérelem előterjesztésével egyidejűleg kerül sor. Ekkor kell bejelenteni a végelszámoló személyét is.

A cégbíróság a bejelentés folytán rendelkezik a cég törlésének cégnyilvántartásba való bejegyzéséről, annak közzétételéről. Ezzel együtt kerül csak sor a végelszámoló személyének és lakóhelyének (székhelyének) cégbejegyzésére és közzétételére. A cégbíróság közleményében annak is szerepelnie kell, hogy a végelszámolásra egyszerűsített módon került sor. Ez az oka annak, hogy a jogirodalom és a gyakorlat az egyszerűsített végelszámolást egy lépésként említi szemben az általános szabályok szerint lefolytatott kétlépcsős végelszámolással.

A törvény meghatároz bizonyos eseteket, amikor nincs lehetőség a végelszámolás egyszerűsített módon való lefolytatására. Ilyenkor az egyszerűsített módon megkezdett végelszámolásról át kell térni az általános szabályok szerinti végelszámolásra.

Így kell eljárni, ha a végelszámoló a végelszámolás során valamely hitelező igényét vitatja, ha a vitatott igénye miatt a hitelező a cég ellen peres eljárást indít, továbbá akkor is, ha az egyszerűsített végelszámolás lefolytatására előírt százötven napos határidő az eljárás folyamán lejárt, vagy az egyszerűsített végelszámolás alatt előreláthatóvá válik, hogy az eljárás befejezésére rendelkezésre álló százötven napos határidő nem tartható. Továbbá akkor sincs helye a végelszámolás egyszerűsített módon történő befejezésének, ha végelszámolási kifogás előterjesztésére került sor. Ha az egyszerűsített végelszámolásról a kétlépcsős végelszámolás szabályainak alkalmazására tér át a felszámoló, az erre vonatkozó kérelem benyújtásának napja számít az áttérés időpontjának.

Abban az esetben, ha a végelszámoló megszegi az általános szabályok szerinti végelszámolásra való áttérés szabályait, kényszer-végelszámolás elrendelésének van helye. A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatóján (2008. május 30., Debrecen) ezzel kapcsolatban kérdésként merült fel, hogy egyszerűsített végelszámolás esetén mikor kerülhet sor kényszer-végelszámolás elrendelésére, az egyszerűsített végelszámolás befejezésére rendelkezésre álló százötven napos határidő elmulasztásának mi a jogkövetkezménye, el kell-e utasítani ilyen esetben a kérelmet, kell-e és milyen eljárás keretében elrendelni a kényszer-végelszámolást.

A bírák egyetemes elfoglalt álláspontja szerint egyszerűsített végelszámolás esetén a Ctv. előírja, hogy azt százötven napon belül be kell fejezni, amennyiben e határidő lejárt és a végelszámoló nem kérte az áttérést az általános szabályok szerint lefolytatandó végelszámolásra, úgy kényszer-végelszámolás (jelenleg kényszerszünet) elrendelésének van helye. Amikor azonban az egyszerűsített végelszámolás után a cégjegyzékből való törlés iránti kérelmet benyújtották, de megállapítható, hogy néhány nappal túllépték a százötven napos határidőt, nem feltétlenül kell kényszer-végelszámolást elrendelni. Ha az okiratok alapján a cég törölhető, akkor törölni kell. Ha hiánypótlásra van szükség, fel kell hívni a céget annak teljesítésére, vagy annak elmulasztása esetén arra, hogy térjen át a végelszámolás általános szabályaira, kényszer-végelszámolás (kényszerszünet) elrendelésének terhével. Az egyszerűsített végelszámolás befejezésére nyitvaálló százötven napos határidő egyébként eljárásjogi jellegű, ezért igazolási kérelemnek van helye mulasztás esetén.

Ugyanezen a Tájékoztatóban merült fel az a kérdés is, hogy ha a cégbíróság az adóhatóságtól értesül arról, hogy a betéti társaság elhatározta egyszerűsített végelszámolását, és eltelt az annak befejezésére nyitvaálló százötven nap, illetve a törlés iránti kérelem előterjesztésére biztosított harminc nap, a végelszámoló azonban nem terjesztette elő a törlés iránti kérelmét, sem az általános szabályokra való áttéréssel összefüggő változásbejegyzés iránti kérelmet, akkor szükséges-e a céggel szemben a Ctv. 74. § (1) bekezdés b), c), d) pontjai alapján hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indítani azért, hogy a cég terjesszen elő törlés iránti kérelmet, vagy az áttéréssel összefüggő változásbejegyzés iránti kérelmet, vagy amennyiben a végelszámolásnak a cég megszűnése nélküli befejezéséről - azaz a tevékenység folytatásáról, a végelszámoló felmentéséről és új vezető tisztségviselő megválasztásáról - döntöttek, az ezzel kapcsolatos változásbejegyzés iránti kérelmet.

A Tájékoztatóban elfogadott vélemény szerint a törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból meg kell indítani, a közhitelesség Ctv. 22. § (1) bekezdésében rögzített szabálya alapján. A cég kötelessége előterjeszteni a törlés iránti kérelmet, vagy az áttéréssel összefüggő változásbejegyzés iránti kérelmet, vagy amennyiben a végelszámolásnak a cég megszűnése nélküli befejezéséről, azaz a tevékenység folytatásáról, a végelszámoló felmentéséről és az új vezető tisztségviselő megválasztásáról döntöttek, az ezzel kapcsolatos változásbejegyzés iránti kérelmet.

A 2007. szeptember 21-én Miskolc/Lillafüred helyszínen megtartott Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója vitatta meg azt a kérdést, hogy az egyszerűsített végelszámolás befejezésével előterjesztett törlés iránti kérelem illetékköteles-e, illetve kell-e közzétételi díjat fizetni. A bírák egységes álláspontja szerint illetékmentes és közzétételi díj-mentes a Ctv. 114. § (2) bekezdése szerint benyújtott kérelem, ezt pedig az Illetéktörvény 57. § (1) bekezdés f) pontjából, valamint a Céglőnyben megjelenő közlemények közzétételéről és költségterítéséről szóló 22/2006. (V.18.) IM rendelet 3. § (2) bekezdéséből vezették le.

115. § (1) A 114. § (3)-(5) bekezdésében meghatározott esetben a végelszámoló a változásbejegyzési kérelméhez - ha a közzététel már megtörtént - köteles csatolni a végelszámolási közlemény megjelenését igazoló okiratot. Ebben az esetben a cégbíróság a változásbejegyzési végzésében hitelezői felhívást már nem tesz közzé, de a bírósági közleményben utal arra, hogy a végelszámolás egyszerűsített módon indult meg, és a korábban megjelent közlemény megjelenési időpontját is feltünteti. Ha az áttérés olyan időben történt meg, amikor a végelszámoló még nem tett közzé közleményt, akkor a végelszámoló bejelentése alapján a cégbíróság végzésében kerül sor a hitelezői felhívásra.

(2) A hitelezők igénybejelentésére, a követelések jegyzékének elkészítésére vonatkozó és egyéb, a végelszámolási hirdetményhez kapcsolódó határidők számítása és kötelezettségek teljesítése áttérés esetén is - ha volt ilyen a végelszámoló által közzétett közlemény megjelenési időpontjához kötődik.

Abban az esetben, ha a végelszámoló az egyszerűsített végelszámolásról áttér az általános szabályok szerinti végelszámolás szabályainak alkalmazására, az erről a cégbírósághoz benyújtandó változásbejegyzés iránti kérelemhez köteles csatolni a végelszámolás megindulásáról a Céglőnyben közzétett közlemény megjelenését igazoló okiratot - természetesen csak akkor, ha a közzétételre már sor került.

A változásbejegyzésről hozott végzésében a cégbíróság ilyenkor már nem tesz közzé felhívást a hitelezők részére a követeléseik bejelentésére, mivel az a Céglőnyben a végelszámoló kezdeményezésére már közzétételre került. Ugyanakkor a változásbejegyzésről szóló közleménynek tartalmaznia kell, hogy a végelszámolás egyszerűsített módon indult meg, és meg kell jelölni benne azt az időpontot, amikor a hitelezők felhívását tartalmazó közlemény közzétételre került a Céglőnyben.

A közzététel időpontja különös jelentőséggel bír, mivel az általános szabályok szerinti végelszámolásra való áttérés ellenére a hitelezők igénybejelentésére, a követelések jegyzékének elkészítésére vonatkozó, és minden egyéb olyan határidő, amely a végelszámolási hirdetményhez kötődik, e közzétételi időponttól számítandó, függetlenül attól, hogy nem cégbírósági közlemény közzétételére került sor, hanem a végelszámoló kezdeményezte a végelszámolás megindításának Céglőnyben való közzétételét.

Abban az esetben, ha a végelszámoló még nem gondoskodott a végelszámolás megindításának és a hitelezők felhívásának a Céglőnyben történő közzétételéről, akkor a cégbíróság végzésének kell felhívást tartalmaznia a hitelezők részére a követeléseik bejelentésére, amelynek közzétételére tehát a cégbíróság közleményében kerül sor.

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Korm. rendelet az egyszerűsített végelszámolásra, illetve kényszer-végelszámolásra is megfelelően alkalmazni rendeli előírásait.

VIII/A. Fejezet

KÉNYSZERTÖRLÉSI ELJÁRÁS

1. Cím

A kényszerszertörles elrendelése

116. § (1) A cégbíróság kényszerszertörles eljárás megindítását rendeli el, ha

a) a céget megszűntnek nyilvánítja,

b) a cég a végelszámolást három éven belül nem fejezte be és törlesére iránt kérelmet nem terjesztett elő,

c) a cég a végelszámolás általános szabályaira történő áttérést nem hajtotta végre, vagy

d) a cég jogutód nélküli megszűnését előidéző ok következett be, és végelszámolási eljárás lefolytatásának nincs helye.

A kényszerszertörles eljárás megindítását elrendelő végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak van helye.

(2) Nincs helye kényszerszertörles eljárás elrendelésének a cég fizetéseképtelenségét megállapító végzés meghozatalát követően, valamint abban az esetben, ha a büntetőügyben eljáró bíróság vagy az ügyész a cégbíróságot arról értesíti, hogy a céggel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazására kerülhet sor. Ha a kényszerszertörles elrendelésére a fizetéseképtelenségét megállapító végzés meghozatalát követően, de annak jogerőre emelkedését megelőzően került sor, a felszámolást elrendelő bíróság elektronikus értesítése alapján a kényszerszertörles eljárás megszüntetésének van helye. Kényszerszertörles eljárás alatt fizetéseképtelenség megállapítása iránti eljárás - e törvényben foglalt kivétellel - nem kezdeményezhető.

(3) A kényszerszertörles eljárás során a cég üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végezhet. A cég képviselője a kényszerszertörles eljárás alatt e fejezetben foglaltakkal összhangban a hitelezői érdekek figyelembevételével járhat el, a kényszerszertörles kezdő időpontjától a cég vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot - az e fejezetben foglaltak kivételével - nem tehet. A kényszerszertörles eljárás kezdő időpontját követően a cég szervei nem hozhatnak a kényszerszertörles eljárás céljával ellentétes döntéseket, a cég nem dönthet átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról.

(4) A cégbíróság - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - nem dönthet a kényszerszertörles eljárás megszüntetéséről.

(5) Ha a kényszerszertörles eljárás során felszámolási eljárást kell kezdeményezni, a felszámolás során egyezségkötésnek nincs helye és a felszámolási eljárás az adós cég teljesítésére tekintettel nem szüntethető meg.

(6) A kényszerszertörles eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait - ha e fejezet másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye. A kényszerszertörles eljárásban az iratok kézbesítésére a 72. § (6) bekezdését alkalmazni kell. Ha e fejezet 1-3. Címe szerinti eljárásban e törvény alapján nem kizárólag bíró járhat el, ott fogalmazó vagy bírósági ügyintéző is - önálló aláírási joggal - eljárhat. A cégbíróság a kényszerszertörles eljárásban keletkezett iratokat elektronikusan tartja nyilván. Ennek során jogosult a nem elektronikus irat elektronikus okirati formába történő alakítására. A 118. § szerinti jogerős végzéssel az eljárásban keletkezett iratok nyilvánossá válnak.

ÍH 2017. 68. 3 éven túl befejezett végelszámolás - Kényszerszertörles elrendelése helyett törlesési kérelem elbírálása

ÍH 2016. 154. Egyszerűsített végelszámolás megszüntetése működés továbbfolytatása miatt - egyszerűsített végelszámolásnál kényszerszertörles elrendelésének feltétele - kiterjesztő jogértelmezés tilalma súlyos joghátránynál

ÍH 2016. 118. Kényszerszertörles eljárásban követelések bejelentésének határideje - bérgarancia biztos kirendelése - határidő jogvesztő jellegének kizártsága

ÍH 2016. 117. Cégeljárás - egyszerűsített végelszámolás lefolytatásának határideje - felügyeleti illeték

ÍH 2015. 118. Kényszerszertörles eljárás megindításának feltételei - 3 éven túl tartó végelszámolás

ÍH 2015. 35. Kényszerszertörles eljárás megszüntetése adóhatósági határozat visszavonása miatt - perújítás törvényességi felügyeleti eljárásban

ÍH 2013. 160. A cég volt vezető tisztségviselője megbízatásának megszűnése, kártérítési felelőssége

ÍH 2009. 35. Kényszer-végelszámolás elrendelése, mint speciális törvényességi felügyeleti szankció - cgt. ügyszámon elrendelendő kényszer-végelszámolás

Számos olyan eset fordulhat elő, amikor a gazdálkodó jogalany működésének megszüntetése nem lehetséges másképpen csak közhatalmi aktus segítségével. Másrészt a kénysztörlési eljárás hatálya alá eső cégek az esetek döntő többségében nem rendelkeznek fellelhető, illetve olyan mértékű vagyonnal, amely egy esetleges felszámolási eljárás költségeit fedezné, ezért a jogalkotó az eljárások duplikálását kerülendő hívta életre a kénysztörlési eljárást, melyet a szabályozás eredményeként csak indokolt esetben, fellelhető olyan vagyontárgy esetén, melynek jogi sorsát szükségszerű rendezni, követ felszámolási eljárás. A jogalkotó a leírt célszerűségi okokból bevezette a kénysztörlés intézményét, mely azon esetekben nyújt megoldást, amikor a cég, vagy annak képviselője nem tartja be a működésre vonatkozó előírásokat, ezért a jogalany megszüntetése csak a cégbíróság irányítása mellett történhet. A 2011. évi CXCVII. törvénnyel a korábbi kényszer-végelszámolási eljárást 2012. március 1-jétől váltotta fel a kénysztörlési eljárás.

A kénysztörlésre okot adó körülmények lényegében a jogutód nélküli megszűnésnek olyan speciális formáit adják, amelyben a jogalkotó nem kívánja a cég nagymértékű szabad mozgásterén alapuló végelszámolási eljárás során megszüntetni a céget, hanem a kontrollált, gyors eljárás, a kénysztörlés keretei között likvidálja a gazdálkodó jogalanyt. A kénysztörlésre okot adó körülményeket alapvetően két csoportra oszthatjuk:

- a cégbíróság törvényességi felügyeleti intézkedéseinek egyikét adja a cég megszűntnek nyilvánítása, súlyos és ki nem küszöbölhető jogsértés esetén;
- a másik esetben a végelszámolási eljárás valamely szabályát (a lefolytatás időtartamára vonatkozó előírásokat, az egyszerűsített eljárásról való áttérés kötelezettségét) a cég megsérti.

A kénysztörlés intézményét indokolja az a tény is, hogy egy végelszámolási eljárásban az a lehetőség is megilleti az eljárás hatálya alatt álló céget, hogy legfőbb szervének határozatával döntsön a végelszámolás megszüntetéséről, és a cég továbbműködteséről. A bírói gyakorlat szerint, ha a végelszámolásra a cégbíróság megszüntetnek nyilvánító határozata alapján került sor, a társaság nem dönthet a működés továbbfolytatásáról. Annak azonban nincs jogszabályi akadálya, hogy a végelszámolás tartama alatt a cég adataiban egyéb okból bekövetkezett esetleges változásokra vonatkozó határozatokat meghozza, és e változásokat a cégjegyzéken átvezetessék. A kialakult bírói gyakorlat szerint ugyanis a társaság önkéntes akarathatározásán alapuló végelszámolás visszafordítható. E rendelkezés ugyanakkor a megszűntnek nyilvánítással indult végelszámolási eljárásban értelemszerűen nem alkalmazható - arra is figyelemmel, hogy ilyen esetekben a megszűnés jogkövetkezményét eredményező határozat nem a cég szabad döntésén alapul. Ha a társaságot a cégbíróság jogerős végzésével törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva - tehát szankcióként - nyilvánította megszűntnek, és az ezzel kapcsolatos változások egyébként a cégnyilvántartáson is átvezetésre kerültek, mindezt követően a társaság már nem dönthetett a végelszámolás megszüntetéséről, működése továbbfolytatásáról. Ugyanakkor nincs jogszabályi akadálya annak, hogy a végelszámolás alatt a cég egyéb adatainak változásáról döntsön. Az ilyen adatváltozásokat, valamint a cég adataiban egyéb okból bekövetkezett esetleges adatváltozásokat a cégjegyzéknek mint közhiteles nyilvántartásnak tükröznie kell. (BH 2005.68) Fontos azonban hangsúlyoznunk, hogy a kénysztörlés alá került cég köteles megszüntetni gazdasági tevékenységét.

A kénysztörlés visszafordíthatatlanságának szabálya a kénysztörlésre okot adó bármely körülmény folytán való elrendelés esetén érvényesül. A társaság legfőbb szerve ugyanis a kénysztörlés elrendelését követően nem határozhat a végelszámolási eljárás megszüntetéséről. Az is eltérés a végelszámolás általános szabályaihoz képest, és további korlátozás a legfőbb szerv döntési jogkörét illetően, hogy az nem dönthet a cégnek a végelszámolási eljárás alatti működtetéséről. Az eljárás kezdetét követően pedig a társaság összes szervére vonatkozik az a szabály, hogy nem hozhatnak a kénysztörlési eljárás céljával ellentétes döntést. Maga a cégbíróság sem dönthet a kénysztörlési eljárás megszüntetéséről.

A törvény meghatározza azokat az eseteket is, amikor - bár annak feltételei egyébként fennállnak - nincs lehetőség a kénysztörlés elrendelésére, ezek pedig a következők: ha a társaság fizetéseketelenségét állapította meg a bíróság, az erről szóló végzés meghozatalát követően, valamint akkor, ha a büntetőügyben eljáró bíróság vagy az ügyész a cégbíróságot arról értesíti, hogy büntetőjogi intézkedés alkalmazására kerülhet sor a céggel szemben. A kénysztörlés visszafordíthatatlan jellegét erősíti, hogy annak megszüntetéséről a jogerős elrendelését követően a cégbíróság sem határozhat.

A kénysztörlési eljárás tárgyalása során szükséges tisztázni a felszámolás és ezen eljárás viszonyát. Leszögezhető, hogy az állam költségeinek felesleges növelése, valamint a felszámolási eljárások számának csökkentése érdekében a kénysztörlési eljárás élvez elsőbbséget. Ezen szükségszerű sorrend eredményeképpen felszámolási eljárás lefolytatására csak abban az esetben kerül sor, amennyiben annak anyagi feltételei adottak, illetve olyan vagyonnal rendelkezik az eljárás alá vont jogalany, amellyel kapcsolatban igény merült fel. Ha a kénysztörlési eljárás során felszámolási eljárást kell kezdeményezni, a felszámolás során egyezségkötésnek nincs helye és a felszámolási eljárás az adós cég teljesítésére tekintettel nem szüntethető meg.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatóján (Debrecen, 2008. május 30.) megvitatták azt a kérdést, hogy a cégbíróság által törvényességi felügyeleti intézkedésként alkalmazott megszűntnek nyilvánítás és az akkor még kényszer-végelszámolásként szabályozott eljárás elrendelése esetén a cég törlésének feltétele-e a legfőbb szerv határozata a zárómérleg, vagyonfelosztási javaslat jóváhagyásáról, ha igen, akkor mi a követendő eljárás, ha a kirendelt végelszámoló ezeket nem tudja produkálni, mert bár a tagok kézbesítési megbízott útján elérhetők, azonban az összehívott legfőbb szervi ülésen nem jelenik meg senki, döntés nem születik. Ilyenkor dönthet-e a cégbíróság mint a kényszer-végelszámolást elrendelő hatóság a fenti dokumentumok jóváhagyásáról és ezáltal a törlés elrendelhető-e?

A bírák válasza szerint minden esetben a legfőbb szervnek kell a jogszabály szerinti dokumentumok jóváhagyásáról döntenie, a cégbíróság erre nem jogosult. Amennyiben a legfőbb szerv ülésén a tagok közül senki sem jelenik meg, a törlés iránti kérelemmel elfogadható, ha a végelszámoló igazolja, hogy a legfőbb szervi ülésen kívül került elfogadásra a határozat (csatolnia kell a tagok részére megküldött határozattervezetet az okiratok jóváhagyásáról).

Ugyanezen a Tájérazkeztezen került megvitatásra az a kérdés is, hogy tekintettel a végelszámolás általános szabályai között a végelszámoló részére előírt azon kötelezettségre, mely szerint csatolnia kell a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv igazolását a cég biztosítottjai adatainak átadásáról, abban az esetben, ha a cégbíróóság a törvényességi felügyeleti eljárásban a legsúlyosabb szankciót alkalmazva a céget megszüntnek nyilvánítja és hivatalból elrendeli a kényszer-végelszámolás bejegyzését, mi a teendő akkor, ha a végelszámolással kapcsolatos adatváltások bejegyzését követően az illetékes nyugdíjbiztosítási szerv megkeresi a cégbíróóságot amiatt, mert a cégbíróóság a végelszámolás bejegyzése során nem kérte a fenti igazolást. Ilyen esetben a cégbíróóság átiratában tájékoztatja a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervet arról, hogy a társaság biztosítottjai adatainak átadásáról szóló igazolást a végelszámoló köteles benyújtani a végelszámolás befejezésével a cég törléséhez.

A Cégbírák Regionális Értekezlete 2008. június 6-án Fonyódon - egyebek között - azt a kérdést vitatta meg, hogy ha a kényszer-végelszámolás alatt álló cégnél a kijelölt végelszámoló nem tudja ellátni feladatát, mert a társaság korábbi vezető tisztségviselője nem teljesítette a végelszámolás elrendelésével felmerülő beszámolókészítési, tájékoztatási, iratadási és egyéb kötelezettségeit, helyes-e a végelszámoló eljárása, ha szankcióként nem bírságolást, költségek viselésére kötelezést kezdeményez a korábbi vezető tisztségviselővel szemben, hanem a cég törlését. A bírák egységes álláspontja szerint kényszer-végelszámolás esetén a korábbi vezető tisztségviselő együttműködésének hiányában a végelszámoló szükség esetén a mulasztó volt cégvezető pénzbírságolásának kezdeményezésével kell, hogy kikényszerítse a törvényben előírt kötelezettségeinek teljesítését, a végelszámolás csak ezt követően fejezhető be.

A végelszámolás számviteli feladatairól szóló 72/2006. (IV. 3.) Kormány rendelet az egyszerűsített végelszámolásra, illetve kénysértörlésre is megfelelően alkalmazni rendeli előírásait.

2. Cím

A kénysértörlés lefolytatása, cégbíróóság által lefolytatott vagyonfelmérés

117. § (1) A kénysértörlési eljárás megindításáról szóló jogerős végzést a cégbíróóság a Céglközönlönyben közzéteszi. A közzétételre a Céglközönlöny honlapján napi feltöltéssel kerül sor. A kénysértörlés kezdő időpontja a közzététel napja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti végzésben a cégbíróóság felhívást tesz közzé arra vonatkozóan, hogy akinek

- a) a céggel szemben követelése van - ideértve a számviteli törvény szerinti függő követelést is -,
- b) tudomása van arról, hogy a cég ellen bírósági, közjegyzői vagy más hatósági eljárás van folyamatban,
- c) a cég tulajdonában lévő eszköz van a birtokában, a cég vagyontárgyára vonatkozó jog jogosultjaként van bejegyezve, valamely vagyontárgyat illetően a javára, illetve érdekében tény van feljegyezve, vagy a cég vagyontárgyára tarthatna igényt,
- d) tudomása van a kénysértörlés közzétételének a napját megelőző évben a cég vagyonában bekövetkezett változásról, vagy
- e) a céggel fennálló munkaviszonyon alapuló bérkövetelése vagy munkaviszonyból származó egyéb követelése van,

azt a közzétételt követő hatvan napon belül jelentse be a cégbíróóságnak.

(3) Az (1) bekezdés szerinti közzététellel egyidejűleg a cégbíróóság megkeresi a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezeteket annak megállapítására, hogy a nyilvántartásukban a kénysértörlés közzétételének napján vagy az azt megelőző évben a cég jog jogosultjaként van-e bejegyezve, a javára, illetve érdekében tény van-e feljegyezve, vagy egyébként a nyilvántartás a cég vagyonára vonatkozó adatot tartalmaz-e. A cégbíróóság így megkeresi különösen a gépjárműveket nyilvántartó hatóságot, a légi járművek és az úszólétesítmények lajstromát, illetve nyilvántartását vezető szervezetet, az ingatlanügyi hatóságot, az ingó jelzálogjogi nyilvántartást vezető szervezetet, a bírósági végrehajtási ügyek központi nyilvántartását vezető Magyar Bírósági Végrehajtói Kart.

(4) A cégbíróóság megkeresi a pénzforgalmi szolgáltatókat, befektetési vállalkozókat és az árutőzsdei szolgáltatókat a cég vagyonára vonatkozó adatszolgáltatás teljesítése érdekében.

(5) A (3) és (4) bekezdésben meghatározott adatszolgáltatást az érintett szervezetek harminc napon belül és ellenszolgáltatás nélkül kötelesek teljesíteni. A cégbíróóság a (3) és (4) bekezdés szerinti megkereséseket, valamint az érintett szervezetek az adatszolgáltatást elektronikus úton, jogszabályban meghatározott formában és tartalommal küldik meg. Az elektronikus vagyonfelmérés részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

(6) A cégbíróóság a (3) bekezdés szerinti jogok, tények és adatok megismerése érdekében betekint a hitelbiztosítéki nyilvántartásba.

(7) Ha a (2) bekezdés szerinti bejelentés vagy a cégbíróóság által a (3)-(6) bekezdés szerint lefolytatott vagyonfelmérés (a továbbiakban: vagyonfelmérés) alapján megállapítható, hogy a cég vagyonnal rendelkezik, a közhiteles nyilvántartásokból beszerezhető, a vagyonelemekre vonatkozó okiratok beszerzése, valamint az egyes vagyonelemek értékének megállapítására adó- és értékbizonyítvány kiállítása iránt a cégbíróóság szükség szerint intézkedik.

ÍH 2016. 118. Kénysértörlési eljárásban követelések bejelentésének határideje - bérgarancia biztos kirendelése - határidő jogvesztő jellegének kizártsága

ÍH 2009. 137. Kényszer-végelszámoló kijelölésénél irányadó szempontok - korábbi végelszámoló kijelölése kényszer-végelszámolóvá

Szemben a korábban szabályozott kényszer-végelszámolás intézményével, a kényszerszürtlési eljárásban a cégbíróság nem jelöl ki egy, az eljárás lefolytatására jogosult és kötelezett személyt, a végelszámolót, hanem a kényszerszürtlést ő maga folytatja le. A kényszerszürtlési eljárás megindításáról szóló végzést a cégbíróság a Céglközönyben közzéteszi. Amennyiben a cég vezető tisztségviselője és tagjai elérhetőek, a cégbíróság felhívja a vezető tisztségviselőt és a tagokat a cég vagyonára és kötelezettségeire vonatkozó információk közlésére. A cégbíróság határidő tűzésével felhívja a vezető tisztségviselőt, hogy gondoskodjon az iratok elhelyezéséről és az adózás rendjéről szóló törvény szerinti kötelezettségek teljesítéséről, és ezek megtörténtét a cégbíróságnál igazolja. Amennyiben a vezető tisztségviselő határidőben nem tesz eleget ezen kötelezettségének, a cégbíróság erről haladéktalanul, elektronikus úton értesíti az állami adóhatóságot. A cégbíróság tehát az állami adóhatóság segítségével vizsgálja az eljárás alá vont cég vagyoni viszonyait.

117/A. § (1) A cégbíróság a 117. § (1) bekezdése szerinti közzététellel egyidejűleg felhívja az elérhető vezető tisztségviselőt és tagokat a cég vagyonára és kötelezettségeire vonatkozó információk közlésére. Gazdasági társaság esetében elegendő a korlátlanul felelős tag vagy a többségi befolyással rendelkező tag felhívása, feltéve hogy a cégnek van ilyen tagja. Az együttműködési kötelezettség megszegése esetén a cégbíróság a 98. § (5) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket alkalmazza.

(2) A kényszerszürtlési eljárás során az elérhető vezető tisztségviselő köteles a kényszerszürtlési eljárást elrendelő végzés közzétételét követő húsz napon belül a kényszerszürtlés alatt álló társasággal jogviszonyban álló munkavállalók részére a kényszerszürtlési eljárás kezdő időpontjáig esedékes bért kifizetni.

(3) A kényszerszürtlési eljárás során a vezető tisztségviselő, ha a kényszerszürtlési eljárást végelszámolás előzte meg, a volt végelszámoló köteles az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adókötelezettségeket teljesíteni, valamint a kényszerszürtlési eljárást megelőző nappal, mint mérlegfordulónappal, számviteli beszámolót készíteni, majd azt a számviteli törvényben foglaltak szerint letétbe helyezni és közzétenni. E bekezdés szerinti számviteli beszámolót nem kell a jóváhagyásra jogosult testületnek elfogadnia. A vezető tisztségviselő, illetve a volt végelszámoló köteles - a (4) bekezdés szerinti esetben a munkavállaló jogviszonyának megszűnésével összefüggő kötelezettségek kivételével - a jogutód nélküli megszűnéssel együttjáró kötelezettségek teljesítésére.

(4) Ha a 117. § szerinti határidőben vagy a kényszerszürtlési eljárás jogerős befejezése előtt a 117. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt okból munkavállalói bejelentés történik - feltéve hogy a cég elleni felszámolási eljárás megindításának feltételei egyébként nem állnak fenn -, a cégbíróság a felszámolói névjegyzékből jelöli ki a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolások kiadására és a Bérgarancia Alapból igényelhető támogatással összefüggő feladatok ellátására jogosult személyt (a továbbiakban: Bérgarancia biztos). A Bérgarancia biztos támogatásnak a Bérgarancia Alapból történő igénylése vonatkozásában ugyanazok a jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik, mint a felszámolót a felszámolási eljárás esetében. A Bérgarancia biztos feladatára és felelősségére a munkaviszony megszűnésével összefüggésben a munka törvénykönyvének rendelkezései irányadók.

(5) A Bérgarancia biztos köteles tájékoztatni a cégbíróságot a (4) bekezdés szerinti feladatainak maradéktalan elvégzéséről. A cégbíróság a Bérgarancia biztos igazolt készkiadásait (ideértve a számlában áthárított általános forgalmi adót is) legfeljebb 10 000 forint összeghatárig, továbbá 20 000 forint munkadíját és a díjat terhelő általános forgalmi adót a központi költségvetés terhére megfizeti. A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala (a továbbiakban: Gazdasági Hivatal) minden negyedév utolsó munkanapján összesíti, és az erről szóló kimutatást az államháztartásért felelős miniszter részére megküldi, hogy a tárgynegyedévben milyen pénzüsszegre áll fenn a központi költségvetési fizetési kötelezettség. A kimutatás alapján az államháztartásért felelős miniszter a központi költségvetés terhére ezt az összeget elkülönített számlán a Gazdasági Hivatal rendelkezésére bocsátja. A Gazdasági Hivatal a pénzüsszeg beérkezését követő tizenöt napon belül teljesíti a Bérgarancia biztos részére az e bekezdés alapján járó kifizetéseket. A Gazdasági Hivatal központi költségvetéssel történő elszámolásának, valamint a pénzüsszeg folyósításának részletes szabályait az államháztartásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

117. 70. Kényszerszürtlési eljárásban felhívás információ szolgáltatására - Kézbetítése felhívásnak kényszerszürtlési eljárásban

117. 118. Kényszerszürtlési eljárásban követelések bejelentésének határideje - bérgarancia biztos kirendelése - határidő jogvesztő jellegének kizártsága

A 2012. szeptember 30-án hatályba lépett módosítással beiktatott 117/A. § egyértelműsíti az együttműködésre köteles személy (volt végelszámoló, vezető tisztségviselő) feladatait a kényszerszürtlési eljárásban. Mivel a kényszerszürtlés alá került cég köteles megszüntetni gazdasági tevékenységét, a munkavállalók járandóságát a kényszerszürtlési eljárást elrendelő végzés közzétételétől számított 20 napon belül ki kell fizetni. A törvény elrendeli, hogy a kényszerszürtlési eljárás elrendelését megelőző időszakot beszámoló, valamint adóbevallás benyújtásával kell lezárni.

117/B. § Ha a kényszerszürtlési eljárást ismeretlen székhelyű cég megszüntetésére irányuló eljárás előzte meg, a kényszerszürtlési eljárásban a 117/A. § (1) bekezdése szerinti felhívásra nem kerül sor, és a cégbíróság az elektronikus vagyonfelmérés során csak az ingatlanügyi hatóságot köteles megkeresni. A cégbíróságnak a bírósági végrehajtási ügyek központi nyilvántartását vezető Magyar Bírósági Végrehajtói Kart csak abban az esetben kell megkeresnie, ha a cégjegyzék a cég elleni végrehajtásról bejegyzést tartalmaz.

3. Cím

A kényszerszürtlés befejezése

118. § (1) Ha a cégbíróság azt állapítja meg, hogy a céggel szemben követelés bejelentésére nem került sor, valamint a cég vagyonával kapcsolatos bejelentés vagy adatszolgáltatás nem érkezett, a cégbíróság - a 62. § (4) bekezdése figyelembevételével - a céget - eltiltás mellőzése mellett - törli a cégjegyzékből.

(2) Ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, azonban a 117. § szerinti bejelentés, illetve a vagyonfelmérés adatai alapján a cég vagyontalan vagy a vagyona előreláthatóan nem fedezi a várható felszámolási költségeket, a cégbíróság - a 62. § (4) bekezdése figyelembevételével - a céget törli a cégjegyzékből és rendelkezik az eltiltásról. A cégbíróság végzésében feltünteti a 117. § szerinti bejelentett követelések jogosultjait, valamint a követelések és a fellelhető vagyon összesített - valószínűsíthető - mértékét is. A vezető tisztségviselő köteles gondoskodni a cég iratanyagának elhelyezéséről.

(3) Ha a céggel szemben követelés bejelentésére került sor és a 117. § szerinti bejelentés vagy a vagyonfelmérés adatai alapján a cégbíróság megállapítja, hogy

- a) a cég vagyona előreláthatóan fedezi a várható felszámolási költségeket, vagy
- b) a cég vagyona valószínűsíthetően fedezetelvonó ügylet miatt jelentősen csökkent vagy fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagyona, akkor a cégbíróság a kénysztörlesztési eljárást megszünteti, és kezdeményezi a cég ellen felszámolási eljárás megindítását azzal, hogy a 117. § (7) bekezdése szerinti költségek viselésére a céget kötelezi.

(4) A (2) és a (3) bekezdés alkalmazásában felszámolási költség a Cstv. 57. § (2) bekezdés f) és g) pontjában, valamint a 117. § (7) bekezdésében meghatározott költségek. A (3) bekezdés b) pontja alkalmazásában fedezetelvonó ügylet megtörténtét valószínűsítheti a cégbíróság különösen, ha a 117. § szerinti bejelentés vagy a vagyonfelmérés adatai alapján megállapítható vagyonvesztés mértéke a cég utolsó közzétett számviteli törvény szerinti beszámolójában kimutatott saját tőke összegének vagy a céggel szemben bejelentett követelések összegének legalább a felét eléri.

(5) A cégbíróság - a 117. § szerinti bejelentésre és a vagyonfelmérés adataira tekintet nélkül - megszünteti a kénysztörlesztési eljárást és kezdeményezi a cég ellen felszámolási eljárás megindítását, ha a cég bírósági peres vagy nemperes eljárásban félként vesz részt, feltéve hogy az eljárás a kénysztörlesztés elrendelését megelőzően indult.

(6) Ha a céggel szemben követelés bejelentésére nem került sor, azonban a cég fellelhető vagyonnal rendelkezik, a cégbíróság - eltiltás mellőzése mellett - a céget - a 62. § (4) bekezdése figyelembevételével - törli a cégjegyzékből, és rendelkezik a vagyonnak a tagok közötti felosztásáról a Cstv. 61. §-ában foglaltak alkalmazásával azzal, hogy a 117. § (7) bekezdése szerinti eljárással felmerült költségek viselésére a tagokat egyetemlegesen kötelezi. Amennyiben azonban a cég fellelhető vagyonának tulajdonjogával összefüggésben kétség merül fel, azt úgy kell tekinteni, mintha a céggel szemben követelés bejelentésére került volna sor.

(7) Az (1), a (2) és a (6) bekezdésben meghatározott végzést a cégbíróság a Céglőnyben közzéteszi azzal, hogy a cég törlesztése vonatkozó rendelkezésével szemben a végzés közzétételétől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye. A cég törlesztését elrendelő végzés jogerőre emelkedését a Céglőnyben közzé kell tenni. Ha az eljárás adatai alapján a cég tagja, illetve vezető tisztségviselője elérhető, a végzést a cégbíróság részükre postai úton kézbesíti.

ÍH 2016. 118. Kénysztörlesztési eljárásban követelések bejelentésének határideje - bérgarancia biztos kirendelése - határidő jogvesztő jellegének kizártsága

ÍH 2016. 79. Kénysztörölt cég vezető tisztségviselője eltiltásának mellőzése másodfokon, a cég tartozásának megfizetése miatt

ÍH 2016. 33. Kénysztörlesztés mellett elrendelt eltiltás mellőzése - eltiltás mellőzése, ha a vezető tisztségviselő a cég tartozásait kiegyenlíti

ÍH 2015. 157. A vezető tisztségviselő eltiltása a kénysztörlesztési eljárásban

ÍH 2015. 78. Kénysztörlesztési eljárás megindításának előfeltétele Bt. ex lege történő megszűnésénél - Bt. megszűnését megállapító végzés kézbesítése

ÍH 2014. 79. Vezető tisztségviselő lemondásának hatálya, eltiltása

ÍH 2013. 157. Kénysztörlesztés folytán ügyvezetők eltiltása - lemondott ügyvezető eltiltása

ÍH 2013. 79. Eltiltás alkalmazása 2012. március 1. után indult eljárásokban - kénysztörlesztés

ÍH 2013. 42. Illeték és a közzétételi díj a cégbíróság által kezdeményezett felszámolási eljárásban

A kénysztörlesztési eljárás lefolytatásának a szabályai eltérnek abban az esetben, ha az eljárás alá vont cégnek nincs vagyona, igény nem merült fel vagyonára, illetve abban az esetben, amikor igénybejelentés érkezik a cégbíróság hirdetményére reagálva. Amennyiben a cégbíróság azt állapítja meg, hogy

a) a céggel szemben követelés bejelentésére nem került sor, valamint

b) a cég vagyonával kapcsolatos információ nem érkezett,

a cégbíróság a céget törli a cégjegyzékből, és az egyedüli vagy többségi befolyással rendelkező tagot, valamint a vezető tisztségviselőt eltiltja ilyen tevékenység folytatásától.

Amennyiben a céggel szemben követelés bejelentésére került sor, a cégbíróság a számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszerből, valamint szükség szerint a földhasználati nyilvántartásból elektronikus úton történő lekérdezéssel megállapítja, hogy a cég az adott jog jogosultjaként van-e bejegyezve, vagy a javára, illetve érdekében tény van-e feljegyezve, illetve van-e bejegyzett földhasználat. A cégbíróság más közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet - különösen a járműnyilvántartást vezető szerv, a zálogjogi nyilvántartást vezető szerv - megkeresésével megvizsgálja, hogy a cég valamely jog jogosultjaként van-e bejegyezve, vagy a javára, illetve érdekében tény van-e feljegyezve. A cégbíróság megkeresi a cég számláit vezető pénzforgalmi szolgáltatókat a cég számlakövetelésével és egyéb pénzfizetés teljesítésére vonatkozó követelésével kapcsolatos adatszolgáltatás teljesítése érdekében. Az adatszolgáltatást az érintett szervezetek soron kívül és ellenszolgáltatás nélkül kötelesek teljesíteni. Amennyiben a fent megjelölt szervezetek értesítése vagy a bejelentés alapján a cégbíróság megállapítja, hogy a cég vagyona előreláthatóan fedezi a várható felszámolási költségeket, vagy a cégnek valószínűsíthetően fedezetelvonó ügylet miatt nincs vagyona, vagy a cégnek munkavállalója van, a cégbíróság a kényszersztörlési eljárást megszünteti, és kezdeményezi a cég ellen felszámolási eljárás megindítását. Amennyiben a fent megjelölt szervezetek értesítése vagy a bejelentés alapján a cégbíróság megállapítja, hogy a cég vagyona előreláthatóan nem fedezi a várható felszámolási költségeket, vagy a cég vagyona nem fellelhető, a cégbíróság a céget törli a cégjegyzékből, az erről hozott végzést a Cégbizonylatban közzéteszi azzal, hogy a végzés ellen a megjelenésétől számított tizenöt napon belül fellebbezésnek van helye, a határidő elmulasztása miatt azonban igazolási kérelem nem terjeszthető elő. A cég törlését elrendelő végzés jogerőre emelkedését a Cégbizonylatban közzé kell tenni.

4. Cím

Tag, vezető tisztségviselő felelőssége

118/A. § (1) Ha a korlátozott tagi felelősséggel működő céget a cégbíróság kényszersztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég - a cég törlésének időpontjában a cégjegyzékbe bejegyzett - volt tagja korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig, ha a tag a korlátozott felelősségével visszaélt. Több tag felelőssége egyetemleges.

(2) Korlátozott felelősségükkel visszaéltak azok a tagok, akik tartósan hátrányos üzletpolitikát folytattak, a cég vagyonával sajátjukként rendelkeztek, továbbá azok, akik olyan határozatot hoztak, amelyről tudták vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatták volna, hogy az a cég törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes.

(3) Ha a korlátozott tagi felelősséggel működő céget a cégbíróság a kényszersztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, az a volt tag, aki a kényszersztörlési eljárás megindulását megelőző három éven belül ruházta át részesedését, korlátlanul felel a cég hitelezőjének kielégítetlen követelése erejéig, ha a korlátozott felelősségével tagsági jogviszony alatt visszaélt vagy a részesedésének átruházásakor rosszhiszemű volt. Mentessül a tag a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy az átruházás során jóhiszeműen és a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el. Több tag felelőssége egyetemleges.

118/B. § (1) Ha a cégbíróság a céget kényszersztörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég vezető tisztségviselője - ideértve a kényszersztörlési eljárás előtt a cégjegyzékből törölt vezető tisztségviselőt is - az okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése megghiúsult. Több vezető tisztségviselő esetén felelősségük egyetemleges.

(2) E § alkalmazásában vezető tisztségviselő a cég által megválasztott végelszámoló is. E § alkalmazásában a cég vezető tisztségviselőjének minősül az a személy is, aki a cég döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

(3) A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése az az időpont, ameltől kezdve a cég vezetői előre látták vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a cég nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

(4) Mentessül a felelősség alól a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem a vezető tisztségviselői jogviszonya alatt vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően pedig az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

(5) Ha a vezető tisztségviselő a kényszersztörlés elrendelését megelőzően vagy a kényszersztörlési eljárás alatt neki felróhatóan nem tett eleget a számviteli beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy - végelszámolás esetén - nem vagy nem teljeskörűen teljesítette a 98. § (3) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti kötelezettségét, bizonyítania kell azt is, hogy a vezető tisztségviselői jogviszonya, illetve a végelszámolói tevékenysége alatt nem következett be vagyronvesztés.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak irányadók akkor is, ha a kényszersztörlési eljárást végelszámolás előzte meg és a végelszámoló nem tett eleget a 104. § (3) és (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének.

(7) A Ptk. 3:86. § (2) bekezdésében, 3:118. §-ában, 3:347. § (3) bekezdésében, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben a vezető tisztségviselők polgári jogi felelősségének megállapítására és velük szemben a szerződésen kívüli kártérítési igény érvényesítésére az e §-ban foglalt alapján kerülhet sor, ha a jogi személy jogutód nélküli megszüntetésére kényszersztörlési eljárásban kerül sor.

118/C. § (1) Hitelező az a személy, aki követelését a kénysztörölési eljárásban a 117. § (2) bekezdése szerint bejelentette és követelése jogerős és végrehajtható bírósági, hatósági határozaton, más végrehajtható okiraton alapul vagy nem vitatott vagy elismert, pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelés.

(2) A hitelező a keresetét a cég törlését elrendelő jogerős határozat Céglőnyben való közzétételét követő kilencven napos jogvesztő határidőn belül a cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszéken terjesztheti elő.

A csődtörvény 2012. március 1-jével hatályba lépett módosításaival összhangban a jogalkotó új szakaszt iktatott be a Ctv.-be a 118/A. §-val. A hivatkozott szakasz a kénysztöröléssel érintett cég többségi befolyással rendelkező tagjával, a társasági részesedését rosszhiszeműen elidegenítő volt tagjával és vezető tisztségviselőjével szemben teszi lehetővé az igényérvényesítést a kénysztörölési eljárás jogerős befejezését követő 90 napos jogvesztő határidőn belül indított kereset segítségével. A perben a bíróság az említett személyek korlátlan felelősségét mondhatja ki a kényszerből törölt cég vagyonából ki nem elégíthető hitelezői követelésekért.

A 2014. július 1-jén hatályba lépett módosítás újraértelmezi a kénysztörölést követően indított hitelezői igényérvényesítést. A törvény külön nem mondja ki az új Ptk.-ból (illetve a hatályos jogból is) következő elemet, vagyis, ha a céget a cégbíróság kénysztörölési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég tartozásaiért a tag a cég jogutód nélküli megszűnésének szabályai szerint felel. Vagyis, ha korlátlan tagi felelősség állt fenn a cég működése során, az igaz a jogutód nélküli megszűnéskor fennmaradt hitelezői követelések tekintetében is. Ha korlátozott volt a tagi felelősség, akkor volt tag felelőssége a társaság megszűnéskor felosztott társasági vagyonból a tagnak jutó rész erejéig áll fenn.

A Ctv.-ben azokat az eseteket kell megjeleníteni, ahol a tag vonatkozásában korlátozott tagi felelősségének áttörésére kerül sor, illetve vezető tisztségviselő esetén a felelőssége átfordult, és már nem a gazdasági társaság érdekeit kell volna kizárólag szem előtt tartania, hanem már felelt a hitelezők érdekeinek figyelembevételéért is.

A hatályos 118/A. § is ezen esetekre állít fel szabályrendszert, azonban az új Ptk. előírásai lehetőséget teremtettek arra, hogy ezen felelősségi esetek és az anyagi jogi szabályok közötti összhang megerősítésre kerülhessen. Így a jövőben a felelősség áttörés alóli mentesülés nem a kénysztörölést megelőző okokra figyelemmel történhet, hanem úgy, hogy a tag bizonyítja, hogy a hatályos jogban is ismert visszaélésszerű magatartásokat nem követte el. Az új Ptk. 3:2. §-a alapján a korlátozott tagi felelősség áttöréséhez visszaélésszerű magatartás szükséges, amely viszont nem feltétlenül feleltethető meg a kénysztöröléshez vezető okokkal (pl.: végelszámolási határidő eltelte). Ugyanakkor nem kizárt, hogy a megszűntnek nyilvánítást megelőző tagsági magatartás megvalósít visszaélésszerű magatartást, akár a hátrányos üzletpolitika, akár a törvényes működéssel ellentétes döntések meghozatala által.

A szabályozás fenntartja a volt tag felelősségét is. Fontos rámutatni arra, hogy a szabályozás immár nem csak a többségi befolyással rendelkező tagot teszi perelhetővé, hanem bármely korlátozott tagi felelősséggel rendelkező tagot. Ennek oka részben az, hogy az új Ptk. sem tesz különbséget, részben az a felismerés, hogy összehangolt tagi magatartás esetén a visszaélésszerű magatartást kisebb tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonosok is megvalósíthatják. A felelősség áttörésénél az eredményt kell figyelembe venni, és másodlagos kérdés, hogy a cégbeli döntés milyen szavazati aránnyal rendelkező tagok szavazatával jött létre.

A vezető tisztségviselő vonatkozásában a szabályozás lényegében a korábbi elgondolást követi. A vezető tisztségviselő Ctv. alapján történő perlésére abban az esetben kerülhet sor, ha a cég törlésére követelés bejelentése, de a felszámolási eljáráshoz szükséges vagyon hiányában kerülhet sor, megállapítható, hogy a cég fizetési képtelensége a gyakorlatilag fenn áll. Ebből következően a fenyegető fizetési képtelenség, mint a fizetési képtelenséget megelőző állapot is fenn kellett, hogy álljon. A szabályozás így abból az előfeltevésekből indul ki, hogy ebben az esetben a vezető tisztségviselő felelőssége az új Ptk. 3:118. § alapján biztosan bekövetkezett, illetve maga a kénysztörölési szabályrendszer is rögzít immár egy speciális wrongful trading szabályt [116. § (3) bek.].

A szabályozás a korábbihoz hasonlóan lehetővé teszi volt vezető tisztségviselő perlését is, azonban már nem tartalmaz 3 éves időkorlátot, ennek oka, hogy a fenyegető fizetési képtelenség bekövetkezését a jogalkotó előre nem ismerheti. A mentesülés rendszere kétfokú. Egyrészt mentesül a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy nem az ő magatartása, intézkedése miatt, megbízatásának ideje alatt következett be a fenyegető fizetési képtelenség. Ha a fenyegető fizetési képtelenség miatta vagy az ő megbízatása alatt következett be, (másrészről) mentesül, ha az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárt minden intézkedést megtette. Ezen intézkedések felsorolását nyilvánvalóan nem tartalmazhatja a törvény, az eset összes körülményei alapján kell megítélni azt, megfelelően járt-e el a vezető tisztségviselő. A szabályozás továbbra is fenntartja a hitelezői érdeksérelemre vonatkozó vélelmeket, pontosítva, kiegészítve azokat.

A szabályozás immár világossá teszi a hitelezői státusz feltételeit. A hitelezői minőséget a cégbíróság a kénysztörölési eljárásban nem vizsgálja, így az eljárást lezáró végzésében csupán felsorolja a bejelentett követelések jogosultjait. (Fontos rámutatni arra, hogy a törvény hosszabb 60 napos határidőt ad a követelés bejelentésére.)

A felhatalmazó és átmeneti rendelkezések körében a törvény kiegészíti a Ctv. felhatalmazó rendelkezéseit a Ctv. módosítással a cégeljárás rendszerébe kerülő elektronikus eljárások részletes szabályainak, valamint a szerződés minták miniszteri rendeletben történő megállapítása érdekében. A felhatalmazó rendelkezések kiegészítésre kerülnek továbbá a szerződés mintákat tartalmazó miniszteri rendelet kiadására vonatkozó felhatalmazással.

Az átmeneti rendelkezések segítik a jogalkalmazást. A törvénymódosítás lehetővé teszi a már folyamatban lévő törvényességi felülvizleti eljárásokban is 2014. július 1-jét követően az elektronikus kommunikációt.

A hitelezői igényérvényesítés megkönnyítése érdekében az átmeneti szabály rendelkezik a 2014. július 1. napján folyamatban lévő kénysztörölések lezárására vonatkozó eltérő szabályokról, és a hitelező által kezdeményezhető perekről.

IX. Fejezet

A VAGYONRENDEZÉSI ELJÁRÁS

1. Cím

A vagyonrendezési eljárás kezdeményezése

119. § (1) Vagyonrendezési eljárást kell - kérelemre vagy hivatalból - lefolytatni, ha megszüntetési eljárás lefolytatása után, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa. Ha a törölt cég ellen végrehajtási eljárás van folyamatban (Vht. 46. §) a végrehajtási eljárás alatt nem kezdeményezhető vagyonrendezési eljárás a lefoglalt vagyontárgy vonatkozásában.

(1a) Vagyonrendezési eljárásnak van helye abban az esetben is, ha a korlátozott felelősségű társaságban üzletrésszel rendelkező tag jogutód nélkül úgy szűnt meg, hogy üzletrészéről nem rendelkeztek.

(2) A vagyonrendezési eljárás nemperes eljárás, amelyre a Pp. szabályait - ha e fejezet másként nem rendelkezik - megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye.

(3) A vagyonrendezési eljárást a törölt cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszék folytatja le.

(4) Az eljárást a törölt cég volt hitelezője, volt tagja, illetve az kérheti, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik, mivel az általa megjelölt vagyontárgyra vonatkozóan követelése áll fenn. Az (1a) bekezdés szerinti esetben a vagyonrendezési eljárás lefolytatását az érintett korlátozott felelősségű társaság a tag megszűnéséről való tudomásszerzéstől számított egy hónapon belül köteles kezdeményezni. A kérelmezőnek meg kell jelölnie a törölt cég, valamint azon vagyontárgy azonosításához szükséges adatokat, amely vonatkozásában a vagyonrendezési eljárás lefolytatását kéri, és csatolnia kell azokat az okiratokat, amelyekkel a vagyontárgy létét, tulajdoni helyzetének rendezetlenségét, illetve a kérelmező követelésének fennállását valószínűsíti. A kérelemhez csatolni kell a közzétételi költségterítés megfizetésére vonatkozó igazolást is.

(5) Hivatalból kell lefolytatni a vagyonrendezési eljárást, ha a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet bejelenti, hogy a nyilvántartásában a törölt cég tulajdonosként szerepel.

(6) Ha a folyamatban lévő vagyonrendezési eljárás során újabb vagyontárgy kerül elő, a bíróság - ha annak a 120. §-ban foglalt feltételei fennállnak - újabb vagyonrendezési eljárást rendel el, amelyet a korábban indult eljárással egyesít a Pp. szabályai szerint. Az eljárás megindítására a vagyonrendező bejelentése alapján is sor kerülhet.

ÍH 2016. 119. Vagyonrendezési eljárás kizártsága

ÍH 2016. 80. Kénysztöreléssel megszűnt Kft.-tag üzletrészének sorsa

ÍH 2014. 127. Vagyonrendezési eljárás feltételei - vagyonrendezés lefolytatásának kizártsága - kérelmező bizonyítási kötelezettsége vagyonrendezésnél

ÍH 2014. 126. A vagyon fogalma a vagyonrendezési eljárás szempontjából

ÍH 2013. 86. Vagyonrendezési eljárás célja - vagyonrendezési eljárás alá vonható vagyontárgy

ÍH 2013. 43. A vagyonrendezési eljárás lefolytathatósága szempontjából a vagyontárgy utólagos előkerülésének értelmezése

ÍH 2008. 174. Vagyonrendezési eljárás személyi hatálya - önkéntes nyugdíjpénztár vagyontárgya tekintetében vagyonrendezési eljárás kizártsága

ÍH 2006. 174. Vagyonrendezési eljárás kezdeményezésére jogosultak

A vagyonrendezési eljárásról általában

A vagyonrendezési eljárás célja, hogy a jogutód nélkül megszűnt gazdasági társaság után fennmaradt vagyontárgyak jogi sorsát rendezze. Tehát a már - jogutód nélkül - megszűnt, cégjegyzékből törölt gazdasági társaságok utóbb fellelt vagyonának értékesítésére és a befolyt vételárból a hitelezői igények kielégítésére kerül sor. A cég jogutód nélküli megszűnésére és törlésére sor kerülhet törvényességi felügyeleti intézkedésként, a társasággal szemben lefolytatott megszüntetési eljárás eredményeként, de vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni akkor is, ha a cégbíróság felszámolási eljárást, végelszámolást követően törölte a társaságot.

A Ctv. Indokolása és számos bírósági határozat alapján vagyonrendezési eljárás lefolytatásának kizárólag akkor van helye, ha az utóbb előkerült vagyontárgy a gazdasági társaság tulajdonát képezte. Más vagyoni igény, követelés fennállta esetén az eljárás lefolytatására nem kerülhet sor.

A Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésében (BH 414/2007.) ezzel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy - mivel az adott ügyben a kérelmező által megjelölt ingatlanok az eljárásban csatolt tulajdoni lapok tanúsága szerint a Magyar Állam tulajdonában álltak - a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának akkor lett volna helye, ha kétséget kizáróan megállapítható lett volna, hogy az ingatlanok a törölt cég tulajdonában álltak. Azonban ebben az esetben még ahhoz is külön eljárás lefolytatására lett volna szükség, hogy a közhiteles nyilvántartásban rögzített állapottal szemben a törölt gazdasági társaság tulajdonjogát bejegyezzék az ingatlan-nyilvántartásba. A vagyonrendezési eljárás tehát nem nyújt lehetőséget - a törlésre került gazdálkodó szervezet tulajdonviszonyai vonatkozásában - a vitás tulajdoni helyzetek megoldására, miután az eljárás megindításának éppen az az előfeltétele, hogy a megszűnt cég rendelkezzen egy vagyontárggyal. Amennyiben azonban tulajdonjoga nem áll fenn az ingatlanokon, akkor a vagyonrendezési eljárás nem használható fel arra, hogy a törölt gazdasági társaság tulajdonviszonyait rendezzék oly módon, hogy a tulajdonjogot a jogalanyisággal nem rendelkező cég javára jegyezzék be az ingatlanokon. Az adott esetben pedig nem volt megállapítható, hogy a társaság felszámolási eljárását követő törlése után került elő olyan vagyon, amelynek a jogutód nélkül megszűnt gazdálkodó szervezet volt a tulajdonosa.

Ezzel ellentétes álláspont is megfogalmazódott azonban, és a bírói gyakorlat hajlani látszik a Ctv. szövegének a vagyonrendezési eljárás csupán tulajdonjog fennállta esetén való lefolytathatóságához és a miniszteri indokolás ennek megfelelő szűk értelmezéséhez képest a szabályoknak egy szélesebb körben való alkalmazására.

A Legfelsőbb Bíróság és az Ítélőtábla Polgári Kollégiumvezetői a 2006. március 30-án tartott konzultatív tanácskozáson az alábbiakat fogalmazták meg:

Egységes a jogirodalom és a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy a vagyon szélesebb körű fogalom, mint a tulajdon. A vagyon aktív oldalához tartozik mindaz, ami tulajdonjog tárgya lehet, továbbá a vagyoni értékű jogok és követelések is. A vagyon passzív oldalához pedig a vagyontárgyak terhei és a tartozások tartoznak. A vagyontárgy ugyancsak tágabb értelmű, mint a dolog, a vagyon aktív elemeinek átfogó elnevezése a vagyontárgy. Ilyen értelemben használja a vagyon, vagyontárgy fogalmakat az új Ptk. tervezett Családjogi Könyve a 3:37. § (1) bekezdésében, a hozzá kapcsolt indokolásban is (Polgári jogi kodifikáció 2006/1. szám). Az új Ctv-nek a vagyonrendezési eljárásról szóló IX. Fejezete ennek ellenére a vagyonrendezési eljárást leszűkíti a jogutód nélkül törölt, megszűnt cég tulajdonában állott vagyontárgyra. A miniszteri indokolás szerint a törvény kifejezetten a cég tulajdonában álló vagyontárgy előkerülése esetében ad lehetőséget ilyen eljárásra, a törölt cég valamely fennálló jogos követelése nem ad okot az eljárás megindítására.

Alapvető elvi tétel ugyanakkor, hogy a jogi személy megszűnésekor (törlésekor) az ún. likvidációs hányad, a hitelezők kielégítése után megmaradó vagyon a jogi személy (megszűnéskori) volt tagjait illeti, a részesedésüknek megfelelő meghatározott arányban. Törvény eltérő rendelkezése hiányában a megszűnt jogi személy vagyona (a likvidációs hányad) a hitelezők kielégítése után a volt tagokat illeti, a cég törlésekor fennálló vagyon a tagok vagyona lesz. A vagyonrendezési eljárásnak a jogalkotói szándék szerinti szűkre szabott értelmezése komoly feszültségeket, problémákat vetít előre. Ilyenek megfogalmazhatók az ingó vagy ingatlan dolog tulajdoni helyzetének rendezetlenségével összefüggésben, különösen pedig a tulajdonjogon kívüli, más vagyontárgyakra vonatkozóan, például az üzletrész esetében.

Nyomatékkal felvethető ezért, hogy lehetséges-e a jogalkotói szándéktól eltérően a vagyonrendezési eljárásban a tulajdonjog kiterjesztő, analóg értelmezése például a vagyoni értékű jogokra. Ez annál is inkább felvethető, mivel a törvény kifejezetten előírja korlátozott felelősségű társaság üzletrészére vonatkozóan vagyonrendezési eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ez a rendelkezés nem hatályosulhatna, ha vagyonrendezési eljárást kizárólag tulajdonjog tárgyaira, dolgokra lehetne lefolytatni.

Ezzel összhangban született meg a Szegedi Ítélőtábla Vpkf.I.30.027/2008. számú ügyében az a határozat, mely hivatkozik a saját és a Pécsi Ítélőtábla gyakorlatára, mely szerint, mivel a kötelmi természetű pénzkövetelés is a megszűnt cég vagyonához tartozott, ezért erre a vagyonelemre nézve a vagyonrendezési eljárás lefolytatható. Kifejti továbbá, hogy a miniszteri indokolás a vagyonrendezési eljárást leszűkítene a jogutód nélkül törölt, megszűnt cég tulajdonában állott vagyontárgyra. Az indokolás szerint a törvény a cég tulajdonában álló vagyontárgy előkerülése esetére ad lehetőséget ilyen eljárásra, a törölt cég valamely fennálló jogos követelése nem ad alapot az eljárás megindítására.

Az Ítélőtábla szerint ez nem tartható, mivel az új Gt. 128. (2) bekezdése kifejezetten előírja kft. üzletrészre vonatkozóan a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ha vagyonrendezési eljárást kizárólag a tulajdonjog tárgyaira - dolgokra - lehetne csak lefolytatni, úgy a Gt-nek ez a rendelkezése sem hatályosulhatna.

Az Ítélőtábla további jogi érvelése szerint a jogi személy megszűnésekor (törlésekor) meglevő vagyon nem válik uratlanná, hanem az ún. likvidációs hányad - a hitelezők kielégítése után megmaradó vagyon - a jogi személy (megszűnéskori) volt tagjait illeti, a részesedésüknek megfelelő meghatározott arányban. Törvény eltérő rendelkezése hiányában a megszűnt jogi személy vagyona (a likvidációs hányad) - a hitelezők kielégítése után - a volt tagokat illeti, a cég törlésekor fennálló vagyon a tagok vagyona (tulajdona) lesz. A Ptk. 1. § (1) bekezdés második fordulata alapján pedig más jogszabályok vagyoni viszonyokkal kapcsolatos rendelkezéseit a Ptk. rendelkezéseire figyelemmel kell értelmezni.

A Ctv. 111. § (3) bekezdése szerint a végelszámolás befejezésekor a társaság legfőbb szerve határoz a vagyonfelosztás tárgyában, ez a határozat kiterjed a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyon tagok közötti felosztására is. Ha a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa, vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni, és a volt tag annak eredményeként juthat hozzá a likvidációs hányadhoz. Mindazon, a törölt cég vagyonához tartozott vagyoni elemek - vagyontárgyak - esetében, amelyek átadása felszámolási, vagy végelszámolási eljárás keretében nem történt meg - így: a megszüntetési eljárás, felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás lefolytatása után előkerülő vagyontárgyak -, csak a vagyonrendezési eljárás keretében adhatók át a volt tagoknak.

A vagyonrendezési eljárás szűk értelmezése azt eredményezné, hogy a törölt cég vagyonához tartozott, utóbb előkerülő, nem dolog tulajdonjogában megtestesülő, hanem immateriális vagyoni értékű jogok, főként követelések ugyan a volt tagokat illetnék meg (mint likvidációs hányad), a volt tag azonban az őt megillető vagyoni jogosultságát érvényesíteni nem lenne képes. A jogutód nélkül megszűnt jogi személynek a volt tagjai ugyanis nem válnak a megszűnés folytán a jogi személy jogutódáivá. A megszűnt cég tartozásai (passzívák) tekintetében a volt tagok helytállása külön törvényekben szabályozott, ennek hiányában a jogosultságot a volt tagok nem szereznek, hanem - hitelezővédelmi okokból - csak meghatározott eljárás (végelszámolás, felszámolás) során és eredményeként juthatnak hozzá az őket megillető vagyonrészhez. Miután a társaság jogutód nélkül szűnik meg, a cég által már kezdeményezett eljárásokban - így például a végrehajtási eljárásban - e minőségüket megalapozó határozat hiányában jogutódként nem léphetnek fel.

Amennyiben tehát a Ctv. 119. § rendelkezését a bíróság a miniszteri indokolásban írtak szerint értelmezné, ez azt eredményezné, hogy tételes jogi norma hiányában a cég törlését követően, utóbb előkerült vagyoni értékű jogok (követelések) külön eljárás nélkül automatikusan és rendezetlenül kerülnének át a volt tagok vagyonába, a volt tag azonban a vagyonában került likvidációs hányad feletti rendelkezési jogát - joghézag miatt, az őt megillető tulajdonvédelem ellenére - nem gyakorolhatja. Ezért az új Ctv-nek a vagyonrendezési eljárás tárgyi hatályára vonatkozó rendelkezését az Ítélőtábla akként értelmezte, hogy az eljárás a megszűnt cég polgári jogi értelemben vett vagyonához tartozó pénzkövetelésre is folytatható.

A törvény arra az esetre kizárja a vagyonrendezési eljárást, ha a törölt cég ellen végrehajtási eljárás van folyamatban, a lefoglalt vagyontárgy vonatkozásában ugyanis a végrehajtási eljárás alatt nem kezdeményezhető vagyonrendezési eljárás. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 46. § (3) bekezdése értelmében, ha a cégbíróság által a cégjegyzékből törölt cégnek van lefoglalható vagyontárgya, az ilyen végrehajtási eljárás ügygondnok közreműködésével zajlik, a végrehajtó ugyanis a végrehajtást kérő kérelmére és az ügygondnok költségeinek megelőlegezését követően ügygondnokot rendel, és részvételével folytatja az eljárást.

A vagyonrendezési eljárás nemperes eljárás, melyet a törölt cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes megyei bíróság folytat le. A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (2007. szeptember 21., Miskolc/Lillafüred) megvitatta azt a kérdést, hogy az általános hatáskörű vagy a cégbírósnak kell eljárnia olyan utólagos vagyonrendezési ügyekben, amikor végelszámolás eredményeként történik meg a cég törlése, ugyanis a végelszámolási eljárás lefolytatása a cégbíróság feladata és a vagyonrendezési eljárás a Cégtörvényben van szabályozva. Az egységes álláspont szerint a vagyonrendezési eljárás nem tartozik a cégbíróság hatáskörébe, így az általános hatáskörű megyei bíróság jár el ezekben az ügyekben.

Az eljárás során a Pp. szabályait a Ctv. vagyonrendezési eljárásra vonatkozó fejezetének eltérő rendelkezése hiányában megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye. Más a helyzet a Cstv. szabályaival, azok ugyanis nem alkalmazandók háttér-joganyagként, csupán akkor, ha a Ctv. kifejezetten így rendelkezik. A Legfelsőbb Bíróság azt az álláspontot foglalta el egy eseti döntésében (BH 125/2008.), hogy a vagyonrendezési eljárásban a Cstv-nek csak azok a rendelkezései alkalmazhatók, amelyeknek alkalmazását a Ctv. szabályai kifejezetten lehetővé teszik. Analógia útján a Cstv. szabályai a vagyonrendezési eljárásban mögöttesen sem alkalmazhatók.

Ugyanebben az eseti döntésében mondta ki azt is a Legfelsőbb Bíróság, hogy a vagyonrendezési eljárás nem tartalmaz rendelkezést az előkerült ingatlanokon fennálló elidegenítési és terhelési tilalom, zálogjog, perfeljegyzés megszüntetésére és nem biztosít hatáskört az eljárást lefolytató bíróság számára az e kérdésben való - az ingatlan-nyilvántartás tartalmát érintő - döntésre sem. A vagyonrendezési eljárás szabályaiból az is következik, hogy a törölt gazdálkodó szervezet vagyonát a bejegyzett zálogjoggal terheltlen kell értékesíteni (értelemszerűen az elidegenítési tilalom figyelmen kívül hagyásával, hiszen ennek szem előtt tartása a vagyonrendezés célját hiúsítaná meg), s az értékesítés nem érinti a perfeljegyzés tényét sem. A tulajdonjog megszerzője az ingatlant a bejegyzett terhekkel együtt szerzi meg. Az ingatlan értékesítése esetén a vagyonrendező által megkötött szerződés szolgál alapul a tulajdonváltozás bejegyzéséhez, azonban az ingatlan-nyilvántartási állapotot a tulajdonjog megszerzőjének kell rendeznie.

Ebből következően a szóban levő ingatlanokra bejegyzett jogok és tények törlésére az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény és az annak végrehajtására kiadott 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet szabályai szerint kerülhet sor, elsődlegesen közigazgatási hatósági eljárás keretében. Ha a földhivatali eljárásban a bejegyzés nem törölhető, illetve a sérelem nem orvosolható, továbbá ha azokat eredménytelenül kísérelték meg, az érdekelt, aki bizonyítja, hogy a bejegyzett jog elévült, vagy megszűnt, illetőleg a nyilvántartott tény megváltozott, keresettel kérheti a bíróságtól a bejegyzés törlését. Az ingatlanra bejegyzett jogok és tények törlésére a vagyonrendezési eljárás keretében a bíróságnak tehát nincs hatásköre, ilyen tartalmú döntést csak törlési perben hozhat.

A vagyonrendezési eljárás megindítása

A vagyonrendezési eljárásnak helye van kérelemre vagy hivatalból. Kérelemre indulhat az eljárás a törölt cég volt hitelezője, volt tagja (részvényese), illetve annak kezdeményezésére, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik. Ennek a jogi érdeknek abban kell állnia, hogy az érdekeltnek az általa megjelölt vagyontárgyra vonatkozóan valamely követelésének kell fennállnia. Az eljárást kezdeményező személynek meg kell jelölnie azokat az adatokat, amelyek a törölt cég és a követelésével érintett vagyontárgy azonosításához szükségesek. Emellett csatolnia kell azokat az okiratokat, amelyekkel a vagyontárgynak a létezését, annak tulajdoni helyzetének rendezetlenségét, illetve követelésének fennállását valószínűsíti. Csak az igazolást is. Csak az igazolást is.

A Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója (2007. szeptember 21., Miskolc/Lillafüred) abban a kérdésben, hogy a felszámolási eljárás befejezését követően az ügyben kijelölt és eljáró felszámoló - akár mint hitelező - kezdeményezhet-e vagyonrendezési eljárást, azt a választ adta, hogy felszámoló minőségében nem, csupán hitelezői minőségében kezdeményezhet vagyonrendezési eljárást a felszámoló.

A 2008. május 30-án Debrecenben megtartott Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója pedig azt a kérdést vitatta meg, hogy elrendelhető-e a vagyonrendezési eljárás abban az esetben, amikor felszámolási eljárás lefolytatását követően kerül az adós jogutód nélküli megszüntetésre és a cégjegyzékből való törlésre, ha olyan hitelező kéri, aki a felszámolási eljárásban sem határidőn belül (mely negyven nap), sem határidőn túl nem jelentette be hitelezői igényét. A kialakult álláspont szerint, nem rendelhető el vagyonrendezési eljárás olyan hitelező kérelmére, aki a korábban folyamatban volt felszámolási eljárásban hitelezőként nem jelentkezett be, mert a Cstv. alapján a felszámolási eljárásban rögzült a hitelezők köre.

A vagyonrendezési eljárás hivatalból abban az esetben kell lefolytatni, ha valamely közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartás szerint a törölt cégnek a nyilvántartásban szereplő vagyontárgyon tulajdonjoga áll fenn. Ilyenkor a vagyonrendezési eljárás a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet bejelentése nyomán indul.

A 2008. május 30-án Debrecenben megtartott Gazdasági és Cégbírák Regionális Tájékoztatója állást foglalt abban a kérdésben is, hogy amennyiben a bíróság büntető ügyben eljáró tanácsa az ítéletben bűnjelként lefoglalt ingóságnak a törölt cég részére történő kiadásáról rendelkezik, és a határozatában megkeresi a megyei bíróságot vagyonrendezési eljárás lefolytatása céljából, a vagyonrendezési eljárást a Ctv. mely szakasza alapján kell elrendelni. A bírák véleménye szerint a büntető bíróság megkeresése alapján hivatalból kell elrendelni a vagyonrendezési eljárást, és ekkor a vagyontárgy értékének nincs relevanciája.

A törvény azt az esetet is rendezi, amikor a már folyamatban levő vagyonrendezési eljárás során kerül elő további olyan vagyontárgy, amelynek a törölt gazdasági társaság volt a tulajdonosa. A bíróság ilyenkor - a vagyonrendezési eljárás megindítása feltételeinek fennállása esetén - újabb vagyonrendezési eljárást indít az utóbb előkerült vagyontárgy vonatkozásában, és ezen eljárást a korábban indult vagyonrendezési eljárással egyesíti. Az egyesítésre a Pp. szabályait kell alkalmazni. Mindez akkor is alkalmazandó, ha a korábban indult vagyonrendezési eljárásban eljáró vagyonrendező jelenti be további vagyontárgy létét a bíróságnak.

BH 414/2007. Nincs helye vagyonrendezési eljárásnak, ha nem állapítható meg egyértelműen, hogy a hitelező által megjelölt ingatlan a felszámolási eljárás során törölt cég tulajdona volt. A vagyonrendezési eljárás nem használható fel a megszűnt gazdasági társaság tulajdoni viszonyainak rendezésére.

BH 125/2008. A vagyonrendezési eljárásban az 1991. évi XLIX. törvénynek csak azok a rendelkezései alkalmazhatók, amelyeknek alkalmazását az 1997. évi CXLV. törvény szabályai kifejezetten lehetővé teszik, ezért a vagyonrendezési eljárást lefolytató bíróság a nemperes eljárásban nem törölheti az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogokat és tényeket.

Törvény eltérő rendelkezése hiányában a megszűnt jogi személy vagyona - a hitelezők kielégítése után - a volt tagokat illeti, a cég törlésekor fennálló vagyon a tagok vagyona lesz. A törölt cég vagyonához tartozott mindazon vagyoni elemek, amelyek átadása felszámolási vagy végelszámolási eljárás keretében nem történt meg, csak vagyonrendezési eljárás keretében adhatók át a volt tagoknak. A vagyonrendezési eljárás szűkebb értelmezése azt eredményezné, hogy a törölt cég vagyonához tartozott, utóbb előkerülő, nem dolog tulajdonjogában megtestesülő vagyontárgyak (főként követelések) ugyan a volt tagokat illetik meg, a volt tag azonban az őt megillető vagyoni jogosultságát érvényesíteni nem lenne képes. A Ctv. szerinti vagyonrendezési eljárás ezért a megszűnt cég vagyonához tartozó pénzkövetelésre is lefolytatható. A perbeli esetben a kérelmezett céget a Csongrád Megyei Bíróság a 2006. április 28. napján indult egyszerűsített végelszámolás eredményeként a cégnyilvánartartásból 2006. június 15. napján törölte. A törölt cég belfogója 2007. október 12. napján vagyonrendezési eljárás lefolytatásának elrendelését kérte. Álláspontja szerint a törölt társaság vagyonába tartozott egy jogerősen megítélt követelés is, amely egyenlő arányban a társaság két tagját illeti meg. Előadta, hogy a gazdasági társaság peres eljárást kezdeményezett az E. Ügyvédi Iroda ellen, melynek eredményeként az F. Bíróság a 2006. február 1. napján meghozott jogerős ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Bt. javára 2 500 000 Ft-ot és ennek járulékait, valamint perköltséget. Az ítéletben megállapított teljesítési határidő - az ítélet írásba foglалására és kézbesítésére figyelemmel - 2006. június 21. napján járt le, ekkor azonban már a kérelmezett céget a cégbíróság törölte. Az alperes kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és az alperest további 60 000 Ft perköltség fizetésére kötelezte. A felülvizsgálati eljárásban megállapított eljárás költségeit az alperes ügyvédi iroda letétbe helyezte. Az elsőfokú bíróság a vagyonrendezési eljárás lefolytatása iránti kérelmet elutasította. A végzés indoklásában a Ctv. 119. § (1) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy vagyonrendezési eljárás csak a törölt cég tulajdonában álló konkrét vagyontárgy előkerülése esetében rendelhető el. A Ctv. felhívott szabályának nyelvtani értelmezésével arra lehet következtetni, hogy a törölt cég valamely fennálló jogos követelése - bár a társaság vagyonába tartozott - nem ad alapot az eljárás megindítására. A végzés ellen a kérelmező nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását és a vagyonrendezési eljárás elrendelését kérte. A Ctv. kommentárjára, valamint a BDT 2007/7-8/120. szám alatt közzétett eseti döntésre utalva arra hivatkozott, hogy a törvény által használt vagyontárgy fogalmát nem lehet megszorítóan értelmezni. Valójában a társaság vagyonába tartozik minden olyan materiális vagyoni elem, amely tekintetében nem áll fenn jogvita, azaz kétségtelenül a megszűnt céget illeti. A vagyoni eszközök körébe sorolt ingóságok alatt a pénzeszközöket is érteni kell, így a megszűnt társaságot megillető pénz is a vagyonrendezési eljárás tárgyát képezheti. A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozott. A vagyonrendezési eljárás szabályozása a magyar jogban elsőként az 1997. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Ctv. (rég)) rendelkezései között történt. A 2004. január 1. napjától hatályos szabályozás szerint vagyonrendezési eljárást akkor kell lefolytatni, ha a cég jogutód nélküli törlesztését követően olyan vagyon kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa. Abban a kérdésben, hogy pontosan milyen vagyon tartozik a Ctv. szerinti vagyonrendezési eljárás tárgyi hatálya alá, a bírói gyakorlatban különböző döntések születtek. A Szegedi Ítéltábla - és ezzel egyezően a Pécsi Ítéltábla - gyakorlata szerint, mivel a kötelmi természetű pénzkövetelés is a megszűnt cég vagyonához tartozott, ezért erre a vagyonelemre nézve a vagyonrendezési eljárás lefolytatható (BDT 2006/11 szám 187., illetve 2007/7-8. szám 120. sorszámu jogesetek). A vagyon szélesebb körű fogalom, mint a tulajdon; a vagyon aktív oldalához tartozik mindaz, ami tulajdonjog tárgya lehet, de ezen túlmenően a vagyoni értékű jogok és a követelések is, míg a vagyon passzív oldalához tartoznak a vagyontárgyak terhei és a tartozások. A vagyontárgy ugyancsak tágabb értelmű, mint a dolog; a vagyon aktív elemeinek megjelölése a vagyontárgy elnevezés. A 2006. július 1. napjától hatályba lépett új Ctv.-nek a vagyonrendezési eljárásról szóló IX. fejezetéhez fűzött miniszteri indoklás a vagyonrendezési eljárást leszűkítően a jogutód nélküli törölt, megszűnt cég tulajdonában állott vagyontárgyra. Az indoklás kifejti, hogy a törvény a cég tulajdonában álló vagyontárgy előkerülése esetére ad lehetőséget ilyen eljárásra, a törölt cég valamely fennálló jogos követelése nem ad alapot az eljárás megindítására. A törvény tárgyi hatályára vonatkozó egyoldalú jogértelmezés azonban nem tartható, mivel az azonos időben történt jogalkotás eredményeként született 2006-os Gt. 128. § (2) bekezdése kifejezetten előírta kft. üzletrészre vonatkozóan a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ha vagyonrendezési eljárást kizárólag a tulajdonjog tárgyaira - dolgokra - lehetne csak lefolytatni, úgy a Gt.-nek ez a rendelkezése sem hatályosulhatott volna. A jogszabály bírói értelmezése során - a szabály szűkebb vagy tágabb értelmezése melletti érvként - számításba kell venni azt is, hogy a felvetett, megkerülhetetlen jogi kérdés rendezésére más jogi eszköz igénybe vehető-e vagy sem. Erre is figyelemmel az ítéltábla az értelmezés során a következőkre volt figyelemmel. Alapvető elvi tétel, hogy a jogi személy megszűnésekor (törlésekor) meglévő vagyon nem válik uratlanná, hanem az ún. likvidációs hányad - a hitelezők kielégítése után megmaradó vagyon - a jogi személy (megszűnéskori) volt tagjait illeti, a részesedésüknek megfelelő meghatározott arányban. Törvény eltérő rendelkezése hiányában a megszűnt jogi személy vagyona (a likvidációs hányad) - a hitelezők kielégítése után - a volt tagokat illeti, a cég törlésekor fennálló vagyon a tagok vagyona (tulajdona) lesz. Arra vonatkozóan, hogy a társaság volt tagjai a likvidációs hányadhoz miként - milyen eljárások eredményeként - juthatnak hozzá, a magyar jogban a Csódtv. és a Ctv. tartalmaz rendelkezéseket. A Csódtv. 61. § (4) bekezdése értelmében a felszámolás után fennmaradó vagyon felosztására a gazdasági társaság végelszámolással történő megszűnésére irányadó - külön törvényben szereplő - szabályokat kell alkalmazni. A Ctv. 111. § (3) bekezdése szerint a végelszámolás befejezésekor a társaság legfőbb szerve határoz a vagyonfelosztás tárgyában, ez a határozat kiterjed a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyon tagok közötti felosztására is. Végül, ha a cég jogutód nélküli törlesztését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa, vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni (Ctv. IX. fejezet), és a volt tag ennek eredményeként juthat hozzá a likvidációs hányadhoz. Mindazon, a törölt cég vagyonához tartozott vagyoni elemek - vagyontárgyak - esetében, amelyek átadása felszámolási, vagy végelszámolási eljárás keretében nem történt meg - így: a megszűntetési eljárás, felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás lefolytatása után előkerülő vagyontárgyak -, csak a vagyonrendezési eljárás keretében adhatók át a volt tagoknak. A vagyonrendezési eljárás szűk értelmezése azt eredményezné, hogy a törölt cég vagyonához tartozott, utóbb előkerülő, nem dolog tulajdonjogában megtestesülő, hanem immateriális vagyoni értékű jogok, főként követelések - mint jelen esetben is - ugyan a volt tagokat illeti meg (likvidációs hányad), a volt tag azonban az őt megillető vagyoni jogosultságát érvényesíteni nem lenne képes. A jogutód nélküli megszűnt jogi személynek a volt tagjai ugyanis nem válnak a megszűnés folytán a jogi személy jogutódjaivá. A megszűnt cég tartozásai (passzívák) tekintetében a volt tagok helytállása külön törvényekben szabályozott (pl. kft., rt., bt., kkt., szövetkezet esetén), ennek hiányában a gazdaságuk mértékéig állnak helyt. A megmaradt vagyon, vagyontárgyak (aktívák) felett közvetlen és azonnali rendelkezési jogosultságot a volt tagok nem szereznek, hanem - hitelezővédelmi okokból - csak meghatározott eljárás (végelszámolás, felszámolás) során és eredményeként juthatnak hozzá az őket megillető vagyonrészhez. Miután a társaság jogutód nélkül szűnik meg, a cég által már kezdeményezett eljárásokban - így pl. a végrehajtási eljárásban - e minőségüket megalapozó határozat hiányában jogutódként nem léphetnek fel. Amennyiben a Ctv. 119. § rendelkezését a bíróság a miniszteri indoklásban írtak szerint értelmezné, ez azt eredményezné, hogy tételes jogi norma hiányában a cég törlesztését követően, utóbb előkerült vagyoni értékű jogok (követelések) külön eljárás

2. Cím

A bíróság feladatai

120. § (1) Az eljáró bíróság a kérelemben foglaltakat megvizsgálja. Ennek során - szükség esetén - további okiratokat szerezhet be, és a kérelmezőt, valamint a törölt cég volt tagjait és az esetleg fellelhető korábbi vezető tisztségviselőit meghallgathatja.

(2) Kérelemre induló vagyonrendezési eljárás esetén, ha megállapítható a megjelölt vagyontárgy megléte és hogy az a törölt cég tulajdonában állt, a bíróság elrendeli a vagyonrendezési eljárás lefolytatását, kivéve, ha valószínűsíthető, hogy a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyó összeg az eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket sem fedezné, figyelemmel a 123. § (1) bekezdésében szabályozott díjra is. Ebben az esetben a bíróság a kérelmet elutasítja, és a vagyontárgyat a kérelmező, illetve több kérelmező esetén a kérelmezők közös tulajdonába adja. Ha a kérelmező a vagyontárgyra természetben nem tart igényt, ezt a bíróságnak be kell jelentenie. Ebben az esetben a vagyontárgy a Ptk. szabályai szerint uratlan vagyonnak minősül.

(3) A 119. § (5) bekezdésében foglalt esetben sem folytatható le az eljárás, ha a vagyontárgy ténylegesen nem lelhető fel. Ebben az esetben a bíróság elrendeli a vagyontárgynak a nyilvántartásból való törlését.

A törvény meghatározza a bíróság feladatait a kérelemre induló vagyonrendezési eljárás során, ezek szerint a bíróság elsőként megvizsgálja a kérelemben foglaltakat, és ha szükségesnek látja, bizonyítást folytathat le. A Ctv. szűkre szabja a vagyonrendezési eljárásban igénybe vehető bizonyítási eszközök körét, amennyiben csupán okirati bizonyításnak és meghallgatásnak van helye. A bíróság meghallgathatja a kérelmezőt, a törölt gazdasági társaság volt tagjait és az esetleg fellelhető korábbi vezető tisztségviselőit.

Ha a bíróság a kérelemben - és annak mellékleteiben - foglaltak alapján, illetve az esetleges bizonyítási eljárást követően azt állapítja meg, hogy a kérelmező által megjelölt vagyontárgy létezik, és az a törölt gazdasági társaság tulajdonát képezte, akkor sor kerül a vagyonrendezési eljárás lefolytatásának elrendelésére. Ez alól az az eset jelent kivételt, ha az valószínűsíthető, hogy a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyó összeg nem fedezné a vagyonrendezési eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket, figyelembe véve a vagyonrendező munkadíját és felmerült költségeit is. Ilyenkor a bíróság a vagyonrendezési eljárást megszünteti. A fellelt vagyontárgy értékesítése tehát nem történik meg, ehelyett a bíróság azt a kérelmező tulajdonába adja, több kérelmező léte esetén pedig azok közös tulajdonába. Ha a kérelmező, kérelmezők nem tartanak igényt a dolog tulajdonjogára, az uratlan vagyontárggyá válik, vagyis azon bárki tulajdonjogot szerezhet.

A Gazdasági és Cégbírók Regionális Tájékoztatási Központjának 2008. május 30-án Debrecenben került fel megvitatandó kérdésként, hogy hogyan valószínűsíthető, hogy a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyó összeg az eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket sem fedezné, van-e lehetőség szakértői igénybevételére ennek megállapítása érdekében, amennyiben van, akkor a szakértői díjat kinek kell előlegeznie, illetve viselnie.

A bírák véleménye szerint a kérelemre induló vagyonrendezési eljárásokban akkor lehet csak a kérelmet elutasítani, ha nyilvánvaló, hogy a vagyontárgy értéke az eljárás költségét nem fedezné. A vagyontárgy értékeként, főszabályként a kérelmező által megjelölt értéket kell figyelembe venni, de a bíróság megkereshet hasonló vagyontárgyak értékesítésével foglalkozó gazdálkodó szervezeteket az érték megállapítása végett, szakértői bizonyítást azonban nem lehet elrendelni.

A hivatalból lefolytatandó vagyonrendezési eljárás esetében a bíróság köteles lefolytatni az eljárást, függetlenül a vagyontárgy értékétől, ilyenkor tehát nincs lehetőség a várhatóan befolyó eladási ár és a felmerülő költségek összemérésére. Abban az esetben azonban, ha a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet bejelentése ellenére a vagyontárgy ténylegesen nem lelhető fel, az eljárás nem folytatható le. A bíróságnak a vagyontárgy közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásból való törlését kell elrendelnie. Egyebekben a hivatalbóli vagyonrendezési eljárásra is a kérelemre induló vagyonrendezési eljárás szabályai alkalmazandók.

121. § (1) A vagyonrendezési eljárás lefolytatását elrendelő, a Cégbírók Hivatalában közzétett végzésben a bíróság - az eljárás tárgyát képező vagyontárgy megjelölésével - vagyonrendezőt rendel ki a felszámoló névjegyzékében szereplő felszámolók közül. A vagyonrendezőre vonatkozóan a Cstv.-ben a felszámoló szervezetre, illetve a felszámolóbiztosra irányadó összeférhetlenségi szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

(2) A bíróság a végzésben felhívja a törölt cég volt hitelezőit, illetve tagjait, hogy a vagyontárgyra vonatkozó igényeiket a közzétételtől számított harminc napon belül a vagyonrendezőnek jelentsék be, illetve csatolják az igényt megalapozó okiratokat.

(3) Ha a vagyonrendezési eljárás tárgya zálogjoggal terhelt, a zálogjog jogosultját a bíróság külön felhívja hitelezői igénye bejelentésére. A bejelentés elmaradása esetén a zálogjog megszűnik.

(4) Ha a vagyonrendező a bejelentett igényt nem fogadja el, a kérelmező nyolc napon belül az eljárást lefolytató bírósághoz fordulhat. A bíróság döntése ellen külön fellebbezésnek van helye.

(5) A vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen a vagyonrendező kirendelésének időtartama alatt, a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül az eljárásban résztvevő sérelmet szenvedett fél a bíróságnál kifogással élhet. A bíróság a kifogásról soron kívül határoz, ennek során a kifogásolt intézkedést megsemmisíti, vagy a kifogást elutasítja. A bíróság döntése ellen külön fellebbezésnek van helye.

A bíróság a vagyonrendezési eljárást elrendelő végzését közzéteszi a Céglőnyben, e végzésnek meg kell jelölnie az eljárás tárgyát képező vagyontárgyat. Továbbá e végzésében kell a vagyonrendező kirendeléséről is gondoskodnia. A bíróság a vagyonrendezőt a felszámoló névjegyzékében szereplő felszámoló között jelöli ki. A törvény a vagyonrendezőre a Cstv-nek a felszámoló szervezetre, illetve a felszámolóbiztosra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A Cstv. 27/A. § (4) bekezdése szerint a felszámolót és a felszámolóbiztoszt érintő kizárási okok az alábbiak: nem jelölhető ki felszámolónak az a gazdasági társaság, amely az adós tulajdonosa vagy hitelezője; amelynek tulajdonosa az adós is tulajdonosa vagy hitelezője; amelynek vezető tisztségviselője vagy annak közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont] többségi befolyással (Ptk. 685/B. §) rendelkezik az adós szervezetben vagy összeférhetetlen tevékenységet [27/C. § (3) bekezdés a) pontja szerint: ingatlanközvetítő, kölcsön- és faktoringtevékenységet] folytató más szervezetben. Nem nevezhető ki felszámolóbiztosnak az a személy, aki az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki e személynek közeli hozzátartozója; akinek a közeli hozzátartozója az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki olyan gazdasági társaság vezető tisztségviselője, amely az adós tulajdonosa vagy hitelezője; aki az előbbi vezető tisztségviselő közeli hozzátartozója; aki maga, vagy akinek közeli hozzátartozója összeférhetetlen tevékenységet folytató más jogi személyben vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban tag, részvényes vagy vezető tisztségviselő; aki három éven belül az adós foglalkoztatottja volt, vagy - a rendes gazdálkodás körébe eső ügyleteken kívül - az adóssal üzleti kapcsolatban állt.

A vagyonrendezési eljárást elrendelő végzésnek felhívást kell tartalmaznia a törölt gazdasági társaság hitelezői, illetve volt tagjai (részvényesei) részére arra vonatkozóan, hogy a végzésnek a Céglőnyben való közzétételétől számított harminc napon belül a fellelt vagyontárgyra vonatkozó igényeiket a vagyonrendezőnek jelentsék be, mely bejelentéshez csatolni kell az igényüket megalapozó okiratokat is. Hitelezői igénybejelentésre akkor kerülhet sor, ha a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnését és törlesztését megelőzően a cég hitelezői nem nyertek, vagy csak részben nyertek kielégítést a társaság vagyonából. A vagyontárgy értékesítéséből befolyó összegből a társaság volt tagjai (részvényesei) természetesen csak akkor részesülhetnek, ha hitelezői igénybejelentésre nem került sor, illetve ha a hitelezői igények kielégítését követően marad a befolyt vételárból a tagok (részvényesek) között felosztható rész.

A hitelezők tehát a Céglőnyben közzétett hirdetményből értesülhetnek arról, ha a törölt gazdasági társaságnak valamely utóbb fellelt vagyontárgyából lehetőségük nyílt követelésük kielégítésére. Ha azonban a vagyonrendezési eljárás tárgyát képező vagyontárgy zálogjoggal terhelt, a zálogjog jogosultját a bíróságnak külön fel kell hívnia hitelezői igényének bejelentésére. Abban az esetben, ha igénybejelentés nem érkezik a zálogjogosult részéről, a zálogjog megszűnik.

Ha a felhívásra tett igénybejelentést a vagyonrendező nem fogadja el, ez ellen a döntése ellen az igény bejelentője nyolc napon belül a vagyonrendezési eljárást lefolytató bírósághoz fordulhat. A bíróságnak a bejelentett igény tárgyában hozott döntése ellen külön fellebbezést enged a törvény.

A Ctv. tartalmazza a vagyonrendezési eljárásban előterjeszhető kifogás intézményét is. Ez a vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen terjeszthető elő. Az előterjesztésnek az objektív határidejét a vagyonrendező kirendelésének tartama jelenti, a szubjektív határidő pedig a sérelmes intézkedésről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított nyolc nap. A kifogást csak az eljárásban résztvevő sérelmet szenvedett fél terjesztheti elő a bíróságon. A bíróságnak a kifogás tárgyában soron kívül kell határozatot hoznia, és ha alaposnak találja a kifogást, a sérelmes intézkedést megsemmisíti, illetve - amennyiben a sérelmezett helyzet valamely intézkedésnek az elmulasztásában áll - a vagyonrendezőt a szükséges intézkedés megtételére kötelezi, ha pedig alaptalannak találja a kifogást, azt elutasítja. A Ctv. külön fellebbezést enged a bíróságnak a kifogás tárgyában hozott döntése ellen.

3. Cím

A vagyonrendező feladatai

122. § (1) Az igények bejelentését követően a vagyonrendező a vagyontárgyat nyilvánosan meghirdetett pályázat vagy árverés útján - a felszámolási eljárás során alkalmazott nyilvános értékesítésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával - értékesíti, és az értékesítésből befolyt összeget az erre a célra nyitott elkülönített számláján helyezi el. Ingatlan vagy más nyilvántartásba bejegyzett vagyontárgy értékesítése esetében - annak ellenére, hogy a cég jogalanyisége már a törléssel megszűnt - az új tulajdonos tulajdonjogát kérelmére, a vagyonrendezési eljárás befejezését követően a bíróság határozata alapján a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba be kell jegyezni.

(2) A vagyontárgy értékesítése kivételesen mellőzhető, ha az eljárásban résztvevők azt közösen kérik, valamint megelőlegezik, illetve megfizetik az eljárás lefolytatásával enélkül is felmerülő költségeket és a vagyonrendező díját. Az eljárásban résztvevőknek az erre vonatkozó megállapodásukat a vagyonrendezőnek az értékesítés megkezdése előtt be kell jelenteniük.

(3) A vagyontárgy értékesítéséből befolyt összeg az eljárás költségeinek (a vagyonrendező díjának) elszámolását követően elsődlegesen a hitelezői igények kielégítésére szolgál. Ha a rendelkezésre álló összeg valamennyi hitelezői igény kielégítésére nem elegendő, a hitelezők kielégítése követeléseik arányában történik meg.

(4) Ha hitelezői igényt nem jelentettek be, vagy a rendelkezésre álló összeg a hitelezői igényeket meghaladja, az összeg felosztása a volt tagok között - a létesítő okirat eltérő rendelkezésének hiányában - a cég törlésekor fennálló részesedésük arányában történik meg azzal, hogy a felosztás során azok a tagok, akik igényt nem jelentettek be, figyelmen kívül maradnak.

(5) Ha a vagyonrendezési eljárás lefolytatása kötelező, akkor is a (3)-(4) bekezdés szerint kell eljárni. Igénybejelentés hiányában a vagyonrendezési eljárás során befolyt összeget bírói letétbe kell helyezni.

(6) Ha a vagyonrendezési eljárás lefolytatása kötelező és a vagyontárgy értékesítése nem járt sikerrel, a vagyonrendező felmerült költségeinek és díjának megfizetése esetében a vagyontárgyat a jogosultnak természetben kell kiadni. Ha nincs igénybejelentő vagy a kérelmező természetben nem tart igényt a vagyontárgyra, az ingó vagyontárgy a Ptk. szabályai szerint uratlan vagyonnak minősül, ingatlan vagyontárgy esetében pedig az állam tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését rendeli el a bíróság.

ÍH 2011. 46. Hivatalból elrendelt vagyonrendezési eljárás - vagyonrendezési eljárásban állami tulajdonjog megállapítása

A törvény részletesen meghatározza a vagyonrendező feladatait a vagyonrendezési eljárásban. Eszerint a vagyonrendező a hitelezői és tagi (részvényesi) igények bejelentését követően a fellelt vagyontárgyat nyilvánosan meghirdetett pályázat vagy árverés útján értékesíti. Az értékesítésre a Ctv. a Cstv-nek a vonatkozó szabályait rendeli megfelelően - mutatis mutandis - alkalmazni.

A Cstv. 49. § (1) bekezdése szerint a felszámoló az adós vagyontárgyait nyilvánosan értékesíti a forgalomban elérhető legmagasabb áron. A felszámoló az értékesítést pályázat vagy árverés keretében végzi. Ezen eljárások alkalmazásától csak akkor tekinthet el a felszámoló, ha ehhez a választmány hozzájárul, vagy ha a várható bevételek nem fedezik az értékesítés költségeit, vagy ha a várható bevételek és az értékesítés előrelátható költségei közötti különbség kevesebb, mint 100.000 Ft. Ebben az esetben a felszámoló az értékesítés egyéb nyilvános formáját is alkalmazhatja a kedvezőbb eredmény elérése érdekében.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az értékesítést - ha a választmány (választmány hiányában a hitelezők képviselője) ettől eltérően nem rendelkezik - a felszámolás közzétételének időpontjától számított száz napon belül kell megkezdeni. A hitelezői választmány előírhatja, hogy a felszámoló az értékesítési eljárásról a választmányt értesítse, illetve tegye lehetővé az értékbécselés és az értékesítési eljárás hitelezők általi megismerését, figyelemmel kísérését. A hitelezői választmány előírhatja, hogy a felszámoló a pályázati felhívás, illetve az árverési hirdetmény szövegéről és az értékesítésre kerülő vagyontárgyak becserkérő előzetesen, észrevételezési jog biztosításával tájékoztassa a választmányt. A becserkérő felülvizsgálatára a hitelezői választmány a bíróságtól szakértő kirendelését kezdeményezheti, amelynek költségét előlegezni köteles. A szakértő díját a felszámolási költségek [57. § (2) bekezdés e) pont] terhére kell elszámolni, amennyiben az általa megállapított becserkérő kerül elfogadásra. Ha a szakértői vélemény alapján a becserkérő módosítására nincs szükség, a szakértő díját a választmányban résztvevő hitelezők viselik, a szakértő kirendelésének kezdeményezésével összefüggő megállapodásuk szerinti arányban.

A (3) bekezdés szerint az értékesítésen a felszámoló, a vagyonfelügyelő (ideiglenes vagyonfelügyelő), az említett szervezetek tulajdonosa (tagja, részvényese, alapítója), vezető tisztségviselője, cégvezetője, felügyelőbizottsági tagja, könyvvizsgálója, foglalkoztatottja, valamint az előbbiekben említett személyek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont] tulajdonjogot vagy más vagyoni értékű jogot nem szerezhet.

A vagyonrendezőnek a vagyontárgy értékesítésből befolyt összeget az erre a célra nyitott elkülönített számláján kell elhelyeznie. Abban az esetben, ha ingatlan vagy más, nyilvántartásba bejegyzett vagyontárgy kerül értékesítésre - annak ellenére, hogy a gazdasági társaság jogalanysága már a törlésével megszűnt -, a vagyontárgyat megszerző új tulajdonos tulajdonjogát - kérelmére - a közhiteles vagy közérdekvédelmi nyilvántartásba a bíróság határozata alapján kell bejegyezni a vagyonrendezési eljárás befejezését követően. A bejegyzésnek az alapját tehát a bíróság határozata képezi, nem pedig az ingatlanra vagy más, nyilvántartásba bejegyzett vagyontárgyra vonatkozóan megkötött adásvételi szerződés.

A törvény megengedi a fellelt vagyontárgy értékesítésének mellőzését, de csak kivételes jelleggel. Az értékesítés mellőzésének feltételei, hogy az eljárás résztvevői azt közösen kérik, és megelőlegezzék, illetve megfizessék az eljárás lefolytatásával egyébként is felmerülő költségeket és a vagyonrendező díját. További feltételt képezi az értékesítés mellőzésének, hogy az eljárásban résztvevők az erre vonatkozó megállapodásukat még az értékesítés megkezdése előtt bejelentsék a vagyonrendezőnek. E feltételek teljesülése esetén a vagyonrendező a fellelt vagyontárgyat az eljárásban résztvevőknek természetben adja át, amely így a közös tulajdonukba kerül.

A törvény meghatározza a vagyontárgy értékesítéséből befolyt összeg elszámolásának sorrendjét. Elsőként az eljárás költségeire - mely magában foglalja a vagyonrendező díját - kell fordítani az eladási árat, ezt követően az összeg a hitelezői igények kielégítését szolgálja, harmadsorban a volt tagok (részvényesek) között kerülhet felosztásra. A hitelezői igények kielégítését illetően a törvény azt írja elő, hogy ha az értékesítésből befolyt összeg nem elegendő valamennyi hitelezői igény maradéktalan kielégítésére, úgy a kielégítésnek követelésarányosan kell megtörténnie.

Abban az esetben, ha hitelezői igénybejelentésre nem került sor, vagy a befolyt összeg meghaladja a hitelezői igényeket, tehát azok kielégítését követően is marad a vételárból, ezen összeg a volt tagok (részvényesek) között kerül felosztásra, méghozzá a társaságban annak törlésekor fennálló vagyoni részesedésük arányában. Nem a vagyoni részesedésük arányában történik az összeg felosztása akkor, ha a társaság törlését megelőzően hatályban volt létesítő okirata ettől eltérő szabályt tartalmazott. A vagyonfelosztás során csak azok a volt tagok (részvényesek) veendő figyelembe, akik a Cégbőlönnyben közzétett felhívásra igénybejelentéssel éltek. Azok a volt tagok (részvényesek) tehát, akik nem jelentettek be igényt, nem részesednek a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyt vételárból.

A fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyó összeg elszámolására, felosztására a fenti szabályokat kell alkalmazni hivatalból lefolytatandó vagyonrendezési eljárás esetében is. Ha az ilyen eljárásban felhívás ellenére nem érkezik igénybejelentés, az értékesítésből befolyt és a vagyonrendezési eljárás költségeinek levonása után fennmaradó összeget bírói letétbe kell helyezni.

Abban az esetben, ha a vagyontárgy értékesítése nem járt sikerrel, a kötelezően lefolytatandó vagyonrendezési eljárásban a fellelt vagyontárgyat az arra jogosultnak természetben kell kiadni. Ennek feltétele, hogy a jogosult megfizesse a vagyonrendező díját és felmerült költségeit. Ha azonban igénybejelentésre nem került sor, tehát nincs olyan jogosult, akinek a vagyontárgyat át lehetne adni, vagy a jogosult természetben nem tart igényt a vagyontárgyra, az ingó vagyontárgy uratlan dologgá válik, és azon bárki tulajdonjogot szerezhet, ingatlan vagyontárgy esetén pedig arra a bíróság elrendeli az állam tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését.

4. Cím

A vagyonrendezési eljárás befejezése

123. § (1) A vagyontárgy értékesítését követő harminc napon belül a vagyonrendező ezt a tényt bejelenti a bíróságnak, és benyújtja a 122. § (3)-(5) bekezdésében foglaltak szerint készített vagyonfelosztási javaslatot. A vagyonfelosztási javaslatban a követelések járulékait nem lehet figyelembe venni. A vagyonfelosztási javaslat keretében a vagyonrendező az eljárás lefolytatásával kapcsolatban közvetlenül felmerült költségei, továbbá munkadíjként 100 000 Ft és az azt terhelő általános forgalmi adó megállapítását kérheti a bíróságtól, amelyet a vagyonfelosztási javaslat elkészítése során a felosztásra rendelkezésre álló összegből le kell vonni.

(2) A bíróság a vagyonrendező vagyonfelosztási javaslatát megvizsgálja és azt az érintetteknek megküldi, azzal, hogy arra nyolc napon belül észrevételt tehetnek. Ezt követően a bíróság végzéssel határoz a hitelezők követeléseinek kielégítéséről, illetve a hitelezőnek nem minősülő kérelmezők közötti vagyonfelosztásról, valamint meghozza a 122. § (1) és (6) bekezdésében foglalt határozatot, továbbá kötelezi a vagyonrendezőt a még szükséges intézkedések megtételére. A bíróság a vagyonrendező által felszámított költségek összegét indokolt esetben módosíthatja.

(3) Az értékesítés mellőzése esetén a bíróság a vagyonfelosztási javaslatban foglaltak szerint a vagyontárgyat a jogosult tulajdonába, illetve a kérelmezők által meghatározott arányban a jogosultak közös tulajdonába adja. A végzésben határozni kell a vagyonrendező költségeinek és díjazásának összegéről, annak viseléséről is.

(4) A tulajdonjognak a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzésére, illetve a vagyontárgy birtokba adására csak akkor kerülhet sor, ha a jogosultak a vagyonrendező bíróság által megállapított költségeit és munkadíját - amennyiben azok levonására az (1) bekezdés szerint nem került sor - megfizették.

(5) Ha a vagyonrendezési eljárás lefolytatására hivatalból került sor, a vagyonrendező az (1) bekezdésben meghatározott költségeinek és díjának a vagyonfelosztási javaslat alapján nem fedezett részét az állam viseli.

(6) A vagyonfelosztásról döntő végzés ellen fellebbezésnek van helye. Az eljárás jogerős befejezésének tényét a bíróság a Cégközlönyben közzéteszi.

A vagyonrendezési eljárás befejezése körében a törvény meghatározza a vagyonrendező és a bíróság ezzel kapcsolatos feladatait. A bíróság a vagyonrendező bejelentéséből értesül a vagyontárgy értékesítéséről, mely bejelentést az értékesítést követő harminc napon belül kell megtenni. Ugyanezen a határidőn belül kell benyújtania a vagyonfelosztási javaslatot is, melyet a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyt összeg elszámolására és felosztására vonatkozó szabályok szerint kell elkészítenie. A vagyonfelosztási javaslatban azonban a követelések járulékait nem lehet figyelembe venni.

A vagyonrendező munkadíjaként elszámolható összeget a Ctv. 100.000 forintban maximálja. A vagyonfelosztási javaslatban e munkadíjat és az azt terhelő általános forgalmi adót, valamint a vagyonrendezőnek közvetlenül az eljárással kapcsolatban felmerült költségeit lehet feltüntetni és levonni a felosztásra rendelkezésre álló összegből. A hivatalból lefolytatott vagyonrendezési eljárásban a vagyonrendező költségeinek és munkadíjának a vagyon értékesítése során befolyó összegből nem fedezett részét az állam viseli.

A bíróság a vagyonfelosztási javaslatot - annak megvizsgálását követően - megküldi az érdekelteknek, azzal a felhívással, hogy arra a kézhezvételtől számított nyolc napon belül észrevételt tehetnek. Ezt követően a bíróság végzést hoz, melyben határozni kell a hitelezői igények kielégítéséről, illetve a volt tagok (részvényesek) közötti vagyonfelosztásról. Szükség esetén határoz továbbá a vagyontárgyat - annak értékesítése során - megszerző új tulajdonos tulajdonjogának a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéséről, illetve - igénybejelentés hiányában vagy abban az esetben, ha a vagyontárgy értékesítése nem járt sikerrel és a jogosult nem tart igényt természetben a vagyontárgyra - az ingatlan vagyontárgyra az állam tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről. A bíróság kötelezi a vagyonrendezőt a még szükséges intézkedések megtételére, és megállapítja a munkadíját a vagyonfelosztási javaslatban foglaltak szerint. A vagyonrendező által felszámított költségek összegét azonban - indokolt esetben - módosíthatja.

Abban az esetben, ha nem került sor a vagyontárgy értékesítésére, hanem a vagyonrendezési eljárás lefolytatását annak mellőzésével kérték, a bíróság a vagyontárgyat - a vagyonfelosztási javaslatban foglaltak szerint - az arra jogosult tulajdonába, illetve több jogosult esetén azok közös tulajdonába adja. Azt pedig, hogy a közös tulajdonba adásra a jogosultak között milyen arányban kerül sor, a jogosultak határozzák meg - mivel közösen kell kérniük az értékesítés mellőzését, a tulajdoni arányban is meg kell állapodniuk. A bíróságnak végzésében határozni kell a vagyonrendező költségeinek és díjának összegéről és viseléséről, ilyen esetben ugyanis ezeket a jogosult, jogosultak tartoznak megfizetni. A jogosult, jogosultak tulajdonjogának közhiteles vagy közérdekvédelmi nyilvántartásba való bejegyzésére, illetve a vagyontárgy birtokba adására is csupán akkor kerülhet sor, ha a vagyonrendezőnek a bíróság által megállapított költségeit és munkadíját megfizették.

A törvény fellebbezést enged a vagyonfelosztás tárgyában hozott határozat ellen. A vagyonrendezési eljárás jogerős befejezésének tényét a bíróságnak a Cégközlönyben közzé kell tennie.

124. § A 120-123. §-ban foglaltak megfelelően irányadók abban az esetben is, ha a cég törlésére végelszámolási eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatása után került sor, de a cég törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa, és arról a végelszámolási, illetve a felszámolási eljárásban rendelkezés nem történt.

*A 120-123. §-ban foglaltak megfelelően irányadók abban az esetben is, ha a cég törlésére végelszámolási eljárás vagy felszámolási eljárás lefolytatása után került sor, de a cég törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa, és arról a végelszámolási, illetve a felszámolási eljárásban rendelkezés nem történt.
A vagyonrendezési eljárás szabályait nem csak akkor kell alkalmazni, ha a gazdasági társaság törlésére megszüntetési eljárást követően került sor, hanem olyan esetekben is, amikor a cég törlését felszámolási vagy végelszámolási eljárás lefolytatása előzte meg, és a társaság törlését követően kerül elő valamely, a törölt cég tulajdonában állott vagyontárgy, amelyről a felszámolási vagy végelszámolási eljárásban nem rendelkeztek.*

5. Cím

Megszűnt külföldi tag üzletrészére vonatkozó eljárás

124/A. § (1) Ha a korlátozott felelősségű társaságban fennálló üzletrész olyan jogutód nélkül megszűnt tag tulajdonát képezte, amelynek székhelye a megszűnéskor nem Magyarországon volt és a megszüntetésre irányuló eljárást nem Magyarországon folytatták le, vagyonrendezési eljárás lefolytatására nem kerül sor.

(2) Az érintett korlátozott felelősségű társaság a megszűnt tag üzletrészére vonatkozó adatokról a Cégléírásban közleményt köteles közzétenni azzal, hogy akinek az üzletrészre vonatkozóan igénye van, azt három hónapon belül jelentse be. Ha ilyen bejelentésre nem kerül sor, a megszűnt tag üzletrészét haladéktalanul be kell vonni. Amennyiben az igényt három hónapon túl jelentették be, a társaságtól csak a bevont üzletrész értékét lehet igényelni, a közzétételtől számított egyéves jogvesztő határidőn belül.

A törvény külön rendezi a megszűnt külföldi tag üzletrészével kapcsolatos eljárást, melynek lényege, hogy amennyiben a megszüntetése vonatkozó eljárást nem Magyarországon folytatták le, úgy vagyonrendezési eljárásra nem kerülhet sor. A (2) bekezdés sajátos eljárási rendelkezéseket tartalmaz a probléma rendezésére, Cégléírásban közzétételre kerülő hirdetésével.

X. Fejezet

HATÁLYBA LÉPTETŐ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK, MÓDOSULÓ JOGSZABÁLYOK

125. § (1) Ez a törvény - a (2)-(7) bekezdésben foglalt kivétellel - 2006. július 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit a hatálybalépését követően benyújtott bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem esetében, illetve a hatálybalépése után indult törvényességi felülvizelési eljárásban és más, a törvény hatálya alá tartozó ügyben (eljárásban) kell alkalmazni.

(2) A 88. § (4) bekezdésében, a 89. § (1) és (3) bekezdésében, valamint a 135. § (5)-(6) bekezdésében foglalt rendelkezések a törvény kihirdetését követő harmincadik napon lépnek hatályba; rendelkezéseiket az ezt követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

(3) A törvénynek az európai szövetkezetre vonatkozó rendelkezései 2006. augusztus 18-án lépnek hatályba.

(4) A 17. § (2) bekezdése 2007. január 1-jén lép hatályba.

(5) Azok a gazdasági társaságok, amelyek a törvény hatálybalépését megelőzően nem nyújthatták be cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmüket elektronikus úton, ezt - választásuk szerint - 2006. július 1. napjától tehetik meg. Az egyéb cégformák esetében a 36-39. § rendelkezései 2007. január 1. napjától alkalmazhatók.

(6) A 4. § (2) bekezdése, a 25. § o) pontja, valamint a törvény 2. számú melléklete I. részének 10. pontja 2007. július 1-jén lép hatályba.

(7) Az 1. § (2) bekezdésének c)-e) pontja, a 13. § (3) bekezdésének a) pontja, 2007. október 1-jén lép hatályba. A 20. § (1) bekezdése 2008. január 1-jén lép hatályba.

ÍH 2008. 37. Végelszámolás elhatározása a ctv. hatálybalépése után - régi gt. alapján működő társaság végelszámolása - egyszerűsített végelszámolás

ÍH 2008. 36. 2006. július 1-je előtt indult végelszámolásra irányadó szabályok - székhelyváltozás bejegyzése iránti kérelem benyújtását megelőző kérelmek elbírálására illetékes bíróság

A Ctv. 125. §-a a törvény hatálybalépésével és az időbeli hatály kérdésével foglalkozik. A 2006. július 1-jén történt hatálybalépés egyben a visszaható hatály tilalma miatt azt is jelenti, hogy csak a hatálybalépést követően indult eljárásokban alkalmazható. Az eljárás megindulásának bejegyzési, változásbejegyzési eljárásokban a kérelem benyújtásának időpontját tekintjük.

A 2006. július 1-je után elhatározott végelszámolást azon gazdasági társaságok is az 1997. évi CXLV. törvény új végelszámolási szabályai szerint kötelesek lefolytatni, amelyek egyébként még az 1997. évi CXLIV. törvény alapján működnek.

Egyszerűsített végelszámolás 2006. július 1-jét követően az 1997. évi CXLIV. törvény 100. § szerint nem indítható.

126. § Az e törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmeket a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény szabályai szerint kell elbírálni, és ennek a törvénynek a rendelkezései szerint kell eljárni a folyamatban lévő törvényességi felülvizelési, valamint hivatalbéli törlési és vagyonrendezési eljárás során is.

Az e törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmeket a cégnyilvánartartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény szabályai szerint kell elbírálni, és ennek a törvénynek a rendelkezései szerint kell eljárni a folyamatban lévő törvényességi felügyeleti, valamint hivatalbóli törlési és vagyonrendezési eljárás során is.

Az átmenet biztosítása érdekében a 2006. évi V. törvény 2006. július 1-jén történt hatálybalépését megelőző kérelmeket a korábbi, 1997. évi CXLV. törvény szabályai alapján kellett elbírálni. A törvény hatálybalépésének időpontjában folyamatban lévő törvényességi felügyeleti és vagyonrendezési eljárások is az 1997-es Ctv. rendelkezései alapján fejeződnek be.

127. § (1) Ahol jogszabály a bírósági cégnyilvánartartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről szóló 1989. évi 23. törvényerejű rendeletet, valamint a cégnyilvánartartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvényt említi, ott azon e törvényt kell érteni.

(2) Ahol törvény a hivatalbóli törlési eljárásról, illetve a törlési eljárásról rendelkezik, ott azon a megszüntetési eljárást kell érteni.

Minden olyan jogszabály, amely a korábbi cégtörvényekre hivatkozik (1989. évi 23. törvényerejű rendelet; 1997. évi CXLV. törvény), utaló szabálya alapján az új Ctv. hatálybalépését követően a 2006. évi V. törvény rendelkezéseire vonatkozik. Az átnevezett és átalakított, korábbi hivatalbóli törlési eljárás helyébe az új Ctv.-ben a megszüntetési eljárás lépett.

127/A. § E törvénynek az egyes cégjogi és társasági jogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXIX. törvény 5. §-ával megállapított 32. § (1) bekezdését és 36. § (6) bekezdését az azok hatálybalépését követően benyújtott fellebbezések alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.

128. § (1) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy

- a) a cégeljárásra és a cégnyilvánartartásra,
 - b) a Céglőnyben megjelenő közlemények közzétételére és költségterítésére,
 - c) a céginformációs szolgálat működésére, a fizetendő költségterítésre, a közfeladatot ellátó szervek részére nyújtott ingyenes céginformáció szolgáltatás biztosítására,
 - d) a felügyelőbiztos díjára,
 - e) az e-közigazgatásért felelős miniszterrel és a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszterrel egyetértésben az elektronikus cégbejegyzési eljárásra, a törvényességi felügyeleti eljárás elektronikus kommunikációjára, a szükséges űrlap formai és tartalmi elemeire, a kényszereltörési eljárásban az elektronikus vagyonfelmérés tartalmi és informatikai követelményeire, valamint a cégnyilvánartartásra,
 - f) az e-közigazgatásért felelős miniszterrel, a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszterrel és az adópolitikaért felelős miniszterrel egyetértésben a cégeljárás és más cégügy illetve és a közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetésével kapcsolatos eljárásra,
 - g) az e-közigazgatásért felelős miniszterrel egyetértésben a cég honlapján történő közzétételre,
 - h) az e-közigazgatásért felelős miniszterrel és a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszterrel egyetértésben az automatikus és a hivatalbóli bejegyzési eljárásra, az automatikus és a hivatalbóli bejegyzésekre,
 - i) az e-közigazgatásért felelős miniszterrel egyetértésben a cégjegyzésre jogosultak képviselői jogának igazolására szolgáló kártyára,
 - j) a számviteli szabályozásért felelős miniszterrel egyetértésben a számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő megküldése során csatolandó űrlap formai és tartalmi elemeire, a beszámoló elektronikus úton történő megküldésével kapcsolatos eljárásra,
 - k) az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben a céginformációs szolgálattal kapcsolatos bevételek beszedésére,
 - l) a bünygyi nyilvántartó szervtől történő adatigénylésre és ezzel összefüggésben a bünygyi nyilvántartó szerv és a cégbíróság közötti kapcsolattartásra,
 - m) a cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem céginformációs szolgálat által végzett informatikai és formai szempontú vizsgálatára,
 - n) a szerződésmenták alkalmazásának feltételeire, a szerződésmenták tartalmi és formai követelményeire,
 - o) az EUID képzésére, külföldi cégek vagy egyéb szervezetek EUID-jának adatkezelésére, a tagállami cégnyilvánartartások összekapcsolására szolgáló rendszeren keresztül továbbított adatszolgáltatásért fizetendő költségterítésre, a fizetés módjára,
 - p) a székhelyhasználat székhelyszolgáltatással való biztosítása esetén a székhelyszolgáltatási tevékenység végzésére, a székhely biztosításának feltételeire, a székhely biztosítására kötött szerződés tartalmára
- vonatkozó részletes szabályokat rendelettel állapítsa meg.

(2) Felhatalmazást kap az államháztartásért felelős miniszter, hogy a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának a központi költségvetéssel történő, a 117/A. § (5) bekezdése és a 131/A. § (7) bekezdése szerinti elszámolásának, valamint a központi költségvetésből a pénzüsszeg folyósításának részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.

Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy

- a) a cégeljárásra és a cégnyilvánartartásra,
- b) a Céglőnyben megjelenő közlemények közzétételére és költségterítésére,
- c) a céginformációs szolgálat működésére és a fizetendő költségterítésre,
- d) a felügyelőbiztos díjára,
- e) a közigazgatási informatikaért felelős miniszterrel egyetértésben az elektronikus cégbejegyzési eljárásra és cégnyilvánartartásra,
- f) a közigazgatási informatikaért felelős miniszterrel és az adópolitikaért felelős miniszterrel egyetértésben a cégeljárás és más cégügy illetve és a közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetésével kapcsolatos eljárásra,

- g) a közigazgatási informatikáért felelős miniszterrel egyetértésben a cég honlapján történő közzétételre,
h) a közigazgatási informatikáért felelős miniszterrel egyetértésben az automatikus és a hivatalbóli bejegyzési eljárásra, az automatikus és a hivatalbóli bejegyzésekre,
i) a közigazgatási informatikáért felelős miniszterrel egyetértésben a cégjegyzésre jogosultak képviseleti jogának igazolására szolgáló kártyára,
j) a számviteli szabályozásért felelős miniszterrel egyetértésben a számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő megküldése során csatolandó űrlap formai és tartalmi elemeire, továbbá a beszámoló elektronikus úton történő megküldésével kapcsolatos eljárásra,
k) a költségvetésért felelős miniszterrel egyetértésben a céginformációs szolgálattal kapcsolatos bevételek beszedésére vonatkozó részletes szabályokat rendelettel állapítsa meg.

A 128. § a felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazza, melynek hatására az igazságügyért felelős miniszter rendeletben szabályozza a törvény végrehajtásához kapcsolódó kérdéseket. Ezek közül kiemelt jelentősége van a 21/2006. (V. 18.) IM rendeletnek, mely a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvánartás egyes kérdéseit rögzíti.

129. § (1) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi IV. törvény, továbbá az ezekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 99. §-ának hatálybalépését megelőzően bejegyzett azon cégek, melyeknek cégneve vagy rövidített neve nem felel meg a 3. § (5) bekezdésben vagy a 4. § (3) bekezdésben foglalt előírásnak, a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor, ennek hiányában legkésőbb 2013. február 1. napjáig kötelesek cégnevük megváltoztatására.

(2) A Módtv. 101. §-ának hatálybalépését megelőzően bejegyzett azon cégek, melyek a 7. § (4) bekezdése alapján nem csatoltak be a székhely-, telephely- és fióktelep használatának jogszerűségéről szóló nyilatkozatot, a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor, ennek hiányában legkésőbb 2013. február 1. napjáig kötelesek azt a cégbíróságnak benyújtani.

(3) A cég képviseletére jogosultak adóazonosító jelének vagy adószámának bejegyzését, valamint a Módtv.-vel megállapított 24. § h) pontjában, 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 27. § (2) bekezdés a)-b) pontjában, 27. § (3) bekezdés a) és e) pontjában, 27. § (4) bekezdés b) pont bc) alpontjában, 27. § (6) bekezdés a) pontjában, 31. § (2) bekezdésében, valamint a 36. § (4a) bekezdésében foglalt adatok bejegyzését a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor, ennek hiányában legkésőbb 2013. február 1. napjáig kötelesek a cégbíróságnak benyújtani.

(4) Illeték és közzétételi költségterítés megfizetése nélkül lehet bejelenteni a cégbíróságnak azt a változást, amely kizárólag a Módtv.-vel megállapított 7. § (4) bekezdésében és 31. § (2) bekezdésében foglalt okiratok benyújtására, vagy a tagok (tulajdonosok) és vezető tisztségviselők (képviselők) Módtv.-vel megállapított további azonosító adatainak, valamint a vezető tisztségviselők adóazonosító számának bejelentésére irányul.

(5) A Módtv. 162. §-ának hatálybalépése előtt ügyvédi székhelyszolgáltatással rendelkező cégek vonatkozásában az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény Módtv. 162. §-ának hatálybalépése előtt hatályos 25/A. §-át kell alkalmazni.

ÍH 2010. 133. Kényszer-végelszámolás elrendelése Ctv. 129. § (3) bek. alapján - végelszámolás befejezésének határideje

ÍH 2009. 137. Kényszer-végelszámoló kijelölésénél irányadó szempontok - korábbi végelszámoló kijelölése kényszer-végelszámolóvá

ÍH 2009. 35. Kényszer-végelszámolás elrendelése, mint speciális törvényességi felügyeleti szankció - cgt. ügyszámon elrendelendő kényszer-végelszámolás

ÍH 2008. 37. Végelszámolás elhatározása a ctv. hatálybalépése után - régi gt. alapján működő társaság végelszámolása - egyszerűsített végelszámolás

ÍH 2007. 128. Végelszámolásra irányadó anyagi jogi szabályok - az új Ctv. végelszámolásra vonatkozó átmeneti rendelkezései - eljárási és anyagi jellegű rendelkezések az új Ctv.-ben - felszámolás kezdeményezése cégbíróság által régi és új Ctv. szerint
A cégjegyzék adatainak új Ctv.-vel való összehangolása érdekében a cégek 2007. szeptember 1. napjáig kaptak moratóriumot az új nyilvántartani rendelt adatok bejelentésére. Amennyiben ez előtt az időpont előtt a cégek változásbejelentéssel élnek, az új Ctv. 24-25. §-ban megjelölt adatokat is kötelesek voltak bejelenteni.

A 2006. július 1-je után elhatározott végelszámolást azon gazdasági társaságok is a 2006. évi IV. törvény új végelszámolási szabályai szerint kötelesek lefolytatni, amelyek egyébként még az 1997. évi CXLIV. törvény alapján működnek.

130. § (1) E törvénynek a Módtv.-vel megállapított rendelkezéseit - (2)-(7) bekezdés, továbbá a 131/A. § szerinti kivételekkel - a hatálybalépést követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

(2) Amennyiben 2012. március 1-jét megelőzően - végelszámolási eljárást követően - jogutód nélkül megszűnt cég közhiteles nyilvántartásban valamely vagyontárgyra vonatkozó jog (ide nem értve a tulajdonjogot) jogosultjaként van bejegyezve, vagy valamely vagyontárgyat illetően a javára, illetve érdekében tény van feljegyezve, ezek törlésére - az adott nyilvántartásra vonatkozó szabályoktól eltérően minden esetben - a vagyontárgy tulajdonosának kérelmére, a (3) vagy (7) bekezdés szerinti végzés csatolásával kerülhet sor. Ebben az esetben az adott nyilvántartásra vonatkozó jogszabály által megkövetelt törlési engedélyre nincs szükség.

(3) A vagyontárgy tulajdonosa kérelmére, a (4)-(7) bekezdés szerinti nemperes eljárásban a jogutód nélkül megszűnt cég székhelye szerinti cégbíróság végzést hoz arról, hogy a jogutód nélküli megszűnéssel összefüggő vagyonfelosztási határozatban, illetve vagyonfelosztási javaslatban nem volt rendelkezés a jog vagy tény más javára történő átengedéséről.

(4) A nemperes eljárásra - ha e § eltérően nem rendelkezik - a Polgári perrendtartásról szóló törvény szabályait megfelelően alkalmazni kell, szünetelésnek azonban nincs helye.

(5) A kérelemnek tartalmaznia kell a jogutód nélkül megszűnt gazdálkodó szervezet azonosításához szükséges adatokat, valamint ahhoz csatolni kell a vagyontárgy tulajdonjogát igazoló okiratokat, továbbá azokat az egyéb okiratokat és határozatokat, amelyek a jog vagy tény bejegyzésével összefüggésben a kérelmező rendelkezésére állnak.

(6) Ha a legfőbb szerv által jóváhagyott vagyonfelosztási javaslat már nincs a bírósági irattárban, és az sem a végelszámolótól, sem a levéltártól nem szerezhető be, továbbá nem áll rendelkezésre más olyan okirat, amellyel hitelt érdemlő módon bizonyítható lenne annak ténye, hogy a (2) bekezdés szerinti jog vagy tény mást illet meg, a cégbíróság a Cégléltárban a megszűnt cég, valamint a jog vagy tény megjelölését is tartalmazó végzést tesz közzé. A végzés felhívást tartalmaz arra, hogy akit a jog megillet, vagy akinek a tény feltüntetése az érdekében áll, ezt a közzétételtől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül - az azt megalapozó okiratok csatolásával - jelentheti be a cégbíróságnál.

(7) Ha a (6) bekezdés szerinti határidőn belül bejelentés nem érkezett, vagy az abban foglaltak nem nyertek bizonyítást, a cégbíróság végzésben megállapítja, hogy a jog mást nem illet meg, illetve a tény más javára, vagy érdekében történő feljegyzéséhez érdek nem fűződik. Ellenkező esetben a cégbíróság a kérelmet elutasítja. A végzés ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

A cégeljárás ügyintézési határidői vonatkozásában a hatályos rendelkezések egy progresszív ügyintézési idő csökkenés következtében alakultak ki. A bejegyzési, változásbejegyzési kérelmek elbírálására vonatkozó hatályos 15 munkanapos határidő 2008. január 1-jétől élnek.

131. §

Az adóhatóságnak a 87. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségét a törvény hatálybalépésekor már bejegyzett cégek esetében 2006. november 30-ig kell teljesítenie.

A 131. § rendelkezéseinek megfelelően, amennyiben a cég a számviteli beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének nem tett eleget, az adóhatóság cégbíróság felé fennálló értesítési kötelezettségének 2006. november 30-ig kellett eleget tennie.

131/A. § (1) A Módtv. 136. §-ának hatálybalépésekor folyamatban lévő kényszer-végelszámolásokban és a 2006. július 1-jén folyamatban lévő, be nem fejezett végelszámolásokban, - amennyiben a cégbíróság még nem kezdeményezett felszámolási eljárást - a végelszámoló 2013. január 1-jéig

a) kényszer-végelszámolás (végelszámolás) befejezésével egyidejűleg a cég törlésére irányuló változásbejegyzési kérelmet nyújt be, vagy

b) felszámolási eljárást kezdeményez, amennyiben a kényszer-végelszámolás (végelszámolás) befejezésére nincs mód, és a cég vagyona a hitelezők követelésének fedezésére nem elegendő, de megállapítható, hogy fedezni fogja a 118. § (6) bekezdésben meghatározott felszámolási költségeket, vagy

c) kénysztörlési eljárás megindítását kezdeményezi, ha sem az a), sem a b) pontban foglalt feltételek nem állnak fenn.

(2) A végelszámoló a kénysztörlési eljárás megindítása iránti kérelemmel egyidejűleg tájékoztatja a cégbíróságot a kényszer-végelszámolási eljárás során megtett intézkedésekről, a cég vagyonára és követeléseire vonatkozó információkról, valamint az egyéb körülményekről.

(3) A cégbíróság a kényszer-végelszámolási eljárást megszünteti, és a végelszámoló elvégzett munkájával arányos díját megállapítja. Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a végelszámolónak a cégbíróság által megállapított díja a felszámolási eljárásban felszámolási költségnek minősül.

(4) A cégbíróság az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a kényszer-végelszámolási eljárás megszüntetésével egyidejűleg megindítja a kénysztörlési eljárást azzal, hogy az együttműködési, valamint a 117. § (4) bekezdésben foglalt kötelezettség a végelszámolót is terheli.

(5) Amennyiben a végelszámoló az (1) bekezdésben foglaltaknak határidőben nem tesz eleget, a cégbíróság hivatalból indítja meg a kénysztörlési eljárást.

(6) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben cégbíróság a végelszámoló megállapított díjának, valamint az eljárásban meg nem térült és igazolt készkiadásainak megfizetésére a volt vezető tisztségviselőt, - illetve amennyiben a cégnek legalább többségi befolyással rendelkező tagja van, akkor a legalább többségi befolyással rendelkező tagot a volt vezető tisztségviselővel egyetemlegesen - kötelezi. Ebben az esetben a cégbíróság - az (5) bekezdés szerinti kivétellel - a végelszámolónak az eljárásban meg nem térült és igazolt készkiadásait (ideértve a számlában áthárított általános forgalmi adót is) indokolt esetben, és legfeljebb 20 000 forint összeghatárig a központi költségvetésből megfizeti, ha a végelszámoló igazolja, hogy a volt vezető tisztségviselő - továbbá amennyiben a cégnek legalább többségi befolyással rendelkező tagja van, úgy a legalább többségi befolyással rendelkező tag - elhalálozott, jogutód nélkül megszűnt, vagy lakóhelye (székhelye) és tartózkodási helye ismeretlen.

(7) A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala (a továbbiakban: Gazdasági Hivatal) minden negyedév utolsó munkanapján összesíti, és az erről szóló kimutatást az államháztartásért felelős miniszter részére megküldi, hogy a tárgynegyedévben a kénysztörlési eljárások kapcsán mennyi az a pénzösszeg, amely szükséges ahhoz, hogy a központi költségvetést terhelő, (5) bekezdés szerinti fizetési kötelezettséget teljesíthesse. A kimutatás alapján az államháztartásért felelős miniszter - a központi költségvetés terhére - a szükséges összeget elkülönített számlán a Gazdasági Hivatal rendelkezésére bocsátja. A Gazdasági Hivatal a pénzösszeg beérkezését követő 15 napon belül teljesíti a végelszámolók részére a kifizetéseket. A Gazdasági Hivatal központi költségvetéssel történő elszámolásának, valamint a pénzösszeg folyósításának részletes szabályait az államháztartásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

(8) E törvény Módtv.-vel megállapított 116-118. §-ának rendelkezéseit azokban a törvényességi felügyeleti eljárásokban is alkalmazni kell, amelyek 2012. március 1-je előtt indultak, és a cégbíróság még nem hozott végzést a cég kényszer-végelszámolásának elrendeléséről. Az elrendelt kényszer-végelszámolások esetében is alkalmazni kell az (1) bekezdésben foglaltakat azzal, hogy az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott eljárást a végelszámolónak 2015. január 1-jéig kell kezdeményeznie.

131/B. § E törvénynek az egyes családjogi és cégjogi eljárások egyszerűsítéséről szóló 2012. évi LXXXV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv2.) megállapított rendelkezéseit a Módtv2. hatálybalépését követően benyújtott cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelmekre kell alkalmazni.

131/B. § A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2012. évi CIV. törvény hatálybalépésekor a cégjegyzékbe bejegyzett közhasznú jogállású nonprofit gazdasági társaságok esetében a cégbíró 2014. június 1. napjával törli a közhasznú jogállásra vonatkozó adatot, kivéve ha ezen napig a Civil tv., valamint a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvény rendelkezései szerint a közhasznú nyilvántartásba vétel megtörtént, vagy a közhasznú nyilvántartásba vételre irányuló változásbejegyzési kérelem benyújtásra került. A törlésre automatikusan kerül sor.

131/C. § Ha a cég képviselőjére jogosult adatainak bejegyzésére a Módtv2. hatálybalépése napját megelőzően benyújtott cégbejegyzési (változásbejegyzési) kérelem alapján került sor, a kizárólag a cégjegyzés módját igazoló okirat utólagos benyújtása iránti változásbejegyzési eljárásban - a 31/A. § (2) bekezdésétől eltérően - ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta is csatolható, ha azt a korábbi bejegyzési vagy változásbejegyzési eljárásban a 9. § (3) bekezdésének alkalmazásával már csatolták. Ebben az esetben a korábbi eljárásban már csatolt okiratot kell ismételt benyújtani.

131/D. § Az egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Törvény) hatálybalépését megelőzően bejegyzett azon cégek, amelyeknek cégneve vagy rövidített neve nem felel meg a 3. § (6) bekezdésében foglalt előírásnak, a cégjegyzékben vezetett adataik első változásakor, de legkésőbb 2014. január 1-jéig kötelesek cégnevük megváltoztatására.

131/E. § (1) E törvénynek az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvénnyel megállapított 9/B. §-9/D. § szerinti eltiltást a cégbíró abban az esetben alkalmazza, ha a 9/B. § (1) bekezdése szerinti eljárás, illetve a kénysztörlési eljárás 2014. március 15-ét követően indult. E törvénynek az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvénnyel megállapított 118. § (1) és (7) bekezdésének az eltiltás mellőzésére vonatkozó rendelkezése az e rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazandó.

(2) E törvénynek az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvénnyel megállapított 24. § (1) bekezdés *m*) pontjában meghatározott adatot a cég adatainak az *m*) pont hatálybalépését követő első változásakor köteles bejelenteni. Ha ezen cégszám bejelentésére a cégnek a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködéséről szóló döntésével és a szükség szerinti létesítő okirat-módosítással együtt kerül sor, a változásbejegyzési kérelmet ebben az esetben is illeték és közzétételi költségterítés megfizetése nélkül lehet a cégbírósághoz benyújtani.

131/F. § (1) Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvénynek a 72/A. és 72/B. §-t megállapító rendelkezései a 2014. július 1. napján folyamatban lévő törvényességi felülvizelési eljárásokban is megfelelően alkalmazandóak azzal, hogy ha a kérelmező cég - és nem jogi képviselővel jár el -, elektronikus kommunikációra nem köteles.

(2) A 2014. július 1-jén folyamatban lévő kénysztörlési eljárásokban a cégbíró a kénysztörlési eljárás lezárásáról szóló végzésében a céggel szemben bejelentett követelések jogosultjait, valamint a követelések és a fellelhető vagyon összesített - valószínűsíthető - mértékét is feltünteti.

A Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket tartalmazza a Ctv., a 2013. évi CCLII. tv. (ún. Módtv.) rendelkezéseivel összhangban.

131/G. § A 24. § (1) bekezdés *n*) pontja szerinti adat nyilvántartása 2018. január 1-jétől kötelező, ezt megelőzően a cég kérheti az adat nyilvántartásba vételét.

131/H. § E törvénynek az egységes elektronikus ügyintézési rendszer kialakításához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXVI. törvénnyel megállapított 13. § bekezdés *b*) pontját, 16. § (3) és (4) bekezdését, 18. § (1) bekezdését, 19. § (1) bekezdését, 38. § (3) bekezdését, valamint 72/A. § (2) bekezdését az elektronikus kapcsolattartás tekintetében 2017. december 31-ig csak akkor kell alkalmazni, ha az eljáró szerv az elektronikus ügyintézés az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 108. § (2) bekezdése szerint 2018. január 1-jét megelőzően vállalta. Ezen vállalat hiányában 2017. december 31-ig az eljáró szerv vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartásra e törvény 2016. december 31-én hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

131/I. § A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek és a tökegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvénynek az európai cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszerrel összefüggő módosításáról szóló 2017. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Módtv3.) hatálybalépése napján a cégnyilvántartásba bejegyzett vagy bejegyzés alatt álló 17/A. § szerinti cégek EUID-ját a cégbíró a Módtv3. hatálybalépését követő napon automatikusan végzéssel, elektronikus úton állapítja meg és jegyzi be a cégjegyzékbe.

132. § (1) E törvény - végrehajtási rendeleteivel, valamint a Ptk.-val és az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló törvénnyel együtt - a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének *g*) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról szóló, 1982. december 17-i 82/891/EGK tanácsi irányelv;

b) a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről szóló, 1989. december 21-i 89/666/EGK tanácsi irányelv;

c) az európai részvénytársaság státútumának a munkavállalói részvételre vonatkozó kiegészítéséről szóló, 2001. október 8-i 2001/86/EK tanácsi irányelv;

d) a nyilvános vételi ajánlatról szóló, 2004. április 21-i 2004/25/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

e) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

f) a társasági jog területén az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságokról szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/102/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

g) a 77/91/EGK, a 78/855/EGK, a 82/891/EGK tanácsi irányelvnek és a 2005/56/EK irányelvnek az egyesülések és szétválások esetében alkalmazandó jelentéstételi és dokumentációs kötelezettségek tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/109/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv;

h) a részvénytársaságok egyesüléséről szóló, 2011. április 5-i 2011/35/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

i) a 89/666/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 2005/56/EK és a 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a központi nyilvántartások, a kereskedelmi nyilvántartások és a cégjegyzékek összekapcsolása tekintetében történő módosításáról szóló, 2012. június 13-i 2012/17/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv;

j) a biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (átdolgozás) szóló, 2012. október 25-i 2012/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv.

(2) E törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a Tanács 2137/85/EGK rendelete az európai gazdasági egyesülésről (az európai gazdasági egyesülésről, valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény és a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2003. évi XLIX. törvénnyel együtt);

b) a Tanács 2157/2001/EK rendelete (2001. október 8.) az európai részvénytársaság (SE) státútumáról (az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvénnyel együtt);

c) a Tanács 1435/2003/EK rendelete (2003. július 22.) az európai szövetkezet (SCE) státútumáról;

d) az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról;

e) az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. március 11-i 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet;

f) a Bizottság 2015/884 végrehajtási rendelete (2015. június 8.) a nyilvántartások összekapcsolására szolgáló 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel létrehozott rendszer céljából szükséges műszaki leírások és eljárások megállapításáról.

A Ctv. 132. §-a jogharmonizációs záradék, mely azokat az irányelveket sorolja fel, melyek implementálása a Ctv.-ben történt meg. Utal továbbá a rendeletek végrehajtása érdekében e törvényben megjelenő rendelkezésekre is.

133-134. §

135. § (1)

(2) Ahol jogszabály a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt említi, ott azon a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt kell érteni.

(3)

(4)-(6)

ÍH 2008. 37. Végelszámolás elhatározása a ctv. hatálybalépése után - régi gt. alapján működő társaság végelszámolása - egyszerűsített végelszámolás

A csődtörvényből 2006. július 1-jei hatállyal kikerültek a végelszámolási eljárás szabályai, így a Csődtv. elnevezése is megváltozott.

136. §

A közhasznú társasági forma 2007. július 1-jén történt megszüntetésével összefüggő feladatokról rendelkezik a Ctv. 136. §-a. A közhasznú társaságok 2009. június 30-ig kaptak moratóriumot arra, hogy átalakuljanak a Gt.-ben kínált nonprofit gazdasági társasági formába.

1. számú melléklet a 2006. évi V. törvényhez

Azok a mellékletek, amelyeknek hiánya esetén a cégbejegyzési, illetve a változásbejegyzési kérelem hiánypótlási eljárás nélküli elutasítására kerül sor

I. Ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel kötelező, valamennyi cég bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges okiratok:

1. a kérelem formanyomtatványa

2. a) létesítő okirat, illetve a létesítő okirat módosítása,

b) a létesítő okirat - változásokkal egybefoglalt - hatályosított szövege;

c) változásbejegyzés esetén a legfőbb szervnek vagy a legfőbb szerv helyett eljáró, döntésre jogosult szervnek a változás alapjául szolgáló határozata,

d) változásbejegyzés esetén, ha a változás bírósági vagy hatósági határozaton alapul, az erre vonatkozó okirat.

3. amennyiben törvény a cég alapítását hatósági engedélyhez köti, az alapítási engedély;

4. amennyiben a cég élt névfoglalással, a névfoglalást elrendelő végzés másolata;

5. külföldi cég vagy más szervezet tagsága esetén a külföldi cég három hónapnál nem régebbi cégkivonata és annak hiteles magyar nyelvű fordítása, vagy annak hiteles fordításban történő igazolása, hogy a céget vagy más szervezetet a hazai joga szerint nyilvántartásba vették, illetve az az okirat, amelyből képviselőjének a képviseletre való jogosultsága megállapítható;

6. a külföldi személy magyarországi kézbesítési megbízottjának a megbízására, illetve a megbízás elfogadására vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokirat vagy közokirat;

7. a) a vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági (ellenőrző bizottsági) tagok, a könyvvizsgáló, illetve a szövetkezet, az erdőbirtokossági társulat, a vízgazdálkodási társulat tisztségviselőinek a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozata, a közkereseti társaság és a betéti társaság vezető tisztségviselőinek kivételével, ha a képviseletet valamennyi tag ellátja,

b) az a) pontban említettek megválasztásának időtartamát tartalmazó okirat,

c) elektronikus aláírás esetében az elektronikus címpéldány tanúsítványa,

d) a vezető tisztségviselő és a cégvezető nyilatkozata arról, hogy nem áll eltiltás hatálya alatt;

8. ha a könyvvizsgáló szervezet, a könyvvizsgálatot ellátó személynek a megválasztást elfogadó, az összeférhetlenségre is kiterjedő nyilatkozata;

9. ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén az ingatlan - három hónapnál nem régebbi tulajdoni lapja, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában megállapítható; a tulajdoni lapon a következő bejegyzésre váró széljegy jogosultjaként csak a nem pénzbeli hozzájárulást szolgáltató személy vagy szervezet szerepelhet;

10. a jogszabályban meghatározott mértékű illeték és közzétételi költségtérítés megfizetésének igazolása;

11. a jogi képviselő meghatalmazása, illetve képviseleti jogának igazolása;

12. az adószám megállapításához szükséges, az általános forgalmi adó alanyának az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével összefüggő nyilatkozat [az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 22. § (1) bekezdése];

13. a) a székhelyhasználat jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat

b) a telephely(ek) használatának jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat

c) fióktelep(ek) használatának jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat.

II. Ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tartalmára tekintettel kötelező, az egyes cégformák bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges további okiratok:

1. korlátolt felelősségű társaság esetén

a) a tagjegyzék, közös tulajdonú törzsbetét esetében a résztulajdonosok és a képviselőjük feltüntetésével;

b) a vagyoni hozzájárulással kapcsolatban

ba) pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli vagyoni hozzájárulás befizetéséről, vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról, illetve bejegyzett társaság esetében taggyűlési határozatban meghatározottak szerint történő megfizetéséről,

bb) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról, a tagoknak a nem pénzbeli hozzájárulás értékelésére vonatkozó nyilatkozatával együtt;

c) a tőkeleszállításra vonatkozó közlemény közzétételét igazoló lappéldánykivonatok;

2. a)

b) zárt körű részvénytársaság alapításával összefüggésben a részvények átvételére kijelölt személyeknek a részvények átvételére vonatkozó kötelezettségvállalását tartalmazó okirat;

c) részvénytársaság alapításával összefüggésben

ca) a pénzforgalmi szolgáltató igazolása az alaptőke alapításkori hányadának befizetéséről,

cb) az alapítók nyilatkozata a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;

d) részvénytársaság tőkeváltozásával kapcsolatban

da) a tőkeleszállításra vonatkozó közlemény közzétételét igazoló lappéldánykivonatok, és az igazgatóságnak arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a társaság eleget tett a hitelezők biztosítékadási kötelezettségének,

db) átváltoztatható vagy átváltozó kötvények forgalomba hozatalát követő alaptőke-emelés esetén az igazgatóság nyilatkozata arról, hogy az átváltoztatható kötvények tulajdonosai milyen összegben kérték az átváltoztatást, az átváltozó kötvény esetén arról, hogy a feltétel bekövetkezett, továbbá nyilatkozat az alaptőke-emelés összegéről, valamint részvényfajtánként (részvényosztályonként) az új részvények számáról és névértékéről;

e) részvénytársaság esetén

ea) a közgyűlés összehívására vonatkozó meghívó (hirdetmény) és a jelenléti ív,

eb) a közgyűlés jegyzőkönyve (kivonata);

3. szövetkezet esetén

- a) az alakuló közgyűlés, illetve a közgyűlés jegyzőkönyve (kivonat) és a jelenléti ív,
- b) a közgyűlési meghívó,
- c) a vagyoni hozzájárulással kapcsolatban
 - ca) pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt vezető tisztségviselői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a szövetkezet rendelkezésére bocsátásáról,
 - cb) vezető tisztségviselői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;

4. erdőbirtokossági társulat esetén

- a) az alakuló közgyűlés, illetve a közgyűlés jegyzőkönyve (kivonata) és a jelenléti ív,
- b) a közgyűlési meghívó,
- c) a társulat tulajdonában vagy használatában lévő ingatlanok tulajdoni lapjai.

5. vízgazdálkodási társulat esetén

- a) az alakuló közgyűlés, illetve a közgyűlés jegyzőkönyve (kivonata) és a jelenléti ív,
- b) a közgyűlési meghívó,
- c) az érdekeltségi terület helyszínrajza,
- d) az alapszabály mellékleteként a társulat tagjainak neve (cégneve) lakhelye (székhelyének) felsorolása;

6. külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe esetén

- a) fióktelepet létesítő, valamint annak képviselőjét kijelölő határozat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása,
- b) az 1997. évi CXXXII. törvény 23. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatok,
- c) a fióktelep megszűnéséhez az erről hozott alapítói határozat és annak hiteles fordítása,
- d) a külföldi vállalkozás megszűnése közzétételét igazoló lappéldány kivonata;

7. külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselte esetén

- a) a képviselést létesítő, valamint annak képviselőjét kijelölő határozat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása,
- b) az 1997. évi CXXXII. törvény 30. §-a szerinti nyilatkozatok,
- c) képviselő megszűnéséhez az erről hozott alapítói határozat és annak hiteles fordítása,
- d) a külföldi vállalkozás megszűnése közzétételét igazoló lappéldány kivonata;

8.

9. egyéni cég esetén

- a) hitelintézet igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről, illetve ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról,
- b) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról, a tagnak a nem pénzbeli hozzájárulás értékelésére vonatkozó nyilatkozatával együtt;

10. végrehajtói iroda esetén a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar alapítási engedélye;

11. közjegyzői iroda esetén a területi kamara elnökségének alapítási engedélye.

III. Átalakulás bejegyzéséhez szükséges további okiratok:

1. a legfőbb szerv határozatai;

2. nyilatkozat arról, hogy a munkavállalói érdekképviselést az átalakulás elhatározásáról az ügyvezetés tájékoztatta;

3. az átalakulási terv;

4. a vagyonmérleg-tervezetekre és a vagyonleltár-tervezetekre vonatkozó könyvvizsgálói jelentést tartalmazó okirat;

5. az átalakulásra vonatkozó közlemények megjelenését igazoló lappéldányok kivonata;

6. egyesülés esetén az egyesülési terv;

7. szétválás esetén a szétválási terv;

8. tanúsítvány kiadásához az 1., a 2., a 4-6. pontok alatti okiratok, a tökeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Tetv.) 6. § (2) bekezdésében meghatározott okiratok, továbbá a nem magyar nyelven készült okiratok hiteles magyar nyelvű fordítása;

9. a határon átnyúló egyesülés útján magyarországi székhellyel létrejövő társaság bejegyzéséhez az 1., a 2., a 4-6. pontok alatti okiratok, a tanúsítvány, a Tetv. 12. § (3) bekezdésében meghatározott okiratok, továbbá a nem magyar nyelven készült okiratok hiteles magyar nyelvű fordítása;

10. a Tetv. 13/D. § szerinti bejegyzés esetén az 1., a 2., az 5. pontok alatti okiratok, a tanúsítvány, a Tetv. 12. § (3) bekezdésében meghatározott okiratok, továbbá a nem magyar nyelven készült okiratok hiteles magyar nyelvű fordítása.

IV. Felszámolás esetén szükséges okiratok:

1. a felszámoló szervezet megbízásából a felszámolandó cégnél eljáró személyt kijelölő okirat, és e személynek (felszámolóbiztos) a megbízatás elfogadását tartalmazó, az összeférhetetlenségre is kiterjedő nyilatkozata;
2.

V. Végelszámolás esetén szükséges okiratok:

1. az általános szabályok szerint lefolytatott végelszámolás esetén
- a) a legfőbb szerv jogutód nélküli megszűnését elhatározó, és a végelszámolás megindítására, a végelszámoló kijelölésére vonatkozó határozata,
 - b) a végelszámolói megbízatás elfogadását tartalmazó, az összeférhetetlenségre is kiterjedő nyilatkozat,
 - c)
 - d) nyilatkozat arról, hogy a munkavállalói érdekképviselőt a végelszámolás megindításáról az ügyvezetés tájékoztatta,
 - e) a nyugdíj-biztosítási igazgatási szerv és az állami adóhatóság igazolása a cég biztosítottjai adatainak átadásáról,
 - f)
2. egyszerűsített végelszámolás esetén:
- a) az 1. pont alatti okiratok,
 - b) a végelszámoló által közzétett hirdetemény.

2. számú melléklet a 2006. évi V. törvényhez

Azok a mellékletek, amelyeknek a csatolását a cégbíróság kizárólag a hiánypótlásra felhívó végzésben írhatja elő

I. Ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel kötelező, valamennyi cég bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges okiratok:

1. ha a cég az Európai Unió valamely hivatalos nyelvén történő nyilvántartását is kéri, a cégbejegyzésre irányuló nyomtatványnak a választott nyelven kitöltött példánya, valamint a létesítő okirat e nyelvre történt hiteles fordítása;
2. a cégbejegyzésre jogosult hiteles cégálírási nyilatkozata (közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldánya) vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintája, ha a csatolás tényét a kérelemben feltüntették;
3. a) ha a cég elnevezésében történelmi személyiség neve szerepel, vagy a cégnévhez másnak jogi érdeke fűződik, a Ctv. 4. §-ának (4) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet hozzájárulását tartalmazó okirat, a Ctv. 4. §-ának (5) bekezdésében meghatározott esetben pedig annak igazolása, hogy a cégben az állam többségi befolyással rendelkezik,
b) a cég idegen nyelvű elnevezésének hiteles fordítását tanúsító okirat;
4. a) egyesület tagról vezetett nyilvántartás adatait tartalmazó, három hónapnál nem régebbi kivonat,
b) önkormányzat tag esetén a képviselő-testület erre vonatkozó döntését tartalmazó okirat;
5. a kiskorú tag képviselőre vonatkozó gyámhatósági határozat, ha a szülő nem láthatja el a kiskorú képviselőt;
6. ha a vezető tisztségviselők megválasztásához hatósági engedély szükséges ez az okirat;
7. a vezető tisztségviselő képviselői jogának egyes ügyekre vagy ügycsoportokra vonatkozó átruházása esetén az erről szóló okirat;
8. ha a nem pénzbeli hozzájárulás szolgáltatásához hatóság, illetve harmadik személy hozzájárulása (engedélye) szükséges, ez az okirat;
9. a) az elismert vállalatcsoport létrehozására vonatkozó szerződés,
b) az elismert vállalatcsoport létrejöttének, valamint megszűnésének közzétételét igazoló lappéldány kivonat,
c) az uralkodó tag nyilatkozata arról, hogy az arra jogosult hitelezőknek biztosítékot nyújtott, illetve az ellenőrzött tag tulajdonosai kérésére részesedésüket piaci értéken megvásárolja,
d) az elismert vállalatcsoportban részt vevő tagok legfőbb szervének határozatai az elismert vállalatcsoport létrehozásáról, illetve megszüntetéséről;
10. nonprofit gazdasági társaság esetén a közhasznú jogállás nyilvántartásba vételéhez teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozat a Civil tv. szerinti közhasznúsági feltételek teljesítéséről és a közszolgáltatási szerződés;

11. a 61/B. § szerinti tagváltozás bejegyzése iránti eljárás során, a 61/B. § (2) bekezdésében foglaltak fennállása esetén a részesedés átruházás napjával mint fordulónappal elkészített, könyvvizsgáló által hitelesített számviteli törvény szerinti közbenső mérleg benyújtásának igazolása;

12. Közhasznú jogállás nyilvántartásba vétele esetén

- a) vezető tisztségviselő nyilatkozata arról, hogy a Civil tv.-ben foglalt követelmények teljesítése a letétbe helyezett beszámolókból megállapítható, és a létesítő okirat tartalmazza a Civil tv.-ben előírt rendelkezéseket,
- b) a vezető tisztségviselő nyilatkozata arról, hogy nem esik a Civil tv.-ben meghatározott kizáró ok alá,
- c) a korábbi két év beszámolója;

13. ha a cég tagja e jogállását bizalmi vagyonkezelőként szerezte, a bizalmi vagyonkezelési szerződés vagy annak olyan kivonata, amely tartalmazza a szerződést kötő felek azonosító adatait, továbbá nem üzletszerűen eljáró bizalmi vagyonkezelő esetén a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól szóló törvényben meghatározott bejelentési bizonyítvány.

II. Ha a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tartalmára tekintettel kötelező, az egyes cégformák bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges további okiratok:

1. korlátolt felelősségű társaság esetén:

- a) az üzletrész megszerzéséhez kapcsolódóan
 - aa)
 - ab) az üzletrész bírósági határozattal, árveréssel történő megszerzése esetén az erre vonatkozó okirat,
 - ac) a gyámhatóság jóváhagyó nyilatkozata a kiskorú tag üzletrészesének átruházásához,
 - ad) az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló joggal kapcsolatos nyilatkozatok,
 - ae) ha a létesítő okirat az üzletrész átruházásához előírja a társaság beleegyezését, az erre vonatkozó okirat,
 - af) az üzletrész megszerzőjének azon nyilatkozata, amellyel a létesítő okirat rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el,
 - ag) ha a társaság rendelkezik az üzletrésszel, az ezzel kapcsolatos okiratok,
 - ah) a saját üzletrész megszerzése esetén (közbenső) mérleg a törzstőkén felüli vagyon meglétének igazolására,
 - ai) az üzletrész felosztásával, bevonásával kapcsolatos jognyilatkozatokat tartalmazó okiratok (jegyzőkönyv),
 - aj) a hátralékos törzsbetét hányadoknak a létesítő okiratban foglaltak szerint történt befizetését tanúsító okirat az üzletrész kívülálló részére történő átruházását, a tőkeemelés vagy a saját üzletrész megszerzését tartalmazó bejegyzési kérelem esetén;
- b) ha a nem pénzbeli hozzájárulás értékeléséhez könyvvizsgálót vagy szakértőt vesznek igénybe, a könyvvizsgálói (szakértői) vélemény;
- c) a taggyűlésen kívül hozott határozat meghozatalával kapcsolatos okiratok;
- d) a törzstőke változása esetében
 - da) az elsőbbségi jog gyakorlásával, illetve az új törzsbetét kívülálló által történő megszerzésével kapcsolatos jognyilatkozatokat tartalmazó okiratok,
 - db) a törzstőkén felüli vagyonból történő tőkeemelés esetében a taggyűlés által elfogadott számviteli törvény szerinti beszámoló mérlege vagy a közbenső mérleg,
 - dc) a törzstőke kötelező leszállítása esetében az ügyvezető nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a kötelező leszállításra milyen törvényi ok miatt került sor, és az ezt alátámasztó okiratok,
 - dd) a törzstőke leszállítása esetében az ügyvezető nyilatkozata a hitelezőknek nyújtott biztosítékokról, illetve arról, hogy a társaság a hitelezőknek nem köteles biztosítékot nyújtani;
- e) az üzletrész elzálogosításához kapcsolódóan
 - ea) a zálogjog bejegyzése esetén a zálogszerződés egy eredeti példánya vagy annak - legalább a szerződő felek nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét), a zálog tárgyának meghatározását, a zálogjog kikötését, a szerződés megkötésének helyét és időpontját, valamint a felek aláírását tartalmazó - kivonata, továbbá a zálogjogosult által benyújtott bejegyzési kérelem esetén a tag (zálogkötelezett) teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt bejegyzési engedélye,
 - eb) a tag (zálogkötelezett) által benyújtott törlési kérelem esetén a zálogjogosult teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt törlési engedélye,
 - ec) zálogjogosulti bizományos bejegyzése (törlése) esetén a zálogjogosulti bizományost kijelölő (kijelölést megszüntető) okirat, ha az üzletrészen alapított zálogjog feltüntetésére a zálogjogosulti bizományos bejegyzésével együtt kerül sor, az *ea)* pont szerinti okiratok is;

2. a) részvénytársaság alapításával összefüggésben a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékéről adott könyvvizsgálói (szakértői) vélemény;

b) részvénytársaság tőkeváltozásával kapcsolatban

ba) új részvényekkel történő alaptőke-emelés esetében annak igazolása, hogy a tőkeemelés megelőzően forgalomba hozott részvények névértéke (kibocsátási értéke) befizetésre került és az érintettek minősülő részvényfajta, illetve részvényosztály részvényeseinek hozzájárulást igazoló okiratok, továbbá a pénzforgalmi szolgáltató igazolása a már teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulás befizetéséről, illetve ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt vezető tisztségviselői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a közgyűlési határozatban meghatározottak szerint történő megfizetéséről,

bb) a jegyzett tőkén felüli vagyonból történő tőkeemelés vagy dolgozói részvény kialakítása esetében a taggyűlés által elfogadott számviteli törvény szerinti beszámoló mérlege, illetve a közbenső mérleg,

bc) az alaptőke kötelező leszállítása esetében a vezető tisztségviselő nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a kötelező leszállításra milyen törvényi ok miatt került sor, és az ezt alátámasztó okiratok,

bd) az alaptőke leszállítása esetén a leszállítással érintett részvénytársaság részvényeseinek előzetes hozzájárulását tanúsító okirat,

be) az alaptőke leszállítása esetében a vezető tisztségviselő nyilatkozata a hitelezőknek nyújtott biztosítékokról, illetve arról, hogy a társaság a hitelezőknek nem köteles biztosítékot nyújtani;

c) nyilvánosan működő részvénytársaság zártkörűen működővé válása esetében a vezető tisztségviselő nyilatkozata arról, hogy a részvények a tőzsdéről kivételre kerültek, illetve tőzsdén már nem kereskednek velük;

d) zártkörűen működő részvénytársaság nyilvánosan működővé válása esetében

da) a tőzsde igazolása a részvények tőzsdei bevezetéséről, és idegen nyelvű igazolás esetén annak hiteles magyar nyelvű fordítása;

db)

dc) a vezető tisztségviselő nyilatkozata a várható költségekről, és azon kedvezményekről, amelyeket a társaság a működési forma változására tekintettel biztosít;

3. külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe esetén

a) a külföldi vállalkozás létesítő okirata, illetve annak a változásokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege,

b) a külföldi vállalkozás joga szerinti kereskedelmi nyilvántartásba történt felvételét igazoló okirat, valamint ennek hiteles magyar nyelvű fordítása;

4. külföldiek közvetlen kereskedelmi képvisellete esetén

a) a külföldi vállalkozás létesítő okirata, illetve annak a változásokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege,

b) a külföldi vállalkozás joga szerinti kereskedelmi nyilvántartásba történt felvételét igazoló okirat, valamint ennek hiteles magyar nyelvű fordítása;

5. egyesülés esetén

a) a legfőbb szerv ülésén kívül hozott határozatokra vonatkozó okiratok,

b) a csatlakozás elfogadásával, a kilépéssel, a tagsági viszony öröklése (jogutódlás) révén történő folytatásával kapcsolatos okiratok;

6. közös vállalat esetén

a) a legfőbb szerv ülésén kívül hozott határozatokra vonatkozó okiratok,

b) a csatlakozás elfogadására, a felelősség korlátozására, a kilépésre, a tagsági viszony átruházására, az öröklés (jogutódlás) alapján folytatandó tagsági viszonyra vonatkozó jognyilatkozatokat tartalmazó okiratok;

7.

8. európai gazdasági egyesülés esetén a csatlakozás elfogadásával, a kilépéssel, a tagsági viszony öröklése (jogutódlás) révén történő folytatásával kapcsolatos okiratok;

9. az európai részvénytársaság esetén

a) európai részvénytársaság átalakulással (egyesüléssel) való alapításának bejegyzéséhez szükséges okiratok:

aa) a gazdasági társaság legfőbb szervének határozatai az átalakulásról,

ab) az átalakuló (jogelőd) társaság vagyonmérleg-tervezete és vagyonleltár-tervezete,

ac) az átalakulással létrejövő európai részvénytársaság vagyonmérleg-tervezete és vagyonleltár-tervezete,

ad) az átalakulási vagy egyesülési szerződés,

ae) az átalakulásra vonatkozó közlemények Cégközlönyben való megjelenését igazoló okiratok (lappéldányok);

b) európai holding részvénytársaság vagy európai részvénytársaság formában működő leányvállalat alapításának bejegyzéséhez szükséges okiratok:

ba) alapítási tervezet,

bb) az alapítók nyilatkozata a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról,

bc) a nem pénzbeli hozzájárulás értékéről adott könyvvizsgálói jelentés;

c) az *a)-b)* pontok szerinti esetekben az európai részvénytársaság bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges további okiratok:

ca) a munkavállalóknak az európai részvénytársaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról szóló megállapodás, vagy

cb) a különleges tárgyaló testület határozata arról, hogy a munkavállalóknak az európai részvénytársaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról nem kezdenek tárgyalásokat vagy a megkezdett tárgyalásokat berekesztik, vagy

cc) az európai részvénytársaság alapításában részt vevő gazdasági társaságok vezető tisztségviselőinek közös nyilatkozata arról, hogy a munkavállalóknak az európai részvénytársaság döntéshozatali rendjébe történő bevonásának szabályairól - külön törvényben meghatározott határidőn belül - a különleges tárgyaló testülettel megállapodás nem jött létre,

cd) ha az európai részvénytársaság a székhelyét Magyarországra helyezi át, a külföldi nyilvántartó hatóság tanúsítványát arról, hogy az európai részvénytársaság a székhelyáthelyezésre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartotta;

10. az európai szövetkezet esetén

a) bejegyzéséhez (változásbejegyzéséhez) szükséges okiratok:

aa) a munkavállalóknak az európai szövetkezet döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról szóló megállapodás, vagy

ab) a különleges tárgyaló testület határozata arról, hogy a munkavállalóknak az európai szövetkezet döntéshozatali rendjébe történő bevonásáról nem kezdenek tárgyalásokat vagy a megkezdett tárgyalásokat berekesztik, vagy

ac) az európai szövetkezet alapításában résztvevők közös nyilatkozata arról, hogy a munkavállalóknak az európai szövetkezet döntéshozatali rendjébe történő bevonásának szabályairól - külön törvényben meghatározott határidőn belül - a különleges tárgyaló testülettel megállapodás nem jött létre;

b) európai szövetkezet átalakulással (egyesüléssel) történő alapításának bejegyzéséhez szükséges további okiratok:

ba) az érintett szövetkezetek közgyűlésének határozatai az átalakulásról,

bb) az átalakuló (jogelőd) szövetkezet vagyonmérleg-tervezete és vagyonleltár-tervezete,

bc) az átalakulással létrejövő európai szövetkezet vagyonmérleg-tervezete és vagyonleltár-tervezete,

bd) az átalakulási vagy egyesülési szerződés,

be) az átalakulásra vonatkozó közlemények Cégközlönyben való megjelenését igazoló okiratok (lappéldányok);

c) az európai szövetkezet egyesüléssel történő alapítása esetén valamennyi érintett tagállam hatóságának tanúsítványa arról, hogy az egyesülésre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartották;

d) ha az európai szövetkezet a székhelyét Magyarországra helyezi át, a külföldi nyilvántartó hatóság tanúsítványát arról, hogy az európai szövetkezet a székhelyátvételre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartotta.

11. közkereseti társaság és betéti társaság esetén a tagsági jogviszony megszűnéséhez kapcsolódóan az ezt igazoló okirat;

III. Átalakulás bejegyzéséhez szükséges további okiratok:

1. az átalakulást megelőzően még be nem fizetett, illetve nem szolgáltatott vagyoni hozzájárulás teljesítésének igazolása, kivéve a Tetv. 13/A-13/D. § szerinti esetben;

2. ha ilyen működik a cégnél, a felügyelőbizottságnak az átalakulással kapcsolatos nyilatkozata;

3. a szükséges tőkepótlás befizetésének, illetve teljesítésének igazolása, a Tetv. 13/A. §-13/D. § szerinti esetben annak igazolása, hogy a teljes jegyzett tőke rendelkezésre bocsátásra került;

4. ha az egyesülés vállalkozások összefonódását jelenti, a Gazdasági Versenyhivatal engedélye vagy a cég nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy az összefonódás nem engedélyköteles;

5. részvénytársaság esetén, ha az egyesülés vagy a szétválás során egyes okiratok elkészítésére, közzétételére, vagy legfőbb szervei döntésre nincs szükség, az erről szóló legfőbb szervei határozat vagy a társaság nyilatkozata arról, hogy a különös szabály alkalmazásának feltételei fennállnak.

IV. Végelszámolás esetén szükséges okiratok:

a) a legfőbb szervnek a végelszámolás befejezésével kapcsolatos határozatai, ideértve a felügyelőbizottság (ellenőrző bizottság), illetve a cég könyvvizsgálójának jelentését is,

b) az elfogadott zárójelentés, az utolsó üzleti év számviteli törvény szerinti beszámolója, a vagyonfelosztási határozat,

c) engedményezéssel, tartozásátvállalással kapcsolatos okiratok,

d) a végelszámoló nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a cég a tartozásait kiegyenlítette,

e) a végelszámolásnak a cég megszűnése nélküli befejezésekor a legfőbb szervnek a végelszámolás befejezéséről, a tevékenység továbbfolytatásáról, a végelszámoló felmentéséről és az új vezető tisztségviselő(k) megválasztásáról szóló határozata.

3. számú melléklet a 2006. évi V. törvényhez

A szerződésmentával történő cégalapításhoz szükséges okiratok

I. A cégbejegyzéshez szükséges, a bejegyzési kérelemhez csatolandó okiratok:

1. a szerződésmentája alapján készült létesítő okirat;

2. az adószám megállapításához szükséges, az általános forgalmi adó alanyának az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével összefüggő nyilatkozat [az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 22. § (1) bekezdése];

3. a jogi képviselő meghatalmazása, illetve képviseleti jogának igazolása;

4. a jogszabályban meghatározott mértékű illeték és közzétételi költségterítés megfizetésének igazolása;

5. a vezető tisztségviselő és a cégvezető nyilatkozata arról, hogy nem áll eltiltás hatálya alatt.

II. Ha a bejegyzési kérelem tartalmára tekintettel szükséges, egyéb benyújtandó okiratok:

1. amennyiben a cég élt névfoglalással, a névfoglalást elrendelő végzés másolata;

2. a) a vezető tisztségviselőknek, a felügyelőbizottsági tagok, a könyvvizsgálónak a megválasztást elfogadó, az összeférhetetlenségre is kiterjedő nyilatkozata,

b) az a) pontban említettek megválasztásának időtartamát tartalmazó okirat,

c) a cégbejegyzésre jogosult hiteles cégeljárás nyilatkozata (közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldánya) vagy ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-mintája, ha a csatolás tényét a kérelemben feltüntették;

3. ha a könyvvizsgáló szervezet, a könyvvizsgálót ellátó személynek a megválasztást elfogadó, az összeférhetetlenségre is kiterjedő nyilatkozata;

4. ingatlan nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén az ingatlan - három hónapnál nem régebbi - tulajdoni lapja, melyből az ingatlannal való rendelkezés jogcíme legalább széljegy formájában megállapítható; a tulajdoni lapon a következő bejegyzésre váró széljegy jogosultjaként csak a nem pénzbeli hozzájárulást szolgáltató személy vagy szervezet szerepelhet;
5. külföldi cég vagy más szervezet tagsága esetén a külföldi cég három hónapnál nem régebbi cégkivonata és annak magyar nyelvű hiteles fordítása, illetve annak hiteles fordításban történő igazolása, hogy a céget vagy más szervezetet a hazai joga szerint nyilvántartásba vették, illetve az az okirat, amelyből képviselőjének a képviseletre való jogosultsága megállapítható;
6. a külföldi személy magyarországi kézbesítési megbízottjának a megbízására, illetve a megbízás elfogadására vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokirat;
7. ha a cég elnevezésében történelmi személyiség neve szerepel, vagy a cégnévhez másnak jogi érdeke fűződik, a Ctv. 4. §-ának (4) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet hozzájárulását tartalmazó okirat;
8. társadalmi szervezet tagról vezetett nyilvántartás adatait tartalmazó három hónapnál nem régebbi kivonat;
9. önkormányzat tag esetén a képviselő-testület erre vonatkozó döntését tartalmazó okirat;
10. ha a nem pénzbeli hozzájárulás szolgáltatásához hatóság, illetve harmadik személy hozzájárulása (engedélye) szükséges, ez az okirat;
11. a kiskorú tag képviseletére vonatkozó gyámhatósági határozat, ha a szülő nem láthatja el a kiskorú képviseletét;
12. a) a székhelyhasználat jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat,
b) a telephely(ek) használatának jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat,
c) fióktelep(ek) használatának jogszerűségéről szóló legalább teljes bizonyító erejű magánokirat;
13. amennyiben törvény a cég alapítását hatósági engedélyhez köti, az alapítási engedély;
14. a korlátolt felelősségű társaság esetén:
a) a tagjegyzék, közös tulajdonú törzsbetét esetében a résztulajdonosok és a képviselőjük feltüntetésével;
b) pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról,
c) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;
15. a zártkörűen működő részvénytársaság esetén:
a)-b)
c) a pénzforgalmi szolgáltató igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről,
d) vezető tisztségviselői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;
16. az egyéni cég esetén
a) hitelintézet igazolása a pénzbeli hozzájárulás befizetéséről vagy ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által közokiratba foglalt ügyvezetői nyilatkozat a pénzbeli hozzájárulásnak a társaság rendelkezésére bocsátásáról,
b) ügyvezetői nyilatkozat a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról;
17. végrehajtói iroda esetén a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar alapítási engedélye.